

صفحه	خطا	صواب
۱۰۴	اَسَب	اَسَب
۱۰۵	اَسْخِيَاء	اَسْخِيَاء
۱۰۷	اَسْفَل	اَسْفَل
۱۱۴	تَهَكِّمًا	تَهَكِّمًا
۱۱۴	اَشْكِبَار	اَشْكِبَار
۱۱۶	اَشِم	اَشِم
۱۲۶	طَهَر	طَهَر
۱۸۸	اَنْدُود [ف] بارلاق اولق ايجون سوريلن، طلا ايديلن يالديز.	اَنْدُود [ف] صيوامق، يالديزلامق معناسته اولان (اَنْدُودَن) مصدرندن مشتق اولوب بارلاق صيوا ، صيواق ديمكدر . (زرانود) = التون صيوا .
۱۸۹	اَزْرُوت [ع]	[ف]
۲۹۶	اِسْفَهْد اِسْفَهْد	« اِسْفَه ، اِسْفَه » عسكر و (بَد) صاحب ديمك اولديغندن بونلرك طوغريسي (اِسْفَهْد) (اِسْفَهْد) در .
۳۴۰	تَخْفِيف ايله استعمال ايدله ليدر .	تَخْفِيف ايله استعمال ايدله ليدر .
۴۴۳	اِاف	اِحاف

جدول سهویات

صحیفه	خطا	صواب
۱۹	یا قیسه صورتده	یا قیسه حق صورتده
۱۹	سویله یش	سوسله یش
۲۷	خوابگاه ایله غزاله	خوابگاه ایله غزاله
۳۱	آفرینش	آفرینش
۴۹	عدن و داد	عدل و داد
۵۲	ابجد	ابجد
۵۵	آبرکار [ع]	آبرکار [ذ]
۷۱	کلیه احزانده	کلیه احزانده
۷۵	(حی) ک جمی . دیرلر	(حی) ک جمی . دیرلر
۷۵	عرفان ینام	عرفان ینام
۷۶	اختر دنیا له دار	اختر دنیا له دار
۸۱	برسالة قدیمه ده	برسالة قدیمه ده
۸۴	آوادانلق	آوادانلق
۹۵	دمه	دمه

ایهامان [ء] برینه ایراث وهن
 ایتك ، بر آدمی ضعیف ،
 قوتسز طوتمق ؛ مجازاً آشاغی طوتمق ،
 تحقیر ایتك . نادراً استعمال اولونور .
 ایه رو غلیف [اصلی یونانیسدن
 Hiéroglyphe]
 بو صورتله تلفظی (ه) ایله تلفظسندن
 دهها صواب اولسه کرکدر . اسکی
 مصریلرک مأمورین روحانییه سی طرفندن
 استعمال ایدلش اشکال و اشاراتدن
 مرکب برنوع یازیدرکه سلطان احمد
 میداننده کی دیکیلی طاشده بوتک بر
 نمونه سی محکوک و موجود در .

ایتمکدن عبارت بر صنعت بدیمیه درکه
 بوکا (توریه) ده دینیلیر : [بو جهت
 کوزه دله یوب « ایهام تضاد » خاطرینه
 ربایه ایدلش اولدییی ادنی بر ملاحظه
 ایله آکلاشیلور — میزان البلاغه]
 جمعی [ایهامات] : ایهامات قبیحه ،
 ایهامات غلیظه .
 « میان کفتکوده بدمنش ایهام ایدر قیمن »
 « شجاعت عرض ایدرکن مرد قبطی مرفق سویلدر »
 (راقب پاشا)
 « یازدینک اول خط تعلیق حیات افزانک »
 « شیوه حرق ایدر روح عماده ایهام »
 (جوری)

انتهای قسم اول



برلشدیروب مسکن طوتدیرمی ،
 طوتدیرلق . اکثریا (اسکان) ایله
 برلکده قوللائیلیر : [اسپارطیه سوق
 ایدین مهاجرینک ایوا واسکانی ایچون
 مأمورین محلیه طرفندن ابراز کال غیرت
 اولوندینی ، ایوای مسافرین] ،
 [فیض الله افندی بی واولادینی مؤلف
 رساله نك ضبطنه نظراً پراوادی قصبه -
 سندن دوندیروب آلاجه حصارده
 ایوا وتوقیف وراشد تاریمخنک روایتنه
 کوره یته ادرتیه جاب وایا قیوسنده
 حبس وتبعین ایتدیردی — روضه -
 الکاملین]

« دماغی ایله یوب خلوتسرای قوت تصویر »
 « اوعالی قصرده شاه خیالی ایله مش ایوا »
 (نای)

اپواز { [۱] وقت عصر ، ایکندی :
 [نماز ایوار] = ایکندی
 نمازی .

اپواز { [۲] دوزلش ، قوشولاش ،
 حاضر لائمش معنا سنه در .
 [اپوز ، اپوزمه ، اپوزمه] طرزنده
 دخی قوللائیلیر . الیوم ترکیه ده
 [آواز] دیه قوللائیلان لفظ بودر .

ایهام { [۳] وهم وشبهه دوشور .
 مک ، دوشورلک ؛ رهوز
 وکنایه ایله سوله تیلان سوزک معنای
 بعیدنی قصد ایتمک ، ایدلک § بری
 قریب ودیکری بعید ایکی معنایی حاوی
 برکله بی ایراد ایله معنای بعیدی اوده

« اوژه می » الیوم انکلتزه ده کی کلاشانه
 خصوصیت سنه عزلتشین بولونیور ،
 هندستان ایمراطور بیجیسی]

این { [۴] یقین ایچون اسم اشا -
 رتدرکه ترکیه سی « بو »
 دیمکدر . اوزاق ایچون ده اسم اشارت
 (آن) درکه ترکیه سی « او » دیمکدر .
 لسانزده یالکیز اوله رق قوللائیلار :
 [بعدازین] = بوندن سوکره ، [بنابرین]
 = بونک اوزرینه بنا اولونه رق . بو
 ایکی ترکیبده (این) ک همزه سی حذف
 اولونور .

[این و آن ، آن و این] = شو ، بو
 دیمکدر :

« بردر بو بزمگاه حاقتمه آن و این »
 (عزت ملا)
 « این دم که زشاعری اثر نیست »
 « سلطان سخن منم دیگر نیست »
 (شیخ غالب)

اناس { [۵] انست ایتدیرمک ،
 اسانس } وحشتدن کچیرمک ،
 آلدیدیرمی ، آلدیدیرلق . بونادرآ
 و (تأنیس) ده زاده قوللائیلیر :
 [ایناس حیوانات]

اساف { [۶] برشیدن استکاف
 ایچون بر آدمی غیرته
 کتیرمک . نادرآ قوللائیلشدیر .

اواء { [۷] بریره قوندیروب
 آرام ایتدیرمک ؛ بر محله

« رومه کلوب دولت ایمان کي »
 « ایتدی تزل اول بره قرآن کي »
 (عطای)
 « نه در دینی اول غمزه سحرک »
 « مسیحایه ایمانی یوق کافرک »
 (عزت ملا)
 « دین وایمانه خیر ایلمه مین »
 « خیر ایدری وطن وملتته »
 (کاظم پاشا)
 « مؤمنک تشنه مال وچانی »
 « متصدم صرحت وایمانی »
 (نانی)

امپراطور { [لاتیجه دن Impé-
 rature] آمر ،
 قوماندان معناسته در . اصطلاحات
 سیاسیجه بیوک حکمدار ، حاکم مطلق
 دیمکدر : [متوفی المانیایا امپراطوری
 « فره دریق » غایتله جلم ، عاقل برذات
 ایدی] ، [امپریال Imériale]
 شاهانه ، امپراطوره متعلق دیمکدر .
 [سلطان اورخان غازی ایسه سکیز
 بیوک کشی ایله علم طاغی و قایش طاغی
 طرفلرنده بولنه رقی برادری غلامالدین
 پاشا ایله امپراطورک قومانداسی التنده کی
 روملری شدتلی شدتلی چاریمقده
 ایدی — مشاهیر اسلام]

امپراطوریمچه { [لاتیجه دن
 Impératrice]
 قادی اولان بیوک حکمدار ، بیوک
 حکمدارک زوجه سی : [اوچنجی
 ناپولئونک زوجه سی امپراطوریمچه

« هاروت نکاهی ایتسه ایما »
 « افتاده چاه اولور زلیخا »
 (شیخ غالب)
 « خاتمک نامی قلوب فص جهانده بی نقش »
 « اولونور باب سخاده سکا ایمای بنان »
 (شناسی)
 « نطنی حال ایله رموز اشیا »
 « ذوالجلال اولدین ایلر ایما »
 (خاقانی)
 « بذله سنخ اولسه کسنی ایما ایله ایلر مذاق »
 « مجلسک دانا روش نادان یاهو کستری »
 (نظم)

ایمان { [ا] ایتاقی ، قلب ایله
 تصدیق واعتماد ایتک ،
 شریعتی قبول ایله خضوع کوسترمک .
 معنای شرعیسی « قلب ایله تصدیق
 ولسان ایله اقرار » دیمکدر . شرعاً
 ایمان مقلد مقبول ، ایمان یأس مرهود
 در . لسانمزده [ایتک ، کلمک ،
 کتیرمک] ماده لرله قولانیلیر :

« اهل ایمانه نظافت لازم »
 « جامه ده یعنی طهارت لازم »
 (وهی)
 « شبوری شیخراغ ایمان »
 « کلبرک خزان جواهر جان »
 (شیخ غالب)
 « درآل عبادر ملجائی ارباب ایمانک »
 (لا)
 « مانند بلال صاحب عرفان »
 « نور سیه ایچره نور ایمان »
 (شیخ غالب)

ایلاذ { [ع] طوغورمق ، طو -
غورمق . (تولید) زیاده
قوللانیلیر .

ایلاس { [ع] کنایه و تعریض
، صورتیلا ، سویله مک ،
سویله نلک : [ایلاس کلام]

ایلاف { [ع] الفت ایتدیرمک ،
ایتدیرمک : آکدرمق ،
آکدیرمق : [ایلاف ارباب زراعت ،
تجاریک ایلاف] [تألیف] باشقه معناده
قوللانیلیر .

ایلام { [ع] المالك ايتك ، ايدلك
ایتمک ، ایدلک . مأنوس دکلدر .

ایلیخان { [ع] بقتان [مقول حکمدار -
لرینه مخصوص برعنوان
قدیمدر . ایرانده «قایار» عشرتک
بیوکنده بو عنوان ویریلیر . [اولجه
ملوک مجاورمدن (ایک ایلیخان) ی
فساده تحریک و تشویق ایلمسته مبنی
— سلطان محمود غزنوی — مشاهیر
اسلام]

ایماء { [ع] اشارت ايتك ، ايدلك ؛
قوللا و قعلا بلیرسزجه ،
قایالی برصورتده آکلاتق ، آکلاتلق :
[اوسوزله آرتق قبول ایدمه بکئی
ایما ایتدی ، هیچ اولماز ایسه بو
ماده نلک ایما ایدله سی لازم دکل ایدی؟]

سلطان مدرسه سنده محراب نشین تحقیق
وایقان اولوب — ذیل شقایق — جلد
ثانی صحیفه ۶۶۰ [

«باشقه بر عالم ایدر وجدانی
» او بقا عالمنک ایقانی
(معلم ناجی)

«ملک و وضع ایتدیکی قانونی کورده یدی آندن»
«بو علی ایلر ایدی کسب شغای ایشاز»
(شناسی)

ایکاء { [ع] طایاق قومق ، طاباق
§ بخل ، بیریلك کوسترمک .
مأنوس دکلدر .

ایکاخ { [ع] فی ناب قالق ، قالق
§ فراغت ايتك ، ايدلك .
قوللانیلداز .

ایکار { [ع] طولدرمق ، طولدرلاق ؛
ایکار کوزمه ، ایکار کوب ،
اکوازک ایکاری]

ایکال { [ع] حقه تسلیم امور ايتك ،
توکل بولومق . مأنوس
دکلدر .

ایلاء { [ع] عین ايتك . عرف
شرعه زوجک بر مدت
معینه ایچون زوجیه تقرب ایتمه مک
اوزره اولان عینی دیمکدر .

ایلاخ { [ع] ولوج ایتدیرمک ،
ایتدیرمک ؛ کیردرمک ،
کیردیرمک . نادرأ قوللانیلمشدیر .

«کویا قیرلور النده الفاظ»

«مضمونلری روحی الیر ایقناظ»

(لا)

ایقناظ { [ع] وقوعه کنیرمک ،
کنیرمک ؛ پیدا ایتمک ،

میدانه چیقارمق ، چیقارلمق : [ایقناظ

فتنه ، ایقناظ مشکلات ، ایقناظ شورش ،

ایقناظ موانع] ، [بوراجقده اسناد دن

مقصد یالکنز نسبت تامه خبریه اولمایوب

نسبت تقییدیه ، نسبت ایقناظیه دهی

شمولی واردرد — میزان البلاغه]

ایقناظ { [ع] مالی وقف ایتمک ،

مال وقف ایتدک §

طوردردمق ، طوردردلمق : [ایقناظ

اراضی ، املاکک ایقناظ] ، [طقسناظ

سکیز تاریخنده مقضاسی حالنده ادای

مناسک حج وطواف وزامله عزیمتن

حرم محترمه ایقناظ ایدوب سنه مزبورده

ذی القعدة سنده منقصل ومسند حکو -

متلرینه بک زاده افندی واصل اولدی

— ذیل شقایق — جلد ثانی — صحیفه

[۴۴۱]

ایقان { [ع] یقین حاصل ایتمک ،

ایدلک ؛ شبهه سز بیلمک .

ای بیلمک : [ایقان حق ایمان کامله

منوطدر] ، [مرصد علم وعرفان ومدبر

فضل وایقان اولان تزد حکمت پیوند

ولی تعمیلرنده دهی زاینجه حال وقلاندن

احکام لیاقتی و اقرا و امشاکه تقوق

ورحیانیق ظادرد اولور — منجیم باشی به

تذکره — عاکف پاشا] ، [ابوالسعود

زاده محمد افندی برینه اسکدارده والده

ایقناظ { [ع] یاقق ، یاقلق : [ایقناظ

قنادیل ، ایقناظ نازمه شقاوت ،

قائوسلرک ایقناظی] ، [مدرسین کرام

خدمتنده اعمال ذهن وقاد وقیل ضمیر

کبریت قبوان قدح زناده اجتهاد ایله

ایقناظ ایتدکن صوکره — ذیل عطائی —

جلد ثانی — صحیفه ۴۸۹]

«نوری آرایش قندیل سرا پرده حق»

«پرتوی نازمه حبه مدار ایقناظ»

(ثانی)

«زائر قبرگه خود وعد شفاعت معلوم»

«نیجه قابل که بنی ایده جهنم ایقناظ»

(ثانی)

ایقناظ { [ع] آغر یوک یوکلتمک ،

ایقناظ { یوکلتمک ؛ حیوانک طیر ناغنی

طاشقه چارپدربوب رخنه دار ایتمک .

مانوس دکلدرد .

ایقناظ { [ع] کوز آچدردمق ،

ایقناظ { آچدردلمق ؛ او یاندردمق ،

اویاندردلمق : [ایقناظ ناظم ، طفل خوا ایده تک

ایقناظی] § مجاز آده استعمال اولونور .

مثلا [ایقناظ غافل ، اوسرسمی ایقناظ

ایتمه ، کراخواب غفلته دالمش کیتمش

اولان اویچار بی ایقناظ ایتمک . مقتضای

شان آدمیتدر] ، [عثمانیلرک بیکقوزه

قدر کلیری روم ایمراطوری (اوجینجی

اندرونیقوس) ی رقدنه غفلتدن ایقناظ

ایلدیکندن — سلطان اورخان —

مشاهیر الام]

«ابتای زمان مائل ایقناظ فسوتدر»

«کهارده ده کی کوردکنک شریسته تی»

(لاادری)

ایصال { [ع] پک اوزاق کیتک
 عجله ایله بر آدمی بر حمله
 صوفی : [ع] ایقال ک = معنای
 اصطلاحی میافه مقصدیله یا خود
 تحقق ایچون بر قیدک علاوه سی دیمکدر
 — میزان البلاغه — عبد الرحمن ثریا]
 ایعار { [ع] صوفی قیادوب
 قیزدوق ، قایار صوده
 خاشلاق . مانوس دکلدور .

ایغریب { [روجه دن] قایمه ، قا.
 پیش معنائه اولوب
 دالانلرده قولانیلان بیوک بالی آغی
 دیمکدر . «ایغریب ایتک» حیل ایتک
 معنائه عوامه مخصوص اصطلاحاتدندره
 ایفاء { [ع] وفا ایتک ، ایدلک ؛
 عهدی طور توبیرینه کیرمک ،
 برینه کتیرلک ، اوده مک ، اوده نلک ؛
 [تعهداتی ایفا ایتدیکه ، ایفای دین ،
 ایفای وظیفه ایت ، ایفای رسم تعبد
 وتبریک]

«کیم اولور مقتدر ایضابه بحق آیا»
 «بن که بو حسن طبیعتله اولور سهم دلتک»
 (کاظم پاشا)

«نخل کلباری قیلوب دفع نرح»
 «ایتمدی عالمره ایضای فرح»
 (خاقانی)

«دنیا ده ناسن ایلر ایفا»
 «عقباده ایکن ده ناسن ایفا»
 (ملا)

«کریما جاهلان نعمت ممکن . بدر بزدن»
 «بود گون نعمتک ایتک حقوق شکرخی ایفا»
 (نابی)

ایضاد { [ع] قابونی قایماق ، کلیدله .
 مک . مانوس دکلدور .

ایصال { [ع] واصل قیلمق ،
 واردیرمق ، ایرشدرمک ،
 ایرشدرلک : [ایصال جنود ، ایصال
 نقود ، ایصال ذخایر ، سفارش مطلوبه نلک
 بر آن اول ایصال] ، [صمصام فاتحانه سیله
 ممالک وسیعه سنک بر اوجنی جیمونه
 دیگر اوجنی سندله قدر ایصال ایلله مش —
 اوزون حسن — مشاهیر اسلام]

«آیه ایصال حرارت قیلسه اما شدق»
 «برق اورور قطرهدن بیک کوره آتش فشان»
 (کاظم پاشا)

«سن نامه یاز ایلیم بن ایصال»
 «بردم دخی بویه خوش کچر حال»
 (شیخ غالب)

ایضاح { [ع] واضح قیلمق ، قیلمق ؛
 اعیان ایتک ، ایدلک ؛
 آجیق آکلا تئق ، آجیق آکلا دلق ؛
 [ایضاح کیفیت ، ایضاح ماده ، ایضاح
 صرام ، مسئله نلک ایضاحی] جمعی اولان
 (ایضاحات) ده قولانیلیر : «ایضاحات

مطلوبه ، ایضاحات کافیه ، اعطای
 ایضاحات» [بو محله ایضاح مدعا ایچون
 عبارت کشاق یعنی نقل ایلدم که خواننده
 سریعاً واصل صرام اوله — سیرویی] ،
 [بو ایضاحاتدن آکلا شلدیفنه کوره

تاسفر کلمات امور نسییه دن اولوب بر
 ناسلک مخارجنه کوره منفور اولان
 کله — میزان البلاغه]

الساخ { [ع] كبرلتمك ، كبرلدمك :
[ايساخ لباس ، اثوابك
ايساخى] . مأنوس دكلدر .

ايساز { [ع] صاحب ثروت ،
زنكبن اولقى . الفاظ
الساع { مأنوس دن دكلدر .

ايساف { [ع] اسفندرمك ،
طارلقى ، طاروللىق :
[ايساف اودا ، ابوينك ايسافى شان
آدميته ياقيشماز]

ايساق { [ع] يوكلتكم ، يوكلدمك
§ ميوه چوق اولقى .
قوللانيلماز .

ايساده { [ف] آياقده طورمنش :
[ايساده ساعه احترام
اولان عساكر عثمانيه]

ايشاء { [ع] بيلكم ، معنى چيقارمق
§ برشى يواش يواش
چيقارمق . قوللانيلماز .

ايشاع { [ع] آغاج چيچك آچقى :
[ايشاع اشجار]

ايشاغ { [ع] مجنوشى آز ويرمك .
مأنوس دكلدر .

ايشاق { [ع] ايلشيمك ، طرئواقى .
الفاظ معروفه دن دكلدر .

ايشقمة { [ع] روجهدن [قاره مرجان
بالقى] .

ايشاء { [ع] وصى نصب ايتك ،
ايدلك : [شج ايدلى فلان
ايشا ايتدى ، فلانك ايشاى] وصيت
ايتك ، ايدلك : [ايشاى اتفاق ايتام]

ايراط { [ع] ورطه به دوشورمك ،
دوشورلك : [ايراط دشمن ،
اعدائك ايراطى]

ايرمان { [ف] طالقووق § بلا
دعوت ورخصت بر محله
دخول ايدن آدم § اكرهتى « عاريت » .
§ آرزو ، اشتياق . § بشمافى ، ندامت .
(ايرمانسراى) = مسافر خانه ، مجازاً
دنيا ديمكلدر .

ايزاء { [ع] « احسان » ، كوريلن
ايلكم فوق العاده مقابله
ايتك § طابايقى ، محنته اوغراتقى
§ معارضه ايتك ، قورقى . نادراً
قوللانيلشدر .

ايزاز { [ع] كسب ايتك § بربرى
بنام ايدنگك § تحكيم ايله مك .
مأنوس دكلدر .

ايزبه { [اسلاوچه دن] روايت
كوره بوكله تك اصلى
(ايزبا) اولوب قزاق طائفه سترك
قامش وچالى چيرپيدن يابدقلى كلبه
ديمك ايتش . لسانزده قويملى ،
كورغز ، چقور ، چوبلك ، خراب برله
(ايزبه) دينيلير .

ايزد { [ف] لله ، تگورى : (ايزد
[متعال] فتح ز ايله ده تلفظى
جا زدر . بوكله ادبيات قدعده قوللا .
نيلمش ايسده شمدى مجبور حكمنده در .
« ايلدى صوكره آك ايزد ياك »
« كفتى خاك و بخارين افلاك »
(خاقانى)

مثل ، اراد نطق ، اراد براهین ،
 اراد شواهد [، قتیبه بالمله عسکری
 بریره طوپلایه رق اراد ایتدیکی برخطبه
 ایله عروق غیرت وشجاعتلری تحریک
 ایتدیکندن — حجاج — مشاهیر اسلام]
 « دست بردست طوروب پیشکه جاهنده »
 « بگردن قطره اوصافنی ایتدم اراد »
 (نعت شریف — نانی)

« مبنای بنای خیر آباد »

« برخیر سزک کالین اراد »

(شیخ غالب)

« سعدی اگر ایتسه یدی اراد »

« کیم ایلر ایدی آتا بکی یاد »

(لا)

§ واردات ، عقار ، کلیر : [اراد
 ومصرف دفتری ، ارادله یکینیر برآدم
 ایدی ، مصرفی اراده اویدورمه لی باشقه
 چاره یوق]

« وزنه چک مصرفن ایرادک ایله »

« راحت اهل ایله اولادک ایله »

(نانی)

« حوض صد رخنه مصرف پر اولورمی نانی »

« کسب دستک ایکی فواره ایرادنن »

(نانی)

« مصرفک اویدوره کور اراده »

« تا که غمدن اوله سین آزاده »

(وهبی)

« محنت آکلایان مصرف ایله ایرادک »

« سفره دن لذت آلیز زمه خدم کبی »

(نانی)

اِراء [ع] برآدمه جله کوسترمک ،
 احسان ایتک § چاقندن
 آتش چیقمتی ، پارلامتی : [بولر
 اداره کاسات قبل وقال ایله سرکردان
 نشوه سکون اوله میوب نه دگلو
 ایرای زناد رأی ایتدیلر ایسه ایتاد
 قتله زحاجه استصواب ایده چک
 شراره فی تحصیل ایله قررالعین مشاهده
 روشنائی ایدم دیلر — شفیع نامه]

اِراث [ع] ویرمک ، سبب
 اولتی ، حصوله کتیرمک ،
 کتیرمک . اکثریا محدود و اتده استعمال
 اولونور : [ایراث قضا ، ایراث ضرر ،
 ایراث قنور ، ایراث خسار ، ایراث
 کدر ، ایراث مضرت] ، [ایتده کی
 « مذک » کله سنه دنک اوله رق صره سنجه
 برچوق کله لر دیزلش و بومناستله معناسی
 ظاهره چیقمتش ایسه ده ینه قوه
 سامعه به ایراث ایلدیکی غرابت باقیدر
 — میزان البلاغه]

« بی مهری چرخ ایتسه ده ایراث مذک »

« کیم ایلر ارباب هنر عزتی واردر »

(نانی)

« دبدیلر که برعلت ایراث ایدر »

« دیدم بوندن افزون نه احداث ایدر »

(عزت ملا)

« چند روزه کل اقبال چنراز فنا »

« ایدر البته دماغ دله ایراث زکام »

(نانی)

اِراد [ع] وارد قیلدی ، قیلتمی ؛
 کتیرمک ، کتیرمک : [ایراد

ایداع { [ع] امانت براقی براقی :
ایمانی قبول ایتمک ، ایدلک .
اصطلاحات فقهیه دن اولوب برکیمسه
اموالک حفظی دیگر آدمه احاله ایتمک ،
براقی دیمکدر : [چاقی احمد پاشانک
عزلندن برهفته صکره لمصلحه سراه
دعوتله یندن مهر مایون اخذ واتزاع
وسلحدار حسن پاشایه ایداع اولوب
شفیقنامه]

ایدام { [ع] بشدرمک ، بشدرمک
برشی قاتینی ایدلک .
برشی قاتینی ایدلک . الفاظ مستعمله دن
دکلدر . طاشلیق اولایان محکم ، قاتی
یره [ایدامه] دینلیر .

ایدان { [ع] بر نسته فیصالتی ،
برشی قیصالدلی § برقادین
ضعیف ، چلیمز جوجق طوغورمق .
مأنوس دکلدر .

ایذاء { [ع] ایجتدک ، ایجتدک :
[ایدای ابون موجب خمران
دارین در]

« بیورده دکلکی طبعی ایذا »
« سوز برینه سوله مک ممما »
(مقدمه)

ایذان { [ع] بیلدیرمک ، بیلدیرمک :
[اذات ایدان ، ایدان کیفیت ،
وقت صلاتک ایدانی] (لغت ناجی) ده
کوسترلدیکی وجه ایله « وقت صلاتک
(اذان ایله) ایدانی » جمله سنده کی
(اذان ایله) قیدینه لزوم یوقدر .
زیرا بولمظ ذاتا اذان او قوم معناسی
محتویدر .

علیه التزام بلاغت ایدن کرک تقرر ،
کرک تقرر رده بونک ایکیسندن دخی
اجتناب ایتملیر .

[ایجاز حذف قرینه لفظیه یاخود
عقلیه تک وجودینه مبنی کلام یا اجزای
کلام ، یاخود متمام کلامدن برینک
حذفنه اطلاق اولور . — میزان البلاغه]
ایجام { [ع] وجع ویرمک ، ویرمک :
[آغریتمق ، آغریتمق :
(ایجام بطن) استعمالی نادر .

ایجا { [ع] « وحی » دندر . سوق
ایتمک ، کوندورمک کی معانی
افاده ایدر . اصطلاحات صوفیه جه
« ایهام » کی صورت خفیه وسورت
معنویه ایله روحه القای معنی دیمکدر .

ایحاش { [ع] برکیمسه تک ناموسنه
طوقونمق ، طوقونمق :
برشی قاریشدره قی دیمکدر . مرحوم
(معلم ناجی) لغت کتابشده بولفظ
« توحیش » بدل قوللایله بیلیر دیش
ایسه ده عرییده مستعمل اولان معانی
مسروده نظر او مقامده قوللایله .
مهی اولی اولور ،

ایحال { [ع] برکیمسه تهلیکیه ،
ورطایه دوشورمک ، بر
کیمسه چاموره دوشورمک . مأنوس
دکلدر .

ایذاب { [ع] تعمیم عدالت ایتمک
§ ضیافته چاغرمق .
قوللایله بیلیر .

« اول مقصد کن فکان ایجاد »
 « فرمان خدایه اولدی متقاد »
 (عطایی)
 « اثر حکمتدر برله کوکک بزیادی »
 « طولو بوش جله بد قدرتک ایجادی »
 (شناسی)
 « ضرور بدربتون بیع وشراسی سوق ایجادک »
 « بو بازار فاده شرط ایجاد و قبول اولماز »
 (عوفی)
 ایجاد { [ع] کرایه ویرمک ،
 ویرمک : [ایجاد دکان ،
 خانه تک ایجادی] کرا آفجه سی : (دکان
 ایجادی ، طول قادی دکاندن آلدینی
 ایجاد ایله کچیر ، بوج اوده نیر بتر
 فقط خانه ایجادی شتر) ، « ایجادواستجار
 مقاوله نامه سی » = کرایه ویرن ایله
 کرایه طرطان آراسته تنظیم و تحمیم
 قیلان کاغذ .
 ایجاد { [ع] سوزی قیسه سوله مک ؛
 مختصر ، طویلو ، آرسوز
 دیمک ، سوزی قیسه کسمک : [ایجاد
 و ایجاد] فن بلاغته تریف ایدلک
 ایسته نیلیرسه [ایجاد] = معنای «طولی
 محتوی اولان قیسه بر تعبیر ایله آفاده »
 ماقی الضمیر اتمکدوره . (ایجاز) « اطناب »
 ایله « مساوات » ک آراسی .
 [ایجاد مُخَل] = بیانی مطلوب
 اولان فکری ، معنای بوزمه حق ایجاد
 دیمک اولوب [اطناب مُل] یعنی
 اوسانچ ویرن اطناب مقابله در . بناء

لازم اوله رق قوللانیلیر . [تقابل ایجاد
 و سابل] = فن بدیع عائد بر صنعت
 مقبوله در . (بالایجاد ، حسب الایجاد ،
 ایجاد مصححت) جمی [ایجادات] :
 « ایجادات سیاسیة » ، [افغانلیلر اسلاقی
 زمانندن بری فرصت بولدقجه ممالک باریه به
 هجوم و تسلطدن خالی قالدقزلردن
 بونلری دائماً مشغول ایدمک قوتلری
 قیرمق اتخاذ ایندیکی مسلك سیاسی
 ایجاداتندن ایدی — جلال الدین اکبر —
 مشاهیر اسلام] ، [نسبت قاعه ایسه
 متکلم سسکوقی جائز اوله جتی وجه
 ایله اجزای کلامک کرک سلباً ، کرک
 ایجادا بری برلرینه تلقی . واریا طندن
 عبارتدر — درس بلاغت — عبدالرحمن]
 « بو بازار فاده شرط ایجاد و قبول اولماز »
 (عوفی)
 « زمی واجب که اتمش ممکنک ایجادینی ایجاد »
 « کمال رحمتدن ایله مش معدوم ایکن احیا »
 (نابی)
 ایجاد { [ع] وجوده کتیرمک ،
 کتیرمک : یوقدن وار اتمک ،
 ایدلک : [ایجاد کثات ، ایجاد عوالم]
 § یکیدن برشی چیقارمق ، چیقارمق :
 [فونوغرافی آمریقائی « ادیسون » ایجاد
 ایتدی ، دو مانسز بارونک ایجادی]
 (ایجاد کترده) = ایجاد ایدلش .
 « پستدا اتمش نوای نقش تو ایجادک ای بیلل »
 (فصح)
 « نه عشق علت ایجاد عالم مشهود »
 (سامی)

اِسَارَ { [ع] اسیرکه میوب ویرمک ،
 اِسَارَ { جو صرجه سینه صاچق ،
 بذل ایتک : [ایشار تقود ، ایشار جان ،
 ایشار اموال] عرییده اولدینی کی
 اختیار ایتک ، سیمک معناسنده استعمالی
 معروف دکلدو . [سعادترای مدنی
 تزیین ایتکده اولان بوقدر جواهر
 کالاتی انسانیتک دامان استغاده سینه
 ایشار ایتکلردو — کال]

« خنده سکرین ایدوب ایشار »
 « دیدی اول طوطی شکر گفتار »
 (وحید)

« طوتمه دنیایی توله شهرت لطف و کرمک »
 « ایتده مکرمتک عالمه ایشار حرام »
 (نفی)

« برتوندن آباغک آلتنه آق دیبادوشور »
 « بزمکه ایلر شرارندن کهر ایشار شمع »
 (ریاضی)

اِسَامَ { [ع] کناهمه صوقق ،
 اِسَامَ { صوقق . معروف دکلدو .

اِسَانِ { [ع] مالی جسونالقی ،
 اِسَانِ { جوق بخشش ویرمک .
 قوللانلار .

اِحْبَابِ { [ع] واجب ، لازم قیلق :
 اِحْبَابِ { (نابه) تاوه تک قیزمه سی
 ایچنده کی یاغک اریمه سی اِحْبَابِ ایدر
 § واجب اولق ، لازم کلک : [تاوه
 قیزجه ایچنده کی یاغک اریمه سی اِحْبَابِ
 ایدر . [بوکله عربیده یالکیز متعدی
 اولورق مستعمل ایدر بالاده کوسر تلرکی
 وجه ایله لسانغزده هم متمدی ، هم

اِبَاءِ { [غلط] طوغریسی (ابا) در .
 اِبَاءِ { اوسا باقکیز .

اِبَاسِ { [ع] قوروتقی ، قورودلق .
 اِبَاسِ { مانوس دکلدو .

اِبْكَ { [ف] صنم ، بت ، خاج .

اِبْآذِ { [ع] قازیق چاقق . قوللانلار .

اِبْآزِ { [ع] نک براقق § صلاة
 اِبْآزِ { وترفلیق . العاط معروفه دن
 دکلدو .

اِبْکَالِ { [ع] بئیرجه علتنک بیدا
 اِبْکَالِ { ابتدکی اثر ، یاره بئیک .
 اصطلاح طیدر .

اِبْتِلَافِ { [ع] ایتلاف طرزنده
 اِبْتِلَافِ { استعمالی معروفدر .

لسانغزده الفت ایتک ، اوبوشقی ، آلتقی
 معناسنده قوللانلار . عربیده اولدینی
 کبی بریکمک معناسنده استعمالی شایع
 اولماشدر : [بین الدول ایتلاف حصولی
 مأمولدر ، هر کسجه مطلوب اولان
 ماده ایتلاف حاصل اولدقجه] جمی
 [ایتلافات] : [ایتلافات دولیه ، ایتلافات
 جاریه] ، [شودرت شاعر نادره گفتار
 برمدت کال اتحاد و ایتلاف ایله تشکیل
 مجالس الفت و مشاعریه ایتدار ایله مش
 اولدقلری حالد — فردوسی — مشاهیر
 اسلام]

اِبْتِمَانِ { [ع] امانده اولق ، امین
 اِبْتِمَانِ { بولونقی ، امنیت ایتک .
 (مؤمن) بوندن مشتقد .

برافلق: ترك اتمك، ايدلك: «جناب الله امال دكل اممال ايدر — كلام مشهور» [امال امور، مصالحك امالي جائز دكلدر] ، [ملككت هانكي كوشه سنده بر شراره فساد ظهور ايتسه بردقيقه بيله امال ايتكسزين سرعت و شدت فوق العاده ايله نكسين واطفا ايدردي — عبدالرحمن الاموي — مشاهير اسلام]

«چون دوشدي بجالك ايمه امال»
«كل نزرگي طوت امانك آل»
(فضولي)
«ترييده اولقي ايله اشكال»
«نطينه بنده ايتدم امال»
(مقدمه)
«چون كچدي بو حال ايلامه وسال»
«وقت اولدي كه ايمه به غم امال»
(شيخ غالب)
«دينه اسكندر هالكدر اولور هر آيه»
«متقلب تمثال اماله همالك صورتي»
(نورس)
«كيمه اقدام ايدم من اماله»
(عطائي)

{ [ع] عودت، كرى دونك: اِيَاب } «اياب قافله حج» «اِيَاب وَذِياب» [كيدوب كك]

اِيَاد { [ع] آت شيد، مدار تقويت: قوتسدرمك }
اِيَادَت { نادراً قولانيلسدر .

اِهْدَاذ { [ع] هديان ، صاحمه سويله مك . استعمال ايديله . بيلير .

اِهْرَاف { [ع] مال غاييله بر كلتك آرتق . قولانيلاز .

اِهْرَاق { [ع] دو كك، دو كك : [اهراق دموع] مانوس دكلدر .

اِهْزَال { [ع] هزل ايله مشغول اتمك، ايدلك . § حيوان ضعيفلامق . نادراً قولانيلسدر .

اِهْلَاك { [ع] هلاك اتمك، اولدر . مك، اولديرلك: [اهلاك اشقيا، اهلاك حشرات ، شدت شتا مناسبته شهره تقرب ايدن قوردرل بر احيار جوباني اهلاك ايتملدر] ، [خطوة هيموي «حوزه» به آتورق اورالخي دمه بالتخي يته برخيلي بيكناهي اهلاك ايتدي — اسماعيل صفوي — مشاهير اسلام] ، [اراقه دماده صير ووقاري الدن قومه يوب جائز كه اهلاك و افندان صكره اول شخص مضوبك ايفاستده نوعاً قائده مشاهده قلنه — منشور سلطان عثمان — مشاهير اسلام]

اِهْلِيَج { [ع] بر نوع علاحدركه ايج } ايكي درلوا و اور . تركجه ده (قره هيله ، صاري هيله) دينليز .

(اِهْلِيَجِي) = تام كروي اوله يوب يوه ورطه شكلنده يوانان .

اِهْهَال { [ع] برنسته لك، بر شيك اوسته دوشه يوب بوشلا ليه ي ، بوشلامق؛ حاليله براقق ،

« علی قوشی ایسه کلوب اهتمام »
 « نه ممکن بوله بر سر بیع تمام »
 « عزت ملا »

اَهْتِوَارْ [ع] هلاک اولمق .
 اَهْتِیَابْ [ع] قورقونمق ، صافتمق .
 اَهْتِیَالْ [ع] قورقمق .
 اَهْتِیَجْ [ع] درین دره ،
 [۰] یولر الفاظ معروفه دن دکلدور .

اَهْدَاءْ [ع] هدیه ایتمک ، ایتمک ؛
 هدیه کوندرمک ، کوندرمک ؛
 (اقتضای نفسیه اهدا ایتمکله ، روح شیده
 بر سوره اخلاص اهدا ایدوب)

« سنین ایدن اهدا نیجه ککشته راهی »
 شو مصراعده کورلدیکی وجه ایله
 هدایت ایتمک ، هدایت ابریشدیرمک
 معناسنده استعمال ایتمه لیدور .

« فریادیکه بندی حسن یکتا »
 « بر تیغ مجوهر ایتدی اهدا »
 (شیخ غالب)

« ایدوب نرم ودرشقلامسه تعییننه موقوف »
 « مشامی بویه وقف ایتمش مذاقه لذتی اهدا »
 « نابی »

اَهْدَارْ [ع] افو ایتمک ، باطل
 قیلق ، حکمکسر بر افاق ؛
 (اهدار دم) = مقتولک دینی قاتلدن
 آلدیرمه ، ق .

« کلدی اوزمان قیام ونازه »
 « ماننده سرو اهتزاز »
 (نابی)

« موج اورر آینه چشمده جوی اهتزاز »
 « میل ایدنجه خاطر اول تونبالک صورتی »
 (نورس)

اَهْتِزَامْ [ع] بواووط یا تلامق § بواوطلاقی
 § سرعتله کیتمک . مأنوس دکلدور .

اَهْتِضَاضْ [ع] برسنه بی قیروب
 اوه اتمق § انسان
 تواضع ایله کبر نفسی قهرمه چالیشمق .
 الفاظ معروفه دن دکلدور .

اَهْتِضَامْ [ع] غصب اموال ایله
 ظلم ایتمک ، بر آدمک
 جبراً مالی آلمق . قوللانیماز .

اَهْتِشَاقْ [ع] قاریشمق ، قاریشمق .
 « آنوس دکلدور .

اَهْتِشَامْ [ع] ایسه همتله باقمق ،
 دقتله چالیشمق ، بر شیئک
 ای اوله سنه اوزمک . جمی (اَهْتِمَامَاتْ) دره .

مفردی ده ، جمی ده چوق قوللانیلر :
 « جهلی ده تحصیل ایچون البت ایدردک اهتمام »
 « ممکن اولسه یدی فدای فضل ایله تغیر بخت »
 (لا)

« سن بو مجنونانه فکره ویره اصلا اهتمام »
 (لا)

« منت الله ایدوب هر منعجمده معدلت »
 « کاردین و دولته ایتدم فراوان اهتمام »
 (عبدالغنی نادری)

« راضی دكسه كر بوكا ناموسر دلبری »
 « عشا قه دیرسه بویه اهانت یماز اولور »
 (لادری)

اَهْتِیَاصُ { [ع] عَجَلَةُ اَهْتِكْ - وركلی
 مأنوس دكدر .

اَهْتِدَاءُ { [ع] هِدَايَةُ بُولُقْ ،
 طوغری بویه کیتک ،
 مسلمان اولق . (اَهْتِكْ) ماده سیله
 قوللانیلیر : [ولایات شاهانه طبع
 ونشر اولونان غزنه ل مطالعه ایدلدیکه
 هیچ برکونا تشویقات وقوع بولمیدنی حالد
 اهالی علیه دن اهتدا ایدلرک اکسیک
 اولدینی مشاهده اولونور] (عرض
 اهتدا) دیکه لزوم یوقدر . یالکنز
 « اهتدا » یازله لیدر .

« مگوانه لزوم نبوتک ثبات »
 « بور لزوم که آندندرا هتدای وجود »
 « نورس »

اَهْتِزَازُ { [ع] دِرَنَمَكْ ، تَرَمَكْ :
 (اهتزاز اوتار) § فرج
 وصفادن حرکت کتک ، صیحابوب
 اویناق . جمی [اهتزازات] :

عربیده دوشه جک کی صالانمه ،
 زانفر دامیه ، آیاقلامیه [هَزْمَه]
 اطلاق اولونورکه (اهتزاز) بوندن
 مشتق دیمکدر .

« رزه ویرسه ک چوقیدراجسامه ای کویای راز »
 « تا ابد ارواحه ساز شدرد مدار اهتزاز »
 (معلم ناجی)

اَهْتِمَاكُ { [ع] بَرَشِيكْ ، بَرایشك
 شدت میلان ایله اوسته
 دوشمك ، سورکلی بر صورتده
 اوغراشمق . اکثراً مذموم مانده
 قوللانیلیر . ذاتاً بولفظ معنای کلی
 حاوی اولدیغندن [فرط اَهْتِمَاكْ ،
 کمال اَهْتِمَاكْ] طرزنده قوللانیه ماز :
 [اَهْتِمَاكْ عَثَرَتْ] ، شبهه یوق که
 کلمات مذکورده اسلاف دخی بزم حس
 ابتدیکمز غرایتک ذره سنی حس ایتمش
 اولسه دیدلر اوقدرو صیق صیق استعمالرینه
 اَهْتِمَاكْ کوستر مزاردی — فصاحت
 درسی — عبدالرحمن ثریا]

اَهْتِمَامُ { [ع] پیر ، اختیار اولق .
 مأنوس دكدر .

اَهْتِمَاكُ { [ع] حیرت و بومك ، تعجب
 ایتمک . ایتدرمک . قوللانماز .
 اَوْرُ { [ع] کورده سی بودور اولان
 § قاز ، اوردک .

اَهَانَتُ { [ع] حَقَبَرْ اولارق
 تخمیر اَهْتِكْ ؛ حقیر و آلق
 کوردمک : [ابو جعفر المنصورک ابو
 مسلم خراسانی حقه ده اهانت و دناات
 کوستر دیککی مسلمات تاریخیه در .]
 [خلاصه : نهی صیغه امرک منفی
 مشابه سنده بولدینی جهته امرک متضمن
 اولدینی معنارک اکثرینه یا تحرم
 و کراهت کی متقابل ، یا خود تسخیر ،
 تعجیز ، تکذیب ، اهانت کی موافقدور —
 میزان البلاغه — عبدالرحمن ثریا]

اِنْكِشاف { [ع] آجئق :
« انكشاف عیبه ،

انكشاف ازهار » § آچیمه جیمه ،
آشكار اولق : [انكشاف حقایق ،
انكشاف خفایای امور] ، [شانه خامه
مشكل كشافیسه بك چوق طره
معضلات احوالك حل وانكشافه موفق
اولدخیون تیغ سرتیزك قوه قاهرانه
سنه قارشى قلم بدائع رفك قدرت
خارقه ماهرانه سنی ارانه و ثبات انش
ایدی - نظام الملك - مشاهیر اسلام]
« صفات و ذات یكدیكرن و ساز بر زمان منك »
« خیاك انكشافی شمدن شمدن خیاذندر »
(نورس)

اِنْكِلال { [ع] یاور، شجه، كرنك :
[اِنْكِلال جان] قوللا
نیله بییر . § كورنك . كمر حاله
كلك : (اِنْكِلال سیف)

اِنْكِلیس { [ع] بیلان بانى .
« اِنْكِلیس » (اِنْكِلیس) مرزنده
دخی تلفظ اولونور .

اِنْغاء { [ع] آرتیرمق ، آرتیراق :
[اِنْغاء ایدرمق ، اِنْغاء ایدرمق :
[اِنْغای نقود ، اِنْغای مزروعات] به
بومناده (نینه) زیاده قوللاسییر .

اِنْغاس { [ع] « افساده کی بر ریه
« اِنْغاس » (اِنْغاس) دوشورمك ، دوشوراك ،
قاریشدرمق . ماتوس دكلدر .

اِنْحاص { [ع] كوش كسوفدن
[اِنْحاص] قورتلق ، بدنده پیدا
اولان شیش ایشك . قوللاسییر .

« آب حیوان اولسه ده و صلك كتریم باده »
« خیل دمدرشیشه خاطر د و اردرانكسار »
(شیخ الا لام یحی)

« یارك تجلیاتی صركنه ایلین »
« آینه دله اولان انكساردر »
(بیانی)

« اول مراد ایلده دوشمن انكسارك »
« آینه سیدر جمال یارك »
(شیخ غالب)

« انكسار خاطره جرأت ایدن نادانرك »
« شیشه قلبن خدا ایتسون قرین انكسار »
§ تركبده (اِنْكِسار) بدما

مقامنده یعنی الله شوبله فنا ایتسون ،
الله بوبله پریشان ایتسون معناسنده
قوللانلییر : [هر چوق ایتسوندن انكسار
آمانمه چایشه ایدر ، فقرات انكساری
آدمی پریشان ایدر]

« بك دیزكین ایتجه خلق ایدیور انكسار طور »
(معنی ناهی)
« انكساری بشور قاصر ایه »
« انقامه چالیشور قادر ایه »
(نالی)

اِنْكِساف { [ع] كوش طوئق :
[اِنْكِساف شمس]
(كُوف) زیاده قوللانلییر .

« كرفنار اولوب عقده به مهركام »
« نمایان ایدی اِنْكِساف تمام »
(عزت ملا)

اِنْكِشاپ { [ع] خوف و اندیشه
[دن بری اولق ، اورتو
قالتوب یوز آجئق . الفاظ مستعمله دن
دكلدر .

« وه وه بونه شکوه ایتم اظهار »
 « صد توبه و صد هزار انکار »
 (شیخ غالب)
 « لذی انکار اولوغاز بذل واسراف ایتمه ک »
 « آه ضحنته اکر اندیشه وام اوله سه »
 (نابی)

انکباب { [ع] یوزی اوسته
 دوشمک ، قایمق ،
 [انکباب فرس ، انکباب استر] الفاظ
 مانوسه دن دکلدور .

انکبام { [ع] میدانه جیمه مقی ،
 مکتوم اولیق : [انکبام
 اسرار] نادراً قوللانیلیر .

انکیدار { [ع] سرعتله یورومک ،
 دوشمک ، دوکک .
 مانوس دکلدور .

انکیدام { [ع] ایصرلش کی
 وجودک بر طرق
 قیزارمق ، بره لئک . نادراً قوللانیلیر .
انکسار { [ع] قیرلیق . لسانزده
 بومعنده حقیق و مجاز .

زی اوله رق ایکی صورته استعمال
 اولونور . مثلاً [انکسار مرآت ؛
 انکسار کوزه ، آینه ک انکساری)
 دینلیدیکی کی (انکسار خاطر ، قلب
 عاشقک انکساری) ده دینلیر :

[آوان عاصره برای قدر اوزامش
 و عصاک بر قاج محاره ده تپه لغری
 حسیله سورتلرته انکسار طاری اولمش
 بولندیفندن — قتیبه — مشاهیر اسلام]
 « انکسار اهل دل ایتم قبول التیام »
 (عبدالله و صافی)

استقلال ایتمک النده ایکن شهره اطاعت
 و اتقیاددن آیرلامشدور — ارطغرل —
 مشاهیر اسلام]

« اما بو اختلاف ایله مقصودی جمله ک »
 « برخالقه خلوص ایله ایتمکدر اتقیاد »
 (لا)

انقیاض { [ع] کوزل قوقودیمکدر .
 ، آنوس دکلدور .

انقیاض { [ع] یقلىق ، چوکک :
 [انقیاض بیت ، انقیاض
 بنا] قوللانیله بیلیر .

انکاخ { [ع] نکاح ایتمک ، ایملک .
 بومعنده (تنکیج) زیاده
 قوللانیلیر .

انکار { [ع] « اقرار » ک ضدی .
 نفی و سلب معاسنه دره .
 بیلیمه مزکک ، اوله دکلدور دیمک .
 اصطلاحات حقوقیه مدعی طرفندن
 دعوی و اسناد ایملن فعل وشی عدم
 قبول ایله رد ایتمکدر : [استفهام
 انکاری ، انکار حقیق ممکن میدور]

« دکل لطیفی خداوند کریمک قابل انکار »
 « مکر انکار ایدن مجنون اوله یا طفل ، یا اعمی »
 (نابی)

« خلقده خشیت حق نادرور »
 « کتم وانکار مان حاضرور »
 (نابی)

« مجلس ارباب دل بر لحظه سنز اولسون »
 « حرمتک انکار ایدن عالمده حرمت بولسون »
 (نفی)

اِنْقِلَابُ { [ع] دكيشمك، دوئمك؛
باشقه قاب ، طرزه
دوئمك : [اس انقلاب] ، [انقلاب
احشاء] = باغير صاقلرك دونغسى ،
بورولمىسى ، (انقلاب صيف) = كون
دونغسى . بونك جمى اولان [اِنْقِلَابَاتُ]
تحولات ، تغيرات مقامنده قوللايلىر :
[انقلابات ادوار ودهور]

« شاهددر آقا بو انقلابك »
« كيم عاشقى سين بر آفتابك »
(فضولى)
« تاب عدلندن مجلا كارگاه انقلاب »
« فيض بختنندن معلا بارگاه آسمان »
(حق)

اِنْقِلَاعُ { [ع] كركندن قوياقلىق؛
[انقلاب شجر] نادر
قوللايلىر : [بورومۇ اتحادمدى الدهور
فانوس خيال وجوده فيمع ظهور اوله جنى
خلف مجهوللرى آره سنده دخی . صون
الانقلاب اولغله — شفيقنامه]

اِنْقِهَالُ { [ع] ضعیف ، درمانز
اولقى . القاط معروفه دن
دكلدر .

اِنْقِيَادُ { [ع] سرفرو ، اطاعت
[انك] رام اولقى ، خضوع
اوزره بو اونقى : [اواسر الهیه انقياد
ايدنر البه مظهر فوز وفلاح اولورلر]
[اِنْقِيَادُ] = انقياد صورتيه ، اطاعت
ايدمرك . [آسيا قطعه منك قم
اعظمى جنكيز يلرك تحت اداره لرينه
كچمكده بولنديقى صره لرده احران

اِنْقِصَادُ [ع] قيرالىق .
اِنْقِصَارُ [ع] قيصالىق .
[۰] **اِنْقِصَالُ** [ع] كلك .
اِنْقِصَامُ [ع] آيرلىق .
[۰] بونلر مائوس اولمايان الفاظدنذر .

اِنْقِضَاءُ [ع] آخرى ، صوكى
يتمك : تام اولقى ، نهايى
بولقى ، يتيك : [مدت ميتهك انقضا .
سندن صوكره نه يولده حركت
اولونه جنى . .] ، [انقضای مدت] ،
[حكومت حاضره صرپستانه حيوان
ادخالك منى حقنده تعيين اينديكى
مدت قرن انقضا اولدجه آوستريا
حكومتيله بوباده مذاكراته ايشدار
ايدمه يه جكنى قطعيأ بيان واعلان
اينديكندن . . — صباح غزنه سى]

اِنْقِضَاضُ { [ع] چانلامقى ،
قاغشمه قى : [انقضاض
جدار] § قوش هودان سوزيلوب
اينك : [انقضاض شاهين] مائوس
دكلدر .

اِنْقِطَاعُ { [ع] كلك ، جكمرك ،
تونكك ، يتيك : [انقطاع
نفس ، انقطاع هوس ، انقطاع حوادث ،
انقطاع ماء آبار] ، [اِنْقِطَاعُ طِمِث] =
اصطلاحات طيه جه نسوانك عوارض
سبيله هادت طبيعيه دن كسله سى ديكدر .

قالماق صورتيله توككك ، نيكك .
بومناسبتله لسانمزدده زوال بونق ،
محو اولق معناسنده و [بونق] ماده -
سيله قوللائيدير : [انقراض نسل]
« ايدنلرده وارسه بوله انقراض »
(عزت ملا)

{ [ع] قسم قسم اونق ،
انقسام } بولمك : « قابل انقسام » -
بولغمسي ممكن اولان ، پارچه پارچه
آيرليني قبول ايدن ديتكدر [ميدان
حريده جنود موجوده نك فرق صغيره يه
انقباضي جائز دكلدر] بونك جمعي اولان
[انقسامات] آرز قوللائيدير . [آل
سلجوك ممالكي دوچار انقسام اولد .
يفندن وعثمان خاتك شمشه قل
وسطرق ايسه هر طرفي تنوبر ايله مكده
بولنديفندن — سلطان عثمان — مشاهير
اسلام]

{ [ع] دري وياخود
انقشار } قابوق صولتي : [انقشر
جوز] نادراً قوللائيدير .

{ [ع] بلوطفر كاملا
انقشاع } صيريلوب هوا آجق
اولق ، آبالامق : [پرورده حبله
سرای الهام اولان بخدره نازك اندام
منامك رخساره دلارامندن رفع قناع
ايله انقشاعنده نا صبور اولديغيمك
وجهي واردر — شفيقنامه]

{ [ع] اكلكك ، اكلكلك .
انقاص } بومماره [نقص] زياده
استعمال اولونور .

{ [ع] صوده ايضلاق .
انقاع } نادراً ادويه حقنده
قوللائيدير .

{ [ع] برشيتك اجزاسي
انقباض } بوزيلوب طورطوب
اولق ، دوريلوب ديوشيرك .
(انبساط) ك ضدی : [مخلوقات بحريه دن
بر بوجك واردركه خاصه انقباض
وانبساطي حائر اولوب على التوالي
آجلير طوبلانير] § بالاده كوسترلين
مناسبتله قسوت ، غصه ، كدرمناسنده
قوللائيدير : [انقباض درون ، انقباض
قلب] § اصطلاحات طيحه جه اسهال ،
نيت مقابل ، طوتوقلق ، بكلك : [دوكتور
معاينه اينديكي خسته نك طيعتده
انقباض اولوب اولنديغني صورار]

« اكر ورسه رنجوره راوند چين »
« اولور انقباض مزاجه معين »
(عزت ملا)

{ [ع] بر ايشه بلاملاحظه
انقحام } صالديرمق ، باشلامق :
[انحام ابلهانه] نادراً قوللائيلىشدر .

{ [ع] بيملك ، پارچه
انقداد } پارچه اولق § قوريمق ،
قديد اولق . الفاظ مستعمله دن دكلدر .
{ [ع] بر جماعتندن ،
انقراض } برطافه دن فرد واحد

انْقِصَامٌ { [ع] قیراق، کسلیک :
[] انقسام رابطه محبت،
انقسام منازعه [آژ قولانیلیز .

انْقِطَارٌ { [ع] یارلق، آچلق .
[] با درآ استعمل اولونان
الفاظندر .

انْقِطَامٌ { [ع] منع ونهی اولونان
[] شیدن هرغ اوسق
§ سوددن کسلیک : [] انقطاع صبی [
آژ قولانیلیز .

انْقِصَاءٌ { [ع] متأثر اولوق، نفس
[] انسانی برسیله تعیروتکدر
ایتمک : [] انفعال نفس § کوجتمک،
کوستمک : [] انفعال دوست، شدت
انفعال [] جمی [] انفعالات : [] انفعالات
نفسانیه، انفعالات قلبیه [

« بیخیش کیسودکل بو عارضنده موکوروب »
« رشکدن سرآته دوشمش انفعالتک صورتی »
(نورس)

« یریم نفمه جک اکسک ایتمک محال »
« بتون دیگله منسه ک ایتر انفعال »
(عزت ملا)

« قباردقیجه کرپی کبی دستمل »
« آتازدی بکا ناولک انفعال »
(عزت ملا)

« در غیرتله عرقریز حجاب اولدقیجه بن »
« دیدسن مجرای اشک انفعال ایلردی بار »
(عزت علی پاشا)

« اولسون غانده دیمه یارمده خالندن خیبر »
« اولهسون برکیسه اصلا انفعالتن خیبر »

انْفِکَالٌ { [ع] فک اونیق . رشتی
[] برندن یرنیق . برندن
جیققیق :

« برزده درکه ذره نامنتهای خاک »
« برزده خارجه ایده منرآندن انفکالک »
(لا)

« قننی جرمدرعکی دوشمش ظاهر صرائنه »
« کوجکدن انفکالک ایتمز ویاک صورتی »
(نورس)

انْفِلاقٌ { [ع] یارلق، آچلق .
[] ابرلق : [] املاق صبح .

[] انفلاق صیاحی متعاقب این سبکتکین
برفیل اوزرینه راکب اولهرق دشمنک
قلبکانه بفته کمال شدله هجوم
ایندی — محمود غزنوی — مشاهیر
اسلام [

« کلدی صباح روز جوانی به انفلاق »
(لاداری)

انْفِلَالٌ { [ع] رخنه دار اونیق .
[] آلات حارجه کات آخر
طریق بوزولوب چتکنک . مأنوس
دکلدر : [] انفلال سیف، انفلال خنجر [

انْفِهامٌ { [ع] آکلاشمیق : [] غمه
[] انقیاض [] معنی . انقباض . انقباض
آژ قولانیلیز .

انْقَاءٌ { [ع] پاک و تمیز قییمق .
[] قییمق : [] انقیاض قییمق [

انْقَاذٌ { [ع] فورنارمق . قور، راتیق :
[] اشکجه، دن نفق، نالاندن
انقاذ [] مأنوس دکلدر .

بروجود نادری لکه دار اِتک غیرتنه
دوشه رڼک — مشاهیر اسلام — حید
وهی]

« وجودی هر برینک ماشقه نالمر حقیقتده »
« اولور آنکیچون اهل دل جهانده انفراد اوزره »
(نفی)

انْفِرَاقُ { [ع] آیرلیق : [انفراق
آز قوللانیلیر .

انْفِصَاحُ { [ع] فصحت بولوق ،
بوللاشمق ، کینیشه ملک :
[انفصاح یث] [نقص] ده بومعناده
استعمال اولونور .

انْفِصَاحُ { [ع] فصیح اولوق ، بطل
اولوق ، بوزولوق : [انفصاح
احکام قوانین ، انفصاح نکاح]

انْفِصَادُ { [ع] فساد اوغراق ،
بوزولوب قارشمق :
[انفصاد معده]

انْفِصَاصُ { [ع] آیرلیق . الفاظ
اؤنسه دن دکلدر .

انْفِصَالُ { [ع] فصل اولوق ،
آره لاشمق ، آیرلیق .
معناسته دره لسانغزده خدمت و مأوریت
رسمیه دن معزول اولوق معناسنده
قوللانیلیر : [سومیکي آطه سی
قامقمالفتندن انفصال ایدن فلالک
دیگر بر قضایه اجرای مأوریتی ...]

« نه یدی جرم بیلدم کاینه امیدمی »
« ایتدی بوضو رتله مقبر انفصالح صورتی »
(نورس)

آچله سی دیکلدر . [انْفِجَارُ مَسْکِنِ] =
مثلا آن کستانه سی کپی بر میوه نك
طیش قبوغنك اورته سندن بر قاج قسیه
یاریلوب آچله سی و تمامیه میدان چیمه .
سی دیکلدر . [انْفِجَارُ مَصْرَعِ] =

میوه نك ته سندن « مَصْرَع » دینلن
دیللمر نك کناری چاریق بر دلیک
بیدا ایدرک یاریلوب آچله سی دیکلدر .
انْفِجَانِ { [ع] چوق سوز سوله بن ،
بوش بوغاز آدم .
قوللانیله یلیر .

انْفَحَهُ { [ع] بیدر یارسله حق مایه .
مانوس دکلدر .

انْفِجَانِ { [ع] شیشمان آدم دیکلدر .

انْفِرَاجُ { [ع] آچلیق : [انفراج
زاویه] § فرج ، سرور
کسب ایتک : آچیلوب مفسر اولوق :
[انفراج قلب] § قور تولوب خلاص
بولوق . نادراً قوللانیلیر .

انْفِرَادُ { [ع] نك اولوق ، بالکز
بولونقی : [سیر انفراد ،
حاکم انفراد] ، [عَلَى الْانْفِرَادِ] — نك
تک ، برر برر دیکلدر . وقتیل [تَفَرُّدُ]
یعنی افراسز ، اشسز اولوق معناسنده
استعمال ایدلمش ایسه ده الیوم اومعناده
قوللانیله یور : [بوخبر حجابك واصل
سمع اطلاعی اولئجه عمر ابن عبدالعزیز
کپی عدالت پرور لکه انفراد ایشم

يُكْنَدِرْمَك مَعَالِرْنَدَه قَوْلَالْنِيلِير: [اِنْفَاق
اِشَام ، اِنْفَاق اِرَامِل ، اِنْفَاق مَحْتَايِين ،
اِنْفَاق قَرَا] ، [مَادَام كَه اِنْفَاق مَحْتَايِين
هَر بَرْدِين اِحْكَامْنَجِه اِدَاسِي وَاجِب بَر
دِين دَر - تَصَوِير اِفْكَار - شَنَاسِي]

« چُونَكِه اِيْمَكْدِه سِيْن اِنْفَاق بِنَصِّ قَرَان »
(شَنَاسِي)

{ اِنْفَال } [ع] غَنِيْمَتْدِن مَال آيِرُوب
اَو يِرْمَك . نَادِرْ اَقَوْلَايِيْنْدِر .

{ اِنْفِثَات } [ع] پَارَه لَانَقِي ، قِيرَلَقِي ،
مَانُوس دَكْلَدِر .

{ اِنْفِتَاح } [ع] آجَلَقِي : [اِنْفِتَاح
اِبْوَاب ، اِنْفِتَاح اَزْهَار]

{ اِنْفِتَاق } [ع] « فِتَقِي » حَارِض
اَو لُوقِي ، يَارَلَقِي ، سَوَكُولْمَك .
نَادِرْ اَقَوْلَايِيْر .

{ اِنْفِثَال } [ع] بَوَكُولْمَك ، اَكْرِيْلُوب
بُورُوقِي . مَانُوس دَكْلَدِر .

{ اِنْفِجَار } [ع] يَارَلَقِي . بُو مَعْنَادِه
آشَاغْنِدِه كُورِيلَه جِكِي وَجِه

اِيْلَه اِصْطِلَاحَات فَنِيَه صِيْرَه سِنْدِه قَوْلَالْنِيلِير
يُ شَفَقِي سَوَكُولْمَك ، صَبَاح وَفَتِي اِيْرْمَك :
[اِنْفِجَار صَبْحِ شَتَا] يِ صَوِيرْدِن قَايِنَايُوب
آفَتِي : [اِنْفِجَار مَنَاق]

[اِنْفِجَار اِنْكِسَارِي] = فَن نَبَاتَات
اِصْطِلَاحَات سِنْدِن اَوْلُوب مِيوَه نَك طِيْش
قَبُوغْنَك اِيْمَنْدِه كِي « حَاجَر » دِيْنِلِن
بُولَه لَرِي بُوْزِلَه يَه رَقِي آيِرَلَه سِي دِيْمَكْدِر .
[اِنْفِجَار حَاجَرِي] = مِيوَه نَك طِيْش
قَبُوغْنَك اِيْمَنْدِه كِي بُولَه لَرَك اِيْكِي يَه يَارِيلُوب

{ اِنْفَاد } [ع] قُوبُولْمَك صَوِي تَوَكْمَك ،
يِيْتَك يِ اِسْتِهْلَاك اِيْتَك ،
خُرُج اِيْدُوب بِيْتَرْمَك ، تَوَكْمَك .
اِيْكُنْجِي مَعْنَادِه نَادِرْ اَقَوْلَالْنِيلِير .

{ اِنْفَاز } [ع] اِيْلَرِي كِيْرْمَك ،
كِيْرْلَمَك : [اِنْفَاز تِير ،
مَرْمِي نَك اِنْفَازِي] يِ حَكْمِي اِجْرَا اِيْتَك ،
حَكْم بَرِيْنَه كَتِيرْلَمَك ، اِمْرَا اِجْرَا اِيْدُنْكَ :
[اِنْفَاز اِرَادَات سَنِيَه ، اِنْفَاز اَوَاصِرَا
عَلِيَه ، اِحْكَام قَوَايِيْنَك تَمَامَا اِنْفَازِي]
جَمِي اَوْلَان [اِنْفَازَات] نَادِرْ اَقَوْلَا .

نِيلِير . (تَنْفِيْذ) دِه بُو مَعْنَادِه اِسْتِعْمَال
اَو لُونُور . [بُو اِمْرَك اِنْفَازِي ذَات
عَايِكْرَه ، بُو خِدْمَتَك رُوثِي دِه بِنْدِه كَرَه
عَاثِد دِرْ كَبِي - مِيزَان الْبَلَاغَه]

{ اِنْفَاز } [ع] اَوْرَكُوتْمَك ، اَوْرَكُودْلَمَك :
[اِنْفَاز غَزَال ، اِنْفَاز حَارَا]

{ اِنْفَاس } [ع] « مَشْوِيْق » كَبِي
شَوَقْلَنْدِرْمَك : [اِنْفَاس
نَاس] يِ اِثْر بَدِيْع اِنْسَانَه حَبِيْرَت
وِيْرْمَك . اَلْفَاظ مَعْرُوفَه دِن دَكْلَدِر .

{ اِنْفَاض } [ع] سِيْلَكْمَك ، سِيْلَكْمَك ،
[اِنْفَاض اِنْبَان] مَانُوس
دَكْلَدِر .

{ اِنْفَاط } [ع] قَايَارَلَقِي ، قَايَارْدَلَقِي .
مَانُوس اَوْلَدِيَان اَلْفَاظ نَدِر .

{ اِنْفَاق } [ع] مَعْنَاي اِصْلَاسِي مَالِي
خُرُج اِيْدُوب بِيْتَرْمَك ،
مَال خُرُج اِيْدِيلُوب تَوَكْدَلْمَك . لَسَاغَزْدِه
تَفَقَه وَيِرْمَك ، بِلَهَامَك ، كُنْدِرْمَك ،

شرکتک مجلس عمومی انعقاد ایدرک [سلطانک ریاستی آلتند اوله رق تأسیس اصول و نظامات ایچون انعقاد ایدن مجلس کبیر اصلاحاتده — سلطان مراد اول — مشاهیر اسلام] .
اِنْعَاقُ { [ع] حیوانک آرقه می }
اِنْعَاقُ { باغراولق } دین قوبوب دوشمک . انط . اوسه دن دکلر .

اِنْعَکَاسُ { [ع] عکس انکس]
اِنْعَکَاسُ { مقابلته عکس ایله کری }
 دوغک : [انعکاس ضیا ، انعکاس صدا]
 = اصطلاحات فنیه دندر . ر نقطه ده جیقار یلان صدانک جوارنده کی حائره عکس و تصادف ابدوب اوراده دخی حائلرک عددی نسبتنده و مکرر اوله رق ایشیدلمه سی دیکلر : [یاخود مضای مضاف الیه ، مضای الیه مضاف یا عکس کی بر نکته معنویده می متضمن اولان تحولات و انعکاساتدن عبارت اولوب — میزان البلاغه]

«انعکاس ایسه یدی مهر آینه ادراکنه»
 «فرق اولون آزدی کونش می حبه الود ایدر»
 (عوفی)
 «اکبر بر همه بیک آینه طو تسک انعکاس ایلر»
 «بووجه وحدتی اعمی اولان کثرت قیاس ایلر»
 (لادری)

«فیض حسکدن کوکلر نوره فرق اولمده در»
 «انعکاسدن اولور ماهک صرا یا غرق نور»
 (معلم ناجی)

اِنْعَاقُ { [ع] هوا و موسه اوتیق ،
اِنْعَاقُ { ضلالت دوشمک . انط .
 معروفه دن دکلر .

اِنْعِزَالُ { [ع] آبرلق ، چکامک ،
اِنْعِزَالُ { عراقی احتیبر انکس ،
 اختیار یله عزلی قبول ایتمک : [فلانک
 وظیفه خطاستدن انغری اوزرینه یرینه
 دیکرینک انغابی لازم کلکله ۰۰]

اِنْعِصَارُ { [ع] صیقلی . بو معناده
اِنْعِصَارُ { (تصیر) زیده استعمال
 اولونور .

اِنْعِطَاطُ { [ع] علی التوالی بیر تلق ،
اِنْعِطَاطُ { چالامه یزق ایکی قات
 اولق . قوللایماز .

اِنْعِطَافُ { [ع] بوکلک ، ایکی قات
اِنْعِطَافُ { وبقی } مین ایتمک ،
 توجه و تمایل کوسترمک : [پریشانی
 حاله انعطاف نظر مرتکزازی نیار
 اوزون ییارد قیرک ۰۰] «انعطاف
 شعاع ، انعطاف صدا» شو مثالرده
 کورلدیکی وجه ایله بعضاً (انعکاس)
 و (عکس) مقامده ده قوللانیلیر .
 جمعی [انعطاف .]

«صیدنی فیدک اولور عالی کوکلر فوج فوج»
 «انعطاف ایتدیکجه صیادالاعالی کوزلرک»
 (معلم ناجی)

اِنْعِقادُ { [ع] دو کومشک . ماء لائق
اِنْعِقادُ { مه استه در . اصطلاح
 فقهیه جه ایجت و قبولک متعقده اثری
 عیان اوله جتی صورته یکه یکره بر
 وجه مشروع تعلقی دیکلر } استغرد
 قورولق ، طوبی لائق . مرتب بولاق
 معالزنده استعمال او اور : [تراموای

انطیاع : [ع] مطایق اولی ،
اطاعت اوزره بولونق :

انطیاع باده . انطیاع اتباع [ع]

انعاث : [ع] سعی ایتک اسراف
ایله مک . مأ نوس دکدر .

انعال : [ع] تاللاق ، تاللاق :
[ع] اهل استر . اسبک نعلی [ع]

انعام : [ع] موت ویرمک .
استعمالی اشخاصه منحصردر .

[ع] مسافرینه فوق العاده اکرام و انعام
ایتدی [ع]

« احتیاجی وار ایسه انعام ایت »
(وهی)

« شربت انعامدر ماء الحیات »

« ضربت صمصامیدر داه المات »

(مرصع قصیده)

« انعام شهان دکل مجازی »

« احسان ملوک اولوری بازی »

(نابی)

« جرّاد یو ویرمزا اولور تگری سلام »

« شرمند ایدر ایله سه برجه جه انعام »

(روحی)

انعدال : [ع] صائق : [طربی
استفیدن انعدال ایدن

بالاخره حراقت ندامت و بشیمانی به

دوشر . [ع] ینه بو منصاده (عدول)

زیاده استعمال اولونور .

انعدام : [ع] محو اولق ، یوق
اولق . نادراً قوللابیر .

انعراج : [ع] میل ایتک . اکتک .
الفاظ معروفه دن دکدر .

انطباق : [ع] مطایق اولق ،
اویق : [ع] قبدک تخرمه
انطباق . بویک آباغه انطباق . سیماره
طریق عطفه به انطباق [ع] اکثریا مادیته
قوللابیر . حسی [ع] طبقات [ع] در .

انطخاخ : [ع] یللق . الفراط
معروفه دن دکدر .

انطفاء : [ع] سونمک . بولفظ
ترکینک اصلی (سونمک)

در : [انطیای حریق] . [بولرک بوبله
اضعیلالاری سائرلرینه عبرت مؤثره
اوله رق نأثره اختلال اولدجه انطفاء
پذیر اولمش ایسه ده کرجستان عیده
اصنامی — آلب اوسلان — مشاهیر
اسلام [ع]

انطلاق : [ع] صالیویرمک ، بول
ویرمک ، بولامق :

[ع] جرائم خفیفه ایله محکوم اولوب ثلثان
مدت جزایشلری اکیال ایدن محبوسینک
ولادت سنیه حضرت پیغمبری بوم
مسعودینه حرمت عفو و انطلاق حقنده
اراده سنیه خلافتیناهی شرفصا در
اولشدر [ع] کیمک : [انطلاق انسانی
سبیل [ع] بومنده نادراً قوللابیر .

انطماس : [ع] بلیرسر اولق ،
بوس بتون محو اولق :

[انطماس جرمه [ع]

انطواء : [ع] دورلک ، طویلا
نوب دوشیرلک . نادراً

قوللابیر : [انطوای رایت ، انطوای
لوای سفینه [ع]

بادشاهك ضعف هرمنه انضمام ايتدكه
ايدرك طاقت اسيرفراس اولش —
سلطان اورخان — مشاهير اسلام]

انطاق { [ع] نطقه كنترمك ،
سويله نمك ، سويله ذلك :
[انطاق حق] = ستر حقيقت يولنده

اداره لسان ايدركن اختياري اوليه رق
وييله يهرك طوغري بي سويله بيويرمك
ديمكدرك . يوقسه باشقه لغت كتابلرندرك
كوسترلديكي كي بلا قصد واراده
آفزدن چيقان هر سوزده اطلاق
اولونماز . [اَنطَقَ اللهُ الْحَقَّ] = الله
طوغري بي سويله ندى ديمكدرك .

انطباج { [ع] طبع اولونغى ،
يشمك : [انطباج اطعمه] .

انطباج { طبع اولونغى ، باصلى :
[انطباج جريده ، انطباج
رساله ، انطباج كتاب] § عكس
ايهكم ، تجلى ايتكم ، منقوش اولاق :
[آيينه خاطرده انطباج ايدن ايكار افكارى
صحائف اوراقه قفل ايله برر برر سير
وتماش ايتكم]

« قدرة الله انطباج اعتمدر هر برذرده ده »
(كهيا زاده عارف)

[اثر عاجزانكم تاريخ توسيم
وتنظيمي ده مقدم اولمقله برابر مادامكه
انطباج وانتشارى مؤخر اوله جقدر
نامنى تبديل ايدويورمكدرك تردد ايتمزد
— يژمرده — اكرم]

انضلاع { [ع] طلوع معاسته در .
افقن ، بولوط آلتندن
انضمام { چيقمق : (اضماع شمس)

انضباع { [ع] قابه دو كيلوب
دوزلك : [انضباع
صرى] آز قوللانيلير .

انضاج { [ع] ايجه پيشروب
اقوامى بولدرمق ، كاله
ايردرمك ، ايرديرلك : (انضاج طعام)
§ برشى ايجه بوزمك ، ايله جه بوزلك .
الفاظ معروفه دن دكلدر .

انضباط { [ع] ضبط وربط
ايتكم ، منظم وطويل
طوتقى : [انضباط امور ، انضباط
مكتت] . [شوصورتله سكون وانضباط
داخلي تماميله اطاده وتوثيق بيورديلر
— چلي سلطان محمد — مشاهير اسلام]
انضجاع { [ع] بان اوستنه ياتمق ،
برطرفه باصلاقمق .
نادور قوللانيلير .

انضمام { [ع] ضم اولق ، برشى
برشيه قوشمق ، قاتلق :
[مشار اليك دخي انضمام رآي وفكريله
مكتبتك توسيعاً انشاسى ، استيعاطورك
معاش حاليسنه بش بوز غروش دها
انضمامى وبوندن معاينه سالوننده سر
مأمورصفتيله استخدماي تسبي ايدلمش ،
انضمام موافقت ، انضمام مساعده] ،
[شهزاده نمك مواصلى صره لرده ايدى كه
سليمان پاشانك كدر تحمل كدازى

انْصِيَابُ { [ع] دوتلك، آفتی :
 (انصیاب نهر) §
 اصطلاحات طبیعه [انصیاب دم]
 بینه قان قارینتی دیمکدر .

انْصِیَاعُ { [ع] بویانغی، بویاطوتغی .
 § مجازاً درلو درلو

تجلیات الهیه مظهریت معناستند
 واکثریا اشعار صوفیه ده قولالانلییر :

«نقشبند درکه عشقم که سر انصباغ»
 «روغوندر اهل حاله بیکرمدن رنگ رنگ»
 (فائق ممدوح پاشا)

انْصِدَامُ { [ع] قوه تضییقه ایله
 برشی آغی، پاطلامق .
 آرز قولالانلییر .

انْصِرَاحُ { [ع] صراحت کسب
 اتمک، آجیغه چیتمق .
 [انصراف معنی]

انْصِرَافُ { [ع] کری دونک ،
 اچکیلوب کیمک : [انصراف
 حجاج ، انصراف زوار] § اصطلاحات
 نحویه جه اسم قاعده معینسی وجه ایله
 منصرف اولقی دیمکدر . [الّا که پاشیده
 وهکدر اسلامیان ایده کلدیکم خار
 خاطر آزار اذیت وازدرا ایله سینسه
 خراش کفسار ناهنجار اولام دیوب
 بوخدمته رخصت یافته انصراف اولدی
 — سیر ویسی]

انْصِرَامُ { [ع] کلمک، کسکین
 برآتله برشی کسلوب
 آبرلق ، « انقطاع » کی . نادراً استعمال
 اولونور .

انْشِیَابُ { [ع] قاتلق ،
 قارفتی .

انْشِیَالُ { [ع] یوقاری قاتلق . [۰]

انْشِیَامُ { [ع] داخل اولق .

[۰] یونلر الفاظ معروفه دن دکلدر .

انْصَاتُ { [ع] سوزه قولاق
 طوتغی، صوصغی، صو .
 صوب دیگه مک . مانوس دکلدر .

انْصَافُ { [ع] عدالت ، عدل
 ونصفت، معامله عادلانه .

اکثریا [مَرَحَاتُ] لفظیله برلکده
 ایراد اولونور . بعضاً (الانْصَافُ)

مقامنده قولالانلییر : (الانْصَافُ نِصْفُ الدِّینِ)
 — حدیث شریف = انصاف دینک
 یارییدر .

« چشم انصاف قدر عارفه میزان اولماز »
 « کشی نقصاتی نیک کی عرفان اولماز »
 (طالب)

« انصاف اولسه زده رقیب رقیب یز »
 (لادری)

« کینه دن خاطر کی صاف ایله »
 « یازمه می هله انصاف ایله »
 (نای)

« تدقیق نظرله ایله انصاف »
 « اول فیضی توکتدیلمی اسلاف »
 (شیخ غالب)

« اهل دلدر دیه مم سینه سی صاف اولیانه »
 « اهل دل بر برتی بیلمه مک انصاف دکل »
 (نفی)

« کوستر بر باشه عالم عدی مرصرا بکا »
 « انشراح شرح اولغاز غیری دنیار بنم »
 (معلم ناجی)

« کورمه یور دنیای دیده شوق وصل یار ایله »
 « انشراح اول قدر یار لاقی که تعریف ایسته من »
 (لا)

اَشْرَاقُ { [ع] ج: یاربوق یارلق ،
 اَشْرَاقُ { یاریق اولوق : [انشراق
 خَشبَه . § نادرأ « یار لاق » مناسنده
 دخی استعمال اولونور .

اَشْرَامُ { [ع] زیاده یارلق ،
 اَشْرَامُ { یاریق یاریق اولوق .
 نادرأ قولانیلمشدر .

اَشْعَابُ { [ع] شعبه شعبه آرتلق ،
 اَشْعَابُ { طاقم طاقم اولوق ،
 او یماقلر تشکیل ایتک : [ترک قومی
 وطن اصلیلرندن چیققدن صوکره پک
 چوق قبائله اشعاب ایله مشدر]

اَشْتِاقُ { [ع] یارلق : [اشتقاق
 اَشْتِاقُ { قر . اشتقاق نای]
 اَشْتِالُ { [ع] شدله دوکک ،
 اَشْتِالُ { آتیله رق آتقی ، صو
 اوچور و مدن آقوب شلاله پیدا اولوق :
 [اشتلال نهر ، اشتلال سیل]

اَشْمَارُ { [ع] حاله رقی یورومک ،
 اَشْمَارُ { کجکمک : [انشمار محبوبه ،
 انشمار یار]

اَشْنِاجُ { [ع] یوروشقی ، دری
 اَشْنِاجُ { یوروشقی اولوق :
 [انشناج وجه]

اَشْتِاقُ { [ع] قوقلاتقی ، یورونه
 اَشْتِاقُ { مایع بر شی چکدرمک
 § ایشدیرمک . نادرأ قولانیلان
 الفاظندر .

اَشْبَابُ { [ع] شاب اولوق ،
 اَشْبَابُ { کججکمک ، بابا یکیت حاله
 کلک : دور انشاب ، ایام انشاب .

اَشْبَاكُ { [ع] نایق آبی کی
 اَشْبَاكُ { بریرینه کجوب صوفشقی ،
 شبکه شکنده اولوق : [انشباک اتامل ،
 انشباک اغصان اشجار]

اَشْتَاتُ { [ع] طاعلق ، طاغلق
 اَشْتَاتُ { اولوق . ینه نوماده
 [تَشْتَتْ] زیاده قولانیلیر : [اشتات
 افکار ، اشتات اغنام]

اَشْجَابُ { [ع] ویشقیرقی :
 اَشْجَابُ { [ع] اشجوب این ، اشجوب
 دم [نادرأ استعمال اولونور .

اَشْرَاثُ { [ع] صوغوقدن ال
 اَشْرَاثُ { چا تلامق : [اشراپ
 ایدی]

اَشْرَاخُ { [ع] آجلق ، کوکل
 اَشْرَاخُ { فرحلی اولوق : [انشراح
 قلب ، انشراح درون] ، [چهره مهر
 بهره کسری دن نور سرور نمایان
 اولدی . بیان سبب انشراح ایدوب
 دیدی که — سیرویی کاهن سطح]

« انشراح صدر دولت روح جسم مملکت »
 (صبری شاکر)

بوجه ايله حکم ملق ديمکدر . اگر
(سن آزادسين) ديوب سوزده غصه
ويردکن صوکره (ان شاء الله) دیرایسه
بوجه اولکی چله نک حکمی ابطال اغز .
کوله آزاد اولور . عقود سائرده بولک
کيدور . ايشته بوحکم بناء بر کيسه
(یاری فلان ایسی اینسه ان شاء الله)
دیوبده ایرتهسی کونی اوایشی اینتهمه سه
مؤاخذه اولوماز .

اَنشَاب { [ع] طیرناق بتیرمق .
ایلیشدرمک . ایلیشدرمک .
مائوس دکادر .

اَنشَاد { [ع] اشعار او فومق دیمکدر :
[اَشَادَعِل . اَشَادَعْبِدَه]
اوقونیلان شهر کرک و قویک رده
طعی اولسون . کوله اشته سک اثری
بولونسور . ماحه فرق یوقدر . معنی
مطابق شعر اوقومقدر .

« لیلی سورسه ايله انشاد »
« بر شعر وچن زمانک ایت یاد »
(فضولی)
« دیدهمی اولنجه خوابه متاد »
« بوشعری ایدودی دایه انشاد »
(شیخ غالب)
« عجبمی طاشته نبر غزلده ایلایوب انشاد »
(بلاغی غالب)

اَنشَاظ { [ع] « تشبیط » کی
انشاظ اندرمق . نشوه .
لندیرمک . « تشبیط » اکثرای طمده
نرده و « انشَاظ » بعضاً نضمد
قوالانیلیر .

« ناسرشان و شرف منشی اوصاف سلف »
« مالک روح اخب دهل انشای کرم »
(احمد حمدی)

« ایلایوب وصف شریفن انشا »
« دیدیلر چله فحول علما »
(خاقانی)
« ایتدی انشای سفاین آهنین »
« ایتدی احیای مداین دلشین »
(لا)

« یوقدن آثار عنایت ایدر انشا الله »
(صبیح)
« انشابه ویرر اگرچه زینت »
« ترکی سوزاچینده عین ثقلت »
(شیخ غالب)

« کیم همدی نظم و نثره ایدر واصف اعتبار »
« انشاوشعره رغبت اووده بر زمان ایش »
(اندرونی واصف)
« ایکی تاریخ ایلدم انشاغلایت کده کیف »
(سروری)
« عارفان یوقلق ايله ایتده اثبات وجود »
« بنایسه وارلقی ايله ایلدم انشای عدم »
(عاکف باشا)

اَن شَاءَ اَلله { [ع] بوسه « چایه »
استشابه « دیرلر .
معنای « اراده » الهیه تعلیق فعل
اتحک ، الله ایترسه حکمنده یعنی
ایشی تکرینک اراده سنه بر قق دیمکدر .
بوجه عقوده متصلاً ذکر اولونورسه
عقودک حکمی ابطال ایدر . مثلاً بر کیه
کوله سنه (سن آزادسين ان شاء الله)
دیه « ان شاء الله » جله سنی « سن
آزادسين » کلامله متصلاً ذکر و ایراد
ایلدیکندن کوله آزاد اولماز . چونکه

اَنشَاءُ { [ع] باعق ، يالغى ؛
 كترىمك ، كترىمك : [چينلى كوشك
 جوارنده انشا اولونان موزه عثماني
 دائرة جديدهسى ، ديون عموميه عثمانيه
 هيئت ادارهسى جمال اوغلنده انشا ايدين
 دائريه نقل اولوغشدر] بومعناده جمى
 اولان [اَنشَاءَت] زياده استعمال
 اولونوركه بنار ديمكدر : [استحکامات
 وانشاءات دائريهسى ، تعميرات وانشاءات
 مديريه ، انشاءات جديده] ، [بحارقرالى
 (سيزسموند) بولالى عماره بك اندفاعنه
 تشكرأ متعدد مناسرتلر انشا ايتدبرمش
 ايدى — سلطان مراد اول — مشاهير
 اسلام] § « اَنشَاء » حسن كتابت
 واصل حسن كتابت ديمكدركه سوزى
 ابي يازمق نعل اوله جفتى ، واونك
 نمونه لرني بيلمك مقصوددر : [انشاي
 فارسى و تركى ده بومثاللردن نحو عربيه
 مطابق اولانلرى مقبول و مستعملدر
 بوقسه ديكرلرى مى ؟ — شناسى]
 § نسبت خارجيهسى اولمايان و امثالى
 مسموع بولونمايان سوز ، بوطرزه
 سوز سويله مك . (اَنشائى) و (اَنشائيه) —
 انشاء عائد ومنسوب : [كلام انشائى ،
 اصول انشائيه ، مصارف انشائيه ،
 تدابير انشائيه] [اَنشَائِيَّات] =
 بالاده تعريف ايدين سوزلردن مركب
 جملر .

سويتمق معنارنده استعمال اولونور .
 عريده كوندوز كچه دن صير يلوب
 چيتمق § آي آخره . سلخ اولغى
 معناريني ده افاده ايدر :

« شوق ديدار كچه جسمدن ايدر جان انسلاخ »
 « ايلدى پيراهنندن ماه كسمعان انسلاخ »
 « ايلرز ير بحر طوقان جوشده مشق شناسا »
 « ساحلنده نوح ايدر خشيتله كريان انسلاخ »
 « برعجب فيض يجر واركه تيسخ حمزه ده »
 « نقلت تكفيندن ايتش شهيدان انسلاخ »
 (فائق ممدوح پاشا)

اَنسِلَاكُ { [ع] سلوك اتمك ،
 سالك اولغى ، يوله كيرمك .
 يول طوغقى : (شاهراه شريسته انسلاك
 مدار يكانه نجاتدر — معلم ناجى]

اَنسِلَانُ { [ع] كزليجه صاووشوب
 كيتك ، صيويتمق §
 صير يلوب چيتمق : [عهد عاليينده
 زتكدار شين و فنور اولمايان سيف
 اسلاميت غزا و جهاد ميدانلرنده دخی
 انسلا له باشلامش — عبدالملك اموى —
 مشاهير اسلام]

« كوكلر ايتدى حذر نظره جلاندن »
 « صافدى ياره لير سيفك انسلاندن »
 (معلم ناجى)

اَنسِيَابُ { [ع] سوزولوب
 آققى ، سرعتله آقوب
 كيتك : [انسياب سيل ، انسياب ماء]

اَنسِيَاقُ { [ع] بر قوتك سويله
 چكيلوب كيتك ، آردى
 صيره كيتك ، سورلك . الفاظ
 معروفه دن دكلر .

« معنای لطیف لفظی بیفت »
 « معنوی نوازهایی دلکش »
 (لا)

الْشَّحَاحُ { [ع] صیروب صویق .
 مأنوس دکلدر .

الْشَّحَاقُ { [ع] از یلوب بوموشامق ،
 دو کیلوب اریلک . نادرآ

استعمال اولمشدر . دو کیلوب از یلمک
 معنای (شحق) زیاده قولانیلیر .

الْشَّحَالُ { [ع] قابوق صویق
 فاصله سز ، منتظم

سوز سوبله مک . الفاط مسمله دن
 دکلدر .

الْأَسْدَادُ { [ع] سد اواق ، قباغی ،
 طیقانی : [اسداد باب]

اسداد سوراخ]

و رجرای فیض اولمشدی نایت اسداد اوزره .
 (فعی)

الْأَسْدَالُ { [ع] دوشوک . صارقیق
 اولق ، صارقیق .

سالاندیرقی . استعمالی اندر در .

الْأَسْفَارُ { [ع] بر شیک بوزی
 آچلق . بر طرفه سفر

ایتمک . قولانیلیر .

الْأَسْلَابُ { [ع] ساب اولق ؛
 صولیش بولوق ، عو

وعاری اولق : [انسلاب شعور ، انسلاب
 امنیت ، انسلاب حضور ، انسلاب
 لون]

الْأَسْلَاحُ { [ع] معای اصلایی
 کسان جواک دربی

بوزلک دیمکدر . بومقارننه مینی
 لسانزده صوبلوق ، صیریلوب چیتمق ؛

غیری به بیله آجیق ، رحم و شفقت
 کوسترمک ، ایلمک دیمکدر :
 [آدمک حیوانی یمکله ، انسانیتی اوقو .

مقله قائدر — کال] ، [انسانیت صا .

تین آلتاز — مثل] [(إِنْسَانِيَّتْكَارْ) =

خصائل حسنه ایله متصف ، ای وجدانی
 آدم . (إِنْسَانِيَّتْكَارَاهْ) = انسانیتی

اولانه یاقشه حق طرزده . (إِنْسَانِيَّتْكَارِی)

= انسانیتکاری ، ای خوبله متصف
 اولوقی . [خلاصه انسانی انسان ایدن

قوه تفهیم و تفهیدر . واسطه تفهیم
 نه قدر مکمل ، نه قدر منتظم اولورسه

انسانیت دخی اونسته دارج مدارج
 کلات اولور — میزان البلاغه]

« کوزمله اول برینک آفتاب طلعتن کوردم »
 « بوکون بن مردم چشمک بر انسانیتن کوردم »

(مینف)

« بری سین لیدیل سین طرزطورک هپ — بلدر »
 « نه چاره بی وقاسین آه انسانیتک یوقدر »
 (حالت اندی)

الْإِسْجَامُ { [ع] یاغور بردوزی به
 یاغی ، دوکک ، معنای

اصطلاحی باران کی سوز بردوزی به
 کیمک ؛ رابطه لی ، دوزگون اولوق

دیمکدر : [انجم الفاط ، انجم کلمات ،
 انجم کلام] ، « عروس نازک ادای

کلام چاپکدستی » مشاطه تقید ایله
 حسن انجم بولمقجه شامد بلاغت

عرض اندام ایده من — عبدالرحمن ثریا]

« اطرافی سیر ایدر صانیدم »
 « انسانی ملک ، جهانی جنت »
 (کال)
 « باقی می اولور جهانده انسان »
 (وله)
 « سیاهی مثال حور رضوان »
 « رخساری مثال روی انسان »
 (نابی)
 « حیات انسانه نفس کتیرندن کلور »
 « هر حجات آدمه سو قریندن کلور »
 (دیاربکرلی سعید پاشا)
 « انسان بو بزم دور دلارایه برکلور »
 « بیل قدر عمر کی کسی دنیایه برکلور »
 (صبری شاکر)
 § وجدانی ، ای آدم ؛ کیسه یه
 کوتولک ، فاتق ایتمین و طولوغریلقدن
 آیرله یان کیسه : [مدح اتمک لزوم یوق .
 بن آتی بیلیم ، او شرطیله انساندر]
 « انسان آگا دیرلرکه ایده قلب رفیق »
 « آلام بنی نوعی ایله کسب ملالت »
 (لاداری)
 [انسان امین] = کوز بیکی .
 (انسانی) = انسانه منسوب ، نوع
 بشره عائد : [شکل انسانی ، فعل انسانی ،
 افعال انسانی ، احوال انسانی ، مکسوسه
 بات انسانی ، حالات انسانی .
 انسانیات : [ع] انسانق ، خصایص
 انسانیات : [ن] انسانه و حصائل
 مستحسنه ایله اتصاف که وجدان صاحبی
 اولوب یالکنز همچینسه دکل بنی نوعنک

استعمالی اندردور . مفردی (انسی) در .
 « درکه والاسنه دلداده جان جبرئیل »
 « سده علیاسنه رخسوده خیل انس و جان »
 (اسماعیل پاشا زاده حق)
 « درکه دولت پناهی ملتجای خاص و عام »
 « خاک پاک آستانی بوسه جای انس و جان »
 (نفی)
 « هر نه دیرمه اسم اعظم کی اولور کارکر »
 « او اقدار تمظیله دیگلسوزم انس و پری »
 (نفی)
 انشاء { [ع] او توتدو مق ،
 او توتدیرلوق : [انسی
 خاطره مؤله] § ویره سی یه صاتیق
 . مناسی ده افاده ایدر .
 انشاق { [ع] سجلی ، قافیه لی ،
 منظم سوز سوله مک :
 [انشاق کلام هر برده ، هر کسه قارشی
 جائز دکلدر]
 انسال { ذرخنی چوغا تمیق . دول
 پیدا اتمک . آدر ا قوللا .
 بیلر .
 انسان { [ع] حیوان ناطق . بنی
 آدمدن ارکک . قادی
 هر فرد اطلاق اولونور : [انسان
 انسانک شیطانیدر . مثل] ، [انسان
 خطاسز اولماز . مثل] « انسان کامل »
 = خصائل جمیله و فضائل جلیله ایله
 متصف اولان آدم . [براترک که فاعلی
 انسان اوله . ممکن میدرکه آنده نقصان
 اولیه — شناسی]

« رسم ایدرجوهر روحی زوده قالدی خیال »
 « کیم آتکا قوۋه قدسیه ایدر وحی ایزال »
 (شناسی)

اِزْخَاچ { [ع] برندن قوبق، قوبارمق.
 اِزْخَاچ ایدر ای اصطلاحی و عطف
 ونصایحک تاثیریه نیک حب سوانی
 قوباروب ترک ایدرک جناب حق توجیه
 نام کوستره سی دیکدر .

اِزْزَواء { [ع] کوشه به چکامک ،
 اِزْزَواء کیمسه ایله دوشوب قالومه .
 بوب تنهاده اولورومق :

« عمرم گذر ایتدی ازواده »
 « معتادم ایدی او حال ساده »
 (معلم ناجی)
 « خانه بر دوش سینه چاک نیم »
 « ازوا خواه زیر خاک نیم »
 (وله)

« هنرخلوت نشین انجمن اولقده دریوقسه »
 « کینکاه ریادر کوشه کیر ازوا اولقی »
 (عزت علی پاشا)

[اول کوهرکان امکان اوج کون
 فارنورده کوشه نشین ازوا اولقی
 نصیم ایدوب — سیروسی] ، [یوارسلان
 یاوروسی پندر شیر صولتک عالم ازوايه
 چکلدیکنی حس ایتدیرمیه چک برحاله
 قهرمانقلر کوستور — مشاهیر اسلام] .

اِنْس { [ع] نوع شره ، جنس آدم .
 اِنْس { یعنی انسانلر ، اکثریاسا .
 نمزده [انس وجن] ، [انس و ملک] ،
 [انس و جان] ، [انس و یری]
 طرزنده استعمال اولونور . یالکزجه

مشکلات ، اندفاع موانع] ، [اولطیرل
 غازی ایسه اعلان استتلال ایتک دکل
 صداقتنه زوده قدر بیله خال کتیرمیه رک
 اورته لفه مستولی اولان قاریشقلنک
 ایزاله واندفاعیه آسایشک ظهورینه
 انتظاراً کندی عالیده یشامقده —
 مشاهیر اسلام — حمید وهی]

اِنْدِفاق { [ع] برندن دوکلک ،
 اِنْدِفاق شدله آتاق : [اندوق
 نهر ، اندفاق ماه]

اِنْدِماج { [ع] اینجه کیرمک ،
 اِنْدِماج برلشمک ؛ دوریلوب
 صاراق : [اندماج عظام]

اِنْدِماق { [ع] برمحله خبرسزجه
 اِنْدِماق صوقللق ، رخصتیز
 کیرمک [بربرندن آبرلق . مانوس
 دکلدر .

اِنْدِمال { [ع] اوکولک ، جیبان
 اِنْدِمال قاپنمق ، بی اولیق :
 [اندمال جریحه ، چپانک اندمالی]
 مانوس دکلدر .

اِنْدِمال { [ع] زیاده اسال اولوق .
 اِنْدِمال قوللا نیلماز .

اِنْداز { [ع] « تیشیرک » ک ضدی که
 بر ماده نک امر و تیلیفیه
 تحذیر و تخویف ایتک ، قورقونق .
 [انبیای عظام مبعوث اولدقلری اقوامی
 انداز ایله شلردر] جمعی [اندازات] در .

اِزْزال { [ع] ایدرمک ، ایدیرلک :
 اِزْزال [ایزال سفینه ، سفینه نک
 قیزاقدن ایزالی]

اِنْخِلاَعُ { [ع] چيقارلىق ، دفع اولوغى. نادراً استعمال اولونور .

اِنْخِثاقُ { [ع] نَفَس طوبىلوب بوعلوق : [ضيق صدر عاتيله مضطرب بولونان آدم هج بروقت انخناق تهلکه سندن قورتيله ماز]
اِنْذابُ { [ع] ياره اوکولوب یری پکشمک، چيان ايلشوب یری قابوق باغلامق ؛ ياره اوکولوب اثری قالمق : [انداب جريمه]

اِنْذِراءُ { [ع] يايىلوب طاعلمق : [ايدراى سيل، اندراى ماء]
اِنْذِراجُ { [ع] داخل اولق، ايجنده بولوغى : [شو قوره لک ده مکشوبه اندراجى] (درج) زياده قوللائيدير .

اِنْذِراسُ { [ع] برشى بلير سزا اولق، اثرى قالمایه جق صورتده بوزىلوب يوق اولق. اکثريا اينيه حقنده استعمال اولونور : [اندراس قصر ، اندراس بنا] ، [تيمورلنکک سيل المرم مهاجراتيله رهين اندراس اولان — جزء ۲۲ — مشاهير اسلام]
اِنْذِراعُ { [ع] اوگه کچمک § برايشه کيريشمک § بولوط آلتندن چيتمق : (اندراع قر)

اِنْذِساسُ { [ع] طوبراق آلتنه کومک : [اندساس نقود] الفاظ مأنوسه دن دکلدور .
اِنْذِفاعُ { [ع] زائل اولق ، صا اولق : [اندفاع

اِنْخِشاشُ { [ع] اورک رک چکشمک ، زىلوب بورلىک : [انخاش مداهن]

اِنْخِذازُ { [ع] اصلى (خذر) . پرده لشمک ، اورتولشمک ديمکدر. آرتقو ايلايير : [انخداونسوان]
اِنْخِداَعُ { [ع] خدعه به طوئلق، آلدانق : [انخداع ابلد . انخداع صبيان، انخداع فرتوت]

اِنْخِراقُ { [ع] ييرتلق ، ييرتبيق اولق . نادراً استعمال اولونور .

اِنْخِزالُ { [ع] بل کيکي قيرلىق ، بلى قيرلىق کي يورومک . مأنوس دکلدور .

اِنْخِصافُ { [ع] يره کچمک ، سطح ارض يارىلوب برقهسى باقمق يعنى ايجرى کچمک : [اکثريا Volcanique] وولقانيق اراضى ده انخصاف وقوع بولور § کور اولق : [انخفاف عين] § آى طرئله . جمى اولان [انخفافات] برنجى . ايکنجى معنارده قوللائيدير .

اِنْخِشاشُ { [ع] بربرينه طوقونوب خيشيردامق : [انخشاش اوراق اشجار ، انخشاش اسطه] جمى [انخشاشات]

اِنْخِفاضُ { [ع] آشاغى اينک ، آشاغى دوشمک . مادييات ومعنويانده استعمال اولونور : [انخفاض ستاره ، انخفاض قدر ، انخفاض اراضى]

اِنْخِطَاطُ { [ء] آء غی به انك .
[آء] : لائق : « سن
انخطاط » — قوجاقلق چاقی ، اختیاراتی
زمانی . [سلجوقیلرک سطوت و قدرت لری
قرین انخطاط اوله رق بلاد و عمالک
امرا بئنده تقسیم ایدلکده . — ارطغرل —
مشاهیر اسلام]

اِنْخِطَامُ { [ء] قیرلای ، اوقلاق .
[ء] : نادراً قولانیشدور .
اِنْخِطَاقُ { [ء] دوکوم کوراولای ،
[ء] : صیقیشوب قالقی :
[انخطاق امور]

اِنْخِلَالُ { [ء] حل اوله ، چوزلک ،
[آجلی :] ا انحلال عقدہ
مشکلات — مشکلات دوکومک
چوزله سی . (انحلال پذیر) — حل
قبول ایدیجی ، قابل انحلال اولان .
« کادی اول سرورکه سالمشدی زمان غیبی »
« عقد نظم کشور اسلامه یم انحلال »
(فضولی)

اِنْخِطَاقُ { [ء] اوائی ذل و تواضع
[انك] : احمق کبی کورتک :
[بعض احمق لک افادات طفره فروشانه لری
قارشی بالضروره اختیار انخطاق ایدلر
نادر دکادر]

اِنْخِئَاءُ { [ء] اکملک ، اکرنک :
[انحنای مصلی] = نماز
قیلان آدمک رکوعه وارمه سی .
« انحنای خط » — چیز کینک اکری .
چار بقی اوایشی .

مظفریات متابعه ایلد فرح ناک اولقده
ولندیقی حالده مزاجنه عارض اولان
انحراف بوسرورلری کدرلره تبدیل
ایلدی — عبد الملك اموی — مشاهیر
اسلام]

اِنْخِسانُ { [ء] قویوب
[اوقلاق] .
اِنْخِسَافُ { [ء] اجزا طاعیلوب [ء] :
[آبرلق] .

[۰] الفاظ مستعمله دن دکادر .
اِنْخِسامُ { [ء] حسم و فضل انك :
[کوب بیترمک :] انخسام
دعوی [نادراً قولانیشیر .

اِنْخِصَارُ { [ء] حصر اولونقی ،
[بر حد اچینده محصور
اولوب خارجه تجاوز ایتمه مک :] ادراک
مزایانک نفسنه انحصارینی کیم ادعا
ایده بیلیر [محمولات داخلیه دن ،
یاخود معمولات خارجه دن بعض شیلرک
ید واحد صورتیه صائله سی ایچون
شرائط معینه الیه بر شخصه ، بر شرکته ،
بر هیئته طرف دیلندن ویریلن امتیاز
و بوسورته جاری اولان اصول تجارت که
فرانسیزجه سی [monopole —
مونوپول] در : [توتون انحصاری] ،
[بحتک مستد الیه مستند الیه انحصاری
ایسه مسأله فی طاعتقیزین کرکی کبی افهام
و ایضاح ملاحظه سنه مستند در —
بزان البلاغه]

« آبلند اختراکه وصل اولین و آخرین »
یافته در جوهر ذات شریفش انحصار
(فضولی)

« خط کرد لبده نور تنزیل »

« عیسا کی نازل اولش انجیل »

(شیخ غالب)

انْحاف { [ع] آر یقلا تاق .
آر یقلا دلقی : ضعیف

قیلی ، قیلنق : [انْحاف بدن ، وجودك
انْحاف] [آریق] ترکیه ضعیف دیمکدر ،

انْحال { [ع] مال و یرمک ، مالدن
تفریق و تخصیص ایتک .
مانوس دکلدور .

انْحِدَاب { [ع] قانبور لاشیق ،
چیققی پیدا ایتک .
نادر آ قولانیلیز .

انْحِدَاد { [ع] حد ددن یکمک ،
باسیلوب ازلک - یوری ،
کسکین اولق : [انْحِدَاد سیف]

انْحِدَار { [ع] یوقوش آشاغی ،
باش آشاغی ایتک :

آشاغیلاق : (انْحِدَار سیل) (تحذر) ده
بو معنای افاده ایدرسده آتک موقع
استعمالی باشقه در .

انْحِرَاف { [ع] بر طرفه اکیلوب
میلیمک ، بر یانه دوتک :

[وجدان عادل ، ایمان کامل صاحب
هیچ بر زمان طریق حقندن انْحِرَاف

ایتمز] ، [انْحِرَاف حِرَاج] = وجود
قیر قیلنی ، قیر غیلنی . [انْحِرَاف اِبره] =

پوصاله دیبل آتدمکی ایکنه ک قطییدن
بر طرفه میلیمه سی ، شاشمه سی .

[انْحِرَاف قَلب] ، [انْحِرَاف خَاطِر] =
کوکل قیر غیلنی ، کوچمه . [عبدالمک

انْحِلَاب { [ع] سورولوب کوتو .
رلک ، بر طرفدن جلب
ایدله سی اوزرینه سوق اولوغق .
استعمالی اندردور .

انْحِمَاد { [ع] طوگمق : [انْحِمَاد
خلج ، انْحِمَاد میاه ،
انْحِمَاد نهر]

انْحِیز { [ذ] بر نافع میوه .
« انْحِیز » ده باقکیز :
« بیتجه میوه فضلیم بهار عمر مده »
« دیکلدی باغ جهانده اوجامه انْحِیز »
(شناسی)

انْحِیل { [ع] قبل الّهیدن جناب
مسیح [علیه السلام]
نازل اولان کتاب سماویک اسمی .

یونانیده « مزده » و « بشارت »
معناسنه اولدینی (*μετ' ἐλπίος*)
وا حکامنه تابع اولانری « جنت » الّه
تبشیر ایتدیکندن بویله تسمیه قیلندینی
صرویدر . روایت اخرایه نظراً

« انْحِیل » اصل ، دستور معناسنه
اولوب عائد اولدینی قومک حلال
وحرام طوتهجفی شیرلی کوسترمه سی
اعتباریله بوکتابه عنوان اولمشدر .

جمی [انْحِیل] در : [اناجیل اربعه]
« یوق بگا اول صمک رحی بحق انْحِیل »
« ارغنون دل ایدر دیر هوا سنده فذن »
(شناسی)

« انجیلای رخی یافدقمه قنیل »
« سوندی قنیل زبور وانْحِیل »
(خاقانی)

قوللانيلير. جىمى [انجذابات] صمانك
كهربايه انجذابى ، ايكنه نك مقاطيسه
انجذابى ا

« شتيلدير انجذاب طيم »
(معلم ناجى)
« حسن عالموزينه اولازى دلده انجذاب ؟ »
(لادرى)

[اء] كلك . ايكنچى
انجذاب
(جذام) علتته دوچار
اولش آدمك برعضوى
انجذاب
قوبق مناسنى ده افاده
ايدر .

[اء] صوبونق ، صولق .
انجراذ
نادرأ استعمال اولونور .
[اء] جكلك ، چكيلوب
انجراز
بر صوگه اير مك .
« متبر » بوندن مشتقده : [انجرا كلام]
[اء] كيك قيلمق ئى ككه
انجزام
قاعده عربيه به نوبقأ
مجزوم اولق . قوللانيلماز .

[اء] آجيلوب روشن .
انجلاء
[بارلاق اولق :] انجلاى
سما . انجلاى سهر [ئى كشايش .
آچيقلق :] [انجلاى هوا]

« باقدم كه هواده انجلا وار »
« اولده يالگوزجه خانه بيرون »
(معلم ناجى)
« شربله شفاف ايدى اول جوهر صاف »
« انجلا سيله طولاردى اطراف »
(خاقانى)

[اء] قورنارلىق ، قورنارلىق :
انجاء
[انجاي ملاخان ، ملاحك
انجاسى]

[اء] وعده وفا ، حاجتى
انجاء
روا قىلىق ، وعدى برينه
كتير مك ، وعد برينه كتير لك : [وعدهك
انجازى شيوه خلق كريمدر]

« وعد لطف ايلر ايسهك آزايله »
« ليك موعديكى انجاز ايله »
(سنبلزاده وهبى)
« وعده به دست وفايى باز ايت »
« كيمه وعد ايلر ايسهك انجاز ايت »
(نبي)

« آفتاب همك زائل وآفل اولمار »
« نور انجاز ويرر صحن مواعيده مان »
(شناسى)

« وعده وصلتى ايتدى انجز هنوز »
(جلال پاشا)

[اء] انجلا مك . پيسله مك ،
انجاس
پيسله نك : [انجاس
ماريق ، سورتنى دو كارك بولاك انجاسى]
نادرأ قوللانيلان انجالدندر .

[اء] بيوك طاس ، ايكن .
انجابه
قوللانيلماز .

[اء] اصطلاحات طيبه دن
انجبار
ارلوب تيرلش كميك
باغلا توب قاينامه سى ديتكدر .

[اء] چكيلوب اوزامق ،
انجذاب
چكيجى بر شيته طوغرى
چكلك ، ميللنك . ماديات ومعنوياتده

انتهاز ايله سكرسان طقسان بيك كشيك
برارد و ايله انكروس اوزر يته يور يئكه
— سلطان سليمان — مشاهير اسلام [

انتهاض { [ع] قاتلق. آياقلايق.
نادرا. است. مال اولوغ مشدر.
انتهاك { [ع] انساني خسته لقي تاپ
اتك. الفاظ مروفه دن
دكلدر .

انتخاب { [ع] بربري آوردجه كك.
مأوس دكلدر .

انتخاب { [ع] آغلايش ، فرياد
ايله كوز ياني دوكل :
[انتخاب ارامل]

انتخاب { [ع] حامده اوت سورمك ،
سورمك. مأوس دكلدر .

انتخاب { [ع] اسوشاردا.
يوق آقق .

انتخاب { [ع] سو بردن
قايوب آقق .

انتخاب { [ع] الفاظ مأوسه دن دكلدر .

انتخاب { [ع] ديش قيرلن .
نادرا بموالا تيسدر .

انتخاب { [ع] تيب ايدملك ، دلمك :
(انتقب الماس)

انتخاب { [ع] چنتك . چنتك
چونتوك اولق . قوللا تيلماز .

انتخاب { [ع] اوشوتى ايتك ، بر
يره طولانق . نادرا

استعمال اولوغ مشدر .

انتخاب { [ع] بره دوشوب ازلك ،
بره لملك : [انتخاب امار]

انتخاب { [ع] بولك ، بورولق ،
بورغلق : [انتخاب قدم]

انتخاب { [ع] نهي ايدن شيدن
كرى طور مق . بومعاده

[ايتك] مادده سيله قولانق لازم
كليرسه ده استعمالى اندردر . § غايته
وارق ، نهايت بولق : [انتخابذر] =

نهايت بولجى § نهايت ، صوك :

« آهريته انتها بولماز »
« بريگسه آگما مال اولماز »
(لا)

« باق ملكنه وارى انتهاسى »
« باق ذهنه صيفارى كبرىسى »
(معلم ناجى)

« بر ضيف كه ضيفك انتهاسى »
« بلكه عديكده ماوراسى »
(شيخ عاب)

« انجام دورى جامنك ابتداسيدر »
« آغاز فيضى بزمرك انتهاسيدر »

انتخاب { [ع] اما ايله مال آلق .
انتخاب { فاستيق : (انتخاب اشرا ،

انتخاب اشقيا) حمى [انتخاب ادر .

انتخاب { [ع] بول بولق . وارمق :
انتخاب { (انتخاب قاطله) نادرا
موللا تيلير .

انتخاب { [ع] قان طور مه يوب آقق .
مأوس دكلدر .

انتخاب { [ع] فرصت كوزله مك ،
فرصتى قاچيره مق . برامل

و مقصدى اجرا و استحصال ايچون ماعد
زمان دوشورمك : (انتهاز فرصت) ،
[نعيمه قرالى فرندوش — بوفرصتى

« عفو اگر چه این نام آید »
 « انتقام آمده کام آید »
 (وهی)

اِسْتِغَاثَ { [ع] این بر سوزانید و بپوشانید }
 (تشفی صدر ایتمک، برسیه)
 متسی و منشرح اولق § خسته لندن
 قالدقدن صوکره دوام ایدن ضعف
 حالی . نادرأ استعمال اولونمشدو .

اِسْتِکْاسَ { [ع] باش آشاخی
 (دوشمک، تپه اوستی)
 یقینی: (استکاس لای عدو)، (اِسْتِکْاسِ
 خارجی) = اصطلاحات طایفه دن
 اولوب مشانه کی تبدیل محله قابلی
 بولوان بر عضو یا کندیننده و یا خود
 فرینده حاصل اولان برسییدن دولای
 خارجه فیلامه سی یعنی « فتق »
 ظهوری دیمکدر .

اِسْتِغَاثَ { [ع] قوش بر محلدن
 (اوجوب باشقه محله قوعنی)
 دیمکدر . لسانزده نسبتنمک یعنی
 (اِسْتِغَاثَ) مضاعفه قوللانلیله: (امرا
 عبرت آغا)، (کندلری آل سهو قک
 اسرای حماسه اتما سندن اوله رق صنف
 حکمداران دن دکلی ایهده — (اوطفرل
 — مشاهیر اسلام) — حمید وهی [ع]
 اِسْتِغَاثَ { [ع] بر شیشه عزیمتک،
 (تتیک، الله ضمه روفه دن
 دکادر .

اهل اسلامی روم ایلیه کچیره رک
 خرسینانلری قره سی طرفلرینه انتقال
 ایتدیردیکنه تعریض ایتک ایستلر
 ایهده — مشاهیر اسلام — حمید وهی [ع]
 [بیک طقوز صفرینک اون اوچجی
 کونی سفر آخرته استعجال و عالم قدسه
 انتقال ایله یوب — ذیل شقایق — جلد ثانی]
 « پیر عزیز مصر وجود ایتدی انتقال »
 « میر جوان چایک یوسف نظیری کور »
 (سلطان سلیمان حقنده مرثیه — باقی)

« حیات جاودانی شیخ کاملدن سؤال ایتدم »
 « اولومدن اول اولکدر دینجه انتقال ایتدم »
 (صادق اوزرومی)

« عقلک ایلر نقل اسرار معانی غیبدن »
 « عاقلان حیران حسن انتقال کدر سنک »
 (معلم ناجی)

اِسْتِغَاثَ { [ع] اخذ ثار، آجی
 (چقارمق، اوج آلق؛
 (آلق) ماده سبله قوللانلیله لیدر:
 [عزیز ذو انتقام] = الله . جمعی اولان
 (اِسْتِغَاثَ) آرزو قوللانلیله .

« انتقام آلاز ایسه همجو ایله بنده سندن »
 « شاعریت بکا هروجهله بیتان اولسون »
 (نفی)

« هله بن قاسب اولدم هجو ایله هم انتقام آلام »
 (وله)

« مظفر وقت فرستده عدودن انتقام آلاز »
 (راغب پاشا)

آلنه‌ماز . جمی (انتقادات) :
انتقادات ادبیه ،

« قالدی ارباب طریق فسیق ایتک انتقاد »
(نفی)

انتقاد { [ع] بوزاق ، چوزک :
(انتقاض طرّه) نادراً
استعمال اولونمیشدر .

انتقال { [ع] تبدیل مکان یعنی
برحملدن دیگر برمحله

کوچک . الیوم بومعناده قولانیلماز
اولمشدر . بونک یرنده ، بومعناده

اکثریا (نقل) قولانیلیر . مثلاً (فلان
بک کوشکندن قوناغه نقل ایتش)

دینلیر . « قوناغه انتقال ایتش » دینله‌مز .
§ دار فانیدن دار آخرته کوچک یعنی

اولمک : [فلانک تاریخ انتقالندن اعتباراً
ایتامنه تخصیص ایدیلن معاشاتک معاملات

قییدیسی اجرا واکمال قیلنمش .]
§ برندن دیگرنه بکمک : [فراغ و انتقال

خریجی ، بو قوناق فلانله پدوندن
انتقال ایتدی ، باباسندن انتقال ایدن

اموال و الاکی عالم سفاهتده اسراف
واحا ایتمه‌سیدی هیچ برزمان مزاحقه

سفاهت دوشمزدی § قرنه ایله
آکلامق ، مقدمه‌دن نتیجی ادراک

ایتمک ، ذهنک برشیدن دیگر شی
آکلامقده کوستردیکی قوت : [سریع

الانتقال ، سرعت انتقاله مالک] جمی
« انتقالات » (توسیع انتقالات) [کرچه

مض مؤرخین قره‌سمه دیارندن رخلی

نمازلردن باشقه تحصیل رضای باری
مقصیده قیلان نمازلر دیمکدر : [انتقال

صالحین] لسه‌زده طلب ایتمک ، بر
شیدن تبری ایلمک . یزازلوق کوسترمک

معنارنده قولانیلار .
انتقاء { [ع] رشئ سمیک ،

انتقای آیرد ایتک : « انتقای
اهل تقوی » نادراً قولانیلیر .

انتقاد { [ع] آتجه‌ک زیوفی
سمیک ، قلب یاره‌یی

آیرمق معناسنده در لساغزده برنسته‌ک ،
بر شیتک وعلی الخصوص آثار ادبیه

ویاخود آثار فنیه وصاعیه‌ک ائی وقتا
قسملری تدقیق و محاکمه ایدوب کوسترمک

و برشی ، یاخود آثار مذکورده او
صورتله کوسترمک معناسنده وقرانزجه

[critique] مقامنده قولانیلیر .
(تنقید) لفظی دخی عربیده مستعمل

اولدییی حالده اجتهاد اسانده ایله بر
اترک فنا ، یاخود ائی قسملری تدقیق

وارائه ایتک معناسنده و (انتقاد)
کبی اکثریا آثار ادبیه حقنده استعمال

ایدلکده در . (تنقید) لفظی لساغزه
اوته کندن زیاده شیوه‌لی ، خوش

کلدیکندن اونی (انتقاد) « ترجیحاً
قولانیلیر ، بونلرک بومعناده استعماللرینه

اعتراض ایله [critique] یرنده
(مؤاخذه) لفظنک قولانیلیمه‌سی لازم

کله دینلرک سوزلری اصلا نظر ایتاره

حال ایدہ بیک مقصدیہ بر خلی زمان
توقه مجبور اولدیندن بالطبع هیانجه
انتعاشی تہی قاشدر — فردوسی —
مشاہیر اسلام]

انتعاش { [ع] اصطلاحات طبیہ دن
اولوب برشیک فوق .
العاده صلابت کسب ایتہ می ، قوامہ
کله می دیمکدر .

انتفاء { [ع] برشی برندن
آیلوب زائل اولق ،
اورتہ دن یوق اولق :

« نور شمعک انفساہ اولور کون منتی »
انتفاخ { [ع] شیمک ، قیامق :
انتفاخ بطن = قارن

شیمکیندکی . [ع] انتفاخ ریه = اصطلاحات
طبیہ دن اولوب آق جکر اثر مرضی
اولورق فوق المودہ شیمہ می دیمکدرہ
انتقاد { [ع] برشی تمام آلق .
ما یوس دکلدر : [انتقاد
معاش ، انتقاد حق . انتقاد اجرت]

انتفاع { [ع] نفع حاصل اتمک ،
انتفاع . تعلیمک . قازانچ
بولق : [انتفاع مقصدیہ وقوع بولان
تشیقاتی ثمرہ سر قالدی ، فلان قائلہ
آطہ دہ کی انشا آندن خیلی انتفاع
ایتدی .]

« بی مثل ایدہ بو اختراعی »
« یوق کیمہ نک آندن انتفاعی »
(لا)

انتفال { [ع] نافله نماز قلیق =
بش وقیدہ فرض اولان

« بکا عائد دکل ذوق انتظاری »
« خزاندن غم چکن بکار بهاری »
(معلم ناجی)

« فمدی غم انتظاره دوشدم »
« بلبل کی توبہاره دوشدم »
(شیخ غالب)

انتظام { [ع] نظامی بوانش ،
دور کون ویولندہ
اولق ، دوز کونک : [انتظام امور ،
انتظام ماملات]

« بنای انتظام دین و دنیاہ ایدوب آلت »
« زبانہ نطق و برمش کوشہ و برمش قوت اصفا »
(نابی)

« غازه عملار ایله کلز عجوزه انتظام »
(لادری)

« ویردی ملک بردواہ انتظام »
« کیردی سلک انتظامہ ہرمہام »
(لادری)

« یکیزی بو ایشدیکم دعال »
« حال دکل انتظامی یوقی »
(شیخ غالب)

انتعاش { [ع] یقبلان آدم
طوغریلوب قالمق §

خستہ لادن قور تولوب قالمقہ . (عیش)
دن « کچنمک » معناسندہ [مدار
انتعاش] طرز ندہ وشو مصراع دہ :

« ہپ بلای انتعاشدر رندی دلخون ایله بن »
کورلدیکی وجہ ایله استعمالی غلط در .

طوغریسی (عیش) دن بنہ « کچنمک »
معناسندہ [تعیش] در : [آتیا اسماع

اِنْتِصَارٌ { [ء] اخذنا انماك ، انتقام آلتی كه تركه ده بوگا (اوج آلتی) دینلیر . فادراً قوللانیلیر : [انتصار كفار ، انتصار اشرار]

اِنْتِصَافٌ { [ء] حقّی كاملاً آلتی دادونصفت كورمك } زمان محدود یاری یی بولق : [انتصاف رمضان] = اوروچ آیتك اورتیسی دیمكدر . آرز قوللانیلیر .

اِنْتِصَاجٌ { [ء] زیاده كوز یاشی آفتی ، صوفیتشعرب صاچلق } اصطلاحات طیبه جه چیپاك اولفون حالی دیمكدر .

اِنْتِظَارٌ { [ء] اكر يك . قوللا . نطایان الفاظدنر .

اِنْتِطَاقٌ { [ء] نطاق باغلامق ، قوشاق ، كركوشاقق : [انتطاق نسا ، انتطاق خانون]

اِنْتِظَارٌ { [ء] كوزدیکوب بگله مك اشد من النار) = كوزله مك ، آتشدن زیاده شدتلیدر . (انتظار) لك تعلق ابتدکی ماده یی مطلقاً « مفعول الیه » اوله رق ایراد ایتیلیر . مثلاً [مدانیه واپوریتك وصوله انتظار اولونیور .] دیمه یی . [وصولی انتظار اوونیور] دیمه یلیر .

« یارب نه انتظاردر بو »

(شیخ غالب)

« یارب اولمازی اوله زائل بورنج انتظار »

(فضولی)

احتمال كه وقتیه اوصورتله استعمال اولونورمش . همدی [انتشار اولدی ، انتشار اولمش] دینله مزه . مطلقاً [انتشار ایتدی ، انتشار ایتش] دینلیر . فقط بونك اسم فاعلی بولونان (منتشر) بالعكس (اولق) ماده سیله قوللانیلیر . [ابن سبكتکینك اخص املى هندستانك قسم اعظمی اله پگیره رك اسلامیتك اورالرده انتشارندن عبارت بولنیفندن (۳۹۸) ده تکرار هنده عزیمتله (دهنند) نهری ساحلنده اردوقوردی — محمود عزتوی — مشاهیر اسلام] « فرق اولدر شانتك عفرله جمع وانتشار » « آنده برکز بونده اون دفعه اولور كونده میان » (كاتم پاشا)

اِنْتِشَاصٌ { [ء] آغاجی كوكندن قویارمق . مأنوس دكدر .

اِنْتِصَابٌ { [ء] دیکیلوب طورمق : استون } (انتصاب عمود ، انتصاب منسوب اولسی . [انتصاب نفس] = اصطلاحات طیبه دن اولوب بر آدمك ازدحام تنفس ایله دیز اوسته قالقوب وایکی ایله بریری طوتوب نفس آله سیدرکه اثر مرصدر .

اِنْتِصَاحٌ { [ء] نصیحتی قبول ، نصیحت بوللی سوزلری قبول ایدوب اولنره كوره حرکت ایتك : [انتصاح موجب صلاحدر]

« اولور مال خولیا ایله کامیاب »
 « کیم ایلسه درکامه اتساب »
 (عزت ملا)
 { [ع] نسج اولوغی ،
 [ا] اتساب } طوقوغی . طوقومه .
 نادرآ قوللانیلیر .

{ [ع] برکتک صورتی
 [ا] اتساب } قوبه سنی آتق ، یازمق
 بومماده [ا] اتساب [زیاده قوللانیلیر .
 { [ع] رلی برنده ، نظامی ،
 [ا] اتساب } اصولی اوزره دیزلک :
 نظامی ، دوزکون اولق : [ا] اتساب
 جنود ، اتساق اشیا]

{ [ع] نشو و نما اولق
 [ا] اتساق } قولا یوب کیلمک ،
 سرخوش اولق . الفاظ معروفه دن
 دکلدر .

{ [ع] طوتیلوب قلیق
 [ا] اتساب } خطب و مل طولا یوب
 بریکدومک . قوللانیلماز .

{ [ع] پایلق : [ا] انتشار
 [ا] اتساق } رایحه طیه ، انتشار
 بوی سنبیل ، انتشار اخبار ، انتشار
 حوادث [ا] طاعلی ، اوردمک :
 [ا] انتشار آثار ادبییه ، انتشار کتب نافعه ،
 انتشار جرائد [ا] ایتمک [ماده سیله
 قوللانیلیر . « فضولی » نک شو :

• یونده اولش منتشر فیضی امام اعظمک
 • یونده اولش حیره علم شریعت انتشار
 یلتنده [اولق] ماده سیله قوللانیلیش
 اولسی ایوم نظر اعتباره آلتهماز .

« بوموزون قد ایله حق کیت انتخاب سین »
 (ندیم)

بونک جی اولان [انتخابات]
 اکثریا مجالس بلدی و عمومیه اعضاسنک
 حین تفریق و نصینده قوللانیلیر .
 « مسجد جمه کون شتاب ایتدم »
 « بر مناسب پر انتخاب ایتدم »
 (وحید)

{ [ع] بربری چاغرمق ،
 [ا] اتساق } طولا یوغی . مانوس دکلدر .
 { [ع] قولای الدنه ایتمک ،
 [ا] اتساق } قولایقله اله کچمک .
 استعمالی اندردر .

{ [ع] زرع ایتمک ، برشی
 [ا] اتساق } برندن چکوب چیقارمق ،
 برشی برندن چکیلرک قویمق : [ا] اتساق
 انایش [،] اکثریتله غرابته سبب
 وجه شیک اورو متعده دن اتساق ایدر
 — میزان البلاغه .

{ [ع] بریره نسبت
 [ا] اتساب } و تملق حاصل ایتمک :
 بریره ، بر شخصه صوقولق ، یاناشمق ؛
 بر دائره یه ، بر محله کیرمک ، نسبت
 پیدا ایلمک :
 « شکر کیم بر بارگاه لطفه قیلدم اتساب »
 (نفی)

« صرامی عکس رخک سیننه سیننه چکمکدر »
 « بو یوزدن ایلدی آینه اتساب شکا »
 (ندیم)

« نه بر اهل دنیا یه ایتدم تمب »
 « نه بر اهل تقوایه وار اتسام »
 (معلم ناجی)

پاره ده پیدا اولان ایرینک قانه قاریشوب
طمارلرده جریانه سکنه ویردرک
وشدتنی نوبتلر کتیره رک خسته ناک
جیسی تهلکده برافه سی دیمکدر .

انتخاب { [ع] یوگسک بریره
ایله مک § تحصیل مرام حاجت اتمک .
الفاظ معروفه دن دکلدر .

انتخاب { [ع] یانه طایفق . نادرآ
قولانیلدر .

انتخاب { [ع] کندی اولدرمک .
هر نه آت و صورته
اولورسه اولسون تلف نفس اتمک
معناسنده قولانیلیر : [فعل انتخاب نقلاً
وعقلاً مذمومدر]

انتخاب { [ع] دیکرینه عائد ،
باشقه سنک مالی اولان
برشیئی بندر دیه ادعا اتمک که ترکجه ده
بوگا (بنه مک) دینیر . لسانغوده
اکثریا اشعارحقنده استعمال اولونور :
[فعل انتخاب مجاسری ایچون مدار اختیار
دکل موجب عاردر]

انتخاب { [ع] سچمک ، سچلمک :
برشیئک ایسی ، مناسبی
آیرمق : [اصول انتخابیه ، انتخاب
مأمورین قومیسونی ، انتخاب اعضا ،
انتخاب زمانی ، انتخاب رئیس] ، بیت
انتخاب [= سچلمش بیت .

« زبده شاهان عالم انتخاب روزگار »
(نفی)

« ابدوب آنده برقصرخوب انتخاب »
« همان ایلدم فرش بالین خواب »
(عزت ملا)

انتخاب { [ع] اعصابی بدن برینک
اثر انتخاب و مرض اولدرق
شیئمه سی دیمکدر . اصطلاحات طبیه .
دندر .

انتخاب { [ع] شراب قورمق ،
شراب یایمق . قولانیلماز .

انتخاب { [ع] منهایدن قاچمق ،
چکنمک § زیاده چالشمه دن
ال قایمق ، وجودده شیش حاصل
اولق . الفاظ معروفه دن دکلدر .

انتخاب { [ع] طوبلی ، یاخود
طوبید بر یوکی سرعتله
قالدرمق ، آرقه آلق . قولانیلماز .

انتخاب { [ع] غفلتک ضدی .
اویایمق ، اویانیقلق ،
آجیق کوز اولق ، آجیق کوزایمک :
[بعضی آدمه بیک نصیحت تأثیر ایتزده
بر مصیبت مدار انتخاب اولور] ، بو
دقیقه نظر انتخابله باقلسه جلب عجب ،
تخیر قلوب ، رد مظالم ، دفع مکائد
ایچون قوه ناطقه استعمال ایدلدیکه
عبدالرحمن ثریا]

« ایکی تاریخده آفاق ایتدی کسب انتخاب »
(سروری)

انتخاب { [ع] تفوهات قلیظه ده
بولمق ؛ فنا و کونوسوزلر
سویله مک . قولانیلماز .

مقدم نازل قاروره رحم او اورسه
امر ذوالجلال الیه پسر هرنگ سیای
پدر اولور - سیرویی [

{ اِنْسَاج } [ع] نتیجه لیدرمک ،
نتیجه حاصل ایتک ،
حصوله کتیرمک : [اکثرا جرأت
موفقی ایتاج ایدر] . نه چاره که
مقدار لرنده کی حریت و خصمیک قوتنده کی
کثرت ایتک صدمه ده مغلوبیتی ایتاج
ابتدیکیمون عودته مجبور اولدی -
سلطان عثمان - مشاهیر اسلام [

لسانزده عربیده اولدیی کی
حیواناتک یاورولامسی و طوفورده جی
حاله بولونمسی مناسبنده اصلا
قوللانیلار .

{ اِنْسَاش } [ع] دانه ، تخم طور اراقد
چیمتمک ، فیلز سورمک .
اصطلاحات فیه دندر .

{ اِنْسَاع } [ع] زیاده ترله مک §
قصیق ، مانوس دکلدر .

{ اِنْسَان } [ع] فناقووق . اصطلاحات
طبیحه جه مواد عضویه تک
تعفن و تحلل ایتیمسیله هوانک پیس و فنا
اولمسی دیمکدر . [اِنْسَانِ عَنَی] =
اصطلاحات طبیعه دندر ، بر یاره تک
فنا لاشمه سندن حاصل اولان ایکرنج ،
فنا قوفونک خسته تی تهلکجه دوشو -
ره جک و شدتلی توبش لر کتیرمک
صورته قانه قارشمه سی دیمکدر .
[اِنْسَانِ قِیَمِی] = کذلک جمله
اصطلاحات طبیعه دن اولوب بیه ک بر

بلیه و مشکلات هپ آتک عنادنن انبعاث
ایتمکدر ، بو خصوصت قویه یک عادی
و سبیدن انبعاث ایتش ایدی [،
[بناءً علیه مؤرخلرک بو بابده کی
سوزلری او هام تاریخیه یه تبعیتدن
انبعاث ایتش شیلدر - سلطان مراد
ثانی - مشاهیر اسلام]

{ اِنْبَاج } [ع] یارلق § کوزک
طیش طبقه سنده حیوان
جیققی . قوللانیلار .

{ اِنْبَاج } [ع] شفق سوکک ،
[طان بری آقارمق :
[انبلاج سحر ، انبلاج صبح] الفاظ
معروفه دن دکلدر .

{ اِنْبَهَار } [ع] بورغونقله نفس
کسیاوب زیاده صالومق :
[انبهار حال]

{ اِنْبِیَاع } [ع] متاع رواجلی
اولمق ، بائع متاعی
سورمک ایچون مشتری به معاعده
ایتک . قوللانیلار .

{ اِنْبِیَق } [یونانیسین] معرب ،
اصلی (اِنْبِیَق) در .
قطیر آلتی درکه آنکله میوه ، اوزوم ،
اوت کی هر درلو شیتک عرق ،
روچی ، اسیرتوسی چیقاریلیر .
« ماء مَقَطَر » = ایتیمدن چکامش
صو : [استبقای نوع انسان ایچون
مجرای انیق صاب پدردن ریزان
اولان ماء الحیوة اگر ماء مادردن

بخش ایتک ، ایدلک : [او شوخ
دلا رام افاقه ایدم ایدم جک در جده
کوزلدن]

اناله { [ع] نائل اتمک ، ایدلک :
[اناله امید ، فقیرک امل
یکانه سنه اناله سی]

انامه { [ع] اویوتق ، اویودلق :
[انامه صیان ، اطفالک
نامه سی]

انباء { [ع] خبر و یرمک ، یلدرمک ،
یلدرمک : (کیفیتک عاجلا
بیان و انبانی عمله اشعار قیلنشدر)
اکثریا کتبات رسمیه ده (بیان) و
(احرا) ایلد برابر قولانیلیر . [ضبط
ابتدیکی قلاع و امارک کثرتی سائر
سفرلرله نسبت و مقایسه اولنه میه جق
بر صورتده اولتی اوزره قید و انبا
ایدیورلر — قتیبه — مشاهیر اسلام]
انبات { [ع] بردن اوت بترمک ،
بترمک : بترمک : طوبرقدن
بشدرمک . بشدرمک : [الجریره —
(حزه پوتامیه) — قطعته سنک قوه
انبانی می اوقدر زیاده درکه محصولاتی
بره یوز نسبتی تجاوازایدن] ، [بواقیلیر
کثرت مصورت و قوه انبانیه ایل
شهرتشار و آیینک خزینه ثروت اطلاقنه
سزاوار محلدن ایدی — قتیبه — مشاهیر
اسلام]

انباه { [ع] کوز آچدرمق ،
اویاندرمق ، اویاندیرمق :
نواد انبانیه — سوق و تحریک ایدیحی
علاجلر .

انبثات { [ع] یایلوب طاعلق :
[انبثات روغن] نادرا
استعمال اولونور .

انبثاق { [ع] صوقانیور طاشتی ،
صوقاشقین صورتده
آقق . الفاظ مأنوسدن دکلدن .

انبجاس { [ع] صوردن
قاینامق .

انبجانی { [ع] قالین کیم .
انبجانی { [ع] صیاق ترید . [۰]

انبجانیه { [ع] بیوک
اتمک ، صوموز .

انیزال { [ع] بارلق .
[۰] بونلر قولانیلیان الفاخذندور .

انبساط { [ع] بائلق : « اسباط
عسل » § آجلق ،

کنیشله مک : (انبساط قابلیت ، انبساط
لیاقت) بومعناده اکثریا معنویانده
قولانیلیر . § نشوه درون ، کوکل
فرحلقی ، کوکل آچققلی : [انبساط
قلب ، آدم وارکه شدت طلاطم دریایی
تماشا ایل کسب انبساط ایدن .]

« ایام انبساط ایلدر لذت حیات »
« طوفان عهده آدمه لازم می عمرنوح »
(اسعد)

انبغات { [ع] کوندولمک . اشخاص
حقننده استعمال اولونور :
[کوی کیاستک دیار غیره انبغاتی]
§ ایلری کلک ، ظهور اتمک : [بوقدر

تعبیراتی هر زمان استعمال اولونور .
 [اَنَابَت] آرزو لانیلیر . الوم لسانمزده
 عربیده اولدینی کی برکیمی دیکر
 کیمسه نك یرینه کچیرمک معناسنده هیچ
 قوللانیاز .

{ [ع] دیشی دیمک اولان } اَنَابَتُ
 { (اَنَی) نك جمیدر .
 قاریلر ، قادیسلر دیمکدر : [وظائف
 اناث ، اناث مخصوص مکتب] ، تربیلى ،
 معلوماتلى اركك یتشدیرمک ایچون
 تربیلى ، معلوماتلى اناث یتشدیرمه ایدر .
 هرزه بی قتمه ایله تلفظ غلطدر .

{ [ع] نورلادرمق ، نورلا- } اَنَاَرَه
 { ندریلق : روشن قیلیق ،
 قیسیق : [انازه قادیل ، نیاترونك
 الکتریق لامبه ليله انازه سی .] بومعناده
 (تنویر) زیاده قوللانیلیر . [ع] عجازآ ،
 فقط نادراً حسن و لطافت کسب ایتک ،
 ایدمک معناسنده استعمال اولونور .
 [عالم انسانیتهک عالم سائر به فضل
 و رجحانی ایتیق جوهر نطق و ادراکک
 لوا مع ضیا افشانیله انازه فکر و رویت
 و او واسطه ایله تنویر دائرة مدینت
 کی برصیت ممتازه فطریه به مظهری
 اولوب — عبدالرحمن ثریا]

« بر شب که مشاعل ستاره »
 « ایتشدی دل شی انازه »
 (نابی)

{ [ع] فرط حسن و عشوه } اَنَاقَه
 { ایله فوق الساده عجب و حیرت

{ [ع] اوساندرمق ،
 اوساندریلق : [املاال
 قارئین ، مستمعینک املاال]

{ [ع] بیابان ، صحراء چول .
 اَمَلِسَه { [اَمَلِیسی] = بیابانی ،
 بیانی ، خیرسر دیمکدر .

{ [ع] خاتون ایچون مهر
 اَمِهَار { تعین ایتک ، نکاحک بدلی
 تعین ایدمک . الفاظ مأنوسدن دکلدر .

{ [ع] عجله سز معامله ایتک :
 اَمِهَال { حضرت الله همال دکل
 امهال ایدر [ع] صوکره به براقق ،
 برکیمسه برماده ایچون مهل یعنی زمان
 ویرمک : (مدیونک — احواله نظراً —
 احرا تادیه نك برازدها امهال ضروریدر)

{ [ع] هرزه دن معمول اولورسه
 اَنَاء { اولسون فحیان ، ظرف ، تجربه ،
 صحن ، کاسه ، باردق ، چومک ، قاشیق
 کی قاب قاجاق دیمکدر . جمی (اَنَبَه) دره .
 لسانمزده مفردیله جمی نادراً . فقط
 جمع الجمی اولان [اَوَاقی] اکثریا
 قوللانیلیر . هرزه نك مدبله غلطدر .

{ [ع] کناهی موجب اولان
 اَنَابَت { حالات و حرکاتی ترک و هر
 فناقدن نجر دایده رک جناب
 اَنَابَه { حقه رجوع ایتک ، غفلتن

قوریتیلوب اخلاص تام ایله درگاه
 الهی به توجه ایلمک . لسانمزده طریقه
 رشد و صلاحه دلالت ایدمک برمه شد
 کامله ، برشح فاضله اتساب معناسنده
 [اناهی ایتدی ، اناهی آلدی ، اناهی ویردی]

يازق فنى : [الی سئەدن برى مکتبە کیدیور . حالا املا بئە پور]

« اولیقى خبط وخطا املاده »

« حسن خطدن نه چيقار معنادە »
(وهى)

« املا رى برافدم اويلە »

« نادىخەبە سكرە شويە بويە »

(لا)

« بارلادردم شەدى تحيرات فى معناسى »

« اولەسە مفسك اويكشلكە املاسنده در »
(معلم ناجى)

§ اصلاح ، افلاح معناسته قوللانير :

[املا به كترىك] = اصلاح ائك .

[املا به كلز] = صلاح قبول ايتز ،

نصبت ديكله من . [املا به كلك] =

صلاحيدير اولقى ، سوز ديكله يوب

اى حالده بولونمى . (املا) نك بومعنادە

استعمالى ترك اولونمەلير :

« بىك نصبت ايله سهك كلزىنه املايه او »

§ طولديرى ، طولديرلىق : [املاى

ايرىق ، غزىنه جيلر املاى صحائف ايجون

يازىق حوادث آرارلر ، املاى معدە ،

املاى شكىم = پس بوغازلىق . بوكوباك

اوج فوجى صوايله املاسى ممكندر]

« آثار سلفدن ايتىم املا »

« برخىلى نوادر دلارا »

§ املاق : [ع] بك فقير اولقى ، زياده

قره دوچار اوله : [انديشه

املاق] § بيقەمق ، بيقەلق : (املاق

اثواب ، چاشىرك املاق) مانوس ،

دكلدر .

« امكانى يوق استاز عشقك »

« درماني كى تراز عشقك »

(معلم ناجى)

« بوگا كيم عالم امكان ديرلر »

« اولماز اولمازديە اولماز اولماز »

(لادري)

« بولدى شرف قبوله امكان »

« فوت اولدى برديقه احسان »

(شيخ غالب)

« شيرازه كش كتاب امكان »

« مجموعه نويس كان ما كان »

(ناي)

« امكان » مقامنده « ممكن »

كله سنى قوللانمى ، مثلاً [امكانى يوق]

يرنده [ممكنى يوق] ديمك مناسب

دكلدر .

§ املاء : [ع] ذهنده تقرر ايدن

مضاي . سوزى كاغده

يازىق ، ذهنده كى شى كاغده يازلىق :

« چكوب مسوده غيبى بياضه ايله مش املا »

(ناي)

§ سويله يوب يازديرىق ، سويله نيلوب

يازديرلىق . فرانسىجة [dieter]

مقابلى ديمكدور : [اواخر ايام حياتنده

كوزلرينه عى طارى اولديفندن آثار

صرغوبه سندن برقىمنى املا طريقيه

وجوده كيتيردى — مشاهير اسلام]

« على طريق الاملا » = سويله يوب

يازديرىق صوريله ديمكدور . § برلساتك

الفاظ و كلماتى ياكشلىز ، طوغرى

امطار { [ع] باغدرمق، باغدرمق، باغدرمق :
(امطار باران) ، درآ
قوللانيلير .

امعار { [ع] فقره دوشورمك ،
ر شخصى زوكورد ايتك .
مأوس دكلدر .

امعان { [ع] بر شيدمه مباغفه به
اجتهاد ايتك كه كال دقتى
ايجاب ايدر : «امعان نظر» = كال
دقتله كوز كزديرمك . «نظار امعان» =
دقتلى ، درين كوريجي كوز .

« باقدنم هريرده بروجه حقيقت سيرايدر »
« ديدنه حيدر نكاهم اول قدر امعانيلير »

(معلم ناجى)

« سياسى كورنسه ايتسهك امعان »

« جمع اولمش ايدى عدمله اكان »

(شيخ غالب)

« اوقو اسلوب حكيم اوزره مان »

« فن تشرېحه ده ايله امعان »

(وهى)

« كربلاى عشقه امعان ايله المرسه انظر »

« دوسوسه رابه خون شهيداندره نوز »

(مناسترلى فائق)

« چشم امعان ايله باقدنجه وجود عدمه »

« صحن جنت كورينور آدمه صحرای عدم »

(عاكف پاشا)

امقار { [ع] باينى طوزه ياترمق ،
سلاموره ايتك . مأوس
دكلدر .

امكان { [ع] دائره قدرت داخلنده
اولش : بايله ايتك حالنده
بولانش :

امصاص { [ع] امديرمك ، امدير
ملك : [امصاص زرنج ،
يستاك امصاصى]

امصال { [ع] مالى بولسز وفائده سز
صورتمده ، ييهوده محو
ايتك . [اسراف] دن اقوى عد
اونونور .

امضاء { [ع] معنای اصلی
برشی ايشله توب سترمك ،
تاميله اجرا ايتك ديمكدره . فقط معنای
معناسيله مؤل اوله رق اوراق ومكاتبه
اسم يازمق وياخود مكاتب واوراقه
يازيان اسم مقامنده استعمال اولونور :
[يازديم ورقاي امضا ايتدم ، شو
التماسنامي امضا ايدگزر ، وضع امضا ،
امضا قويدى ، امضا آتمق ، امضا چكمك ،
امضالاق] . [امضاء قضا] = اصطلاحات
شرعيه دندر . يالكر قصادمه حكيمك
تبعهسى اولوب يعنى حكم واقعى اجرا
وانقاد ايتك ديمكدره . مواد سائرده
حكم باشقه ، تنفيذ ينه باشقه شى اوله رق
نلق اولونور .

« كج صانديك استادك ايشي حله چيقار راست »
« امضايه بودعوانى يتر نقشى نكيناك »
(ناي)

« دردى ده بي وروب بحكم قضا »
« محبت تزي ايتديلر امضا »
(وحيد)

امضاح { [ع] كسر حبيثيت ايتك ،
ناموسه طوقونق .
الفاظ مأنوسه دن دكلدر .

ابتدی که عمرم اولدقجه کندیسنه
منتدارم [

« بوکاتلاقی کاوریا بوکاجانی طیانور »
« مکر امداد ایدمه هسقی ده جزای عدم »
(عاکف یاغا)

« ورادن کلوب چاندی امبداد باد »
« دگر جوشه کلدی ارلوب قاجی شاد »
(عزت ملا)

« ذاتیدو الحق جهانده دستگیر »
« ایله سون امداد آگا ارواح پاک صرلین »

ایمندان [« ع » اعضای بدن
بری او بوشق . او بوشق
اولق . الفاظ معروفه دن
دکلدر .

ایمرأة [« ع » خاتون ، قادی .
عربیده بونک اولسه
حرف تعریف کثیر بلجه نفس کله دن
اولان باشده کی همزه اسقاط ایدنیر .
مثلا (هذه المرأة جلیلة) دیننیر .
اساعزده استمالی اندردو .

ایمراج [« ع » حیوانی اولتلاقی .
چایره صابور مک :
[موسم امراج = شهرنسان او آخری ،
امراج فرس] عهده وفا ایتمه مک ،
سوزنی بوزمق .

ایمران [« ع » ضرور ایتدیرمک ،
کچیرمک ، کچیرلک :
[امرار شبیلدا ، امرار ایام ، امرار
اعمار ، وقت خوشجه امراری نقده و
قناعته محتاجدر ، سفاتی تجاریه مک قالدن
امراری] بر شبی آجی قیلنق ،

بر شی آجی قیلنق : [اختیارلقده
یوقسولتی حیاتی امرار ایدر]

ایمراق [« ع » قبل یولق ، دورنک
تویلیری یوانسه جق حاله
کلك . مانوس دکلدر .

ایمساء [« ع » افساد اتمک آقشامه
قالق . استعمالی اندردو .

ایمساس [« ع » مس ایتدیرمک ،
دکدرمک ، طوقندو .
مق : ال ایله طوقوب سومک . نادراً
قوللانیشدر .

ایمساک [« ع » طوقنق ، نفسی
منع وضبط ایتمک ،
آلیقوبق ، برهیزکار اولق : [امساک
طعام ، امساک کلام ، امساک نفس]
« وقت امساک » = سحروردن صبر کره
صو ایچوب اوروجه نیت ایدمه چک
زمان ، اوروجک مبدأ شرعیسی
« امساکیه » = رمضانده وقت امساک
حای طبع ونشر اولوتان ورقباره .
[بخال ، خست ، طویجلیق :] کرمده
امساک مقدوح ، الله ایچونی سبتانده
امساک بالکس ممدوحدو [

« برکونه ایدی کرمده چالاک »
« صوم اولسه ایله سزدی امساک »
(نای)

« ایلوب شعری ورقباره امساکیه »
« رمضانده طانغیدر خلقه هدایای سخن »
« وهی »

ایمشاق [« ع » قامچی ایله اورمق .
قوللانیش .

اِمْتَنَانُ { [ع] اصطلاحات شرعيہ دن
اولوب قصاصاً قتل ایتک
دیکندر .

اِمْتِنَاءُ { [ع] . ولد اتندرد [محو
ایتمک ، یوق ایدلک :

[احمای ثروت ، احمای تقود ، احمای
غم ، احمای دشمن ، رقیبک احمای .
رنج درونک احمای .] زیادہ قوللا .
نیایر . [یو مثلاًو فکر لری احمای وازالہ
ایتدیرمک حکمت سیاسیہ سیلہ بوتدیری
اجرا ایتملر درکہ بک مصیدر — مشا .
ہر اسلام — حید وہی]

اِمْتِنَانُ { [ع] طوغریلق ایلہ ،
اِمْتِنَانُ { خلوص ایلہ سویلامک .
دوست اواق : [اصحاب احمایر یا کاردن
اعراض ایدر ، احمای نصیحت] الفاظ
مأثوسہ دن دکادر .

اِمْتِنَانُ { [ع] برکتیز ، فیضی زائل
اولوق § قرار مق . استعم .
ایدر در .

اِمْتِنَانُ { [ع] بارہ . جین شدن
اولمہ سدن زوقلاق . الفاظ معروفہ دن
دکادر .

اِمْتِنَانُ { [ع] سیرمک . شیشدن
ایتمک § ایتق § آغاح بیومک .
فیصدمک § اکبن اورلمک ، برکتی ،
قوتلی باشاق طوتق . مأثوس دکادر .

اِمْتِنَانُ { [ع] یاردیم ایچون ایرشمک ،
ایتمک § یاردیم ایتک ، معاونتہ .
بولونق : [اولہ بر زماندہ امداد

اِمْتِنَاءُ { [ع] بیلمک ، بیلمک :
ایتمک ، ایتمک ، ایتمک ،
خبر .

اِمْتِنَانُ { [ع] مبتذل اولوق ، عادی
وتذلیل ایتک . قوللا یتلاز .

اِمْتِنَانُ { [ع] حریت ذاتیہ ویا
اعتبارہ ایلمک نالیدن آریلق ،
تفرد ایتک : نشان امتیاز ، امتیاز
مدالیہی § حق رسمی ، مساعدہ
مخصوصہ ، رخصت رسمیہ : [صاحب
امتیاز ، شرکت امتیازی ، دمیر بولی
امتیازی ، اختراع امتیازی ، حقوق
امتیازی]

« امتیازات و سبب مشکدر خیال »
« ضن ایدر کتی انشیان ساحل دریا بور »
(راغب یاشا)
« امتیازینہ اوسرولک اشجار »
« سرفرو ایلر ایدی طوبی وار »
(خاقانی)

اِمْتِنَانُ { [ع] امتیازک جمی .
ویریلن مساعدات رسمیہ : امتیازات قدیمہ
§ برشی برمدت ، مینہ ایچون کندیلرینہ
حصر صورتیلہ اشخاصہ ویریلن رخصت لری :
[دمیر بولی انشاسی ، معدن اخراجی ،
فابریقہ ، تأسیسی کبی امور نافعہ ایچون
ویریلجک امتیازات استحصالی نصل
شرائطہ متوقف بولوندینی]

« اعتبارات تقاسیم و فصول »
« امتیازات مقامات و اصول »
(نائی)

[مستغرق زیت اولش بر آت
کثیر یلته بنگدن امتاع ايله اوتد نبری
رکوبلرینه مخصوص اولان عادی بر آته
راکب اولدینی — عمر ابن عبدالعزیز
— شاهیر اسلام .]

« ازل سر نقطه دور حیات اصدرا کایله »
« ابددن امتناع انفکاک عیننه ایما »
(ثانی)
« زحمت ایچون ایجز ایشه ک امتناع »
« نصفی آل هر نه ایشه اول متاع »
(وحید)

امتنان { [ع] ویرلان شبی ،
امتنان { ایدیلن اییلکی سولهیه .
رک باشه قافق : [خداوند بی امتنان ،
سلطان بی امتنان]

« آهندن اولسه ده فلکک چک کانتی »
« چکمه فلکده سفله رک امتناعی »
(واعب پاشا)

« کهی پشه ایچون یاقار بیک جهان »
« آنکله ایدر پشه یه امتنان »
(عزت ملا)

« ای اولان دهره ولی نعمتی امتنان »
(حق)

« امتنان ائمه عیاله حذر ایت »
« رحم و شفقت ايله حسن نظرایت »
(وهی)

« آفرینش طوطی اندیشه بر دامدر »
« کیم او دامک دائم بر امتانیدر سوزم »
(نفی)

« چکمه ده آدم ضروری امتنان ازل »
« چکمه البته فلک بارکران امتان »

امتصاص پستان . « بعضا بومعاده
(مص) لفظی [اتمک] ماده سیله
استعمال اولونور . مثلاً [سوت مص
ایتدی] دینلیر . فقط تلفظیه بونده
غلطت اوتد کنده عذوبت بواندیندن
[مص اتمک] تمیرندن زیاده [امتصاص]
قوللانیا ایدر . § اصطلاحات طبعیه جه
مواد مأکوله و مشروبیه نک عملیات
مصدوبیه نک ختامیه طاررله کیفیت
دخولی دیمکدر .

امطال { [ع] لیت و اعلل ايله
امطال { وقت کچیرمک ، برایشی
اوزادوب کچیکدرمک . قوللانیا بیلیر .
امتلاء { [ع] طولغولنق ، کرکی
امتلاء { کبی طواش : [امتلائی
معه] = قورساق طولغولنقی ، معده
بوزولغولی . [امتلاء الدم] = قان
بوزولغولی ، چوغالغولی .

امتلاخ { [ع] طوغری سوزه
امتلاخ { بالان قاتق . افساد
، توشون دکدر .

امتلاذ { [ع] علیه ، بخشش
امتلاذ { قبول اتمک . ائوس
دکدر .

امتاع { [ع] کری طور مقی ،
امتاع { چکمه : کسینی کری
قومه ، کری چکمه : [امتاع دروغ ،
امتناع تصدیات ، او مقوله ارباب
تخصص ايله الفتدن امتناع ایدردی .]
§ ممکن اولمیش ، امکانسزاق : [هر
امر دشوارک امتناعنه قانع اولمینگز]

امْتِزَاجٌ { [ع] مزاجی قبول ائیک،
بر برینه اویمق، او یوشیق :

[امْتِزَاجُ الوان، امتزاج نقوش، امتزاج
کیوی] § او یوشوب انی یکنمک ،
هر کیک مزاجته اویمق : [اومتزاج ،
اوطبعته بولونان آدم هر کس ایله
امتزاج ایدر] امتزاجیز = هر کس
فکرینه ، مزاجته اویمق، آدم . چی
اولان [امْتِزَاجَات] نادر آقوالانیلیر .
[... کبی الفاظ خبیثه عامیانه ک
اسماع واستماعی ذوق ادبیه امتزاج
ایدهمه چکنندن بونله ممائل کله لر
بالطبع کلمات غریبه دن معدود در —
میزان البلاغه]

« چکوب سوز فرقتله برآه سرد »
« عجب امتزاج ایلدی حر و برد »
(عزت ملا)

« بنده حیران نه کیفیتله اتمش امتزاج »
« شاهباز غمزه شوخکله آهو کوزلرک »
(عوی)

« طبع ده بنم کبی جوابدر »
« پیران ایله یوقدر امتزاجی »
(معلم ناجی)
« امتزاج عقلده اولسه کدخی رشک ملک »
(لا)

امْتِشَاطٌ { [ع] طاراق ، صاج
و یا صاقالی طاراق :
[امشاط دختر، امشاط دلبر]

امْتِصَاصٌ { [ع] صولی برشیقی
سوزه سوزده ایچمک :
امک ، املیک : « امتصاص نارنج ،

« هم رتبه لر نجبه عاجزانه »

« چکدم شرابی امتحانه »

[[(لا)

« آتش سوزان اعدایه بزمه کبرمکه »
« دهر ایچنده امتحان اولش سمندر یوقدر »
(حافظ پاشا)

امْتِدَادٌ { [ع] اوزون سورمه ،
اوزامق، اوزاتمق : [امتداد
لیسال ، امتداد ایام هجران ، امتداد
عمر] ، مواصلته بر محاربه وقوع
بولش و صیاحدن آقشامه قدر دوام
وامتداد ایشدر — محمود غزنوی —
مشاهیر اسلام]

« بویجی بدرکه بوز جور بونده امتداد »
(فضولی)

« نادر تصور تمیز حسن و قبح امور »
« نادر تقابل امتداد جمله کردار »
(نعمت شریف — لا)

امْتِرَاءٌ { [ع] تردد وشبه ائیک
§ یرندن چیقارتمق .
الفاظ مآنوسدن دکلدر .

امْتِرَازٌ { [ع] اوزامق، چکمک
[ع] قوهات ناموس [0]
امْتِرَازٌ { شکنانه بولونمق
[0] بونلر هیچ قولانیلاز .

امْتِرَاسٌ { [ع] قاشمق ، سورتو-
ئیک : امتراس حمار .

امْتِرَاشٌ { [ع] چکوب قوبارمق ،
آشیرمق . قولانیلاز .
[ع] فایمق § یریکدیرمک .
امْتِرَاطٌ { مآنوس دکلدر .

امثال ایدر] ، [امثالاً] امثال
 صورتیه ، مطاوعت ایدوب اویدرق ،
 « ایکی اسره بردن ایدوب امثال »
 (عزت ملا)
 « سن ایشکده متغضای عصره ایله امثال »
 (لا)

« امثال جاهدوا فی الله اولوبدر نیم »
 « دین اسلامک مجرد غیریترید غیریتم »
 (حضرت فاتح)
 « اول نصحه چون امثال قیلدی »
 « بو طرز ایله عرض حال قیلدی »
 (شیخ غالب)
 « ناظر وجهه رضای هر نه کیم کوسترسه یوز »
 « کورینور مرأت دله امثالک صورتی »
 (نورس)

امتیحان] [ع] بریشان و مضجیل
 اولیق] تأثیر حرارته
 فنا لایق . الفاظ معروفه دن دکلدور .

امتیحان] [ع] بر شیک حقیقتی
 آستلامق ایچون دقتله ،
 درین دوشونمک] صینه مق ، ده نه مک ،
 ده نه مک : [امتحان نجت ، طالمک امتحانی]
 بر کیسه نک قولاً و فعلاً معلومات
 مکتبسه سنک درجه سنی آستلامق
 ایچون وقوعبولان تجربه ، ده نه یش :
 [مکتب سلطان طلبه سنک امتحانی قرین
 ختام اولدی ، عجبی ! کندی نقصاتی
 بیلده یورده بنی امتحانه قالشور]

« ایتمه بنی فرقه نشانه »
 « بدعه دی نه حاجت امتحانه »
 (شیخ غالب)

امامت] [ع] اماماتی . غلط
 فاحش اوله رقی [امامتک]
 تعبیر طامیه سنی قولالاتق عبثدر :
 « یعنی اولوب انبیا جماعت »
 « فخر رسول ایلدی امامت »
 (نابی)

امامه] [ع] آعاج و یا طاشدن
 معمول و منقوب اوزوجیه
 بر باشاقدردک تسبیح اوجنه کچیریلیر
 و اکثریا آمک اوجنه ده ایشمدن
 بر یوسکول ربط ایدیلیر . § توتون
 چوبوقلرینک اوست اوجنه طاقیلان
 کهر بادن و سارهدن معمول آغیراتی که
 « وگا » چوبوق طاقی « ده دینیلیر :
 [ثانیاً واسطه المقدخلان و امامه سجه
 اخوان اولان جناب ماهر مظاهر
 وعین الاعیان مظاهره عرض منتهای
 بی انتها ایلرم — مکتوب — سری باشا]
 امامه] [ع] صولامق ، صوآتمق
 قویو قازیلیرکن صوبه
 ایشمک . الفاظ مأنوسه دن دکلدور .

امساق] [ع] خفیفه خفیفه
 آغلامق] فرط غضبله
 صولومق . مأنوس دکله ده قولالایله .
 بیلیر .

امشاع] [ع] فائده کورمک ،
 فائده لندرمک . قولالایطاز .

امسال] [ع] اطاعتله اویتمق ،
 اقتضا ایدنی یایتمق :
 « هر شخص حید الخصال امر آلهی به

اِمَالَه { ميل ايديرمك، ايديرمك :
[اوع كفتار دلبازانه ايله
جلب نظر وجذب قلينه چالشي ايسه ده
او آهندك اماله سي ممكن اوله دي]
[فقره لره بركره اماله نظر دقت ايدهم]
— عبدالرحمن ثريا]

« اماله ايتمه دي اول سروي سرفرورلر »
(قوجه راغب)

« حركه نك شيوه » طبعي به مغاير
اوله رق مد ايده سي، حركه كي چكرك
اوقومق. بونك جمى اولان [اِمالات]
اكثريا بومعناده قوللانيلير .

« ياخشو و اماله وزخافات »

« انشاد ايده بلاي آفات »

(مقدمه ادبيه)

اِمَام { [۱] يشواه اوكمه بولونان
و كنده سينه اقتدا اولونان

ذات : (امام مبن) = تعبيرات قرآنيه دن
اولوب لوح محفوظ ديمكدر ؛ (امام
المسلين) = خليفه اسلام ، [امام
اعظم] = صاحب مذهب حضرت نعمان
بن ثابت .

« بويولده امام اهل عرفان »

« مولد اثرين يازان سليمان »

(مقدمه)

« حق سبب خلق ايلدي ذاتك نظام طالع »
« سنده در خلقك اميدي اي امام المسلمين »
(منحيه هايون)

« مسجد اقصاي مقبورك امام اعظمي »

« جامع اسرار و عرفانك خطيب منبري »
(نظم)

اولوب مذكر غائبه راجع وعائددر .
« اوگا » ديمكدر : « مشار اليه »
موماليه ، مضاف اليه . « مفرد مؤنث
ايچون (موما اليها) دينيلير . بونك
تشبيه سي اولان [اِلَيْهَا] مذكر ومؤنث
ايچون استعمال اولونور . (اولره)
ديمكدر : « مشار اليها ، موما اليها » .
جمع مذكر ايچون (اِلَيْهِمْ) وجع
مؤنث ايچون ده (اِلَيْهِنَّ) قوللانيلير كه
ايكبي سي ده [اولره] ديمكدر .

اِمَاثَه { [۱] اولديرمك، اولدير .
ملك . مادييات و معنويات ده
استعمال اولونور . مثلاً امانه ذهن ،
امانه زمان . امانه وقت » دينلديكي كي
« امانه فرال . امانه فرس ، امانه
پيل » ده دينيلير .

اِمَازَه { [۱] علمار كسوب قن
آيتيق . آيتيق . آيتيق كي روز .
كارك شدي يردن توز قو پارمق ، توز
ساوورمق . الفاظ معروفه دن دكلدر .
اِمَازَه { [۲] آيروب براتيق ،
آيرى براتلق . مائوس
دكلدر .

اِمَاطَه { [۱] اوزاقلاشدرمق ،
اوزاقلاشدرلتي . نادرأ
قوللانيلير : [اول موقع اولديغيمز
اسفه خون آشام بومقوله خون كرفته .
ردن اماطه تغلب ايتيمك — شفيقتامه]

اِمَاعَه { [۲] جويوق و قو يو بر
شيئي آيتيق . الفاظ
مائوسه دن دكلدر .

آدملری ، جناب حقہ و بط قلب ایدن
درویشلر .

{ [ع] ادات انہا . ترکیحہ قدر ،
دک ، دکن کی : [الی ماشاء اللہ]

== اللہک ایستہ دیکنه دکن ، لسانزدہ کی
طرز استعمالندن مطلوب اولان معنی
شمیدی بہ قدر ، ہو آنہ دک دیمکدر .
(الی الابد) = ابدہ قدر ، سوکزار اولہ رق .

(من الباب الی الخراب) = قابودن محرابہ
قدر ، باشند آشغی بہ دکن . [من اولہ
الی آخرہ] = ابتدا سندن سوکنہ قدر ،
(الی الآن) = ہو آنہ قدر . عربیدہ الفاظہ
التحاقیلہ مناجہ حاصل ایتدیکی تقدیرات
لسانمزجہ بالطبع حائر حکم و اعتبار
دکدر .

{ [ع] همزه تک تعیلہ تلفظی
الیه } جائزدر . فج ، صاغری
مناسنہ کہ انسان و یا حیوانک آرقہ سندنہ
قابا اتلی ، بود طرفی دیمکدر .

اصطلاحات طیبہ دن اولہ رق [التیان]
و [التین] طرزندنہ استعمال اولونور .

[الپوی] اصطلاحات طیبہ جہ قابا
اتلردہ ، بود طرفیدہ یونان ضمار
وسیکیرلرلہ مواد سترہ دیمکدر :
اعصاب البویہ .

{ [ع] ادات انہا یا خود حرف
الیه } جر دیمک اولان « الی »
ایلہ ضمیر ظائب اولان (ه) دن مرکب

« کون بوزک ماہیت حسنی کامی کوستر »
نور حتی بنہ اول شمع الہی کوستر »
(یحیی)

« ذلت اربابی اولور باب الہی دہ عزیز »
« خلق جامعہ ال اوزرہ کوتورور یابوشن »
(نابی)

{ [ع] « یا الہی » تقدیرندہ
الہی } اولوب ای اللہم ای تکریم
دیمکدر : [الہی ! قبول سندن ، رد
سندن ! شفا سندن ، درد سندن —
تفرعات — سنان پاشا]

« الہی پادشہلر پادشاهی »
« نہ حیرتبخشدر صنعک الہی »
(اکرم)

« خاصدر ذات الہیہ ملک ازل »
« بی حدود آندہ اولان کوبکلم لم یزل »
(شناسی)

« ای شناسی ایحیی خوف الہی داغلار »
« صورتم کرچہ کور قلب کوزم قان آغلار »
الہی سن قبول ایلہ دعای مستمندانی »
(ہمدی)

{ [ع] فلسفہ تک الوہیتہ
الہیات } حائد اولان قسمی :

الہیات ابن العربی ، الہیات ابن طوسی .
{ [ع] تکریر فی کافہ
الہیات } حقائق و حود بی جامع
اولان احدیت — تعریف سید .

{ [ع] وسعہ تک الوہیتدن
الہیون } بحث ایدن قسمی ایلہ
مشغول اولان فیلسوفلر ، حکیملر :
[ابن سینا الہیوندن ایدی] § اللہ

طوغدی، ایچیدن طوغدی، تعبیر لری
بوک مقابلی دیمکدر .

« نه خوش الهام اولندی کوکله تاریخک ای معصوم »
(اکرم)

« کوپنور رشتنه کفتار دور بارگده »
« کنج معنی ده اولان کوهر فیض الهام »
(جوری)

« قلی اول نکتته پرفیض هدایتدرکیم »
« کوکدن آویخته قندیلدر آنک الهام »
(نابی)

الله { [ع] تصرفات ادبیه مزندند .
(الله) ک مؤشی فرض
واعتباریله (بری) ، یاخود غایتله
کوزل قادی و قیز مقامنده استعمال
اولونیور و [dœ88e] لفظ
فرانسویسنه مقابل طوتلیور .

اللهی { [ع] الله، منسوب، تگری به
اللهی : حائد : [امر اللهی، لطف
اللهی، قهر اللهی، مغفرت اللهیه،
عنایت اللهیه، اوامر اللهیه، الطاف
اللهیه، § بر درلو نیاز، مناجات :
مولود اللهیسی، تکیه لرده اوقونیلان
الهیله نه قدر مؤثردر .

« معرفتی نامتناهی ایش »
« فیض دلی فیض اللهی ایش »
(وحید)

« درخت یاسدن اطهار برک و بارامید »
« تصرفات اللهیه دن بید میدور »
(نابی)

الونان { [ع] رنکدن رنکه کیرمک،
رنکدنک . بو معناده
[تلون] زیاده قوللانیلیر .

الله { [ع] الله، معبود، تگری :
« شهد ان لا اله الا الله »
واشهد ان محمداً عبده ورسوله .

« جمله موجودات ذاتی، حی و باقیدر الله »
« کل شیء هالك، نعی آسلا اولدی کواه »
(شناسی)

« بو وادیده صحبت ایدوب گاه گاه »
« ایدردک کهی سیر صنع الله »
(عزت ملا)

« بحق اشهد ان لا اله الا الله »
« بصدق اکمل توحید قلب اهل شهود »
(ساهی)

الهائ { [ع] لهو و لعب و آهنگ
و طرب کهی بیهوده شیلرله
مشغول قیلن، قلیقن : [الهائ ارباب
هوی]

الهاب { [ع] آلوندورمک،
آلوندیرمک . مادیات
و معنویانده قوللانیه ییلیر : [الهاب رماد،
الهاب احطاب، الهاب نائرة غیظ
و عداوت]

الهاذ { [ع] غدر و حقارت ایتک،
ایدلک § خصمینک برینی
التزام ایله مک . الفاظ معروفه دن دکلدور .

الهام { [ع] جناب حق طرفدن
الهام فیض طریقله انسانک
قلبنه وقوع بولان تلقین، کشف ؛
ماده، خصوص ک ترکجه ده « ایجه

القائخ { [ع] کئی ورمقی، اورمقی
[ا] حاسه، برقمق، کسه

قومق . بحی معده [تفج] ابله
فرق یوقدر . یا کمر موقع اسمعاجه
فرقلیدر . (سفج) کثراً دی روح
حقنیده ، (القح) اشجار ایچون
قولانیلیر . اصطلاحات طیه دندر .

القان { [ع] - وزی چاقوق (چالک)
[ا] اربر ایتمک ، سویله نین

کلام و یا اوتونیلن شی درحال ذهنده
حفظ ایدلک دیکدرکه قوه حافظه نک
متاننه محتاجدر . مانوس دکلدر .

الاکت { [ع] « سفارت » کبی .
[ا] ایچیلک . خبر کوندرومک .

الفاظ معروفه دوز دکلدر . قول ضعیفه
کوره هرذک فحه ابله تلفظ ده
جائزدر .

الماخ { [ع] برشی، پارلانتی .
[ا] کوزل بر قیز و یا قادی
بوزخی کوسغروب درحال چکمک .
نادراً قولانیلشدور .

الماع { [ع] پارلانتی § اشرف
[ا] وایما ایتمک . آرزو لایبیره
معانی عربیه سی لسانفرده معتبر و مستعمل
دکلدر .

المام { [ع] کوچک کسه ایشه مک
[ا] قومق، ایکی شی بربرینه
یا قلاشمق . صوک معنی اعتباربله ، بر
اصطلاح ادیبدر :

« سلخ و المام و توارد دیو صوگره چالیشور »
« عینی ستره نیجه دزد توانای سخن »
(وهی)

سوز سویله مک . سوز یتشدیر مک
معناستده اکثریا جمعی اولان [القائت]
قولانیلیر : [ونک کبی منافقسلرک
القائت صماخ اعتباره آلتی کار عاقل
دکلدر]

بر لغت کتایبند (القاء) یوزه
اورمق معناستده دخی قولانیلیر کبی
کوسغراش و مثال اوله رق « نابی »
صرحومک شو ییتی :

« آلهی سابق انما کبر ابتلاحه پیوند »
« کسه بندکای ایسه روی جهله القا »

ایراد ایدلش ایسه ده مصراع ثانیده کی
(القا) « آتمه » معناستده قولانیلیر یقندن
بو لفظک باشقهجه « یوزه اورمق »
معناسی افاده ایجه دیکی آشکاردر .
[هنگام حریده اک تهسکی یزلده
بولنور و محاطر دسز محارده بولمنسی
اخطار ایدنله (بن تهسکسز یزلده
بولنور ایسه هم عسکری تهسکیه القا
ایتمش اولورم !)] جوابی ویر
ایدی — امام مطهر — مشاهیر اسلام [
« شاعر اولدوکه آنک قبینه حسان کبی »
« نفیحة روح امین ایله یه القای سخن »
(وهی)

« عیدر عاقله شیطان بنی آلدادی دیمک »
« کنددی نفسدر ایدن نغمه القای فساد »
(نابی)

« ترازوی تقابل وضع ایدوب دزار امکانه »
« تقیضینه توافقه تخالف ایله مش القا »
(نابی)

الغالب { [ع] اویسانمق . اویسانمق :
ایندک . نادراً قولالایلیز .

الغالب { [ع] آتش ایله اودون
طونشدرمق ، طونشدرمق .
قی . الفاظ معروفه دن دکلدز .

الغناء { [ع] انو ایتک ، فسخ
واطال ایندک : بوزمق .

قالدیرمق : [مهاجرین قومیسینو الفا
ایلدشدر ، قوایم تقدیه نك الغاسی] .
[اول مقوله صوره مکروهه الشماثلک
جلوه کر اولسی روا کورلیوب مطروح
طابقه صنعتیة الفا قلندی — شفیقنامه]

« نرم کفرانرا و اولدیفنده شبهه یوق آتخق »
« آتس جنبش اقلام غفراسکه قبل الغاء »
(تابی)

الغالب { [ع] بی تاب ایتک ،
ایورمق ، قولالایلیز .

الغالب { [ع] اغز کبی سوزده
مقصدی کیزله مک . نادراً
استعمال اولوبور .

الغاف { [ع] قوش باشی قنادی
آلته صوفق : برکیسه

باشی عبا ، خرقه کبی اثوابی الته
قومق ، اوابک یاقه سی باشنه چکمک
آغاجلرک دالاری صیقلندن بربرینه
قاریشمق . الفاظ معروفه دن دکلدز .

الغناء { [ع] براقق . آتخق :
براقمق آتخق : [خرسقیانلر

قاسمک یتش اوچخی کونی حاجی صوبه
القاسم ایدرلر] فکری بوزه جق

زیتون اعشارینک الزامی [جی] الزامات]

در . [اوصره ده شطرنجده (رخ)
و (شاه) طاشلرغی سورمه رک خفغی
الزام ورفضنه اقدام ایتکده ایدی —
تیمورلنک — مشاهیر اسلام] .

« بحث ایتسه ایدر جهانی الزام »

« بر سوزله ایدر فحاشی الفحام »

(شیخ غالب)

« حدیکارانه قوشی قدر رتیکین جواب اولماز »
« سکون مرده تا حتمی ارام ایندن صافلار »
(مورخ راشد)

الزامیات { [ع] بحث و مناظره ده
محاطی اسکا ایدر جک

صورتده — یوله بیان دلایلی ، برهانی
سوزلر : [فخر رازینک خه ماسنه قارش

در میان ایتدیکی الزامیات وفور فضل
وکالی اثبات ایتکله اوکوندن اعتباراً

آوازه عربی عکس انداز آذان جهان
اولنه باشلادی —]

الساع { [ع] نفوسی بربرینه
دور شورمک . آسایش

بوزمق . فتنه چیقارمق . الفاظ معروفه دن
دکلدز .

الصاق { [ع] پتشدرمک ، پتشد .
الصاق یرنک : قاووشدردق .

قاووشدیرلی : [الصاق سقوف ،
الصاق خطوط . قونیه وازمیر دمیر

یوللرینک الدق]

الظاظ { [ع] علی الدوام ملازمت
واقامت ایتک . قولالایلیز .

استرحام رینه مبنی ایدی — پدر فاتح —
مشاهیر اسلام [] .

الحاد { [ء] طریق حقدن اعراض
ایله مذهب باطله سلوک
ایتمک ، شرکی قبول ایلمک . هریده
اولدینی کبی هزاره لحد یا یق معناسنده
هیچ قوللانیلاماز : [مشهور] (حسن صباح)
پیشوای اوباب الحاد ایدی []

« کشور افروز عدل و رأفت و داد »
« خانمان سوز بدعت و الحاد »
(عطایی)
« وایه دار اولسه اگر عاقلنت فیضندن »
« اولور آرایش مجاده جبین الحاد »
(نابی)

إف { [ء] « الحاح » کبی بر
خصوصک قبول و اجراسی
ایچون انسانی اوزمجهک درجده
زور لاقی . نادرأ قوللانیلشدور .

الحاق { [ء] قاتلق . قاتلق .
بونک جمی اولان [الحاقات]

آز قوللانیلیر : [مدینه منوره]
کیدمجهک اولان بودرویشک دخی
ربیع الآخر نهایتنده ینبوعدن حرکت
ایدمجهک قافله یه الحاق جده والیسنه
انها قلتمش اولدینندن کندیسنه عطایای
سنیه تربیتندن بش کیسه آفچه اعطاسی
تسبیب قلتمله — رشید پاشا [] ، [بو
حرفلری تغییردن وقایه] او اسمک آخرینه
برای مکسوره الحاق اولنور — میزان
البلاغه [] .

« مطلقاً غصه دن اطلاق بیور »
« صفا سلکته الحاق بیور »
(خاقانی)

الحام { [ء] عاجز بر شخص اقتدار
کب ایدنجیه باشقه لک
عرض و ناموسنه تعرض و شتم ایتمک .
هیچ قوللانیلاماز .

الحان { [ء] آکلاتق . الفاظ
مسروقه دن دکلدور .

الح { [ء] « الی » دن (الف)
ایله (لام) و « آخره » دن
(خ) آنه رق اویدورلش ، صوکنه
قدر مدلولنده برعلامت مخصوصه درکه
کرتک عربی ، و کرتک ترکی کتایبده
استعمال اولونور .

الذام { [ء] سوردکی صیقه
طلوعق . خستهک نوبی
دوام ایتمک . تعرضات طیه ده قوللانیله بیلیر
الزاق { [ء] یا یلشدور مق ، یا یلشدور
یرلق . نادرأ استعمال
اولونور .

الزام { [ء] صوصدیر مق ،
صوصدیر لوق . مباحثه
و مناظره ده حق اعتراف ایتدیرمک ؛
اسکات ایتمک ، ایدلک : [الزام خصم ،
خصمک الزامی] § اصطلاحات مالیه جه
واودات دولتدن برینک تحصیلتی ، بدل
معنی یا بروجیه پیشین . یاخود مقسطاً
اعطای ایدلک شرطیه بر شخصک عهده سنه
ویرمک ، یاخود ویرلمک دیمکدر :
الزام رسوم اغنام ، مدالی جزیره سی

برافلق . جمی [الجآت] در :
[بو صورتله ده انتقام و انفعال کی
الجآت نفسانیه مفلویتدن براتی
اعلان ایلدیر — مأمون — مشاهیر
اسلام] ، [روم الینک قعنه تعصب
الجاسیله باشلانیدی مقام تعریضه
بیان ایدرل — مشاهیر اسلام —
حید وهی]

« الجای ضرورتله بونی ایلدی اجرا »
الحاج { [ع] فریاد اتمک . الفاظ
معروفه دن دکدر .

الحام { [ع] کم طاق ، طاقیق :
[الحام فرس ، استرک الحامی]

الحاخ { [ع] بر شیک ، برایشک
قبول و اجرایی جان
صیقه حق مرسته نک فوقده زور لاق .

برخصوصی یامق ایستهمینه یایدیرمه
چالیشیق . معناجه [ابرام] دن

اقوی عد اولونور . بوتقدیرده
[الحاح و ابرام] تعبیری قوللاقی

بجا دکدر . موقع استعماله کوره
بونوردن یالکیز برخی قوللاقی لازم کیر .

جملرینه کلجه واقعا اکثریا [ابرامات]
استعمال اولیوردهده معناجه قوت

و شدت مطلوب اولدی حالده [الحاحات]
دخی قوللانیله ییلیر . [الحاح] تک عربیه

عائد اولان معانی سارمسی لسانزده
اصلا قوللانیله ماز . [امرامک . عسکرک ،

اهالینک ابرام و الحاح دوجه لرده کی

التیام { [ع] اوکولق ، بر یارمک
ایلیکه یوز طوبوت
قابایه سی دیمکدر . (بولق) ماده سیله
قوللانیلیر ، فلانک جریمه سی التیام
بولدی دینلیر . (اتمک) ماده سیله
اصلا قوللانیله مار .

[التیام بذیر] اوکولجی ، این
اولوب قابایجی . بو صورتله استعمالی
ایکی دولودر . مثلاً (فلانک یارمسی
التیام پذیر ایدی) دینلیدیکی مثلاً بعضاً
(اولق) ماده سیله ده قوللانیلیر .
هرییده اولدی کی لوم و عتایی قبول
اتمک معنایسته استعمال اولونه ماز :

« بوله مهرملر ایله بویاره بولماز التیام »
« غازه عطار یله کلز عجموزه انتظام »
(لادری)

« التیام ایله اوکفتار لطیف »
« داتم ایلردی قلوبی نلطیف »
(خاقانی)

« انکسار اهل دل ایتمز قبول التیام »
« عذرا بدوب ساقی کردون صوفسه نه بیانه سن »
(عبدالله و صاف)

« کتاب طب مداوده زخم اعدایه »
« علاج واری حکیمانہ التیام کی »
(ثابت)

الثالث { [ع] بارانک متوالی نزولی
قوللانیلیر . [ابرام] اقامت .
قوللانیلیر .

الحاء { [ع] مضطر و مجبور اتمک ،
ایلیشک ؛ ناچار براقق ،

انی ، التهاب قصبات = ذات الرئة یعنی
آق جگر خسته لئی ، التهاب دماغ =
باش حامی ، التهاب طحال = طلاق

خسته لئی [جی] التهابات [در .

» یم دوزخدن سلامت وردی میرانک بکا

» دوزخی دنیا ده کوردم التهاب سینهدن

(معلم ناجی)

» ایدوب دودمان قضا التهاب

» طوآشدی بزم دامن انتساب

(عزت ملا)

» ویرسه طبع آتسه کرتاب قهری قویت

» قهر دریاده دل خارادن ایله التهاب

(نفی)

التهاب [ع] صوسزلقدن ویاخود

ایورولقدن آغزی آچوب

زیاده صواوق : [شیشمان آدم براز

یوقوش جیقضه التهابه باشلار]

التهاب [ع] یارلامق ، یاتمی .

نادراً قوللانیلسدر .

الشیخ [ع] صوصامق .

الشیخ [ع] قارشیق ،

حجر مایه لایق .

الشیخ [ع] کدر وعصه

[۵] ایله اضطراب

درون جکمک .

الشیخ [ع] برآدمله

غایتله جدی

دوست اولقی .

[۵] بونلر استعمال اولونمیان

الفاظلندر .

» نورک ایله التماع ایدرلر

» درویشلرک سماع ایدرلر

(لا)

» غرق نورایلر طورردی دللری

» التماع جیهه پیغمبری

(معلم ناجی)

» بروخ مهر التماع کوروب

» خیره لندی کوزم شماع کوروب

(وحید)

» بو التماع فروغ ثوابت و سیار

(لا)

التهاب [ع] قوغق ، قونوب

طورمه . (ریا راتنک)

مناسنده قوللانیلملی :

» بوم ایتدی بام قصره التمام

التواء [ع] بورولوب بوکک

؛ صا ریلوب طولا شقی

؛ اگرکک ؛ بوککوم ؛ بوکوک اولسقی

؛ اگر یلوب مائل بولونمق ، طالع لایق :

لوای سعادت النواى حضرت پیغمبری .

[زیر لوای بنی الثوارنده تجنده ایدن

اجناس مختلفه الحقایقندن برنوع خرکله .

نک که — شفیقنامه]

التهاب [ع] اکثک ، برشی ایله

اوتنامق : النهای صبیان .

التهاب [ع] آلونک . اصطلاحات

طیبه جه اعصاب

بدندن برینک ، بر طرفک شیشوب

قیزارمه سی و آتش و حرارت پیدا

ایده وک وجعلی ، اضطرابی بر حالده

بولونمه سی دیکندر : [التهاب معده ،

التهاب آوز = خناق یعنی بوقاز خسته .

اوله بیلیر . بولفت کتانبده کوسترلدیکی
کبی مطلقا اقتداراً مساوی اولان ایکی
شخص آراسنده کی طلب دیمک دکلدر .
اسباب رسمییه ویا مناسبات شخصییه دن
دولایی یکدیگرینک خاطرینه رعایت
مجبور اولان ایکی ذات بیننده وقوعیولان
مطالبات غیر رسمییه درکه بربرینک مادون
ویا مافوقنده یواغملرنده بأس یوقدر .

[التماس کرده] = التماس ایدیان ،

طلب اولونان . [التماسنامه]

وقوعنده قانوک مجسمه بته جزا تعیین
ایتدیکی فعلک طرز تحریریسی .

[التماسات] بویولده وقوعیولان

طلبلر دیمکدر : [چونکه روم

ایمپراطورینک التماسی اوززیه بلغاریزی

تأذیب وتریه ایتک ایچون — مشاهیر

اسلام — حمید وهی]

« عاشق که سندن ایده تمنای الثفات »

« شایان اولان مساعدده در التماسه »

« نی »

« پیر ولکن التماس ایلر »

« اول نظمندن اقتباس ایلر »

(لا)

[التماس] { [ا] پارلداق . عربیده

التماس (اولدینی کبی) قایوب

آلق (معناسنده قولانیله ماز : [بو

وقعه لرده کنج مطهرک التماس سیف

حاسستی یار واغیارک کوزلرینی قاشد

یرمش — امام مطهر — مشاهیر اسلام]

ورویات تفصیلات مختلفه مشروحه دن

عبارتدر — مشاهیر اسلام]

[التماس] { [ا] دنک دیشمک ،

قولانیلان الفاظنددر .

[التماس] { [ا] یوقق . لقمه ایتک ،

« مانند دیو یچهلرین التماس ایدر »

(لا)

« یونسی حوت اجل ایلدی آه التماس »

(تاریخ وفات — سروری)

« طولدوردرکن تنکی چوب ایله مانندی عدو »

« اژدر » و سادر ایتش مار سحری التماس »

(عبدالغنی نادری)

[التماس] { [ا] غلبه لقی اولق ،

طوبیلا نوب قاریشمق

« ابراد کلام وبرهاند خطا وتأخیر

ایتک . قولانیلماز .

[التماس] { [ا] دنک دیشمک ، متغیر

اولق خصوصیت کسب

ایتمه . استعمالی اندردر .

[التماس] { [ا] رشیه حیرتله ، عادتا

لساغزده یومئنده (باقه قالدی ، باقه

قالق) تعبیرلری قولانیلیر . الفاظ

ماثوسه دن دکلدر .

[التماس] { [ا] معنای اصلیبی

طوطمه دیمکدرکه برینک

حصول مرای ایچون دیکری نزدنده

آتی حایه وتصاحب ایتک ، طلب ورجا

ایله مک مقامنده قولانیلیر . توصیه لی

طلب ، یاخود قوتلی استدعا دیه تعریف

التقاء { [ع] قارشى كلوب قاووشىق،
[قارشىلاشقىق، تصادفاً بر
محلده بولو شوب بر لشمك : [التقاء
نهرين، التقاء بحرين]، [مطهر دشمىنى
استقباله چىقمش و « حىنيات »
طرفلارنده فرقىنىك التقارنده اميرك
عكرى فناحالده منهرم اولديغىندن —
مشاهير اسلام]

« اولور ايدى دهنك سىرى رونغاى وجود »
« عدمله ممكن اولهيدى كر التقاء وجود »
(نورس)

التقاص { [ع] آلتى معنسانده دره .
قوللائيلاز .

التقاط { [ع] معنای اصليسى يره
دوشمش اولان شيشى
قالد يروب آلتدر ، لائزده صورت
حقيقه و مجاريده اوله رق « ده و شيروب
آلتى ، ده و شيريلوب آلتقى » معنارنده
قوللائيلاز . عرييده اولدينى كچى
[اطلاع ناكهاني] معنسانده اصلا
استعمال اولونغاز : [اوحديقه لطيفه دن
خيلي انمار لذيقه التقام ايتدم ، كتب
ققهيه مراجعتله بوقدر مسائل دقيقه يك
المقاطى دوغريدى خيلي همت وغيره
محتاجدر] ، [غوطه درياى علوم
والتقاط جواهر منطق و مفهوم
ايدوب ابو السمود افدى خدمتلرندن
ملازم وطريق قضايه عازم ارمىشىدى —
ذيل شقايق — جلد ثاني] ، [هر نه
حال ايسه ارطغرل غازينك نسب و حسي
حقنده التقاط ايدم بيلد يكمز معلومات

التفات { [ع] آتئانالى ايتك ،
كولر يوز كوسترملك ،
سويند يرمك برشى ياتقى : [انواع
نوازش و التفاق حارى وارد جاى ايجال
اولان نامه والاى اكر ميلرى . § بر
صنعت يدقيه دركه نكتة مخصوصه يه
مبنى سوزى مخاطبدن غايه ، ياخود
غاييدن مخاطبه تحويل ايدمك دولو
دولو افادات و عبارات ايله قبله فتنه
الفا ايتك ديمكدر . [مقيد بولند قلى
مجموعه ايجنده سنه لرحه ميجور التفات
قاله رق جيات لفظيه ليله برابر بلكه
طراوت منويه لرينده غائب ايتدمر —
پرمصده — اكرم]

« فيض ذاتكدر بنى كويا ايدن »
« التفاتكدر بنى احيا ايدن »
(مرصع قصيده)
« ايله يوب اول ساقى فيض التفات »
« سوندى اول آن دستنه جام ممت »
(ناي)
« ياشه كيرسه ده باقاز يوزينه »
« التفات ايله من اصلا سوزينه »
(وهى)
« آشنا اولم كنهكار اولانه »
« التفات ايله م بنى تار اولانه »
(يحيى)
« غمزه ك جفاى عاشقه عين وفاكلور »
« بيماره التفاتى طيبك دوا كلور »
(يقينى)

التفاف { [ع] بورونك § چيچكار
بوروم بوروم ، قاتر
اولتى . نادور قوللائيلاز .

آجَنان [= اصطلاحات طیه دندر .
 « رَد » یعنی کوز آغریسی و یا خود
 یانیق سبیل کوز قاپاقرینک یتشمه سی
 دیمکدر . [اتصاق مفاصل] = بوده
 اصطلاحات طیه دندر ، دیز و دیرسک
 کبی بدنده کی اویشاق یرلک تناقص
 حرکاتی و یا خود بوس بتون معطل
 اولسی ایله ظهور ایدن بر مرصدر :
 [مع مافیہ زمانسک قم اعظفی ذکر
 اولنان باغچه نزهت افزاده یکدیگرینه
 کسب اتصاق ایدن اشجار لطافت
 دئارک اغصان سایه داری آلتنده اصرار
 ایتدیره رک - فردوسی - مشاهیر
 اسلام]

التطاط { [ع] عطریاتدن بر شی
 - ورنک [قدس رش
 اورنوب کیزلنک . قوللائیلیمان
 الفاظ دندر .

التطاع { [ع] بالامق . عند الانقضا
 استعمال ایدیله یلیر .
 التظام { [ع] طامغه لائق :
 طامغه لاتوب بر بریه
 اورشقی ، چارشیق : التظام دویا .
 بو معناده [عوج ، تلاطم] زیاده
 قوللائیلیر .

التعاج { [ع] شکایت ایتک «
 غمناک اولق . هیچ
 قوللائیلماز .

التعاق { [-] ریکی دکیشتک ،
 رنک بوزلق : [لتعاق
 قاش ، التماق ابن]

بیطرفی ، التزام راستکونی ، [بعد -
 الصاواة العشا قرق رکمت نافله نمازی
 ادادن صکره عهده التزام سلوکه راتبه
 متعنه اولان جریده اوراد واذکاری -
 شفیقنامه] § انتخاب ، اختیار معناسنده
 قوللائیلیر : [فلان الهیاده ابن سینایی
 التزام ایدردی] (بالالتزام) = التزام ایله ،
 التزام ایدرک . (التزام مالا یزم) = بوشنه
 زحمت ، نافله همت ، لزوم سز شله اوغراشمه .
 § اصطلاحات مالیجه خزینة دولته
 عائد اموال دن بضایرینک تحصیل کفیل
 اراشه سیله و بدلی تقاسیط معینه ایله تأدییه
 ایتک صورتیله در عهده ایله مک دیمکدر .
 [كذلك طوائف طامه و طامک طوائف
 دلالتی التزامیدر . چونکه طوائف طام ،
 طوامز طوان تصور اولنه ماز -
 میزان البلاغه]

« دیرسه ک که نظامی کرامی »
 « ایتش او دخی بو التزامی »
 (شیخ غالب)
 « زهی کریم که بوقدر کمال لطفندن »
 « سواد اعظم جو دنده التزام حدود »
 (ساهی)

التساق { [ع] یایشیق ، بیتشیک
 اولق § یتشمک ،
 قاوروشقی . لسانزده
 (التصفی) زیاده
 قوللائیلیر : [روم ایلی
 دمیر یولک صربستان شمن دوغریله
 التساق ، خطوط التماقیه] ، [التماقی

التحاق ایدمك اولسه تحسین لغز
ایچون آرالینه (کاف) اضافه داخل
اوله خنی کپی — میزان البلاغه [،
[دفتر دار اغالی زمره منه التحاق
ایله مش ایسه ده تیارینک رفعندن
اولای فیض الله افندی ومنسوباتی
حقارنده — شفیقانه] ، [بحسب الـ
ستحقاق صنف مدرسته التحاق ایدوب
قرق آتجه مدرسه دن منفصل ایکن
۹۸۶ رمضانده سکیان علی مدرسه سی
خارج اعتبار اولوب ابتدا بونلره اعطا
اواندی — ذیل شقایق — حلدانی —
صحیفه ۳۹۴]

التحام [۵] یارمك آغزی
التلوب اوکولك یاره
اوکولوب آغزی بیتمك : التهام
جریحه .

التداع [۵] نیز واسترحام
التك : باعوب باقی .
بالوارمق : التداع عاشقانه .

التداذ [۵] دماغه خوش کتک ،
حظ ایتك اذت بولق .
بونکله [استنداذ] آز ، [تلذذ]
زیاده قولانیلیر .

التزاق [۵] باشیق ، بولاشیق .
نادرأ استمال اولونور :
اتزاق اصابع .

التزام [۵] برشیثی کنندی
اوزرینه لارم قیلیق .
برشیثی نفسه واجب طوتوب اجراده
اهتمام ایتك : التزام عدالت ، التزام

« کیم که آلهدن ابا ایلر »
« بشقه درکاهه التجا ایلر »
(فضولی)
« نابود جهاندن التجاسی »
« یوق موتدن اوزکه بررجاسی »
(شیخ غالب)

« حبش عمن قیده ایتسون التجا اهل نیاز »
« قلعه عتمده نای برج و بارو قامش »
التجاکاه [۵] صغنه جق
برنجیسی هم
نظمده ، هم شرده :
التجاکه [۵] اکنجیسی اکثریا
نظمده قولانیلیر : [التهام کاه انا
اولان دربار معدلتقارره هجرت
ایدن ..]

التحاء [۵] لحیه صالیبرمك ،
صاقا لاتق : دعاى التحاء .
التحاب [۵] طریق طام یعنی
دوغری بولده کیمك .
قولانیلار .

التحاط [۵] عضلاتق ،
اوکولمك : التحاط
امیر ، التحاط شمرر .

التحاف [۵] یورغان و جارکپی
برشیثه صداریلوب
بورتمك . نادرأ قولانیلیمشدر .

التحاق [۵] لحوق ایتك ،
قاتلق : [۵] ایتك دریاه
نام طوریدوکه چر دخی بحر سفیده
کیدوب دوغغای هایونه التحاق
ایده جکندن ..] ، [شوراسی ده
معلوم اولسورکه (ایله) کله سی ضمیرله

[وقتيله «ادرنه» ايله «ادنه» انظرلى
 ييننده التباس وقوع بولهرق پوسته
 خانه لرجه يك چوق يا گئشلقلره سبب
 اولدينى تحقق ايتكله بعدسا «ادنه»
 افظنك [آلنه] طرزنده تلفظ و تحريك
 ايدلهسى رسماً قبول و اعلان ايدلشدور]
 تركهده التباسه مثال يك چوقدر .
 مثلاً [كان] معناسه اولان «اولدى»
 ايله «مات» معناسى اقاذه ايدن
 «اولدى» آراسنده برعجمى . ياخود
 مبتدى نظرنده التباس وقوع بولماق
 قابل دكلدر. [اصل غري شوراسيدركه
 هرجه دن آلمان كله لردن حاصل مصدرلى
 شائبه الباسدن قور تارمق ايجون —
 ميزان البلاغه]

التَّاسُ { [ع] اورمك } طوتنى ،
 التَّاسُ { اورمك } : «التَّاس»
 نروان — قاديرك باشين طوتنهسى .
 بوندن مشتق اولان [ماتم] باشى
 اورن ، ماشه برشنى طوتنهسى ديمكدر .
 [ماتم قبايل بربريه] — آفرينك
 شمال غريبسند متمكن اهالى عليه
 اطلاق اولونوركه بونلرك همان جلهسى
 احرام و بورنوس (برنس) كيوب
 باشلرني اورمكى اعتياد ايتملدور .

التَّجَاءُ { [ع] صيفق } بارغق :
 التجاء { مرحد ديشدو } آجق
 اول كبريا پناهه التجا ايدركه آنك الطاف
 صمدانيهسى جمله مخلوقاته شاملدر .

الاق { [ع] ياغمور اولديني حالده
 چاقان شمشك . (الاق) ده
 بو معنده قوللايدير . تركهده مانوس
 دكلدر .

الأنه { [ع] يوموشاتقى ، يومو .
 الانه | شادلى : [الأنه لادن] ،
 لادك الانهسى] بولمط استعمالنه
 لزوم واردر .

الب { [ع] باش بارمق ايله شهادت
 يارمقى آچيلجه آراسنده
 كرلىن زه . طلاق اولونور . } مملك
 حاره عائد بزوع تملى ميوه .
 قوللايياز .

الباب { [ع] آية و نى .
 الباب | طورديرمق . القاط
 معروفه دن دكلدر .

الباد { [ع] ياشدورمق . ياشدورمق
 } بيريمه يانه قومق .
 قولق : [الباد كاغد ، كاغد البادى ،
 الباد جاهه]

الباس { [ع] اورمك . بورمك ؛
 الباس | كيدورمك ، كيدورمك :
 [الباس خلعت ، خفتانك الباسى] .
 [مصطفى افنديك بشمقى زاده ايجون
 كتيرديكى خلعت بيشاى امام محمد افندى به
 الباس ايتدور — روضة الكاملين]

البتاد { [ع] آقاچلرك ياراقلى
 صيق ويا پيشيق اولق .
 قوللايياز .

التباس { [ع] رشيشه قارشىق ،
 التباس | مشتبه اولق . لسانزده
 ابى شيتك برى ديكرى ظن اولونهجق
 صورتده بربرينه بگزمه ميسى ديمكدر :

« کیمه دور شده قن ایله من الابل »
 « اوده کل شوق ایله باغده ایلر قریاد »
 (روحی)

« اوبله - متنا کوزلسین کیم سکیا بوقدر بدل »
 « سندن ای جان منقطع قیلماز بی الّا اجل »
 (فضولی)

« سوردکجه خصمه یک تنه باقر سلاح جوشنه »
 « یر قالماز اصلا دشمنه الّا ییابان عدم »
 (نفی)

§ عوامک زبازدی اولان
 [الّا که] (ان) شرطیه ایله (لا) ی
 نافیله دن مرکب اولوب شرط منی
 اداتیدر . مطلقا ووا ایله [وَاَلّا]
 طرزنده استعمال ایدیلیر : [اوصلی
 اوطور ، وَاَلّا طایاق یرسین]

الّا ته [ع] اکلمک .
 الّا ته [ع] امانت براقق .
 الّا حه [ع] آشکارا و لوق ،
 [ع] شمشک چاقق ،
 [۰] یارلدامق ، یارلدامق ، هلاک
 ایتک .
 الّا ده [ع] طوغمق ،
 طوغورمق .
 الّا ده [ع] احاطه کبی
 قوشامق .

[۰] بونلر الفاظ مستعمله دن دکلدور .

براز تنافر حاصل اولور . [اکال] ک
 مذویت تلفظ آشکاردور : [بری طرفدن
 شاه اسماعیل بوصو ک مکتوبی آنجه
 تدارکت حریه سنی اکال ایدرک
 عثمانلی قارشیلای ایچون چالدران
 محراسنه طوغری حرکت ایتدی -
 مشاهیر اسلام]

« نظام اوزره ایدوب تنظیم عسکر ایلدی اکال »
 « هه مانک وارایدی بحر و برده خیل قصانی »
 (لادری)

« چون جله اموری ایتدی اکال »
 « ماواسنه کیتدی فارغ البال »
 (نای)

اِکَن [ع] سترامک ، اورتمک ،
 کیزله مک . نادراً
 اِکَن [قوللانیلیر .

اِکَن [ع] کتیه له مک ، کتیه
 وضع ایتک . قوللانیلیر .

اِکُوداد [ع] اختیار قعدن
 وجود تتره مک . الفاظ
 معروفه دن دکلدور .

اِکَناء [ع] اوصافق ، اوصافق
 § نفس ایله ایستق .
 قوللانیلماز .

اِکَناد [ع] یورمق ، یورلق :
 اکهاد عمله ، رنجبرک
 اکهادی . مأنوس دکلدور .

الّا [ع] ادات استنادور . نادراً
 قوللانیلیر : (لا حول ولا قوة)

الّا یا لله

اصطلاحات نباتیه جه کوزله قوقولی
 یونجهیه ، اکریجه اوقی ، ملک اوقی ،
 قوج یونوزی دینیلن اولتره اطلاق
 اولونور . ینه اصطلاحات نباتیه
 جله سندن اوله رق مانظار دینیلن نباتک
 چادرکی اولان قهسته ، تپهسته
 (اکلیل فطر) و بوبریه اوتنه (اکلیل الجبل)
 اطلاق ایدیلیر : [نیجه بیضه کشف
 تکه اکلیل شرف و دریکتای نجف
 غدیر غدرده آلوده کف اولوب —
 مقدمه شفیعنامه]

« ناکه هر کج کلاه نخوتک مانند شمع »
 « شعله جانسوز اوله فرقنده اکلیل زری »
 (نظم)
 « ریزه شک دری اکلیل رجیه کوهر »
 (منیف)

اِکْخَاح { [ع] یوکساک .
 [ع] یوکسک اولقی . }
 اِکْخَاز { [ع] مغوم و مکدر
 [ع] بولوغتی . }
 [=] الفاظ معروقه دن دکلدور .

اِکْخَال { [ع] اکیکی طولید برمی .
 [ع] حد کاله ایردی مرک ، تمام
 ایتمک ، ایدلک : [اکال تحصیل ، اکال
 مدت ، اکال تجریات . اکال حفریات .
 اکال وظیفه مأموریت] کرک عدوت
 تلفظ و کرک موقع استعمالجه (اِغَام) ایله
 ینسیرنده براز فرق واردر . مثلاً
 [اِغَام کار] دینیلدیکی کبی [اکال کار]
 دینله سی خوش کوریله منزه زیرا بوند

شیلره اطلاق اولونور : [نظر اکیر
 اثر خدیو اعظمیلری] کبی تعبیرات
 قدیمه افکار جیده اصحابی نظرنده
 متعین دکلدور :
 « کیمیا کر نفس آلتون ایدندر اشرف »
 « خولیدار هوس صنعت اکیر عبث »
 « اشرف »
 « دیمش ای حاکمه کشور کبر »
 « بنم استاد فنون اکیر »
 (نابی)
 « خاکه نظر ابلهسه اکیر وار »
 « خاکی ایدرمش زر خالص عیار »
 (وحید)

اِکْخَفَار { [ع] کفره نسبت ایتمک ،
 ایدلک : برکبه ایچون
 کافر در دیمک . دینلک . بومعناده
 [تکفیر] زیاده قوللانیلیر : [ادله
 شرعیه وارد وثابت اولدقجه بر مسلمانک
 اکفاری جائز دکلدور]
 اِکْخَفَال { [ع] کفیل قلیق : تکفیل
 ایدر مرک . نادر آ قوللا .
 نیشدر .

اِکْخَال { [ع] بر شیشک تأثیر یله
 ایدمک کوزلرینه فرسزک
 کلک . قوللانیاز .
 اِکْخَل { [ع] تاج . حکمدارانک
 اِکْخَل { ایام مخصوصده باشلرینه
 کییکلری مرصع سرپوش . اصطلاحات
 طیبیه جه دیشلرک اوچلرینه (اِکْخَل سَن)
 اطلاق اولونور ، [اِکْخَل المَلِک]
 حکمدار تاجی دیمک اولدیگی کبی

اِكْسااءُ { [ع] كيدومك، كيدير.
اِكْسااءُ { لك . (الباس) ايله

مترادفدر : [اِكْساى خفتان، اِكْساى
جامه . خدمه يه ستره اِكْساى مناسيدر] ،
[حاكى اولان (ميجل) حضور هايونه
كنجيه حقد . حرمت و رعایت و اِكْساى
خلعت ايدلشدور - قانوني - مشاهير اسلام]
« وجود پاكنه ناي بودر حقدن رجا منركيم »
« ايدم حياقت قدرت جامه دلخواهني اِكْسا
(ناي)

اِكْسااءُ { [ا] رواجرله دو -
اِكْسااءُ { شورمك . دوشورلك :
آلبش و پريش اولمه . ناستزده
(كاز) زيده قوللايلير .

اِكْسون { [ف] اعظم ، اكازرك
اِكْسون { كيدسكاري ذى قيمت ،
اِكْسون { زينتلى سياه جامه ،
اِكْسون { البسة فاخره :
« و بزه سنك دري اكابل رجاه كوهر »
« پريان نظري دوش كاله اكسون »
(منيف)

اِكْسينر { [ع] مسادن خسيه يني
اِكْسينر { آلتونه قلب و تبديل
ايله مك و كافه امراضى دفع ايتك خاصه
غريبه سني حائر اولديني بعض جهله ناس
عندنده اوتة دن برى مفروض و معروف
بولونان كييادركه وجودى موهومدر .
❧ اصطلاحات طبيه جه اسپرطو ايله
حل و ترتيب اولنش نباتى و يا كيميوى
ادويه مايه . ❧ مجازاً اسباب مؤثره يه
يعنى فوق الساده تأثيرى حائر اولان

اكر اهده قالان آدمك مكره هك
و قوعندن خوف و ظن غالب حاصل
ايتمه سى ، اوجنيسى مجبور اولان
كيسه مك يادجنى شي مجبرك ويا آدمك
حضورنده ياعاسيدور . اكر آدمك
حضورنده ياپارسه اوتك دخى تهديدنى
ايقاعه مقتدر اوله سى لازم كلير .
(اِكْراه مطلق) هم بيع و شرا ، ايجار
و هم . فراغ ، اقرار كې تصرفات
قوليه ده و هم بر كيه مك اموالى اتلاف
ايتك ، بر كيه يني جرح و قتل ايله مك
كې تصرفات فعليه ده . منبردر .

« اركيم ايدم نامزددن اكر اه »
« دختر قاور اوده خوا ناخواه »
(شمع غاب)
« قهردن اكر اه ايدنلر لطفه اولز مستحق »
« مستعدرد اولانلر قابل درمان اوور »
(فضولى)
« نيمه سى رانى دكل جاهندن »
« اينكلر آغلار چوغى اكر اهندن »
(ناي)

اِكْراهْ { [ع] اكر اه صورته ،
اِكْراهْ { ايسته ميه رك : [بر مؤنه
اكر اه كلفه كفر سويلتدوسلر ايماننه
خلل كلز]

اِكْراز { [ع] اوشوتك ، تره تمك ،
اِكْراز { [د] اظ ، دينلن
علته اوغراتمى . الفاظ معروفه دن
دكلدر .

اجرای جبر و تضییق : [اکراه ایله
قیلنن نمازك ثوابی اولماز] بونی
(استكراه) یعنی ایكرتك مقامنده
قوللانمق یا گئلدنر . بناءً علیه اومعانده
اصلاً استعمال اولونما ملیدر .

(استكراه) حقوق اصطلاحاته بر
کیمسه بی اخافه ایله رضاسی اولمغزین برایش
ایشله مك ایچون بغیر حق اجبار ایتمکدر .

« اکراه » ایکی قسمدر . بری (اکراه
مُلبی — یاخود — اکراه تام) ، دیگر
(اکراه غیر مُلبی — یاخود — اکراه
ناقص) در . برنجیسی اتلاف نفس ،
یا قطع عضو یاخود بونرك بری موجب

اوله جق درجه ده ضرب شدید ایله
وقوعبولان اکراهدرکه بوکا آکثراً
« اکراه تام » دینیلیر . ایکنجیسی یالکز
کدر والی موجب اولان ضرب و حبس
کبی صورتلرله وقوعبولان اکراهدرکه
بودرلو اکراه انحق بیع و شراء ایجار
وهبه کی تصرفات قولیده معتبردر .

برکیمسه مك اکراهیله وقوعبولان عقدی
حکمز طوتمق و یاخود اکراه ایله
ایشله نلش بر جرمك مسئولیتدن
قورتلنق ایچون قانوناً وجودی الزم
اولان شرطلره (اکراه معتبرك
شرائطی) اطلاق اولونورکه او
شرطلرده شودر .

برنجیسی مجبرك تهدیدینی ایقاعه
مقتدر بولونما می ، ایکنجیسی تحت

« برکیمسه بی کیم جبه و دستار ایله کورسهك »
« ایلرسك آتک جبه و دستارینه اکرام »
(روحی)
« اول سلیمان زمانین که بورفتله سکا »
« یاراشور هر نه قدر ایله کوردون اکرام »
(جوری)

« آتی سن لطف ایله آیه بنده »
« عفو و اکرام ایله ایت شرمنده »
(نای)

اکرامات [۱] اکراملر ،
حرمتلر ، رعایتلر ،
عنایتلر ، احسانلر : [اکرامات فوق العاده ،
اکرامات لایقه ، اکراماتنه حد تصور
اولونما یان امیر دلیرك معامله جیلله
جوانمردانه سی]

اکرامیه [۲] بخش ، هدیه
قیلدن اوله رق
صورت مخصوصده و بریلن آنچه ،
مبلغ : [حرمین اکرامیه سی] = مقدار
معاشی ایکی بیک غروشی متجاوز اولان
مأمورینك حرمین شریفین اهالیسی
ایچون هر سنه یوزده بش نسبتده
وبردکاری هدیه . [شمن دو فر اکرامیه سی]
= روم ایلی دیمربولی حصه سندانك
ایکی ماهده برکمره چکیلان قرعه سنده
هانکی نور و ورلرینه قرعه اصابت ایتش
ایسه اونلره رسماً و بریلن معلوم المقدار
آقچه .

اکراه [۳] انعام ایسته مدیکی ،
کریه کوردیکی بریشی
قبول و اجرا به مجبور اولماسی ، اولوده

سوزده استعمال اولونور : [اکتار
کلام] = عادتا کوه زه لک ، بوش
بوغازلق دیمکدر . کوه زه یه (مکشار)
دینیلیر .

اکدرار { [ا] بولانق ، بولانیق
اولاق : اکدرار نهر ،
اکدرار ماء .

اکرای { [ا] کرای ویرمک ،
ویرمک : اکرای دکان ،
اکرای آخور .

اگدش { [د] د ماز دیمکدر .
بری بیاض و بری سیاه
اولان قاری ، قوجه دن ظهور ایدن
چوجق : جنسری باشق ایکی حیواندن
حاصل اولان یاورو کپی . جمعی
[اگدشان] در . لسانزده یورولش
آنه ، باوکی اولش ینک حیوانشه
(اگدش) دینیلیر .

اکرام { [ا] حرمت کوسترمک ،
بیوک طوغتی و هدیه
واحسان صورتیله برشی ویرمک :
[مسافرینه اکرام بلاد شرقیه مخصوص
عادات جمیله دندر . خیلی اشیا اکرام
المیدیکنی کوردک] ، [الحاصل بواهر
مأثرلری نوادر مفاخر ایدوک ظاهر
و (اقرب الناس من درجة النبوة اهل
العلم) مستعداسی لزوم اکراملرینه
دلیل باهر اولمغه — برات — شقیقنامه]

اکتاء { [ا] کنیه لئک ، استعمالی
اندردر .

اکتاه { [ا] برشیک حقیقته ،
کتنه وارمق : اصلی
آراشد بروب آکلامعه یا ایشیق ، کهنی
آرامق . [استکناه] مقامنده استعمال
اولونه بیلیر : [نظرگاه دقایق اکتاه] ،
[بوغزوات عالیله اوزرینه پادشاه
صرامت اکتناه ادرنه دن حرکت
وبروسیه عودت ایلدیر — خداوندکار —
مشاهیر اسلام]

اکتواء { [ا] اصطلاحات
طبیعه دندر . داغلامق
وقیرغین دمبر ، جهنم طاشی ، یاق
ویولره بگزور برشی ایله داغلامق
معناستدر : اکتوای مریض .

اکتھال { [ا] قوجامق ، اختیار
اولاق : [حاکم اکتھال ،
ایام اکتھال]

اکتیاد { [ا] کیدلیمک ، خدعه
وحیله ایتمک : [اکتیاد
دشمن ، اکتیاد ریاکار]

اکتیال { [ا] اولچک ایله اولچمک ،
اولچمک : [اکتیال
شعیر ، اکتیال خطه]

اکتاز { [ا] چوغا تئق ، چوغا .
لدیق . معناه [تکثیر]

ایله فرق یوقدر . فقط موقع استعمالی
فرقلیدر . « تکثیر » هرشی ایچون
قوالانیله بیلیر . « اکتاز » منحصرأ

کندیسی هنوز عالم طموشیده اینک
بحق مشار بالبنان ایندیرهش ایدی —
مأمون — مشاهیر اسلام]
« بویه آغاز ایله سردی مطرب اندیشه هم »
« ایله سهیدی ساقی الهامدن کیف اکتساب »

(صبری شاکر)
« نجم بخت کائنات اسعد افتدی کیم ایدر »
« سعد اکبر خاک پایندن سعادت اکتساب »
(نفی)

اِکْتِسَابُ { [ع] کسر اکتک ،
اِکْتِسَارُ { قیرمق : اکتسار زحاج .
اِکْتِفَاءُ { [ع] آزی جوق طوغق ،
شیئک زیاده سنی آراماق : [مولانا
جلال الدین رومی اکثرا افسارده بر
خرما ایله اکتفا ایدردی ، صیبا قده
برفجان صو ایله اکتفا ایدلز] ، فقط
حجاج بویه بر قاج غلبه ایله بر درلو
اِکْتِفَا ایلهمک ، ایستهمه یارک قتیبه یه
« دشمندن یوز دوندرمک جزاسنی
خاطره کنیر ! » مقدمه تهدیدانیله یازدی
عتاب آمیز برمکتوبی — مشاهیر اسلام
حید و هی]

اِکْتِلَاءُ { [ع] آلات داخله دن
اِکْتِلَافُ { بوبرک آغریمق §
قورمق ، صافمق ، القاط معروغه دن
دکلدر .

اِکْتِمَانُ { [ع] کیزلیمک ، صافلامق :
[اکتمان سارق ، اکتمان
مجرم ، اکتتان نسوان]
اِکْتِنَانُ { بونار نادور اِکْتِنَانِیلیر .

برایشه اهمیت ویرمک : [اکثراث امور ،
اکثراث حال] ، [شیء ملقی صاحبنه دفع
وتسلیم اولغزدن مقدم میبانه جهورده
کریاس اکثرانه جالس اولوب —
شفیقه نامه]

اِکْتِرَاجُ { [ع] تأثیر ربطوتله
کوفتمک ، جیلتمک ،
یاسلامق : [اکتراج نحاس ، اکتراج
حدید]

اِکْتِرَازُ { [ع] بوزیلوب بوروشمق :
[اکتراز جلد] نادرا
قولانیلان الفاظندور .

اِکْتِسَاءُ { [ع] کیتمک : [البسه
رسمیه سنی اکتسا
ایدوب] ، [آل عباسک جمله عادات
واصولندن اولان سیاه البسه اکتسانی
منع وعکیرنه یشیل لباسر کیکی امر
ایله — مأمون — مشاهیر اسلام]

اِکْتِسَابُ { [ع] قازانق ،
ایتمک ، [کتب] ایله فرقلیدر . « کتب »
یلاعمل و بی تکلف قازانق ، « اکتساب »
سعی و عمل ایله قازانق دیمکدر .
« کتب » ک مصنامی اعمدر . « اکتساب » ک
مفهومی ایسه قاعلمک فتنه منحصردور .
مادیات ، معنویاتده استعمال اولونور :
[اکتساب ثروت ، اکتساب مال ،
اکتساب شان و شهرت ، اکتساب
هنر و معرفت] ، [اوپله برنادره عصردن
اِکْتِسَاب ایلدیکی سمو ادب و عرفان

بوترزافاده نك التزامى شرائط اساسيه دن
معدوددر — میزان البلاغه .

اِقْتِصَائِيَّاتُ { [ع] قانديرمق ،
قانديرلىق ايجون

سويله نيلن سوزلر : اِقْتِصَائِيَّاتُ فيلسوفانه ،
اِقْتِصَائِيَّاتُ سفسطه بردازانه ايله كيمسي
تأمين ايده نزلر]

اِقْوَالُ { [ع] بر فضلك ديمدكي
سوزى سولدى ديه ادعا

ايتك ، ديدرتك . اِقْوَالِيَّتُ بوصورتله
وقوعبولان ادعالر ، سوزلر . نادرا
قوللا نلشدر .

اِقْهَارُ { [ع] قهر ايتك ، ايدلك ؛
مقهور قىلىق ، قىلمق : اِقْهَارُ
بدخواه ، اقهار دشمن ، خصم ايتك
اقهارى ، رقيق اقهارى]

اِكْبَابُ { [ع] بوزاوستنه دوشمك ،
اِكْبَابُ قابلق § بر شيشك
اوستنه دوشمك ، سسى وغيرنده حد
معمروق تجاوز ايتك . بوندن مشتق
اولان [مَكْبَ] زياده قوللانيلير :
[ارباب اكباب تحصيل امل ايجون دور
ابواب ايدر .

اِكْبَارُ { [ع] بيسوك كورمك ،
اِكْبَارُ كورمك : اِكْبَارُ كَلَّتْ
صوفيه ، اكبار كلام پير [مدني سائره سى
لسانمزده معتبر دكلدر .

اِكْتَابُ { [ع] يازى اوكرتمك ،
اِكْتَابُ « اِسْتِكْتَابُ » كچي
سويله يوب يازدبرمق . نادرا قوللانيلير .

اِكْتَاتُ { [ع] قوللاغه فيصيلادمق .
قوللا نيلاز .

اِكْتَانُ { [ع] ياپشديرمق ،
ياپشديرلىق . الفاظ
ماتوسه دن دكلدر .

اِكْتَابُ { [ع] ذاتا يازنلش بر
شيتك صورتى يازمق ،
قوييه ايتك § يازى يازدبرمق . نادرا
قوللانيلير . ايكنجى معناده [اِسْتِكْتَابُ]
زياده استعمال اوله نور .

اِكْتِسَامُ { [ع] اِكْتِسَامُك § صا .
اِكْتِسَامُ رازمق : [بزم ايسه
مفقودى اِكْتِسَامُ تسمى ايله بين الانام
شين ايله كرفتار اولمه مر مقرر ايدى —
شرح شفيقنامه]

اِكْتِحَالُ { [ع] سرمه چكتمك ،
سرمه چكتمك :
[زمانمزده نوان عىندنه اِكْتِحَالُ موده
عد اولونيور]

« بولدى چشم ملك خاك مقدم مكنن اِكْتِحَالُ »
(فضولى)

اِكْتِرَاءُ { [ع] كرا ايله طومق .
[اِسْتِكْرَاءُ] زياده
قوللانيلير : اِكْتِرَاءُ دكان .

اِكْتِرَابُ { [ع] خوف وكرب ايله
مضطرب اولق ، غمساك
ومكدر بولونمق : [اِكْتِرَابُ فقرا ،
اِكْتِرَابُ عاشق ، اِكْتِرَابُ اهالى ،
اِكْتِرَابُ صي]

اِكْتِرَاتُ { [ع] مكدر واندیشاك
اولق § بر شيشه .

« تولیدی بنده پروانه اولایدم »

« فنا اقلیمه وصلت بولایدم »

(یحیی)

« فتح دخه در بسته غیب بطلق »

« خاتم شاه رسالت شه اقلیم رشاد »

(نعت شریف — نای)

اِقْطَاعُ { [ع] کبر وعظمت ایله

اِقْطَاعُ { قضا طوعق ، متکبرانه

اوطور مقی . الفاظ معروفه دن دکلدور .

اِقْطَاعُ { [ع] آتک طلوعنه منتظر

اِقْطَاعُ { اولی . قوللانئاز .

اِقْطَاعُ { [ع] صویه طالبه رفق .

اِقْطَاعُ { باتیر مقی . مستعمل دکلدور .

اِقْطَاعُ { [ع] قهر وتذلیل ایتمک

اِقْطَاعُ { کلن آدمی کسیرویه

دوندر مک . قوللانئاز ایان الفاظ دندر .

اِقْطَاعُ { [ع] جناب حقه تضرع

اِقْطَاعُ { و نیاز ایله مک { انکسار

ایتمک ، { نازده قیامی تمدید و حجه دوام

ایلمه مک { زیاده غزا ایتمک . لغات

مأنوسه دن دکلدور .

اِقْطَاعُ { [ع] فرومایه بر شخص

اِقْطَاعُ { ادعای اصالت ایتمک :

اِقْطَاعُ { اغفال ناس ایدن بک چوقدور .

اِقْطَاعُ { [ع] راضی ایتمک ، ایلمک :

اِقْطَاعُ { قاندر مقی ، قاندر بلق :

[فکرنده مصر اولان اوفر توتق اِقْطَاعُ

ایتمک قابل دکلدور ، طافک اقناعی آساندر] ،

[مستعنی تشویق و اقناع ، یا خود

سالک اولدقلری طریق ناممواردن

اجتناب وار تداع ایچون خطابنده

خرما پدینک آغزیننه باغلانیلان ایپ ،

تونجیدن معمول تل ، کردن معناری ده

افاده ایدر . چی صورت غیر قیاسی ده

« مقالید » کلیر .

اِقْلیم { [ع] « یونانی Clima »

اِقْلیم { لفظنندن معربدر . سطح

اوضک بر پارچه سی ، مملکت ، دیار ،

خطه ، اولکه : [اقلیم روم ، اقلیم

فارس ، اقلیم حبش ، اقلیم فاس]

« حاصلی ای شه اقلیم وفا »

« ساکجه جائده فدا بنده فنا »

(خاقانی)

« تا ایده اوشاه هفت اقلیم »

« قاضی سپهره شرعی تعلیم »

(شیخ غالب)

ترکجه ده قوللانیلان [یدی اقلیم درت

کوشه] تعبیری ازمئه قدیمه ده دنیا مک

یدی قسم ، یدی اولکه فرض و تخمین

ایده سندن و درت جهات اصلیه دن

کنایه در . بوتیمیر و قتله دائره ادبیاتزه

قدر داخل اولمشدی . مثلا نفی کبی

برشاعر مشهور بیله — آئیده کی بیتنده

کورلدیکی اوزره — بونی قوللانمشدی .

« عاشقه سنجین یار اولماز »

« اولسه یاران ایله برهفت اقلیم »

(نفی)

« فارس اقلیمه دوشمش شیراز »

« آکا منسوب اوزبان ممتاز »

(وهی)

اِقْلَابُ { [ع] اراضی خراجیه دن
چویرنك ؛ عكسینه
دو ندرمك ، دوندیرمك . لسانزده
ینه بومعاده [تَقَبُّل] زیاده قوللانیلیر .
اِقْلَالُ { [ع] آزالحق ، آزالملق ؛
[اقلال] مساروت ، اقلال
معاشات ، اقلال مستخدمین الزمدر [
ینه بو معاده [تَقَبُّل] دهاقوق
قوللانیلیر .

اِقْلیدُ { [ع] . آناختار . اصلی
یونانیجه [فِلِیس] در .
مرحوم معلم ناجی افندی لغت کتانبده
فارسی [کلید] دن عرب اولدیفنی
کوستریورسده بزه بوبابده تردد
حاصل اولور . بوانفك اصلی یونانی
ایدوکی جملهجه مسلدر . فقط عجیبا
ابتدا تمرب ایل « اقلید » دینلکدن
صوکره فارسی به انتقلانده (کلید) می
اولدی ؟ یوقسه اولا فارسی به (کلید)
طرزنده تحریف وتقل ایدیلوب مؤخرآ
تمرب می اولوندی ؟ . بوراسی دلائل
قوه ایله تحقیق ایتمدکجه هانکی لفظك
هانکیسندن مأخوذ ومحرف اولدیفنی
تعین ایتك مشکلدور . بونکله برابر
لسانزده (کلید) آناختار معناسنده
دکل آناختار ایله آیلوب قاپانیهجی
آلت مخصوصه معناسنده قوللانیلیر .
عربیده (اقلید) آناختاردن ماعدا

اِقْطَاعُ { [ع] اراضی خراجیه دن
بر مقدار یی مقطاعه
صورته برینه ویرمك ، بو صورته
بر مقدار یی ویرمك : [اقطاع اراضی ،
شو قطعه ارضیهك اقطاعی] اسکی
زمانده اکثریا اویاب زمامت حقنده
قوللانیلیر بر اصطلاح رسمی ایدی .
[دلیل ایل الزام و اسكات ایتك ،
دلیل وبرهان قالمیوب سكوت ایله مك .
دعوی و مباحتانده بو معاده دخی
استعمالی مسوقدر .

اِقْعَادُ { [ع] اوطورتمق ، اوطور .
[دلق] : رسمی ضیافتزده
مدعوی ، اولجه تعین اولونان موقعله
اقداد ایدیلیر [، سابقا مصر قاضیسی
بککر خواجیه سی احمد افندی بی استنبول
فاضیلغه وموالیدن سببی زاده سید
ابراهیم افندی بی نقیب الاشرافلی
منصبرینه اقداد ایتدیلیر — روضه
الکاملین]

« یاری محن صفة کلزاره اقداد ایلدم »
(معلم ناجی)

اِقْعَارُ { [ع] دوینتك ، درینله .
[دلك] ؛ درینشدرمك ،
درینشدیرمك : [اقدار انهار ، اقدار
بئر ، اقدارنهر ، اقدار آبار]

اِقْضَالُ { [ع] کلیده مك ،
کلیده تكم : [اقتل باب ،
اقتضال صندوق ، قاپونك اقتالی ،
مقازمه مك اقتالی]

عارف ملائک آئیده کی مصرعنده
قوللائلمشدر : [اللهم قورقان —
ولو که حقّی اولسون — اقسامدن
چکنیر ، کذب اوزرینه اقسای وجدان
قبول ایتز . وجدانه اتباع ایتمه اینسه
انسان دکلدور .]

« آندایجه یم تگری به ونگریک آیانته »
اقشعراؤ { [ع] اوپر مسک :
اولوندینی و قرآن کرم اوقوندینی زمان
حضور وخشیت ایله حاصل اولان
اقشعرا جلد جلد عبادتندور . [
« اقشعرا اشعار » = قیسارک
اورپرمه سی .

اقصاء { [ع] اوزافلاشدیرمک ،
اوزافلاشدیرلیق : اقصای
آمال ، اقصای امید .

اقصار { [ع] قصر اتمک . بریشی
یا یمعه مقتدر ایکن اهل
ایله ترک ایله مک یی یا یماق : [اودایه
قارشی وقوعبوله جک اقصار موجب
تأسفدور]

اقطار { [ع] طاملاق ، طاملاق :
ان بقیدن بیکمک ، جیکمک .

لساغزده یمه بومعاده [تقطیر] زیاده
زیاده قوللائلیز . § حیواناتی بربری
آردندن باغلاق ، قطار یا یمق ، یا یمق :
[یوک حیوانلرینک بولورده باشی بوش
براقلمه یوب اقطاری دواثر بلدیجه
نحت مجبوریه آغشیدی]

اقر عباب { [ع] یوکلمک ،
طوبالایوب یوزنک :
اقر عفاف { کیرینک اقر عبابی]
الفراط معروفه دن
دکلدور .

اقر یبط { « کرید » آطه سنک
نام عربی . اصلی
اقر یطش { یونن لساندندور .

اقرأ { [ع] استقامته معروف
بر آدم ارتکاب عیب
وفضاحت اتمک ، قوللائلماز .

اقرأع { [ع] بر شصه فوق العاده
زباندر ازا اتمک ، شتم
و آزار ایله مک . نادراً استعمال
اولونمشدر .

اقساء { [ع] بریشی بکلدورمک ،
قویولادیرمق ، قانیلاشد.
یرمق ، قانیلاشدیرلیق : [مایع حالنده
اولان شکری تجربه ده اقسا ایندکدن
صوکره صحرطاش اوزرینه دوکوب
اوافق اوافق قطع ایدرل ، اقسای
سکره سکرک اقسای] عندالافتضا
استعمال ایدله بیلیر .

اقساط { [ع] اجرای عدالت ،
اطهار حقیت : [محکمه یات
وطیفه سی اسکات دکل اقساطدر]

« اقساطه اولان جهانده مائل »
« محشرده اولور جهشته داخل »

اقسام { [ع] قسم ، عین اتمک که
ترکیده « آندایجه مک »
دینلیر . بوتعبیر ترکی صرحوم که یازاده

اوزرينه دو حال توقيف ايدلسنه قرار و يرلدى ، ايمان لسان ايله اقرار و قلب ايله تصديقدن عبارتدر [

« كيم كورسه بوني ايدردى اقرار »
« كيم اوله بقا فناده دركار »
(شيخ غالب)

[اقرار] ك معنای قانونی بر كيمسه ديكر كيمسه نك كنديسنده اولان حقی خبر و یرمكدور . قانوناً اقرار ایدن آدمك عاقل بالغ اولمسي و رضاسی لاحق اولوب كنديسنك محجور اولماسی و ظاهر حالك اقراری تكذيب ایتهمه سی و مقر لهك جهالت فاحشه صاحبي اولماسی مشروطدر . [اقرار بالكتابة] اصطلاحات فقهیه دندور .

بر آدمك ديكر كيمسه يه اولان و یره چكنی كتابته یعنی يازو ايله تصديق ایتهمه سیدر . اقرار ایدن شخصك خط دستی اولقی مشروط دكلدر . ارباب تجارتك معاملات جاریه سی حاوی اولان دفاتر ده کی قیود دخی بو حکمی حائزدر .

[اقرارك حکمی] تعبیر قانونیدر . اقرار اولونان شبتك بداية حدوتی دكل ظهوریدر . بناء علیه مدعی علیه اقراری سبب دعوی اوله ماز ، و اقرار اوزرينه اقامه دعوی ایديله من . مثلاً زید بو کیمسه بنمدر ، زیرا اوسکا ذی الید اولان عمرو بنم اولدینی اقرار ایتدی دیه ادما ایتسه مجموع اولماز .

[اقرار صریح] صریح ، و تنه

بولونان بر شخصك اقراری دیمكدور . حالت احتضارده ایكن اقرار ایدن كيمسه نك هیچ وارثی بواوتاز و یا خود اركك ایتسه زوجیه سندن ، قادی ایتسه زوجندن ماعدا وارثی اولماز ایتسه اقراری بر نوع وصیت حکمنده معتبردر . فقط ورثه سی موجود اولوبده اولنردن برینه برعین و یا دین اقرار ایدرسه ديكر وارثك اجازتنه توقف ایدر .

{ اقراض } [ع] قرض ، اودونج
[شمدي يه قدر اقراض ایتديكم مبالغی تأديه ایتمه دیکندن بردها بكا صراجعت ایدرسه بندن آلاجنی جواب و ددر ،
بانقه نك اقراض ایتدیکی آنچه]

{ اقراضات } [ع] اقراضه ، اودونج
[اقراضات واقعه ، اقراضات انسانیته كارانه]

{ اقراءع } [ع] ابی مال و یرمك
ایتك § فارغ اولقی ، بصیحت و مشورتدن کیرو طورمق § تحمل ایتك ، طاققت کتیرمك . القاط معروفه دن دكلدر .

{ اقراءف } [ع] علت صرایت ایتك
دوشورمك § بر شیته قاتلق ، قاریشقی . قولانبلماز .

{ اقراءن } [ع] اولكر نام جمله
سائره سی معتبر و مستعمل دكلدر .

اِقْدَاعُ { [ع] منع ايتك، آليقوتقى .
قوللايتلاز . }

اِقْدَامُ { [ع] آياق باصمق، دواملى
چاليش، ثبات ايله سى
ايتك : [تحصيل علومه اقدام ايدن البته
مستفيد اولور] جى [اقدامات] دركه
ثبات ايله چالشمىل ديتكدر . }

« موقى ياقيشير وارايسه راحت دوشكندە »
« اقدام وتحصل كرك ارباب حياتە »
(لا)

« ايتمه زقوم جميعه اقدام »

(ناي)

« اول ديو لعين بد سرنجام »

« حبس ايتكه قيلدى امر واقدام »

(شيخ غالب)

« ايكي كشي ايلدك اقدام تام »

« يوزدوه نك يوكنى طوتدق تمام »

(وحيد)

« فيض استعداد مادر زاد اقدام ايسته من »

« قابليت عشقه بر جوهر در ابرام ايسته من »

(دانش)

اِقْدَاعُ { [ع] اقوال غليطه ايله
سو يكمك . القضاظ
معروفه دن دكلدر . }

اِقْرَأْ { [ع] او قوتقى . قوللايتلاز . }

اِقْرَأْ { [ع] (انكار)ك ضدى .
[حقى صاقلامه يوب سويله مك،
طوغرى يي ديتك، واردر ويا اويلاه در
ديه اعتراف ايتك :] مجرمك اقرارى }

[جوجق اهمى يي اقتياد ايديبور، اسپير
حيوانى اقتياد ايديبور، كورك اقتيادى]

اِقْتِباسُ { [ع] قياس وتطبيق
ايتك § ارپدره كيتك .
نادراً قوللايتلشدور . }

اِقْتِباسُ { [ع] آردي صيره كيتك،
ايزينه باصوب ايلرو .
له مك . الفاظ معروفه دن دكلدر . }

اِقْتِسامُ { [ع] كوكنى قيرمق، كوكى
قيرلىق، اساسندن ييترمك،
جمله سى سيلنوب سوپورلك § زياده
مال آلقى، بريكدرمك . معنای اولى ده
نادراً استعمال اولونور : [اقسام اشقيا،
حيوانات مفتره نك اقسامى]

اِقْطِاطُ { [ع] قططه اوغرامق،
اوغرامق : [ازنيق
قصبه سنى مدت مديده تحت محاصره به
آلوب محصورىني اقصاط ايله تسام
واستيانه مجبور ايتمل ايدى — تاريخ
عثمانى]

اِقْدَارُ { [ع] كرك نفوذ وكرك
نفوذ اعطاسيله بر آدمى
قدرتlendirمك، قدرتlendirمك؛ مقتدر
قيلق، قيلنق : [ارباب كمالك اقدارى
حكمت عمليه مقتضياتندن عد اولونور،
ارباب فقر واحتياجك اقدارى جمله
وظائف انسانيه دنور، اقدار فقراء،
اقدار اهالى، اقدار علما]

« مشكل اماكه پشرده بوخصال »

« مكر اقدار ايدم رب متعال »

(وهبى)

« بیلنر بیلنر صرام خدا »

« مان ایله لایسته افتقا »

(عزت ملا)

اِقْتِضَاءُ { [ع] افتقا صورتیه ،
پیرو اوله رق : [اثر
یغمبری به افتقاء تحصیل رضای الهی به
چالشمه یز]

اِقْتِضَارُ { [ع] ایزه اویوب کیمک ،
الفاظ معروفه دن دکلدور

اِقْتِضَالُ { [ع] کلید لنگک § ناس
طوبلانق ، بریکمک .
قوللانیز .

اِقْتِلاعُ { [ع] قویاروق ، قاپوب
آلق ، نادر آقواللانیبر .

اِقْتِشاءُ { [ع] سعی ایله ذرائع
§ ملک طومق ، اومق
§ یغمق ، آتوروب بریکدورمک . نادر
قوللانیلان الفاظندور .

اِقْتِصَانُ { [ع] آولامق ، آولامق .
بوکله [اِصْطِیَادُ]

آراسنده معناه فرق واردور . او ،
برآلت ری ویا ایکنه ایله آولامق
دیمکدور . [اِقْتِصَانُ] طوزاق قوروب
آوی اورابه دوشورمک صورتیه
آولانمقدور : [شوله که هربری اقتناص
شوارد قضایا ایله سبک پوته قال ایدوب
— شفیقامه]

اِقْتِصَانُ { [ع] ت کی دیکلوب
طورمق . قوللانیز .

اِقْتِیَادُ { [ع] یدمک ، طوتوب
کوتورمک ، کوتورمک :

حکمنجه شعرده بریجشدن دیکرینه
پکمک . الفاظ معروفه دن دکلدور .

اِقْتِضَاضُ { [ع] ازاله بکرایتمک .

اِقْتِطَاعُ { [ع] برشیدن بریارجه
آیروب آلق . الفاظ
معروفه دن دکلدور .

اِقْتِطَافُ { [ع] ده وشیرمک ،
ده وشیرمک ؛ طویلامق ،

طویلامق . اکثریا حقیق ویا مجازی
اوله رق : [ثمره] حقیقه استعمال
اولوتور : [اقتطاف ثمار اشجار ،
اقتطاف ثمرات مساعی ، ثمره غیرتک
اقتطافی] ، [مندرجات آثار سلف
وخلفدن اقتطاف اولندیغی ایچوندورکه
مجموعه « اقتطاف » اسمیه توسیم
قلمشدر — محمد عطا] ، [غلبات
واقعه تک ثمراتی اقتطاف ایله مک اوزره
سیف عثمانیان ایله جریجه دار اضحلال
اولش اولان بروسه لیلردن شهری
تزع وضبط ایتمک تعمیم ایلدی — سلطان
عثمان — مشاهیر اسلام]

اِقْتِشاءُ { [ع] آردینه دوشمک ،
آرقه دن کیمک ، پیرو

اولتی . اکثریا [اثر] ایله استعمال
ایدیلیر : [اثر یغمبری به افتقا ایدن اقیای
امت ، اجداد مژک اثرینه افتقا ایتمک
موجب سلامتدر]

« افتقا ایلدیلمک مسلك عاشق عمره »
« عشق و شوق ایله نیجه فایده جوای سخن »
(وهی)

اودر : [اقتضا اوزرينه آنان شيته
 كيمسه برشي ديمز ، اقتضاسي وار ايكن
 نهيون آلك .] § لازم كلك ، بر
 شيك وجود ويا وقوعه احتياج طيبي
 حاصل اولق : [قيش كلجه مانغال
 وياخود صوبا ياقلق اقتضا ايدر ،
 خدمتندن استغنا حاصل اولان آدمك
 حقن وپردكدن صوكره صاووله سي
 اقتضا ايدر] § لازم كيتيرمك : [حقيقت
 حالي سويله مك اقتضا ايدييور] عريده
 يالكز متعدي حكمنده مستعمل ايسده
 لسانزده هم لازم ، هم متعدي اوله رق
 استعمال اولونور .

« اماكه اوعصرمك اقتضاسي »

« ايتش آني ياوه مبتلاسي »

(لا)

« اگرچه بريجه دم اقتضاي حكمت ايله »

« مزاج هيتي چرخ ايتدي يايغال فتور »

(ناي)

« اقتضا ايلر او وحدانيت »

« واقعا كبر و جلال و عظمت »

(خاقاني)

« كوش قيل نغمه سني مرغاك »

« اقتضا ايلر ايسه انسانك »

(زكي)

« اقتضا ايتسه نداوي وءلاج »

« اوله اويله جهلايه محتاج »

(وهي)

اقتضاب { [ع] كيمك § بالدايه
 سويله مك § دن عروض

فرانسه زجه دن لسانزه انتقال ايدوب
 تصرف ، عدم اسراف ، اداره بيتيه
 كمي معناله دلاكت ايدن [اقونومي
 économie] يه مقابل قوللائييله ايدر :
 اشرف الانبيا عليه اكمل التحايا افنديز
 حضرتلرينك لسان حكمت فشان
 قدسيته ايله لرندن شرفصادر اولان
 بر حديث شريفده [اقتصاد ايدن فقير
 اولماز] بيورلشدر .

« اقتصاد اوزره كرك ييني مضا »

« اوله يه واصل طور سفقيا »

(وهي)

اقتصار { [ع] قبسه كيمك ،
 سوزي اوزاتمه ، ق :

[هر برده تطويل كلام مناسب دكلدر .

بعضا ايجاب زمين وزمانه كوره اقتصار

ايله ايدر ، اوقدر غلبه لك ايچنده

ايضا احادن صرف نظرله اقتصاري

مناسب كوردن] اكثرثيا [اختصار]

محروانده ، [اقتصار] محاورانده

قوللائييلر .

« اقتصار ايلر وجود كله مضا »

« اقتصار ايلر ورود كله حيا »

(لا)

اقتصاص { [ع] ازينه دوشمك ،
 آردنجه كيمك .

§ قصاص ايمك ويا ايسته مك § قصه

سويله مك . تادورا استعمال اولونور .

اقتضاء { [ع] لزوم ، بر شيشك
 نه اوله سي كركمه ايشته

فیض اقتران [ع] علم نجومده ایکی
سیاره نك ظاهرأ بربرینه یاقین بر موضعه
کلیزیننه ، برج واحدده بولوغزیننه
[اقتران] و [قران] اطلاق اولونور .
« زهره » ایله « مشتری » سیاره لرینک
اقتراننه (سعدین) دینلیر . [زمان
عدل اقتراسنده شهاده علاه الدین
پاشا مصالح ملکيه و سیاسیده اظهار
ید طولی ایشدرکه — مشاهیر اسلام —
حمید وهبی]

« بواقتران کواکب بوحکم نحس و سعید »
(نعت شریف — لادری)

« بانی اول برج شرفدرکیم دکل زر خاقلر »
« مهر دولت ماه اقبال آندمه ایتمش اقتران »
(لا)

« اقتران ایتمش رقیب نحس اونا زک مشربه »
(واصف)

اِقْتِسَارُ { [ع] جبرائیلک ، زوولامق .
قوللائیلاز .

اِقْتِسَاطُ { [ع] قسطاشیق ،
بولوشمک . نادرأ

قوللائیلشدر .

اِقْتِسَامُ { [ع] قسم قسم ایتک ،
بایلاشمق . نادرأ استعمال

اولونور .

اِقْتِصَابُ { [ع] کسمک ، قوللائیلاز .

اِقْتِصَادُ { [ع] اعتدال ایله حرکت
ایتمک ، طاوراعق

[ع] اموالده تصرف . اداره ایتک .

تاریخ ، اقتراح غزل ، اقتراح یت ،
اقتراح خطبه [ع] قریحه دن نادیده برشی
ییدا ایتک ، ایدلک . بومعاده استعمالی
حسنیاته منحصردر : [بر مقاله بلیغه
اقتراح ابتد ، بونشیده بدیعته نك
اقتراحی آسان دکلدر] ، [وقعه بدرکبی ،
حنین کبی ، کربلا کبی وقایع فبیحه
ومتشله بی بربر سولتک بدایع اقتراحات دن
اولدینی جای انکار اولیوب — میزان
البلاغه] ، [فقط بوصفت اوله دقیق
برصنعتدرکه آنک حسن استعمالی اقتراح
معانی مقتدر برقریحه وسیعه ، بر مهارت
فوق العاده و وابسته در — میزان البلاغه]
بوتک جمعی اولان [اقتراحات] بالبداهه
سویه نیلن و غایتله رنکین ولطیف
اولان منظومات و مقالات دیبکدر .
بعضأ (مقترحات) مقامنده استعمال
اولونور .

اِقْتِرَاضُ { [ع] اودونج ، بورج
آلتی معنایه ایهده

لساغزده هیچ قوللائیلاز . بومعاده
[استقراض] زیاده استعمال اولونور .

اِقْتِرَاعُ { [ع] قرعه قرعه آتیشیق ،
قرعه چکشمک . الفاظ

معروفه دن دکلدر .

اِقْتِرَافُ { [ع] چالیشوب کار ایتک ،
سی و کسب ایله قازانیق .

قوللائیلاز .

اِقْتِرَانُ { [ع] یاقین وارمق ، یانه
ایتمک ، یاقلاشمق : [زمان

اولايدرد ديه قطعياً كسوب آتقى .
الفاظ معروفون دكلدر .

اِقْتِدَارُ { [ع] كوح تيمه . برشي
يا به تيك حالي . «عجز» كـ

ضدى . بونكه [قُدْرَت] آراسنده
معناجه وطرز استعماله براز فرق
واردور . اشخاص حقنده هرايكسي
قوللايله بيلير : مثلاً [اقتدار بشر ،
قدرت بشره] دينيلير . فقط (اقتدار
الهي) دينيله من . مطلقاً [قدرت
الهي] ديك ايجاب ايدور . معظمت
امور درك مشكين نفسان عكاظ فضل
وكال اولان اجله علماك ايادي اقتدار
ونادي صلابت مدارلرنده مقرر اولوب
— روضة الكاملين [

« ای شه دوران جشید اقتدار »

« وی مه تابان خورشید اشتار »

(لا)

« حلواجی به طبله کار لازم »

« اول کارمه ده اقتدار لازم »

(مقدمه)

اِقْتِرَابُ { [ع] یا قلاشقی ، یا ناشقی .
بومعناده [تَقَرُّب] زیاده

استعمال اولونور : (اِقْتِرَابِ سَاعَت)

= قیامتک یا قلاشمه سی معناسته بر

اصطلاح قرآئیدور . [اِقْتِرَاب] نادراً

نظمده قوللائیلیر .

اِقْتِرَاحُ { [ع] بالداهه سویله مک ،
سویله نلک : [اقتراح

فنا حالده مضحمل اولدیفندن —
خداوندکار — مشاهیر اسلام]

اِقْتِحَامَاتُ { [ع] اِقْتِحَامُك جعی .
بو صورته اكثراً

مجموع ، صالدرش معناسته قوللائیلیر :

[اِقْتِحَامَاتِ عثمانيه تاب آور مقاومت

اوله مایان دشمن مفرز لری]

اِقْتِدَاءُ { [ع] تابع اولق ، اوعیق :
[اهل اسلام ستان سنیه

یغمبری به اقتدا ایدور ، جماعت امامه

اقتدا ایله ادای صلات ایدور ، [قرآن

کرمک نازل اولدینی اسلوب اعجاز نمایه

اقتدا واقفانبله فن بلاغی لفت فصیحه

مفریه اوزره انتا ایتدیلر — میزان

البلاغه]

« مقاصد فقها اقتدای حکم آله »

« مطالب عقلا التزام جبر کسور »

(نابی)

اِقْتِدَاءُ { [ع] اقتدا صورنیله ،
اوپه رق : تکیه ده شیخ

اقتدی به اقتداء صلاة ظهري ادا

ایتدك .

اِقْتِدَاحُ { [ع] بر ماده حقنده
دوشونوب رأی

ویرمک ، تدبیر ایتک . نادراً قوللائیلیر .

عرییده اولدینی کچی طاش چاقق ،

تجره دن کچی ایله یمک قوتارمق

معناسته اصلاً قوللائیلیر .

اِقْتِدَادُ { [ع] تماماً کیمک رأی
وتدبیر خصوصنده بویه

اِقْتِباسات { [ع] اقتباسك جمی :
باشقه محلدن اخذ

و ایراد اولان معنا وجهله : [اقتباسات
قرآنیه ، اقتباسات فیه] بونك
« مقتبسات » مقامنده استعمالی
جا زور : مثلا [اقتباساتكز بوندن
عبارتمی ؟] دینله ییلیر . بونكه برابر
عندالافتضا او مقامده [مقتبسات] ی
قولالتمق دها اولی در .

اِقْتِباس { [ع] آنسزین شعر سوبله .
مك ، خطبه ایراد ایله مك
§ بر شیک یگیدن باشلامق . الفاظ
مأنوسه دن دكلدر .

اِقْتِباس { [ع] قتال ، جنك ایدیشك :
بر بری تلف ایتمك . نادراً
قولالنیلشدور .

اِقْتِباس { [ع] بر یکدمك ،
بر یکدمك : اقتشای
ثروت ، اقتشای تقود ، اقتشای ذخیره .

اِقْتِباس { [ع] زور ایله چكوب
قوبارمق ، قوبارنق :
اقتش رسن ، حلاطك اقتشای .

اِقْتِباس { [ع] بر شنی حقیر
كورمك § بلا للاحظه
باشلامق ، قارشى طورمق § هجوم
ایتمك ، صالدرمق : اقامت متکلات ،
اقامات مصائب ، اقامات موانع ، ارباب
غرضك مفتریات ومؤاخذاته اقامات ،
اقامات بهادران . [صرب قرانی
سیروزده عثمانیلرک قارشینه چیمش
ایسه ده صوت و اقاماتلری اوکنده

اِقْتِباس { [ع] کسمك § برشی
قبه لثمك . الفاظ معروفه
دن دكلدر .

اِقْتِباس { [ع] نقل واستعاره ایتمك
§ استفاده ایچون آلمق ،
آلتمق : [اقتباس علم ، اقتباس انوار ،
اقتباس اخلاق] § اثنای کلامده آیات
قرآنیه واحادیث شریفه و یا خود آثار
کباردن بر جمله نك یا عیناً و یا خود . « لاً »
نقل و ایرادی ؛ بر جمله و یا ترکیب
و معنایی و یا خود ماده یی باشقه محلدن
آلوب قولالتمق . عربیده اولدینی کبی
آتش آلمق معناسنده اصلاً قولالنیلماز :
[الهامات محمدانیه انوارینه مظهرینه
اقتباس معانی شریفه ایده رک —
رموزالحکم — سامی پاشا] ، [والد
ماجدلرندن اقتباس انوار فضل و عرفان
وارل دریای فسح الارجای فضائلک
کنارنده التقاط جواهر بیکران ایدوب
— ذیل شقایق — جلد ثانی — صحیفه
۳۹۴] ، [فی الحقیقه لسان مضر اوزره
نازل اولان قرآن کریم الیوم اقوام
نجییه عربیه انده بر مقیاس بلاغترکه
بوندن اقتباس اولان اصول وقواعدله
— میزان البلاغه]

« بن سونوک بر ذرهم سن آفتابم سین بنم »
« اقتباس نور ایدر کوکلم جمالکدن سنک »

اِقْتِباس { [ع] اقتباس صورتیه
یعنی باشقه محلدن اخذ
و نقل ایدیلرک :

اقامتگاه { [ف] محل اقامت ،
 اوطور بلان . اوطور .
 اقامتگاه { ريله جنى اولان محل :
 [دوتور خوراسانجيا .

نك اقامتگاهى بك اوغلىده در [
 « اقامتگاه » اكثر يا نظمده قوللانيلير .

اقامه { [ع] ابراد اتمك ، ايدلك ؛
 ميسدانه قومى ، قومى :
 اقامه حجت . اقامه دليل ، § آياغه
 قالدرمىق ، آياغه طورمق ، طورديرمق :

اقامه دعوى = دعوى آچق ، اقامه
 صلات = نمازه قالمق ، قره غول
 اقامه سى ، بكجي اقامه سى . [تركه
 اولديقى برعثمانلى يه ايناندرمق بيله
 طادتا اتيان ادله ، اقامه پتنيه محتاجدر
 — ميزان البلاغه — عبدالرحمن ثريا]

اقباس { [ع] فنا ، چركين برحالده
 بو اونمق ، كونوك ايشله مك .
 استعمالى اندردر .

اقبال { [ع] قبر آچق ، مزار
 حاضرله مق § قبره فوتق ،
 قونلق . الفاظ مستعملدن دكلدر .

اقبال { [ع] توجه ، ميل ، آرزو
 رغبت . بو معناده اكثر يا
 ما كولات و مشروبات تكليف ايدلديكى
 ائشاده قوللانيلير : مثلا [بوگما اقبال
 بيور ياورى ، قوميه اقبال بيوريله -
 جقى ؛ چايه اقبال بيورك] مع مافيه
 محال سائرده دخ عين معناده استعمال
 اولوندينى واردر : مثلا [بو صباح

چاملنه طوغرى تنزهه اقبال بيور لازمى ؟
 بوكون برطرفه اقبال بيوريله جقى مى ؟
 § ياورى طالع ، مساعده بحث .
 فيض و ترفع ، طالعك اويغون اولتى :
 « اقبالده اولتى » = مقبول ، كوزده
 بولونمق . [اقبالپرست] = ابي كون
 دوستى ، كندى چيقارى آرايان .
 طالقووق . [اقبالند] = طالعى .
 بختيار اولان .

« خاقان عثمانى نسب كيم مندرج ذاتنده هپ »
 « اسلام قاروق عرب اقبال پرويز عجم »
 (تقى)

« كمين مست صباى اقبال ايدر »
 « كمين تشنه آب آمال ايدر »
 (عزت ملا)

« زمان عيش وشاديدرم دم اقبال دوراندر »
 (رياضى)
 « حقا كه زيب و زينت اقبال وجاه ايدى »
 (ماقى)

« آسما اقبال ايدوب اقبال اهلى »
 « قالدن حاله كلور حال اهلى »
 (خاقانى)

« برك كه برك كلدر كاهى بر رخساره كلكون »
 « نه دن ايردك بورتبه عزت و اقباله اى شبنم »
 (لا)

اقبال { [ع] بر آدم عياللك نفعه سنى
 تدارك و اعطاده قصود
 اتمك § بر شيشه دوام و ملازمت
 ايله مك . قوللانيلدر .

قوتلی برعلاج ترتیب ابتدی، مسمومک
درحال اقامه سی (زمره)

اقامه { [ع] غدالاندرمق § برشته
کوج یتک . قولانیلیان
الفاظندور .

اقاله { [ع] عقد بیعی رفع یتک،
یعنی طرفین پیتسده ایدیلن
قوی، بازارلی بوزمق معناسنده
اصطلاح قهیدر .

اقامت { [ع] ساکن اولق،
اوطورمق . بونک معنا .

استند دوام یعنی سوزکلی اولق
اعتباری موجودور . مثلاً [اسکله ده

یاریم ساعت اقامت ابتدی] دینله مزه،
بومقامده «توقف» قولانیلیر . [الی

سنه دن بری قاضی کوینده اقامت
ایدیور . [دینلیر سه تام موقعنده

استعمال ایدلش اولور . مع مافیه
علی الاطلاق اوطورمق معناسنده دخی

استعمالی جائزور : [بیوکرده ده
اقامت ایدر ، طویختانه ده اقامت

ایدیور، بشکطاشده اقامت ایدیورور . [اقامه
بومعناده قولانیله ماز .

[سلطان، ارطغرک مشوانی درعقب
اسراف ایل طومانچ طاغرینی وسکود

نواحیسی اقامت لینه تخصیص ایلدیکندن
— ارطغرل — مشاهیر اسلام [

«کشانده اقامت ایل برزمان
(عزت ملا)

«کنندو افشای وجود ابتدی ولی
روح صرف اولدی تن بی بدلی

(خاقانی)

«ایلردی نهال عمرین افنا
(شیخ غالب)

افنا { [ع] برخصک رأیی مؤاخذه
یتک . قولانیلاز .

افهاء { [ع] برآمدک عقلی دوچار
ضیف اولق، اونوتقی .

الفاظ معروغه دن دکلدور .

افهاق { [ع] طولیدیرمق .
قولانیلاز .

افهام { [ع] آستلاق، آستلادلق
[لساننده لکنت بولونان

شخص افهام صرام ایچون نه قدر زحمت
چکر، بوزمانده هرکه افهام حقیقت

قابل دکلدور، بوماده تک افهای کوجدر [
تفهیم [بوندن قوتلیدر .

«سکنا ایتدم بوقدرجه افهام

«قیل توارینه نظر آستله تمام

(وهی)

«قدسیان زمره منه زاویه دار ملکوت

«فیض خاصیت ایلمکی ایلر افهام
(نانی)

افهاء { [ع] عاجز قلیق § افهاء
معند، افهاء بهادر .

اقاه { [ع] قوصدرمق، قوصدیرتیق
اقاه { طلیب خسته بی اقامه ایچون

اشتباه اوله جق برکونا آثار و علام
مشاهده اولوته یارق بعض جا نه
مینی وقوعبولان افلاسدر . بر تاجرک
اعلان افلاس ایتمه سنی متعقب حقنده
اجراسی لازم کلن معامله به [افلاسک
نشیای عاجله سی] دینلیرکه مفلسک
مخرن، اوطه، دکان، دفتر، اوراق،
اثاث بیت، و الحاصل کافه اشیایسک
تختیم و کندوسک توقیف ایدله سی
وموقتاً بر ویا متعدد وکیلر نصی کبی
ماملات قانونیه در .

« بیل حابک چکر ایسکده تعب »
« کیم تفرر اولور افلاسه سبب »
(وهی)

« خرن جنت اولور حجت افلاس بکف »
« کترین موین ایدر لسه بهشت ایجره مراد »
« نابی »

افلاق { [ع] سزای تعجب براصر
وداهیه ایضاع ومعانی
بحیه، مضامین بدیهه احتراع ایتک .
یا لکنز ایکنجی معناده و شعرا حقنده
مادراً استعمال اولونور : [« نفی »
مرتبه افلاقه واصل اولش بر شاعر
بی مدانی ایدی]

افناء { [ع] فناء وارد یرمق ،
توکتک ، یوق ایتک .
ایدلک : اثنای مال ، اثنای وجود ،
افنای ثروت .

« ایکی کاغدن اولور یونخ کون و مکان »
« بری ابقای وجود و بری افنای عدم »
(طاکف پاشا)

افلات { [ع] ولدیی محبدن
فیلا یوب قاجق . فرار
ایله قورتوی . استعمال اولونماز .

افلاخ { [ع] فلاح بولق ، نعمت
وراحت ایله کسب صلاح
ایتک ، خوف و خلدن مصون اولق :
[عمله دن سستط و عمل مانده اولانرک
افلاحی ایچون تدابیر لازمه انخادی]
بعضاً « مُفْلِحٌ » معنایسته استعمال
اولونور : [اوجاقینک افلاح اوله جنی
یوقدر ، ییحاره افلاح اولنادی]

افلاج { [ع] مظهر فرز ایتک ،
حضر بولق . قوللایداز .

افلاس { [ع] مالی توکتک ، مالی
بایرملق ، غلب ایتک .
حقوق تجارتجه بر تاجرک معاملات
تجاریه دن طولایی ظهور ایدن بورجلاری
اوده مک خصوصنده اظهار عجز
ایتمه سته اطلاق اولونور که ترکجه ده بومقامده
قوللانیلان [طوب آندی] تعبیر
عامیانه سی منهوردر . بوجانده بوانوان
تاجر « فَرَس » دینلیر . [افلاس] ایکی
درلودر . بری [حبسه لی افلاس]

درکه تاجرک مجرد منافع شخصیه سنی
داینلرینک مضرت مادیه سیله تأمین
واستحصال ایتک اوزره ترتیبات
مخصوصه ایله اعلان افلاس ایتمه سیدر
دیگری [افلاس ضروری و عادی]
درکه تاجرک منافع ذایهیه مستند
اوله یارق و دفتر و معاملاتنده داعی

اِفْطَاءُ { [ع] بدخوی اولقی ،
فما اخلاقی بواوعنی .
لسانمدره هج قولانیلاز .

اِفْعَامُ { [ع] طولدیرمق ،
طولدیرلنی .
اِفْعَامُ

اِفْعِیَالُ { [ع] برقاب طولوب
طاشتیق ، قابی

[] طاشیرمق .
اِفْعَاءُ { [ع] برآدی طارانق ،
طارلدلنی .

اِفْعَازُ { [ع] غائب ایتدیرمک .

اِفْقَاهُ { [ع] اوکرتمک ،
اوکر دلمک .

[] یونلر استعمال اولونمین
الفاظندیر .

اِفْقَارُ { [ع] فقیر اتمک ، اندیش ؛
افتقار فنی ، زنجینیش
افتقاری ، مرکبینک افتقاری ، شروعدره

اِفْکُ { [ع] یالان ، افترا ؛ اِفْکُ
صریح . [اِفْکُ] و [اِفْکُ]
طرزنده تلفظ اولونورسه آغراوجلرینک
برلشدیکی غل ، چکه معناسته کلیر .

[اِفْکُ و اِفْکُ] تعبیر منفورینی یوس
بتون ترک ایتمل ، بولمظطردن برنی
یالکز اوله رق استعمال ایلمه لیدر .

اِفْلَاءُ { [ع] ممدن آیرمق ،
سودن کیمک ؛ [اِفْلَی
صی ، صیین ایچون وقت افلا یکریمی
ایاق اولقندر]

اولوب آفاق آجلیق § خسته دن حی
نوتی زائل اولقی § مجازاً اتمک ،
توکتمک . « درأ قولانیلاز .

اِفْضَا { [ع] کیدسلتمک § سجده
بدرکن ال ایله سنی یرمه
سورمک . قولانیلاز .

اِفْضَالُ { [ع] فضلاندیرمق . لطف
واحسان ایتک :

« بی برعاجز قولکم قصاعی اکیال ایله »
« بی نامردلره محتاج ایلمه افضل ایله »
(سلطان زاده محمد دانش)
« توکل ایله بوب صدقیله لطف وجودینه دالم »
« رجا ایلر خلوص قبله افضل واحسانک »
(ندیم)

« مصعد افضانه وناز قرین »

« مسند اجلانه بولماز یقین »

(صفا)

اِفْطَارُ { [ع] اوروج آجق . اوروج
بوزمق ؛ [وقت افطار]
= اوروج بوزه جق زمان که آقسام
اذانیدره § رمضانده آقشالری ترتیب
ایدیان چرز مقوله سی نوله که آکشا
« افطاریه » و « افطارلنی » دینیلیر .

« نقل افطاره کتورمش کی خرمای سخن »
(وهبی)

« نصق ایله بویکجه افطار قیل »

(وحید)

اِفْطَامُ { [ع] نورینک ممدن
کسیله جک زمانی ایریشمک
معناسته در . لسانمدره قولانیلاز .

« بردها مرتبط سوزن تدبیر اولناز »
 « دست افشایه گیر زشته اسرارک اوچی »
 (اسعد مخلص پاشا)

« لکن ینه حسن عالم آرا »
 « ایتزدی بو ماجرای افشا »
 (شیخ غالب)

« غیرت قومه یور دیرده ایدر غیبه آغاز »
 « افشای عیوب ایتهمیدر غیرت احباب »
 (واصف)

§ حقوق جزاجه [افشاء] بر
 شخصك مجازات قانونیه یی و یا قنرت
 عامه یی موجب اوله جق جرم وحالانی
 مرتکب اولدینی بر جمعیتده لساناً
 و یا خود اوراق مطبوعه و محرره نشریه
 اعلان ایتمک و اطبا، جراح، اجزاجی،
 قابله کی اشخاصك صنعتلری اقتضاسجه
 و افف اولدقلری اسرار شخصیه یی —
 قانوناً سوبله مکه مجبور اولدقلری
 احوالین غیریده — اعلان و اخبار
 ایتهلری دیتکدر .

افصاخ { [ع] فصاحتله تکلم ،
 ایق و دو زکون - سوز
 سوبله مک : [ولکن مکنت افصاحنه
 دهامتزده زیان زبان درادر - شفیق نامه]
 عربیده اولدینی کی معانی سائرده
 استعمال اولوناماز .

افصاض { [ع] اخراج کی
 جیقارمق مناسبه در .
 قولانناز .

افصام { [ع] یاغسور یاغدن
 صوکره بلوطلر زائل

افترقاغ { [ع] یارمق جیتداتقی :
 افرتقاغ اصاع .

افتریز { [ع] طام کننارلنده کی
 صاباق ، صوندرمه .

افزار { [ع] اوفالقی ، اوفالقی .
 الفاظ معروفه دن دکادر .

افزارغ { [ع] او یاندرمق
 § قورقوتوب استمداد
 ایتدیرمک . قولاننا یاق الفاظدنور .

افساج { [ع] فراغت ایتمک ،
 برشی ترك ایتمک .
 استعمال اولونماز .

افساد { [ع] فساد اوغراتقی ،
 اوغراداتی § بوزمق ،
 بوزلق - مادیات و معنویاتده استعمال
 اولونور : [افساد اهالی ، افساد معده ،
 افساد اخلاق] ، جمی [افسادات] در :
 [ادهم خاتک نتیجه اغراض و افساداتی
 اوله رقی یوق یره محو اولدی کیتندی
 — جلال الدین اکبر — مشاهیر اسلام]

« ایلیه راه صوابی ارشاد »

« ایتیه یعنی اموری افساد »

(وهی)

« ایده تدبیر و تحریله علاج »

« ایتیه جهلایله افساد مزاج »

(نایی)

افشاء { [ع] برشیئی شایع وهش
 ایتمک ، کبزیلی آچیه

اورمق ، میدانه چیقاروب هرکسه
 طویورمق : [افشای اسرار ایدن
 فامرد در ، افشای راز ایتهملی]

« باقدي افراط مجتله آسڻ »

« اريوب واري اوکوهر دريا »

(خفائي)

« اولورا هل ڪال افراطن تفریطن خلی »

(معلّم ناجي)

« شوبه افراط ايله برق ايلرايدی »

« مجلی مطاع شرق ايلرايدی »

(خفائي)

« بدر ومادره تعظيم ايله »

« يمي افراطله تکریم ايله »

(وهي)

« افراغ » [ع] درمك . درمك .
« افراغ » [ع] اربنس شيء قالبه

دومك [ع] مجزأ بر شيء و بر خصوصه

شكل و صورت و برمك معنارنده

قوللايمير . عربيده اولدني كي صوبي

دومك . فن آفني معنارنده . تامل

اولونه مار : [بوندن دها اشني هر

سوزي ايسته تكلري قلبه افراغ ايجون

برقوه مبدعه و مخترعه به مالک ايکن

بواقندارلري سؤ استعمال ايدمرك —

فصاحت درسي — عبدالرحمن ثوبا [

« قنبي بره ايتسه لمه افراغ »

« اول نعه او اوردي بريانارطاغ »

(مقدمه)

و سويله دم برسوز . آني بيك شكله افراغ ايتديلمر .

« افراغ » [ع] طاولد برمق ، طاولد .

« افراغ » [ع] ايراق : افراغ ايريق ،

دستينك افراغی .

« افريد » [ع] قليك جوهری »

« افريد » آلاجه . قوللانماز .

حقدمه امر خلافتيهاهی وارد اولمه —

صائب الاحار [ع] ائمن مخفانندن

ايتامه عئد حصهك افراغی لازم ڪلير [

« افراغات » [ع] وجوددن چيتان

« افراغات » [ع] فضلات يعنی بدنن

آيريلان قان ، ق ، بول وسائر کبي

اخلاط [ع] اشبو اخلاطك وجوددن

آيريلوب چيقارلمه سی حالات .

« افراش » [ع] دوشك بايق :

« افراش » [ع] سرمك ، دوشه مك :

افراش زفاف ، افراش احرام ، افراش

قطيغه ، نادراً استعمال اولونور . « نفي »

سائره سی معتبر و مستعمل دڪلدر .

« افراض » [ع] فرصته ايرمك ،

« افراض » [ع] ايردومك . قوللاينز .

« افراض » [ع] وظيفه تعيين ايجمك ،

« افراض » [ع] فرض ايدوب و برمك .

الفاظ معروفه دن دڪلدر .

« افراط » [ع] حد اعتدالي تجوز

« افراط » [ع] بيمك ، آشيرمي .

[تفریط] ك ضدی . « افراط »

تفریط « = اعتدالدين آشقين ، اعتدالدين

نقص يعنی بر حط . فروصك وسطى نقطه

اعتداله اعتبار اولونديني تقديرده براوجی

[تفریط] ديكری [افراط] ديكدر :

[هيج برشيده افراط مقبول دڪلدر ،

درجه افراطه واردير ماملی .] شدت ،

كمال ، فوق العاده . بومناده [فرط]

لفظك استعمالی دها مناسبدر :

اَفْدَاءُ { [ء] جوحنى لده اويىندوب
آووتقى } اسيركه هديه سى

قبول ايتك . قولايىمار .
اَفْداس { [ء] اوروچكلىك .
اورويچك اوشك .
الفاظ مستعمله دن دكلدر .

اَفراء { [ء] يارمق } لوه وتوخ
ايتك . قولايىمار .

اَفراش { [ء] اشكبه نك فصلانى
آغقى } بر آدمى ذمام
اولان شخصك ديلمه دوش-ورمك .
استعمال اولونماز .

اَفراج { [ء] آچلق ، آبرلق }
بر محلى ترك ايتك .
[افراج البائره] = واپورك اسكله دن .
ساحل دن آچلمه سى .

اَفراخ { [ء] رفع شبهه . ازله
ايديشمه معاسنه در .
بهم اولار بزشيك آشكارولمه سى .
تخملرك اوج كوستروب يشيلمكه
باشلامه سى معاسنه قولايىمار .
قوش ياورو چبقارمق معاسنه
كلير . قولايىمار .

اَفراذ { [ء] مفرد . ياكى اوله رق
ايراد ايله مك ، آيرمق .
استعمالى اندوردو .

اَفراز { [ء] فراده مجبور ايتك ،
قاجيرمق ، قاجيرتىق }
افراز اشقيا ، آهونك افرازى .

اَفراز { [ء] آيرمق ، آيرلىق }
[خمس غسلك افرازيله
متباقيستك غزاة مسلمينه تقسيم وتوزيى

كوسترمك } كذب وزنا ارتكاب
ايتك . قادراً قولايىمار .

اَفْجَاس { [ء] مناسبتر ومعاسز
شيلره يوپورلك ، تفخر
ايتك : [افجاس ناس]

اَفْجَاج { [ء] رجوع واعراض
ايتك ، كبرو طورمق
سوت صدر كن حيوانك آياقلىرى
آيرمق ، آچق . قولايىمار .

اَفْجَاش { [ء] كوتورماس-ويله مك
ايتك } بوش كلام .

اَفْجَام { [ء] معنای اصليسى
شاعرى ساكت بولق ،
ياخود مغرور و مأیوس ايدمك اسباب
ايله شعر انشاددن آيتمق اولوب
اسمعه ماحنه و ملاحظه اسكات ،
يعنى صوصد برقى ، صوصد برلق
معاسنه قولايىمار : [اوله معنك
افخمى قايدور ، جناب مخفى جمله سى
الحماء بشدى] . [بن] فرانسزجه
بيلمه مك بيلمكدن اولادر « كى بر
سوز-ويله جك اولورسه ايشته
او وقت بوديل ايله فحام اولورورم -
صباح غرتمسى - محمد عطا ا

« بحث ايشته ايدر - هاننى الزام »
« بر سورله ايدر فخمى الحماء »
(شيخ تـ)

اَفْجَار { [ء] فخراندرك ، شرف
ومنزى حيله بر آدمى
ديكرينه ترجيح ايتك :
« مثلى واردد قولى البته انكار ايلرم »
« سوديكم محوبة رعنائى افجار ايلرم »

اِقْتِلَالُ { [ع] رخنه دار اولق ،
بوكونك بى عسكر جنگدن
يىقى . نادرآ قوللايلىشدر .

اِقْتِئَانُ { [ع] اطرادىز سوز
سويلهك ، درلو درلو
كلام ايراد ايتك . استعمالى اندردر .
[لئكتة وجهه كلامى خطا بدن غييه ،
غييتدن خطابه تحويل ايدهرك اقتنان
عبادانله اقتنان قلوبه چايشتقدردر —
ميزان البلاغه]

اِقْتِيَاتُ { [ع] برشى فوت اولوب
بجكه بى حردبخود ايش
كورمك بى تحكم ايتك . قوللايلىز .

اِقْتِيَاقُ { [ع] فقيراوونق بى الحقيرى
ايله اوونك . قوللايلىان
الفاطندردر .

اِقْتِئَاءُ { [ع] يى ناب اوئوب او طورمق ،
يورولوب قالمق : [رنجبرك
اقتىاي حاكه نظر انصاف باقيلدردر]
استعمال اولونماز .

اِقْتِئَاجُ { [ع] بورغونق ايله زياده
وصولومق بى برافق .
قوللايلىز .

اِقْتِئَاجُ { [ع] قوش وئك ، قوشك
جيويله امهسى : اِقْتِئَاجُ
طوبور ، اِقْتِئَاجُ عندليب بى سرعتله
يورومك ، طاغلر آراسنده يوله كيتمك .
برنجى مننده قوللانيله بيلير .

اِقْتِئَازُ { [ع] وقت فجره دخول
بر آدمى جناب حقك
نهي ومنع يسوردن كوتوشيلرله
مالوف وكنهكاردردر ديمك ، اويله

« قورتولنه واردر اقتدارم »
« جان قورتارانه يوق افتقارم »
(معلم ناجى)

« اى خداوند خداوندان كه دائم ايتمده »
« يادشهر دركهنده عرض ذل افتقار »
(نعت شريف — نظم)
« جر ايچون آچدقده كف افتقار »
« اول كيشى احسان ايدوب ايندى فرار »
(وحيد)

اِقْتِكَالُ { [ع] رهن قورتارمق ،
فك رهن ايتك . قوللايلىز .

اِقْتِكَالُ { [ع] براينده فوق الاماده
چالاشمق ، زياده سعي
وغيرت ايتك :

« شمدى ملكك حد تصور ايتك سامانه »
« اِقتكال يادشاهيدر سبب عمرانته »
اِقْتِئَالَاتُ { [ع] [از تحل] كى
دوشونمك سزىن كلام
وشعر سويلهك بى آنسزىن اولمك .
لسانمزده بومضالده [ارتجال] و
[فجاء] زياده قوللانيلير .

اِقْتِئِلَازُ { [ع] بر كيمهك اموالندن
برازى غصب ومصادره
صورتيله آلتق . قوللايلىز .

اِقْتِئِلَاصُ { [ع] بر آدمك الزندن
بر شيشي حيله واعفال
ايله آليويرمك ، قوللايلىز .

اِقْتِئِلَاقُ { [ع] تعجب اولونه جن
برايى ياقق بى شايان
حيرت كوريلهك درجه ده قوشمق .
بوده الفاظ معروفه دن دكلدر .

« بویولده تلف اولدی عثمان اغا »
 « اوذرده ایش مکر افترا »
 (عزت ملا)

اِفْتِرَازُ [ع] ایشی بجرمک .
 استعمال اولوغاز .

اِفْتِرَاسُ [ع] زورایله بره یتمق ،
 ابرتنق ، آولامق .

اکثریا [سبع] یعنی یرتیجی حوالمر
 حقهده استعمال اولور : [اسد افتراس]
 ایله مشهوردر [سبع] « مفترس »
 دینلیر : حیوانت مفترسه = یرتیجی
 حوالمر .

اِفْتِرَاصُ [ع] فرصت بواق

اِفْتِرَاضُ [ع] فرض قیلنق [۰]
 [-] اغاظ مستعملدن دکلدر .

اِفْتِرَاقُ [ع] آیرلیق : افتراق
 آیرلیق (اجرای بدن) آیرله ،
 آیرلیق : درد افتراق ، افتراق چانان ،
 [اتمک] مددیه نادرأ قوللائیلیر .
 [استنباط صوت امید کامی اولان
 بر وجودت افتراقی - برصده -
 اکرم] ، امتداد ایام افتراق اشتداد
 آلاء اشتقاقی ایجاب ... اتمکله -
 مکتوب کال]

« اشتیاقک دردناک ابتدی بی »
 « افتراقک کل هلاک ابتدی بی »
 (لا)

« ایکی قون اولوب آتش افتراق »
 « یته ابتدی غمناکه من افتراق »
 (عزت ملا)

اِقْتِصَادُ [ع] قن آلق . بومعاده
 (فصد) زیاده استعمال

اولونور . قانجییه [فصاد] دینلیر :
 موسم اقتصاد = شهر مایس وایلول .

اِقْتِصَاصُ [ع] آیرمق . اغاظ
 [-] آلفه دن دکلدر .

اِقْتِصَالُ [ع] سوتدن کتمک
 [-] فدائی کوکله چقما .
 ررب باشقه یرده دیکمک : اقتصال صبیان .

اِقْتِضَاحُ [ع] برسته نی قیرمق .
 [ع] برشی قیروب اوله اتمق
 معنانه در . استغزده فبایحه دوشتمک .

رسوای اولوق معنانه نادرأ قوللائیلیر :
 اقتضاح مفتری ، اقتضاح بدخواه .

اِقْتِعالُ [ع] ایش ایدمک ،
 کد بیکدن ایش یاعنی

مه اسسه در . علم صرفده خاصیمک
 برنجی بابی که [افعال] بابی دینیر .

اِقْتِیَازُ [ع] آرایوب صورمق ،
 آرایوب صورینی : فتقد

احوال احما [بومعاده] فتقد | ریده
 قوللائیلیر .

اِقْتِیَازُ [ع] قتیرلک ، آشغایلق
 [-] کومترمک . آشغایلاعه ،

قتیرلنه . فقر و احتیاج حاله بولونمه :
 کال اقتدار ، عرض افتزار . [-] بر

طلوس برزیب و فدرده بدیسی کوردیلدیکمن
 کبی بر شیدناک زیر جرح افتقارنده ده
 واضح مشاهده ایدرز - برصده -
 اکرم]

« افتخار ایلرز بوتکله نر »

« مستفیض مآثر عزیز »

(معلم ناجی)

اِفْتِخَارِیَاتُ [ع] اوکونک .

اِفْتِخَارِیَاتُ [اوکونک صورتیه]

سویله نیلن مسوزلر : [او شو یئرک

افخاریتی توکنیز] نظم حقنده اکثریا

[فخریت] استعمال اولونور : [تعینک

فخریت محتمه سی بر آهت — معة نوز

ایله اوقونور]

اِفْتِدَاءُ [ع] فدا قیسی . فدیة

اِفْتِدَاءُ [و بر مک . قولا سیمار .

اِفْتِرَاءُ [ع] یالان ولاری

اِفْتِرَاءُ [کوتولک اسناد ایتک ،

بر آدمک یا عیدنی بر کوتولکی حقنده

یابدی دیه یالان سویله مک : [افترا

هر قوم عندنده الکستکره رذائلندور،

زوالی افترایه اوغرادی ، بیچاره یه

افترا ایندیلر] ، [زیرا شرزمة یهود

بدبود بر قوم بهتان پسند و افترا کودور .

بنم خلفه بکوش سلطان الانبیا اولدغیمی

طوبیقدقه مقرر در که حقده انچه شنید

مفتریات ناموجه سویله یه جکار دور —

سیر یسی] ، [خارجیزدن بعضلری

بووقعه فاجعه ده حضرت علی بی اتمام

وسوژن و افترایه قیام ایتملر ایدی —

قصص انبیا — جودت باشا]

[اردولرینه افترای امانت ایله توسن

چاپکرو مباحاتی عرصه مبالفه ده رکوض

ایله لک ایتملر ایدی — شفیق نامه]

اِفْتِخَارُ [ع] قریحه دن سوز

اِفْتِخَارُ اویدرمق .

اِفْتِجَالُ [ع] بکرن برئی

اِفْتِجَالُ وجود کتیر مک .

[۵۰] اِفْتِحَاتُ [ع] نحری ایتک .

اِفْتِحَاتُ آراشد بر مق .

اِفْتِحَاصُ [ع] لذتی ، ایچ

اِفْتِحَاصُ یوزنی آکلامه

چالیشق .

[۵۰] بولر الفاظ معروفه دن دکلدر .

اِفْتِخَارُ [ع] شرف و شان ،

اِفْتِخَارُ فخر ، یتک ، ایدلک ،

اوکونک ، اوکونک : [مابه الافتخار =

وجودیه افتخار ایدیلن شی . بالا افتخار ،

مع الافتخار = افتخار ایله ، افتخار

صورتیه ، افتخار الامائل ، مدار افتخار] ،

[ضرب مثل اولغه شایسته اوزایی

مصراع برجسته مصادف نظر افتخارم

اولدی — بارقه — شیخ وصی]

« سینته می عشقیله یارک دداغ برداغ ایلدم »

« سایه سنده اولشک آلدیم نشان افتخار »

(فائق مدوح)

« افتخار خلفای عباس »

« یعنی هارون اوشه نکته شناس »

(خاقانی)

« کوروب آتی عات فرار ایلدی »

« صاووشدی دیو افتخار ایلدی »

(عزت ملا)

« قره الین رسل ، نور دو چشم انبیا »

« مقدر عالم ، وجودی کاشانه افتخار »

(نظم)

معناده نادراً قولانیلیر، فیضکدرمک،
فیض اولهرق ویرمک، ویرمک :
[افاضه علوم، افاضه معلومات]،
[اقتباس معانی شریفه ایتدیجه
شاکردلرینه وسائر طالیینه افاده
وافاضه ایدرلر ایدی — رموزالحکم —
سامی پاشا]

« کونش جلالک ایدر چشمه افاضه نور »
« اوتوردن کیلیر سینه برجهان سرور »
(معلم ناجی)
« افاضه بخش حالات عشقدا ری دل »
« هزار باغده خوین ترغات وسرود »
(سامی)

« افاضه بخش حیات اوله سه بدی نامیه به »
« قورردی عرق موایله امهات چهار »
(لا)
« ایلدی خلقه افاضه ثمرات راحت »
« مزروع طالی عرق کل ایدن ابر ظلام »
(ناجی)

« افاق » { [ع] حسنه ایلکه دونمک،
[شفایاب اولق، ایلیمک،
اکثریا [بولق] ماده سیله قولانیلیر :
[یجاره افاق بوله بدی، دو قورک
علاجندن زیاده تبدیل هوا ایله افاق
بولدی]، (افاقنیر) = ایلیمه سی
ممکن، (افاقناب) — افقت بولیمی،
ایلشن .

« کیم کورسه ییلوب مخافتمدن »
« نومید اولیور افاقتمدن »
(معلم ناجی)

« افق » { [ع] آب آسمن ایزیمک،
[مسلط اولق، « فوجاه »
کبی لسانمرده اوزیاده استعمال و لونور.

اقتاء { [ع] قو ویرمک . حل
مشکل ایتک : [لکی
محلنده بیان اوله حنی وجهه مسند
افادن . . . شرح شریفه مه -
محمود جلال الدین پاشا]

اقتال { [ع] یریق - یرتیق . ضعیف،
(اقتایدن) . مسهرندن
مشتقد . (اقتایدن) . غش
بیر غش . یارمیش . حاجیش دیکدر.

اقتان { [ع] فساد و غارتق .
فتنه اوغراق، ندر
اقتان { قولانیلیر .

اقتاخ { [ع] آتق . آتق :
باشلاق . باشلاق :
تکبیر افتتاح — نمزه باشلامزدن اول
ایدن تکبیر، افتتاح کلام — سوزک
باشلاقمی . رسم افتتاح — مراتب یلک
آچیلیشی که اکثریا آتق « رسم کشاده
دینلیر، [بوجوجه مرغوبه نک شیرازه
ترتیب و تطبیقه رشته افتتاح اولان
تعریفات بجهلدن — شرح شریفه
[چونکه عطایای طبیعت اثر تقیسی
اولان نظر لحظه افتتاحنده خاک وطنه
تعلق ایدر — کمال]

اقتال { [ع] فانه باقی . دل
طوبیقمی معسنه در .
لسانمرده [نسال] زیاده قولانیلیر.

اقتاء { [ع] آب آسمن ایزیمک،
[مسلط اولق، « فوجاه »
کبی لسانمرده اوزیاده استعمال و لونور.

اَفَادَه { [ع] معنای اصلیش قائده -
لندرمك . لسانزدہ آستلا .

دیش ، بیان ایتك ، ایدلك معنارنده
قوللائیلیر : [فلانك افاده سنه كوره ،
افاده حال ایتدی ، حقیقتك افاده سی
لازم كلدی] ، [ادیب . . « ارباب شعر
وانشایه مخصوص لسانده افاده صرام
ایتك ماموسه پیدا ایلش اولان
هر كسدر » — پزده — اكرم] ،
[شفقتنامه تك باعث تألیفی اولان
وقعه تك اسباب ظهوری تمهید و افاده یه
مبادرت اقتضا ایدوب — مقدمه روضه
الكاملین — محمود جلال الدین پاشا] ،
[افاده و بیان] تعیری مناسبتر ،
« بیان » لفظی بك ژومسز اولدیغندن
بویله یازمه ملی . . [افاده] بی یالکیز
قوللائیلیر . § حسن کتابت ، سوزی
كوزل سویله مك ، یازمق : [استاد
اكرمك طرز افاده سی تقلیده شایاندر] ،
[بوییت بوكونکی طرز افاده یه موافق
اولقله برابر بر مضعون شاهانه بی ده متفخندر
— یاووز سلطان سام حقنده — شیخ
وصفی] ، [حسن افاده بریجی درجه ده
كوزل دوشونمكه وایکنجی درجه ده
كوزل دوشونوب ده كوزل یازانلرك
آثار بی نمونه طومقله میسر اولور —
نمونه ادبیات عثمانیه]

« او قورسین ده دیرسین نه پارلاق افاده »
« ایدرسین او آئاردن استفاده »
(صفا)

§ قائده لندرمك معناسنده و [افاده
و استفاده] تعیری نادراً قوللائیلیركه
بوصورتده استعمالی او قویوب او قوتیه
دیگنلر . [افاده و یرمك] و [افاده سی
آلتق] = برماده ، بروقه یه واقف
اولان شخصك ویا اشخاصك اوماده
حقندرکی معلوماتی سویله قویب ضبط
و تحریر ایتك . برنجی معنایه كوره
جی اولان [افادات] چوق
قوللائیلیر : [افادات واقعه ، افادات
شفاهی ، افادات صافدرونانه] ،
[حضارك چوغی تركیه بیلمدیکندن
اركان یالت مجلسنده رئیس اولان اوزون
عبدالله افندی بو افاداغزی بلند آواز
ایله — بوسنه مکتوبی — جودت پاشا]

« قائده متیندر کلامی »

« رنگیندر افاده صرامی »

(مقدمه)

« نسیم صرحتندن آلوب افاده جود »

« جهانی رشك جنان ایله ، نسیم صبا »

(فضولی)

« ای خامه كوزل افاده ایله »

« ای دل او قو استفاده ایله »

(اسماعیل صفا)

اَفَاَرَه { [ع] فوز لندرمك ، مظهر
فوز ایتك ، نادراً استعمال
اولونان الفاظندور .

اَفَاَصَه { [ع] قافی طاشجیه قدر
طو لدرق ؛ طاشوب
یا تلقی ، طاشقی : [افاضه نور] بو

« مال ایسه آدمی یتر اغا »
 « آولا کلمچک ميه غنا »
 (وهي)

§ مستغنی قلیق : قیلغی : [بو
 آدمک اخطاراق حسن تنق ایدیمیرسه
 باشقه کیمسه مهراجتدن اغنا ایدره]
 بومناده آرز قولانییر .

{ اغواء } [ع] آزد برمی . آزد برمی ؛
 { آغواء } آیارغی ، آیارغلق :
 [اتقیایی شیطان اغوا ایده مر . عفاک
 اغواسی قولای دکلدور] : [اول هوا
 پرستانی تمام امید مساس رله افتاده
 غیابة الحجب اغوا ایشکله — شفیق مہ]
 « هیچ آکله نظیر اولار ایکن طامعی کورکیم »
 « آئیده قومار حالته اغوائی زمانه »
 (نفی)

« ابتدیرن کیم بکا تحلیس بدن »
 « نفس اماره نك اغواستدن »
 (اسماعیل صفا)

{ افاقة } [ع] فوت ایتک ، ابتدیرمک ؛
 ضایع ایتک . ابدنک : [اوتة
 وقت کار عاقل دکلدور ، اوتة فرصت
 ایدن بالآخره تادم اولور] ، [افاقة
 وقت ایتکسزین فته متفقہی استقباله
 جیقوب بروسه حوالیسندہ واقع قیون
 حصار پیشکاهنده دشمن سوریلریشه
 ملاقی اولدی — مشاہیر اسلامدن
 سلطان عثمان غازی — حمید وهبی]

{ افاقہ } [ع] قایناغی ، قانی فیشقرغی .
 استعمال اولونماز .

{ اغماذ } [ع] برشیعی قبله قویغی ،
 اشبای کشیرہی بر برہ
 صوفیہ رمی : اغماذ سیف .

{ اغماز } [ع] غمر وتعیب ایتک .
 نادراً قولانیلیر .

{ اغماض } [ع] کوز یومغی ،
 کورمه سزاکه کلک ،
 کورمه بورکچی کورغک . کوز معناسنه
 اولان { عین } ایلہ ویا لکیز قولانیلیر :
 [انسان سودیکنک قصور لرینہ اغماض
 ایدر] ، [بوشرط ایلہ افعال وحرکاتی
 موافق عدالت وحقانیت کورومرسه کز
 بنی انفاظ ایتلیکیز . اگر اغماض عین
 ایدومرسه کز نزد آسپیده کی مشغولیتی
 شمعیدن سزه تحمیل ایدیورم — مشاہیر
 اسلام — (عمر بن عبدالعزیزک خطبہ سی)
 — حمید وهبی]

« اغماض و تافاقل کرک آسایشه یوقسه »
 (یرتو پاشا)

{ اغمام } [ع] غملی ایتک ، ایدلک ؛
 اغمام قلب ، اغمام عاشق .

{ اغناء } [ع] زنجین ایتک ، ایدلک ؛
 [جناب الله دیلرسه فقیری
 اغنا ایدر]

« ایدوب برلی یرنجه کارگاه حکمتن ترتیب »
 « کین ایتش کدای کاسه برکف کیمسن اغنا »
 (نابی)

« سنی اغنا ایدن الله قدیر »
 « ایلہ مش آئی ده حکمتله فقیر »
 (وله)

[تَعْلِيَه] دهاقوتلی وزیاده مستعملدر :
تعلیه لن .

[ع] قَابَا ، فَا ، درشت
اِغْلَاطُ } سَوِيلَهْمَك : [ادیب
کچین بر آد ، اوباشانه اغلاط کلام
واغامه مرام ایتک هیچ یاقیشیری ؟]
جمی اولان [اِغْلَاطَات] نادرأ
قوللانیلیر که قَا ، چیرکین سوزلر
دیمکدر : [اغلاطات اوباشانه]

[ع] غلاملاندیرق ؛
اِغْلَافُ } بر شیشی قیلنه صوقق ،
قلینقه قومیق : [اغلاف سیف ، اغلاف
خنجر]

[ع] قَایَمَق ، قَایَمَق :
اِغْلَاقُ } اغلاق باب جدال ،
§ اصطلاحی جوق ، قایالی سوز
سَوِيلَهْمَك . بوندن مشتق اولان
[غلق] زیاده استعمال اولونور :
[اغلاق کلام] .

[ع] اِیْکَنْجِی ، عَنایه
اِغْلَاقَاتُ } کوره « غلاق » ک
جمی ، یعنی اصطلاحی ، قایالی سوزلر
دیمکدر : [شفیقانه سراپا اغلاقتدن
هرکدر]

[ع] عَلَهْ نَمَك . ترلاده
اِغْلَالُ } محمولات ایریشمک .
نادرأ قوللانیلیر .

[ع] یَانِلَه ، یَانِق .
اِغْمَاءُ } اصطلاحات طیبه دندر .

[ع] اغصابک جمی .
اِغْفَالَاتُ } غفلته دوش- وروب
آلداتشیر : [مرد عاقل اغفالات
بدخواهانه قایلماز] . [بعض متفذان
قبائل اغفالات والفاآت واقعه قایلهرق
عباسیلرک دعوتی اظهار ایتشیر -
مشاهیر اسلام - (عبدالرحمن الاموی) -
حیدوهی]

[ع] غفلته دوشوروب
اِغْفَالِیَاتُ } آلداتمق ایچون
سویلانیلر سوزلر ، بعضاً مفردی
بولونان [اغفالی] دخی استعمال
اولونور : [اوله ذکی ، عاقل بر آدمه
قارشی مرد ایدان اغفالی بدن نمره
کهکمهک اعلان حراقت ایتکدر .]
[هرته کبدیلحکی یولنده اورتله
بر شایه اغفاله جیقه ارمق سزندهن
حرکت وشی واحد قصدن ، زربنه
معارفه محمول عریمت ایدرک قصاره
نالمواصله قهقهه محاصره به مبادرت
ایلدی - مشاهیر اسلام - حیدوهی]

[ع] نَرَخِی زیاده ایتک ،
اِغْلَاءُ } بر شدت سوزنی بوکساک
بهیه جقه زمق ، جیقه رتی : [غلای
اساز . مسکرامک اغلاسی] . [غَلَايِ
استعار] زیاده قوللانیلیر که بین الناس
آنوب صایلان شیلرک قیمت بوکساک
دیمکدر . § قَایِنَمَق ، قَیْنَدَلِق :
[اغلای ماء ، ماء باردک اغلاسی] بومعاده

اغضاء [ع] کوز قیرمقی ،
 اغضاء [کوره منالک کک : صیدک

بعض اوضاع و حرکتی اغضاء ایتک
 تعقیب و تعیب ایتکدن دها فائده یئر [

اغضاب [ع] عصبه کتیرمک ،
 اغضاب [قیزدرمق ، قیزدرمقی :

[احق اغضاب ایتک کک ، قابونک آچمه می
 ماده سی حریق اولقدر غضاب ایتدی که

— میتلا ولدیی مرضت اشتد دیله —
 مرکنا که فی به اوغرایه حق طین ایتده [

[یکدیگری اغضاب ایتدیک بعض
 تحقیر آمیز سوزلر عاطفیدن صکرده —

تایم قرائت — معام نهی [، [بومعه
 وحشانه خراسان قهرمانی زیاده سینه

اغضاب ایلدی — مشاهیر اسلام —
 (ابومسلم) — حمید وهی [

اغطاء [ع] برشی اوزاره رق
 اغطاء [دیگر نسته یی اورمک ،

آعاحداری اوربویزه ایریشمک ،
 آتیه صوبوریوب یاشدرمق ،

استهوان اولوتز .

اغفال [ع] غفله دوشوروب
 اغفال [پاشمش ایش ایتک .

غفله دوشورمک : آلدایمق ، آلدایمق :
 [دشمنی اغفال ایدن عاقلدر [. [اشقودره

حاکمی اسکندر بک اغفالی سیدلییه
 بالضروره محاربه یه کرشمش — مشاهیر

اسلام (خداوندکار) — حمید وهی [

«بیلدی ممکن می اغفال ایلدک حاشاسی»
 [حضرت فاتحه خطاب — صف [

اغراقات [ع] معنای اضلال .
 اغراق [حیسنه کوره اغراقلر :

اغراق [ع] بیه او معنایه
 اغراق [کوره اغراق

صورتیه سوله تیلن سوزلر : صاحب
 [اوله اغراقیاته سرسملردن باشقه کیم

قولاق آسار ، حکیمک اغراقیانی
 اوصاف ویردی [

اغرام [ع] بورج اودمک .
 اغرام [لارم الادا اولان شی

اودمک . بیه بو معناده [تغیر
 دها زیاده قولانیلیز .

اغراء [ع] غرایه . جنکه
 اغراء [کوندرمک ، کوندرمک :

اغزای ابطال .

اغزاز [ع] چوغالقی ، قولانیلار .

اغساس [ع] کورل ضمام
 اغساس [بدرمک ، بیدرمک :

اغساس مسافر ، فقراتک اغساسی .

اغشاء [ع] اورمق ، قیپمق .
 اغشاء [نادراً استعمال اولور .

اغشاش [ع] قیشقتمق [ع] عجله
 اغشاش [ایتدیرمک . استعمال

نزدرد .

اغضاض [ع] تصبیق ایتک .
 اغضاض [برجیل حلقی صیفتی یه

دوشورمک ، دوشورمک ، قولانیلار .

بازوی منسدت ایچون [اولكك كولا نعام]
 نباح غرا ايله سميت حبله هوالرینه جذب
 ایدرك — شفیق نامه [

اغصاڭ { [ع] خوش اوتك ،
 كوزل نغمه پرداز اولق
 معناسته در . لسانمزده بومعناده واکثریا
 قوشلر حقنده [نغرد] و [نغرد]
 قوللانیلیر .

اغصاڭ { [ع] طویراغه دیکك ،
 دیکك : غراس
 اشهار . بومعناده [غرس] چوق
 قوللانیلیر .

اغراق { [ع] صوبه بوغوق ،
 غرق ایتك . ایتك :
 [اغراق صراکب بحریه ، اغراق سفن
 حریه] § عقلاً ممکن ، عادة محال
 اولان مبالغه معناسته بر اصطلاح فنی در
 جمعی [اغراقات] در . [شمرانك
 سوزلری اغراقندن خالی اولمه ماز] ،
 [و بر ده عجمیانه اغراقاته بو عقندن
 عبارت ایسه — پرموده — اکرم] .

« ایتش عمرین اوصاحب لاف »
 « اغراق ومبالفه یله اتلاف »
 (مقدمه)

« اغراقده صریح پست پرواز »
 (شیخ غالب)

« اغراق دینورسه مدحانه »
 « بول نظمینی بونده باقی کلامه »
 (لا)

روضه ایلک . بن [] [بوکون وازکون
 حبش روزکار ايله غنوده جلباب
 عنام اولدی — شفیق نامه]

اغصیاب { [ع] غیبت ایتك ،
 آرقردن ذم ایلک :
 غصیاب سؤ اخلاقك دلیلدر .

اغصیاظ { [ع] عیضا ایلک غصیلاقی :
 [جاب حق اعتیالی منع
 یور یور]

اغصیال { [ع] بردن باصوب هلاک
 ایتك : [سفاح بو طایی
 قصه اغصیاله کس وقوف واطلاع
 ایلدیکنه حمل و عطف ایدرك قورقش
 ایسه ده — مشاهیر اسلام — حید و هی ،
 [بوکونه اغذار غصیت و اغصیال ایلک
 تحذیش سامعه تشویش ایتدیلر —
 شفیق نامه]

اغذار { [ع] حبسه ترك ایتك .
 الفاعل مستعمله دن دکلدر .

اغصاء { [ع] ترغیب و تحریص
 ایتك ، قیشقرتیق .
 سائمزده یالکسر سیثاته تشویق مقامنده
 قوللانیلیر دیمک طوغری دکلدر . بولفظ
 حسنیات و قبیایته استعمال اولونور .
 مثلاً [آق شمس الدین کبی بر بیر
 روشنفیر ، دائماً تبشیرات محمدیه فی
 تذکار ایلک حضرت فاتمی غزایه اغرا
 ایدیوردی .] دینلیدیکی کی [اونی
 فلاک علیه اغرا ایلدی] ده دینیلیر .
 [اول تازنده کلاب دشت شقاوت شد]

اَعْتِمَادُ { [ع] سلاحيه كبريك . }
 اَعْتِمَازُ { [ع] شمع و شمع . } [ه]
 اَعْتِمَاضُ { [ع] حقير طومق . }
 حَقَارَتِ اَيْتُك .

[ه] بولر الفط معروه درد كلدر .

اَعْتِمَاضُ { [ع] كوز قديمي . }
 { [ع] كوز يومني . او يومني }
 § زخمسز بر شي حاصل اولقي .
 قوالايلاز . برنجي معاده [اغتراض]
 چوق قولانسير .

اَعْتِمَامُ { [ع] غملاغي : دردی }
 { عصلی اونق : اغتمه }
 عاشق ، غم دل .

اَعْتِائُ { [ع] زنيكليك . }
 اَعْتِائُ { زنيكين اولقي . نادر }
 استعمال او اونمشدر .

اَعْتِمَامُ { [ع] غمجه ابرمك . }
 اَعْتِمَامُ اَحْمِت صورتيه آتق

§ يعما ايتك : [ا] حربه اغتمه
 اولوان اشيا . اورمانده كي حيواني
 اغتمام ايچون § غنيت بلك . قديمي .

بو معناده نادر قولانسير : [ا] اغتمه
 فرصت ، اغتمام وسيله . [قره جه
 حصاره بفته] هجوم ايدرك احداثر

وانقه و برخيلي مواشي واعناء اغتمام
 ايتدي . سلطان عثمان عازي — مشهير

اسلام [ا] ، [ياخود اغتمام اوله انهمك
 ايله پراكنده و پريشان اوله جفلى —

يچن طوقز سنه لك مدت منطمنده
 كوردكي ايشلر عقلمر طور غلق ويرر —
 مشاهير اسلام ، (آلب ارسلان) —
 حيد وهي [

اَعْتِصَابُ { [ع] غصب ايتك ، }
 { زوايله آتق : اشقيانك }
 اغتصاب ايتكلى اموال و اشيا كاملاً
 استرداد ايدلدي [جمي] اغتصابات [دره .
 [نصرك] ايلرويه رك برخيلي برلري
 دست اغتصابه كچيرديكي كوردكي چون
 حقيقت حالي بر تفصيل خليفه به عرض
 ايلدي — مشاهير اسلام (مأمون) —
 حيد وهي (

اَعْتِظَاءُ { [ع] اورنوك ، برشيته }
 { صارعق : اغتظاي عبا ، }
 اغتظاي احرام [

اَعْتِلاءُ { [ع] سرعته يورومك ، }
 { اچك كيتك . اعطاء }
 مشهوره دن كلدر .

اَعْتِلافُ { [ع] غلاقلانق . «قريب» }
 { ايجه كيرمك : غملاف }
 سيف .

اَعْتِلَالُ { [ع] معاني اصليه سي }
 { ايجمك ، بربري اوسته }
 اثواب كيك ، حيوان زياده صوصامق ،
 قوپونرك سوتق اي صاعده مسدن طولاني
 حسته ، نوله سي . اصطلاحات طيبه دندر .

اَعْتِلَامُ { [ع] غلبه حرص و شهوت .

« سیه زه خاك و طدن ابرارم واردها »
« دوسلر عیبتك احبابی مرا موش ایندیکیم »
نادرأ استعمال اولورتور :

(بورس قدیم)
« بدم یورك كوالحه علم بهار ووردی »
« مثل كسوف هر جا ضاهیدی ابرارك »
(عبد حق حامد)

اغتراب { غدا لانی - بامك :
اغتراب { اغترای صی . استرده
اغتراب { بومناده مال ایلہ [تفتی]
چوق قولانییر . [گاه
مرعزار ترهت فراسندن اغترای
« وجر طبر مما یشون » [تیکله ریاض
زندگانی ده کامران اولوب -- شفیق نامه]

اغتراب { [ع] غریبه چیتمق ،
مملکتدر حرجه
کیتمک :

« لیکن بواکتراب اوله جقدر سببینه »
« وادی هجره عودت ایچون اعتبارنه »
(اکرم)

اغتراب { [ع] غفلته دوشمک ،
اغتراب { بیوده اطماعه آلدنمق
معناستدر . لسانزده غرور لایمق ،
مفرور اولمق ، کو کفمک معناست
استعمال اولورتور : [عقول ساله اصحابی
عندنده یسار موجب اغترار اوله ماز]

اغتراب { [ع] اوزنکی به آباق
اغتراب { آتمق ، وقت عزیمت
حلول اتمک . اصلا قوللانماز .

اغتراب { [ع] نفسی ، صد لوغی
اغتراب { زیاده درونه چکمک

« گاه خوف احتراق و گاه هول اغتراق »
« محنت و ابور قالماز ریح رستا خیزدن »
(محسن اسعد باش)

اغتراب { [ع] دوست آیرمق ،
اغتراب { سیمک . العار مستمه دن
دکدر .

اغتراب { [ع] ایسلک اکبرمک ،
اغتراب { ایسلک بوکمک . قوللانماز .
اغتراب { [ع] یوغنی ، بیعتیق ؛
اغتراب { بدنی تطهیر و غسل اتمک .
اغتراب عادات اسلامیه دندر .

« ایکی امره بردن ایدوب امتثال »
« همان ابتدا ایلده دم اغتراب »
(عزت ملا)

اغتراب { [ع] قاریشقلتی ، قنالی
اغتراب { قبول اتمک : اغتراب
افکار { خالصیتدن چیتمق : اغتراب
مسکوکات . [برحاله که سلطان
علاءالدین کرک داخلأ و کرک خارجأ
نه وقت بر شراره فساد و اغتراب
ظهور اتمش اولسه بهمه حال غازیسک
میاه شمیر شجاعتیله اطمانی امر
ایدر ایدی . مشاهیر اسلامدر اطفول
غازی -- حمید وهی]

اغتراب { [ع] قاریشقلتلر ،
اغتراب { قناتلر : اغتراب
واقعه . اغتراب فکریه . [بر قاج
سنه سی اعای اغتراب داخله ایله

اِعْهَادُ [ع] كَفَيْلِ اُولَى ،
انديشه دن قورتارمق .
اصلا قوللانماز .

اِعْاَزَه [ع] شَخْوَن ، چابول ايتك ،
غير تلتندرمك ممانى افاده
ايدره . فادراً قوللانير : [كورينورده
خلال دندان اغاره اولغه صالح بر كياه
خشك قالمغله — شفيق نامه]

اِعْاَضَه [ع] اَكْسَلْتِك ،
آزالتمق .
اِعْاَضَه [ع] غِيظْلَنْدَرْمَق ،
طارتمق .
اِعْغَابُ [ع] نَوْبَتِ مَرْهَضِ
[۰] كُونِ آشِيرِي كَلِك .
اِعْغَبَارُ [ع] تَوْزَعْمَق ، تَوْزِ
رَنْكَلِي اُولَى .

[۰] بولر الفاظ مستعمله دن دكلدر .

اِعْغَبْرَارُ [ع] تَوْزَلَانْمَق : [اغبرار
اوراق اشجار] § بجزاً
قبرله ، كوجمه ، قيرغيتلق : [اغبرار
خاطر ، سبب اغبرار اولان ماده] ،
[يوقسه سزه والله العظيم ذره اغبرارم
يوقدر — رئيس الكتابه مكتوب —
عصمت]

« اولسه مده غباره اولورمى زائل »
« كوكلده كي اغبرار ؟ هيهات »
(معلم ناجى)
« سرما زده كلشن طبيعت »
« مفتوردر اغبرار ايچنده »
(اكرم)

اِعْاَذُ [ع] مَعَارِضُهُ اَيْتِك .

اِعْاَازُ [ع] بَرطَرَفُهُ مَيْلِ اَيْتِك .

اِعْاَسُ [ع] قَبْرَكِ اَزْدِ وَاِجْدِنِ
اِمْتاعى .

اِعْاَفُ [ع] عَنَفُ وِسَرْدِي
كُوسْتَرْمَك .

اِعْاَنُ [ع] حَسَّ وِجَوَلْتِنِ [۰]
اِعْاَنُ [ع] مَحْرُومِ اُولَدِ يَفْنَه
حكم ايتك .

اِعْوَاءُ [ع] سَبَبِ جَهْلِ اِيْلَه
كِيروله مك .

اِعْوَاذُ [ع] بَرِ آدَمِي تَك
كُوزُلُو اَيْتِك .

اِعْوَازُ [ع] فَقِيرِ اَيْتِك .

[۰] بولر لسانغرده قوللانمايان

الفاظلندر .

اِعْوِجَابُ [ع] اَكْرِيكْ . مَادِيَاتِ
وَمَعْنُو يَاتِدَه اِسْتِعْمَالِ

اولونور : [اعوجاج شجر ، اعوجاج
مسلك] ، [مجموع افاده في ديكر بروزك
اعوجاجاني ايچنده فئالشد برماق
ايچون — پزمرده — اكرم] ،
[جاده عدل وسداددن جهت تمرد
وعناده عدول واعوجاج كوستروب —
روضة الكاملين] ، [« شاه شجاع » ك
هميشه طريق رضا جوويدن اعوجاج
كوسترمه مى حصول مقصدى تأخير
ايتكده ايكن — مشاهير اسلام —
جيد وهى ؟]

اعمال { [ع] ایشله یوب یایمق :
[غشانه فابریقه سی کوزن

چوقه اعمال ایدیور] § ایشلتک ،

ایشله دلیک قوللاغق ، قوللاغق : [اعمال

دسایس ابللیکارانه ، اعمال فکر]

بونک جمی « اعمالات » درکه ایشله .

یشله ، ایشله نیلوب یایلان شیلر معناری

افاده ایدر : [بو فابریقه نیک اعمالاتی

زیاده ، اعمالات نحاسیه ، اعمالات

انباری] ، [دیوارلر آلتنه لیم قازدیرمه

باشلانجه عصورلردن کندیله کووه نلر

ادوات و اعمالات محاصره بی تخریب

ایچون خارجه برقاچ دفعه هجوم

کوستردیلر — صلاح الدین ایوبونک

قدس محاصره سی — کمال] ، [حاصلی

مضمار مناقشه ده بوشلوق ادوات کلام

اعمالی ایله برایی کون غشقه لری

مقادی اولوب — شفیق نامه]

« اعمال جام و باده بی کیم اوکره دن چه »

(لا)

« عقلکی ایله همیشه اعمال »

(وهی)

اعمال { [ع] مشقته اوغرائق ،
[اوغرائق که عرییده

اولجه قیریلوب پکشمش اولان کیکی

مؤخرأ بنه قیرمق مقدمه قوللائیلر

§ صنایع بدیهه دن « لزوم مالایزم »

دینلن قافیة مقیده و سجع مقیده صنعتی .

اعمال { [ع] کور ایتمک ، ایدلک :
[اسپانیاده انکیزسیون

زماننده اعمالکی ، اعدام کبی جزالر

اهون مجازات عد ایدیلیردی] .

اعمال { [ع] دیرک دیکمک ، قوللا
نیلاز .

اعمال { [ع] شلندومک ، ابرحاله
کتریمک ، خرابک ضدینی ،

عکسینی حاصل ایتمک ، آباد ایلمک .

اشخاص و اشیاده قوللائیلر : [اعمال

ملک ، اعمال بلده ، اعمال خانه ، اعمال

تفس ، اعمال اقربا ، اعمال فقرا] جمی

[اعمالرات] در : [اوراده اینه انشا

ایده جک وقت تمام بو موسمدر . وقت

یکجوریلور ایسه اورانک اعمالی حقنده

برسنه دها ضایع ایتمش اولورز — آطنه

مکتوبی — جودت پاشا] ، [شووقت

آرایشیدن بالاستفاده اعمالرات و اصلاحات

ایله مشغول اولقدلر ایکن — (چلبی

سلطان محمد) — مشاهیر اسلام —

حمید وهی]

« طریق تروت اچدی هر طرفده یادرروب یوللر »

« دمور یوللرله اعمال ایلدی امصار و بلدانی »

(لا)

اعمال { [ع] درینلتمک : [اعمال آبار ،
[اعمال بئر] § برشینک ،

بر ماده نیک کهنه وارمق معناسنده

قادراً قوللائیلر . او مقامده اکثریا

[تعقیق] استعمال اولونور .

« که جیقارنقشك ییاضه که او وور روپك سیاه »
 « ایته رازك هرکه اعلام مانند نکیمن »
 (حامی)

اعلان { ع } آچیفه ووروق ،
 آشکار ایتك ، ایدلك :

خفایای مکشوفه بی اعلان ایدم ،
 غزته لرله اعلان کیفیت ایدله بی ،
 اعلان افلاس ، اعلان محبت § اعلان
 و اعلاننامه = بر ماده نك ، بر شیتك
 خلقجه بیلمه بی ایچون مخصوصاً ترتیب
 ونشراولونان کاغد : [موسبودولیس
 چاره سز بو یولی اختیار ایدرك هر
 سفینه نك اوراق رسمیه سندده مندرج
 اولان مقدار استیعاب اعتباری به کوره
 رسم آلفه باشلامش ایسه ده بونك
 اعلاننده موقت برشی اولدیفز درج
 ایشیدی — سوش قنالی لایحه بی —
 جودت پاشا] ، [تیارو اعلاننامه لری
 دیوارله یاشدیریلیر] ، [بتون کاشات
 سنك وحدتگی ، سنك عظمتگی اعلان
 ایله مکده در — آلفرد دومه سه — معلم
 ناجی] ، [امر دین آشکاردر — بناء علیه
 بومکتوبیمزی اعلانه دخی مأذونسکر —
 جودت پاشا] ، [بکا نه اعلان عداوت
 ایدیورسین ، نه ده اظهار محبت ؛ من
 سوبله . حضورگده سوزی فصل
 سوبلیم ؟ — باوقه — شیخ وصفی [جمی
 « اعلانات » در : اعلانات رسمیه .

« جلوس ایتدکده اول شاه ایلدی اعلان تنظیمات »
 « امین وعظمئن قیلدی سراسر زیر دستانی »
 (لادری)

اعلان { ع } علتلدرمك ، علیل
 ایتك § کلمات عربیه ده
 تخفیف ایچون حرف علتی تغییر ایتك :
 علوم آلیده اعلان وادغام بختلری زیاده
 دوام وتکرر ایدر .

اعلام { ع } بیلدیرمك ، بیلد-
 یرنك § بر محکمه دن
 صادر اولان حکم وقراری حاوی ویریلن
 رسمی کاغد : [بدایت محکمه سنك اعلامنده
 ذکر اولونان] « اعلامات » ایکنجی
 مناسبه کوره رسمی کاغذلر : [اعلامات
 شرعیه اجرا مأموریتی]

« بوکون طویدم ظهورین باغده اعلام ایدر بیلل »
 (اکرم)

« نقشن چپه روبر الله دن ذاتی معلوم »
 « باشلارسه نه آکا ایتلکه فقرگی اعلام »
 (روحی بغدادی)
 « حقکوافه واردر انساب »
 « معلومی نه لازم ایتك اعلام »
 (معلم ناجی)

« دیر ایدی ای پری یوزلو دلارام »
 « نه یرده در مقامك ایله اعلام »
 (بحبی)

« صک تدبیر ایله صورت بولور احکام امل »
 « حکم تقدیریه موافق ایسه اعلام امل »
 (اشرف پاشا)

« زور اندیشه و آثار خیالدر ایدن »
 « نیدوکن نکته شناسان زمانه اعلام »
 (نفی)

دخی افاده ایدرسده ترکیه ده هیچ قوللانماز .

اعکاز { [ع] طور طولی
[ع] اتمک .
[۰] { [ع] کوچلشد .
[ع] رمک .
[۰] لسانمزده اصلا قوللانماز .

اعلا { [ع] یوکسلیک ، یوکسلیک .
[ع] ملک ، عالی قیاتی ، قیاتی :
اعلائی لوا ، اعلائی کلمه الله ، اعلائی قدر .
[بنا برین آرتق زمان عدل افتراقی
اعلائی لوائی کلمه الله مقصدینه حصر
ووقف ایله (۴۰۰) ده بلاد هندون
تاثیر جهلرینه کیده رک اورالرخنی دخی
فتح و غنائم و غیره استحصال ایلدی —
مشاهیر اسلام — حید و هی [،
[شفیقنامه ک مسلم ارباب عرفان اولان
قیمت انشائییه سنی اعلا و تقدیر ایتدیره .
جک بر شرحک تنظیمی — مقدمه
روضه الکاملین [، بعضینه فیض
مخصوص حسیض جهل مطلقده بر
حرکت قسریه دن عبارت ایکن بعضینه
حرکتیه قصوای تصرف و تفکره اعلا
ایلر — مکتوب — کمال] .

« کورکنه ، بورکنه باقه اصلا .
« عرف و ظرف آدمی اغز اعلا »
(و هی)

« ای نو-حن بلاغت آرا »
« قدر ادبایی ایتدک اعلا »

(معلم ناجی)

اعطاب { [ع] هلاک اتمک .
[ع] هیچ قوللانماز .

اعظام { [ع] بیوک کورمک ،
[ع] بیوک طونق ، بیونک ،

بیودلک : [اهمیتسز بر ماده فی اعظام
ایتمک مبدور . اوسوزک اعظامه ذکر
یوق ، لطیفه تک اعظامی مناسبتسز اولور .]

« استعظام » ده بومعناده قوللانیلیر .
فقط کرک « اعظام » ، کرک « استعظام »

[تعظم] مقامنده اصلا قوللانیلماز :
[شوراسی ده یلنک لازمه درکه حاصل

مصدرك ایکنی قسیمی اکثریتله : قیرتی ،
دیرتی ، صیرتی ، بوزتی کی تحقیر
و تقلیل معناسی افاده ایدیبورسده
بعضا اعظام معناسی متضمن اولور :
کورلوق ، آقتی کی — میزان البلاغه —
عبدالرحمن ثریا]

اعفاء { [ع] عفو اتمک ، ایدلک :
[ع] اعفای تباحث ، مجرمک اعفایی .

اعقاب { [ع] خلف اولوق .

اعقاد { [ع] قاینادوب
[ع] قوبولتوق .

اعقاز { [ع] قادی حسته
[ع] اتمک . [۰]

اعقال { [ع] عقلی کورمک .

اعقام { [ع] قیصر اتمک .

[۰] بونلر عربیده معانی سائریدی

اَعْشَاءُ { [ع] آقشام طعایی بدمک
و یا ویرمک . الفیاض
مستعمله دن دکلر .

اَعْشَاشُ { [ع] آدمی ایشندن
آلیق و یق . معافی
سائره بی ده احتوا ایدر سه ده لسانزده
قوللانیلماز .

اَعْصَارُ { [ع] ایکندی زماننده
بو اوغنه § فیزک کلین
اوله جق چاغه کله سی § قاصیرغه دیلین
روز کار شدید . بو صوک معناده
همزه نك قحیله ده جائزدر . فقط قول
ارجحه کوره همزه نك کسریله در .

اَعْصَامُ { [ع] صالیویرمه مک
قصیده یا پیشوب طوتمق .
قوللانیلماز .

اَعْضَالُ { [ع] دشوار اولق ،
کوجلشمک ، عاجز قیلق .
قوللانیلما یان الفاظ دندر .

اَعْطَاءُ { [ع] ویرمک ، ویرلک :
احد واعطا — آلیش
ویریش . اعطای معاش ، مبالغ
مطلوبه نك اعطاسی . [اوجاقلر ، واجنك
وقت وزمانیه اعطا و توزیمی — شفیق
نامه] . [اصحاب سفارش ایه بووجه
رسم اعطاسنه مجبور اولشلر ایه ده
بو رءلرک ضمانتی پروستو تحتده
اوله رق ویرمشلر — سویش قنالی
لایحه سی — جودت باشا]

« مشاعر وضع ایدوب ترکیب جمیع نوع انسانده »
« ید هر دیکره ایش مناسب آتن اعطا »

(نابی)

آغیرلامه کوجدر « کبی تعبیرات
زبازددر : اعزاز زوار ، اعزاز
مدعوین .

« نیجه صبر ایلیم ای آفت بیگانه نواز »
بی پامال جفا ، غیری ایدر سک اعزاز
(واصف)

« اول کهر خزینه راز »

« آخروس تختگاه اعزاز »

(نابی)

« چشم خونیم خیالک شاهن اعزاز ایدر »

« هر کشته بر قاش سرخ پای انداز ایدر »

(یحیی)

« کولسه اعزاز ایل اول فخر ملک »

« نُه فیک دیر ایدی العزّة لك »

(خاقانی)

« فرش ایله یوب زمینه بر پریان اخضر »

« اعزاز ایدر طبیعت سلطان توپاری »

(لا)

اِعْزَامُ { [ع] برینی نیت قویه ایل
بر محله سوق ایتک ،

کوندرمک ، کوندلرک : [نهایت

(کیسوم) جهتنده بر قلمه ده

صیقشدر مغل اعوانی قرن اهزام

و کندینی در دست ایله بنده ده اعزام

المش — مشاهیر اسلام (مأمون) —

حمیدوهی] ، قول کتخداسی عبدالله

اغنائک مواجب ایچون بر مقدار آقچه

ایلّه عیاله استانبوله اعزامی —

روضه الکاملین]

اِعْصَارُ { [ع] کوجلشدرمک §
مدیونی صیقشدرمق .

قوللانیلماز .

حرکه تک دیکشمه سی دیمکدر : اعراب
لفظی ، اعراب تقدیری .

«خطبکه طولاشده دل حسنک کتابنده نوله»
«اکثر یا بحث تفسیر اولور اعراب اوستنه»
(ابن کمال)

اعراض { [ع] دوکون
طعامی یا قی ،
زقاف ایتک .

اعراض { [ع] چارطاق
کھی شکر لکه
ایدهجک شی یا قی .

اعراض { [ع] اضطراب
ایله ییقرار
اولی .

[۰] بولر قولانیلیان الفاظندور .

اعراض { [ع] بوزمک چوریمک ،
واژیمک : اعراض
قباح ، اعراض فضاح .

«عرض اعلی اولان مجلس میدن ایدر اعراض»
(رخصی بابا)

[۰۰] آزاده تک طبعنه موافق و قبوله
لایق اولماق اظهاری اقباض و اول
مفسددن اعراض ایدوب شو وجهه
اعتراض ایتدی که — ترجمه کلماتن —
شیخ الاسلام اسمعذ ، [جناب رسالتیناه
صلی علیه الاله لمعوتلردن اعراض تامله
جمله سن رانده دور یاش تقریر قیغه
اشارت بیوردیلر — سبرویسی]

اعراض { [ع] عزتله مک عزتله تک ؛
اکرام و احترام ایله تطیب
و تلطیف ایتک که ترجمه ده «آغیر لامق»
دینیلیر . «مسافری آغیرلادی ، طوق

اعذاب { [ع] یوق ایتک ، ایدمک ؛
اولدرمک ، اولدیرمک :

اعدام جانی ، جزای اعدام ، قاتلک
اعدامی . [جنکیز سندی ده ایکن
اردوسته طاری اولان خسته لکی اسرای
اسلامیه تک غلبه لکنه حل ایدمک تقلیل
مقداری اصرایتمکله هرچادردن یکرمی
اسیر اعدام اولغش — داهیة جنکیزیه —
عبدالرحمن] ، [حیاچک واصل صیاح
اطلاعی اونجه مان قتلاری اشعاروشو
اشعارنده اصرار ایلدیکندن نیزک ایله
یدی بوزکھی کاملاً اعدام ایدلشدور —
مشاهیر اسلام — حمید وهبی ،
[یمنی سیوش یاشانک قتل واعدامی
وزوربارک هجوم عموم ایله استقبالی
اوزوننه — مقدمه روضه الکاملین]
«برشی طوتار واریکن اعدام ایدر انسان»
«بارب یوق ایکن رجوبی ایدر ایدمک یوق»
(اسماعیل صفا)

اعذاب { [ع] منع و فراغت ایتک
صوبی تمیزله مک عذاب
دوشورمک ، دوشورلک ، صوبه معناده
نادرا قولانیلمشدر .

اعذار { [ع] معذور طوتقی ،
طوتامق . ترییده . منی
سارده یی ده افاده ایدرسه ده لسانمزد
هیچ قولانیلماز .

اعراض { [ع] صوغتی ، عریان
ایتک . نادرا قولانیلمشدر .

اعراض { [ع] معنای اصلیبی
فصاحتله تکلم و حقیقی
اظهار ایتمکدر . اصطلاحات نحو بهجه
کلمات عربیه تک صوکلرنده کی حرف ویا

« مثنوی یا مثنوی مولوی میدر یا خود »
 « عالم اعجاز دزدن بر آیت عظامیدر »
 (عونی)

« باقدیدم نسخه حیرتفرای قهرته »
 « روحی اعجاز ایدن محنی مالک عنین »
 (اکرم)

اعجاز { ع } متنادیاً خسته به
 باقی .
 اعجاز { ع } تقدم ایتک . [۱۰]
 کجک .

[۱۰] لسانمزدده هیچ قولانیلماز .
 اعجاز { ع } یازی بی نقطه لامق ،
 مؤلفین قدیمه اعجاز خطی عبث ، و یا بیوده
 زحمت عد ایتد کلرندن اخلافه یادکار
 بر اقد قلمری کتب نفیسه تک چوغندده
 نقطه قولانامش لردر ، کلماتک اعجایی
 مبتدیلرجه سهولت قرائتی موجبدر [

اعداء { ع } قوشد بر مق ، غدر
 ایتک معاسنی افاده
 ایدر سده لسانمزدده اصلا قولانیلماز .

اعداد { ع } حاضر لامق ، حاضر-
 لاندق : اعداد مهمات ،
 اعداد اسطه ، اعداد سفارش . [مقدمه
 الجیشی اولوق اوزره دال قلیج اعداد
 اولونان — شفیق نامه]

« مسکنت خلعتن ایله اعداد »
 « اول ملام دل و درویش نهاد »
 (نابی)

اعدادی { ع } اعداد منسوب :
 مکاتب اعدادیه ،
 مکتب اعدادی ، صنف اعدادی .

ظهور ایدن هنر و معرفت ، امر
 و کیفیت در که نظیر بی وجوده کتیر ممکن
 هر کسی عجزه دو شور بر : « اعجاز کار »
 = « اویله شی یایان . » « اعجاز کاری » =
 « اویله شی یایچاق . » « اعجاز کارانه » =
 « اویله آدمه یاقیشه حق صورتده . » « اعجاز
 نما » = « اویله هنر وایش کوسترن . »
 « کیمدر یهودی منکر اعجاز حق ایدن »
 « کیمدر مسیحی نفخ قیلان ذات صریحه »
 (لا)

« آتی جمع ایله مش ایسته و صاف »
 « طرز اعجاز ده حق الانصاف »
 (وهی)

« کورسه اعجازاتی بیلمزدی ماروت قضا »
 « کلک معجزد معجزدر سندنده ، اثردها میدر »
 (عونی)

« بنم اول نادره کو شاعر معنی پرداز »
 « رشک ایدر صریحه شعرمه سحر و اعجاز »
 (نفی)

« بوئه لعل شاهد اعجاز »
 « وقف جاوید آستانمدر »
 (ریاضی)

« اعجاز دکلیدر که باری »
 « تفسیردن آتی قیلدی عاری »
 (لا)

« هم اولدبرر افتاده سنی هم ایدر احیا »
 « مخصوصدر اول آفته اعجاز محبت »
 (نفی)

« خسته ناطقه به روح فزادر خامم »
 « ذات عیبی کپی اعجاز نمدار خامم »
 (بونک رشید یاشا)

مذلت ایتک مقصدیله بیوکلره فصل
و ذم ایلهمک. نادراً قولانیلشد.

اعجاب { [ع] تعجبه دوشورمک ،
دوشورمک : [مدحت

افتدینک یازدینی مقاله هر کسی اعجاب
ایتدی] ، [اویله سفسطه لر اهل عقولی
اعجاب ایدر ، اویاب فلک اعجابی]

« اول طرز عجبدر اولماز اعجاب »

« رندان عجم کوزغز آداب »

(شیخ غالب)

« لفظ رنگینه ده اولمازه مقارن نظم »

« حسن تعبیرم ایدرینه جهانی اعجاب »

(نفی)

اعجاز { [ع] عاجز قیلن ، قیلنق .
بومعناده نادراً قولانیلیر :

[قدرت کیه تک ارواح مشتاقینی اعجاز ،

افتده متحسین رهین اهتزاز ایتک

شاندن اولان — پزمرده — اکرم]

§ معجزه عد اولونه جق درجه ده بلیغ

سوز سوله مک ، سوزک بلاغجه اقتدار

بشر خالوجنده کوروله جک مرتبه ده

بولونعه سی . جمعی [اعجازات] در .

حد اعجاز = منهای مراتب بلاغت :

اعجاز قرآن ، اعجازات قرآنیه .

[برشمره ، برقره ادبییه ، حاصلی

برسوزه بوقدر متنوع مزیات و اوصاف

دفعه اکتساب ایتدیرمک اعجازه قریب

برقوه معنویه اثری اولدینی ایچوندرکه

اریاب بلاغت لسانعزده « اعجاز پرور » لکله

مظهر توصیف و بحال اولورل —

پزمرده — اکرم] § معجزه قییلندن

اعتوان { [ع] الذی اله و یرمک ،
نوبته الهه کردرمک .
قولانیلماز .

اعتوال { [ع] فریاد ایله آغلامق .
استعمال اولونه ییلیر .

اعتوان { [ع] اجرای عون ،
یاردمعلاشقی . قولانیلماز .

اعتیاد { [ع] درعهده ایدیلن شی
متمادیا کوزمک .

قولانیلماز .

اعتیاد { [ع] آیشیق ، عادت
ایدینک . ایدینک : [توتون

استعمالی اعتیاد ایتمه ملی] ، [حریمیه

صره ارسال عهد هایونلرنده اعتیاد

ایدیش — چلبی سلطان محمد — عبد .

الرحمن] ، [لکن اشته رنیزده بلبل

کله عاشق ، کل ایسه عاشق بیچاره سنه

جفایی اعتیاد ایتیش بریار ناموافق اولقی

اوزره کوسترلک معتادور — پزمرده —

اکرم]

« نه سحر ایلرینه کوروصف ذات بی نظیر گنده »

« هله طیم برازاوصافه اولسون اعتیاد اوزره »

(نفی)

« پیرودر او وحشت اعتیاده »

« نور نکهم اوچار هواده »

(معلم ناجی)

اعتیان { [ع] کوز دیکک ،
دیک دیک باقی . نادراً

قولانیلشد .

اعتیان { [ع] سووچدرمک ، آتاق
اعتیار قایدرمق § تراذمی دوچار

شیخ وصفی] ، [دیاده گرچکدن
شایان حرمت اولان انسانلر - هانکی
صنف خلقه منسوب اولورسه اولسون -
انسانیتک قدرینی بک بیوک بیلوب آسم
کورده قولاً وفعلاً محافظه سته اعتنا
ایدنردر - بزمده - اکرم] ،
[علانک شرف و امتیازی آنجیق علم
وعدالتک شاننه اعتسادن ناشیدر
- جودت باشا]

ایلر ایکن اعتنا اوزینه
اوغرا کنددی بیوک سوزینه
(لا)

اعْتِنَافُ { [ع] برایسه عنف ایله
باشلامق . عرییده
معانی سائر یه ده دلالت ایدرسه ده
لسانمزده هیچ قوللانیاز .

اعْتِاقُ { [ع] ایکی آدمک صورت
خصمانه بر برینک
بوینه صارله سی که ترکیه ده قوللانیلان
[بوغاز بوغاز کلک] تعبیری بونک
مقابلی عد ایدیله بیلیر . « لُحْجَةُ عَثَانِ » ده
[اعتِاقُ] ایله « مُعَانَقَه » مناجیه
فرق سز کی کوسترلش ایسه ده اوله
دکلدر . « مُعَانَقَه » مطلقاً محبتله بوین
بوینه صارلق دیمکدر .

اعْتِانُ { [ع] آدمک اوکینه
طور مقی انسانک ماهیتی
میدانه جیق می . قوللانیلایان اغاظه دندر .
اعْتِوَاءُ { [ع] بوکک . بوکک .
نادر آ استعمل اولورور .

« بوعاله اعتقاد اولونماز »
« درد اجله دوا بولونماز »
(لا)

« اعتقاد ایتمز ایسه ک ایلدیکم دعوا یه »
« اقتدارم ایدیم فن سفندده تقرر »
« نفی »
« نه سعادت نه صادق دیهلر »
« اعتقاد اتمکه لایق دیهلر »
(وهی)

« الحذر رنج خسوف آهدن ای ماهرو »
« اعتقاد ایتمزسه ک ایله امتحان آینه بی »
(اسکداری سری)
« اعتقاد ایله مه چون سوزلرینه »
(وهی)

اعْتِمَادُ { [ع] اعتقاد ایدهرک ،
کوکینه لرک : [فلانک
اقداتنه اعتقاداً بواشی ایدم ، آنک
حسن حالنه اعتقاداً بونلری اورابه
کونوروب تسلیم ایتمه سی تسبب ایدلدی]
اعْتِمَامُ { [ع] عمامه لثمک ، صاریق
صارغی ک اوتلر اوزا بوب
کالنی بولق ، طاعلر یشللثمک . برنجی
معناده نادرأ قوللانیلک ر .

اعْتِئَاءُ { [ع] زحمتل ایشه چالیشیق ،
دقت و اهتمام اتمک ؛ بر
ایشک ناشدن صامومه اولمامه سی ایچون
اوزتمک : [بوخدمتی کمال اعتنا ایله ایفا
ایدرسه موجب ممنونیت اوله جفی کند یسته
تفهیم ایدلدی] ، [اوماهه طوغری نظر
ایتمک ادب عشقه موافق دکلدره سلیم !
امان حفظ نکاهه اعتنا ایت - بارقه -

بعضی لفت کتابلرینک مندرجانی چوق
کوسترلک مقصدینه مبنی بومثالو کلمات
غیر مأنوسه یی دخی احتوا ایلدکلری
کورلدیکندن وار باب تبعک بضارجه
بونلرک کتابده بولونامه سی بر قصور،
نقیصه عید ایلدیکندن کتابمزه ده
درجه مجبوری کورلشدور.

اعتماد { [ع] قلباً طایعاً، عهداً
ایمانی، کوکنک، امنیت:

[عقل « صریح باشقه، مثک باشقه »
قضیه سنک حقیقتنه نه قونده حکم
ایلیورسه وجدانده « وطن باشقه »
خارج وطن باشقه « سوزینک صحته
او قونده اعتماد ایدیور — کمال]
اوله آدمک سوزینه اعتماد اولونماز.
اعتماددوله = دولتک امین آدمی .
اعتماد نامه = بر دولتک دیگر دولت
تزدینه کوندردیکی سفیرینه سفارتی
متضمن ویردیکی رسمی مکتوب .
[بویه اخلاق بوزلماش آدملرک
سوزلرینه اعتماد اولنمازی؟ — بوسه
مکتوبی — جودت پاشا]

« اللهم در توکلر اعتمادم »

(باقی)

« صبح صادق کبی بوحقیقه ایله اعتماد »
(نفی)

« ترک ایله کبر ایله عنادی »

« حصر ایتمیه نفسه اعتمادی »

(لا)

« اعتلا ایتمکسه افکارک اگر »

« پیرو اول اوباب استعداد سن »

(شیخ وصفی)

« قورقوسندن دشمنه جای کریز اولدی خلا »

« قنده قالدی بوندن اولکی تجیر، اعتلا »

(سروری)

« اورتبه یست اولورسک هر نه رتبه اعتلا ایتمسک »

(نای)

اعتلاج { [ع] غوغا ایتمک .

اعتلاص { [ع] آزه قناعت
ایله مک .

اعتلاط { [ع] نزاع ایتمک .

اعتلال { [ع] خست اولوق §
عوق ایتمک § اسناد

تسمت ایله مک .

اعتلام { [ع] بیلک § صو
آفق .

اعتلان { [ع] آشکاره اولوق .

اعتلاق { [ع] علاقه لئق ،
عاشق اوله .

اعتناء { [ع] قصد ایتمک ،
کوکلدن ایسته مک .

اعتماد { [ع] باشه بر شی
کیچیک § زیارت ایتمک .

اعتماط { [ع] کفران نعمت §
ناموسه طوفونعه .

[۰] بونلرک القساط مستعمله دن

اولدکلری معلومه در. لکن اولجه باشقه

ر عئده دخو، عرض ایلدیککی وجه ایله

ایتمك، بر محله قایاتوب عبادتله مشغول
اولق: [اعتكاف کیردی، اهل اعتكاف]
رمضانده آداب شرعیه په توفیقاً
جامعه حبس نفس ایله صائم و عبادتله
مشغول اولق: اعتكاف سن سنیه
نبویه دندر.

اعتكاف { [ع] مشكلتك، چكك،
سوسك معاری افاده
ایدرسه ده قوللائلماز. یا لکز (اعتكاف
تور) تعبیری نادراً مقام تزییف و
تشبییه استعمال اولونمشدرکه معنای
اوکوزك سوسه سی دیمکدر. ترکیه ده
«سوسر اوکوز کبی بالور» تعبیری
معروفدر.

اعتكاف { [ع] طورطوب اتمك،
بریکدرمك، دنك بايق
ایچون طویلاق: اعتكاف اشیا،
اعتكاف اقله.

اعتلاء { [ع] بوکك، بوکک
جینق: [اعتلاي شان،
فلان پك آز مدت ظرفنده اعتلاء
ایله دی]، [لكن نه آنلر کبی ارتقا
واعتلاء مهمل — پزمرده — اکرم]،
[نظامك مراتب و مناصبه مبادی
ترق و اعتلاسی سلجوق دولتک هنوز
صورتکیر تأسس اولمده بولندی بر
زمانه مصادف اولمفله — مشاهیر
اسلام — حمید وهی]

«آتش کبی سوه اعتلانی»

«کل اوله آ — وودیکم هوایی»

(معلم ناجی)

«یکدیگره نورتیه مخالفه شخص و عقل»
«عائده اولقدر مخالفدر اعتقاد»
(لادری)

«دیدي که ای سالک پاک اعتقاد»
(غالبده)

«که نوروظیت اولدی قضایای اعتقاد»
(لا)

«اعتقادنده دکل اهل فلاح»

«اویان دسترن اسب و سلاح»

(نابی)

«محکم ایت اساس اعتقادک»

(فضولی)

اعتقادی { [ع] اعتقاده، منسوب
و متعلق: [امرا

اعتقادی، بحث اعتقادی، امور اعتقادیه،
مسائل اعتقادیه]

اعتقادات { [ع] اعتقاده
متعلق خصوصات،
ملاحظات.

اعتکاب { [ع] توزلاق، توز
قالبیرمق، قوللائلماز.

اعتکاد { [ع] بر محله، بر شیشه
دوام و ملازمت. بوده

الفاظ مستعمله دن دکلدر.

اعتکار { [ع] انهای حربده عسکرک
بر بر شیشه قارشه سی.
قوللائلماز.

اعتکاس { [ع] عکسک، برشی
قاب اولق، ترسنه

دوغمک. نادراً قوللائلشددر.

اعتکاف { [ع] ترک الفت و اختلاط
ایله بربرده حبس نفس

اعْتَصَادُ { [ع] برشی قول اوزرینه
 اعتساف تکدستی طالع نامهربان
 (کاظم پاشا)
 اعتصاب { [ع] معنای اصلیمی
 قناعت ایتک ، بر قوم
 عصبه عصبه اولقدرد اصطلاحات فنیجه
 طمار طمار اولوب سکرلتمک معناسنه
 قوللایلیر .
 اعتصار { [ع] ایچنی چیقارمق
 ایچون برشی صیقمق ،
 صیقاق . بو مضاده [نصیر] زیاده
 قوللایلیر .
 اعتصام { [ع] ال ایله طوغنی ،
 تمک ایتک : [مخالفین
 یالکز دهشت ورودیلر جبل المتین امانه
 اعتصام ایتدکلرندن — مشاهیر
 اسلام — جزء ۱۳ — حمید وهبی]
 [محصورین فدیة نجات اولورق یانلرند
 کی کتھا کئی تسلیم ایتدکلرندن پادشاه
 کتھ حصارینه توجیه وجهه عزیمت ایله
 حصاره قارشی حاکمی — پردار — ایتکله
 کتھ لیلر درحال جبل متین مطاوعته
 اعتصام ایلدیلر — مشاهیر اسلام —
 حمید وهبی]
 مظهر فوز و فلاح اولوق دیلر سهکای صلاح
 عروء و تقای شرعه ایله دائم اعتصام
 § کنه اهدن صاقیقق ، قورغق :
 [اولیای عظام اعتصام نام ایله مظهر مرتبه
 ولایت اولشاردرد] ، [عاشق شیداسی
 کمال صفا و نشاط ایله سرکرم صرام اولور .
 لکن ینه دامن عفت و اعتصامی پاک
 اولوق — صهبانامه — طاکف پاشا]

اعْتَصَابُ { [ع] یره چارمق ،
 شدله برشی قاورامق .
 الفاظ مستعمله دن دکلدرد .

اعْتِقَابُ { [ع] ویره سی به مال
 صاتیق ، صاتیق ، صاتیقان بر
 شی یاره سنی آلدیقیه ویره مک :
 اویاب اعتقاب بروقت آه ندامت چکمز .

اعْتِقَادُ { [ع] دوکولمک ، بر
 شته باغلانوب قلاق

§ قلباً صحتی تصدیق ایله ایناتق ،
 کوکل باغلایوب حکم ایتک . حسنات

و سئاتند قوللایلیر : [اهل اسلامک
 آخرته اعتقادی وار ، اعتقاد اهل

سنت ، حسن اعتقاد ، سوء اعتقاد ،
 ارباب اعتقاد ، بنم اعتقاد بودر .

[مذهب و اعتقاد ماده سی صرف شخصه
 عائد اولوق ملاسه سیله اصلاً تعرض

ایتمیوب — مشاهیر اسلام — حمید وهبی]
 « اعتقاد بوکهمانندی بولونماز برینک »

(نفی)
 « بوامدادی رجا اعتردم اصلا بحت و طالع دن »

« دکلدرد روز کاره حق یایر بوعتقاد اوزره »
 (وله)

متقاضی اولوب طریق اعتدالون اعتزال
کوستردیلر — شفیق نامه]

اعتزال { ع عزیمت ، قصد
و توجه ، کیمک ایجون
یوز دوندرمک :

« ناسوت ابدی بر زمان مقامک »
« لاهوته می شمیدی اعتزامک »
(روحه خطاب — معلم ناجی)

اعتزال { ع کجه کزوب
اعتزال { طولا شقی ، قره قول
وظیفه سنی ایضا ایمک . یکجیری زماننده
کجه لری شهرک عافظه امن و آسایشه
مأمور اولان طاقم افرادینه « عس »
و بونلرک بیوکنده « عس باشی »
اطلاق اولونوردی .

اعتزال { ع معنای لغوی
اعتزال { طوغری بولدن صافتی
یعنی شهرام عدل و حقانیتدن انحراف
ایتمکدر . لایمزده ظلم و تعدی مقامنده
قولایلیر . جمی [اعتزافات] در :
[وقتیه ارض ولسطینی استیلا ایدن
صلیبونک اهل اسلام حقنده ارتکاب
ایتمه دکلی اعتزافات فالامشدی] .
[وجدان ممکن دکل طریق ظلم و اعتساف
قبول و شاهراه عدل و انصافدن عدول
ایتمز — معلم ناجی] ، « مفان »
محرارنده خیمه نشین اولان تارتارلرک
(بایجوخان) قومانداسیله ینه اطراق
پازده خیول اعتزاف ایتمکده
بولدقلری — مشاهیر اسلام — حمید
وهی]

عجزینی اعتزافه هر زمان حاضر در —
شارلوتنبورغ — سدا لله پاشا]

« نغصانه واردد اعترافم »
« بیوده دکل و لیک لافم »
(شیخ غالب)

« بنده عجزمه وار اعترافم لیک شوقدن »
« خلوصم بوندن اوز که نیجه تحقیق ایلمه میلم »
(نفی)

« دیدی که وار کندی به صور بی کذاف »
« فضلنه ایلمی اوده اعتراف »
(نابی)

« کم ایله سه اعتراف نقصان »
« مذکور طوقار کرم نهادان »
(مقدمه)

« عاقل ایلمر دائما عاقلده عجزینی اعتراف »
اعتزال { ع بر قبیله و یا کجه به
اعتزال { مسوب اولقی : انشای
جدال وقتالده بر قومه و یا قبیله به انتساب
اداسنده بولوغتی : [ناظم مناسط
جهانم دیوباد بانکشای اعتزا اولمغین —
شفیقنامه]

اعتزال { ع نفی عجز بر طرفتی ،
اعتزال { عزت نفس کوسترمک :
« نازینلر کوستر ابله ناز و اعتزاز »

اعتزال { ع عزت ایمک ،
اعتزال { طاقدن آیرلنی ، چیکلک
§ اهل سندن آیریلان و « معتزله »

دینیلن قره تک حالی ، مذهبی : [علامه
زبحشری ارباب اعتزالدن ایدی]
[قانون قناعتدن بیرون معجون آرزوی
کونا کون ایله نیجه دولو خیال محالی

« واقع کوريجك اعتراضی »

« انصافله حق اوله راضی »
(لا)

« ابتدا یم نیه درلو اعتراضات »

« هم هر برینده ابتدا اثبات »
(شیخ غائب)

اعتراض العیر { [ع] اصطلاحات
بر دعوا ده امالۃ و یا خود و کالۃ صفی

اولدینی و شخص ثالث صورتله داخل
دعوی اولقی امتداد استند بولونم دینی
حالد علیه حکم صادر اولان آدمک
او حکم حقند سرد اعتراض ایلمه سی
دیکدر . محاکم نظامیه ده اوچ صورتله
جاریدر . ایکنجیمسه [اعتراض المیراصی]
و اوچنجیمسه [اعتراض الفیر طاری]
دینلیر .

اعتراض علی الحكم { [ع] بر
محکمه دن

غیاباً صادر اولان حکم و اعلامک
اجراسته مخالفتله مدعینک دعواسنی
دفع و محکمه نک او حکم دن رجوعنی
طلب ایتک دیکدر .

اعتراض { [ع] ناموسه طوقنی .
قوللا نیلاز .

اعتراف { [ع] حق تسلیم ایتک ،
طوغری بی اقرار ایلمک ،

حقه منقاد اولقی : [اعتراف قباحت ،

اعتراف بحجج] جمی [اعترافات] در :

اعترافات صافدلانه . [لطافت انتظامی

تعریف و افاده ده قوه مقبضله ادباً

« یزد قیبه یارۃ نامه ورق شرمندن اولور »

« چون روی اعتذار سفید و سیاه و سرخ »
(رائق)

« مرد کامل اعتذار ایلمر ، تصد ایلمه من »

اعتراض { [ع] طاعتیق و پراکنده
اولقی . الماط معروفه دن

دکدر : اعتراض قرطاس .

اعتراض { [ع] بر فعل ، برشی
ایچون نه دن بویله

اولور ، نیچون بویله پایبور ، نه دن

بویله دیبور ، نیچون بویله اولسون ،

شویله یاغالی ، شویله دیمه لی ، بویله

ایتله دیکدر : [مرد کامل بیلیمه دیک

شیمه اعتراض ایتمز] عرییده معانی سائر بی

افاده ایدر . جمی . [اعتراضات] در :

اعتراضات محقه ، اعتراضات غرضکارانه .

[بونده اطراد و مساوات یوق ایسه ده

موقت و همده علی العموم کیجیلر حقند

مساعده لی بر صورت اولدیفه منی بر

طرفدن اعتراض اولنماشیدی —

سویش قنالی لایحه سی — جودت پاشا] ،

[برب الکیمه گیمیه اعتراض یوقدره .

حسبال اولورق جوابه ابتدا ایلدم —

جودت تاریخی جلد ۷ — مکتوب —

عممت] ، [برشدنلی طوفان اعتراض

آرمه سندن چقارقی آصریقایی کشف

ایله — کال]

« شانه زلف سختدر اعتراض »

(لا)

« چرادن دم اورری ما جرای فهم ایدن راغب »

« ادب مانع دکلی اعتراض صنع بیخونه »
(قوجه راغب)

اعتباراً { [ع] صابق، صابقت
تعیین میده مقصدیله ایراد ایدیلیر .
مثلاً « قونیه ولایتده یالواج قضاسی
یایقی فرمه ربیع الآخر سنه ۱۳۱۴
تاریخندن اعتباراً بوز طغان ناچی سابق
مکرمتلو فلان افسدی به » ، « تاریخ
سنددن اعتباراً آلتش برکون وعده
ایله فلانن شو قدر ایرا استقراض
ایتدم » ، [طلحه فخرانیله عساکر
جدیده بیننده همان اول کوندن اعتباراً
برفیرت جنبه پیدا اولدی — بوسنه
مکتوبی — جودت پاشا]

اعتباری { [ع] حقیق اولمایان،
فرضیات قیلندن اولان :
امرا اعتباری، امور اعتباریه . جمعی
[اعتباریات] درکه فرضیات دیمکدره
[امتیازنامهده مندرج اولان طسون
دوقایسته دن استعاب اعتباری اراده
اولنه حق اولسه بونده ایکی احتمال
واردور — سویش قتالی لایحه سی —
جودت پاشا]

« بردر البت قتاده تحقیق ایله تصور »
« واری، یوغی جهانک هپ امرا اعتباری »
(لا)

اعتبار { [ع] بر شیه ال صونق،
فانده مند اولمق. الفاظ
مستمله دن دکلدر .

اعتبار { [ع] یاشمق طونمق ،
چکه آلتزدن یکیرمه یارک
باشه اوردی صارتیق . مائوس دکلدر.

اعتدال { [ع] ایکی حالد ایکی شی
آراسنده اورتی اولش .
اورته حالد بولونش : [ایلول برکرمه
حلول ایدنجیه هوالر اعتداله میل ایدرک
آرهم صیره باغان یاغورلر — صوک بهار —
اکرم] اعتدال هوا، اعتدال لیل
ونهار = کیمجه وکوندوز بر اولش .
§ تناسب، اویغونلق : اعتدال قامت،
اعتدال دم، حد اعتدال .

« اعتدال اوزره اسوب صیف وشتاسنده نیم »
(جوری)
« یوقدر جهانده حیف که میزان اعتدال »
« دهنی لعل لی دولته »
« اعتدال اوزره ایدی غایتله »
(خاقانی)
« بهار اول دگمو بولشدی کالی »
« هوانک شولقدر وراعتدالی »
(ذاتی)
« بگزده سون خلقه بساط ایله آنک »
« اعتدال اوزره کرک آلانک »
(نابی)

اعتذار { [ع] عذر دیلمک ،
سبب و بهانه سرد ایدوب
قصورک عفوخی ایسته مک : [اعتذار] =
عذر کو ستروب عفو دیلمک صورتیه :
[کچن ماء خلف وعدلرینه احتمال بیمده
کبی اعتذار فقیری تشریف یورورلر —
جودت تاریخی جلد ۷ — همت]

« اعتذار ایله ایدر عرض متاع تسلیم »
(منیف)
« بلکه نادم اوله اطوارندن »
« اعتذار ایله به گفتارندن »
(نابی)

« مست می اعتبار ایدم بن »
 (شیخ غالب)
 « آندہ سبرغہ مکس دگلو اولونماز اعتبار »
 (نظم)
 « انسان که کور و بو اعتباری »
 « کیمیزی الندن اختیاری »
 (لا)
 « زهی کرم که نظر قله یوب عداوتنه »
 « میسر ایلہمش ایلہسه اعتبار بقا »
 (فضولی)
 « درستکوی اولانک کیسه یاری اولماز ایش »
 « نفاق ییلہنک اعتباری اولماز ایش »
 (چلبی زاده حاصم)
 « بری هم عاقل وهم صادق »
 « اعتبار و نظره لایقدر »
 (وهی)
 « اعتبار ایلر کدا فرزند ناپیسانه »
 (بلخ)
 اعتبارات { [ع] عد ایلہ یشر ،
 فرض اید یشر : اعتبارات
 منجین ، اعتبارات هیئون ، [بوملرک
 نتیجه سی اولان اعتباراتری عجز مره
 بخش بیوره رق قصور مری عنوائحه سی
 جناب قادر مطلق مقتضای حکمت
 قدسیه سیدر — پڑ مرده — اکرم] .
 « اعتبارات تقاسیم و فصول »
 « امتیازات مقامات و اصول »
 (نابی)
 « آدمک خانه تمکین ایدرمش ویران »
 « اعتبارات کدو خیز و غم انکیز کام »
 (زوله)

اعتبار { [ع] معنای اصلیه عبرت
 آنی ، عبرتله مایق دیمکرده
 سنا ترمده مجازاً افاده ابتدکی معنای
 بروجه آنی عرض اولونور ، عبرت آنی :
 [یا اولوالابصار ! شو بیچاره نک سوء
 عاقبتدن اعتبار ایدگز] § شرف ،
 حیثیت ، امنیت : [اولوله بر شاعر اورنجال
 برور هر برده اعتباره مظهر اولور ،
 ناموسی بر آدم هیچ بروقت اعتباری
 اخلال ایدمک حرکتده بولونماز ،
 پیاسده غایتله اعتبار ایدر ، تحبارک
 آسگا اعتباری واردور ، عالم تحبارده
 اعتباره حلل کتیرمه ملیدر] ، [یه اثر
 واردور که ذم و تزییفه اوغرامقله برابر
 اعتباری دیمدم تزیید ایدر — پڑ مرده —
 اکرم] § حرمت ، احترام : [بالانجی به
 کیسه اعتبار ایتر — مثل] § فرض ،
 تقدیر : [درستنه اعتباریله ، التي سنه
 مدت ایجار اعتباریله شهری بر لیرادن
 تراک ایدمک بدل ایجارک] ، [بردولنک
 مثلا درت یوز طونیلاتوق بر کیسی
 حجبنده بولنان دیگر بردولت کیسی
 اتی یوز طونیلاتوق اعتبار اولنه یور
 — سوش قانی لایحه سی — جودت
 پاشا] ، [شمس وقر — آسمانده —
 جلوه کر اولدقیه بزم عشقه ساغر مرک
 دور اعتباردن دوشمه بکنه امیدمن
 بر کالدور — بارقه — شیخ وصفی .]
 § اهمیت ، اعتنا : [نظر اعتباره آلتیور ،
 حواله سمع اعتبار اولونور]
 « های اوج دانش استخوانزار مباحاته »
 « کلوی اعتبارین ایلہمن و صافی مد شمعی »
 (عدالله و صافی)

اعانه { [ع] یارديم . اکثريا امور
خبره ایچون باوه واشیای
ساتره ویرمک صورتله وقوعولان
ماونت مخصوصیه اطلاق اولونور :
اعانه عمومیه ، مهاجرینه اعانه
خبریه ده بولمق . نظمه [اعانت]
صورتنده ده استعمال ایديله بیلیر .
وقتله نثرده دخی بو صورتله قوللا-
نیلیردی . شهدی نثرده کلیاً متروکدر .
جمعی [اعانات] در . اعانات عمومیه .

[آنک آبیاری اعانه دستکاری افاده
وافاضه سیله اول بلادی معمر و آباد
ایده کلدیکی براصحلی — کتاب حریره
دیباچه — جودت پاشا] ، [اعانه سی
مقابلنده سیاره اغائی منصبی اتخصاس
ایلدی — روضه الکاملین — محمود
جلال الدین پاشا]

[نه شام طرفدن اعانت اولونور —
رئیس الکتابه تذکره — عصمت بک] .

اعناق { [ع] عتی ویرمک ، قید
اسردن خلاص ایلیمک ،
آزاد ایتمک ، ایدلک : فلان کوله سی
اعتناق ایلیدی ، اعتناق جاریه ، عبدک
اعتناق .

اعنایم { [ع] اوایلایوب کچیکمک .
عرییده معانی ساتریه ده
دلاک ایدر . لسانتوده الفاظ مستعمله دن
دکلدر .

اعشان { [ع] مدیونی زیاده تقاضا
ایله رنجیده ایتک . بوده
اوتنه کی کیدر .

تسلم ایدله سی . [اعاده محاکمه] =
محاکم ابتدائیه و یا استئنافیه دن درجه
اخیره ده وجاهاً لاحق اولان و یا خود
ینه درجه اخیره ده غیایاً صادر اولونده
اعتراض قبول ایتمین حکم و اعلامک
اسباب مقبوله سرديله تکرار رویت
وتدقیقی او محکمه دن طلب ایتک .
« اعاده ایلیم نشتمی جسارت ویر »
« نظردن ایله دیدارکی نهان کوزلم »
(اکرم)

اعاره { [ع] برشی برآدمه طاریت
اوله رق ویرمک ، ویرلک که
ترکیده اکره فی ویرمه دینیلیر : [اعاره
کتب ، اعاره مجوهرات ، اثوابک
اعاره سی] ، [اعاره مطلقه] = بر
اصطلاح فقهدرکه اموال و املاکک
صاحبی طرفندن بلا قید و شرط برینه
اکره فی ویرمه سی دیکلدر . [اعاره
مقیده] = بالعکس قیود و شروط
معینه ایله اکره فی ویرلمکدر .

اعاشه { [ع] کچکندرمک ،
کچکندیرلک : اعاشه اولاد
و عیال ، بر عائله نک اعاشه سی .

اعاله { [ع] محتاج اولمق ، اولاد
و عیالک نفقه سنی تدارک
ایتک . نظمه [اعاشه] مقامنده
استعمال ایديله بیلیر :

« ایتدک سزی سعی ایله اعاله »
« تنبلکه ایتدک احاله »
(معلم ناحی)

« يك بيوك غلغلہ ایلر اظهار »
 « ایشیدن اولدی صانیر دفتردار »
 (وہی)

« فضولی نازینلر کورسه اڭ اظهار نیاز ایلہ »

اعادہ { « ا » کری کوندرمک ،
 کری کوندرلک : [صرفومک
 ردوسدن اعادہ ایدلدیکی : وارداولان
 اشیای مختلفہ بی کاملاً اعادہ ایتدی .
 کتابت اعادہ سی] ، [سرحد اغاری ممنوناً
 مملکت لرینہ اعادہ ایدشدور — مکتوب —
 جودت پاشا] . [حضرت اعادہ
 مرام ایدوب امدی بو صحرای پهنای
 آسمانده کی کوی زوکوب آد ب و چون
 سمین ماهتابی قبضہ دست قدرقه تسلیم
 اینسه گز مقولم دکلدر . الا بوکله
 معظمہ بی تکام دیدکده — سیرویسی]
 § اسکی حالہ کتیرمک ، کتیرنک :
 [اعادہ طاقت ، اعادہ حیات ، اعادہ
 زیارت ، اعادہ شرف . اعادہ اعتبار]
 مادیات ومعنویانده ، اشخاص واشیاده
 استعمال اولونور . [اعادہ زیارت]
 تعبیری وار ایکن [اعادہ ویزیتہ]
 دیمک عبت ، بلکه عیدور . [اعادہ
 یمین] = عندالحک کہ خضک تکلیف
 ایتدیکی بی کله سیه بندیرمک .
 [اعادہ مجرمیت] بر مملکت دن
 دیگر احسی برملکده فر ایدن صوب
 جایتک تاده سی ط ب ایدن دولته

اظہار { « ا » بر آدمی تمثلی
 ایدمق ، تمثلی چیقارمق .
 قولالینلار .

اظہار { « ا » آشکار ایتک ،
 ایدنک : میدانه قویق ،
 ظاهره یعنی آجبه چیقارمق . چیقارلق :
 [اظهار خواہش ، اظهار حجت ، اظهار
 مافی الضمیر . اظهار مافی البال] اظهار
 مافی السویدا = کوکلنده کفی آجیفہ
 چیقارمق . [تختان خزان خیابانلرندہ
 طولاشیرکن آیانفرسک ائندہ غریبانہ
 اظهار انکسار و افعال ایدن —
 پژمرده — اکرم]

« صبا ! اغیار دینین غم دلدارہ اظه رایت »
 (فضولی)

« الوبرمہ دی مکارہ دنیا دیوای دل »
 « آوارہ اولوب ایلہ مہ اظهار تلاشی »
 (ابن کمال)

« برده پرده صنعت اظه رایتکہ استند منع »
 « برتیا تر و خانہ پامش صوکرہ عاذ قومش آد »
 (لا)

« حکمک قیلاز اظه ر بو آثار ایلہ مہری »
 « امرک ایدر ابراز بو انوار ایلہ ماہی »
 (لا)

« سر رشته بی ایتہ متکین اظه ر »
 (شیخ غالب)

« بومظاہر کیم وجود مطلق اظهار ایلدی »
 « کندیدور کیم کندیتہ عرض دیدار ایلدی »
 (ضعیفی)

« ایتمه اطناب » سخن غیری بود ملرده منیف
 « فرضدر ادعیه خیر دوام دولت »
 (منیف)

« مائی عربیه سی لسانزده معتبر
 و مستعمل دکلدر » [اشهر براعه عجیز
 براعه فقیر وادی اطایه سوق و تسیر
 اولندی — روضه الکامین] زمانزده
 بو مثللو خاییده تعبیر اتدن استکراه
 اولونیور .

اطنابه { [ع] سایان ، کولکه ک
 § کانه ، علانیان کیریش .
 قولانیلاز .

اطنان { [ع] طنین چیقارتمق ،
 جینلاتق ، چیلادلق :
 اطنان ساعت ، اطنان جرس .

اطوال { [ع] اوزاتق ، اوزادلق :
 اطرال ، قوال ، بونادرا
 قولانیلیز . بومناده اکثریا (تطویل)
 استعمال اولونیور .

اظراف { [ع] ظرفلامق ، ظرفلا
 مدق : طرفه ، قابه
 قویمق ، قونلق : اظراف رقیبه ،
 اظراف هدیه .

اظفار { [ع] بر آدمی طیر ناقلامق :
 طیرناق بانیرمق ، بانیرلق :
 اظفار جبهه . استعمالی اندر در .

اظلال { [ع] کولکه لندرمک ،
 کولکه لی اولق . نادرا
 قولانیلیز .

اظلام { [ع] قرا شکمه قوهقی ،
 قرا شکلق ایتمک . [مظلم] .
 بوندن مشتقدور .

— مشاهیر اسلام — حجاج — حمید
 وهی ، [جامع شریفک فراشی نهجه
 وعد و وعید ایلله اطمع و اضلال ایدوب
 آرایش طاقچه محراب نظیق اولان
 سائر آویزه لر آراسنه آویخته ایتدی —
 شفیق نامه]

اطماعیات { [ع] اطماعه متعلق
 مباحث و مطالعات ،
 طبعه دوشورمک یا خود دوشورلک
 ایچون سوله نین سوزلر : [اوسرسم
 حالا اطماعیات ایلله ایش کوردرمک
 خولیا سنده می بولونیور ؟]

اطمال { [ع] محو ایتمک . قولانیلاز .

اطمینان { [ع] ربط قلب ایلله پیدا
 اولان امن و سکون ،
 انداک قانوب ایانمه ی : [اطمینان قلب ،
 کمال اطمینان ایلله ایشه . باشرت اولونورسه
 ثمرات جدیده سی اقتط و ایدبله بلیر] .
 [غلاط ایمان ایلله تشبیه بنیان اطمینان
 ایدوب هر یوزدن دروازه و وثوق بر
 کندی — شفیق نامه]

اطناب { [ع] تطویل کلام ،
 سوزی الفاظ زائده یه
 بوغوب اوزاتمق که (ایچماز) ایلله
 (مساوات) ک آرمه سی دیمکدر : اطناب
 مجمل = اوصانج ویرن اطناب .

« در ممکنون ایشه ده نظیرک اکرای نفی »
 « دوشورورینه کساده آتی زیب اطناب »
 (نفی)

[اطلاق عنان] = دېركینی براقی .
 [علی الاطلاق] = برشته مخصوص ،
 برقید ایله مقید اولماق صورتیه .
 تسمیه ، تعبیر معناسنده بونك جمی
 اولان [اطلاقات] ده نادراً قولانیلیر .

« اولش اول محوقضای اطلاق »
 « نفس آلدیرماز آسگ استخراق »
 (نابی)

{ [ع] ابسطلی ، اشرا حلی } **اِطْلَاقُ** اولقی . هیچ قولانیلماز .
 { [ع] دمی هدر ایتمك ، } **اِطْلَالُ** ایدلك § برسنه اوزرینه
 حواله اولقی . نادراً قولانیلشدور :

[سراپای جدرانی تمایل حیطانی
 مضحمل اطلالی — شفیق نامه]

{ [ع] كوز یاشارمق ، } **اِطْلَاحُ** ایدلك § كوزیاتی آقق : [اطلح
 ایتم ارباب رتقی بی آرام ایدر .]

{ [ع] زیاده ترله مك : } **اِطْلِئْسَاءُ** اطلنای ملهم .

{ [ع] كوزی یوقاری } **اِطْلَاحُ** دیکك ، یوقاری به باقق .
 بونلر الفاظ معروفه دن دكلدر .

{ [ع] طعمه دوشورمك ، } **اِطْمَاعُ** دوشورلك : [اطماع
 حریم ، خسیك اطماعی آساندر]
 بونك جمی اولان [اِطْمَاعَاتُ] آز

قولانیلیر . [یانلرینه جلب واطماع
 ایله قتیبه یی هر نه صورته اولور ایسه
 اولسون اغفال ایتمكی تعهد ایستدیردیلر

قانوناً ثابت اوله مدیفندن اطلاق امر
 ایدلی ، مدت محبوسیتی جزای کافی
 عد ایدله رك اخیراً اطلاق ایدلی [§
 برقید ایله مقید اولماق ، سربست
 بولونقی : [سولیدیکی سوزلر حقنده
 اطلاق زبان گفت وگوایتدی — مشاهیر
 اسلام — حیدوهی] ،

« ایله دم ارواحی سیران عالم اطلاقده »
 « سرعت سیر میحاطیح چالاكده در »
 (جلال پاشا)

« صاحب دولت وحاشی خلافت سنن »
 « صدر اطلاق طور ركن سن اولور غیره حرام »
 (نابی)

§ بوشامق ، بوشالقی :
 [اسباب شرعییه مستقید اولمایه رق
 زوجہ سنی اطلاق ایدن آدم تقبیح
 اولونور ، زوجہ تك اطلاق] بومنداده
 [تطبیق] زیاده قولانیلیر . § تسمیه ،
 تعبیر ، دیتخ ، دیمك : عجم ایچ یاغنه
 [پنه] اطلاق ایدر . [اول عصره
 قدر مشایخ اسلامه « ولی التم » اطلاق
 واقع اولماش ایكن دیباجه منشور اهتی
 یرایه اقب ولی النعمی ایله توفیق وتوشیح
 ایندردی — مقدمه روضه الكاملین] ،
 [ایشته شعر حقیقت بودرلو آتش
 فؤاد ایله افروخته اولان سائنحات
 عشق پرورانه اطلاق اولغیلدور
 — پرمردده — اكرم .]

[اطلاق ید] = خیر ایشله مك ،
 احسان ایتمك . [اطلاق لسان] = دیلی
 حالیه ریمك ینی آغزینه كلی سولیه مك .

[بوشا يك قولای كسب اطلاع ایدہ۔
 بیلرلر — فرانزجہ تحصیل — عطا :
 « دہم كسب اطلاع ایدم »
 « اطلاع اعلیہ وداع ایدم »
 (معلم ناجی)

§ دیگرى وقوف، بیلکی معناسندہ
 یالکز اولہرق استعمال اولونور : [ارباب
 اطلاع، اهل اطلاع] بوسورتہ استما۔
 لندہ « اتمک » مادہ سی کتیرہ صر۔ جمی
 [اطلاعات] در : [سیاحك اقوام
 شرقیہ حقندہ کی اطلاعاتی يك سطحی
 ومحدود اولدیق افادتندن آکلاشدی]،
 [اثنای طریق سمادت رفیقہ نیجہ
 احوال وامورہ اطلاع بیوروب —
 قوی يك رسالہ سی]، [بو خبر
 اسمیلك واصل سمع اطلاعی اولجہ او
 دخی اردوسیہ مقابلہ ریشہ شتاب
 ایلدی — مشاہیر اسلام — حیدوہی]
 [حق صدر مشارالہ کنندیسنی بزہ
 مصاحبہ ودائرہ خصوصیتہ دہ قبول
 ایلہ وقوف ومعلوماتندن وتاریخ سلفدہ کی
 اطلاع اتندن مستفید اولغلہ — کاتب
 چلی — عبدالرحمن]

« امجد . . . بونای ییلپسین ایلکسہ کر »
 « تحقیق واطلاع فحماوی ہر اثر »
 (اکرم)

اطلاق [ع] صالیورمک، صالی
 (ویرک : محبوسک حقندہ
 جہت عدلیہ جہ اجرا قیلان تدقیقات
 حقیقہ اوزرینہ مادہ جنائیہ اشتراکی

اوترکییدہ « طعام » حشودر . آنک
 ایچون اوسورتلہ استعمال ایدلہ ملیدرہ
 اطعام [ع] طاعی قیلق، قیلنق ؛
 آزدرمق ، آزدیراق .
 استعمال اولوغماز .

اطفاء [ع] سوندرمک، سوندیرمک
 (مادیات وممنویادہ قولانیلیر :
 [اطفای حریق ، آتشک اطفاسی .
 اطفای آتش فتنہ ، نائرہ غضبک
 اطفاسی] اطفایہ آلاپی = یاننہین
 سوندومک مأمور ہیئت عسکریہ .

« سوزی-سندی دینلککہ نور نامتہای »
 « نقشہ قابل اطفامیدر چراغ آلمی »
 (معلم ناجی)
 « سان آلت اطفای حریق ایدی طولومبا »
 « قوللق نقری خادم احراق اولہ جقدی »
 (پرتو قدیم)

اطفاق [ع] نائل صرام ایلہ مک،
 مقصدینہ ایریتدومک .
 نادراً استعمال اولونور .

اطلاء [ع] هواشیانہ میل اتمک
 § رشیک اوستہ برنسہ
 سورمک . نادراً قوللانیلیر .

اطلاء [ع] فوقولی شی سورمک،
 عطریات استعمال اتمک :
 اطلا عادات مستحسنہ دندر .

اطلاع [ع] وقوف ، بیلکی ،
 رشیک لدنیانی بیلک .
 لسانزدہ ایکی صورتلہ استعمال اولونیور .
 بری « کتب » لفظنک الحاقیلہ درک
 او حالہ « اتمک » مادہ سیلہ قوللانیلیر :

معنای ده افاده ایدوسه ده لستخزده
مستعمل دکلدر ، اِطْباق الذَّهَبُ =
آئین قیامی .

اِطْرَاءُ { [ع] مباغته مدح . فوق العاده
وصف و شایسته . [فلايت
مدحده اطرا ایلادی] دیمه لیدر ،
زیرا بولفظده ذاتاً مدح معنایی مندرج
اولدیفندن بومقامده (مدح) لفظی
هیچ ایراد ایتمه لیدر : فلانک ذکاسنی
اطرا ایدیورلر ، فلانک سخاوتی اطرا
ایدیور . فلانک شجاعتده اطرا ایلادی .
« آندن سوکره سزای اطرا »
« صاحب خشمه ادیب یحی »
(لا)

اِطْرَادُ { [ع] بر برینه اویوب
اولق ، نهج واحد اوژده بولوغی ،
برطرزده و براسلویده اولق : مارنده
هوا اطراد سز اولور . اطراد افکاره
[اِطْرَادُ لِلْبَابِ = قاعده بوزولماقی ،
اصوله موافق اولق ایچون .] کی نک
مقدار استیعابی آزالور اولدیفندن بو
اصول مساحده اطراد بولونه مرز —
سویش قتالی لایحه سی — وجودت پاشا]
اولور قاتقات اصابت فکر اولنجه اطراد اوژده
(نفی)

اِطْرَافُ { [ع] کوز بومقی . اولجه
ویرله یی شی ویرمک .
الفاظ معروفه دن دکلدر .

اِطْرَاحُ { [ع] یوکیک . بیوک
اورکی . « اورکی . » دومک
اورکی « تعبیری مشهوردر .

اِطْعَامُ { [ع] ییکم بیدیرمک ،
بیدیرمک : اطعام مسافرین .
اطعام مهاجرین ، زوارک اطعامی .
[اطعام طعام] تعبیری — یا کیش
اوله رق — استماله اصلاً احتیاج بو قدر .
ترکجه « ییکم بیدیرمک » تعبیرنه قیاس
اولونه ماز . زیرا لستخزده « بیدیرمک »
ماده سی یمکدن باشقه محله دخی
قوللانیله بیایر . آتک ایچون « ییکم »
قیدنی علاوه ایله تصریح مقصد ایتکه
لر و مجبورییت وارددر . لکن « اطعام »
بویله دکلدر . « اطعام » لفظده ذاتاً
« طعام » معنایی مندرجدر . بناء علیه

بحث اوصافده اطرا ایتسون اهل اجتهاد»
(سروری)
« اول نظرمک ایدوب بر اهل معنا »
« مدحنده مبالغه یله اطرا »
(شیخ عاب)
شیخ مرحومک شو یتنده کی
(مدحنده) حشو ملیح و (مبالغه یله)
حشو قبیح عد اولونور .

اِطْرَابُ { [ع] طریبندرمک ، شوقه
کتیرمک ، کتیرنک :
اهل خرابات اطربی .
« مطرب ! زی اطرابات »
« نفسه کله صفایاب ایت »
(معلم ناجی)

اِطْرَاحُ { [ع] طرح ایتک ، دفع
ایله مک ، دیشاری آتقی .
نادراً قوللانیلیر .

اطاعت { [ع] طوع اوزه
بواونق. بویون ائکک.

براسری قول ایله حکمی اجرا ائکک :
[اوامر الیه به اطاعت فرستدر ،
اولوالامرہ اطاعت واجبدر . بویونه
اطاعت ایدن چو جق البت مظهر فلاح
اولور .] انسان بوجیات فانی ده جناب
حقه عبادت ، دیوانه اطاعتله ، وطنه
خدمته ذری و آخری مهوراید بیلیر —
سردار اکره عمر پاشا]

«اطاعت اوزه درشرع مینه داتما بونلر»
«قوبدر حق بوکم بو خاندانک صدق وانی»
(مهدی)

« چون کوردی اطاعتنده امال »
(فضولی)

اطالہ { [ع] اوزاتق ، اوزادلق :
اطالہ دست تعدی ، اطالہ
لسان = دیل اوزاتق یعنی ذم و شتم
ائکک ، سوکوب صایق . [اوته به
بری به اطالہ دست خسار و (خراسان) .
(بهستان) جهلری تسخیر ابتداز
ایتمکده — مشاهیر اسلام —
تیمورلنک] . [تصادف ایلدکلی
مزاعه جرارد منتظر کی اطالہ ایادی
خسار و مضار ایدرک — روضه
الکامین] ، [اطالہ ایادی بغماکری
و شقاوته مقتدر اوله میهرق قلوب
قاسیه لری لرزان و بال پرصولری رزان
اوشیدی — وله]

اطباق { [ع] ذبق پیدا ائتمک .
قاپاق . قیادق . عرییده باشقه

« اول رأی که ایش ایدی اضمار »
« خدام و خواصه ایدی اظهار »
(نابی)

اضمامه { [ع] جامع معانسه در .
جمی [اضایم] در .
الفاض مستمله دن دکلدور .

اضمحلال { [ع] زوال بولق ،
نابود ، محو اولق ؛
بوزوله رق یتک . سؤعاقتیه اوغرامق ؛
[رومالیرک فساد اخلاق ، موجب
اصمعالی اولدی]

« کله - سون بکون فتور ایدیشه فساله »
« باعث اولسون سی روز افزونم اضمعالله »
(شیخ وصفی)
« اودمکه اوله شقت پذیر اصمعال »
« بو خود نه نشات واپسند وجود »
(نابت)

اطارہ { [ع] اوچورمق ، اوچورلق ؛
اطارہ کبوتر = کوکرچین
اوچورنه سی . وقتیه عربلرک مخبرانده
کوکرچین استعمال ایتدکلی اوانده
اصطلاح مخصوص اولشیدی . اوزمانلر
مکنوبک کوکرچینک آیاغنه باغلانوب
کوندورله سندن طولانی لسانره سرعتله
کوندورمک . کوندورلک معناسنده انتقل
ایتمش ایهده ایوم :

« مینه خوشدی دون کیچه جواریکه عزیمتم »
« اطارہ رفیقیه تود اوزه جرأتم »
(اکره)

شوریده کورلین [اطارہ رفیقیه]
کی تعبیر لر خوش کوریه مدیکندن هیچ
قورایتمه در .

بر او قدر زیاده لشدیرمك ، زیاده لشد .
 یرلك : [اضعاف مبلغ ، اضعاف
 اضطراب ، مقدار مماشك اضعاف]
 مادیات و معنویانده استعمال اولونور .
 اضلال : [ع] ضلالت دوشورمك ،
 (دوشورمك : طوغری بولدن
 چیقارمق ، چیه اریق : [بو طریق ایله
 کریوه] اضلالده معتقد امتطا کوردیلر —
 شفیق زامه [

« بنم شول که شیطانیه بوق حاجتم »
 « عزازیلی اضلاله وار قدرتم »
 (عزت ملا)

« بر شخصی که او شادایده حق کیم ایدر اضلاله »
 (لا)

« سنین ایدن اضلال نیجه اهل طریق »
 « سنین ایدن اهدا نیجه کککشته راهی »
 (لا)

اضلالیات : [ع] اضلاله منسوب
 یعنی آزدیره جق ،
 عقیده بوزده جق مباحث و مطالعات :
 [او زندقك اضلالیاته قولاق آسان

بولونعادی . اضلالیات زندیقانه]
 اضمار : [ع] قلبده کیزله مك ،
 (کیزله مك : اضمار غیظ =
 کین صاقلامق . معانی سائرهمی اساتمزده
 مستعمل دکلدر : [منسوباتی حقارتنده
 اضمار کین ایتمکله برخدمت مهمه ایله —
 شفیق زامه [

« نه مشکل درد امیش یادوب جوسودای عبت کیم »
 « بلا اندر بلا در امر اظهارندع اضماری »
 (سیکتم پاشا)

« میر ایدر قتل و طعام کردکار »
 « سنده قالمز حرم و آرز اضطرار »
 (ترجمه مشنوی — اسماعیل فرح)

اضطرازی : [ع] مجبوریته ،
 اختیاریه زور ایله اولان ؛
 اختیاریه ضدی صورتیه وقوعه کلن ؛
 سکون اضطرازی ، سکوت اضطرازیه ،
 اطاعت اضطرازیه ، موافقت اضطرازیه ،
 تجاهل اضطرازی .

(اضطرازیات) مجبوری ، زورینه
 یابیلان شیلر . (اختیاریات) ضدی .

« اضطرازی دل نیجه جانور برمه سین اول غزیه »
 « چاره یوق تیر قفسادن احترازه نیلسون »
 (نفی)

« اضطرازی ایدر اشعاری شمعی تحسین »
 « سوزده کلدکجه قبول ایلمه بن حسانی »
 (وله)

اضطرام : [ع] آلولمك : اضطرام
 آتش غرام . § صاج
 و صافله قیر سیرمك . ایکنجی معناده
 قولانیلماز .

اضطرباز : [ع] قرن چکلمك ، آتی
 ادمان ایدوب بوله
 طایانه جق صورتده قولتندرمك . الفاظ
 معروفه دن دکلدر .

اضطباء : [ع] اوتانوب صیقلق :
 اضطباء : اصطیای صبیان ،
 اضطنای نسوان .

اضعاف : [ع] ضعف قیلق ،
 (قیلق : اضعاف دایه
 § بریشك او زورنه بره منلی ضم اتمك ؛

« اضطراب حال بادی سکونت اولدینی »
 « طفل کن معلوم اولدی جنبش کوهاره دن »
 (عارف سلیمان)
 « اضطراب آور انوار رخکدر نکم »
 (ناطق قديم)

« رشک و خسار دل خورشیده مالش اضطراب »
 (قسولی)
 « شکر کیم بی منت وبی اضطراب روزگار »
 « عزت و رفعتله اولدم کامیاب روزگار »
 (نغمی)
 « املی اضطراب ایدر افزون »
 « قوت رشته ییج وقاب ایلدر »
 (راغب)

« اضطراب سینه دن عمر مده ایتم اشتکا »

اضطرابات { [ع] اضطرابك جی .
 التر ، صیقلیلر :

[اضطرابات قلبیه می تعریف ایدم .]

اضطراب { [ع] ناچاراق ، چاره -
 سرك ، زورینه اولان

حال : بالاضطراب = ناچارلق حالیه ،

زورینه اولدرق . [نهك بيوك فتوحاته

موفق اولدقجه قرن مساره نهده تعاقب

مشكلات ايله رهين اضطراب اولور

ایدی — مشاهیر اسلام (ابو مسلم) —

حمیدوهی [، بهره آدمیت نیدو کندن

آگاه اولیانله ایتار واسباعی لایق

دکدره مکر بالاضطراب اوله — توقاد

مکتوبی — کافی]

« روضه امیدم اولسون پرکل مقصود ایله »
 « باغ حرمان ایتمه سون لاله ستان اضطراب »
 (نظم)

اضطراب { [ع] یان اوسته یاتقی
 سجده ده قولتوقلری
 صیقوب کوکی بره دکدرمک . قادیلر
 ایچون نمازده بوصورته حرکت ایتمک
 سنتدر .

اضطراب { [ع] جاتقانش ،
 حرکتله ، هیجان
 مادی و معنوی عذاب ، تلاش ،
 الم ، صیقلیت : اضطراب آور = الم
 ویریحی ، صیقلیت کتیرن . [ارباب
 فضل و کمال دوچار قید اضطراب
 اولدیفندن بحث مقامنده ایراد و ترقیم
 اولغشدر — شرح شفیق نامه — محمود
 پاشا] . [بر عاجز قلک نفس صریر
 اضطرابی اولان ساده بولوحه طبعیه
 مصادف نظر من اولنجه بوکاده شدت
 انجذابدن کنیدیازی آله مبر — پر مرده —
 اکرم] ، [ای صتمه کونش یوزلو
 جانانه نهیه اضطراب ویر بیورسین ؟
 خسته اولان جانمی نهوقته قدر آتشد
 یاقوب طوره جقسین — بارقه — شیخوصفی]

« روح یته اضطراب ایچنده »

« فکرم یته کشمکشدن فالان »

(اکرم)

« نیچون مقید تار بلای زلف اولدک »

« سزادرای دل سرکشته اضطراب سکا »

(نامی)

« دوز سیمایه فکر ایتدیکجه حنک اضطرابندن »
 « کوکل بریده ای آرام جان سنسز قراویتمز »
 (لا)

«اضافه» [ع] طارلفه دوئمك،
طارلفمق . استعمال
اندر در . مأنوسی دكلدر .

«اضجاع» [ع] یاتبرمق . یان اوسته
یاقمق مناسنده [اضطجاع]
قولانیلیر .

«اضحاک» [ع] کولدرمك، کولدر .
لك : ماهر بر آفتور ،
ارباب تماشایی هم اضحاک ، همه ابا
ایده بیلیر . صیانك اضحاک قولایدر .

«اضرار» [ع] ضرره صوفق ،
زیان ویرمك، ویرلك :

ارباب احتکار ، دائماً ناسی اضرایدر .
[عالمکنه جوار اولان بعضی ملوک
طوائف دیگر لری کی هنوز کندی .
یلکرنیدن اطاعت ایتمد کاردن بشفه
آورده صروده تبه سنی اضراره دخی
متصدی اولقده بولغاری جتبله
— مشاهیر اسلام (جلال الدین اکبر)
— حمید وهبی] ، [کرك وظیفه ك
داخلنده وکرك خارجنده اجرا سته
مجبور اولدیك حسناتدن فرار وهیچ
برکیمه بی اضرار ایلمه — تعلیم قرائت
— معلم ناجی]

«اضرام» [ع] آنتی آلوندرمك،
طوتشدرمق . الفاظ
مأنوسه دن دكلدر .

«اضطباع» [ع] قوله آلمق . اثنای
حجیده معین اولان
اصوله توفیقاً احرام صاوغق مناسنده
بر اصطلاح شرعیدر .

«منظومه فارسی وش ابیات»
«بالجمله تتابع اضافات»
(شیخ غالب)

«اضافت» [ع] قاعده مخصوصه سته
توفیقاً بر عبارتده
یکدیگر نخی علاوه صورثله تعقیب ایدن
ایکی کلمه یئنده کی علاقه نسبه ، ارتباط
[ایکی کلمه نك بر برینه مرتبط اولیشی . بو
معنارده مطلقاً [اضافت] طرزنده استعمال
اولونور : اضافت لامیه ، اضافت بیانیه .
[قید اولش شکوفه لر قویارلدینی
بره نسبت ویا آلتدینی طرفه اضافتله
باشقهجه برخاطره دلنشینه ، آریجه
بر جاذبه خاطر نشانده مالک اولورسه
آلغنه بر درلو قبیله ماز — پرمده —
اکرم]

«اضافه» [ع] میل ایتمک ، ضم
ایتمک ، اوسته قومق
[ع] قاعده موضوعه سته توفیقاً برکله بی
دیگر کلمه به ربط ایتمک ، برکله دیگرینه
ربط ایتمک . بو معنارده [اضافت]

طرزنده قولانیله ماز : توالی اضافت
= تلفظی لسانه ثقلت ، صباخه نفرت
ویره جک صورنده بر قاج کلمه نك بر برینه
اضافه سی . [بو مائر عظیمه شهریارانه سی
نام نامیسنه (قانونی) لقب منفردی
اضافه ایتمدیرمش ایدی — سلطان
سلیمان — حمید وهبی]

«سوادیده خورشید اولوردی اعلا ده»
«اضافت بدنگله اوجوهر نابود»
(سامی)

اولی: اضاعه افکاره نظمه (اضاعت)
 طرزنده دخی استعمالی جائزدر .
 [سراپا یعنی غمره غرای صدقات
 اولان جبین مبین آفتاب اضاعتدن
 تامقبل لب ادب فلك اطلس اولان
 دامن اجلالنه ، آندن پای عرش
 پیماسنه وانجه منظور نظر موشکافی
 اولدی - سیرویی] زمامزده شو
 مثاله کورلدیکی کپی نثرده (اضاعت)
 صورتنده قولانیلمه یور .

اضاعه [ا] ضایع ایتک ، محو
 ایدمک : [اضاعه وقت
 جائز دکلدور . اضاعه ایام نوجوانی ،
 بالآخره موجب پشیمانی اولور . اوپله
 قیمتدار بریادکارک اضاعه سنه هر انسان
 راضی اوله ماز .] وقتله نظم و نثرده
 (اضاعت) طرزنده دخی قولانیلیردی .
 شمعی بوضوئله یالکیز نظمه استعمال
 ایدیلیر . [والا قدر بیلیمز و خود
 ناشناس برآلای ندمای وسواسه
 بهوده یره سلام و شناسری اتلاف
 واضاعت انجیه سز - قواد مکتوبی -
 کافی]

اضافات [ا] اضافتک جمی :
 اضافات بیانیه . تنایع
 اضافات = تلفظی لانه واستماعی صماخه
 خوش کلمه بن بر قاج لفظک مسلسلا
 یکدیگره اضافه سی § اصطلاحات
 صوفیه جه علائق ، روابط دنیویه :
 اسقاط اضافات = ترک ماسوی .

اضمات [ا] سکوت ابتدیرمک ،
 صوصدیرمق ، صوصد-
 برلق : اصمات نسوان آسان دکلدور ،
 متوهک اصماتی . عرییده اولدیفی کپی
 برشیک ایچی لبالب یاخود طایقه باصه
 طولدرمق وزراعت ایدلمه مک سیبیله
 ترلا قانی اولقی متالاری لسانمزده معتبر
 ومستعمل دکلدور .

اضمام [ا] صاغرائمک § شیشه تک
 آغزینی طیفامق . [اضمام
 الدعاء] = کرک نصبت ، کرک لوم
 وتقیج یوللو حقنده سوله نیلین سوزلی
 دیکلمه مین آدم . بویه آدمک نه نفسنه ،
 نه عالمه خیری اولماز .

اضاع [ا] یاردم ایتک ، غبی
 برآدم کرکی کپی تعلیم
 ایدلمه مناسنه ایسه ده هیچ قولانیلماز .
 اضان [ا] طارلق ، آتاق
 دیره مک ، کبرلیمک کپی
 معانی مختلفه بی افاده ایدر . فقط
 لسانمزده اصلا استعمال اولونماز .

اضواء [ا] قورومق ، یاش
 وایسلاق برشیک تأثیر
 هوا ایلر رطوبتی زائل اولوب قورو
 حالنه کلمه سی : اسوای دستمال ،
 اسوای جلد .

اضهار [ا] صهریت پیدا ایتک ،
 داماد اولقی . نادرا
 قولانیلیمدر .

اضاه [ا] ضیا لاندیرمق ،
 ضیا لاندیرلوق § روشن

« ترك ايله اصابت ادعاسن »

« اصلاح ايده در عقب خطاسن »

(لا)

اصلاحات { [ع] اصلاحك جمعي .
[بوزوق حاللى ، انتظام]

مسز و بولسرايشلىرى ، فناقلرى دوزلتمك ؛

تنظيم و تنسيق امور اداره اتمك : [اصلاح

حات ملكيه ، اصلاحات متصوره ، اصلاحات

جديده ، سايه شاهانه در دست اجرا

بولونان اصلاحات كلييه لك اكالمى متعاقب

بك چوق ثمرات نافع حاصل ايده چكى

بي اشتها در .] ، [حضرت پادشاه

ارتق كسور كشالتى لوازمى اكالم

ايچون سوزى و پياده عسكرينك

ترتيبات و اصلاحات حصر مشغله ايلدى .

مشاهير اسلام — حميد وهى] ،

[بناء عليه مدتيجه مرتبه سى دون

اولان بر مملكتده ترقى به خدمت

داعيه سنده بولونالركالات مدنيه سى

معلم بر ملكك احوال و اسباب انتظامى

مشاهده و مطالعه ايقه مش اولورلرايه

اصلاحاتجه ايده چكلىرى تصور و تدبير

بولوندىقلرى دائره لك درجه سنه قياساً

اولور — مكتوب — سعاده پاشا] ،

[نظام الملك مجرد دروايت عالم پسندانه سى

ثمره سيله حيله بر مسند عالي به ارتقا

ايدنجه تنظيم و توثيق امور دولته ،

قانونلر ؛ قاعده لر وضعنه و ممالكك

محتاج اولدينى اصلاحاتى موقع اجرا به

قويمه باشلادى — مشاهير اسلام —

حميد وهى]

مق : اصغرار اوراق ، اصغرار عين ،

اصغرار سيمه .

اصلاح { [ع] بر شيك عيب
و قصورى رفع ايدوب

اينى حاله كثيرمك ، تحسين ايديله چك

طرزه قويغى ، بر شي دوزلتمك :

[اصلاح حال ، اصلاح امور ، بر مدبرك

اقدام وظائفى مأمور اولدينى اداره ينى

دائماً اصلاحه چالشمقدور .] نسبتده

[اصلاحى] دينليرى : تدابير

اصلاحيه ، [چكن سته فرقه اصلاحيه

ايله چقور اووه ده كزىلان عجلرده

جىلان سوريلرندن باشقه — آطنه

مكتوبى — جودت پاشا] ، [دوليس

ايسه مودسون اصولنى تماميله اجرا

ايتيوب كويآ آمده كى خطالارى اصلاح

بولنده بعض تعديلات و تغييرات اجرا

ايتمكه — سويش قتالى لايحه سى —

جودت پاشا .] [اصلاح ذات الين]

= ايكي كشينك آراسنده كى خصومت

رفع ايديلوب يارشدريله سى .

« امور دولتى تنظيم و اصلاح ايلدى الحق »

« عمارت قىلدى اقدامى نيجه امصار و بلدانى »

(ذيل همدى)

« كاه اول شاه عنايت معتاد »

« يعنى اول باعث اصلاح عباد »

(خاقانى)

« كيمر و برن عليه تدابى به احتياج »

« كيمر قويان مزيت اصلاحى سر همه »

(لا)

اَصْعَارُ { [ع] کبر ایدوب یوزنی
ایکک که لسانمده بوشا
[صورت ایدیور] تعبیر اولونور .
اَصْعَاءُ { [ع] قولاق و یروب
سوز دیکله مک ، سو .
یله نیلی دیکله یوب قبوله واجرا ایتمک :
[اولجه نصاب واقع بی اصفا ایتدی] ،
[صورت سلوکدن رنگ توکل کیدوب
عالم همتدن بوسروشه ملهم اولدم .
وبو معنایی اصفا قیلدم که ... —
شکایتنامه — فضولی]

«زبانہ نطق ویرمش گوشہ ویرمش قوت اصفا»

(نابی)

« سوزنی اغترایسه گده اصفا »

« ایتمه معنوی دخی استهزا »

(وهی)

« سن قدرت فہمی ایله پیدا »

« بن سویلاییم سن ایله اصفا »

(شیخ غالب)

« سمع پاکیلہ ایدردی اصفا »

« کوکده جبریلہ نہ امرایسه خدا »

(خاقانی)

« ای طالب شیراغ معنی »

« انصاف ایله قیل کلام اصفا »

(شیخ غالب)

اَصْعَارُ { [ع] کوجلتمک و خوار
کورمک ، حقیر عد

ایتمک : اصفار کبار . معنای اولیہ
[تصغیر] زیادہ استعماں اولونور .

اَصْفَرَارُ { [ع] صاری اولتی ،
صاری کک ، صرار .

کله بلا لزوم یازلشدرکه بونلر طی
ایدیله جک اولسه کلام حشوسز و آهنگدار
اولور . بونده « سریعاً ، عاجلاً » و
اشعار ، ازبار « ماده لرندن هانکیلری
حکماً دها قوتلی ایسه آنلری ابقا
ایله دیکر لرخی یازمه لیدر . ایشته بو
قیلدن اوله رق [برای صید و شکار]
تعبیرنده دخی « صید » ایله « شکار »
دن بری زائد و بی لزوم اولدیفندن
بونلرک بری طی ایتدی و یاخود بو
تعبیرک یرینه [برای اصطیاد] تعبیری
استعمال ایله ، لیدر . حاصلی کلامده
الفاظ مترادفه تک استعمالی بعضاً تأیید
حکم و معنی ایچون تجویز اولونه بیلیر سده
اوله بلا لزوم و یاخود زائد اوله رق
قوللانیلمه سی مناسب دکلر .

اَصْعَابُ { [ع] کوچ و مشکل
ایوانی ، کوجلشدرمک ،
کوجلشدیرلک : اصعاب امور ، اوایشک
بو قدر اصصای . ینه بومعناده [تصعیب]
زیاده استعمال اولونور .

اَصْعَادُ { [ع] بوقاری جیفارمق ،
یوکسه قالدیرمق . عربیده
معتبر و مستعمل اولان معانی سائر ه سی
لسانمده اصاف اولانلار . [بوسفرلده کی
غلباتی ایسه حضرت اطرلرک شان
فاتحانه سی اقصای اشتهاره اصعاد و متبوعی
یاندنه احراز ایتدیکی امنیت و اعتمادک
درجه سی قرین از دیاد ایلدی — مشامیر
اسلام — حمید وهی]

« هر كيمك وارايسه ذاتنده شر اوت كقري »
 « اصطلاحات علوم ايله مسلمان اولماز »
 (فضولى)

اصطلاحات { [ع] هيچ اثرى قالمق
 صورتيله دييدن
 كيمك : اصطلاح شمير .

اصطلاح { [ع] آدم انتخاب
 واختيار ايتك ، آدم
 سيمك : اصطلاح دوست . [شعله چشم
 جمده بومي شمع بزم آراى اصطلاح كې -
 شفيق نامه]

« ناز واستغابى ترك اينده آشوخ عشوه باز »
 « بونجه عشاقك ايچندن ايله عاشق اصطلاح »
 § ترتيب ضيافت واحبابى دعوت
 ايتك § صنيعه اويدورمق كې . صافى
 سازمسي عربده معتبر ومستهملدر .

اصطلاح { [ع] آوه چيتمق ،
 صيده كيمك ، آولاق :
 [براى اصطلاح انبارلى قريسته
 قدر كيشه كلى حاليه اللى بوش
 دوندلر] يادكار اقلام اسلاف اولان
 واليوم قوللانيلمقده بولونان بعض
 جمله لرده ، تمبيرانده اولدني وجه ايله
 الفاظ مترادفه استعمالى وقتيله اثر
 هنر ومعرفت عدايدلش اولسه بيله
 زمانمزده مستحسن ومقبول دكلدر .
 زيرا سادكى افاده يى وسلاست كلامى
 اك زياده جخله دار ايدن بو مثله
 حشو ياتدر . مثلاً [وقت حركتنگرزك
 سريماً وعاجلاً اورايه اشعار وازبار
 ايدلسي الزمدر .] جمله سنده ايكي

سازمزه (اصطلاح) عربده اولدني
 كې صلحاشك ، مصالحه معنا سنده
 اصلا قوللانيله ماز .

اصطلاحات { [ع] ارباب علم
 وفنون پيئنده حاصل
 اولان موافقت اوزرينه معنای مخصوص
 ايله قوللانيلان كله و تركيلر ، اصطلاح
 جمى § تكلفي سويله نيلن سوزلر :
 اصطلاحات ادبيه ، اصطلاحات طبيه ،
 اصطلاحات رسميه ، اصطلاحات رياضيه ،
 اصطلاحات سياسيه ، اصطلاحات
 شرعيه .

« كراكه صوف بر مياهاص »
 « موج آور بحر اصطلاحات »
 (شيخ غالب)

« صرير خامه صانع اصطلاحات بوغولقله »
 « ايدر بيجاره دائم شبوه كتابدن فرياد »
 (قوجه راغب)

« جوش ايدر صانكه يم عرفاني »
 « اصطلاحات بوغار ياراني »
 (سنبلزاده وهبي)
 « اصطلاحات هنر يندر هپ »
 « بر آلاي قول مزخرفدر هپ »
 (وهبي)

« لطفك قدرني بيلدرمك ايچوندر مطلق »
 « اصطلاحات فنون ايچره بولونمق ايساد »
 (ناي)

« كيميا كر سوز ايله سير اولماز »
 « اصطلاحات ايله اكسير اولماز »
 (ناي)

اصطلاح { [ع] بر علده ، بر
فده ، بر صنعتده

موضوع اصلیندن باشقه معنای
مخصوص ایله قولانیلان کله، ترکیدرکه
ارباب اختصاصک بالاتفاق استعمالیه
تعیین ایدر: مثلا (اشباع) کبی که
قارن طوبورمق ، چوغالتقی متناسته
موضوع ایکن علم طیده بر ماده ک
قوه تحلیله سنک زوانله اصطلاح
اولمندر. (اشتکاء عن الحکام) کبی.
« اصطلاح اولمش دیشیر فکرو تلاشه بیجوتاب »
(تحفه وهی)

« تا کجه بنجه مدرسه قبل وقالدن »

« آکلاغاز اصطلاحی کتاب عبتک »

(نانی)

§ بر قومک موضع اولندن نقل
اولونان بر اسم ایله دیگر بر شیشی
تسمیه ده اتفاق § تکلفی، طه طراقلی
سوز: اصطلاح پاره لبور، اصطلاح
صاتیور.

« اصطلاح اوزره تکلم ایلر »

« باقوب اطرافه تبسم ایلر »

(وهی)

اصطلاح پرداز، اصطلاح بروز =

تکلفی، هر کسک آکلاجه به جنی

صورته سوز سوله بن. اصطلاح جیردازانه

= تکلفی سوز سوله مکماثل اولان آدمه

یاقیشه حق صورته. اصطلاح جیردازی =

اوصورته، تکلفی سوز سوله مکماک.

اصطحاب { [ع] حفظ ایتمک ،
دوستقلده بولونمق ،
الفاظ مستعمله دن دکلدن .

اصطخر { ابرانده بر بلده نک اسمی
§ صو بر یکمش بر ،
اصطخرخ { حوض ، کول.

اصطدام { [ع] ایکی شیتک بر برینه
شدله طوقوشمه سی ،
شدله چار شتی. قولانیلاماز .

اصطعاذ { [ع] بوککه چیقمق .
{ بو معناده (صعود)
(ترفع) زیاده قولانیلیر .

اصطفا { [ع] بر شیتک خالص
و تمیزی محبوب آیرمق ،
بالک واعلاسی آلق. اسمای نبویه دن

اولان (مصطفی) بوندن مشتق و
سجدهش ، برکزیده دیمکدر:

« مسند آرای لمرک تاجدار اصطفاء »
« لی مع الله تختک سلطان لولاک افسری »
(نظم)

« محمدا سن اود تر قیم سین که سکا »
« مقامدر صدف بحر اصطفای وجود »
(نورس)

اصطفاف { [ع] صف باغلامق ،
صف صف دیزلمک ،
صیره لامق: اصطفاف جنود، اصطفاف
شاگردن . آرز قولانیلیر .

اصطقلین { [ع] هاووج . بعضی
کتاب قدیمه ده بو
لفظک یونانیدن مأخوذ و معرب اولدینی
کوستریلیور. ضم همزه جائزدر .

اضطباب { [ع] دوکولک معنا -
سندور . طمارلردن

قان فیشقیرمه سی مقامنده قولانیلیر .

اضطبار { [ع] زورینه صبرو عجل
ایتمک ، ایسته مه برک

قاتلانق : [بو معناه] تاب فرسائی

نفسه مال ایتیه جک درجه لرده اظهار

اصطبار وهرشیدن زیاده لذت آلدینی

اصر تحصیله صرف سعی بی شمار ایدر

ایدی — مشاهیر اسلام — حیدوهی

« دشوادر اصطبار هیرا نگره »

(مالم ناجی)

اضطبل { [ع] آخور : اصطبل
حاصر ، اصطبل هایون .

[اصطبل حاصر] تعبیری غلطدر . بالاده

کوسترلدیکی کپی (هایون) ایله قوللا-

نیمالیدر . [اصطبل هایون مدیرلکنده

ویا اووقشک تعبیرنجه میز آخورلقده

بولنان فرهاد آغا ایله باقیدن صکره

زماننک الک بیوک شاعری عد اولنان

نوعی ایدی — جزئی — کمال] ، [ارباب

حرف مقوله سی ایله برلکنده داخل اصطبل

مماشرت اولق پای امامزه بند خطر

اورمقدر تعبیرله — روضة الکاملین]

« بنه اصطبل شهناش جهان آواده »

« که نه آتله بولو بور بیر برندن اعلا »

(نفی)

« کرچه اصطبل شهناش دکلدر لایق »

(وله)

« قوجه لقدن سیزنوب آریه نفی ناچارک »

« قالدی اصطبل ریاضنده نه آریه نه صمان »

(ثابت)

اضداء { [ع] عکس صدا ، بر
آدم باغیردینی ، یاخود

برکورولتی اولدینی زمان آفاقدنه عین

صدا حاصل اولیش : اصدای جیل .

اضدار { [ع] صدور ایندیرمک ،

ایندیرمک : چیتلرمق ،

چیقارلق : اصدار فرمان ، اصراسی

اصدای . عربیده اولدینی کپی الیوم

ارجاع معناسنده قولانیله ماز .

اضدائق { [ع] خاتونک نکاحنده

تیمین مهر ایله مک معناسنه

ایسه ده لساغزده هیچ قولانیلاز .

اضر { [ع] قولاغک کوبه دلیکی ،

ایچی عهد ، یمین و موجب

میلان اولان شی . لساغزده هیچ

قولانیلاز .

اضرار { [ع] عزم قوی ، برشیدن

ویرایشدن دونمه مک

اوزده التزام ثبات که لساغزده آسکا

آیاق باصمق ، آیاق دیرمه مک دینیر :

[داثما مثالبه اولی الابراهر شد نطق

اصرار ایدن بی ادبان — شفیق نامه ،]

« نازگده امان اصرار ایتیه بوقدر ساق »

(اسماعیل صفا)

« خطاب ایله بوب آسکه تکرار افا »

« ایدرمش حماقتده اصرار افا »

(عزت ملا)

« ایتیه بوب رأی خطاده اصرار »

« عودت ایت راه صوابه تکرار »

(وهی)

و متکفل حکمنده اولدقلری وارسته
قیداشهاددر — قوت نسلروده مکتوب —
پرتو یاشا [

اصاَهه { [ع] سسلک ، سس
چقارمق . نادراً قوللا .
نیلشدر .

اصاَهه { [ع] قولاق طوعوب
دیگله مک . استعمال
اولوغایان الفاظنددر .

اصاَهه { [ع] چادر ای یاخود
قازبی § زنبیل ، چول ،
چوال .

اصاَهه { [ع] ازیدلش شیلری
قاله دوکک ، قاله
دوکک : [قورشونه نسبت معینهده
آنیمون تخلیط ایدیلهرک مذاب حاله
کثیرلدکدن صوکره حروفات اصاَهه
ایدیلیر ، چلیکدن طوب اصاَهه سی ایچون
ترسانده انشا قیلشان فابریقه]

اصباح { [ع] صباح وقتی ، مهر
زمانی ، فجر صادق :
فالق الاصباح = سحر زمانی آفاردان ،
جناب الله .

اصباح { [ع] صبر ایتدیرمک ،
ایتدیرمک : اصباریر ،
اصبار فقیر . استعمال ایتدردر .

اصبح { [ع] عربیده همزه
وبانک حرکات ننه ایله
تلفظی جائز ایهده لسانخردو یا لکنز
بوصورنده استعمال اولونور . «پارمق»
دیمکدر ، جمی [اصابع] در .

اصبح { [ع] صبر ایتدیرمک ،
ایتدیرمک : اصباریر ،
اصبار فقیر . استعمال ایتدردر .

اصبح { [ع] صبر ایتدیرمک ،
ایتدیرمک : اصباریر ،
اصبار فقیر . استعمال ایتدردر .

اصبح { [ع] صبر ایتدیرمک ،
ایتدیرمک : اصباریر ،
اصبار فقیر . استعمال ایتدردر .

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

اصابت { [ع] طوغری وارمق ،
طوغریجه اربشک ؛
راست کلک : [آتیلان اوقی هدفه
اصابت ایتهدی ، حاشاری چوجنک
آتدینی طاش یکجینک کوزینه اصابت
ایتدی ، اصابت صاعقه ، اصابت دعا] ،
[بحیرا دخی اصابت سهم اجتهاددن
فرحناک اولوب — سیر ویسی .]

غضب وحدت سبيله چهره ده حاصل
اولان بوروشقلق .

اشکوخ { [ف] یقیلش، یوزاوسق
قاپانش . سورچک ،
قایمق ، یقیلق مغزالرینی افاده ایدن
« اشکوخیدن » مصدرندن مشتقده
اشمام { [ع] قوقلاقق، قوقلادلق
§ تجوید اصطلاحاتجه
اشای قرائتده دوداقلره ضم وکردن
برینه اشارتدر .

اشمراز { [ع] جان صیقلق ،
انقباض درون پیدا
اولق § استکراه، یوز بوروشد یروب
ایکرمک، یوزنی اکشتمک § ناکهانی
ترمه یوب اوربرمک : [بوسوزی ایشیدنجه
چهره سنده فوق العاده علام اشمراز
پیدا اولدی]

اشموشه { [ف] آقصیریق، عربیده
« عطسه » دیرلر .

اشمهاء { [ع] کوزدیکمک § آرزو
« طلب ایدینی ویرمک »
الفاظ مستعمله دن دکلدور .

اشهاد { [ع] شهادت ایتدیرمک ،
شاهد کتیرمک، شاهد
طوئلق، برآمده بر ماده حقنده کور .
دیکنی یاخود یلدیکنی سولتمک :
[اثبات کیفیت ایچون اشهاد ایتدیک
آدم لرك ترکیبه نفسی ایجاب ایدر ،
بودعواده فلامک اشهادی مقبول
اولمزم] ، [وقایه شان وشوکت
استقلال واستبداد امنیه لرینی ضامن

اشکنج { [ف] چیدیک . قوللا -
نیلمز .

اشکنجه { [ف] عذاب ، اذیت .
بعضاً غلامده همزه

اسقاط اولونور . [وقتیه اورویاده ،
بالخصوص اسپانیاده انکیزیسیون
مأمورلی درلو درلو اشکنجه آلتلی
استعمال ایدرلردي ، انکیزیسیون
ایلیسی مبهوت ایده جک صورتده او قدر
دلوز اشکنجه لر ترتیب واجرا ایدرلر .
دی که مشاهده اید لرك تویرلی اورپرهمه مک ،
کوزلی پاشارماق قابل دکلدی .]

« بوشکنجه وعتابه بوقدر نه دن سراز »
(فراق)

« اکثر سوزی طالب وکلیمک »

« اشکنجه سی طبع مستقیمک »

(لا)

« متروک ایدی آلت شکنجه »

(نای)

اشگرف { [ف] قالین ، طیانقل
§ شان وشرف ،

هز وشوکت .

اشگره { [ف] شاهین، طوغان،
آنجیه کبی آو ایچون

قوللانیاقل تسلیمی قوش .

اشگنه { [ف] شکوفه کی چیمک
§ دیمکدر § استفراغ

معناسنده کلیر .

اشگنه { [ف] ات صوبی
(وطوغرائش اتمک ايله

یشیریلان تیرید . § اختیاراتق ، یاخود

مشاهیر اسلام (جلال الدین اکبر) —
حیدوهی [] .

اشفاء { [ع] خسته نك شفایاب
اوله سنه چاشمقی . خسته به
شفای شی ویرمک : اشفای مریض
ایچون ترتیب ابتدیی دوانک تأثیری
کورله دی .

اشفاف { [ع] ترجیع ابله مک ،
برشی دیگر نسه به
اوستون طوتمی . قولانیماز .

اشکال { [ع] برشی مشکل ، مغلق
اولقی . عسرت پیدا
ایمک ، کوچک : [اشکال مسئله ، اشکال
امور ، اوپوله دوچار اشکال اولماق
قابل دکلر] (حل اشکال) = بر
ماده بی منلققیدن قورناروب مرتبه
وضوحه چیقارمق دیمکدر .

« ترتیبده اولقی ابله اشکال »
« تعلیمده بنده ایتدم اهل »
(لا)

« مهدخولیه صور زای صفادر خامه »
« درد اشکال معانی به دواذر خامه »
(جودت پاشا)
« حل اشکال طلسمات امور ملکه »
« ایش استاد ازل لطفگی مفتاح مرام »
(نایی)

اشکسته { [ف] قیریق ، قیریش
دیمکدر . (شکستن)

مصدرندن اسم مفعول . همزه سی
« الف اشباع » قیلدندر . فارسیده
یونک معنای مفعولیتی اکثریا

غائبه تملق ودلالات ایدر . همزه سر
(شکسته) دخی قیریش دیمکدر .
فارسیده موقع استعمالاری فرقلیدر .
لسانزده بوفرق استعمال نظر دفته
آلمايور . فقط (اشکسته) یالکیز
نظمده قولانیماز :

« اشکسته طاقت بر توناله »
« تشبه ایدرده جسم تزاره »
(اکرم)

« نیر هرفان ایکن آینه لطفک سنک »
« کورینه اشکسته لایق می کاک صورتی »
(نورس)

« سبوش قویوب بوکرینه دستنی »
« سناردی دل زار اشکستی »
(عزت ملا)

اشکیل { [ف] اشبه . حیلہ
ضرمدن مساع و آرقه دن
اشکیل { صول یایی یاس اولان
آب که عر در عندنده

مردود ومنزوردر .

اشکسته { [درسیدین محرف]
اصلی « استبه » یاخود
« شکم بنده » درکه بریحی چرکین
شی وایکنجی طویق بیامه یس . اوپور
دیمکدر . حیواننده بولونان بر نوع
قورساق : اشکسته چی دکانی .

« دکل اوپه اشکسته دن بر فتار »
« قلمشیدی کاغد ابله استتار »
(عزت ملا)

وهي [] ، [بن اعمال اصفهاندن حي
نام برقریه دن بردهقان زاده ایدم .
پدر ومادرم آتشپرست اولمغه بندخی
همواره اشغال آتشفه اشتغال ایله کمر
بسته خدمت تار ایدم — سیر ویسی]

اشغال [] { ع } مشغول قبلق ،
طوتمق ، اوایلایمق ، اوایلانلق ، [مشغول
اشغال اولوغاز ، ذاتاً مشغولکنز
بزده بیهوده اشغال ایتمه لم ، امور مهمه
ایله مشغول اولان ذوات کرامک اسباب
عادیه ایله اشغالی مخالف آدابدر .]
یا لکنز اشخاص حقنده قوللانمق لازمدره
[حرقان بخارانک مواقع ونقاط مهمه

حریبه سندن معدود اولوب حکمدار
ایسه اک مستحکم برلرینی اشغال ایتمش
واوزمانک قواعد حریبه سی اقتضاسیجه
هر طرفه خندقلر یاغش ایدی — مشاهیر
اسلام (قتیه بن مسلم) — حمیدوهی]
شو مشالده کورلدیکی وجه ایله
(اشغال) ک ضبط واستیلا ایتمک
ویا خود قوه جنودیه ایله طوتمق
مقامیده قوللانلیسی و Occupation
[militaire مقابلی اولورق « اشغال
عسکری » تعبیرینک استعمالی مناسب
دکلدر . بومقامیده [استیلا] قوللانلیمه
لیدر] ، [شان وشهرت دلیرانه سی یا لکنز
شرقه دکل غریبه بیله یاییلدیغندن مآثر
فتوحات کارانه سی بعضی فرنک تاریخلرینک
اک بارلاق صحیفه لرینی اشغال ایلمشدر —

اشعار ایتدی .] نظمده صرف
بیلدیرمک مناسنده دخی استعمالی
جاآزدر . عربیده اولدینی کپی معانی
سأثرده اصلاً قوللانلیمه لاز . جمعی
[اشعارات] دره : [اشعارات واقعه دن
مستبان اولدیغنه کوره] بوصورتله
اکثر یا کتابت رسمیه ده قوللانلیر .
[چونکه قاعده مقام کوپرلی زاده عبدالله
پاشا وقعه تک صورت تحدی اولجه علی
التفصیل ادرنه اشعار وانها ایلمش —
روضه الکاملین] ، [بعضی رسائلک
وبرده قرآن کریمک سزه کوندرلیسی
ایچون معارف نظارتنه اشار اولغمشدر —
المانیایه مکتوب — چودت پاشا]

اشعاع [] { ع } شعاعلغه ، کونشک
اشعاع [] نشرنیایتمه سی طاعینق .
حکمت طبیعه اصطلاحاتجه [اشعاع]
غروهک طاعله سی دیمکدر .

اشغال [] { ع } شعله ندرمک ،
بارلاند برلق ، آتشی
عاولندیرمک ، طوتشدیرلق : [اشغال
قنادیل ، ماداغاشقارلیرینه نأثره حرب
وستیزی اشغال ایتدیلر ، قندیلک
اشغالی] ، [وهر نفس اشغال چراغ
حیات ایچون اولور — مکتوب —
کمال] ، [ترجاندن خراسانه کچه رک
تخیزیله اوغراشعقدده ایکن جهانکیرایله
اویسک تکرار اشغال نأثره قتنه
ایلمک لرینی استخبار ایتدیکندن مشاهیر
اسلام — (اوزون حسن) — حمید

و مشاهیر اسلام آردسته گندیلرینه
بحق بر موقع مستثنی فزاندرمشور —

مشاهیر اسلام — حمید وهبی [

« حل ایدردك علم اشراق ایچره هپ مشكربن »

« اینسه افلاطون رأ یکدن کراستفساوشعم »

(ریاضی)

{ اِشْرَاقُ } [ع] جناب الله شریک
قوشتیق ، اللّٰهک اشئ ،

اورتاغی وار زعم باطلده بولونتیق .

« مُشْرِك » بوندن مشتقدو : [فضیحه]

اشراکک مظهر عقو آلهی اولیه جفی

فرقان کریمده تصریح و اخباریورلشدن [

« نبوت کیمای سرسشت بوته اشراک »

« ولایت واصل اکبر اجراخانه علیا »

(ذی)

{ اِشْرِاقُ } [ع] کوز یاشه غرق
اشْرِاقُ اولوق ، آغلامقدن

بوغولتیق درجه سنه کلک : اشْرِاقُ

طاشق ، اشْرِاقُ یتیم نومید .

{ اِشْطَاطُ } [ع] خلاف عدل
اوله رق حکمده ظلم

ایتک § بر شیشک قیمت حقیقه سندن

فضله بها ایسته مک متالری افاده ایدر

ایسه ده لساندرده هج قولانلماز .

{ اِشْغَابُ } [ع] فراق ابدی ایله
آیرلق ، وفات ایتک .

استعمال اولونماز .

{ اِشْغَاؤُ } [ع] بر شیشی تحریر
بیلدیرمک ، بیلدیرلک :

[کیفتک سریمه اشعار ، محنه

اشعار ماده ایدلدی ، حقیقت حالی

[برصهای خوشکوار جواب اشراق

اینگله — شفیق نامه]

{ اِشْرَاقُ } [ع] ظاهره چیقاروق ،
برشئ قوروتتی ایچون

سرمک . قولانلماز . [اِشْرَاقُ]

= قورو بامدرمه .

{ اِشْرَافُ } [ع] یوکسک بره
چیقمق ، یوکسکدن

باقوب آکلامق ، خسته مونه چوق

یقین اولوق ، محوه ، مونه یوزطونتیق .

[مُشْرِفُ] بوندن مشتقدو . (مشرف

خراب) = یغلنه یوز طونمش .

{ اِشْرَاقُ } [ع] طلوعوق ، طلوع
ایله برابر نورلاندرومق

دیمکدر : اشراق آفتاب § نشر ضیا

ایله پارلادتیق ، پارلادتیق :

« ایله دک نور کالانتکه اشراق عرب »

(نعت شریف — اکرم)

« طبعی آینه اشراق اوله تاکیم آندن »

« منطق الطیر اوقویه طوطی و بیغای سخن »

(وهبی)

§ ضیادار و بارلاق اولوق : [ایله

سور پرسوروده صیفه تک جوارى

اشراق ایدیوردی .] « اِشْرَاقِیُّن » =

فلاسفه قدیمه دن حکیم یونانی [فیثا .

غورس] ک طریقه حکیمیه سی . [آز

زمان ایچنده آفتاب عالم افروزکی

بونجه بلاد و ممالکی ضیای شمشر

قهرمانانه سیله اشراق ایتنی اعظم

« شرحه شرحه ايله سون سينه فراق »
 « ايله يم قا شرح درد اشتياق »
 (تحفي)

« عاشق الله ايدر معشوقه عرض اشتياق »

اشجار { [ع] آتاج يترمك ،
 يتشدرمك : فن اشجار .

اشخاز { [ع] برنجيسي بر آدمي كدر
 . محنه كرفسار ايتك ،

اشجان { ايكنجيسي معوم و مخزون
 ايله مك مفاسني افاده

ايدروسه ده لسانزده ايكي سي ده استعمال
 اولونماز .

اشياء { [ع] آغز آجق : اشعاع
 . ري .

اشخاد { [ع] بيله مك ، ييلمك ؛
 كسين ايتك ، ايدلك :

اشخاد سيف . بو معاده « تشخيد »
 چوق قوللايلير .

اشراب { [ع] ايجيرمك ، ايجيرمك ؛
 اشراب ماء بارد ، خسته

صو ايسته ديكه ليوناطه اشراق لازم
 كلير . § ايماء قابلي صورتده آكلاته :

بو معامله ايله خشنود اوله ميه جفني
 اشراب ايتدي . [دول بحريه و برديكي

تقرر برلرده سويش قتالي مشكلاتك
 دخي ميدانده اولديندن بحث ايتيله

امتياز نامه مذكورده مندرج اولان
 طون دو قايسته دن مرادي هنوز

تعيين و تحديد اولنماش بر مقياس
 اولديني اشراب ايتش ايدى — سويش

قتالي حقه ده لايحه — جودت پاشا ،

اولش عنقال ، شاهينلردركه — پورمه —
 اكرم]

« كزوب طلعت ايله ديار و ديار »
 « بولورسه نوله جوهرم اشتار »

(غزت ملا)
 « عجز ايله نقصان ايله بر ذره ناچيز ايكن »

« كل كي وصف كالانكده بولدم اشتار »
 (نظم)

« سن جسم ايدك فاباب اول روح جاوداني »
 « دوشدك جديسن اما باقي در اشتارك »

(عبدالحق حامد)
 اشتياق { [ع] شوقنه ، خواهش

دل ، ميل قاي ، دروني
 ايستك : [مصور ايسه نور ديده

اشتياق رسدو — پورمه — اكرم]
 عرض اشتياق = كوره جيكلديكنك

بياني ، كال اشتياق . [هر نه طرفدن
 قولارمه آواز ايرشه اصحاب اشتياقك

ورد زاني اولان ذكر نمكدن باشقه
 برني اولديني آكلاشليور — بارقه —

شيخ وصفي]
 « مقيم حجره شوق فضاي قريكنده »

« هميشه سمع اميدمه اشتياق صدا »
 (فضولي)

« اشتياقك دردناك ايتدي بي »
 (لا)

« كوكلر اشتياقده پريشان »
 « كورنر كورمه بئر اولدي كسان »

(يحيي)
 « ايلدي بي تاب حيرت كوكلي درد فراق »

« اوندي مانع عرض اخلاسه كال اشتياق »
 (لا)

دېمېش ده بر عاشق مبتدی به طریق ترقی
آچش — پرمده — اکرم]

« پکوردی چاشنیکیر فلک اول دگوروقن کیم »
« نوال آرزو میدانه کلدی اشتها کیتدی »
(نابی)

« نسی دستان کینج غریز برک و نواسر یوق »
« نوال و صلدن غیری نواله اشتها من یوق »
(وله)

اَشْتِهَارُ { [۵] شهرت لک ، شهرت
بولق ، مشهور اولق :
[فن کتابت و انشاده ممتاز الاماثل
اولدیندن مصرف زاده محمد شفیق
افندی نامیله کسب اشتها و بعض وزرای
عظامک خدمت کتابتینه سلوک ایله
استکمال سرمایه تعیشه ابتدار ایدرک
— روضه الکاملین مقدمه سی — محمود
باشا] ، [اشتداد] ده کوسترلدیکی

وجه ایله ذاتاً بونلرده (کسب) معنای
موجود اولدینندن (کسب اشتها
ابتدی [دینیه من . مثلاً (شرقیلر
مسافر پروولکله اشتها ایشدر]
دینیلیر . بالاده کی مثاله [کسب اشتها]
یازلسی عدم دقتدن منبع اولسه کرکدر ،
هیچ بر وقت (کسب) لفظی الحاقی
ایتمک لزوم یوقدر . بونی (شهرت)
مقامنده قوللانغه لزوم کوریلورسه
مطلقاً (بولق) ماده سیله استعمال
ایتملیر : مثلاً « جوانمردلکله اشتها
بولدی » [دهاته عظام اوچکیر اشتها

استعماله سزا دکلدور .] صانکه ایشیل
قنادی ملکر بک جامی اطرافنه ایش
کبی بحال تأثر اشغال کوروپ مختیر
قالشر — یوسنه مکتوبی — جودت
پلشا] .

« اینا نیورمیسین بوگا نیچون تسم ایلدک »
« بایلدیم آه او خنده تراکت اشغالکله »
(اسماعیل صفا)

اَشْتِمَامُ { [۶] ایچمه چکدرک
قوفلامق . « اَشْتِمَامُ »
ایله فرقلیدر . او ، قوفو آلمق و علی العاده
قوفلاش و محل استعمالنه کوره
آکلامق ، حسن ایتمک معالرجی افاده
ایدر . بناءً علیه بونی ، اونه کینک استعمال
اولوندیقی محالدره . معالرده قوللانق
اویه ماز . موقع استعمالرینه دقت
اولونجه لیدر : اشتام زلف عروس ،
اشتام کیسوی دلیر .

اَشْتَوَاءُ { [۷] بریان اولق ،
قیزارماق : (اشتوی
لحم) = اتمک کباب اولسی ، قیزارمه سی .

اَشْتِهَاءُ { [۸] میل ، ایستک .
مدهه آچیققلی . اکثریا
بوغازک طعامه ایستکی بولونجه منده
قوللانیلیر : [اشتها سی وار ، اونک
اشتها سی بونی . نه قدر اشتها ایله ایشه
باشلادی ، اوکی اشتها سی قاندی] .
[اشتها دیشک آلتنده در — مثل] ،
[ویشور ووغو « اشتها سومکله آچیلیر ! »

« یوفی کیمه ایله موالانک »
« سنک ییقری اشتغالانک »

(لا)

[اوقوبوب یازمه سی اولمیه رق
اشتهالات فکریه سی صرف جهانگیر
نکدن عباوت اولمقه برابر اصحاب علم
وفضله حرمت ورعایت مخصوصه کوستر
ایندی — مشاهیر اسلام (جلال الدین
اکبر) — حمید وهی]

{ اشتیاء } [ع] شفا بولوق : [فلان
امید اشتیاء ایله بروسه
فایلیه لرینه کیتدی] آرز قوللانیلیر .

{ اشتیاق } [ع] معنی و ترکیده
اشتیاق مناسب و صینه ده مفا.
برت بولونقی اوزره برکله دن باشقه
برکله چیقارمق ، براصلدن صیغه جهتیله
بربرینه مفاير الفاظ اخراجی : [علم
اشتیاق ، کله نك اشتیاق . مثلاً تحمل ،
متحمل . تبسم ، متبسم . تفرور ، متضرور
کبی] عربیده اولدینی مثلاً یازیلی شیشک
برشتقی آیرمق ، آلتی وکلام و صرامده
اثر نامردی کوسترمک معنالرنده هیچ
قوللانیلماز . [بنابرین هر بر ادیب
ایچون قوللانه جفی کلماتک مأخذ
اشتقاق لرینی ، معانی موضوعه لرینی ،
اشلرینی ، محل استعمال لرینی بیلمک
شرطلر — میزان البلاغه — عبدالرحمن
نریا]

« واردو عربیده بعض کله . »

« ایتک کرک اشتقاقه دقت »

(لا)

{ اشتک } [ذ] یکی طوغمش چو-
جفی ساردقلری قونداق .

{ اشتکاء } [ع] شکایت ، تعظم
حال ، اظهار حزن و

کدر ، حافی یانلق : (اشتکا عن الحکام)
= بر دعواده بر محکمه هیئتی ، یا
رئیس و یا خود اعضاسندن بری و یا خود
بر قاجی طرفندن قصداً وقوعبولان
حقیر معامله دن شکایت معناسنده
اصطلاح قانونیدر . [بوندن طولایی
اشتکا بولنده باب عالی یه مراجعتلر
وقوعه کلدیکنه مبنی دولت علیه جه
دخی دولسپک بویله خود بخود بر
عندی اصول مساحه اتخاذهندن صرف
نظر ایلمی خدیویت جلیله واسطه سبله
کندوسنه بیلدیرلش اولمیه — سوش
قنالی لایحه سی — جودت پاشا] . [کردن
بللوری بولکیش قدر فلکدن اشتکا
ایدر — شارلوتنبورغ — سعدالله پاشا]
« کیمی کوردم سه شاکی اشتکاسی آشداندیر »
(نورس)

« قودم اشتکایی غم دهردن »

(عزت ملا)

« امینا نوله ایتسه مزخم تیر جورایله فریاد »
« قلم شق اولسه انده صریر اشتکا اولماز »
(بروسه لی امین)

« طالعندن کیمه یوق ایتر جهانده اشتکا »

{ اشتیمال } [ع] شامل اولوق ،
صاروب بورونمک ،

احاطه : [حال ضراعت اشتیمال] کبی

خاییده تعبیرات رسمیاتدن باشقه محالرده

مکتوب — کال] ، [زوال ناپذیر
بر عشقك حادثه فرتله اشتغال ایدن
ناظره شدق ایچنده فکری ، قلبی ،
روحي چایر چیر یانان بوزوالی قادی نه
بروالده فرقت زده ایدی — پرمرد —
[اکرم]

« کورسه هر کیم شعله نیک صانیر آینه ده »
« بر یانار طاغ ایتدی تشکیل اشتغالك صورتی »
(نورس)

« بن بوزندم بر عیایه زمهریرك وغمه »
« سن ده ای عشق آتشی سیننه مده ایله اشتغال »
(معلم ناجی)

اشغال { [ع] شغل ایدنگ ،
مشغول اولق ، ایش ایله
اوغراشمق : [زده قالدی که باشی
فاطمه سنه دوشه ! زیرا فاطمه ایله اشتغال
باشی فرقدن سوکره اولور — توقاد
مکتوبی — کافی] ، [چانانك جال
باکالنی کورمه مدم . بوکون کیمه ایله
اشتغال ایده جك حالم یوقدر — بارقه —
شیخ وصی]

« اون بشده دکلدی سن و سالم »
« کیم نظم ایله واردی اشتغال »
« لا »

« نه صایار سین بکا مشاغلکی »
« اوبله شیلرله اشتغال ایتم »
(معلم ناجی)

« ایتیه یك اولاد لرم بیوده شیه اشتغال »
اشتغالات { [ع] اشتغالر . ایش
ایله اوغراشمه ل :

قلب و براخوت افکار حاصل اولمشدر
— کال] « اشتراك » علاقه معناسنه
اصطلاح طیبده . [بالاشتراك ، بروجه
اشتراك = اورفاق اولق صورتیه .
محبت اشتراك قبول ایتز [تشارك]
و « مشاركت » دخی بومعناده قوللا .
نیله بیلیر . [اعزه مشایخك زمان زمان
اشتراك لریله قرن خامه قریب وقته
قدر — شرح شفیق نامه — محمود پاشا] ،
[طبعك شمردن نفرت ایتك ایسته دیکی
بر زمانده احتمال که بنده اوفکره اشتراك
ایتمشدر — پرمرد — [اکرم]

« کیم روز و شب اوسفره عالمشولدن »
« هر نفس دزقن آله ده بروجه اشتراك »
(لا)

اشترایی { [ع] اشتراک منسوب .
جمی [اشتراک یون] در .

اشتطاط { [ع] خلاف عدل
اوله رق حکمه ،
احمرده جور و غدر ایتك . نادور استعمال
اولونور : [علم اصرار اضرازی قلمه
قاف مبالغه اشتطاطه افراشته ایتك
شرطیه — شفیق نامه]

اشتغال { [ع] شغل لنگ ، پارلامق ،
طوئیمق . اصل ترکیب سی
[بالکلام] درکه الیوم الفاظ مجبوره .
دندر : قابل اشتغال = پارلایه بیله جک
شی ، اشتغال غضب = چوق حد لغنه .
[آنجق هر نفسده اول چراغ جهان
فروزك مدت اشتغالی آزالور —

« ماكنه بر فني استعداده كم في اشتباه »
 « من تفوق ابره هرو وجهه امثاله »

(فني)

« ای باد ! كسله امتداد ایت »

« آركلدی بوقوت اشتداد ایت »

(معلم ناجی)

{ اشتراء [ع] صاتین آلتق ،
 اشتراء [ع] آلتق : [اشتراي ذخائر ،

اشترای اشیا ، البسه لك اشتراسی ،

خانه لك اشتراسی] عربیده اولدینی کی

برنسه نی ترك ايله باشقه شیشه تنسك

ایتك مناسی لسانزده اصلا معتبر

و مستعمل دكلدر .

« دفع اندیشه كرا ایتدم »

« یکی برخانه اشترا ایتدم »

(معلم ناجی)

« من یزید ایچره چوق اولدی ماجرا »

« ویردی یوز دیناری ایندی اشترا »

(نجفی)

{ اشتراط [ع] شرطلشقی ، شرط
 اشتراط [ع] قلیقی ، قلیشقی :

[ماكنه لك برماه صوكره عیاً اعاده سی

وبومدت ایچون بش لیرا اجرث مقطوعه

اعطاسی اشتراط احتیاطی اولهرق

درمیان اولوغشدر .]

{ اشتراك [ع] اورتاق اولشقی ،
 اشتراك [ع] اورتاقلی ایتك ، برحاله

برشیده اورتاق بولوغتی : اشتراك

لسان ، اشتراك اموال . [چونكه ابنای

وطن آرمسند اشتراك لسان واتحاد

منفعت وكثرت موافقه جهتله برقرابت

(شیخ وصفی)

« دور اولان كوزدن كوكلدن دور اولور بی اشتباه »

(طالب)

{ اشتجار [ع] ضد لشمقی ، خلاف فیکر .

{ اشتجار [ع] لك ایتك ، [ع] الی جگه

آلته قویوب دیرسكه ط یانقی : ایکنجی

معتاده نادرأ قوللانیشدر .

{ اشتداد [ع] شدتلك ، شدت

{ اشتداد [ع] پیدا ایتك : [اشتداد

حرارت ، اشتداد سرما ، اشتداد شتا ،

اشتداد مرض ، اشتداد غضب] عربیده

اولدینی کی برشی قانیلشقی ، تنكم

اولقی : سكرتك معنایزده قوللانيله ماز .

(كسب) ايله برنگده استعمالی یاكشدر .

زیرا ذاتاً « اشتداد » كسب مناسی

حاویدر . بناءً علیه [كسب اشتداد

ایندی [دینیه من ، اویله قوللانعه .

ملیدر . فقط (شدت) لفظی

(كسب) ايله قوللانیلیر . [مرحومك

خانمه ایامنده اشتداد ضعف هرم

ملابه سیله یدی سنه قدر وكاله

خدمات حریه وسپاسیده پك بیوك

یرالقلركو سترمشدر — مشاهیر اسلام —

حمید وهی [. [امتداد ایام افتراق

اشتداد آلام اشتیاقی ایجاب و احوال

ایسه وادی اشتكاده عنان خامه نی

سوق صحت قزای اطناب ایتمكه —

مکتوب — کمال]

اشيخته { [ف] «اشپوخت» بخود
اشيخته { «اشپوخت» مصدرندن
اسم مفعولبركه صاحبش د يانش
ديكدر { صو صيرتسي .

اشپورطه { [ا] «اشپورطه دن»
آچيق، برطرفندن ديكر طرقيصديق
قولي اولان - پيد .

اشتات { [ع] «طاعتيق» طغيلاق:
[اشات - سره دشمن .

اودوي دشمنك اشتق . [«اشتيت»
جوي قوالايلير .

اشتالوك { [د] «طوبوتدهكي بومرو
كيسكه تركهسي
(آشي) در .

اشتبالك { [ع] اجزا بربرينه
طوقوشق ، قوشق:
اورلك، اوركولوك { شوربده بيجه
اولق . «تشبك» زياده قولالايلير .

«باشتبالك بجوم منوراب فاك»

(نعت شريف — سامي)

اشتباه { [ع] شبهه نمك . شبهه
اشتباه { اتمك ، شبهه : جاي
اشتباه دكلدر . بلا اشتباه ، في اشتباه
= شبهه مز . هر بيده اولديني كبي
بكره يشمك معناسنه استعمال اولونه ماز .

«اشتباذه كه منظوري سناهل الهك»
«اوليانك نفسيدر سكا يارو همدم»
(نبي)

«ايدردى بن آه ايله سم اول ده آه»
«او بن بن اوي صانكه في اشتباه»
(عزت ملا)

اشاعه { [ع] فاش اتمك، شايع
فتني . عاله دو بورمق:
اشاعه اسرار ايدن
اشاعت { دوستز قالير، اشاعه

اسرار اخلاقزافك دليلدر . [
اشاعه توجه وچلات اتمكه آمال
مضرولريك نتيجه بخش حصول وله ميه .
حقي تفهم و يقين ايدكاري دن —
روضة الكاملين] «اشاعت» آثار

منشوره قديمده استعمال اولونمش
ايسه ده زماندرده ياكبر نظمده
قولالايلير : [اشاعت انواع علوم
واذاعت آثار وفنون تكثير كتب ايله
مقدر ايدوكي — مقدمه تاريخ نعيما] .

اشباع { [ع] بر آدمك قازيني
طوبورلوق : اشباع فقرا ، كرسكانك
اشبعي . { جوعا تقي ، جوعالديني .
الف اشباع : بعض كلمات عربييه
وفارسيه نك موكنه علاوه ايديلن معناسز
الف ديكدر . { صويك ايجه نسبتندن
فضله شكر و طوزكي شيلر قانيلديني
حاله صوناميله اوريدمه بوب اولورك
عينيله قالهسي كي بر ماده نك قوه
اصليه نك حكمرن قالسته مخصوص
اصطلاح طيدر .

اشيشه { [ف] همزه نك ضمه ايله
دخني تلفظي جائزدر .
ترجه ده كوه ديلن قوردجيز . بو
اواجيق قورد (نافتالين) قوقوسنه
هچ دايامه ماز . (نافتالين) بولونان
رده كوه بولونماز .

[حریق و قوعنده قله له اشارت
 چکلیز ، استهام اشارتی شو [؟] در ،
 تعجب اشارتی بو [!۰] در] ، [اول رقبه
 بر شیشه ایجره تعیه وایسته بوجامع
 شریفک محرابی محاذینده آویخته
 اولمشدر دیو بانیله اشارت ایندیکی
 طرفه صرف لحاظه جنون ایندم —
 شفیق نامه] ، [سفائنده معتبر اولان
 قرائنه اشارتی اوراق ، صاری رنگلی
 سیماقدر] § رأی وارشاد معنایسه نادراً
 قوللانیلیر . یالکز بومقامده واولیاء
 الله واقع اولان الهام معنایسته
 قوللانیلان [اشارت الهیه] تعبیری
 اصطلاحات صوفیه دندیر . ینه بومعاندن
 منبعث اولهرق نادراً امر مقامنده دخی
 قوللانیلیر : اشارت علیه = امر فتواپناه .
 هییه مخصوص اصطلاح رسمی .
 « تعین ایده من آتی سرانکشت اشارت »
 (سامی)
 « برنیم اشارتکله اولماز می ماه منشق »
 « عالمز اولسه لایق صد چاک یا محمد »
 (اسماعیل صفا)
 « کلید کنج آمال جهان هنگام جودنده »
 « یا انکشت اشارتند یا خود ابروی ایمادر »
 (صبری)
 { [۱] مساوا کلتمک ،
 اشارتیه } مساواکی ایچیه سوروب
 دیشلری تمیزله مک . قوللانیله ییلیر .
 { [۲] قصاص ایتمک ،
 اشاطه } قاتلک قانی هدر ایلامک
 § قربان کسمک ، قربان اتی توزیع
 ایتمک § یا قتی . الفاظ مستعمله دن دکلمر .

{ [۳] صاجی صافالی
 اشارتیه } آقارتیق ، قوجالتیق :
 روزگار ووزکار یک چوق شَبانی اشابه
 ایدر .
 { [۴] سعی واقدام ایتمک
 اشارتیه } § طوبراق بوموشاق
 { [۵] اولیق معنایسه افاده
 اشارتیه } ایدر سه ده لسانمزده
 قوللانیلماز .
 { [۶] غائب اولان شیء
 اشارتیه } تعریف وندا ایدرک هرکسه
 بیلدیرمک : [نباح کلوفشار ایله نباح
 ایدرک بر زمان گزیدروب میداند
 حاضر اولان اوزال وانذاله افاده
 واشاده دن صکره — شفیق نامه]
 { [۷] اشارتله ، علامتله :
 اشارات } اشارات موضوعه ،
 نوطه اشاراتی . [کاکلی بیچ بیچ اشاراتی
 جوزوب رایحه صفا آله مدیلر — روضه
 الکاملینه تقریض — سامی باشا]
 « هب اشارات صدور حلمی ناطقدور »
 « وضع میزان تقابله بوسر مکنون »
 (منیف)
 { [۸] بر شیشی ال . کوز ،
 اشارت } قش ایله کوسرتمک :
 کوزیله اشارت ایندی § علامت ،
 نشانه : [رنگ رنگ معانی مستوره
 علویه سته اشارت و دلالتده آلوده فتور
 کورنیکله برابر — پرمده — اکرم]
 « سادات قبیله محبت »
 « بربرینه ایندیلاشارت »
 (شیخ غالب)

اصلی یوق ایکن برینک اوسقته آتیلان،
برآدمه نسبت اولونان ایدودومه سوزلر
دیمکدر : اسناد یاته اعتماد ابدن دایما
آلدانیر ، اسناد یاته اینانان احق
دیمکدر .

اسمان { [ع] دیش جیمقی :
زمان اسنان صیان .
§ یاشلاغق ، اختیار اولق . بوندن
مشتق اولان « سین » لاسغزده اختیار
مقامنده چوق قوللانیر .

اسوداد { [ع] قارارمنی ، قاره
اولق : اسوداد وجوه
زراع . [سایه افکن محویت اولدینی
خاک مطلق اسودادینه مقابل روقتدار
کورینور بر بیاض کلی — یزمرده —
اکرم .]

اشهاب { [ع] چوق سوبله مک
§ فرط طمع § اسباب
مختلفه ایله لون متغیر اولق کبی معناری
حای ایهده لاسغزده قوللانیلار .

اشهاد { [ع] خانوک زحمت
§ وصعوتله وصع حمل
ایتمه سی . الفاظ مستعمله دن دکلدور .

اشمال { [ع] کبوشه مک ، طبیعت
§ ملایم اولق ، یورک سور .
مک : [یازین اسهالی موجب اوله جق
طعام ومیسوه اکلندن اجتناب
ایتمه لیدر .] باغرساقلرک التهابندن
حاصل اولان ملائمت طبعیه به مخصوص
اصطلاح طبعیدر .

اکرم [عربیده اولدینی کبی طاعه
جیمقی ، برآدی طاعه چیتارمق ،
برنسته برشی طایبق معنارنده اصلا
قوللانیلار . § فعل ایله فاعل ، مبتدا ایله
خبر آراسنده کی نسبت . لاسغزده بیتان
حکمی تعین ایتدیکی تقدیرده اکثریا
(عزو واسناد) طرزنده وقباحت
وسانده قوللانیر .

« شاعریت آگا اسناد مجازی به چیتار »
« بیلعه اول که حقیقته مؤدای سخی »
(وهی)

« رد ونحقر نصیحت نروا »
« شبه اسناد قیاحت نروا »
(اسماعیل صفا)

اسنادات { [ع] اسنادلر ، برآدمه
§ نسبت ابدیان شیر :
اسنادات مجازیله ، اسنادات غرضکارانه .
لاسغزده مفردندن زیاده بو ، اقترادن
فرقیز بر معناده استعمال اولونور :
[بومثلو اسنادات بعیده ایله کتم حقیقته
موفق اوله ماز] ، [عظمت مکارم
اخلاقی کوسترن خصوصاً تندر که بر
کون ارباب غمز و فسادن بر شخص
فرومایه کندی حقیقه بر طاقم اسناداتی
حای ملکشاهه بر عرضال ویرو —
مشاهیر اسلام — حمید وهی]

اسادی { [ع] اسناده منسوب :
§ کلام اسادی ، تراکیب
اسنادیه ، جمله اسنادیه .

اسادیات { [ع] اسناده منسوب
§ مطالعات ومباحث که

« قاموس الاعلام » ك بیانته كوده
الیوم موجود اولان نصیرلر - درزیرلر
وهابیلر بومذهب باطلدن انشعاب اتمش
ونصیریلرک برفرقه سی حالا [اسماعیلیه]
نامیه معروف بولوغه شدر : [شیعه
اسماعیلیه] بنسند مرموز اولان بعض
اصطلاحاتی مناسبت مقام ایله درمین
ایتمش - روضه الکاملین [

اشمرار [ع] اسمعشك ، قاره
یاغز اولقی : [کوبیلرک
اکثری زراعتله مشغول اولورق دائمی
حرارت شمسه معروض بولوندرلرندن
یوزلرینک اسمراری طبعیدر ، [نادراً
قوللائیلر .

اشمیه [ع] اسمیه منسوب ومتعلق
دیمکدر : مشابته اسمیه ،
جمله اسمیه = جزء اولی اسمی حاوی
اولان جمله . جزء اولی صراحة ویا
حکماً اسمیه دلالت ایدن جمله دیهده
تعریف اولونه ییلیر .

اشمیه [ع] یوکلتمک ، یوقاری به
قالدیرمق [شمع شمس
برجمله نفوذ ایتک ، یاخود یره عکس
ایله مک . الفاظ مستعمله دن دکلدور .

اشمیه [ع] نسبت ایتک ، ایدمک .
بر شیه بر آدمه آتقی
یعنی اوشی او آدمکدر دیمک : [انجولی
چاوشه اسناد اولونان فقرات لطیفه .
دندرکه . .] ، [مصنوعات بهرینه
اسناد کمال - مطلق و مجرد اولجه -
برسیته وهم وخیال صاییلیر - پرموده -

اشمیه [ع] سکوت ایله مک ،
اختیار صمت ایتمک .
استعماده استعمال اولونماز .

اشماع [ع] ایشتدیرمک ،
ایشتدیرلک : [اسماع
صداء اسماع کلام] عربیده اولدینی
کبی معانی سائرده اصلاً قوللائیلار .
[... کبی الفاظ حسیه طامیه نه تک
اسماع و اسماعی ذوق ادله امتزاج
ایده میه جکندن بولور عمائل کله لر
باطیم کلمات غریبه دن محدود در -
میزان البلاغه - عبدالرحمن ثریا]

اشماعیه [ع] امام جعفر الصادق
بیوک اوغلی اسماعین
صوت امام عد ایشدکارندن دولایی
بونام ایله تسمیه اولونمش فرق شیعیه دن
برفرقه ضالّه درکه اساس مذهبلری
قرآن کریمک معانی ظاهره منه اعتبار
ایتمه یوب باطیله عمل ایله مک وشریعت
محمدیه یی ابطال ایتمکدن عبارتدر . محرماتی
مباح عد ایدور ، تناسخه قائل وقانع
اولورلر . « باطنیه » ، « سبعیه » ،
« قرامطه » ، « بابکیه » ، « حریمیه » ،
« تعلیمیه » کبی برجوق شعبه لر ، اقامه
مشعب ومنقسم اولوب وقتیلر بولر
فوق العاده تکثر واکتساب نفوذ
وقوت ایتدکارندن عالم اسلامیتی انواع
شنایع وسیئات ایله رخنه دار ایتملر
ایدی . مشهور (حسن صباح) باطنیه
فرقه سنک اثر رؤسای ایدی .

« پادشاهم منقردسین منقرده . الله بر »
 « چوق بیوک خدمتلاریتدک دین اسلامیت »
 (اسماعیل صفا)

اسلامیت { [ع] اسلامه . اهل
 اسلامیت { اسلامه منسوب و متعلق :
 اقوام اسلامیه ، شرائط اسلامیه ، ممالک
 اسلامیه ، احکام اسلامیه ، آداب اسلامیه ،
 حجت اسلامیه .

اسم { [ع] فرسیده (نام) .
 اسم { ترجمه ده (آد) دینیایرکه
 هریشیک تسمیه اولوندینی لفظ دیمکدره
 زمانه تعلق ایتیه بوب کندی کنندینه
 برمعنای افاده ایدن کله در : اسم جلال =
 الله لفظه مجله سی . اسم اعظم = کذیک
 جناب حقک الک بیوک آدی ، الله .
 اسم منسوب = آخرینه مشدد یه
 نسبت کتیریلن کله .

« یکسان نظرمده صیف وحرما »
 « اندوه ایسه اسم بی مسا »
 (معلم ناجی)

« نه در اسمک؟ نه نوعه داخلین »
 « هانکی فکری مفید ایدک عجا »
 (اکرم)

اسماء { [ع] برآدمی دشمنک خیر
 اسماء { مصیقله نحریر ایتک .
 عندالافتضا استعمال ایدیه بیلیر .

اشماخ { [ع] جوانمرد و سفاوتلی
 اشماخ { قلی § سرکشیدن
 وازکچیروب ملام و مطیع ایتک . استعمالی
 اندر در . ایکنجی معناده انسان و حیوان
 حقنده قولانیاه بیلیر .

« نوردن سرو ایدی اولسم اندام »
 « نوله دیرلرسه عماد الاسلام »
 (وله)

« کعبه اسلامدر دیرسم عجیبی صاحبین »
 « شیخ الاسلام ایلله شی لطف خدای مستعان »
 (نفی)

« هادی وادی دین بدرقه راه یقین »
 « پیرو مجتهدین حضرت شیخ الاسلام »
 (وله)

اسلامیت { [ع مولد] مسلمانلق ،
 اسلامیت { دین مبین محمدی به
 تابع و منسوب بولونانلرک صفت مقدسه
 عمومیه سی : [اسلامیتک اعلای شان
 و شرفه فرق العاده خدمت و غیرت
 ایدن اعظم اختیار امتک بری ده امیر
 نوروزدر .] یته بومعنای مفید اولان
 [اسلام] ک « اهل اسلام » معناسنده

دخی استعمال ایدلکده بولونعه سنه
 نظراً لسان عثمانیده وقع التیاس
 ایچون « اسلامیت » ک قولانیلمه سنه
 احتیاج قوی وارددر : [حتی تیموره
 داغ درون اولان جهاسکیرک فکریک
 اسلامیت قوتیه حصولنه لازم اولان
 اسبابی استحضار ایلدی — کمال]

[عمومیت افانلک نتیجه سی اسلامیتک
 توسیع و اتشاری مقصدینه خدمتدن
 عبارت کورینورکه حقیقت حائده بو
 خدمت مشکور دینی مع زیاده ایغا ایتش
 ایدی — مشاهیر اسلام — سلطان محمود
 غزنوی — حید و می]

اسلام ، علمای اسلام ، اعظم اسلام ، شیخ الاسلام = دولت علیه عثمانیه ده ریاست رسمیه علیه مقامی احرار ایدن ذاتک عنوان رسمیی : [برات عالی موجبہ بیک یوز اون اوج تاریخندہ شیخ الاسلامی پایہ سیلہ قطع امتیاز ایتدی - مقدمہ روضۃ الکاملین] ، [ایدی بندہ کز کرچکدن مسعود و بختیارم کہ محض احیای آثار اسلام نیت صادقہ سیلہ فوق الاستطاعہ وجودہ کتیردیکم اویلہ بر ائردن طولانی بوکون ممدوح حضرت شیخ الاسلام و او سیلہ ده منبوط انام اولدم - مرضیہ - سری پاشا]

« سیف اسلامہ دکل صاعقه تعبیری سزا »
« اویلہ بر صاعقه ایندیرمہ دی تقدیر ہنوز »

(معلم ناجی)

« قامتی اولمش ایدی اسلامہ »
« لفظہ اللہ حکمی سرنامہ »

(خاقانی)

« حصن مزبور ی کہ واردی ابتدا آلدی وزیر »
« چلہ سندن اہل اسلامک دعا آلدی وزیر »
(سروری)

« چند اسلام آلدی کافر دن عریشی جہد ایندوب »
(ولہ)

« خاقان عثمانی نسب کیم مندرج ذلتندہ عیب »
« اسلام فاروق عرب اقبال پرویز عیم »
(نفی)

« جہہ سین قیلش ایدی رب انام »
« لوحہ کاخ سرای اسلام »
(خاقانی)

انکیز { [ف] حیوانک اورکوب
آندینی چفتہ § حیوانک
انکیزہ { صیرایوب آتہ سی ، قیج
آتہ سی .

اسلاء { [ہ] بر آدمی دوشوندیکی
شبثی اونوتدیروب غمدن ،
اندیشہ دن آزادہ ایتک . (تسل)
چوق قوللائیلیر : اسلا ی حریرزدہ .

اسلاک { [ع] صیرہ قویق ،
قولیق ؛ بولہ کتیرمک ،
کتیرمک ؛ ملکہ صوقق ، صوقق :
کندیی معتزلہ دن ایکن اولادینی
مسک اہل سنتہ اسلاک ایلہ دی ،
فلانک طریقہ صوفیہ اسلاکی .

اسلال { [ع] صیروب چیقارمق ،
ورم علتہ اوغرائمق
برنجی منادہ « سلّ و اسلال » چوق

قوللائیلیر . [سلّ سیف] = قیلچی
صیرمق .

اسلام { [ع] مخیر موجودات
علیہ اکل التّیّات افندیمر
حضرتلر بنک وحی ایلہ قبل آسیدن
بالتقی نشر و تبلیغ بیوردقلری دین
میندرکہ مسلمانق دیمکدر : دین اسلام ،
حضرت عمرک اظهار اسلام ایتہ سیلہ
فخر کائنات علیہ افضل التّیّات افندیمر
حضرتلری زیادہ سیلہ مسرور و متشکر
اولمشلردی § دین اسلامہ منسوب
وسالک اولانلر ، مسلمانلر . [اہل
اسلام] مقامندہ قوللائیلیر : مشاہیر

۳۲۳ سنه اول ۳۳۳ یاشنده وفات
اتمشدر . بو مشهور جهانگیر
آزناوودك عربلر طرفندن « ذوالقرنین »
تسمیه اولونغه سی شرق و غربی ضبط
واستیلا الله سندن و یاخود باشنه
کیدکی تاجك بو بنوز کی ایکی اوجی
بولونغه سندن منبعث ایدوکی سر ویدر .
« اسکندر ذوالقرنین » ك بوما کدونیا لی
اولمدینی حقنده کی ظن و روایت مشاهیر
مورخین طرفندن قبول اولونما مشدر .
بعضاً نظمه [اسکندر] ك همزه سی
اسقاط اولونور :

« سکندر سیر ایسه کده سد نطق ایت بیش کاملده »
« فلاطون حقیقت یئنه قتل ماجرا اولماز »
« فی »

« تخت اجلاله شهنشاه سلیمان افسر »
« ملکوت دهره جهانبان سکندر تسخیر »
(اسماعیل پاشا زاده حق)
« قهرمان کوبه شاهنشه خسرو شوکت »
« آسمان مرتبه اسکندر نصرت اعلام »
(جوری)
« جمشید عیش و عشرت و دارای دار و گیر »
« کسرای عدل و رافت و اسکندر زمان »
(باقی)
« اگر مقصود اثر سه مصرع برجسته کافیدر »
« عجب حیرتدم بن سد اسکندر خصوصنده »
(راعب پاشا)
« جام لعلکدر سنک آینه روی انورک »
« آدی و ارجم جگ آینه اسکندرک »
(باقی)
« تدبیر ممالکده آرسطو کی صائب »
« تسخیر ولایتده سکندر فر عالم »
(نشاطی)

§ بشالرده عمله ایشله مک ایچون
یکدیگرنه ربط ایله قوریلان کراسته
§ کبرک صول طرفی .

§ اسکندر { ایتالیانجه دن [صینی
و تپسی و شمعدان و غازی
لامه رینگ آتته قونیان اوچ و یاخود
اوسته اوطوریان درت آیاقلی شی .
« اسکندر » ك انواعی چوقدر . و هر کجه
معلوم اولدیندن بوراده تعریف و تعدادینه
هیچ لزوم یوقدر . [آجلییر قبانیر
بر اسکندر ایله قادیك صول طرفنه
یکش صیم صینی اوتوریورلر . قونو .
شیورلردی — بزمده — اکرم]

§ اسکندر { [یونانیدن Alexandre
ماکدونیا لی مشهور
جهانگیرک اسمی . ماکدونیا قرالی
فیلیک اوغلی اولوب میلاددن ۳۵۶
سنه اول ماکدونیاك اوزمان پایتختی
اولان (پلا) شهرنده دنیا یه کئشدر .
فرق ساده عقل و ذکاوت و اقتدار
و قوت صاحبی اولوب مشهور حکیم
یونانی (آرسطو) ك تخت دست
تربیه سنده اوله رق تحصیل علوم و فنون
ایله یگیری یاشنده جالس سر بر حکمرانی
اولش واولا یونانستانه « ثانیاً کونان
نهری کهنه ایرانی مقاب و بریشان
ایدرک بتون آناتولی یی و سوریه یی
ضبط ایتش و دارا ك مقلوبیت و مقتولیت
اوزرینه مصری و بلاد ایرانیه ایله
هندوستانی استیلا ایله مش ایدی .
آسیان ائله یی غودنده (بابل)
شهرنده اعتیادیندکی عشرت و سفاهتک
نتیجه طبعیه سی اوله رق میلاددن

اسكان { [ع] ساكن قتلح ؛
 اوطور تقي، اوطور دلق؛
 اسكان مهاجرين ، حريقز دكانك مناسب
 محلهه اسكني . § بركله نك حركله رندن
 برني سلب ايتك . مثلا [جولان] ك
 واوئي اسكان ايدوب (جولان) ديمك
 جازدرد . « ساكن اولق » معناسنده
 قوللائيلا ماز . [انقره جوارنده قره
 طالع كنارنده ايكي بيك بشپوز كشي
 ايله اسكان ايدن ذاتك (بيق آب)
 اولديني كوستريلوروكه - مشاهير اسلام -
 حيد وهي]

« طوندی تیلرزه موت ایتدی رندن نحرک »
 « خلدی حق ایتسون آنک جایکه اسکانی »
 (کافی نك وفاته تاريخ - سرووی)
اسكته { [د] روجه دن [صاری
 قانادلی كوچك وزیاده
 اوتر برقیق قوشی .

اسكرلك { [ف] مدهده احتباس
 ریح سبيله بلا اختیار
 بوغازدن ظهور ایدن ایچقیریق .

اسكلت { [فرانسجه دن] انسان
 وحیوانك اتلری
 دوكونلش كيكلرندن عبارت هیقی ،
 قدید § بك ضعیف آدمه لر حقتنده
 [اسكلت كی] تعیری قوللائیلیز .

اسكله { [ایتالانجه دن] اصلی
 [دافله] در . دكر ویوك
 نه كنارلنده كاش بندر § كدك
 دكر ونهر كنارلنده كی وقیق و ستره
 یاناشیق ایچون یاییلان محل مخصوص

عربیده (بصل الفار) دینلیدیکی کبی
 (بصل الغصل) ده دیرلر .

اسكات { [ع] سكوت ابتدیره ،
 آغزینی قیامتق . صو .
 صدیرمق ، صوصدیرلق : [بویه هر
 شیشه اعتراض ایدن بر آدمك اسكاتی
 قولای دكلدر] ، [آقچه ايله اسكاتلرینه
 صرف نقود مجبوء ایتنهك فائده سی
 مشهود اولمه جفی بدیهی ایدی -
 روضة الکاملین] ، [ولایت قوناغی
 اولمایوب اجاره ايله اوتورلقده اولدینی
 سند اتخاذا اولوندق صانکه اسكات
 ایلدم - اطنه مکتوبی - جودت پاشا]
 « قرآن اگر ایتمه سیدی اسكات »
 « بونلار ایدی ابلیغ مقالات »
 (مقدمه)
 « بر آیتك ای کتاب معجیر »
 « بیکلرجه بلینی ایتدی اسكات »
 (معلم ناجی)

اسکار { [ع] سرغوش اتمك ،
 مسکرات [مسکرات
 قوللانمایان بر آدمی اسکاره جالیشیق
 عیدر . اوروپالیر آفریقا اهالی
 بدویه سنی اسکار ایچون اك بایاغی
 اسپرتودن معمول درلو درلو مسکرات
 توزیع ایدیورلر]
 « کورمزدی مجلسنده حاجت شرابه یاران »
 « ایلردی سوزلیله اسکار هوشیاران »
 (معلم ناجی)
 « آسکا مخصوص ایدی بلاغته »
 « هوشیاران دهرک اسکاری »
 (وله)

وات پشیریلر . § سطرنج تحتی
منتظم صورتده اعمال اولونوب اکثریا
سفینه لرده و خانلرک طاشقلرنده
قوللانیلان بیوک قفسلره و کیلرک
قیزاقلری التته قوریلان اسکله یه و چوروک
طوبراقلی زمینلرده دیوار تمارینه
قونیلان آغاچ پارمقللره [اسقره]
اطلاق اولونور . اوجاق اسقره سی ،
دلیکلی طاش اسقره سی . مجرایه چرکاب
وسیل آفتی اوزره آیتیش اولان
دلیکاره قونیلن پارمقاق طرزنده کی
شیلرده « اسقره » دینیلیر .

اشقوربوت { [فرانسجه دن]
[scorbut]
ما کولات مفره دن دیش اترلنده
پیدا اولان بر نوع یتیرجه علتیدرکه
اکثریا کیمیلرده ظهور ایدر .
اشقوربوت { [یونانیدن] دیکنی
باندینی بری زیاده
صیرلاندیران بر نوع صغیر ولدید بائقدیر .
اشقورچونه { [ایतालیاچه دن]
دریسی سیاه کورک
دیمکدر : اسقورچونه وچلی .
اشقور دیون { [اصلی یونانیدن]
پیی صارمباق .
اشقوشری { [رومچه دن] قرنی
بیاض ، صرقی نقطلی
ایله لاجوردی آندیرر بر نوع آلاجه لی
ولدید بائقدیر که کوچوکنه توتون
بالینی ، قوریسنه چیروس ، بیوکنه
قولیوس ، قرنی بگنی اولورسه لیاری
اطلاق اولونور .
اشقونطو { [ایतालیاچه دن]
برمالک وعده سندن
اول تأدیه سی حالنده تنزلی قیلان مقدار
§ برمالک بدندن قیریلن فرق : قیثات
موضوعه دن یوزده بش اشقونطه
ایدیور .
اشقونه { [انگلیجه دن] لاتین
بکلیسی دینین برتک
کوچوک ، ایک دیرکلی بر نوع حقیف کمی .
اشقیل { [ا] بیانی صوغن ،
دگتر صوغانی . قاره بو
صوغانی یرسه اولور ایش . بو سبيله

اشقور { [ف] رومچه دن تحریف
ایلدیکی هر ویدر .
سقتور بالنی دیدکاری کلره مشابه بر
نوع اوفاق جاتوردیر که هم صوده هم
قارنده یاشار .
اشقیدیل { [ایतालیاچه دن] دگترک
دریلکنی یسی سولرک
عمقی آگلامق ایچون کبلرده قوللانیلان
آلدرکه ایلك شکی ایجاد اوجنده
برجسم ثقیل باغلی و قسمیاتی بر ایدن
عبارت ایدی . مؤخرأ اصلاح واتوای
ایجاد ایدلندی § یونلامه ، آراشدیروب
حقیقتی آگلامفه چالیشمه : ابتدا
ویشک افکارینی اسقندیل ایتلی .
اشقویامار { [ایतालیاچه دن]
کیلر ده یلکن
سر نرلرک اوجلرینه چوبوق سوروب
آچدقلری پرواز یلکنلری .

اشقویامار { [ایतालیاچه دن]
کیلر ده یلکن
سر نرلرک اوجلرینه چوبوق سوروب
آچدقلری پرواز یلکنلری .

اشقویامار { [ایतालیاچه دن]
کیلر ده یلکن
سر نرلرک اوجلرینه چوبوق سوروب
آچدقلری پرواز یلکنلری .

اسقانیل { [ایتالیانجه دن] اویون
 کاغدریله اویونان
 برنوع اویون . اویون کاغدرینه
 « اسقانیل » اطلاق بر اصطلاح
 عامیانه در .

اسقانیجه { [ایتالیانجه دن]
 کیلردو طائفه لرك نوبت
 دکشدرمسی .

اسقرلاط { [ایتالیانجه دن]
 اصلی (اسکرک) .
 اسکی زمانده وندیک منسوجاتندن برنوع
 چوقه ایدی . بویاسی خاص وقاشی
 طایاقلی اولدیفتدن بلاد شرقیه ده یک
 معتبر و مشهور ایدی : [الباس پاشاک
 شاعر نفییه اولان هدایاسی میانده
 دوت طونلی الوان اسقرلاط چوقه ،
 دوت طوب فرنگی دیبا موجود ایدوکنی
 « باغة الاحباب » یازیور .

اسمرو { [انگریجه دن] ویده
 پر وانهلی . یعنی قیچدن
 چرخلی واپوردو که لسانزده تحریف
 ایله « اوسقور » دینیور . §
 سقینه لرك قیچنده دومنک مربوط بولوندی
 محل ایله تکنه آراسته موضوع حلزون
 چرخلردو که بونلریا دوت یارچه حلزونی
 قاناددن ویا خودایکی قانادلی پروانه دن
 عبارتدر .

اسقره { [یونانیدن] اینجه دمیر
 چوبقرله اعمال اولونان
 دوت آتاقلی واوزون قوللی قفس کی
 برنوع آلت طبعیه درکه اوزرنده بالیق

اسقازصو { [ایتالیانجه دن]
 طولدریلنجه قدر اشیا تحمیل ایدلک
 شرطیله تعیین اولونان کوتوری نول
 § یلکنلری طولدر بره جق درجه ده
 سرد روزکار .

اسقازموز { [ایتالیانجه دن]
 قایق و صندوق
 اوراق مهاکب بحریه ده کوره اطاقیلان
 آتاج چپوی . قایق و صندوق لرك
 کوپشته لرنه باش طرفه طوغری
 اکری اولدوق صوقیلان کوره ک
 جیولری .

اسقاط { [ء] دوشورمک ،
 دوشورلک : « افکنده »
 نك « افلاطون » ک همزملری اسقاط
 ایدیلیر . اسقاط آقچه سی = مونك
 روحیون ویریلن صدقه . اسقاط
 جین = انا قارندن چوق دوشورمک .

[تعبیر اصح دیگر ایله کاملاً حقوق عمومی
 وخصوصیه حکمندن اسقاط ایدلش
 حاله کلك اقتضا ایدمکی میدانده در —
 قانون — سعید]

اسقالا { [ایتالیانجه دن] آلات
 موسیقییه ده برده لرك
 درجانه ال آلیشدیرمق .

اسقالره { [ایتالیانجه دن] کیلرده
 آرمایه جیقیه جق نردبان
 قدمه لری ، سقینه لرك صول یاننده کی
 یوک ذواته مخصوص نردبان .

و م عبود اتخاذا ابتكلى بتدرکه مصرده
 اهرامك جوارنده بولوانه «ابوالهول»
 دینیر . اسطیر یونانیہ دن معدود در .
 اسقاء { [۵] صولامق ، صولانق ؛
 صو و برمک ، ورنک :
 [اسقای اراضی ، باغچہ نك اسقاسی ،
 نیلوفر نہری بروسه اوواسنی اسقا
 ایدر] ، [انسان بایرلی برنہر شعلہ
 فشاك اسقا ابتدیكنه : وادیلرده اوئرک
 خوابہ واردیننه ، بایرلر دن آشاغی بہ
 طوغری سقوط الیدیكنه ، یاخود
 اوزاقدن صولرک سینہ منیرکده اشعہ پاش
 اولدیننه ایسانہ جفی کلور — لاماریندن
 ترجمہ — احمد رام]

« خطونقش و قاش کاری ایش حوی صنعتدن »
 « سر انبویه میزاب انکشتان ایله اسقا »
 (ثانی)

اسقازمه { [ایتالیانجه دن]
 کئی فی طوبدن یعنی
 کاملاً کمالامق .

اسقاچه { [ایتالیانجه دن] سفینه
 و کئی دیرکلرنک آیی .

اسقازپین { [فرانسیزجه دن]
 قونجسز ربوع اوستی
 باغی یاریم بوین . یاراق خفیف قوندره .

اسقازچه { [ایتالیانجه دن] صیم
 صبق استیف . غبہ اق .
 زدهام .

اسقازطه { [ایتالیانجه دن]
 طاغنیق ، طاغیامش .
 بولفظ اکثر یا کاغدا و بولر ندرده قولانیلیر .

روضه [، [ملک اشرف مستثنی
 اسعاف ایله الی بیک قدر سوار
 کوندر دیکندن حزمه بک رهرو وادی
 فراوانش — مشاهیر اسلام — (اوزون
 حسن) — حمید و هی .

« بیک بویه جهان زر و سیم اوله یشتمز »
 « ممکن می که اسعاف اولنه مطلب عالم »
 (لا)

اسقاناخ { [۵] اسپناق دینان
 سبزه .

اسقنج { [۵] سونکره . بولر
 نادرأ قولانیلیر .
 اسقنجه { « اسقنجی » سونکره
 بکزر ، سونکرلی .

اسقند { [۵] شراب . تحفه
 شاهدینک شرحه نظراً
 شرابک اصل ترکیبسی « سچی » در .

اسقید { [۵] بیاض ، آق
 دیکدر :

« میودم آهوان اسقید »
 « هب جاءه صبح ایچنده خورشید »
 (شیخ غالب)

اسقیدانج { [۵] اوستوج .

اسقندابیون { [یونانیدن] اصل
 استوا و پندربون ،
 طلاق اونی .

اسفسکس { [sphinx روحه دن]
 بانی قادن صورتنده ،

بویندن آشاغی آرسلاز شکنده اسک
 مصر لیلرک طلوع شمس مخصوص الہ

اسرافیل } [اربعه مذبحه] دینیا
صوره مأمور اولانی. نظمده هزه تک
اسقانی جائزو: صور اسرافیل .

[کویا ناقور وحیل اسرافیل
سودا کران فای شهرستان فایه تنبیه
قیام روز بازار — روضه الکاملین]

اسطار } [ع] یزقم ، یازلق :
اخیرا اسطار قیام
امرنامه سامیده . « تظیر » ده
زیاده قوللانیلیر . هر ایکسی ده کتابت
رسمیه مخصوص کیدر .

اسعاد } [ع] مختیار ومسعود
قیلی ، قیلمی : [فیض
محمدی کاشانی اسعاد ابتد] . [القصة
بو تحریک ایله درگاه .. لادن بر نصیبه
طالب اولوب وارکان دولتدن سعادت
امداد و شرف اسعاد اولوب —
فضولی]

« هم ایتدی اوانسعودی اسعاد »
« اول ایکی شهنشه ملک زاد »
(لا)

اسعار } [ع] ترخ قوتقی ، قویولقی :
اسعار حوایج . نادرا
قوللانیلیر .

اسعاف } [ع] برینک رجا-نی
قبول ایدوب ایشنی
بیترمک ، ایش بیترمک : بیچاره تک
اسعاف مشولی . [مواد مستعدامک
جله سی رهین مرکز اسعاف تولدینی —

(علیه السلام) ک اسمی . بنی اسرائیل =
یهود طغفسی . اسرائیلیات — طائفة
مرفومه به متعلق خرافات .

« عرض حسن ایتسه او محمدوم خلیل »
« یوسفن آکمز ایدی اسرائیل »
(خانانی)

اسرار } [ع] کتم اتمک ، ییلدیکنی
سویله مامک : امرار
اسرار .

اسراع } [ع] سرعت اتمک ،
چاپکک حاصل اتمک .
« تسریع » مقامنده قوللانیله ماز .

اسراف } [ع] حددن آشیری
صرف و خرج اتمک :
اسراف حرامدر . اسراف اموال .
اسراف کلام = تأثیر ایتیه بک محله
سویله نیلین سوز ایله ناهله ویریلن
نصیحت دیمکدر .

« اسراف بی لزوم سفاهت دکلیدر »
(عارف حکمت)

« لذتی انکار اولونماز بذل و اسراف ایتمه تک »
« آه ضمتنده اگر اندیشه وام اولسه »
(نابی)

« وای آکا کیم عمری نی اسراف ایده »
« مصطفی قویه شکاره کیده »
(یحیی)

« مالکلی ایلهمه بی وجه اتلاف »
« اولدی مبنفوز الهمی اسراف »
(نابی)

اشخاف { [ع] بردی ایندیرمک،
برده چکوب قراشقی
اتک § نیکمه قراشقی زیاده اولق.
استعمال اولونماز .

اشخلافی { [ع] اوزون صاقالی
آدم. مستعمل دکدر.
اشخاط { [ع] کوجندیروب
طارلق، غضباندیرمق،
غضباندرلق. الفاظ مستعمله دن دکدر.
بو، قامده (غضب) زیاده قوللائیلر .

اشخان { [ع] ایشیق، ایشیق؛
تیزدر، قی، قیزدرلق،
«تسخین» زیاده استعمال اولونور .
[اسخن عین = آغلاقی.]

اشراء { [ع] یورتک، یوربدلک؛
کوندیرمک، کوندیرمک.
یا لکیز دی روح یقی انسان و حیوان
حقنده قوللائیلر . زیرا بولفک افاده
ایتدیکی کوندیرمک ماده سی کوندیرمک
بالذات یورومه سی صورتله وقوعوله .
جقندن اشیا حقنده استعمالی جائز دکدر .
[طلب اولونان اشرا سراسی ایچون
کها ائندی به امر ویرلدیکی ، خدمه دن
برینک اوریاه اسراسی] ، [شهزاده
قلعه لک امر اداورسینی اقیه قوجه به
تودیع و یازدینی قنخامه ایله روملردن
آلتان امیرلری سلطان عثمان غازی به
اسرا ایلدی — مشاهیر اسلام — حمید
وهی .]

اشراپ { [تاریخی] انبیای
عظام دن حضرت یعقوب

هنروران موسیقی تک مضابط نغمات
روح استیانی — پرموده — اکرم [
استیاف { [ع] یکدن باشلماق
§ بدایت محکمه سندن

ویرین حکمک طلب فحی ایچون
ماقوندی کی محکمه به مراجعت ایتک
معناستده اصطلاحات هدایه دندر :
[محکمه استیاف ، امور استیافی ،
استیاف دعوی] § کلامک ابتدای
یعنی سوز باشی : جمله استیافی .
[جبرائیل علیه الصلوة والسلام ایتدی
ای نازنین بالاخانه قدوسی . بز درمانده
درکام کدرباز . وظیفه من لازمه امتثال
فرماندر . استیاف مراسم رجا مرتبه من
دکدر — سیر ویسی]

استیاف { [ع] استیاف صورتیه
یعنی بدایت محکمه سندن
ماقوندی کی محکمه به مراجعتله : [آوقات
استیافاً رؤیت دعوی ایتدیروب
برحکم حقانی احصال ایتدی .]

استیبال { [ع] اهل اولق ،
استحقاق ، لیافت ،
اهلیت : [عیده استیبالنه توجیه
بیوریلان مأموریتک .] ، [ذات
معالیسمانلری کنهینه فطانت و اهلیتک
کوهر بکنه سی وارباب هنر و معارفک
آبروی بی بهانه سی اولدقلرندن بالاستیبال
مأمور بیورلدقلری نظارت جلیله به
هروجه رونی بخشا اوله رق — شکیب
باشایه جوابه — رشید پاشا]

اشتباه در . [] ، [] او یله بر بلده
 مبارکه یی آفات محاصره دن حفظ ایچون
 غایت مساعد بر چوق شرائط عرضیه
 مملکت خلقی استیانه تشویق ایتدیسه ده —
 سلطان صلاح الدین ایوبی — کال [] ،
 [کردن مصافحه و مصالحه لری سلسله
 مواده و معاهده برله داخل طوق
 استیمان اولان طوائف — شفیق نامه] ،
 [ازیق ذاتاً امرادن طازعلی وقاره
 تکنیک محاصره سی التنده ازلش
 ایدوکندن پادشاهک دهشت ورودی
 حاکم واهالی یی درعقب استیانه مجبور
 ایتشد — شاهیراسلا — حمید و هی]

استیموت { [انکیزجه دن]
 بخارایله حرکت ایدن
 اوافق کمی ، بخار ماکنلی کوچوک
 سفینه .

استیناس { [ع] وحشی زائل
 اولوب انیت پیدا
 ایتک ، الفت ایدوب آیشیق : [] بر
 اعجینک ایلک داخل اولدنی محله
 بردن بره استیناس ایدمه مه سی طبعیدر
 مکالم استیناس = جود و کرم ایل
 مألوف ، آیشیقین] ، [آفتاب قدسی
 پرتو نبوتک اول هلال سپهرجاه و جلاله
 نوربخش وحی اولغه باشلا یوب استیناس
 آثار وحی الهی ایدنجه — سیر و سی] ،
 [قدر نعمت و عصمتی احساس و ازجان
 ودل طلب الف واستیناس ایتکه
 باشلادم — هره نامه — کانی] ، [بونجه

اگر لیل و نهار آمدشده کیسه مقدارین
 « حیات کائنات فاسدات ایلردی استیلا »
 (نابی)

استیم { [انکیزجه دن] ماکنه
 ایشله نه جک قازغالرده
 حاصل اولان بخار ، بوغو . غلط
 اوله رق (اسلیم) تلفظ ایتمه لیدر :
 استیمی کلک = ماکنه یی تحریک ایدمه جک
 قدر قزغانده بوغو حاصل اولق ،
 استیم صالیورمک = قازغانده لزومندن
 فضله حاصل اولان بوغوی آزالتمک
 استیم { [ذ] یاره ، جریحه چرک ،
 جراحت . قولانیلماز .

استیماره { ایتالیانجه دن] امتعه
 واشای
 استیمه { [estimator فرانسیز - تجاریه
 [جده دن] ثلک قیمت

بهاسنی تقدیر و تخمین ایتک .
 estimation = تقدیر قیمت ، تخمین
 فیت . استیماره چی استیمه چی کی تعبیرات
 مکرم اصطلاحاننددر ،

استیماتور { [فرانسیزجه دن] اشیا
 و امتعه به تقدیر قیمت ایدن . تخمین
 مقدار : بش استیماتور ، استیماتور
 مونی .

استیمان { [ع] امان دیلمه مک ،
 امانه داخل اولق :
 [تخمین ایدن ارباب شتقاوتک
 بالآخره استیمان ایدمه جکاری آزاده

وقوعوله جق ظنيله خوف وانديشه به
دوشمك. الفاظ مستعمله دن دكدر .

استيقان { [ع] بر شي لايقله ،
يقينا تليك . بيلمك :
استيقان امور . « يقين » و « يقان »
نجوق قوللايلير .

استيكاف { [ع] طاملا تقي . طامله
طامله آقيتقي . عند .
الاقضا قوللانيله ييلير .

استيلاء { [ع] حكم ونشير آتته
آلق § بر محلي . بر
ملكتي باصوب زور ايله ضبط اتمك :
دور استيلاء . عريده اولديني كي
برميدانك منتهاسه ايرشمك معناسنده
هيچ قوللانيلاز . [عصر سنان
محقق خان ثابده مقام مشجت علياده
استيلاء وامور دولت ومملكته مد يد
استيلاء ايتش اولان سيد فيض الله
افنديك — مقدمه روضة الكامين —
محمود پاشا] ، [جاني آتش عشق
استيلاء ايتدي . بوسوزشه ايشه كوز
ياشمدن باشقه سرييله جك صو يوقدر
— بارقه — شج وصفي] ، [رستمخاني
حزين برسكوت استيلاء ايلدي — رسام
رفائل — معلم ناجي]

« حكيمي جاري ماواري عله امكانه ده »
« دهري ضبط اينديشه استيلاسي استيلايدر »
(عوفي)

« قويدى استيلاي بيتابي بني برحاله كيم »
« حيرتمدن صورت بي جان خيال ايلردى يار »
(عزت علي پاش)

قاچ طولانلوقاق حوله آله بيله جكندن
عبارتدر كه — سويش قنالي لايحه سي —
جووت پاشا]

استيف { [ايتاليا نجه دن] بر شي
بربري اوزرينه وصيره
ايله ديزوب ييغمق ، يرلشديرمك :
[كتابخانه يه استيف ايديله جك كتابلر
مجلد اوله لي § استيفني بوزمامق =
طور وحركتي دكيشديرمه مك : باق
شو آلاقي حريفه حالا استيفني بوزمه .
بور !..

استيفاء { [ع] تماماً آلق ، آلقني :
[استيفه اي مطلوبات
ايچون وسائل قانونيه يه مراجعتدن
باشقه چاره آسان يوقدر ، مبالغ
مطلوبه نك استيفاسي ، استيفاي لذت] ،
[رسم ضروريه نك هر دولت سفينه لر دن
اطراد ومسافات اوزره استيفا اولغني
مندرجدر — سويش قنالي لايحه سي —
جووت پاشا]

« شكوه قدرتي بالاي ادراكات انساني »
« وجوه حكمتي بيرون عده فهم واستيفا »
(ناي)

استيفاد { [ع] طرشديرروب
ياقني ، آقني طولتشديرمه .
« ايفاد » زياده قوللانيلير .

استيقاظ { [ع] اوقودن اويانمق .
استيقاظ اولونماز .

استيقاع { [ع] بر شيك وقوعته
منتظر اولمق ، بر شي

یا کلس تانی ایتمکدن ایسه عاندن
استیضاح ایله ملیدر، بوقره نك استیضاحی
لازم کلیر. [«استیضاحا» = استیضاح
صورتیه، آجیغه اوردر بره رق، عیان
ایده رك : استیضاحا کوندربان
مکتوبه هنوز جواب کلیدی . جمی
«استیضاحات» در .

استیطان [«ع »] وطن طومتی .
بر یره یره یره شوب
اوطورمقی ، نادراً استعمال اولونور .
ینه بومعاده «توطن» چوق قوللایلیر .
استیطاف [«ع »] قایلامق .
قوللانیله بیلیر .

استیعاب [«ع »] بر شی کاملاً
اوجایوب آلتی ،
برقابك ایچنه آلتی، صیفیق : [بوقره
یکرمی اوقه صو استیعاب ایدر ، بوکی
بش یوز چکی حطب استیعاب ایدر]
سفینه نك استیعابی = قاج طونبلا تو
صیفیدی . [اوروپانك اکثر جهانی
استیعاب ایله بن خرسینانلق عالمرنده
«مأمون» ایله «شارلمان» ك ارتخالارندن
صوکره — کمال] ، [فضای میناسرای
جهانی استیعاب ایدوب بر مرتبه کسافت
بخش شش جهات کائنات اولدی که —
شفیق نامه] ، [اول حرارتله کانون
درونلرین استیعاب ایدن لواح
طاقتکدازدن — شفیق نامه] ،
[طون دوقایاسیته عباردنك معنای
ترکیبی کینک مقدار استیعابندن یعنی

استبراء [«ع »] چوق طاشندن
آتش چیدرمق ، ایکی
آغاچ پارچه سی بر برینه سورته سورته
طوتشیدرمق . الفاظ «ستعله دن
دکدر .

استیسار [«ع »] قولایلاقمق ،
استیسار قولای عد ایدنك :
استیسار امور ، استیسار مصالح .

استیساع [«ع »] بوللاقمق ،
ککیشلنك . «اتساع»
زیاده قوللایلیر .

استیصال [«ع »] رشیک کونکندن
قویارمق ، کوکی
قیرمق ، کوکی قیرلق ، بالکیه محو
ایتمک : [حدود یونانیده داغما اکسیک
اولمایان اشقیانك استیصالی ایچون ندایر
جدیده عکریه اتخاد ایدلیدی ، سلطان
محمد ثانی یکجیری زوربارینی ۱۲۴۱
ناریخنده استیصال اتمشدر] ، [سردن
کدی اغازی اوسالیله استیصال وبروسه
حوالیندن ایکی بیلک قفری متجاوز
یکجیری جمع ایله استانبوله ادخال
قیندی — روضه الکاملین] ، [حتی
یوره ریده حکایه قلندی و جهله برفرقه
جنودیه ایله مبارعه قهر واستیصالی
خصوصنه تثبیت اتمش ایدی — مشاهیر
اسلاء — حمیدوهی]

استیضاح [«ع »] مهم بر شی
آجیغه اوردر برمق ،
بر مده نك ایضاح و عیان ایدله سی
ایسته مک : [آکلاشیله مایان کیفیتی

شرائط مقبولہ فی حاوی تنظیم یدین
مصدق کاغذ .

استیصال { [ع] صوکرہ بہ راقیہ سی
ایستہک ، بر شیک
تأجیلنی طلب ایتمک . استمالی اندردہ
استیجار { [ع] کری قنق .
کری براقتق . فاض
معروفہ دن دکدر .

استمداع { [ع] برآمدک نزدینہ
برشی براقتق . برشی
حفظ ایچون برآمدہ قودیع ایتمک .
نادراً قولانیلیر .

استیدان { [ع] اذن ایستہک ،
ایستہک نک § رایش
ایشلہک ، بر تصوری اجرا ایتمک
مسامدہ طلب ایلمک : [مبالغہ مخنہک
صرق علی الاصول مقام عایدن استیدان
اولوندی ، بوہ ثلاو جزیاتک استیدانی
لازم کلز] بالاستیدان = اذن قنق

والتمق صورتیلہ . بلا استیدان =
اذن آلمہ ہرق ، اذن آلمہ ہرق . [بولر
وقت غروبہ فیض اللہ اقتدینک قوناغہ

واصل و مخدومیلہ تہاجہ محبت پدر
ایکن استیدانہ وقت براقیہرق مساویۃ
الاقدام خاوتخانہ سنہ داخل اوشریلہ —

روضة الکاملین] ، [آرز زمان ایچندہ
ارباب تفاق و اتفاق استیصال و اورلرک
ادارہ سی توثیق ایتمکدن صکرہ حیاجدن
بالاستیدان معاودت ایتمی — مشاہیر
اسلام — حمید وہی]

وجودینہ مدار استدلال اولمازی ؟
— پڑمردہ — اکرم]

استیہام { [ع] بر آدم منسوب
اولدینی قوم و جماعتہ
متعلق امور ایچون درد و مشتقہ دوچار
اولق . استعمال اولونماز .

استیہوا { [ع] بر آدمک عقلی
آلمق ، مہوت قالمق ،
نفسک هوا و ہوسی خوش کورہ سی :
[انسان اغواى شیطان ایلمہ استیہوا
ایدر .] نادراً قولانیلیر .

استیہار { [ع] برشی کندینہ حصر
ایتمک ، نفسہ تخصیص
ایلمک : استیہار احمارہ بو اشیانک
استیہارینہ موافقت ایتمی .

استیفاق { [ع] برآمدن اعتماد
اولونہ جق وثیقہ ،
سند ، محبت کبی برشی آتق . استعمال
اولونماز .

استیغ { [ع] ماصورہ دنیارشی .
استیغ { [ع] استمالی اندردہ .

استیجاب { [ع] واجب کورمک ،
حقق عد ایتمک . نادراً
قولانیلیر .

استیجار { [ع] اجر تلہ طوقق .
طوقق : [استیجار
ایتمک حنہدہ اوطور بیور ، بودکانی
استیجار ایتم] ایجار و استیجار مقالہ
نامہ سی = موجر ایلمہ مستأجر آراسندہ

رتبه نعمانی اولان اولوالنهایه بالمواجهه
 دروزه کشای مغاره دهان استهزا
 اولوب — شفیق نامه [] ، [یاوه کویان
 ارباب نقاق که دعوی دین باطل ایدن
 یهود و مشرکین اراذلندندره ، همواره
 شعار جبلتیری طرف اسلامه بیضه شکن
 استهزا اولقدرد — سیر ویسی [] ، [فقهه
 قوشنک سنی آندیرر برنغمه استهزا
 چیقاره رق قاجار حکیدوسین ؟ .
 نه مرحمتزسین سن ! . — بزمده —
 اکره [] ، [استهزا دینلن شی افی
 هلاهل فشانه بکزر برصفت مفره در
 — دیار بکری سید پاشا []
 « سوزنی ایتز ایسه گده اصفا »
 « ایتمه معتره ی دخی استهزا »
 (وهی)
 « کیمایی ایتمه صاقین استهزا »
 « کورمه حرق قوانی هزاره سزا »
 (سنبلزاده وهی)
 استهشاش [] [ع] استخفاف کی
 استهشاش [] [کلمتک ، جنبشلتک ،
 استهشاش اولونماز .
 استهشاش [] [ع] هلاک ایتک
 استهشاش [] [برشی] صرف ایتک
 صورتیله بیترتمک ، برشی صرف
 ایدیلرک توکدلمک ، برنجی معناده نادراً
 استهشاش اولونور : [اک بیوک برحامده
 سونی اک بیک جکی حطب استهشاش
 اولونماز ، بوقدر کومورک استهشاش
 نه قدر زمانه محتاجدر . []

استهلال [] [ع] هلاک ظهوری ،
 استهلال [] [بیک ایتک کورنه سی :
 انتظار استهلال [] [هلالی کورمک :
 [بکن رمضانده استهلال ایچون سلیمیه
 جامع شریفی مناره سسته چقانلرک بری
 فستی آشغیه دوشورمش] ، [مترقین
 استهلال غره صیام کی دیده کشای
 انتظار ایکن — مکتوب — شناسی []
 [جوجفک آمان طوغار طوغماز
 آغلابوب فریاد ایتمه سی : استهلال صی .
 لسانزده ، عربیده اولدینی کی یاغور
 شدله یاغیق وقیاج صیرلی معناسنده
 هیچ قوللا نیلاز . [براعت استهلال]
 = حسن ابتدا یعنی کوزل برطرزده
 باشلایش ، رموزلک یازدینی کتابک
 باشلانغینده آلمک مندرجاتی کوستره جک
 الفاظ مناسبه انتخابیله ببط مقدمه
 وتحریر دیباجه ایتمه سی [] حسن دلالت :
 [غزاتک سیف شجاعتی خون دشمن
 ایچنده بارقه نثار اوله جفنه براعت
 استهلال اولوردی — دور استیلا —
 کمال [] ، [بوولده باشلری خونیش
 اوافه صنعت براعت استهلال کوستره
 دیلر — سیر ویسی [] ، [برینک زبان زد
 براعت برعه اولدینی وجه اوزده مطلع
 دیوانچه شقاوت نشانی اولان ابروان
 هجا عنوانی « سواد الوجه فی الدارین »
 ایدوکننه براعت استهلال ایدی —
 شعیق نامه [] ، [الهی ! سن توفیق
 احسان ایدرسه ک برزده بیک آفتابه
 براعت استهلال ، برقطره بیک عنایت

طرز عامیانه‌سی «ایستقا» در . ذر
دوز اولان بو قاشك چيچكلیسی ،
بوللیسی ده بولونور .

{ [ف] طاقتیز، قدرتیز،
عاجز، مجزون، پریشان
معناسه در . بعضیاً
اشتوه }
{ [ف] طاقتیز، قدرتیز،
عاجز، مجزون، پریشان
معناسه در . بعضیاً
اشتوه }
{ [ف] طاقتیز، قدرتیز،
عاجز، مجزون، پریشان
معناسه در . بعضیاً
اشتوه }

طرزنده تخفیف ایله قوللانلییر .
تخفیف ایله استعمال ایدله ایدور .

{ [ع] قبح کورمک،
چرکین
صایق، صایق : [ب] بوسوزک اوراده
تفهوی استهجان اولونور، استهجان
شوم. [ا] اکثراً بوندن مشتق اولان
«مستفجن» تعبیری قوللانلییر .

{ [ع] هدایت ونجات
استهداء } [ا] ایستهمک . نادرأ قوللانلییر .

{ [ع] هدف کی
استهداف } [ا] ایستهمک . نادرأ قوللانلییر .

بوکساب قاشق : (صریحانه قرشی
اختیار استهداف عاده، شر جتدره .
نادرأ استعمال اولونور .

{ [ع] ذوقلنك، اكلنك،
استهزاء } [ا] ایستهمک . نادرأ قوللانلییر .

اخلاقك لك زیاده منفور اولانلرندن
بریده استهزادر . عالمده استهزا ایله
هركك بغض و نفرتندن باشقه برشی
قازانلاز . دتیاده (مستهزی) بی
کیمه سوحش : [ا] مستهزای حاش

{ [ع] برآدمك نهجته
استهناج } [ا] ایستهمک . نادرأ قوللانلییر .

{ [ع] ایکی شی بربرینه
استواء } مساوی و معادل اولوق،
ایکی نسته کیت و کیفیتیه یکدیگرندن
فرقیز بولونق : [خط استوا = کره]
اوضی قطبلردن مساوی بعدده ایکی
قسمه آیران یدائرة مفروضه . (وقت
استوا = زمان اعتدال یعنی هنگام
زوال دیکدر) : [برکون وقت استواده که
افراط حرارت آفتابدن مقرر قبه آسمان
نور باز کوه آتشین اولوب دشت
سطح زمین ثابته تابداره دوعشیدی -
سیروبی] لساغزده، هریده اولدینی
کی قرق یاشنه کلوب تام یکیت اولوق
معناسنده استعمال اولونه ماز . همزه
وتام ضمه ایله تلفظی غلط فاحشدر .

{ [ا] ابتالیاجه دن [آلات
استوخ } مختلفه محفظه سی . آلات
قویطیسی : مهندس استوچی ، جراح
استوچی ، مراقفوز استوچی .

{ [a] shore فرانزجه دن
استوز } قشیه، کونشك، بنجره
پرده سی .

{ [ا] ابتالیاجه دن [قیامه
استوفاطو } ات تردید و مقارنه به
قونین خالص وصافی ات صوی .

{ [ا] ابتالیاجه دن [دیا ،
استوفه } جاقس کی برچشید
قاش درکه اکثریامفر و شاتده قوللانلییر .

عاقلاً استنکاح ایتدیکی خاتونی — اسباب شرعیه موجود اولماد قجه — تطلیق ایتمز . [

استنکاف { [ع] یوزجو برهك، چكاهك. وارچكك.

لسانه زده عرییده اولدیگی کی کبر و تعظم ایتک، غایب اولان ایزی ینه بوزق. ممالزنده اصلاً استعمال اولونماز. «اعراض» دن قوتلیدر. بونک، حکمی

تأیید ایچون بعضاً (و د) ایله برابر ایراد ایدلدیکی واردر : [آنک برنده کیم اولسه اوله بر تکلینی قبولدن استنکاف ایدر .] ، [پیران دور بین سنجیده

نظران بر برینه سروحه جنبان استنکاف اوله رق — شفیق نامه] ، [فقط صلاح الدین مقدما امانی تکلیف ایش ایکن و د ایتدکلرینه منفعول اولدیغندن بودفه مسئولرینه مساعدده دن استنکاف

ایله — کال] ، [قاضی ده آنلری حضور شرعه دعوت ایلر ایسه ده ذکر اوانان شاهدلر شهادتدن استنکاف ایلدکلری جهته — تعلیم قرائت]

استنوغراف { [فرانسه ده دن Esténographie]

چاپک و طار یازیچی معناسنده بر اصطلاح خصوصیدرکه اشارت و سرعتله ضبط کلام ایچون قولاییلر بر درلو طرز تحریردیکدر. [استوغرافی] او یولده یازیجیلق، تکنوویسی، چاپک: نویسی .

نظرنیک بوندن محرف اوله سی محملدره عوام بیننده زیاترد بولونان (اشکنبه سورانی بر آدم) تعبیرنده کی اشکنبه نك اصلی ده بسکه [استنبه] در .

استنبه { [ایتالیانجه دن] کمی بککریشک چکیلوب طولایله سی، بککریک طویلاعه سی .

استنفاد { [ع] برشی توکتمک برشیدن ببقی کک . استعمالی اندردر .

استنفاز { [ع] اورکوتک ، آیانلاندیرمق، اورکوب قاجق : استنفاز شکار، استنفاز حمار .

[قصبات مقباوره دن استنفاز ایتدیلر — شرح شفیق نامه] ، [خارجدن استنفاره احتیاج کوسقون اوله بر کروهمن — روضه الکاملین]

استنفاض { [ع] بر عک هر طرفی، عوارصنی آکلامق ایچون کال دتله باقی، باققی . قوللانیلازه .

استنفاق { [ع] مالی خرج ایدوب توکتمک ، نفقه پیدا ایتک . نادراً استعمال اولور .

استنقص { [ع] برشیثک بهاسنی تنزله جانیشق، قیمتی اکسیتک ایسته مک : استنقص بهای قاش .

استنکاح { [ع] بر قادینی کندیته نکاح ایله مک، نکاح ایله بر حاتون آلتق : [بر مرد

اِسْتِصَافٌ { [ع] حقنی تماماً
قولانماز .

اِسْتِطَاقٌ { [ع] نقطه کنیزمک .
بر آدمی سربلتمک

ایسته مک ، ایسته نلک § اغیز یوقلایارق
سوز سولتدیرمک § بر آدمی ، قانوناً

جرم ویامظنون برآدمی استله مرتبه
ایله سولتمک . اصطلاحات عدلیه دندر:

[تحت استطاقه آندان مجرمک اقرار
جرم وقباحت ایتدیکی ، مظنونک

استطاق ، استطاق دائره سی ، اوراق
استطاقیه = استطاقه حائد کاغدر .]

بو صورته اکثریا معاملات عدلیه ده
استعمال اولونور . جمعی «استطاقات» در:

[استطاقات واقعه ، استطاقات عمیقہ .]
استطاق نامه = ظن قانونی تحتیده

بولونان آدمک افاداتی حاوی رسمی
کاغذ . [متهم اولان اشخاصک امر

استطاقلری اکمال وامور حسابیه
استکمال ایله — اطنه مکتوبی — جودت

پاشا]

اِسْتِصَابٌ { [ع] چرکین شی، خصوصیه
روحه قوت وطبعه دهشت

ایرات ایده جک درجده چرکین ، فنا
چهره § انسانه او یقوده عارض اولان

اغیزلق که عربی ده «کابوس» دینلیر
§ دیو، شیطان § بهادر ، جسور ،

قهرمان معالریخی افاده ایدر . ترکجه ده
قوللانیلان [اشکبه] یاخود [اشکبه]

بر کتابک نسخہ سنی آلتی ، نسخہ سی
آلتی ؛ قویه ایتک ، ایدلک : ظفر

نامه یی استنساخ ایتدی ، رساله نلک
استنسخی . [بوائزطیعیدن استنساخ

اولنشی ، تصویر طیعیدن چکمشدر —
پژمرده — اکرم] ، [آرقداشریکک

امتحان کاغذرلندن استنساخه قالیقیه —
آداب مکتب — محمدعطا]

اِسْتِشَاءٌ { [ع] حوادث آراشد .
یرمق ، صورمق § رایحه

لطیفه قوقلامق . استعمال اولونماز .
اِسْتِشَادٌ { [ع] بر آدمک شعر

اوقومه سنی ایسته مک .
نادراً قوللانیلیر . استعمالی لازمدور .

اِسْتِشَاقٌ { [ع] بورونه چکمک
§ بورونه . تطهیر

ایچون — صوچکمک ، برون چالقامق .
اکثریا اغتسال وتوضؤ کبی شرائط

دینیه نلک تعریفانده قوللانیلیر . [وقتاکه
مختل دماغان بنی وشقا اول رایحه

کریمه یی استشاق ایتدیلر — شفیق نامه]
اِسْتِصَاحٌ { [ع] نصع ویند

ایسته مک ، اوگود
آلتی : [اویله بر شخص شیریک

بالآخره کسب صلاح وازکیای اهل
طریقندن استصاح ایده جکینی کیم امید

ایدردی .]

اِسْتِصَارٌ { [ع] یاردیم ایسته مک ،
بصرت دیلمک : [امر

شریف نبوی به امتلاً امتاجیه دائم
ناصر حقیقیدن استصار ایدر .]

برشی استنتاج ایدیه من [] السنهك
 بلاغی قبائل فسیحهك آرمسته نظمأ
 ونثراً جاری اولان مخاطبات ومحاوراندن
 استنتاج .. ایدیش اولدنی آلاشیلیر—
 میزان البلاغه — عبدالرحمن ثریا []
 [وجدان بر محکمه کبرادرکه کمال عدلی،
 حل وفصلی مسخیل کورینن مضلات
 اموری استنتاج و اخراج ایدر — تعلیم
 قرائت]

استنباط [] برونه صو و یاخود
 استنباط [] باخقه بر علاج چکوب
 تمیزله مک § بوسکورمک . قوللائاز .
 استنباط [] نجاستدن نظیر ،
 دفع حاجندن صوکره
 تمیزلک ؛ عربیده اولدنی کی معنی
 سائرده اصلاً قوللائاز :

« عارفه کرباس استنباط قوللائاز »
 « آنک ایچون دسمال و شاله چکهم احتیاج »
 (کفری بهانه)

استنباط [] اند بر مک .
 یاغمور دعالی ، یاخود
 یاغمور ایسته مک مقامنده [استنباط رحمت]
 دینله مز . طوغریسی [استنباط] دره .

استنباط [] نأیه دین ایچون
 استنباط [] مهلت رجا ایتمک
 § ویره سی بهشی ایسته مک . قوللائاز .

استنباط [] نسب ونسبی
 استنباط [] وتماقی ذکر و بیان
 ودعوی ایتمک . نادراً قوللائاز .

استنباط [] بر کتبک عینی
 استنباط [] یازمق عینی یازمق ؛

استنباط [] سیر و حرکتده
 استنباط [] قدم ایتمک ، یورومکده
 دیگرخی چکک . قوللائاز .

استنباط [] بالاندن او یومق ،
 استنباط [] او یورکی کورغک :
 استنباط ارباب تجسس .

استنباط [] مساوک قوللائاز ،
 استنباط [] دیش توزیله دیشی تمیزله .
 مک : استنباط سنن سنیه پیغمبریدنره .

استنباط [] خبر صورمق ،
 استنباط [] معلومات طلب ایتمک ،
 بر شیتک بیلدیرله سنی ایسته مک :
 [مثله مک اسباب حقیقه سی استنباط
 اولونیور] نادراً قوللائاز .

استنباط [] کیزی شی اظهار
 استنباط [] ایتمک ، معنی و حکم
 چیتارمق : [شوحدیت قدسیدن استنباط
 اولونان ، آله کوره ، مجتهدین کرامک
 استنباط ایندکری حقایق] ، [کتب
 ادبیه دن مطالباته دأر و سائر نوادر
 نقل ایله مش ایسه ده آنلرک مفهوم
 ومدلولندن کیفیت واقعه استخراج
 واستنباط اولنه مدینی جهته — مقدمه
 روضه الکاملین — محمود جلال الدین پاشا]

« دیده دن قطره اشکم دو کیلور دل مجروح »
 « اسمی خون دلدن ایده سین استنباط »

(تحفه وهبیدن)

استنباط [] نتیجه چیتارمق ،
 استنباط [] بر شیتک نتیجه سی
 چیتارمق ، صوکنه ایرمک : [آووقاتک
 سرد ایندیکی مقدماتدن برشی استنتاجی
 ممکن دکلدر . او ، که وده مک سوزلردن

ایش ایدی — مشاهیر اسلام (ابومسلم خراسانی) — حید و هی [

استاد { [ع] آغلامق ایسته مک، یافره ایله آغلامق } قوردلر اولومق. لاسزده استعمال اولونماز .

استاد { [ع] طایانق } کوکفک، کوکنه جک نی و محل : [چوبانلر بعضاً قویون ری ایدرکن عصارینه استاد ایدرلر، مرده کامل هر خصوصه جناب حقه توکل واستناد ایدر، اوفلان آدمه استاد ایدیور] برده «مکتبه» جواب ساده سی شمرک اصلنده کی لطافت اک بیوک برمدار استاددر — پرمده — اکرم] چونکه بزه دلدارک آستانه دولته استاد شرقی میسر اولدی — بارقه — شیخ وصی . [مادیات و معنویاتده استعمالی جائزدر .

« اول شهنشاه بلد اقبال و طای مرتبه »
« کیم ایدر درگاهنه شاهان دوران استاد »
(نفی)

« لطف و رحانه استادم وار »
(م . ناک)

« شکر کیم بردوکه اقباله قیلدم استاد »
« کیم آلورمحت نصیب فیض جودندن نصاب »
(نفی)

« اماکه استاد ایله عفو جیلکه »
« ببط ایله هم برازده فلکدن شکایتی »
(لا)

استاد { [ع] استاد صورتیه، کوکنه رک : [مغفرت

الهییه استاد، عفوگزه استاد عرض حقیقت ایدیورم : [بوصورتده بعضی زیاده رسم ویرمش اولان دولت هر وقت بوقره عهدیه استاد بردهوی درمیان ایده یلور — سوش قتالی لایحه سی — جودت یاشا] ، [اگر بو برحقیقت ایسه بوکا استاد دینله بیلرکه : زوالی قادین بر ملال طاقترسانک، برام انکسار بخشاشک زبون تانیرانی — پرمده — اکرم]

استادگاه { [ف] استادایده جک، کوکنه جک، طایانه جق محل : استادگه { [لوحه نادرده

کورنجه اوزرینه بر باضلق کلوب آغایه رق استادگاهی اولان شاکردینک قوجاغه بیغلیبوردی — رسام رفائی — معلم ناجی] .

« خدای واراولانک استادگاهی یوق »
(معلم ناجی)

« الویرالله بکا، بن استادگاه ایسته هم »
استاد { [ع] برشینک ضیاسیله روشن اولق، نورلانق ایسته ییش : ششمه خورشید عنایات سنیه لایله استاره چشم امید ایدن عبد عاجز — برمسوده]

استاد { [ع] دیرتک، بر آدمی حرکت ایشدیروب برلکده کو نورمک : استاصه اخوان الطاف مانوسه دن دکلدور .

اِسْتِطَارُ { [ع] یاغور ایستنه مک،
یاغور دغاسنه چیقراق.
استمالی اندورر .

اِسْتِمْلَاءُ { [ع] رینه یازی یازد برقی،
« استکنا به » « باقنگز .

اِسْتِمْلَاكُ { [ع] ملك آلق، بربری
صانون آلق، ملك

ایدنك، ایدینك : حق استملاك،
سوك آطهك طرف شریسته اراضی
واحه استملاك ایدی، استملاك
نظامنامه سی = طرف حکومتدن صانون
آله حق املاك و اراضی نه صورته بیع
واشتر اولونه جفته دائر شرائط رسمیاتی

حاوی قانون. [دیگر فرق سی سدیگر چینی
پایمال ایدرک ییکی وساطت عظمای
فقوری بی استملاك ایلهمش — داهیة
جنگیزیه — عبدالرحمن]

اِسْتِمْلَالُ { [ع] ملال کتیرمک،
جان صیقیلوب اوصافتی.
قوللانیله بیلیر .

اِسْتِمْنَاءُ { [ع] انسان تفسندن منی
چیقارمق ایسته مک .
[استمه بالید] اصطلاحات طیه دندر .
« مدار حول و بلوغ نصاب واستمنا »
(قصیده — فضولی)

اِسْتِمْهَالُ { [ع] مهلت، وقت ایسته.
مک : [مغازه صاحبی
اعلان افلاس ایتمه مک ایچون استمهال
ایدیورکه بو تکلیف علاقه دارانكده
منقضته موافقدر] ، [نصر وقت
قازانمتی ایچون و حله اولده صورت
قبول اظهار فقط بوقبولی استمهال

« درکه حضرت طه دن ایدر استمداد »
(نابی)

« فلك ینم کی عاجزدر ایتم استمداد »
(سید وهی)

« اگر مقلوب یأس اولسه بکا امداد ایدر برقی :
« فقط مأیوس اولجه بدن استمداد ایدر برقی »
(صفا)

اِسْتِمْرَارُ { [ع] بردوزی به دوام
ایتمک، اوزون اوزادی

سورمک، دوام اوزره اوزایوب کیتک :
[« ازل » ماضی به متعلق نهایتن ازمته
مقدوره ده استمرار وجود دیکدر —
تعریفات سید شریف] ، [عون صمدانی
وتأیید آسمانی به مظهر اولوب اسباب
قیام و بقایه موفق واستقرار واستمرار
ایله زمان دولتری الی قیام الساعه پر
روفق اوله جتی — مقدمه نایخ نعیم]

« صاحب آبیوردرلر رده جلد کوردیک طاعنر »
« بیسون ذرات بر قانون استمرار تابعدر »
(لا)

اِسْتِمْرَاجُ { [ع] برآدمک رأی
اِسْتِمْرَاجُ { [ع] فکر بی یوقلامق،
رأی و فکر یوقلاتتی : ایشه باشلامازدن
اول برکره کندینی استخراج ایتله.
« یوقلابوب نبضی ایتدمه کیی استخراج »
(وهی)

اِسْتِمْسَاكُ { [ع] کندی طونق،
نفسی ضبط ایتک .
فادرأ قوللانیله بدر : [واذ اخذ الله
من الیهین میثاقه] « جن الیهینی دست
فصاحت پیوست توحیه و تحریف الیه
استمساك ایدن — شعیق نامه]

اِسْتَمَالَتَ { [ع] کوکل آلتی ،
کوکل چمک ، کوکلی

اِسْتِمَالَه { ایل میل ایندیرمک ، وعد
ایل بریک اوکلی جذب

و جلب ایتک : استماله قلب ، استمالت
دل جان و وعد ایله آووغتی . بو

معناده اکثر یا « ویرمک » ماده سیله
« استمالت » قوللانیلشدیر : [سائقه عت

اخوت ایله آرقه سندن استمالتی حاوی
برمکتوب کوندردی — مشاهیر اسلام
(اوزون حسن) — حیدوهی .

« عشقه و یروب استمالت نام »

« کوکلن اله آلدی قیلدی اکرام »
(شیخ غالب)

« استمالتله کولوب یوزلرینه »

« اعتماد ایلمه چوق سوزلرینه »
(وهی)

اِسْتِمَاع { [ع] تتمع ، فائده لئک :
اِسْتِمَاع { [ا] هر شنیدن استماع

ایدیم دییهن طمعکار چوق زیان
کورور . [نادراً قوللانیلشدیر .

اِسْتِمَاد { [ع] مدد ، یاردم
اِسْتِمَاد { آزامق ، امداد ایسته مک :

لطف و عنایت طلب ایتک : [والده

اولانجه سیله ، اوضاعیله متصل استمداد

ایدیوردی — اثر سروت — محمد عطا] ،

[برشهر هیچ فصل کوزل اوله ییلیرکه

برمشوقه وجدانه — ایستره ابر آله

الجمال اولسون — استمدادکارانه خطایله

آلوده در — یژمرده — اکرم]

« یزدن استمداد ایدرسین سنده لشکر یوقیدر »

(م — رابع)

اِسْتَم { [ه] جور و حفا معنایست در .
« ستم » بولک مخفی در .

اِسْتِمَاء { [ع] بر آدمدن اثر خیر
ظهوری قفرس ایتک ،

بر آدمک زیارته کیتک . لسانزده هیچ
قوللانیلار .

اِسْتِمَاحَه { [ع] بر آدمک ساحتده
بولوغه سنی و احسان

ورمه سنی ایسته مک و یاردم ایتمه سنی
نیاز ایلمه مک . الفاظ مستعمله دن دکلدر .

اِسْتِمَارَه { [ع] آبراق ، آری
بولوغتی . هیچ قوللانیلدر .

اِسْتِمَاع { [ع] دیکله مک ، دیکله .
[لک ، ایشتمک ، ایشیدلک :

استماع پند ، استماع آهنگ ، استماع
حوادث ، موسیقته مک استماعی ، زمزمه

عندلیبی کیم استماع ایتز . [میدان
هیجاده بر مکمل باندوئک عظمتی آهنگ

فتوحاتی استماع ایله سرمست شان و افتخار
اولقی — یژمرده — اکرم] ، [کاهی

سامه جان بوز زمزمه بی استماع ایدردی که
خوشا بخت و اقبال اول صاحبه شیر

یستانه که — سیرویسی .

« ملک نغمه کی استماع ایله سون »

« فلک شوقه کسون سماع ایله سون »

(یحی)

« حیرت ایله یارمغن دیشلر کیم ایتسه استماع »

« یارمغن دین ویردی شدت کرنی انصاره صو »

(قضوی)

« جتنده کیمه اولدیغن استماع ایدوب »

« قصد ایتدی کیم اوزون کیمه بی هوایده یار »
(نجفی)

قوللايلير . ينه بومعناي افاده ايدن
 « ائنداز » هيج قوللايلماز . اك چوق
 استعمال اولونان [تئنداز] در .
 « اوقويان كودك نوساله ايدر استنداز »
 (وهى)
 استلزام { [ا] لازم عد ايتك ،
 ايجاب ايتك ، واقع
 وبادى اولق : [بوراده آي طوتوله سى
 هر رده خسوف وقوعى استلزام
 ايتز] ، [محاربه نك بوقدر دوامنى
 استلزام استدين سبب حقيق ايسه
 شرف الدين ايله اوغلى شمس الدينك
 اسكى آجى چيشارمق ايجون مطهر
 عليه عسكر طويلاهرق كوندروش
 اولملى ماده سى ايدى — مشاهير اسلام
 « امام مطهر » — حيد وهى [، هتك
 رده آي ايشى استلزام ايله افكار
 مرضيه نك مختل — شرح شفيق نامه —
 محمود جلال الدين پاشا] ، [سرمايه
 نقد نيك نقدانى تشويش اذهانى استلزام
 ايتكده ايكن — شرح شفيق نامه —
 وله .]
 استلزام { [ا] آرقه او-تى ياتقى ،
 استلزام { اوصورنله اويومق :
 [استنقا وصاىاي صحيه به مغايردر .]
 صاغ طرفه ياتوب اويومق سنن سننه
 جناب ييقبريدندرد : [خرخره استلقام
 افكار ودغدغه كابوس استشار ايله
 — تبصره — عاكف پاشا]

استلزام { [ا] جناب حقك الهام
 ماده اختسى نيازنده
 بولوغق . الفاظ مستعمله دن دكلدر .
 بلكه [لسان عثمانيده قوللانبايان
 بومثللو برچوق الفاظى تببع وتدقيق
 ايدوب كتابه درج ايتك برقبلى زحمت
 وكلفى اختياره متوققدر . مادامكه
 بونر لسانزده استعمال اولوغه بور .
 ييهوده تببع وكتابه درج ايدلسه دها
 مناسب دكليدر ؟] كجى مطالعاتده
 بولونانلر واردرد . واقما وهله اولاده
 بوزحمت ييهوده عد اولونه بيليرسه ده
 براز تفكر وتامل ايدلدكدن صوكره
 حقيقتك اويله اولدينى آكلاشيلير .
 زيرا دوشونمه ليدركه برلفت كشافى
 هر كس اوقوبه بيلير . فقط هراوقويان
 « كتابك محتوياتندن لسانزده هانكيلى
 مستعمل . هانكيلى دكلدر ؟ » بونى
 بيليرى ؟ . اكر اسكى زمانده فوق العاده
 مصطلح ومغلق يازلش برچوق آثار
 ادبيه موجود وشمدي به قدر يازيلن
 لغت كتابلرينه بومثللو الفاظ غير مستعمله
 تولد يرلش اولماسه يدى بزه بوزحمتى
 اختياره مجبور اولماز ايدك . بوصورتله
 كلمات مستعمله وافاظ غير مانوسه
 تفريق وارائه ايديليرسه مبتديانك اكمل
 استفاده سنى موجب اوله جنى آشكاردر .
 اصل مقصد هر كسك استفاده ومنفعته
 الدن كادىكي مرتبه چاليشقى وكتابيزى
 احتياجزه تطبيق حقيقته تقريبن
 ايتكده سى وغيرنده بولوغقدر .

اِسْتِیْلَاج { [ع] مشروباً بدنك
چوق ایچمك . مستعمل
دكلدر .

اِسْتِیْلَال { [ع] صیروب چیقارمق ،
صیربلوب چیقاراق :
[استلال سیف ، سیفك استلالی قوت
بازویه محتاجدر .] لسانمزده بوندن
زیاده [سل] استعمال اولونور .
اکثریا « سل سیف » دینلیر .

اِسْتِیْلَام { [ع] اویمك ویاخود
ال سورمك ، بوصورتیه
كمیه معظمه ده واقم حجر اسودی زیارت
ایتمك . بو معناده نادرأ قوللانلیر .
عربیده قوللانلان معانی سائره سی
ترجمه ده معتبر دكلدر .

اِسْتِیْلَانَه { [ع] لین كورمك ،
ملايم بواق . الفاسط
مستعمله دن دكلدر .

اِسْتِیْلَان { [ع] كچككمك ، كچ
عد ایتمك . استعمال
اولوماز .

اِسْتِیْلَاج { [ع] بر آدم ذوالید
بولونديغی ماده ده
خصمانه عاد واصرار ایتمك . امور
شرعیه ده نادرأ قوللانلیر .

اِسْتِیْلَاق { [ع] سمی الحوق ،
فلان اوغلدر ديه بیان
ودعوی ایتمك . لسانمزده مستعمل
اولایان الفاظنددر .

اِسْتِیْلَاق { [ع] خورشه كیتك ،
لذت آلتق ، بولوق ؛
خوش كورمك : بولفظ لسانمزده آزار

اولندقدن صكره — اطنه مكثوبی —
جودت یاشا] ، [بعض وزرای
عظامك خدمت كیتیلرینه ملوك ایله
استكمال سرمایه تمیشه ابتدار ایدرك
— مقدمه روضه الكاملین — محمود
جلال الدین یاشا] ، [غازی اوغفرل
بری طرفده ممالكك استكمال سعادت
حالیله اوغراشوب — مشاهیر اسلام —
حمید وهی]

اِسْتِیْكَان { [ع] كیزایتمك ،
مصقلاقمق « اكنیان »
ده بومعانی افاده ایدرسده لسانمزده
بونرك ایکی سی ده قوللانلماز . ینه بو
معناده « اِخْتِیْآه » چوق قوللانلیر .

اِسْتِیْكَانَه { [ع] برشیتك كنهی
آراشدیرمق ، حقیقته
وزرمنه چالیشیق : استكنانه حادثه
ایچون محله مأمور مخصوص كوندرلدی ،
استكنانه ماده . استكنانه حال .

[موشكافانه استكنانه خیایای اور
ایله مشغول اولان بعض مدققین
مورخین — مشاهیر اسلام — حمید
وهی] ، [اجمال بلاغت ایشماندن
استكنانه معنویات مقصد و مرامه طریق
سهولت مفقوددر — مقدمه روضه —
الكاملین]

اِسْتِیْلَاب { [ع] سلب ایتمك ،
قاچیق صورتیه آلتق
واوولده آلتق : استلاب نقود .

استِکْراز [ع] تکرار آتی :

«نظر اولسه تائی نوع وجنه اکره
«دکل طبع اشاده دور واستکراره
(لا)

استِکْرام { [ع] کرم طلب ائیکه ؛ [ع] کرم بولق ، شکریم

مد ائیکه . استعمالی اندرور .

استِکْراه { [ع] کَرِه کورمک ، ایکرمک ، نیکسینک :

[او مملکتک ماسکی زقاقدن کچیده
استکراه اولونور ، اوله پس آدمدن
هرکس استکراه ایدر .] ، [هر نه
ذوق ایله مآلوف اولق ایسته سه —
قدحی انه آلر آلاز یوزنی بورشدرمه
باشلایان عیاشلرکی — دهها مبدأ تلذذه
کوکلی استکراهدن خالی دکلدور —
سی — کمال] ، [استکراه اولنان
فقیرلری سودیر ، باب عنایانی آج . یارب —
ویقتور هوغودن ترجمه — — فضل
نجیب]

«مزاج آدمی تعججه سی ایدن هرگاه»
«کورر دواکی چین چین استکراه»
(سعیدسری)

استِکْشاف { [ع] کشف ائیکه چالشیق ، چالشیق .

دشمن اردوسنک احوال و مواقعی کشف
و قشیش ائیکه معناسنده بر اصطلاح
عسکریدرکه فن حربیه متعلق اولان
کتب مدونه ده یو لفظه چوق تصادف

اولونور . بونک جمعی اولان [استِکْشاف]

دخی اصطلاحات عسکریه دندر :
استکشافات مکمله ، استکشاف قولی ،
استکشافه مأمور فرقه . [چونکه
استکشاف مشکلات شفیقهامه ملایم
یارای هر خامه دکلدور — تقریض —
سامی پاشا] ، [حدیجه دن واروب
استکشاف دسیبه ضمیر ایله سرزدیدی —
سیر ویسی]

استِکْفاء { [ع] آزه قناعت
ائیکه . کافی عدایله مک ،
موجود ایله کچینک ایسته مک . نادرآ
استعمال اولونور .

استِکْفاف { [ع] کفایه سی ایله
برابر قنات ائیکه ،
آز شیخه راضی اولق . بولفظ اوتکی
لفظدن ده زیاده استعمال اولونور .
عربیده بومعنایه کلر ، معانی اصلیه سی ده
ترکجه ده هیچ قولانیلماز . [استکفافه
رخست طبران بولوب قاف میثاق وفاقده
عنقا نشان اولدیلر — شفیق نامه]

استِکْمال { [ع] غملاقی ، نقصا .
نسز اولق ، مرتبه

کماله ایردیرمک : [استکمال و سائط
ترقی ، استکمال اسباب تعیش .] جمعی
[استکمالات] در : [فطرت بشری
مستعد اولدینی استکمالاته ایصال ایچون
هان طبیعت کلیه قدر خدمتی کوریلن
— کمال] ، [امور حاییه استکمال
ایله متهمین مرقومه آطنیه اسباب

الفاظی ، یازی بی درست ، طوغری
یارقم معناسنده قوللانیلمیر . مثلاً
« جوجق املا بیلمه یور ، املا بیله دیکنی
خواجه سیده تصدیق ایدیور . درست
املا بیلمس باق نه اولدی » کی تعبیرات
ایله خطاسی ، درست یازی یازدمدیغنی
آکلاغق ایسته رزکه بوصورتله استعمالی
تماماً اصلنه موافقدور .

استیکسار { [ع] عربیده چوقاقنی
ایسته مک ، چوغالغق
معناسه در . لسانزده جوق کورمک ،
جوق کورمک : چوغنصیق معناسده
استعمال اولونور : [بویه بیسوک بر
قاریقه نک تمیرات اساسیه سنک اجرایی
و کافه نواقصنک استکمالی ایچون صرفته
لزم کوستریلن اون بیسک لیرا مجلسجه
دخی استکثار اولونه ماز ، بوقدر مصارف
کشفیه نک استکثاری طبعیدور .]

استیکراء { [ع] کرا ایل طوقق ،
طوقق : [دانه نک
استکراسی ، بوسنه آطه ده برکوشک
استکرا ایتدی ، بودکانک استکراسی .]
لسانزده بو معناده (استیکرا) زیاده
قوللانیلمیر . ینه بو معنایی افاده ایدن
[استیکراء] هیچ استعمال اولونماز .
[معافیله آطنه جسیم برقصه اولوب
بویه ضرورت الحاسنده خان و خانلر
استکرا ایدلک قابلدور — طبع مکتونی —
جودت پاشا]

مقصد اصلی بوصورتله حاصل اوله ماز .
استحصال مقصد ایچون چاره منفرد
بو یوله سرد اولونان مطالعات و افکارک
هائیکیلری صواب ایسه و افکارک اورا یک
عندالادیا مقبول و معتبر اولمسی و قرین
قبول و تصدیق اولدقدن سوکره بر
شکل قطعی و رسمیت کسب ایتمسی
صورتندن عبارتدرکه بو صفی :
بومضیقده الحق برانجمن دانش حائز
اوله بیلمیر ، غریبدرکه [استکتاب] ک
بومعناده قوللانیلمه سی خطادر دینلر
« املا » ی سویه بوب یازدیرمی
معناسنده کوستروب کندیلری ده بر
کریوه خطابه صایورلر . چونکه
عربیده [املا] یازی یازمق :
بکیکدرمک . سوکره به براقدیرمی :
برخی نزه به اوغرائق : یایی زیاده
چکمک : طول عمره مظهر اولق :
مدق امهال ایدوب اوزاتق ، دونه نک
آیاغنه طاقلی باغی صالیورمک معنالی نه
کلیرک بزجه معروف اولان معنایی افاده
ایتمز . دیک که لسانزده بوده بعضی امثالی
کبی معنای عربیسی ایله قابل توفیق
اولمیه حق برمعناده استعمال اولونمشدر .
بو حاله کوره اونه کینک بو معناده
استعماله خطا ، بالمکس بریک نک عین
صورتله قوللانیلمه صواب دیک صواب
اولمه سه کرکدر . فقیر ظن ایدرم که اک
طوغریسی « سویه بوب یازدیرمی » معنا-
سنده [استکتاب] ایله [استلاء] ی
قوللانیلمدر . ذاتاً لسانزده [املاء]

یازد بر مقی ، یازد بر مقی یعنی بر آدمک
سویله به جی سوزلری، دیگر بر شطک
عیناً تحریر اتمه سی ایسته به سی مناسنده
استمالی خطادر دینلر بوشللو نیجه
کلات عربیه نك لسانزده بوسبتون باشقه
منالرده استعمال و عادتاً تصرف اولوند.
یعنی و برطاقم الفاظك دخی لسان عربیده
هیچ یوق ایکن لسانزده تصرفات
مخصوصه مزدن اوله رق لذت صحیح کی
قولانیلدی یعنی والیوم بونرك ترك و تبدیل
ویا خود اصلاح و صحیحی ناقابل بولو.
ندیقی نظر دفته آلوب آندن صوکره
بر حکم قطعی و برمه لیدرلر .

بولفظك بو منانده استعمال یکی
برشی دکلدر که او بولده تعریف ایدن
معلک مؤاخذه سی جائز اولسون .
مطالعه عاجزانه به یالکز شو ممکندر که
لغات مستمله دن اولوب معناه فرقلری
اولیان مثلاً « استکبار » امله « استلا »
کی الفاظك هانکیسی تلفظ و استماعه
آهنکدار ایسه آنك استعمالی ترجیح
و دیگرینی استعمالده اصرار ایدنلری
تفجیح اتمه لیدر .

فقط اكمشکل و مهم نقطه یونی کیم تفریق
و تعیین ایده جك؟؟ بوراسی جای تفکر
و ملاحظه در . قولای قولای بر حکم
قطعی و بریله منزه و افما هر کس بر فکر،
بر رأی، بر مطالعه بیان ایده بیلر، فصل که
غزته لرده، وسائل موقوفه ده درلودرلو
فکرلر، تقدیر سرد ایدیلور، فصل که
ایسته بزده بوسوزلری تمهید ایدیلور.

استکان [ع] خضوع و تواضع؛
ذل و خشوع . نفسی
استکانت کوچولوك ، آچاق
کوکلی اولق: [دیوانه
واروب کال استکانت
و فرط مکانله اردوی

هایونك حالی بیان و دونغای هایونك
موسم اخراجنه دگین لوازم و مهمات
و خزینه و تدارکاتك كاملاً احضار ایدلمسی
در میان اتمکه — تاریخ عبدالقادر
جلبی [فادراً قولانییر .

استیکبار { [ع] بیوکه نمك ،
اولولانق ، نفسی
بیوکه کورمك . تکبر کی : [انواع
رعایت شاهانه به مظهر بیورلشکن مفید
اولیوب استیکبار و اصرار ایتکین —
اوغنه مکتوب — یاووزسلطان سلیم] ،
[طور استیکبار ایله عالمی دلگیر
ایتمشدی — تاریخ نعیم]
« طشرده خلقك ایشی استیکبار »
(نای)

استیکتاب { [ع] عریده مطلقاً
یازی یازد بر مقی
مناسنه اولدیقتدن بزده دخی محاکم
نظامیه به بر آدمک یازیسی معاینه
و تطبیق ایچون بر ایکی سطر یازی
یازد بر مقه مخصوص بر اصطلاح نظامیدر .
بو صورتله یازد بر مقی ، یازد بر مقی :
[حکمجه دایمک طلبی وجه ایله مدعی علمك
استکتابه قرار ویرلدی ، اولامظنونك
استکتابی لازم کلیر .] سویله یوب

مطلق الرأى اولوب كیفی ایش کورمك،
باشقه سنك رأى واسرینه تابع اولمی
مجبوریتدن آزاده، وارسته بولونق:
[سلطان عثمان غازینك اعلان استقلال
لندن بری ۶۱۰ سنه سرور ایشدر.]
« اِسْتِقْلَال » ذاتاً مصدر ایکن غلط
اوله رق برده « اِسْتِقْلَالِیت » طرزنده
استعمالی عیشدر. [صاحبقران نوتسفر
جهان که صبح باهر البرهاندن کنایتدر
صدر افتده جسم حکمی مربع نشین
پایگاه استقلال اولجه به دك — شفیق
نامه]

اِسْتِقْلَال: [۵] آزنصیتی، آز
عد ایتک. ایدنک.
بوممنساده نادرآ استسمال اولونور.
عربیده اولدینی کبی معانی سائرده
قوللانیله ماز.

اِسْتِقْوَان: [۶] قولغنه، پای
کبی اکر یله. قور یله.
نادرآ قوللانیله ماز.

اِسْتِیْكَارَه: [۷] صبر ننه بوک
بوکله نوب کوتورمك،
سرعتله یورومك. الفاظ معروفة دن
دکدر.

اِسْتِیْكَال: [۸] نیاتک کثرتدن
بر برینه طولاشیق
صارماشیق اوله سی § اوجتور یکیرمك
§ قولاق دلیکی طار اولوب ایشتمك.
لسانزده مستعمل دکدر.

حقتده حکم ورأی ویرمك ایچون دیگر
آدمه مراجعت ایتیه سی: [کویلی
کراس آغاجنی قطع ایتدکلرندن طولایی
محکمه شرعیه یکدوب استقضایلدی.]
نادرآ قوللانیلشدر.

اِسْتِیْقَاب: [مولادتدن] قطبه
رجوع مناسنده در.
کره ارضنک قطبینی آراسنده کی خطوط
مفروضه ایکی نقطه منتهاده برلشدیکی
کبی الوان سیمه دن مرکب اولان خیوط
ضیائیه نك دخی بر شکل قوسی کسب
ایتدکدن صوکره یته بر قطبه ده جمع
اوله سی معاسی افاده ایدل [اِسْتِیْقَاب
ضیا] حکمت طبعیه اصطلاحاتنددر.

اِسْتِیْقَار: [۹] قطره قطره آفتیق،
طاملا دلق، انیقدن
چکمک. بوممنساده [تقطیر] دماز یاده
قوللانیلیر.

اِسْتِیْقَاء: [۱۰] دکنسکه، صویا
ایله بر آدمک اگنه سنه،
قفاشه اورمق: [استقفا اطفالی سرسم
ایدر.] الفاظ مستعمله دن دکدر.

اِسْتِیْقَال: [۱۱] زینکین بر آدمک
ذی قیمت اموال ایله
نقودینی کلید ایتدده صافلامه سی؛ چکجه
قافه ایچنده، کلید کلید اوزرنده
صافلامق، بخل وامساك فوق العاده یی
الزام ایتک. لسانزده قوللانیلاز.

اِسْتِیْقَال: [۱۲] مرجعی اولابوب
باشلی باشه بولونق،

استقسام { [ع] بولشوك .
بولشوك : استقام
میراث ، علمائت استقامی .
« تقسیم » زیادہ قوللائیدر . § طب
قسم ، یمن ایستہ مک . بو مقامہ اندر
اولہ رق قوللائیدر .

استقصاء { [ع] برشيثك حقیقتی
آسکلامی ایچون
فوق الماده چایشحق . بر شيثك
کننه وارمق خصوصندہ غیشہ سعی
ایتمک ، بر سنهك غایتی تفحص ایچون
دقتله آراشدیرمق : [استقصای ماده ،
استقصا بالمع = قولاقله دیکله مک .
هرکسک احوال خصوصیه سنی استقصا
ایتمک فساد اخلاقک اک بیوک دلایلدر .]
[جوشش افکار استقصا ابله اعقاب جواسیس
خیال — ووضه الکاملینہ تقریس —
سامی پاشا] ، [نفسندہ نیجه زجت
وکلغتلہ استقصا واستخراج ایلدیکی
مسائل بدیمه فیهی — کاتب بنی —
عبدالرحمن] ، [امر دینندہ رتبہ
صلاتی رؤسای ملت یهودون نهانی
استقصا بیوره سکز — سپر ویسی]
اصطلاحات طیبہ دندر .

استقصاص { [ع] قصاص
ایتمک . برقتک
شرعاً قتلی طلب ایتمک : [ورثه
مقتول دیت قبول ایتمه یوب استقصاص
ایتمدیکندن] عرف شرعدہ مستعملدر .
استقصاء { [ع] بر آدمک
شخصیه عامه بر ماده

سنه لرحه مدت اجرای سباحث ایدوب
الصورکه « شام » ده استقرار ایتدی .
[اعتبار ایسه بر ارتک کثرت انتشاریلہ
دکل . اذهان ارباب عرفان و وجدانده
حاصل ایتدیکی حسن تأثیرک استقراریلہ
متحققدر . — بر سرده — اکرم] .
[.. بر طاق تدقیقت ریاضیه ایلہ
استقرار شمس ودور اوضی اثبات
ایدرک بر آیت کریمهك مال عالینسی
فناً ایضاح ایلهمشدر — جل منقبه کال]
« باقله چشم بصیرتله نقش هستی به »
« ورور بری بر سنه ارتباط استقرار »
(لا)

استقراض { [ع] قرض ایتمک ،
اودنج پاره آلمق ،
آلمق : [ملا فئس استقراض ایتدیکی
مباح معلومه بی . ابتالیا دولتی اخیراً
اللی میون فرائق استقراض ایتدی .
چین حکومتک بو دفعه ینه استقراض
ایچون پاریس باقله لینه مراجعت
ایتدیکی] ، [دائره مدینت ایچنده
افعال وآمالک تسلیحون رایکان اولان
اسبابدن بری ده استقراض ماده سیدرکه —
جل منقبه کال] اصل بو معنایه دلالت
ایدن [اقراض] ماده سی هیچ قوللائداز .
« استقراض » مشهوردر .

استقراضات { [ع] جمع ، استقرا .
ضرر ، بوج و
اودنج پاره آلیشلر : استقراضات داخلیه ،
استقراضات دولیه ، استقراضات
خارجیه .

جدیدہ استحصال اولیہ حنی وارستہ
استقبال [ع] ، حالاً و استقبال .

استقبال [ع] کلہ حک آنہ
استقبال (منسوب . زمان آنیہ
عائد : قارشیلامہ معنی : نظراستقبالی ،
فکر استقبالی ، امن استقبالی ، تدابیر
استقبالیہ ، شرفیات استقبالیہ .

استقبال [ع] فرط شجاعتدن
استقبال (نفسی مہکوبہ آتی ،
اولمک ایسترجہسنہ حرکت ایتک :
[میدان وغادہ استقبال ایدن بہادران
امتک احراز ایدہجکاری مرتبہ مقدسہ
اخرویہ] نادراً استعماک اولونور .

استقبال [ع] جناب الہدن خبرلی
استقبال (شی نصیب و مقدر
اولہسنی نیاز ایتک . نادراً قوللانلیر .
استقبال [ع] اوگہ ، ایلری بہ
استقبال (یکمک ایستہمک . بو

مضادہ [تقدیم] زیادہ قوللانلیر .
§ جدور ، غیور ، یکیت اولق . آز
قوللانلیر .

استقرار [ع] تبعیبی برشیک
استقرار (آردینہ دوشوب
آراشدبرق : استقرای مادہ . § برنوعک
اکثر افرادندہ بولونان برحالی ، برکیفیتی
تعمیم ، صومنہ اسناد ایلہمک . عربیدہ
اولدینی کی معانی سائرہدہ قوللانلیماز .

استقرار [ع] قرار و ثبات اوزدہ
استقرار (بولونمق . ساکن
و ثابت اولیق . مادیت و معنویتدہ
قوللانلیر : [استقرار امن و آسایش ،
استقرار نظامات ، استقرار رأی ،

اوزوج فہنیک بریک یادکار محبت اولان
اوغلتک استقبالی تأمینہ کافی اولہمہ .
جفندن — پژمرده — اکرم] ،
§ کلہ حک آنہ عائد فعل : « یازہ حق »
مادہسی کہی کہ شوآنہ دکل ایلری بہ عائد
بر حرکت دلالت ایدر . § قارشیلامق ،
قارشیلانق : قارشی جیق ، جیق :
ایضای رسم استقبال . [بوکوسکی
مہر غارب ادبیاتک یارینکی شمشعہ
طلوعی . . اولہ برصباح فیضا فیضک
کوکبہ اقالہ یاقبشہ جق اشعار جان
شکار آہنک ، الحان دلربا فرہنگ ایلہ
استقبال ایچون — پژمرده — اکرم] .

«ای اولوب معراج برہان علوشان سکا»
«بیرد اغمش کوکدن استقبال ایدوب قرآن سکا»
(فضولی)

« حال صیقلزدہ بر آینہ تالیدر »
« بقی بو آیدہ بہ آئین کورینور استقبال »
(معلم ناجی)

« خیال مدحکی شوقندن استقبال ایدر طہیم »
« و برر موجود اولان معنی ہم شکرانہ مقدم »
(نفی)

« کدایتدی معنی ماضی و حال و استقبال »
« شہود ذاتی ایچون کسب قدرت گفتار »
(لا)

« جیق استقبالیہ تعظیم و اکرام ایلہ برکوستر »
(یحیی)

استقبال [ع] کلہ حک جہتیلہ ،
استقبالہ کسورہ :
[تدابیر حاضرہدن استقبالہ منافع

استقامت، جناب الله جل جلاله فی استقامتدن
آیرمه سون [بر آرز صاعه بر آرز صوله
میل ابتدکن صکره کندیسنه تعین
ایتدیکی استقامت اوزره یوریمکه باشلادی
— بزمردده — اکرم] § شرع وعقلک
مستحسن کوردیکی صورتده جناب الله
عبودیت و اطاعتده بولونقی معناسنده
اصطلاحات صوفیه دندر . § اعتدال،
اویغونلق :

« علاج ایت دوشمه دن ساقی مزاجم استقامتدن »
(فضولی)

« کورغز حاصلم الا ندامت »

« یولده یوق بنم بر استقامت »

(سنن پاشا)

« هب طوغریقله واصل اولور تیرمزله »

« پکده یبانه آتمه یلم استقامتی »

« دانش »

« استقامتده کرکدر دوش صدق وثبات »

« قدمن سرکره قور دورده پرکارک اوجی »

(اسعد مخلمس پاشا)

« استقباح » [ع] قبیح عد انک ،
جرکین کرر مک :

کورلک : [استقباح شایع ، استقباح

رزائل ، بومثلو فضایحک استقباحی .]

« استقبال » [ع] کله چیک زمان .
« استقبال » یکشه « ماضی » ، کله چکه

« استقبال » ، شمدیکی آنه « حال » اطلاق

اولونور که اصطلاحات علیه دندر :

[لایقيله دوشونلدون . انسانک حیاتی

یا لکتر استقبالدن عبارت دکلیدر — تصویر

افکار — کمال] ، « ثروت موجوده سی

اولنه « ا ، س ، ت » حرفری علاوه
اولومان قملار استقبال بایندندر .

« استقبال » [ع] فلاح بولقی ،
فلاح ایسته مک .
الفاظ طلافندر .

« استقها » [ع] برشی آکلامق
ایسته مک ، برشیثک

افهامی طاب ایتک : ترکجه ده ادات

استقها = [ع] نه ، کیم ، قاج .

هانکی [لفظلریدر . علامت استقها = ؟ .

استقها تقریری ، استقها انکاری .

« پاشا ان ویردی قدوه یله جواب ، ابله ینه »

« رمضان کلدی می آیدیه رک استقها »

(ندیم)

« استقها مات » [ع] جم . آکلامق
ایسته یشر : استقها .

مات ایگمانه .

« استقهای » [ع] ف . استقها
منسوب : کلام

استقهای ، خطاب استقهای ، جلوه

استقهایه ، [کلمات استقهایه دن هر

بری نیمه نکات ودقایقه مبنی معنای

حقیقه لریدن جیه ریلوب معنای اخباری

ده قوللانیلیر — میزان ابلاغه]

« استقاء » [ع] زور ابله قوصیق .
« استقاء » نادر آ قوللانیلشدر .

§ ایجه چک صو ایسته مک معناسنده هیچ

قوللانیلار .

« استقامت » [ع] راستی ، طوغر .
« استقامت » یلق : [خط استقامت ،

استقامت افعال ، مسلک استقامت ، انزام

کلیئرینک باشلرینه قونیلان اکیل .
خونوز .

استغناء { [ع] فتوی ایسته مک ،
[رأی شرعی به مراجعت
ایتک :] فتواخانه به مراجعتله بوماده بی
استغنا ایدگز [،] استباحه فحشانی
استغنا کونه مشایخ اسلامدن حائز رتبه
نعمانی اولان اولوالنبا به — شفیق نامه [
جزا ترتیبته شایاندن اوزکه برجواب اولماز
اگرکیم ایلایسه مفتی انصافدن استغنا
(ثانی)

استفتاح { [ع] برشی آجق ،
[آجقه چالیشق ، چالیشق ؛
آجقه باشلامق ، باشلانق :] استفتاح
کلام .

« بویله یازارده ده ایلده مین استفتاح »
« نه زمان آجسه کerk سوق معانیده دکان »
(ثابت)

لسانغزده اصنافک ایلک آلیش
ویریشی معناسنده قوللانیلان [سفتاح]
بوندن غلط اولسه کerkدر . ینه بو
معناده (افتتاح) دها جوق قوللانیلیر .
عرپیده اولدیگی کبی [یاردیم ایسته مک]
معناسنده قوللانیله ماز .

استغراش { [ع] یاناق معناسنه
اولان [فراش] .
آلق دیمکدرکه اوطلق آلق ، جاریه
طوتمقیده قوللانیلیر . اوطلایمه ده
(مستقرشه) دینیلیر : آطه یازاردن
جلب ایتدیگی جاریه بی استغراش ایتمش .

استغراغ { [ع] قوصمق ، قی
اینگ :] فورطه نك
شدندن یولجیلری دگر طرندی .
جلسه استغراغ ایتمک باشلادی . [،
[طبیب طبایع شناس روزگار مبتلای
داه الاسد اولان جسد کاشانی استغراغ
کل ایلده تقیه ده . مقتضیات زمانه دن
ناشی — شفیق نامه]

استفساد { [ع] برشیک فسادخی ،
[بوزولمسی ایسته مک :
استفاد امور . نادراً قوللانیلیر .

استفسار { [ع] صورق ، صو .
[رلق :] استفسار
ماده ، استفسار خاطر ، استفسار
کیفیت . مثله نك استفساری . [

« دیدی اودم دل دیوانه هرچه بادا باد »
« بوحالک ایدرم اصلن آدن استفسار »
(ندیم)

« حل ایدردک علم اشراف ایچره هب مشکلمین »
« ایسه افلاطون رأیگدن کراستفسار شمع »
(ریاضی)

« بستر نحمده یاتورکن نهه دملر ییلار »
« ایتمه دک حالی برکره نیم استفسار »
(واصف)

« نه در بوردوقبول وجواب واستفسار »
(لا)

استفضال { [ع] آرتیرق . استعمال
اولونماز .

استمعال { [ع] اصطلاحات صرفیه .
[دندرکه طلب معنائی
افاده ایدن فعلارک بابنه اطلاق اولونور ؛

[سعادتسرای مدنی تبریز انکده
اولان بوقدر جواهر کلائی انسانیت
دامن استفاده منه ایشار ایشلردر —
کمال] ، [چونکه بر حال بریوک
نقلیه آلدیمی اجرندی استفاده ادوب
بو صیره ده یوک صاحبک دخی ایشی
کوربله جکندن طرفین متنع و مستفید
اولور — اقتطاف — مترجم تقویم
وقایع — شریف]

استفاضه { [ع] فیلمک . فیض
آتی ، فیض بونی .
معنویاتده استعمال اولونور : [اوله
براستاد فاضلک مجلس الفتدن هروقت
استفاضه اولونور .] عریده دلاک
ایتدیکی معانی به لسانرده استعمال
اولوناماز . [ولوکه لمحۃ البصرقدر
اولسون ، دیار بکردن اثنای مرور
مستلزم الحور غالبلرند صحت
روحپورانه لرندن ایدین استفاضتک
دل محبت مائله انما ایلدیکی ذوق روحانی
قابل زوال دکلدن مکتوب — سری
پاشا] ، [کرک الفت و مصاحبت و کرک
مذاکره و تعلم طریقله جمله سندن کلی
استفاضه ایلدیش — کاتب چای حقنده —
عبدالرحمن] ، [برمانه ایله استفاضه به
مستعد اولدیی پرتو اقبالدن محروم
قالان اصحاب قابلیت کی — مکتوب —
کمال]

استفان { [روجه دن] ناج ازدواج ،
چیه کندن و یا خود ذیقیت
اشیادن معمول اولوب اکثر یا خرسقیان

«شاه دین پروکه تصریف قدومیه زین»
«عرشه نازیلسه استغناسی، استغنامیدر»
(نقی)

§ نظم نازلانق: حالی دوشونمزده
استغنایدر . [مثلا بر جانانه استغنا
پسندک . . بر معشوقه عاشقکریزک . .
— پرمرد — اکرم]

«نزیلر، ز واستغنی آین ایتدیر»
(منیف پاشا)

«عاشقه معشوقدن هر دم بو استغنا نه در»
(فضولی)

«کمی محض نیازوکه نیاز نه ناز واستغنا»
«آتمک ما بهی حیرت ده عقل خود آرادر»
(صبری)

«بتلای عشقک در ماندن — تناسی وار»
«در دگه معتاد اولان دللر دوایی نیسون»
(فضولی)

عریده [زنکین اولتی، زنکینک
ایسته مک] معناینده قوللایلیر .

استفاده { [ع] فنده اتمک ، فائده
بونی، قزایج . مادیات
و معنویاتده قوللایلیر: [لغت کتبی تبیع
و مطالعه دن ایلنه استفاده اولونور، هر کسک
استفاده سی موجب اوله جق، فلانک بوندن
استفاده سی نه در، نرفنده جیقده اولکی
کبی استفاده یوق .] ، [ینه از جمله
کجه نلک محرمقندن استفاده ایده راک
دفع بیوست کلال ایچون ماء مصفای
زاله ایله بیقاعفه رغبت ایتش بشات
ازهارک قطرات لطافت ایچنده نازی
اهتزازه کلیدی — پرمرد — اکرم]

« اوراده برکوشده اختیار خلوت ایله
عالم استغراق کلی ده بولوغه بذل مجهول
ایلر ایدی — مشاهیر اسلام — حمید
وهی] ، [کجه سماک نورلر ایچنده
یارلایان ستره لری سنی بر استغراق
معصومانیه دوشوردیکنی قایج دفعه لر
مشاهد ایتدم . — پزمرده — اکرم]
[فکر ایچون بوز حزن استغراق . .
روح ایچون بوز طانیل انجید ایدر . —
پزمرده — اکرم] عربیده اولدینی
کی حیرتله دایه رق کولمک معناسنده
قولانیلدینی کورله مشدر .

« باقی نه استغراقه سوق ایتدک بنی
« کوز یاشی ظن ایلپور چشم سنی
(ارضغرل منظومه سنن — معلم نابی)

اِسْتِغْنَاءُ { [ع] اووتونک
بوروونک ، فادرا
قولانیلشدور .

اِسْتِغْنَاءُ { [ع] نصیحت ایدن
اِسْتِغْنَاءُ { [ع] و طوغری سویلین
آدمی دشمن و خائن ظن ایتک .

اِسْتِغْفَارُ { [ع] « استغفرالله
اِسْتِغْفَارُ { دیمک ، جناب الهمدن
نیاز غفران ایلمک ، مغفرت دیلمک :
[عبد کبیر کار دائما استغفار ایتملیدور .]
« ایدم فی سوز سوزیلمه دن استغفار
« دامن نغمی » یا کیزه ادانی طرته لم
(فاتح بغداد)
« سویله دگده سوزی ایتمه تکرار »
« یا مکر ذکر اوله یا استغفار »
(نابی)

« یاتمه هنگام سحر بیدار اول
« وقف سجاده » استغفار اول
(وله)
« کلک زرق وریادن ایدم استغفار »
(لا)
« دوشور آلوده لره داعیه استغفار »
« چیقماز اول چرک که پیراهن بقالده در »
(نابی)
« هم کته هم کیه حجتدر استغفاره شرط »
(وله)
اِسْتِغْلَالُ { [ع] املک و عقاری
اِسْتِغْلَالُ { ایضای دینه قدر داینه
ترک ایتک ، یا خود اموال غیر منقوله تک
ایرادینی بورجه قارشی ترک و تخصیص
ایلمک : [حامی استغلال صورتیه
فلانه فراغ ایتدی ، مغازه تک استغلالیه
فلاندن بیک لیرا آلدی .] عربیده
اولدینی کی [برآدمه کندی ایچون
فایده مند اوله سنی تکلیف ایتک ،
محصول آتی] معناسنده قولانیله ماز .

اِسْتِغْنَاءُ { [ع] احتیاج سزاق ،
اِسْتِغْنَاءُ { نزل ایتمه مک ، [استغنائی
قلب ، استغنائی طبع ، استغنائی مشرب .]
« هوای نفسدن سرمایه عزتدر استغنا »
« عزیز اولمازدی یوسف چکمه سه دامن زلیحادن »
(راعب پاشا)
« موج و اویلا قیلمکده خروش اندر خروش »
« فوج استعاضا رکده قطر ادر قطره »
(اسماعیل پاشا زاده حق)
« مبتلای عشق کد در ماندن استغنائی وار »
(فضولی)

[شخص غافل ، یا لکڑ بستی بر درده
او غرادی زمان الھدن استفانہ ایدرہ
حال بوک قدرۃ اللہ قارشئ عیر طبعی
بشری بی دوشونن عبد عاقل هروقت
استفانہده بولونور .]

« ایتمہدن استفانہ بی تکمیل »

« بلیر قارشینده عزرائیل »

(معلم ناجی)

[هیئت واقعه عاتکه ظهور ایدوب
شعار استفانہ غیر ایله ایلمدن نمودار
اولوب — سیروبی]

[استغراب :] [ع] برشی غریب
ایدوب شامق : [الکتربک دون
وصایده تطیقانیله استحصا قیلان
فوائد کثیره بتون جهان مدینجه مجرب
ومسلم ایکن عکسی ادعاده بولونان
آدمک جهلته استغراب اولونمازی ؟
بوداعای جاهلانہ شایان استفاندر .]
[فنون بو حال ترقی ده دوا یدرسه
بوکون نظر استغراب ایله باققده
اولدیغمز مختصرعات ایدروده عادی
قاله رق — صفوت پاشا]

« ایدری بر رفته ارباب هنر دور کتده »
« که ایدر چرخ دنی برودون استغراب »
(نفی)

[استغراق :] [ع] بر حائدر که
انسانک وجد ایله
کنندنی یلله به جک مرتبه ده طالعین
بولونعه سیدر : حالت مدھوشی . حیرتله
قدیشیق طالعینلق : استغراق درویشانه .

[استعمال :] [ع] قولالامق ، قولالانق .
{ مادیات و معنویاتده
استعمال اولونور : [استعمال سلاح ،
استعمال حیر و شدت ، آلات و ادواتک
حسن استعمال : امنیتی سوء استعمال
ایتمک موجب مجازاتدره .] [اورویاده
بورالردن بر قاق عصر اتول باصمائی
استعماله باشلادیلر — کال] ، [اقوام
مذکورہ نیک افاده مافی الضمیر ایچون
استعمال ایلدکری لسانک دخی انواع
عبدیسی بولندینی جبتله — سبا] ،
[لکن بناده استعمال اولونه جق
طاشلری کورمه دیکه ایلروسته وارده .
میه جقربنی اوراده کی اوسته لری بیان
اغشال — مکتوب — سری پاشا]
[یمک ، ایتمک صورتیله قولالامق ،
قولالانق : [چیتی صوبی استعمال
یدر ، استعمال ادویه ده مرتبه افراطه
وارمق ایی دکلدور .] ، [اطلساک
کندیلمینه توصیه ایله دککری تدابیر
صحبیه اعتنا و آلدقلمی معالجاتی
استعمال ایتمک دککری — مکتوب —
سری پاشا]

[استعمالات :] [ع] جمع قولالاشلر ،
{ قولالایشلر : سؤ
استعمالات . [بعض طرفه رجه بادی
اشنکا اوئمقده اولان سؤ استعمالاتی
دفعه کافی اولدیننی اعتراف ایدرم —
عریضه — سری پاشا]

[استعمال :] [ع] یاردم ایتمک ،
{ امداد معنوی نیاز ایتمک :

[ارباب استعكاف رمضانده اعتكاف
ايندر .] آرز قوللانيلير . ينه بومئنده
اولان « استعكاف » هيج قوللانيلاز .

{ [ع] بوسكلمك ،
استعلاء } بوقارلامق ، بوجه
اولق : [استملای شان وشهرت .]
بوآزه ، [اعتلاء] دهاجوق قوللانيلير .
[قدرت خلقه راجع ايشلر حيطه تصور
صيفه مایان بيوكلككده قوقنده عرش
آزای استملای استنادر .]

« نظام مكناتاه اختلال ايلردی استعلاء »
(نابی)

{ [ع] معلومات طلب
استعلام } ايتك . اكثر يا دواشر
رسميه نك امور ومواد جاريه حقنده
يكديكرندن معلومات ايسته مهنده
قوللانيلير . استعلامنامه = مقامات
رسميه دن بر ماده نك ييلديرلسي ايچون
يازيلان رسمي مکتوب : [كيفيتك
استعلامنه مجلسجه قرار ويرلدي . بحريه
نظارتندن استعلام ايدلدي .] ، [حتى
ولايت ، مافوق محروقاتي ملحقته تبليغ
ايتكسرين نتيجه اجرائات تلغراف الله
استعلام واستعجال بيوروش اولديندن
— مکتوب — سری پاشا]

{ [ع] بر محلي معمور
استعمار } ايتديرمك ، بر يرك
معمورياتي ايسته مك : [ايتاليانرك
استعمار بهانه سيله حبش سواحلي ضبط
واستيلا ايتلملي الك صوكره بر محاربة
تنظيمه بي موجب اولدي .] « مستعمرات »
بونندن مشتقدر .

{ [ع] بيوك كورمك ،
استعظام } كورنك ويوك طومتق ،
طوتلق : [بومثالو اورعاديه بي استعظام
ايتمه ليدر ، علمانك استعظامي ، استعظام
امور ، مصالحك استعظامي ، « استعظام
نام مولانا »] § تكبر وتعظم : فلانك
فرط استعظامي .

{ [ع] عفو ديلمك :
استعفاء } استغفای قصور
وقباحه . § عهدسنة توديع ، تقويض ،
توجيه ايدلش اولان خدمندن ،
مأموريتندن ، ايشدن چكلمك ايسته مك ،
معزول ومعفو اولغی نیاز ايتك :
[استغفانامه سنی رد ايشدی ، استغفا
ايتش ، استغفاسی قبول اولوغادی .] ،
[بوماده وسيله سيله استغفا ايديرك
كائن — بزم برآدميز ايچون شوقدر ،
بو قدر چاليشوب بالا خره سفارتي ترك
ايشدی — ديوملي عندنده كنديسنه
باعث اعتبار اولق داعيه سندن عبارت
اولوب — برمسوده — طاكف پاشا]

{ [ع] حيف اولق :
استعفاف } كناه ، حرام وچركين ،
فنا اولان حاللردن ، ايشلردن چكلمك :
[معلم ادب اولان آدمك ارباب استغفادن
بولوغه سي لازم كلير .] نادراً قوللانيلير .
{ [ع] برآدمك عيب
استغقاب } وقصوري بي آراشديرمق .
نادراً قوللانيلير .

{ [ع] بربره قابانق ،
استعكاف } بر محله نفسی حبس
ايله مك ، بربره صفيق ايسته مك :

[مطابق رضای ولی نعمت بی منت اوله
بلك ایچون استعدادات واحتیاجات
مالکله وقوفلری لابدور — نطقی —
سری پاشا]

ارباب استعداد = قابلیت صاحبگیری .
استعدادلی ، مستعد = ایشه یارار ،
قابلیتی دیکلدور .

استعراق { [ع] ترله مك ایچون
ایتمک ، یعنی ، ترله مك ایسته .
مك . نادرأ قولانیلیر .

استعساب { [ع] ایكرنگك : بقالك
ایتمک ، الفاظ معروفه دن دكلدر .

استعسار { [ع] برشيك كوج
اوله سنی ، عسرت پیدا
ایتمه سنی ایسته مك ، كوجلشمه سی ایسته .
نلك ، بواشی استمار ایدیور ، مقصدك
استماری . نادرأ قولانیلیر .

استعطاف { [ع] عاطفت طلب
ایتمه مك : [استعطافی حاری تقدیم
ایتمه سنی عربضه اوزرینه .] ، [استعطاف
سنه متعلقه نك اغاذی — میحت ثانی —
عاکف پاشا]

اولورسین کلمه نائله مانکیسندن ایشه ك استعطاف .
(لا)

استعطافات { [ع] جمع . نیاز
عاطفت ایچون
وقوع بولان معاملهلر : شفقت طلب
ایدیشلر : نالذفات استعطافاتده بولوندی
حالده شمدی یه قدر حایوس قالدی]

استعداد { [ع] لیاقت ، قابلیت ،
بر شی قبول واتصافه
طبیعی حاضر بولونقی : بر شیته ،
بر ایشه یارامق خصیصه طبیعییه سی :
استعداد خداداد ، استعداد مادرزاد
تعبیرلری مشهوردر .

« فیض استعداد مادرزاد اقدام ایسته من »
« قابلیت عشقه بر جوهر در ابرام ایسته من »
(دانش)
« مستعد قیل یوغیسه لطفك استعدادم »
(لا)

[الهی ! اگر قبول ، قابلیت کوره
ایسه قابلیت سندن . واکر رد ،
استعداده موقوف ایسه استعداد کیدن ؟
— تصرفات — سنان پاشا] ، [برکزه
دایه ترقینك آغوش تربیته دوشویده
نشو ونمایه باشلارسه ، فطرتنده اولان
استعداده کوره آرزمانده جال کالنه
عالی حیران ایتمک مأمول قویدر —
تصویر افکار — کال]

« اویکشتا فیلسوف کامکار ومشتشاركل
كه استعدادی هر تدبیرده رشد و سداد اوزره »
« نفی »

« شده بمنوندن فزون عاشقلق استعدادی وار »
(قضوی)
« ربه سنی آسمانه کیمه ذوق استعداد »
(نعت شریف — نابی)

[سعی و ورزش استعدادك بولندی
جهته مصروف اوورسه ثمره بخش اولور
والا چکیلن امکار بیهوده در . — ینه
بروزدن — اکرم] جمی [استعدادات] :

حیدوہی] ، [دائماً حکومتی استعانه
ایده رک ذخیرہ مستحصلہ نکدہ بر قسمتی
تعویضاً آلورل — مکتوب — سری پاشا
استعجاب [ع] قول ایدنک ،
استعجاب [ایدنک :] احرارک
احسان ایله استعبادی ممکندر .
نادراً قولانیشدر .

استعجاب [ع] رؤیا تعیر ایدنک ،
استعجاب [ایدنک :] اعتبار
احلام ، رؤیا نک استعباری .

استعجاب [ع] عجب عد ایتک ،
استعجاب [شتی :] اوججی
حیوانات ایچندہ استعجابہ نک زیادہ لایق
وزم ادراک واحاطہ ضہ الک چرق
موافق اولان هوامدر — برناردن
دوسن پیر — اکرم]

استعجال [ع] بریتک غلہ ایله ،
استعجال [تیز اولہ — سی ایستہ مک ،
غلہ ایله اولہ سی ایستہ نک :] شہرامچی
طریقک تسویہ سنی استعجال ایدیرور ،
جوانامہ نک تحریری استعجال ایدیرور ،
امور مهمہ نک استعجال . [(عجلہ)
ویا (عجلہ ایتک) مناسندہ قولانظامی .
« سایہ سندہ چالشوب کسب کمال ایله یلم »
« حاضر اسباب ترقی ایدلم استعجال »
(معلّم ناجی)

« کیتہ دہ عمر کزاران مرکک استعجالہ »
« غملہ امرار ایله بی دلار دہ استعجالہ »
(پرتو)

« توکل اہلی زہرکزیم سار یوقدر »
« مہیادور بچون ثروت استعجالز یوقدر »
(غمی)

لفظہ دہ اطلاق ایدیلر . [لکن سزلر
بویله خرافات آمیز مجزولہ ، استعارہ لرہ
اہیت وررمیکز ؟ — اکرم]

« الحق سختی کبی سخن یوق »
« کرچہ براز استعارہ سی چوق »
(لا)

« نورسیہ اولسہ پارہ پارہ »
« ایتم بن اوزلفہ استعارہ »
(شیخ غالب)

استعارات [ع] منای فنیسنہ
کوره قولانیلان
لفظلر : ادبیات قدیمہ دہ پک چوق
استعاراتہ تصادف اولونور . [اوزمان کہ
طبیعت موضوعہ زیادہ سیلہ ملایم
اولان تشبیہات واستعاراتک ظرافتی ،
شمشہ سی نظر مخفیہ بی رنگارنگ
نورلر غرق ایدر — اکرم]

« استعارات وکنایات و حقیقتلہ مجاز »
« دائماً اولہ دہ درجاری — جرای سخن »
(وہی)

استعاضہ [ع] عوض ، بدل
ایستہ مک : کرمکار
اولان استعاضہ ایدری ؟

استعانت [ع] عون ، یاردم
ایستہ مک ؛ امانہ طلب
استعانت [ایتک :] اهل ایمان
« دائماً اللہن استعانتہ »

ایدرو . [« استعانت » عند الاقتضا
نظمده قولانیلایدرو :] علم فلسفہ نک
استاذدن استعانتہ ایتمہ یورک مجرد
کتابلری مطالبہ ایله تحصیلہ تشمیرساق
غیر ایتدم — امام غزالی — مترجمی :

{ استَعَاذَ [ع] برآمدنك، برشتنك
اعاده اولونه سنی ایسته .
مك : [استعاده ایتدیكم ساعتی حالا
اعاده ایتدی] عربیده اولدینی کی
عادت ایتدیك معناسنده قولانیله ماز .
اومقامده [اعتیاد] چوق قولانیلیر .

{ استَعَاذَ [ع] صیغتی ، جناب
الاهدن صیانت ایستتمك :
[انسان دائمًا شیطاندن ، برده الهدن
قورقماق انساندن استعاده ایتدیلهدر .]
§ « أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ »
دیمك . قرآن کریم اوقوناجنی وقت
استعاده شرطدر : [قوروقه انسانی
عديم الطاقه ایتدیكندن استعاده اولنه
كلشدر — ترجمه كلستان — شیخ الاسلام
اسعد]

{ استَعَارَ [ع] « عاریت » ایتکره تی
اولهرق آلتی ، آلتی :
[کتبخانهدن برکتاب استعاره ایتدم ،
قویوجیدن استعاره ایدیلن طاقلری .]
§ ایتکره تی ویریلن شیء کیرییه ایسته .
مك : [قویوجی اولجه اعاره ایتدیکی
طاقلری شمعی استعاره ایدیور .]
§ بر اصطلاح فنیدرکه لفظ مشبهبك
معنای اصلیسنك اراده سنی مانع
برقرینه ایله مشبهده استعمالی دیمکدر .
مثلا [یاشاق] « شفتالی » به تشبیه
ایدیلیرسه (یاشاق) مشبه ، « شفتالی »
مشبه اولور . بوتقدیرده برقرینه ایله
(شفتالی) دینلیر ، [یاشاق] اولاده
اولونور . § بو صورته قولانیلان

(ائت ابلضیا) ده « ظرافت کوستر .
مك » معناسنه کوستریلورسه ده معنای
عریسندن « ظرافت کوسترمك »
معنای چیتار یله ماز . تصرفات خصوص
صیه سردن اولهرق بومعاده قولانیلش
دیمکدر .

{ استِظْلَالٌ [ع] کولکده
اوطوروق ، کولکده
لنك : [استظلال مقصدیله چاملفه
کیردیلر .] § حایه التمه ، سایه سنده
بولغنی ایستتمك ، صیغتی : [سایه
شاهانهده استظلال ایدن اقوام مختلفه] ،
[مُسْتَظِلٌّ] بوندن مشتق وز یاده
مستملمدر .

{ استِظْهَارٌ [ع] یاردیم ایستتمك ،
آرقه اوله سنی طلب
ایتمك ؛ برینه طایمقی ، آرقه ویرمك :
[اوفلانه استظهار ایتدیكندن ، فلاندن
استظهار ایدهرك ، فلانی استظهار
ایله دی] اکثریا معنویانده قولانیلیر .
[شو اوقونان امر عالی — که عظمتلو
پادشاهمرك بك معزز برمثال واجب .
الامثالیدر — بزه شرع وقانون احکامنه
متابعی امر ایدیور . شرع وقانون
ایسه معلومدرکه محضا حق اظهار ،
مطلوبی استظهار ایمون وضع اولونمشدر
— نطق — سری پاشا]

« چون دکلمدر بو جهان دارالقرار »
« بی شباهه اولور استظهار عار »
(عیدی)

« فکر ایت نه قدر بضاعت ایستر »

« بو نظم نه استطاعت ایستر »

(مقدمه ادبیه)

اِسْطِلَالَه { [ع] جوق اوزامق ،
— ورکلی اولقی : استطاله

ایام هجران . [استطاله سیاسته =

بلی کیکی دروینده کی ایلک معاسنه

اصطلاح طیدر .

اِسْطِطَاب { [ع] دوا آوامق ،
درده علاج ایسته مک :

[طیب حاذقون استطاب ایغه یئر]

نادرا قوللانیشدر .

اِسْطِطْرَاب { [ع] طرب و سرور
ایسته مک : [زمزمه

هزاردن استطراب ایتملی] بوده مانوس

دکدر .

اِسْطِطْرَاد { [ع] بر بحث ، بر فقه ،
بر مقاله آره سنده

سوق کلام و مناسبت مقام ایله باشقه

بر فقه و یا مقاله و یا خود امثال ایراد

ایتمک § بوصورتله نقل و ایراد اولونان

فقره و یا مقاله : [ایله بر مباحثه ادبیه ده

استطراد قیلندن ذکر ایتمکی فقره

یک مناسبتر گورلدی .]

اِسْطِطْرَاد { [ع] « علی طریق
الاستطراد » =

استطراد یوایله ، اوصورتله نقل ایدیش :

استطراد بر فقه ایراد ایتدی .

اِسْطِطْرادی { [ع] استطراده
منسوب و متعلق :

بحث استطرادی ، فقرات استطرادیه ،

مقاله استطرادیه .

اِسْطِطْرَاف { [ع] برشی طرفه
و نادیده عریتمک .

برئسنه نادیده عدایدلک : [استانبوله

آرتق فونوغراف استطراف اولوناماز ،

ژاپون معمولاً تنک استطرافی] آز

قوللانیلیر .

اِسْطِطْرَاق { [ع] اوفق طاشلره
فاله باقه یرمق ایسته .

مک ، قوللانلار .

اِسْطِطْعَام { [ع] بمک ایسته مک :
[باب مرحمت کرده

استطعام ایدن فقری آج برافاگز .]

الفاظ معروفه دن دکدر . نادرا

قوللانیلیر .

اِسْطِطْلَاع { [ع] بلیکی ایسته مک ،
آ کلومه . بلیکه

چالیشقی : [استطلاع حقایق احوال]

اِسْطِطْلَاعَات { [ع] بیلین ،
اکلاشلان حایلر :

[استطلاعاتی تحریراً و مفضلاً عرض

ایده جکدر] ، [بومثلو خوارق فطرتک

احوال خصوصیه لری حقه کی استطلا-

عاتقزی تدوینه چالیشق بزم ایچسون بر

واجبه قدر شناسیدر — کتابخانه

ابوالضیا]

اِسْطِطْلَاق { [ع] بوشندرمق :
اسپاله اوغرایوب

زیاده بی تاب اولقی معاننده اصطلاح

طبی .

اِسْطِطْرَاف { [ع] عربیده بر آدمک
ایزینه دوشوب

کیمک ، تعقیب ایتمک معانسنه در .

[بوقره نك هر كچه استطابه سی طبعیدر] .
[مجرد وسیله تخطر اولوق اوزره
ارسال قلندیفی مقام استطابه ده تحشیه
ایله مشدر — کتابخانه ابوالضیا]
§ نمیزله مك ، تیزلنك معناسنده
كلیرسه ده لسانزده بو معناده اندر
اوله رق قوللانیلیر .

{ [ع] اوچورمق ،
استطاره } اوچورمق ؛ کوندر .
مك ، کوندر لك : [طرف والارنه
استطاره اولونان مكتوب ، معلومات
كامله بی حاوی اولان مكتوبكه
استطاره سی] . اکثر یا محورات واوراق
حقنده كتابت رسمیه ده قوللانیلیر .

{ [ع] طاقت ، قدرت ،
استطاعت } کوچ نجه : استطاعت
بدنیه ، استطاعت مالیه . استطاعت
علیه . بمضاً [عَلَى قَدَرِ الْإِسْطَاعَةِ]
جمله سی ده قوللانیلیر که کوچ شدیکی
قدر دیمکدر . [خامه کبضاعه عاجزیده
قدرت نابود ، استطاعت مفقود اولغله
اوبابده طلب عفوایله خاتمه کش تصدیقات
اولدم — مكتوب — سری پاشا] ،
[ان شاء الله بومأموریت عاجزانه مدهده
الله ، پادشاهه قارشی مكلف اولدیقم
وظائف مهمه بی علی قدر الاستطاعه
حسن ایفا ایله — نطق — سری پاشا] ،
[یننه جلال احدیتکه « لله الواحد
القهار » دبه جواب وپردیکگده
کیمه نك معارضیه استطاعتی اولماز —
سنان پاشا]

ایدلش معناسنده [استصواب کرده]
تعبیری ده استعمال اولونور .

{ [ع] ضیا آلق ، ضیا -
استضاءه } لایق : [اونك کبی
روشنه لایك افکار منوره سندن
استضاءه ایتمه لیدر ، استضاءه مقصدیه
بنجره لرك یا بنجورلری آجیدی] ، [روی
ارضده ایسه نور نیوتدن باشقه استضاءیه
شایان قنی نور وارد — کلام امام
غزالی — مترجمی حمید وهبی]

{ [ع] ضعیف عد
استضعاف } ایتك ، ایدلك ؛
عادی کورمك ، کورلك : [ناموسلی
فقیری استضعاف ایدن آدانیر .]

{ [ع] ضلاله ده بولوغه -
استضلال } سنی ایسته مك ، آیارغنه
سمی ایتك : [او ائاده « حسن
صباح » ك داعی نامیله اطراف ممالك
اسلامیهیه سوق ایتدیکی اشخاص ملعونه
حرکات استضلالکارانه لایله افساد عقائد
ایتمکده و . .] بونی (اضلال) مقامنده
قوللانه ملیدر .

{ [ع] بر شیء خوش
استطابه } بولوق ، ائی عد ایتك ،
ایدلك . اصل ترکیبی برسنه بی « کویک »
بولوق دیمکدر که بولفظ ترکی شیمدی
بزه استطابه دن زیاده یا بانجی کورنیور .
مان بوکا تأسف ایتمه مک قابل دکلدر ؛
(بر مشهور محررك [سوبعلی فاره لر :]
تعبیری استطابه ایده جیک لطف طبعه
مالك بر محرر دها بولونماز صاینرم) ،

- ایده مه مکلم طبعیدر — مکتوب —
 سری پاشا [] ، [بناء عليه آنکه هیچ
 برشی ده استهاد ایده میز — مکتوب —
 کال]
- «عجب کیدن آلوب قیقلده عرض موده و ملت»
 «چاری سوکیم سندی استهاد ایدر بر قوش»
 (لا)
- «رحمت عالیان نقش نکین چاهک»
 «شان فضلك دهانه یله اوونوراستهاد»
 (نای)
- استهاد [] [ع] شاهد طوق
 استهاد [] صورتیه : [] انای
 مباحثه استهاد اوونیلان یت . []
 استهادات [] [ع] جمی ، شاهد
 «طوتشر ، مثال
 کتیریشلر : [] بوداعسی استهادات ایل
 اثبات ایده بیلیری ؟ []
- استصواب [] [ع] صواب کورمک ،
 استصابه [] کورمک ، نادرأ قوللا .
 نیلیر . لسانزده اکثریا آشاغیده
 کوستریله جکی وجه ایله بو مقامده
 [] استصواب [] ماده سی جوق قوللانیلیر .
- استصحاب [] [ع] یانه آلق ،
 استصحاب [] یانه آلق ؛ برابر
 بواند رقی ، بواندیرلق § صحابت
 اتمک ، ایدمک . اشخاص واشیاده
 قوللانیلیر : [] اوراق رسمیه بی استصحاب
 ایله ، فلانی استصحاب ایله عزیمت ایتدی ،
 او آدمی فلان استصحاب ایدییر . []
 [استصحاباً] = یانه آله رق :
 [اسکن مهاجرین مأوری و عمار
 منتفی و تحریر میزی افدیلر بنده]
- استصحاباً بعض ملحقات ولایتی دوره
 چیقیدنیه — مکتوب — سری پاشا []
 «فرقه دهری که هیچ ایتزدی استصحاب دین»
 (سروری)
- «اوه فلسدرکه نقدی ایتز استصحاب رشکندن»
 (عونی)
- استصحاب [] [ع] کوچ کورمک ،
 کورمک : [] استصحاب
 امور ، مسئله نك استصافی . []
- استصغار [] [ع] کوچوک کورمک ،
 کورمک ؛ حقیر
 طومق ، طوملق : [] ارباب کال اهل
 سعی استصغار ایتز ، علانك استصغاری
 جائز دکلدر [] ، استنزا ایسه بر آدمک
 استصغار و تحقیرینه دلالت ایدر — دیار
 بکری سعید پاشا . []
- استصفا [] [ع] بر شیشک صاف
 استصفا [] وخلصنی آلق ، خالصی
 آلق ؛ برشی صاف عد اتمک ، برشی
 خالص عد ایدمک . نادرأ قوللانیلیر .
- استصلاح [] [ع] شیشک اینکلی
 ایسته مک ؛ برشی ای کورمک :
 [] استصلاح احوال . [] نادرأ قوللانیلیر .
- استصواب [] [ع] صواب طوغری
 کورمک ؛ آتک فکری استصواب
 ایدرم ، بومعالمه نك استصوابی . []
- استصواباً [] [ع] صواب کورمک
 صورتیه : [] آووقانك
 افکارینی استصواباً اوکاغدی تخیم
 ایتدی . [] لسانزده نادرأ استصواب

خانۀك موصم بهاروده پیدا ایندیکی لطافت مشعشه يك نظر ربادر ، او وادی زمر دینه تقرب ایدلنجه درلو درلو رواج لطیفه استشمام اولونور .
 § حس ایتك ، آ کلامق : [کنایه لی سوزلریکزدن اثر اغیرار استشمام اولونیور] ، [درویشانك مساکنی اولان حجرانی برر برر کوزدن پکیردرك مسکراتدن هیچ برشمه استشمام ایدمدك — مکتوب — سری پاشا]

« باغ رأینیك ایدن کلرینی استشمام »
 (نالی)

« حفظی بر مجر تفسیدیه اولسه ساری »
 « نه قدر رایحه سن ایتسه مشام استشمام »
 (جوری)

« دائم ایلردی اودولتله مشام »
 « قرب حق رایحه سن استشمام »
 (خاقانی)

استشهاد § [ع] شاهد طومق ؛
 ادبیاتدن مثال کتیرمك :
 [بوکلهك طرز استعمالی اثبات ایچون برقچ بیت استشهاد ایلدی ، آتارندن استشهاد ایتدیکم بیت يك مشهوردر ، استاذه ایدن بولونان قوجه رایجك اشعاریه استشهاد ایلدی .] عرییده اولدینی کبی (شهید اولق) معنا نده قوللانیلار . بو مقامده (شهادت) ماده سی زیاده استعمال اولونور . [حفظ قرآن شرفنه نائل اوله مدینم جهته مقام استشهادده ایراد ایدیلن آیات ینسانك نقلنده سهو وخطادن ادعای برائت .

مأمورینی ترك ایله کللك کبی معافی مدعشه استشراب اولدیفنه — مکتوب —
 ادهم پرتو پاشا]

استشعار § [ع] بر مادهك ، بر شیدك یازیلوب بیندیرله سنی ایستهمك : [مجله استشعار کیفیت قرار ویرلدی] ، [اکثر مجلرده بر ماده مهمه وغیرهمه ایچون مقام ولایتدن اوج دوت دفعه وبلکه دها زیاده اشعار و استشمار وقوع بولدنجه ملحقانندن جواب آلتی قابل اوله میور — مکتوب — سری پاشا] عرییده معافی سائرده قوللانیلیر .

استشعارات § [ع] جمع . بالاده کوسترین صورته ووقعولان طلبلر : [استشعارات واقعه به جواب آکن تحریرانده ایضاح کیفیت اولونمشیدی .]

استشفاء § [ع] خسته اقدن قور-
 تولق ایچون شفا ، چاره ایستهمك : [صیغه به طوبیلانلر خاک پاک مرقدندن استشفای ایدرلر ، دائماً جناب شافی حقیقیدن استشفای ایتیلدر .]

استشفاع § [ع] شفاعت دایله مك ،
 اکناده و قاحتك عفونی ایستهمك :

« بونی ای جله مخلوقه مطاع »
 « ایلرم واسطه استشفاع »
 (خاقانی)

استشمام § [ع] فوقو آلتق ،
 استشمام [قوقلامق : [کاغد

طریقہ ساوک ایتک ویا بول ایشلک
اولقی مناسندہ قولالانیلیر .

استسہال { [ع] قولای کورمک،
امور مشکله، مصالح مهمه تک استسہالی . [،
کیفیات بی نظر ملرندن بحشلہ طریق
تقلی استسہال ایدر لردی — لایحه
تاریخیه — حاصم]

استشاره { [ع] مشورت طلب
ایتمک . دانشیق :
[استشاره امور ، بوماده حقندہ
ارباب وقوف ایله استشاره ایتمه لیدور .
لساغزده یالکیز بومعنادہ قولالانیلیر .
هریبدہ اولدینی کھی معانی — سائرمده
استعمال اولونه ماز . [استشاره] سنت
سنیه بیغهریدر . [هرئت عمرتمه سنی
جلب ایله بالاستشاره آنلرکده رأیلری
منضم اولدقجه مقررات سابقه تک فسخی
جائز ومناسب اوله ماز — مکتوب —
سری پاشا]

استشارات { [ع] جمع . دانشیق :
[استشارات واقعه تک
نتیجه سی . [آرز قولالانیلیر .

استشاط { [ع] زیاده حد تلک،
بر غضب اولقی §
استشاطه { قوش سرعتله اوچق .
استعمال اولونمز .

استشراب { [ع] ایچمک ایسته مک §
ایغایله آگلالتدیرمق،
بلیرسزجه آگلالتق ایسته مک : [الفاظ
و عباراتده معلوم اولان تصرف خانی
اوزورہ فراره العجا معناسی و یروبدہ

• عشق ایله افتاده خالک هلاک اولدم جلال •
• الخاقیه مراره ایقون استعداد مرک •
(جلال پاشا)

استسقاء { [ع] حرصندر که
انسانک قارندہ ویا
اعضای سائرمسندن برنده صوریکمکدن
عبارتدر . [مستقی] بوعته اوغرامش
اولان آدم . استسقای زقی = قارن
استسقای . استسقای طلی = قارن
شیشمه سی . § ایچمک ایچون صو
ایسته مک • قورالقی زمانی یاغمرور
دعاسته چیتمق : [صنادید قریش
عبدالطلبدن الخامس ایتدیلر که اولغیت
کهریار سعادتی پیشوا ایله بوب فیاضه
عنایت پروردگار دن رجا و رشاشه باران
ایچون اقامت مهم استسقا ایلمه لر —
سیر ویسی]

• صاحب رحمت حق کوه افشان اولماسه یکنچند •
• اولوردی خلق عالم کامه سر دمت استسقاء
(نابی)

استسلال { [ع] چکوب صیرمق
ایسته مک : استسلال
سیف • لساغزده [سل] زیاده
قولالانیلیر .

استسلاخ { [ع] امتثال و اقیاد
ایتمک ، اویمق §
بولک اورتمسندن کیتمک § قبول اسلام
ایله مک . نادراً قولالانیلیر .

استسمان { [ع] قوجالقی ، یاشلی
واختیار اولقی : نادراً
قولالانیلیر . هر یبدہ اولدینی کھی بر

خرستیایانر عندنده غایبانه مقبولدر :
[برانکیز سیاحی بر مسافر خانه به کلیر .
هوا صغوق . حاصلونده بر بوله ماز .
مسافر خانه صاحبه آتی ایچون بردوزینه
استریده ایستور — اقطاعی — محمد عطا]

{ [ع] آرنه سی ایسته مک ،
استراده } آرنه سی ایسته مک :
[استراده حضور و عافیتلری ، هر و اقبالنک
استراده سی] ، [مقدمه نتیجه الخیر اولان
بوتوجیه وجیبی فقط تجدید روابط
اختصاص واستراده توجه و محبت
حقانیه لریچون عرض مراسم اخلاصه
نم الوسیله اتخاذ ایله — مکتوب —
سری پاشا]

{ [ع] کندینک زیارت
استراره } ایدله سی ایسته مک :
استراره اجبا . مانوس دکلدر .

{ [ع] دوروشد بر مق .
استسأل } فادرا استعمال
اولونور .

{ [ع] استهزا کی
استسحار } ذوقنیک . آکلنک .
استعمال اندر در . « تخفیر » چوق
قولانیلیز .

{ [ع] اوطنه قی آلتی .
استفساراز } لسانزده یه بومعاده
تسری [زیاده قولانیلیز .

{ [ع] میمنلی . اوغورلی
استسعاد } اعد ایتک . ایدلک :
[بویه بروقه تک استسعادی طبعیدر ،
استسعاد قدوم .]

استرواخ { [ع] استراحت ،
راحتلک ، حضور
و آرام ایله مک : (استرواخ عمله ، استرواخ
خدمه) عربیده اولدیقی کبی شدتله
قوللامق معنایندره قولانیلاز .

{ [ع] قورقوتیق ،
استرهاب } قورقودلق . لسانزده
بوندن و [ازهاب] دن زیاده [ترهب]
قولانیلیز .

{ [ع] رهن آلتی ،
استرهان } آلتی : [مجوهراتی
استرهان ایتدی ، بو الماس کوبه مک
استرهان .] [ترهین] مقامنده قوللا
نیه ماز .

{ [ایتالیانجه دن]
استروماحه } اصطلاحات بحریه .
دندر . قات قات اویش . بربرینه
طاقیش حلاطیر ، بکدیکرینه طولاشمش
زنجیرلر .

{ [رومجه دن]
استرونکیلوس } ازماریده
بگذره آندن براز بیوک سیوری
بورونلی برنوع بوواردلاق بالیق .
استره ثوتپی { یونانیدن [فن
برقالک اسمی .

{ [کذک]
استره ثوسقوب } موطنوغرافله
آلتش و سولرا یچنه قولیلوب سیرایدیلن
چفته عدسلی برنوع آلتدر .

{ [رومجه دن] برنوع
استریده } ذوقنلی دکر بوجکیدر که

اِسْتَرشَادُ { [ع] ایدایت ایسته مک،
حقی یونیه کیتک
ایسته مک : [ع] مانده گئی ارشاد . گئی

استرشاد ایدر .

«هر شد حق بیغزو وار نرده استرشاد ایدن؟»

اِسْتَرَفَادُ { [ع] یردیه طلب ائک
مناسنه ایسه ده
لسانزده اندر اوله رقی قولانیلیر .

اِسْتَرَفَاهُ { [ع] رفاه و راحت
ایسته مک : [ع] استفاه
گناهمیدر ؟ .

اِسْتِرْقَابُ { [ع] مولد تندن رقابتده
بولونقی . قیصه عقی ؟
بر آدمی ، برایشی ، برشی چکمه مک :
[ع] احلاق حسنه ایله نصف بولون آدم
کیمسه یی استرقاب ایتم . استرقابکارانه
حرکات] ، [بوالغبات و توجه . . . یی
استرقاب ایدن و باخصوص شاعرك
تیغ زبانندن زحمدار اولان بعض
معاصرین — نفی — کتبخانه ابوالضیا] ،
[کندی زوجه مک : و غلم حقمده
بو مرتبه عداوت اظهار ایدر ایسه
اقبالیزی استرقاب ایله ادبارمزه سبب
اولانلره طعن و لعن ایله مک عیب
اوله جفنندن — برادرینه مکتوب —
عاکف پاشا]

اِسْتِرْقَاقُ { [ع] کدوله . قول ،
اسیرایدنک و ایدنیک :
[ع] فلانجه بونی استرقاقی ایدنی] . [بالجله
سبی واسترقاقه کر بیسته اتفاق اولوب —
شقیق نامه]

اِسْتِرْحَاءُ { [ع] کهوشه مک ،
کوشک اولق :
[ع] استرخای عضلات .

اِسْتِرْحَاصُ { [ع] برشی اوجوز
کورمک ، برشی
اوجوز کورمک : [ع] استرخاص متاع ،
امته مک استرخاصی . [ع] نادرأ استعمال
اولونان الفاظندیر .

اِسْتِرْدَادُ { [ع] کری آلتی ، آلتی :
[ع] عاریه و یریلن شیئک
استردادی طبعیدر ، فلانجهیه امانه
بر اقدینی مبالئی کاملاً استرداد ایدنی ،
استرداد اموال] ، [بناء علیه نام
آلدینی معاشک نصفی استرداد ایچون
ولایت مشارالیه یاه یازمش ایسه ده
— مکتوب — سمری پاشا]

ایکی الماس دکلدیر حرم خاصنده
«جبرئیل کوزی قالمش ایدر من استرداد»
(نعت شریف — نابی)

اِسْتِرْدَالُ { [ع] بایاغی کورمک ،
رذیل عد ایتک ،
ایدلک : استردال دنیا ، استردال طفیلی ،
استردال ریاکاره . نادرأ قولانیلیر .

اِسْتِرْزَاقُ { [ع] نفقه ، رزق
تخصیله چاشمشق :
[ع] جهانده هرکسک بر صورتله صرف
مساعی ایله مه سی مجرد استرزاق
مجبوریتندن منبعثدر .

اِسْتِرْشَاءُ { [ع] برایشی کورمک
ایچون هر نه نام ایله
اولورسه اولسون برشی ایسته مک :
[ع] استرشا تقصلاً ، عقلاً مضموم اولان
افعال منهیه دندر .

چالیدردن نرتم ایستدکی خوابگاه
استراح یا تیردی — شفت مادرانه —
مترجمی : محمد عطا :

«سکون خواب راحت چشم گریخته دهنده»
«بساط استراحت جسم سوزناغله دشمنند»
(نابی)

«دوشونمه افندی عنایت بیور»
«نه وار حقه شکر استراحت بیور»
«عزت ملا»

استراق (ا) چالقی ، چالقیق :
استراق استراق اشیا ، استراق
حوادث ، — استراق منامین ، اموات
استراق (ا) معنی شکی بیک درلو
تعبیرات ایله استراق ایدوبده آدینی
بطریق قریبی برهان عرفان اولورسه
آکا ، دینه — مکتوب — کمال]

«استراق سمعه قیلدقبه هجوم»
«آنلری دفع ایلدی کوکد زرجوم»
(عیدی)

استراک (ا) ایستنجیدن [کمی
استراک (ا) اصطلاحاً تندر ایکن
حرکتلیک اوچلرنده کی اورغانلردرکه
آنلر ایله سرنلری کروب قاصمق
ویرایندن اوتله طرفه دوندورمک ممکن
اولور .

استراخ (ا) [ع] ریحه ویرمک ،
فاغنه یا تیرمق ، معا-
ملهده استراحت — ر مبلنی فاض ایله
آرتیرمق ایچون معاملهده بولوندرمق ،
بولوندرمق : [استراخ مبالغه ، ایتم
صندوغنده موجود مبالغه استراحی.]

استرجاء (ا) [ع] مولداتدن نیاز
ایتمک ، یالوارمق .

«ایتمک» ماده سیله قوللانیلیر : [یچاره
لطف واحسان ایتمکری استرجا ایدرزه]
استرجاء (ا) [ع] بر مصیبت وکدر
حول ایستدکی زمان

[انا الله وانا الیه راجعون] ایتمی ذکر
ایتمک ، توکلده بولونمق ، بولمک معناسی «بز
اللهک قولی بز ونا اللهه رجوع ایسه .
جکزه .» دیمکده ایتمه ونا سبته
اهل میت بویت ایله تجربه اولورور .
بر جاره کور ایتمه استرجاء ایتمکدن
مقصد یعنی جمله من بویولده کیده جکزه ،
بوگا آجیمه بوب راضی اولمق لازمدن
دیه مصیبت زده و ماتم دیده اولان
کیسه به نسبت ویرمکده .

«هدفدن تیرک استرجای تفرنس لکندند»
(پیری)

استرحام (ا) [ع] نیاز مرحمت ،
یا لوارش : [تیرید
مقدار معاشنی استرحام ایدیورده]

[اجرای ایحای خصوصنه مساعدته
لطفعماده جناب نظارتنا هیلرک فی دریغ
وسزاوار بیولسنی بالخاصه نیاز واسترحام
ایلرم — عریضه — سری پاشا]

«اولور دقت پذیر آوازی بطور حزین دغذر»
«بنچون سودلیمدن مانکه استرحام ایدرنبیل»
(پیرمه — اکرم)

استرحامنامه = طلب مرحمتی حاوی
مکتوب . جمعی [استرحامات] در :
استرحامات فقیرانه .

اولان اطواری اوزرینه حاصل اولان
تجاربیدن استنباط ایله — کمال]

استدلال { [ع] خاطره کتیرمه .
کئی استدکار ماضی ده دینیلیر ،
[او آمدن کوردیکم ایلیک استدکاری
بنجه برور جدر ، [§ اذیر ایتمک ،
ایلمک : [استدکار دوس ، درک
استدکاری ، [برنجی معناده (تدکر) ده
قوللانیلیر .

استدلال { [ع] ذلیل کورمک ،
کورمک : حقیر ،
ایتمک ، ایلمک : [استدلال دنیا ،
استدلال ثروت .]

استدما { [ع] فنا و چرکین ایش
ایشلمک ، ذم و تشبیح
اولونه جق حال و حرکنده بولونق .
نادر آ قوللانیلیر .

استرا { [ع] برآمدن سوءظنی
موجب اوله جق برحال
و طور کورمکه شبهه دوشمک .
الفاظ مرفقه و مستعملدن دکلر .

استراحت { [ع] دیگلفنک ،
راحتلنک ، راحت
بولق : [ازجمله برهار صباحی لیلای
طبیعتک خواب استراحتدن یاواش
یاواش بیدار اولوبده جهانه مخورانه
و متبسمانه نگاه انداز افراح اولیشی
— پرصده — اکرم] ، [اورمانده
اودون کسمکه اوغراشدینی مدتیجه
هنوز مهده اولان برچوجتی برکنارده

« سوز تمام اولدی قولاف و مخفی ای نفی »
« اهل دل طبیعتی شمرگدن یدرا استدلال »

« نفی »
« لطف اخوان ایله وزن حال ایت »
« آنلرک ربه سنی استدلال ایت »
(خیریه نابی)

« بریوکلک کورینور هراثر خیرنده »
« کندی عاوچی آندن اولونور استدلال »
(معلم ناجی)

استدلال { [ع] استدلال صورته ،
دلیل کتیرمه : [آثار
مطبوعه سندن بعض فقراتی استدلال
ایراد ایتمکه] ، [مثلا چندده حکما
کورکه مصنوعاتدن استدلال برصانع
حکیمک واجب الوجود اولدیفه اعتقاد
ایدلر — اوندره — کمال]

استدلالات { [ع] جمع ، برشیدن
چیقاریلان صوک
حکم ، برکلامدن آکلاشیلان نتیجه معنا
§ او صورته اولان حکملر ، معنالر :
استدلالات شرعیه ، استدلالات عقلیه ،
استدلالات سقیمه ، استدلالات معتزله .
[نفی نک استانبوله تاریخ و رویدنی
کشفه چاکع ایچون برطاقم استدلالات
دور ادوره دوشولدیکنه اعتراض
اولونماسون — کتبهان ابوالضیا —
نفی] ، [دائما زمان و مکان ایله
اوغراشیر ، هرکسک حد حقوق ،
وسعت و ضائقی کوسترمکه چالیشیر .
استدلالاتی بر اصل مجرده ارجاع ایتمکه
برابر انسانیتک ماضی و حالده مشهود

استدعاء { [ع] برشی و جات و واضع
ایله ایستمدك. مقامات
رسیده مراجعت و عرض حال ایله طلب
ایتمك: [توجهكاران فلكر دكان طر فندن
مرحوم معصوم حقتده استدعی رحمت
رحمانه — حسب الابوه — وسیله
بولقندر — پرموده — اکرم] §
مرضحال، نیازنامه. « استدعاء ده
دیده بیدر: [عفو عاگزى استدعا
ایدوز، فلانك استدعاسی اوزرینه
اجرا قیلان تحقیقات]، [مذکور
استدعایمه لر اوزرینه ماورین متصرفلنه
یازیلان ایکی قطعه تحریرات لفا اوسال
قلندی — مکتوب — سری پشا]،
[اقسام سائرده اكالى ایچون جناب
رب استاندن استدعای موفقیت ایدر —
اقتضای — عطا]

«مرضحال ایستمدی الطافك قبول حاجته»
«مقتضای همتك محتاج استدعایده»
(عونی)

استدلال { [ع] دلیل کتیرمك :
استدلال { [بوجنده الطافه
من الايمان] حدیث شریفی استدلال ایتدی .
§ دلیل و برهان واسطه سیله آکلامق :
[حکمتی تجربه و استدلال اوزرینه
تأسیس ایندکدن مکره ، مدنیت طریق
ترقیسنده بر بشفه شوق و شتاب ایله
بول آنقه باشلامدو — عبرت غریبه سی —
کمال] ، [برقطره ییك عمارت وجودینه
مدار استدلال اولارمی ؟ — اکرم]

اولان بر آیت حلیله نك مداونجه عبد
مظهر سمت واحدان الهی اولدقجه شکر
وتوبه واستغفار ایتمه یوب و جناب حقك،
کندی صحت و اقبال و رفاه حالتی نزدیک
ایتمکده بولوندیغنی تفکر ایله مه یوب
جره و گناهنی تجدید ایله غضب و عذاب
الهی به درجه درجه متقرب و مستحق
اونق دیمکدر. لاسغزده ایشته بوصورنله
یعنی نامستحق، عاصی ایکن قدر و طالعك
مساعده سنه مظهریت معناسنده مستمددر:
[وکار سازی وواج استدراج ایله
سرمایه کار وکر دارندن نفسنده هرکز
ضرر و زیان کورمه یوب — تصویر
افعال — طاکف پاشا]

«بونه سردر نه نوکتر بونك استدراجی»
(نفی)

[استدراجی اویفون ، استدراجی
آجیق] قیبرلری طالعك ، قدرك .
اویومسقی بیان ایدر . جرم و شر
احتیاطك مساعده احوالی ذکر ایچون
قولایبیر .

استدراج عبارتست عن عملیات کیبویه ده
آتشك درجات لازمه به واره سی .
لاسغزده عرییده اولدیغی کبی معنی
سائرده قولانبله ماز .

استدراک { [ع] طلب ادراک ،
ایستمدك . نادوا قولانلییر . [اسرار
طبیعی ادراک و خفانای معرفتی استدراک
صرف ایشدیکی اقدامات فوق الماده
سایه سنده — معارف — کمال]

استداد ساعد . [بو صورته استعمال
اولونه بیلیرسه ده عربیده اولدینی کبی
دلیک طیقاق ، قیاقی معناسنده
قوللانیله ماز .

استدازه { [ع] یو وارلاق ،
دکیری اولوق ، دکی .
میلک : [استدازه قر ، حرکت
استداریه .] نادرآ استعمال اولونور .

استداه { [ع] بریشک دوامی
طلب ، بقاسی نیاز
ایتمک : [استدامه عمر ، استدامه اقل ،
استدامه عافیت] یوکسک ایچون
دونه دونه اوچق معناسنده کلیرایسه ده
بو صورته استعمالی اندردر : استدامه
غراب . برنجی منایه کوره « استبقا »
ایله فرق یوق کیدر .

استدانه { [ا] بوج ، اودنج
آلنی ، آتقی : [تسولات
سندوغندن استدانه بیدکی فجهنی
کاملاً تأدییه ایتمه دیکه ، مبالغه مذکورده نک
استدانه سی] « استراض » دهازیده
قوللانیلیر .

استدبار { [ع] آرقه دوبرمک ،
یوز دوندوبرمک :
[عثمانیایک مهاجرات شدید سینه
ملایانامایان دشمن استدبار ایله اختیار
فرار ایلدی ، استدبار اعدا .] نادرآ
قوللانیلیر .

استدراج { [ع] درجه درجه
صعود ترقی . کته
آکسته ایدر .] رت کزیده وارد

اولکر . پشمرده اکرم .] نهرت
لدا ، مختلف حیات کبی هریری
برقهرمانه سرمایه افتخار اوله جق برچوق
سریات جلیله یی جامع اولمفله برابر
— محاکمه تاورنجیه — کمال]

استحلاب { [ع] طبرمالامق :
[کدینک استحلابدن
قورقن آدم البته یاسه کلمه سی ایسته سر .]
استعمالی معروف دکلدور .

استحلاص { [ع] قورتاومق ،
قورتارلق : [مزلقه
سفالتدن نفسی استحلاص ایتدی ،
زوالمی چوجنک استحلاصی .] « تخلیص »
بوندن زیاده قوللانیلیر . عربیده
اولدینی کبی برشی نفسنه حصرو تخصیص
قیلق معناسنده قوللانیله ماز .

استخلاف { [ع] بر ذاتی کندی
مقامنه ، یرینه کچیرمک
واو صورته کچیرمک : [شیخ افندی
هریدانندن فلاقی استخلاف ایتدی ،
او آدمک استخلافی] ، [اخلافنه ادبیانه
بر اثر برافانلر ، ماهیت انسانیه سی
حیات ابدیه ایله انسانیه خدمت ایچون
استخلاف ایتمش اولیور — کمال] ،
[برنجی افتداه سی استخلاف ایدن
صغف اجرتله قورتولدی — اجدرام]
استدء { [ع] اله اوزاتمق .
(معروف دکلدور .

استداد { [ع] طوغرطق ،
[چاریق ولامق :] استداد
قد . استداد ید ، استداد نهال ،

اعماق وجدانندن استخراج حقایق
چالشقده ایکن — کمال]

« آکلاشلار عونیار من حروف کائنات »

« نسخه عالمدن استخراج معنا ممتنع »
(عونی)

« عجب ذهندن استخراج ایدوب اشعار حالده »
« آلیرفکریم بنم کندی کبی آزاد ایدوبرقوش »

(لا)

« بوعالم بر کتاب حکمت اندوز حقایقده »
« مالن هرکیم استخراج ایدوس آفرین بادا »

(نابی)

استخراجات { [ع] جمع . اکثرا
کواکبدن احکام

چقارمق، اوصورتله چقاریلان احکام

معناسنده قوللابیلر . بعضاً مفردینک

دالات ابتدیی معناده دخی استعمال

اولونور: استخراجات فلکیه، استخراجات

طالانه .

استخفاء { [ع] کبر لیمک، صافلانمق؛
اشای اغتشاشانده

استخفا ابتدیی . [لسانزدینه بومعناده

(اختنا) دما چوق قوللابیلر .

استخفاف { [ع] صایمانی، اکلنمک؛
خفیف و آشای

کورمک، کورلیمک: [عالم عامک

استخفای شرعاً ممنوعدر . انسان کامل

کیسهیی استخفاف ایتمه]، [بتون

انسانلری و بلکه عموم ذی روحی

حیران تجلیسی ایدن حس حاکم هشق

وسوداییده استخفاف و تحقیر ایدرسکزه

اوله ایسه صنعت سوداسندنده فارغ

استخدام { [ع] ایشده قوللانمق،
قوللانلق: بواکثرا

ذی روح، خصوصیه اشخاص حقنده

قوللابیلر . ایشاده (استعمال)

مروفدر: [معارف مدیرلکشنده

استخدام اولونیور، محاسبه قلنده

استخدام اولونیور، شمعی به قدر

برچوقی مأموریتلرده استخدام قیلمشدر،

شغله . آموریتنده استخدامی .]، [فیل

ذکی بر حیواندر هندلیلر استخدام ایدرلر

— اقطاف — محدهطا]، [برق کبی

دنیا یی یاقوب ییقمق لوازمندن بولونان

برلیه یی تانارلقده او استخدام ایلدیور —

نفوس مثاله سی — کمال] عربیده اولدینی

کبی خدمتکار ایسته مک معناسنده

قوللابیلر ماز .

« ایله سه تقویت حکمی اگر برکاهی »

« صرصره سدسید اولمق ایچون استخدام »

(جوری)

« ایدرم قوه قدسیه افکارمله »

« چند ارواح رجال صفی استخدام »

(نفی)

استخراج { [ع] چقارمق، چقاف.
استخراج { رلق . اکثرا معقو .

لایمه استعمال اولونور . [بعض کتب

عتیقه دن استخراج معنا ایله مک پک

مشکله، شوعبارده دن معنا استخراجی]،

[ذاتاً استخراج اولسان مزایاده فکر

اکلندیره جک ویا کندی وجده انه

سودیره جک شیر اولدیفندن — جل

منتخبه — کمال]، [اساطیر سلف قوتیه

اِسْتِحْوَاذُ { [ع] غالب و مظفر اولوق .
اِسْتِحْوَاذُ { [ع] استعمال اولونغاز .

اِسْتِحْيَاءُ { [ع] اوتغنى . چركين
وفنا كوريله جك، تعيب
ايديله جك اوضاع و حركاندن چيكنك :
[بوسوزى سويله مكدن استحيا
ايدرم] . § لسانزده هرپيده اولدينى
كبي اولديرمه بوب ديري براقق معناسنده
قوللاينلدينى كوريله مشدر .

« ابن عباس ديراول خاص خدا »
« كمولكه ايلر ابدى استحيا »
(خاقانى)

« بودگلو نعت معلومه و مجهوله دن موكره »
« ايدرتق ديردن بسط شكايات ايتراستحياه
(ناي)

اِسْتِحْجَارُهُ { [ع] « تَقَالَ » يعنى بر
نى ايچون حيرى دكلى
نييله صورت مخصوصه ده رؤيايه ياتقى :
[استخاره ايتدى ، استخاره سى اويمدى .]

اِسْتِحْجَارُ { [ع] خبر آلتى ، خبر
اِغْنَى : [فلاك كرده
كیده چكنى استخيار ايتدم .] ، [احرا
اولونه جق رسم كئشاده حاضر
بولونقى اوزره حدوده قريب محله
بولوندينى استخيار اولونان ولايت
جليله لرى مکتوب مجيى — مکتوب —
سرى پاشا]

اِسْتِحْجَارَاتُ { [ع] جمع . آلتان
اِسْتِحْجَارَاتُ { خبرلر : استخاراته
نظراً بوسنه افون محصولانى برکتليدره

اِسْتِحْكَامَاتُ { [ع] جمع . بالاده
كوسترين صورتده
ياينش اولان سپرلر : [استحکامات
موقته ، استحکامات جسميه ، استحکامات
خفيه .] [اصطلاحات عسكريه دندر .
اِسْتِحْلَابُ { [ع] صاغنى . صاغلى :
[استحلاب لبن ، انك
استحلابى .] مأبوس دكدر .

اِسْتِحْلَالُ { [ع] حلال ايدله سنى
ايسته مك ، حلال
ايدله سى ايسته نك : [استحلال حقوق ،
حقوقك استحلال .] § برشى حلال
هد ايتك . جائز كورمك : [استحلال
حرام موجب كفردر .]

اِسْتِحْيَاءُ { [ع] حايث آرامق ،
[حايه طلب ايتك :
استحياى اشقيا . لسانزده نادراً
قوللاينلير .

اِسْتِحْمالُ { [ع] يوكلتك ، يوكلدلك .
بو مناده « تخمين »
زياده قوللاينلير . § حل وحواله ايتك ،
ايدلك : [استحصال امور] بو مناده
نادراً قوللاينلير .

اِسْتِحْصَامُ { [ع] صيباق صوايله
اِسْتِحْصَامُ { ييفانق : [يوه
قابليجه سنده استحصام ايله شفاياب اولدى ،
توصيه اطبا ايله هفته ده بركره استحصام
ايديرور .]

« بردها حايه عزم ايله مزآندن آچيلير »
« اقتضا ايلر ايه هانكيسته استحصام »
(ناي)

قیلارکن و کندوسنی اکثر ارباب
استحقاقن مقدم یلورکن — فضولی —
نشانی محمد پاشایه مکتوب [] ، [] ادیب
عنوانه استحقاق ابدله در — اکرم []
« اولدی اول سید با استحقاق »
« اکرم الخلق و کریم الاخلاق »
(خاقانی)

« اموری اهل استحقاقه تفویض ایتدیکندندر »
« که هر برایشده دائم مظهر توفیق بجا ندر »
(لا)

استحکام { [ع] منات ، رصانت ؛
طایافتی ، قوتی اوله :
[سایه شاهانه ده بحر سفید یوغازینه
مرتبّه لازمه ده استحکام ویرلدی]
« دشمنه قارشى قومى ایچون فن
حربك نرفاتنه توفیقاً طوبراق ،
طاش ، دیمیر ایله یاییلان سپر :
[استحکام اوزینه هجوم ایدن صکرک
حرکات دلیرانه سی .]

« شدت قهرک ایله لرزه به کلدی دشمن »
« قوت عدلک ایله بولادی جهان استحکام »
(جورى)

« ویرمک ایسترسه ک جهانده نام مانند نکین »
« مرکزنده کوستر استحکام مانند نکین »
(حامی)

« که بوله بردخی ارکان امور استحکام »
(نابی)

« بیخ سیلاب خروشا شک آراسنده قضا »
« آشتی سدی نه ویردی نه کوزل استحکام »
(وله)

« ویرمکه سوزلرینه استحکام »
(وهی)

مستغفراتی چوقدر « دینلیر . بونک
جیمی اولان « استحضارات » نادور
استمال اولونور .

استحفاظ { [ع] صاقیق ، صاقینق ؛
محافظه ایتمک ، ایدلک .
بوندن زیاده « تحفظ » قولانیبیر .

اصطلاحات عکریه دن بولونان [مستحفظ]
بوندن مشتقدر .

استحقار { [ع] خوار و حقیر
کورمک ، کورلک :
[فقرای استحقار ایدن البته دوجار
صدمه حقارت اولور ، عالده ادیب
اولان کیسه یی استحقار ایتمز] (تحقیر)

مناجه بوندن و (احتقار) دن
تولیددر . [ابتلاى حقیقت ، استحقار
منفعت کبی مکرم دفته بروجدانک
پرورده ایده جکی حساب عادیه دن دکل
— مقدمه — کال]

« طوتالم آرایه رق بولسه آتی اما »
« یا قبول قیلا یوب ایلر سه نذر م استحقار »
(ندیم)

استحقاق { [ع] حق قازانق ،
حقلی اولق ، برسیله
وبرصورتله لیاقتی بولونق : [او
آدمک استحقاقی جلهجه ملدر ،
استحقاقه نسبتله بونعمت بکا چوقدر ،
الهی آلیق استحقاق بونوندیمی قیداً تبیین
ایتدی . [بالارث والا — استحقاق =
با یادن قالمق و لیاقتی بولونق صورتله .
ستعداد و — حقیق تکرم دعوا سی

رفاهیت امرندہ بدیعہ نمای کمال اولادہ
باشلامش — تصویر افکار — کمال]

« آدمی آدم ایدن معرفت وصنعتدر »

« آنجیق آنرله سعادت ایدیلیر استحصال »

(معلم ناجی)

استحصان { [ع] محکم بر قلعہ بہ »

استحصان { مستحکم بر محلہ قایانوب »

مدافہ ایتک، قارشی قویق، لسانزدہ »

« محصن » زیادہ قوللانیلیر »

استحضار { [ع] حاضر ایتک »

استحضار { ایدلک : [—] ارش »

اولونان اشیاتک مان استحضاری »

کویلی قیزیک استحضار ایتدیک طعای

کمال اشتہایله بیدی] »

« اوقوبوب سوز درون یلوروشن قیلغہ »

« ایلادی بوشعر آتشاری استحضار شمع »

(ریاضی)

« ایکی آہن کی ترسانہ دہ بایدردی از جلہ »

« ایدوب اسبابی استحضار اقدام فراوانی »

(۷)

[اوچخی صنف ایچون بوقم]

وجودہ کتیرلدیکی کپی دودنجی صنفہ

عائد اولان قسمک اکثر مندرجاتی انتخاب

واستحضار اولندیغی جہتلہ — اقتطاف

— محمد عطا]

§ برشی خاطرہ کتیرمک، برشی

خاطرہ کتیرمک : [تبتانی زیادہ بولونانک]

استحضاری دہ چوق اولور، خواجہ

مثله فی استحضار ایدہ مدی، مثله تک

استحضاری، [« متحضرات » دہ بومندانہ »

قوللانیلیر، مثلاً « فلانک علم کلامدہ »

اولدیفکری منظور نظر استحضار

اولان شو انتظام عسکریکز اثبات ایدر

— سری پاشا]

« برشید دم خروشانم کہ کوش جانہ »

« روح یجادن کلیر آواز استحصان هنوز »

(معلم ناجی)

« محفل وصفکده استحصان ایدرسک بانی »

« طبعہ دینہ روا حسان دوروز کار »

(نظم)

« کورودم هر قصیدہ سولہ دیکہ هر بریستدن »

« هم استحصان وهم احسان وهم لطف فراوانی »

(نغمی)

استحصان { [ع] استحصان اولونہ رق،

استحصان { کوزل عد ایدیلرک :

[بوآدمک غیرتی استحصاناً هر نہ یابله]

آزدر — سری پاشا]

استحصان { [ع] اکتیک بچلمک

استحصان { زمانک کیم . معافی »

سانرہ سی قوللانیلیر »

استحصان { [ع] حاصل قیلوق،

استحصان { حصولہ کتیرمک ا

الدہ ایتک، ایدلک : [استحصان مساعدہ،

رخست رسمیہ استحصالیلہ، مقصدک

استحصالی، برتوصیہ نامہ استحصالی،]

« تحصیل » ایلہ پیلرندہ کی فرق معنایہ

وموقع استعمال لرینہ دقت اولونمہ لی .

مثلاً « تحصیل فنون » مقامندہ « استحصان

فنون » دیلہ من : [اولاً حفظ حیات

لوازمی استحصان ایتدکدن صکرہ

تشکیل روابط مدینت وتزید وسائط

اِسْتِحَالَه { [ع] امكان زانی . محال
اولئس . لساغزده اليوم

« بر حال دین دیگر حاله کبر مک » معنای
استعمال اولونه ماز: [ثانیاً امر تحصیل
تصیب ایدر و بلکه درجه استحالیه به
واردیرو — حریضه — سری پاشا] ،
[ایدی احتمال که حاکم عقلک ادراکنک
وراستنده بر باشقه حاکم دها ووردوکه
ظاهر اوله جق اولورسه حاکم عقلک
بالضروره بنی تکذیب ایندیکی کی اوده
عقلی تکذیب ایدر . بویه بر حاکم ظاهر
اوله سی آنک استحالته یعنی محال
ونا وجود اولسنه دلالت ایتمز — مشاهیر
اسلام — امام غزالی — حمید وهبی]

اِسْتِحْبَاب { [ع] بر شیء ای عد
یاواش } آنک : [طعای یاواش
یاواش بک استحباب اولونور .] ،
[بناءً علیه بحث تحبب ، علی وجه
الاستحباب قصر وایجاز ایله اولیایده
خلاصه کلام ، بوجه ایله مکی الختام
قیلندی — مکتوب — سری پاشا]

اِسْتِحْبَاباً { [ع] مستحب اوله رق ،
[ای عد ایدیلرک
اوقات خمسده استحباباً تجمید و وضو
اولونور .]

اِسْتِحْسَان { [ع] کوزل کورمک ،
بکئلک : [بو یوله حرکتی هرکس
استحسان ایدر ، حسن حرکتک استحصانی
طبیعی در] ، [بوگون بیله جهانی
حیران ایدن اوچاستک وارث صحیحی

اِسْتِحْلَاب { [ع] جلب آنک ،
جکلمک ، جکلمک .

اکثر یا معنویانده قوللانیلیر : [استحلاب
دعوات خیریه ، دعواتک استجابی .]
« جلب » مقامنده قوللانیله ماز .

« نیه حکمتلر ایلر استحلاب »
« ایکبسندن دخی اولوالالباب »
(معلم ناجی)

[جله دن دعوات خیریه استحلابنه
بذل ماحصل مقدرت ایله مک اوزره
ولی التوفیق اولان الله ذوالجلال ایله
عهد و میثاق ایله رم — نطقی — سری
پاشا]

اِسْتِحْوَاب { [ع] — ویلکک ، افاده
آتی . آتی : [وقته
جنایه بی مشاهده ایدلرک جله سی
مستطوق معرفتیه استحواب اولوندی ،
شاهدلرک استخوان]

اِسْتِحْهَال { [ع] جاهل عد آنک ،
معنای
استحقاقی بی حاویدر . « تجهیل » بومقامده
قوللانیله ماز .

اِسْتِحْء { [ع] تراش آنک ،
ایندیرمک ، قوللانیله ماز .

اِسْتِحْء { [ع] طوبراغی قاریشد .
[یروب ایچینده بر شی
آرامق] بر شی « تحریک ایله طاعتق ،
بر شی طاعتیه جق حاله کلمک . زیرتر ایدر
بعض اجساد و اجسامک طاعتیه جق
صورتده یوموشاق طاش کی بر حاله
کلمه سی معنایده اصطلاح فئیدر .

آرای استعلائی استنادور. — پرموده
اکرم [] ، او بادشاه حکمتپناه که عموم
تبعه سنی بلا استنا اولادی کی سویور
— نطق رسمی — سری پاشا []
« حکم استنشاخوش ایتدی دهان خواهیم »
« کام نیادن دکل مقصود عقادن بیله »
(شهری)

استنسات [] [ع] جمع . اصولدن
استنسات قواعد فیه .

استنایه [] [ع] استنایه منسوب :
استنایه قیاس استنایه ، امور
استنایه . [] نهایت سائر پرلرده خدمت
فلیه بش سته ایسه ده بوسنده اوج
سته اولقی کی بعض احوال استننایه
ایله — بوسنه مکتوبی — جودت پاشا []

استیجابت [] [ع] قبول : استیجاب
نیاز . « اجابت » دها
استیجابیه [] جوق قوللانیلیر .

استیجاده [] [ع] جود و کرم طلب
ایتمک ، نادر آقاوللانیلیر .
استیجاده ققرا ، استیجاده عجزه .

استیجازه [] [ع] « استیجاز » . باق .

استیجازه [] [ع] اذن . وخصت
ایسته مک : [] بره امور
دائما آسردن استیجازه اتمه دیکه محل
مأموریتدن صاووشوب کیمقه مه لیدر . []

استیجازه [] [ع] زوره برافق
جبر کوستمک . نادر
قوللانیلیر .

استیصال [] [ع] بربری آردنجه
جیمق ، کوزیانی اینجو
کی دوکولک : استیصال دموج .
قوللانیله بیلور .

استیصال [] [ع] تمام اوله سنی ایسته مک ،
انعام ایسته بلک : [] استیصال
الطاف الیه ، موقیانکزک استیصالی . []
« انعام » معناسنده قوللانیله ماز .

استیصال [] [ع] اجر و ثواب قزاقنی
ایسته مک . الفاظ معرو .
فهدن دکلدر .

استیصال [] [ع] توز و تمق ، توز
صاوورمق و تنه و فساد
قویارمق . قوللانیلماز .

استیصال [] [ع] ثقیل کورمک ،
ثقیل عد ابدلک ؛
یوز و یرمه مک ، یوز و یرمه مک :
[] اصحاب حاجتی استیصال موافق ادب
و کال دکلدر ، ارباب ازطابک استیصالی . []
« کسه لیسان بری برینی ایدر استیصال »
(حاذق قدیم)

« کاه احبابی زیارت ایله »
« لیک اطوارینه دقت ایله »
« کرریمک شایسته استیصال »
« قافله کورمورمه او تورمه فی الحال »
(وهی)

استیصال [] [ع] آیرمق ، آیرلوق ؛
قاعده و اصولدن خارج
طومتق ، طوتلق : [] قرائنه اصولی
بلا استنا هر یولجی حقنده اجرا
او اوتور . [] شاذ : بواصولک استیصالی
یوقدر . [] یوکلکده فوقنده عرش

دائم اوله-هي ايسته نك : [استبقای
توجهات ، استبقای اقبال ، التفاتكزك
استبقاسی .] « باقي قلیق » معناسنده
قوللانیله ماز .

استبواز { [ع] غضبلا نقي : فرع
واين اتمك . الفضاط
معروفه دن دكلدر .

استبهاج { [ع] آدهك سرور
وشادمنی ايله بوری
كولك : [قافله حجاج كال-استبهاج ايله
استقبال اولنوب . .] آرزقوللانیلیر .
استبهاج { [ع] توبه ایندیرمك ،
توبه طاب اتمك . نادراً
قوللانیلیر : استنبأه آتمه ، استنبأه شق .

استنار { [ع] كبرلكك ، اورتوكك :
[غشاة كذب ايله
استنار حقیقت محالدر .] « آره دن
براز مدت سرور ايله شمع نورانی نهار
ماورای دامن غریبه استنار ایلهدی —
اصریقاده برکیجه — اکرم]

بو اکثریا معنویاتده ، « اختفا »
بالعکس ماد یاتده قوللانیلیر . « نتر »

بونك مقامنده استعمال اولونه ماز .
« امكانی یوق استنار عشقك »
« درمنی کبی تزار عشقك »
(معلم ناجی)

« دكل اوطله اشکنه دن برفار »
« قلنشیدی کاغد ايله استنار »
(عزت ملا)

استناره { [ع] اورتولنه حك ،
پرده لنه حك شی دیمکدر .

سورنك ، مزده آلتق : [استبشار کیفیت ،
مواصلتکزك استبشاری] « مزده ویرمك »
معناسنده قوللانیله ماز . [سالماستیمانییه
مواصلت علیه لری . . .] تاریخی کرمنامه
رشادتینا هیلرندن استبشار اولنغله موجب
مزید ممنونیت اولشدور — مکتوب —
سری یاشا]

استبصار { [ع] بصیرتله باقی ،
بر ماده یی مرتبه
وضوحه چیقارمق ایچون دوشونمك :
استبصار کیفیت . نادراً قوللانیلیر .
استبطاء { [ع] آخر حرکت اتمك ،
کچیکمك : استعمانی
اندر : استبقای سیر وسفر .

استبطان { [ع] هر شیک لذب تنه ،
ایچ یوزینه واقف
اولق : استبطان امور ، استبطان
احوال ، استبطان مسائل .

استبعاد { [ع] اوزاق کورمك ،
اوزق عذیمك . ممکن
کورمه مک . معنویاتده قوللانیلیر :
[« ادیب » کچیی بر آدمك لساندن
اوبله مستکره برسوز صدوری استبعاد
اولونور .] « صانع حکیمک عنایتندن
روح حیوانیه دخی میل محاسن کبی
بعض خواس احسان ایتمش اولسی
استبعاد اولنه ماز — محبت — کمال]

« زمانه کورمده کبی راحت ایرشدی بوله »
« ایدرسه فرط صفادن وقوعن استبعاد »
(نفی)

استبقاء { [ع] بر شیک باقی ویر
قرار اوله سنی ایسته مک ،

استالیا { [استالیا نجدن] زمان
استالیا { توقف ، ایام آرام . بر
 سفینه حوله سنک تخلیه سی و یاخود
 سفینه به اشیا تحبیل ایچون تجار ایله
 سفاتی قیودانلری آراستنده مقاوله نامه
 ایله تمین اولونان اجرتیز مدته اطلاق
 اولونور .

استاوروز { [روجهدن] صلیب ،
 استاوروز { خج ، چارمخ ، خرمنیا .
 نرك علامت مخصوصه دینه سی :
 استاوروز چیقارمق = خرستیانرك
 ال اشارتیه خاچ رسمی یاغیری . §
 بوغاز ایچنده بگركی قریه سی جوارنده
 برعك اسمی :

« قاجوب کیتدم استاوروزه برزمان »
 (عزت ملا)

استاوریت { [روجهدن]
 استاوریت { ازماریده مشابه
 واوستنده خاچ نشانی اولان برنوع
 بالقدر . استاوریتک بیوکنه (اورکپوز) ،
 کوچوکنه (قپراجه) دیرلر .

استامیه { [فرانزجه دن]
 استامیه { لسانزده کتاب
 جلدلرینک اوزرلرینه باصیلان درلو
 درلو شکلره وقانواده اوره اورنگارینه
 اطلاق اولونور .

استیباحه { [ع] مباح وحلال عد
 استیباحه { ایتك ، ایدلك § بر
 قومك جمله سی استیصال صورتیه هلاك
 ایتك : [استیباحه فحشاتی استفتاكونه

استاخ { [ف] آغاچدن هنوز
 استاخ { سوروب چیقان نازه
 استاك { فیلز ، بوداق ، ایکنجیسی
 بالخاصه آسمه فیلزی
 دیمكدر .

استاره { [ف] همزه نك استاطیله
 استاره { ستاره) صورتیه استعمالی
 معروفدر . مناسی ییلدیز § شمسه .
 کولکه لك § جدول دمیری § اوج
 تالی طنوره ، بلغاری ، قاره دوزن
 دیدكری ساز دیمكدر . لسانزده لك
 زیاده ییلدیز مناسنده قوللانیلیر .

استاره { [ع] برده ، زار §
 استاره { طرناغك انجه دریسی .

استاسیون { [station] مرانز-
 استاسیون { جه دن] توقف
 ایدمك محل ، دمیر یولی موقی ، شمن
 دوفرده یولیلرك بنوب ایندكری پر .
 § توقف ، طوریش .

استافیل { [روجهدن] اوزوم
 استافیل { دیمكدر . روم جماعتیه
 كثر اختلافی بولونان محللر اهالی
 مسلمه سی ییتنده زیانزددر .

استاقوش { [یونانیدن] اصلی
 استاقوش { همزه ممدوده ایله
 (استاقوس) در . برنوع دكز
 بوجكیدركه بیوك قرق سائیمترو
 طوانده در . قاینار صوده حاشلاندقدن
 صوكره قابوقلری قیرمزی اولور .
 اتی بیاض وهضی بطی در : استاقوس
 صلاته سی .

اسپيرطو { [لاتينجه دن] روح ،
اصمال ايدين روح . لسانزده شراب
وعرق کي مشروباده بولونان ماده
مسکريه ، کثولياته اطلاق اولونور :
اوزوم اسپيرطوسي ، اسپيرطو راقيسي .

اسپينوس { [روجه دن] سرجه
قدراوقاق برنوع قوش .
کوکسيله صيرتک نويلري قورمال ،
قانادلي صاري ويياش ايله سياه
قاريشيق رنگيدير ، قورويغى براز
اوزويجه در .

استاتو { [statue] فرانسزجه دن]
طاش و مرمردن و يا خود
طونج و آفاجدن مصنوع و هرطري
ايشله نش هيكل ، نشانه ، بو مثلو
هيكلرك اکثريا طو بر اقدن معمول
و کوچك قطعه ده اولانلر نه (statuette)
استاتوت (دينير : [حاصلي مز
« زوپتر » ك هيكل مظهرى بکيرسکر .
بن « و نوژ » ك استاتوتس نه حيران

اولورم . — پرمده — اکرم]
استاتيستيق { [فرانسزجه دن] بر
الستاتيستيق { حکومتک ، بر
ممکن ، بر ممکنک
نفوس ، ثروت ، تجارت ، زراعت ،
صنایع ، ادحالات ، اخراجات ، عدد
سفن و احول ساثره سي طرز احاليده
قيد و تعيين يتک مئي بو صورته
تنظيم ايدلس اولان دفتر ، جدول .

استاخ { [ف] برنوع سبز درک
لسانزده « اسپاناق »
دينير . چيک قوتی
حاضر اولديقدن اکلی
نافدر .

اسپندک { [روجه دن] « له وره »
دينين بالغک کوچوک .

اسپهيد { [ف] حکمدار ، سر
عسکر ، باشوغ ديمکدر .
اسفهد { بولفظ (اسفهد)
صورتيله تعريب ايدلمشدر .

اسپيتاليا { [ایتالياجه دن] خسته
حانه ، دارالندای ،
دارالشفاء . لسانزده اکثريا خرسيتانلر
طرفدن انشا و اداره اولونان خسته خانه لره
اطلاق اولونور : روم اسپيتالياسی ،
يدي قله خارچنده کاش ارمي اسپيتالياسی .
اسپيد { [ف] (سفيد) کي يياش ،
آق ديمکدر . (اسپيدکار) =
فلانجي .

اسپيدانج — يخود — اسفيدانج
[معرب] استوخ .

اسپير { [ایتالياجه دن] حيوانه
اسپير ابقن اوشق که ترکيه ده
آت اوشاغی ديبدير . بونکله برابر
سايس ، آرايه جي ، بيطونجي معنالونده
قوللايدير :

« امان اسپير ، و ايش قوشدير »
(لادری)

فسمی. بونک علامت مخصوصه سی صلیبه
مشابه و سیاهدر.

اسپازمچه { ایتالیانجه دن] کپلرده
ایکی طاقم خلطی یان
یانه برلشدیرمک، سور تونده دن آشیتماقی
ایچون صاریلان ایپ و کسیدیر باغ §
خلطی تشکیل ایدن اوج بوی بونکه
ایپ.

اسپازموز { [یونانیدن] اعصاب
و عضلانه حاصل
اولان کرکینک، تشنج، احتلاج یعنی
بندده کی اترک و سیکیرلرک کر یلوب
بوزولرک ترمه مه سی؛ اکثر یا چوجقلر
ده دیش جیقاور ایکن ظهور ایدن
«حواله» علی.

اسپاولی { [ایتالیانجه دن] سفینه.
ارده قوللایلان، کپیپرک
استعمال ایتدکلری برنوع قالین-هیم.

اسپاه { [ف] سپاه کی عسکر
دیمکدر. بونک مخفی اولان
(اسپه) کوک معناسنده قوللانیلیر.

بونلرک ایکسینده ده پای قورسی برینه
بای عربی استعمال جائزدر.

اسپز { [ف] قالدان دیمکدر.
ترکیبه ده قوللانیلان (سپز)
بونک مخفی در.

اسپزغم { [ف] کل، ریجان،
فسمکن، خصوصیه

فسلکنک اک اعلاسه «شاه اسپرم»
اطلاق اولونور § نظمده علی الاطلاق
سبزه، پیشلک معناسنه قوللانیلیر.

(اسپرم)، (اسپرمم) طرزنده
استعمالی و مضامره تک اسقاطی جائزدر.
عربلر «سپران» دیرلر.

اسپزلوس { [ف] سرای، کاشانه،
قوناق دیمکدر.

اسپزماچت { [لا تینجه دن
[Spermd-ceti]
اسپزماچت { بالیه و قاشالو
اسپزماچت { دینیلن مالک

باغندن بایلان بیاض و و.

اسپکتوز { [فرانسه دن]
مفتش اصلی
[inspecteur = اسپکتور] :
اداره مخصوصه اسپکتورلغه تعیین
بیوریلان.

اسپلته { [ایتالیانجه دن] کوچوک
کمی بارقه سی.

اسپس { [ف] اوزرک غمی،
اصابت عینی دفع ایچون
آتشده باقیلان نظر اوقی.

اسپنچیار { [ایتالیانجه دن]
اجزایی، اجزای طیه

صتان § اجزاخانه. لسانزده [صیدله
وصیدلانی] اجزاجاق دیمک اولدیندن

(فن اسپنجیاری) یا خود (اجزای
اسپنجیاریه) کی تعبیرات قریبه بی
قوللانمه اصلا لرو و مجوریت یوقدر.
«فن صیدله» اجزای صیدلیه، فن

صیدلانی، اجزای صیدلانیه «تعبیراتی
لسانتی بوزماقی ایسته نلر عندنده البته
اونه کپلره ترجیح اولونور.

کمی اویله خاییده تعبیرتک بوس ستون
ترکی از مدر. [من بعد بوسه از عظیمه
اثر امن وامان کوریلده به جکی وارسته
دلیل و کواهدر دیورک اساله دموع
یأس و ملال ایدرلر — روضه الکاملین]

اسباغ { ع } صوده بوزدرمک،
عجینک اسباغی .

اسباغ { ع } نقصان برافه مقی،
تمام ایتک ابدلک، اکثریا
معنویانده قوللائیلیر: [اسباغ وضوء =

اعضای معروفه فی حقیقه یقیا یوب یولیه
آبدست آتق . احسانک اسباغی موافق
شان آدمیتدر .] ، [بهره آدمیت
نبرد و کندن آکا او، یاناره ایشرو اسباغی
لایق دکلدر — توقات مکتوبی — کلو]

اسبال { ع } یولاندیر مقی ،
اسبال { یولاندیر مقی : [کوبدرمک .

کوندورلک [مقامنده قوللائیلیر . معنای
اصیلینه نظراً ذی روح حقیقه استعمالی
لازم کلیر: [بوکره تعیین بیور بلان هیئت
صحیه تک بر آن اول جانب حجازه اسبالی ،
تحقیق ماده ایچون محنت برامور اسبال
ابدلی ، باندومه اسکله سنده موجود
اولدینی بیلدیرلر انعامک هان در سعادته
اسبالی .] ، [متهمین صرقومه آتله به
اسبال اولندقدن صکره و نجه کدر
ومشقت ایله وجوده کنوراش اولان
— آتله مکتوبی — جودت پاشا]

اسبانی { روجه دن] او یون
کاغذ لرینک سینکی دینیلان

یاشکشدو: [احسانه اساتله مقابله ایلهمک
دناشدو .] ، [بروجه بالا چورچیل
قضیه سی ظم یونده « همراه بدزر هزن
بیگاه بد تراست » مدلول نجه وادی
اساتله اجنبیه مباحث — تصویر
افعال — عاکب پاشا]

« ایلهرم احسان اسات ایدنه »
« سرفدا حقه اطاعت ایدنه »
(محبئی)

« وجدانیدر اسات فعلنده آدمک »
« دعوا جیسی ، شهودی ، قوانینی ، محاکمی »
(محمود اکرم)

اساز { ع } باغ ، بند ، صارغی ،
نادور قوللائیلیر .

اساسه { ف } هزه مفتوحه ایلده
نقطی جائزدر . کوزاوجی
ایلها باقی ، صکره دن کورمک سی جمعیت .
ثروت ، سامان و انتظام . ممالرنده
قوللائیلیر .

اساغه { ع } بوغزدن برشی
قولایقله کچیرمک ، قولای
بودلق : اساغه طام .

اساله { ع } آتینقی ، آفیدلق :
[۱- له دموع = کوزیاشاری
دویمک ، بوکره انشا اولونان چشمه به
ماه لذیذ اساله سی] ، [غزالینک « تهافت
الفلاسفه » سی ده بونجهده تمیق قلش
بر رساله « محاسن اساله درکه مؤخرأ
(قاضی ابو الولید المالکی) طرفندن
کذلک « تهافت » اسمیله غزالینک تهافتنه
مقابل بر کتاب قلعه آلتش — مشاهیر
اسلام — حمید وهبی] بومثاله کورلدیکی

از ماولا [روحه بدن] آغاج
 از ماولا [چیدگی که ترکیده آگ
 (آمو طودی) در لر . شروبی غایتله
 نفیس و رایحه دار اولور .

از مهرار [ع] [بارلیدامق :
 از مهرار] از مهرار نجوم ،
 از مهرار قر [شدت شتا ، صوغوق
 زیاده اولوق : از مهرار موسه [غضب
 ایله صورت آصمق ، اکشیمک : از مهرار
 وجه ، از مهرار چهره .

از میل [ع] [چکیج [ککین
 از میل [دمر [سحن که جک
 بیجا ، مانوس دکلور .

از هاف [ع] [تعجیده بر افاق
 از هاف [خیانت اتمک [یلان
 سوله مک . قوللانلیاز .

از هاق [ع] [ابطال کبی محو
 از هاق [اتمک . جبقاروب یوق
 اتمک : از هاق اصنام . الفاظ معروغه دن
 دکلور .

از یان [ع] [دوناتق ، دونادلق ،
 از یان [زینتلیمک : [از یان سفائی ،
 سفینه مک از یانی . [از یان) غایتله
 دوناتق معناسی افده ایذر ، استسمانه
 احتیاج واردر . سوسلمک مقامنده
 (تزین) وسوله مک معناسنده (تزین)
 زیاده قوللانلیاز .

از ساءت [ع] [کوتولک اتمک ،
 از ساءت [ضائقه بولونقی ؛ ایلمک
 معناسه اولان (احسان) ک ضدیدر .
 باشده کی همزه بی قحه ایله اوقومق

کاملدر [حکماً (تعجیز) دن قونلی عد
 اولونور . [بر وجودی جیبان نه قدر
 از عاج ایدرسه — اخلاق مقاله سی —
 کال] ، [قله مک قرائت هنوز تصدیق
 ایتمه دیکی لطیفقا حکومته عقد معاهده
 اولونوب اولونمق وزره وقوع بولان
 از عاجات متباینه مثلاً انواع حالات
 واختلافات آره سنده — تصویر افعال —
 عاکف باشا [جمی (از عاجات) در :
 از عاجات تحملقرسا .

از فاف [ع] [کبی کویکی نک
 از فاف [خانه سنه کوندرمک ،
 کلین کوندرنک : [رسم از فاف صورت
 مطمئنه ده اجرا ایدلسی .]

از کام [ع] [زکامه ، زله به
 از کام [اوغرائق ، اوغرادلق ،
 الفاظ معروغه دن دکلور .

از لاق [ع] [سوردچدیروب
 از لاق [قایدیرمق ، قایدیرمق :
 از لال [ارلاق اقدام ، اقدامک
 از لال [ارلال . [ترکیده مک
 « آغنی قایدیرمه جایبورلر » نه بیرنه
 بدل قوللانلیه بیلیر . (از لال) خطا
 ایتدیرمک معناسی ده حاویدر .

از مارید [روحه بدن] صایمتراق
 از مارید [وپارلاق قورشونی
 ونکنده چوقی پولی بر نوع کوچک
 بالقدر که تاومسی مقبولدر . بیوک نوعنه
 « اسپاری » ، آچیق و نکلی نوعنه
 « اسپوروس » دینلیز .

« نه در معامله » ازدواج شوهر و زن
 « نه در طبایع اولادده خلاف شعار »
 (لا)

ازدیاد { [ع] آتقی، چوغالقی :
 { دعای ازدیاد عمر و اقبال
 حضرت ولی نعمته مواظبت . []

[کشف الظنون اوایله بر اثر در که اسکیدجه
 قیمت و اهمیتی ازدیاد بولور — صالح
 ذکی] بو، اکثریا (ایتمک) و (ایلمک)

ماده لرله، بعضاًده (بولق) ماده سیله
 قوللانیلیر . بر لغت کتتابنده اکثریا
 (بولق) ماده سیله قوللانیلیدی کوستر .

یلورسده یا گلسدر . ینه بومعنده
 (تزیاید) اکثریا (ایتمک) ماده سیله
 استعمال اولونور . [اعلم الانبیاء

افندیز ، وارث علوم اولین و آخرین
 ایکن جناب مقدسری بیله ازدیاد علی
 طلبله مأمور اولمشدر — نطق — سری

پاشا [

« نه کونه ایله دی کور یننه اجر احکم ادرکن »
 « اوله کوندن کونه ادر اکی یارب ازدیاد اوزره »
 (نفی)

« ایله دیکه نور چشم زارینم ازدیاد »
 « ایندی بی آرامی قلب حزنم ازدیاد »
 (معلم ناجی)

« سن اوله ک ای خیال امید »
 « قانیلدر ازدیاد عمرم »
 (عزت ملا)

ازعاج { [ع] تعجیز ، راحتیز
 { ایتمک ، جان صیقمق :
 [عالده کیمه بی ازعاج ایتمه یین انسان

دکی آتاده دوره جق بر یوقدی . []
 [حتی باب همایون ایله آرامگاه خاصه
 میانی، دیوان بولی کبی کثرت آمدشدگان
 ایله پر ازدحام اولدی بی مشهود محرو
 ارقام اولوردی — لایحه تاریخیه —
 مورخ عاصم] .

ازدراء { [ع] تحتیراته، حقارتله
 { کورمه : [نظر ازدرا ،
 چشم ازدرا ، انسان بنای جنسی ازدرا
 ایتمه لیدر . [آرز قوللانیلیر .

ازدراذ { [ع] بلع کبی یونقی .
 { قوللانیله بیلیر .

ازدراام { [ع] لقمه بی بیوک بیوک
 { یونقی : [البته ازدراام
 سکدوالام ایله دشمنکام ایتمک — شقیق

نامه [نادرا قوللانیلیر .

ازدواج { [ع] اش، چفت اولق،
 { چفتلیمک ؛ نکاح ایله
 قاری قوجه اولق ، تأمل ایتمک :

ازدواج امر مشروعدر . [اوایله بر
 دارالمک که زمانم زده آسیانک عقل پیرانه سی
 اوروپا نیک بکر فکریله ازدواج ایتمک

ایچون بر حمله کاه اولمشدر — تنویر
 اسواقی — شناسی [

« بولغله برابکی خوشجه تعبیر »
 « ارلکمیدر ازدواجی تصویر »
 (شیخ غالب)

« ازدواجکده تحری ایله »
 « صاقن اولغنه تبری ایله »
 (نانی)

نعم ، رئيس اشقيانك ازاله وجوديله
چتهسی طاعنیش واهالی مظهر امن
وسلامت اولشدن ، آسایش مملکتی
اخلاله چایشان خبیثک ازاله وجودی
ازمدر [، ظلمات کائناتی زاله ایچون
ملکاک طرفندن اقامندن اقشامه تعلیق
وايقاد ایدیلیر بر قندیل اولش اوزره
تلقی ایدیکم نجوم زهرایه — خدما
صفا — اسماعیل صفا]

« شست وشوقیله زاله صورتی آینه دن »

(نظم)

ازباد { [ع] کوبوکنمک ، آماج
چپکسک . قولانیاز .

ازبار { [ع] یزوب بیدیرمک ،
باز یلوب بیسدیرمک :

[سفینه تک قیودانی ازیمینه نه صورت
مواصلتی ازبار ایتدی ، کیفیتک ازباری
محله اشعار ایدلدی .] کتابت رسمیه ده
جوق قولانیاز .

ازباندیت { [ایشالیجه دن]
مریوب حیدود ،

شقی و حیدود قیافتده قورقونج ،
ایری آدم . غلطی (ازباندود) در .

ازجاء { [ع] دفع اتمک سوروب
ایتمک . قولانیاز .

ازدجار { [ع] برشیدن منع ایچون
ایسین اخضر و نصیحتی

قبول اتمک ، سوز دیگله مک : ازدجار
صقار . نادرا قولانیاز .

ازدحام { [ع] بریکمک ،
طوبیلتی ، غلبه لی :

[واپورده کال ازدحامدن او طوره جوق

کوکلی دیرلر . باصور عشته طلاء ، دم
حیضی اخراجیه تناولی اتمک صورتیه
استعمال اولونور .

ازاء { [ع] عربیده معنی کثیره ده
مستملدر . (حذاء) کبی

برشیک مقابلی ، صیره سی . لساندره
(حذاء) زیاده استعمال اولونور .

ازاحه { [ع] برشی آیرمق ،
ایرندن آیروب بر طرف
ایتمک . استعمال اولونور .

ازار { [ع] فوطه ، پشمال کبی
بدن آشغیه صارمعه

مخصوص نورتو ، طون ، شالوار ،
عربیده اولدینی کبی حرکات سائر

ایله لساندره . قولانیاز : ازار
زرتار . (ازار بند) = اتم باغی .

[ازار] فؤریده صویک دیی دیمکدرکه
عری . (قمر) دینیلیر و سرپوش ،

فن اوزرینه صاریلان دستار ، صاریق
مناسنده ده استعمال اولونور .

ترکجه ده — [یومورطه زاری ، زار
کبی انجه] تعبیراتنده کورلدیکی وجه

ایله — بولفظک همزه سی اسقاط
اولونور .

زاره { [ع] زیارت ایدیرمک
زیارته سوق اتمک : ازاره

مراقده . ندرا قولانیاز ایله طنددر .

ازاله { [ع] کیدرمک ، کیدرنک :
یوق اتمک ، ایدلک .

مادیات و معنویاتده قولانیاز : [ازاله

کائنات عليه اکمل النجيات افنديز
حضرت نرينك بعث سنه لوندن اول
طاق کسری يفتش ، بيکرجه سنه ک
نارجوس سونش ، ساوه گولی بره
چکمش ایدی . بوئک مفردی اولان
[ارهاض] عربیده دیوار یاغی ،
امورخبریه ايله مشغول اولوق کی باشقه
، معناره دلالت ایدر .

ارهاف { [ع] آلات جزحه فی
ارهاف | بیله مک ، ککین ایتمک :
ارهاف سیف ، ارهاف خنجر .

ارهان { [ع] برشی رهن قویق ،
بر نسته رهن قویق .

لساغزده « ترهین » چوق قوللانیلیر .

اریال { [ایتالیانجه دن] اصلی
(ریال) در . آوستریا

واسپانیا دولترینک دیرکلی وقوشلی
بر نوع کوموش سکمی . آمریکا
دولاری . بلاد عربیده زیاده تداول
ایدر .

اریاله { [ایتالیانجه دن] دونماک
اوچنچی مرتبه ده آسری ،

قوماندانی . اکثریا فیلوتک دمداری
مقامنده بولونوردی . وقتیه بوغوان
عثمانی دونماسنده قوللانیلیدی .
شیری کلیاً متروکدر .

ارید برید { [ف] سیستان صوغانی
دینین بر دوادرکه

یارلش صوغانه بگزیر برکوکدر .
ترکجه ده زنبق کوکی ، سوسن احمر

ارمان { [ف] « عاریت » اکرده
دیکدر . § دیار فرسده
بربلده نیک اسیدر .

ارمگان { [ف] نخوست مقابلیدر .
سمادت . اقبال § تریبه
ایدیجی معناسنده قوللانیلیر .

ارواء { [ع] صولایوب قاندرقی ،
صوایله قاندرلیق ؛ سیراب
ایتمک ، ایدنک : [نیافر نهری بروسه
اوواسی سقی واروا ایدر . باغچه مک
ارواسی ، ارباب عطشک ارواسی] ،
[شواغکیزی قارل ، بوزل آلتنده
ستر ایدن ، ارضی اروا واحیا ایدیجی
او منبعلی ، هر طرفه فیض و برکت
وحیات بخش ایله ییجی او نهرلی
سینه کزده نیمان و جریان ایشدیرن
کیمدر ؟ — لوق قوزن ده بره او —
اکرم]

« ایتمش مکر اول ریاضی مولا »

« بیکاره کوموش صویله اروا »

(شیخ غالب)

« ایدوب دولاب استغنائی کردان جوی جود اورده »
« ریاض احتیاج تمکنائی ایلشم اروا »
(نابی)

ارهاب { [ع] قورقونمق ،
[قورقودلوق] : ارهاب
اشرء ، اشرارک ارهابی . لساغزده
(ترهیب) زیده قوللانیلیر .

ارهاضات { [ع] بر پیغمبرک
بعثدن اول —
ظهور پیغمبره اشارت و علامت اوله رق —
وقوع بولان خارق العاده حالات . فخر

وقتی اولوب عالم نمونه نهای جنت
بولونديندن بونام ایله تسبیح اوونمشدور.

« ایردی ینه ارد بهشت »

« اولدی هواغیر سرشت »

« عالم بهشت اندر بهشت »

« هر گوشه بر باغ ارم »

(نفی)

اَرَم { [ع] (چنك) دینلن آلت
موسیقی اختراع ایتش اولان

شخصك اسمیدر § بو طله، طبله معنانه

کلیرکه اوق و قورشون آتغه مخصوص

نشانگاه دیمکدر. § قوم عاد زمانده

(شداد) لك كویا نظیره جنت اوله رق

تنظیم و انشا ایتدیردیکي مشهور باغچه.

ادبیات قدیمه عثمانیه ده اکثریا « باغ ارم »

طرزنده قوللانیلمشدر. هزه لك قصیده

اوقومه لیدر.

« ایردی ینه ارد بهشت اولدی هواغیر سرشت »

« عالم بهشت اندر بهشت هر گوشه بر باغ ارم »

(نفی)

« قصر جنتی بویا باغ ارم یا گلستان ؟ »

« یا حرم قدس یا بیت الحرم یا آسمان ؟ »

(نوعی)

« دامن فیضنده در یوزه کش نامه در »

« طوبی باغ ارم صحن چنار صحره »

(اشرف پاشا)

« دستارن قدسی نعماتم که ترانهم »

« آویزه گوش کل بوستان ارمدر »

(نفی)

اَرَم { [ع] رمی ایتك، آتقی :
ارمای سهام . نادرا

قوللانیلمشدر .

اِرْكَاء { [ع] فاسویله مك، افترا
ایتك § تأخیر ایله مك .
قوللانیلماز .

اِرْكَاب { [ع] بندیرمك ،
بندیرك : [چوچقلى
آراهیه اركاب ایله یوب كاغذخانهیه
كوندردم ، یولچینك واپوره اركابی .]

اِرْكَاباً { [ع] بندیره رك، بندیره-
رك : [خسته یی آراهیه
اركاباً معاینه خانهیه كوندرمك لازم
كیور، مكنت طلبه سنك شمندورمه اركاباً
آیاستافاتوسه كوتورله سی.] بومقامده
(بالارْكَاب) ده قوللانیله یاییر .

اِرْكَاخ { [ع] اعتماد ایتك §
طایاندیرمق، صیغندیرمق.
الفاظ مستعمله دن دكلدر ،

اِرْد { [ع] همزه مفتوحه و همزه
مضمومه ایله ده تلفظی جا ئزدر .

برفرشته نامیدرکه زمان جاهلیتده دیار
فارس اهالیسی بوتی (دین و مذهب)

و (اَرْد) صورتیه اوقونورسه طاغیر

مؤکلی عهد ایدرلدی § فارسیان

عندتمه هرامه شمسى لك یکریمی بشجی

کوسه (روز اَرْد) دیندیر و یوم مذکور

غایتله مسعود و متین عداید لیدر. فیض،

یعنی، برکت، طراوت معناری حیای

دیمکدر. (اَرْد بهشت) سنه شمسیه لك

ایکنجی آبی دیمکدرکه فصل بهار و وسطی

و نباتانك، اشجارك كال طراوتی وزمین

و زمانك، آب و هوا لك غایتله اعتدالی

اَرَقَابُ { [ء] بعد الوفاة ینه کندی
عائله سنه، ورثه سنه هاند
وراجع اولوق شرطيله شخص آخره
برشی مه ایتک . الفاظ معروغه دن
دکلدر .

اَرَقَادُ { [ء] او یونق، او بودلق :
[] والده نك برنجی وظیفه سی
چو جفتی اوقات معینه ده ارضاع وارقاد
ایتمکدر ، اطفالک محافظه صحت
و عافیتلری ایچون مین بر زمانده اطعام
وارقادی خصوصنه فوق العاده دقت
و اعتنا ایتک اویونک وظیفه سیدر . []
استعمالی معروف دکلدر . ینه بومناده
« تَنُوم » جوق قوللانیلیر .

اَرَقَاصُ { [ء] رقص ایتدیرمک
ایتدیرمک، اویساندیرمق :
ارقاص صیاد ، اطفالک ارقاصی . هر بیده
اولدینی کبی دودنی چکوب کوتورمک
معنای بزجه نظر اعتباره آلنه ماز .

اَرَقَاقُ { [ء] جاریه و کوله ساتون
آلتق ویا ایدنلک :
ارقاق جواری . [] اینجلمک . لسا .
نمزدده ایکنجی معناده هیچ قوللانیلماز .
اَرَقَالُ { [ء] سرعتله یورومک .
هیچ قوللانیلماز ،

اَرَقَانُ { [ء] قنه یاقیق ، قنه امله
بویاقق : [] ارقان لحیه ،
ارقان ایدی نسوان . [] قیزل آغاج ،
زعفران [] قارداش قانی دینبان علاج
[] صاریلق علی [] اکینلری بوزان
صاف .

و (اَنُوفَ) لفظلریله وکال تذلیل
و تحقیر مقامنده استعمال اولونور :
(ارقام انف دشین ، ارقام انوف
اعداد) تعبیات قدیمه سی مشهوردر .
« تَرغیم » ده بو معناده ودها زیاده
قوللانیلیر .

اَرَعَانُ { [ء] بر آدمی طبعه
دوشورمک [] بر ایشی
قوللانیلدیرمق . لسانمزده قوللانیلماز .
اَرَفَاءُ { [ء] بر طرفه میل ایتک
[] مدارا و مجامله ده بولونق
[] تقرب ایتک ، تقرب ایلهمک . الفاظ
مستعمله دن دکلدر .

اَرَفَادُ { [ء] یاردیم ایتک ، برشی
ویرمک . الفاظ معروغه دن
دکلدر .

اَرَفَالُ { [ء] ایتکی صاریتمق .
الاری صالایه رق یورو .
مک . مستعمل دکلدر .

اَرَفَاهُ { [ء] رفاه وراخته مظهر
قیلمق . قیلنق : [] ارفاه
قرا ، ارفاه اهالی ، عجزه نك ارفاهی []
ینه بو معناده « تَرَفِه » زیاده قوللانیلیر .

اَرِفَاتُ { [ء] اوقاق اوقاق یاقیق .
استعمالی لازمدر .

اَرَفَا { [ء] کوز یاغنی و قانی
آتمه بوب طور دیرمق ،
تشکین ایتک [] طهری صیقبوب آشکاره
قیلنق : ارقای دموج ایتم .

اِرْضَاءُ [ع] یرندن آیرلماق .
قوللا نیلماز .

اِرْضَاعُ [ع] اوزون رآلت
جارحه ایله دورتمک .
مانوس دکلدیر .

اِرْضَانُ [ع] رصانت و یرمک ،
حکم قیلدی ، قیلدیق :
[ارضان اساس . ارضان بئ . جدارک
ارضانی .] اساندرده بومقامده «تَرْصِین»
زیاده قوللانیلیر .

اِرْضَاءُ [ع] اراضی ایتمک ، ایدلک :
[ارضای طرفین ، صاحب
البیعی ارضا ایتدکدن سوکره ، صاحب
مالک ارضایی .]

« و بروحق صریح قمن و بسط و عهود ایتانک »
« عدالت خانه حکمتده ایش جله سن ارضا »
(نابی)

اِرْضَاعُ [ع] اضریرمک ، اضریر .
[ارضاع ملک :] والدی خسته
اولدیفندن چوجینی ارضاع ایده مدی ،
زوالی صینک ارضاعی [.] یاخود
کواره تصورده ارضاع ایله مکده
اولدیفمز قرزند آرزو مشی و حرکت
تاب آور اولمازدن اول — شفیق نامه
شرعی [

اِرْضَه [ع] چاپلق . اونی زیاده
عمل . قوللانیلماز .

اِرْطَاطُ [ع] تابللکدن حرکت
ایتمهک ، یرندن قالدماق .
قوللانیله بیلیر .

اِرْغَاءُ [ع] رعای ایتمک ، اولتاغی :
[ارغای اغنام .

اِرْغَاسُ [ع] تترتمک . ایکنجیی
قوللانیلیر .

اِرْغَاسُ [ع] جکمک سورته
صارصق . قوللانیلماز .
اِرْغَابُ [ع] رغبت ایتدیرمک ،
ایتدیرمک : غزته یه
بوقهره نلک درجی ارغاب ناس ایچوندی .
« تَرْغِیب » چوق قوللانیلیر .

اِرْغَادُ [ع] روجهدن [رنجیر ،
ایشیی ، عمله . هریده
[ارغاد] خلط ، اورغان معاسی افاده
ایدیر . « ارغاد یازاری » = رنجیر
و عمله نلک طوبی بولونقلری ، اقامت
ایتدکاری محل : [شو قدر وارک تنبارده
عالمک دینجیی ، سفیلرده شونک بونک
ارغادیدر . دینله یالان اولماز کمال]

« یلکنلی کبلرک باش طرفلرنده بولونان
ولنکر زنجیری ، خلطی صارمق ایچون
قوللانیلان دولاب . » عمله نلک بوجا
ایدوب چو یردکاری آلت جر ،
بوجرغاد . بوانغلی هر بی [عرقاد] دن
عرف ظن ایدنلر اصلنی بیلمه دکلدندن
خطا ایدیورلر .

« نه بوترب حکم جله بنی آدم ایکن »
« بریسی خانه یاپار بیریی اولش ارغاد »
(نابی)

اِرْغَافُ [ع] سرعتله یورومک ،
حرصه باقی ، قوللانیلماز .

[ع] یره سورتمک ،
اِرْغَامُ [ع] سورتمک . اکتریا (آف)

رُبْعِه مَحْصُوبًا بِكَ آزِ اَرْسَالَاتِ وَقُوعِ
 بُولَمَاسِي دَخِي-مَكْتُوبِ — سَرِي پَاشَا
 { اَرْشَادُ } [ع] طَرِيقِ مَسْتَقِيمِهِ وَسَمِيتِ
 اَيْدَمَكْ ؛ طَبَوغَرِي بُولِ كُوسْتَرَمَكْ ؛
 كُوسْتَرَمَكْ : [خَطِ حَرَكْتَمَكْ سَقِيمِ اَيْدِي
 اَوْبِيرِ رُوشَنْغِيرِ بَنِي اَرْشَادِ اَيْدِي ،
 ضَلَالَتِ پِشْكَاكْ اَرْشَادِي] ، [اَلْهِي —
 حَايْدَلَرَكْ عِبَادَةُ قُوتِ وَطَاعَتِهِ اسْتَطَاعَتِ
 نَرَهْ دِهْ بُولُورْدِي ، سَنِ اَرْشَادِ
 اَيْجَمَهْ كْ — سَنَانِ پَاشَا]

« حَكَمَتِ آمِيَزِ كَرَكْدَرِ اشْعَارِ »

« كِهْ مَالِي اَوَّلِهْ اَرْشَادَهْ مَسْدَرِ »

(نَابِي)

« اَوَلْدَرِ شَعْرَايِ رُومِهْ اسْتَادِ »

« اَوَلْدَرِ اَيْدِنِ اَهْلِ نَظْمِي اَرْشَادِ »

(لَا)

« حَارِضِي آيْتِ اَوَلَايِ كَلَامِ اَزَلِي »

« سَخْنِي غَايْتِ مَعْنَايِ كِتَابِ اَرْشَادِ »

(نَابِي)

« بَنِي اَرْشَادِ اَيْدِنِ الطَّافِ هَايُونَكْدَرِ »

« مَهْرَكْ اَفْزُونِ اَوَّلِهْ اَيِ رَهْبَرِ بِيْدَايِ كَرَمِ »

(اَحْمَدِ حَمْدِي)

« اِمَامِ دِيْنِ پَنَاهِنِ مَرْشِدِ اَرْشَادِ آكَامَانِ »

« اَمِيْدِ كَاخْتَوَاھَانِ كَارْدَانِ دِيْنِ وَ دُنْيَا دَرِ »

(صَبْرِي)

{ اَرْشَافُ } [ع] صَوْبِي صُورْدَرَقِ ،

اَيْجَمَكْ . هِيچِ قَوْلَانِيْلَازِ .

{ اَرْشَاقُ } [ع] بَرِشِيْئَهْ نَصَبِ نَظَرِ

اَيْتَكْ ، دِيكْ مَاقِي . اَلْفَاظِ

مَعْرُوفَهْ دِنِ دَكْلَدَرِ .

{ اَرْسَالُ } [ع] كُونْدَرَمَكْ ،

اَشِيَادَهْ اسْتَحْمَالِ اَوَلُونُورِ ؛ اَشِيَايِ

مَطْلُوبِهْ پُوسْتِهْ تَسْلِيْمًا اَرْسَالِ اَيْدَلْدِي .

كِتَابَكْ اَرْسَالِي ، اَرْسَالِ لَحِيَهْ = صَاقَالِ

صَالِيوَرَمَكْ . اَرْسَالِ مِثْلِ = مَشْهُورِ

بِرِ فَرَقِهْ وِيَا بَرِ سُوْزِ اِيْرَادِيْلَهْ كَلَامِي ،

فِكْرِي قُوتْلَنْدِيرَمَكْ . [اَلْيَاسِ پَاشَا

مَرْحُومِ ، هِدَايَايِ مَبْهُوثِ عَنِّيَاكْ

اَرْسَالِي نَاطِقِي اَوَلَانِ شَقَهْ سَنَكْ كِنَارِيْئَهْ

— كِتَابِيْجَانَهْ اَبُو الْغِيَا .] ، [مَسْتُورِ

اَوَلِيَهْ كِهْ وَاْرِدِ اَوَلَانِ بَرَاتِ هَايُونِ

مَضْمُونِي اَرْسَالِ اَوَلَسَانِ عَرْضِهْ مَطَابِقِ

اَوَلْمَايُوبِ تَصَرُفَهْ نَاقِصِ قَالْمَشْدَرِ —

فَضُولِي .]

« عَلَا الدِّيْنِ سَلِيْمُوقِ اَيْدُوبِ طَبْلِ وِعِلْمِ اَرْسَالِ ،

« حَقِيقِ اَلْتِي بُوْزْ مَقْصَانِ طُفُوْزْدَرِ خُطْبَهْ عَنَوَانِيْ »

(هَمْدِي)

« اَرْسَالِ مِثْلَهْ مِثْلِي يُوْقْدَرِ »

« بُوْشِيُوْمَهْ سُوْزِ اَكْرَجِهْ چُوْقْدَرِ »

(لَا)

« بَايِرِ اَوَلْمَشِ مَلِكِهْ تَمِيْنِ اَيْدِي مَهْمَارْ خَرْدِ »

« صُوصَامَشِ كَلْزَاْرَهْ اَرْسَالِ اَيْدِي اِيْرُونُوبَارِ »

(فَضُولِي)

{ اَرْسَالَاتُ } [ع] كُونْدَرِيْشَلَرِ ؛

اَرْسَالَاتِ ، اَمُورِي ،

اَوُورُوزْدِي بَاقِ تَجَارِئِخَانَهْ سَنَكْ طَشْرَهْ يَهْ

اَرْسَالَاقِي كُونْدِنِ كُوهْ اَرْتِيُوْرِ .

[بُونَكْ اِمَكَانِ تَحْتَمِدْمَكِي تَحْصِيْلَا تَجْمَعَهْ دِهْ

اَصْلَا اَعْتَنَا اَوَلُونُغَايُوبِ دَرِ سَمَاعَدَهْ عَاثِدِ

حوایج ضروریه دن اولان شیرک
ارخاصی الزمدر .

اَرْداءُ { [ع] آشانی دوشورمک ،
هلاک ایتمک . قاموس
کبیره و اختیده و سائر کتب افتده
بویه کوستربلیور . « لاهیة عثمانی » ده
طیاتی ، ظهیر اولق مناسنده
کوسترلهسی نه به مستد ایدوکی
بیکنه مدی . ذاتاً لسانزده اندر اولورق
قولانیلیر .

اَرْداف { [ع] آردی صیره یورتک
یوریدمک ؛ آردی صیره
ایراد ایتمک ، ایدمک : [معنای مناسز
ارداف کلام ایتمک هنر دکل ،
یاده کولتدر .]

« صجه دك كسمه يرك لاف ایتدم »
« سوزه بيك يلجه اوداف ایتدم »
(نیلی)

لسانزده ینه بومعناده (تردیف)
دها چوق قولانیلیر .

اَرْدافا { [ع] آردی صیره یورتک
ویا یوریدمک صورتیه .

اَرْدَر { [ع] لرزش ، ترمه مه §
طاوودانهسی § دیکسس ،
صوت مدهش .

اَرْساء { [ع] ثابت و پایدار قیلق ،
قیلنق : ارسای لکر ،
سفینه تک ارسای . لسانزده آذ
قولانیلیر .

اَرْساخ { [ع] برشی ثابت و پایدار
ایتمک . قولانیلیماز .

قابلیت میلان و محبت و ارایسه جملهسی
آکا ارجاع ایدر بد بختلردر . —
بزمده — اکرم] ، [اول باؤل
استنبولدن باشلانیه رق خیرات قدیمه تک
وضع اصنیسنه ارجاع اولونعهسی —
اشاق محتاجین — شناسی]

اَرْجاف { [ع] فنا شیایله مشغول
اولق ، ارض تزلزل
ایتمک . قولانیلیماز .

اَرْجال { [ع] برآدی پیاده ایتمک ،
یاپان یوروتمک .

اَرْحاب { [ع] بول اولق ، بولانلق ،
ککیشله مک ، قولانیلیه بیلیر .

اَرْخاء { [ع] کوشتمک ، کوشه د .
« مال یورمک » : ارجای عنان سنده خامه
کبی تعبیرات قدیمه شمعدی خوش
کورله یوره زمام اسبک ارجاسی . « مثلاً
غاط مشهور حکمتی آلان » حفظ
وچاشیر و میفلان « کله لرنک اصله
ارجاعلری فصل معقول و ممکن اولور —
نیف پاشا]

« شوق و اووادی » معناده تکابویه براز
« توله کوسترسه عنان قلمه ارجایی »
(نفی)

« یراق عزت و جاهی ایدوب پایسته تفصیص »
« سمند رحمت علمک عنان ایلهمش ارجا »
(تابی)

اَرْخاص { [ع] اوچولانلق ،
اوچوزلادلق : ارجاص
اسعار ، اسعارک ارجاسی . [اتمک ،
طوز ، غاز ، خطب ، کومور کبی

اَرِثَاتُ { [ع] اِسْكِيَتِكَ، اِسْكِيَتِكَ؛
پیراتقی، پیرادقی :
ارثات لباس، اثوابك ارثاتی .

اَرِجَاءُ { [ع] تَاخِرُ وَتَاخِرُ اِيَتِكَ،
اِسْكِي لَعْتُ كِتَابُكَ لَرِنْدَه
اطراف مناسبه كوستراش ایسه ده
یا كَلَشْدَر، قاموس كبیَرده واختریده
بوكله بالاده عرض اولونان معناده
كوستریلور. عربیده قولالاینلن معانی
سائره سی بزجه لازم دكلدر. اطراف
معناهنه اولان (اَرِجَاءُ) دركه عربیده
قویو وقبر كناری وهر شیتك طرف
وناچه سی معناهنه كلن (رَجَاءُ) نك
جمعیدر .

اَرِجَاعُ { [ع] كَرِي چورمك،
چورمك ؛ كَرِي
دوندیرمك، دوندیرمك : [ارجاع
نظر، ارجاع فكر، كلامك ارجاعی.]
« اَعَادَه » ایله فرقی بولوندیغندن موقع
استعماللرینه دقت ایدله ایدر. مثلا
[اَعَادَه زيارت] مقامنده [ارجاع
زيارت] دینله من. « عناية » و « حجة »
اشبو ورقاره بی بعدالقرائه ینه طرفزه
ارجاع اثبات محبته برهاندر افندم —
قاضیمسکر — عصمت [،] تقاید
اوپه را ایله اسکیش درامك سیرندن
زیاده اونلره ارجاع خیال ایدهرك
انسانده آرزوی کریمه حاصل اولور —
لادام او قاملیا — احمد راسم [،] کولکلنده
نه قدر اذواق واشواق، نه درجه

قضا یا بیله غلط حس احتمال و ملاحظه.
سنه مبنی محل بحث وارتابدر — لاحقَه
تقوم ادوار — جودت پاشا [

« انکاره وجودی کیتدم اما »
« یوقلقدیده اریتیاه دوشدم »
(اکرم)

اَرِثِیَاخُ { [ع] سرور وفرح کسب
ایتك، روزگار لایوب
راحت ایتك. نادراً استعمال اولونور.

اَرِثِیَاغُ { [ع] قورقنی، اورمك
قولالینتاز .

اَرِثُ { [ع] وفات ایدن شخصك
وارثك شرعاً آلدیبنی
ترکه و مختلفات، میراث .

اَرِثَانُ { [ع] میراث اوله رق، ارث
صورتیله : بونجه اموال
واملاك اورتا کندیسنه انتقال ایش
ایکن آز وقت ایچنده جمله سی محو وها
ایتمشدر . [ایشته بو جوانمردانك
احفادی اولان عثمانیلره اورتا و فطرة
حائز اولدقلری صفت سخاوت بروظیفه
عظما تمجیل ایشدر — تصویر افکار —
کال]

« بر کتاب نفیسه برجاهل »
« اولدی ارثا — قضا بویا — نائل »
(اکرم)

اَرِثِی { [ع] ارثه منسوب، بابادن،
آنادن قاله : ملك ارثی،
نقد ارثی، املاك ارثیه، عرض ارثی،
علل ارثیه .

مخاصمه سوز سوبله به یوب مضطر
قاله سی . مستعمل دکدر .

اَرِتْکام { [ء] یغلق ، اوصورتله
صیقشقی . قوللانیلماز .

اَرِتْماه { [ء] اوق کبی آلقی ،
یکدیگر یله آتیشقی : ارتمای

اشرا . نادرآ قوللانیلمشدر .

اَرِتْماز { [ء] اضطراب یله برنده
دیرنگ . الفاظ معروفه دن

دکدر .

اَرِتْماس { [ء] صوبه طالبوب
کیتک ، طالعجلق .

اَرِتْماض { [ء] برندن اوبنادوب
صیرآتمق § برکیسه فی

حایه اتمک ، قوللانیلماز .

اَرِتْهان { [ء] برشی رهن اوله رق
آلقی ، برشی رهن

صورتله آلقی : [صراف موما الیه
ارتهان اتمش اولدینی الماس طاققری

رد و تسلیم ایله دی ، آلتون قوردونک
ارتھانی .]

اَرِتْواء { [ء] ایچره رک قاتمق
§ اعضای بدن و مفاصل

قالینلاشمق § ایپ بوکولک .

اَرِتْواخ { [ء] نوبته ایشله مک ،
قوللانیلما یلدر .

اَرِتْیاب { [ء] شبهه ، شک ؛
شبهه لیمک : [ایکی کره

ایکینک دورت ایله جکی بی اوتیایدر .]
اکثریا بوصورتله قوللانیلیر . « اتمک »

ماده سیله برابر نادرآ استعمال اولونور :
[یقینیاتدن عد و اعتقاد اولونان یعنی

(هَرْتِکَب) خرسزلی ، کوتولک
قبول ایدن دیمکدر .

« نه خیالده احتمال غرور »

« نه مزاجده ارتکاب ریا »

(فضولی)

« نه سوز ، که اولیه مضمون مدحکی مشعر »

« اولور خیالی دله ارتکاب شغل ذم »

(نفی)

« مجلسک مجلس هرفان اولسون »

« هرکورون شوقله حیران اولسون »

« یعنی هرلفظک اوله برمعنی »

« ارتکاب ایله مه مالا یعنی »

(وهی)

« قعیسینک ارتکابندن کوکل حیرتمده در »

« هم کنه هم کریمه خجالتدر استغفار شرط »

(نابی)

اَرِتْکاز { [ء] نبض آتمق ، طهر
سکیرمک § رکرایدمک ،

متین قیلقی ؛ نادرآ ایکنجی معناده

قوللانیلمشدر .

اَرِتْکاس { [ء] باش آشاغی
یووارلاشمق § برحادتیله

دوشمک § مزاج اولقی . الفاظ

معروفه و مستعمله دن دکدر .

اَرِتْکاض { [ء] مضطرب اولقی
§ حامله نک قارنده

جنین اویساق . الفاظ معروفه دن
دکدر .

اَرِتْکال { [ء] ظاهرده جریزه لی
کوریتن آدمک حین

دقت اولونمايدور: [ماه غرا آهسته
آهسته يالاي آسمانه ارتقا ايدورك گاه
طريق نيلكوني اوزرتنده بر صورت
دلپذير ايله سير ايدور — آصريقاده
بركيجه — اكرم]

« ايلر ايدى نسل بر نسل انتقال »
« ارتقا بولديجه بولمىدى كمال »
(عيىدى)

« مادام اثرى طور حياتك »
« مأمولدر ارتقاسى ذاتك »
(لا)

ارتقَابُ { [ع] بَكَّةُ، كُوزْلُهُ مَكُ :
[ارتقَابُ موجب
اضطرار ايدور] (تَرْقُبُ) بوندن زياده
استعمال اولونور. بونلر، ينه بومعناده
قوللايلان (اِنْتَظَارُ) دن قوتلدير .

ارتِقَاشُ { [ع] جَكَّةُ عَسْكَرُلُرُ،
[ارتِقَاشُ بر برينه قاريشيق :
ارتقاش صفوف اعدا . الفاظ مستعمله دن
دكلدر .

ارتِكَابُ { [ع] نَامِرَاءُ، فَنَاءُ اِيشِ
[ايشله مَكُ، ايشله نَكُ :
ارتكاب شنيعه كذب وريا، جنايتك
ارتكابي] § بر مأمورك خدمت رسيمه .
سنجه سوء استعمالانده وكوتو حركانده
بولوغه سي: [محاسبه مأمورينك ارتكابي
تحقيق ايتديكندن ..] عرييده اولديني
كسي (رَكُوبُ) يعنى بَنَكُ معناسنده
استعمال اولونه ماز . لسانمزده مطلقاً
كوتو فعل ايشله مَكُ معناسنده قوللايلير .

اغتش بر فدايجه تصادف ايتدى كه
يالكر بر كل آجه ييلمى ايدى —
اقتطاف — معلم ناجى]، [شهيدروننده
يوز يكرى مترو قدر مرتفع بر معبد
واردور ، بونك شرق طرفنده ينه او
ارتفاعده اون ايكي قطعه يكياره مهرمه
دورك كورنگنده دور — تدمر خرابه لرني
زيارت — صباح]

« ارتفاع آلفه اولش مهندس چرخ آكا »
« مهرى سطرلاب ديب قيش شمعان ريسمان »
(نفى)

اِرْتِفَاعاً { [ع] اِرْتِفَاعُ جَهَنَّمَ،
[بوسكلكجه:] استابول
وغلظه قلهرى آواستنده ارتفاعاً فرق
واردور .

اِرْتِفَاقُ { [ع] اَدَمُ كُنْدِي دِير سَكَنَه
[وياخود قولتي باصدغه
طيانق § طولق . اصطلاحات طيهجه
غير متحرك وبقيرداغه مستند مفصل .

اِرْتِقَاءُ { [ع] اَرْتَقَى، بوقارى
[جبقق: مراتب عاليه
ارتقا ايتديكه تواضى آوتيردى .] لكن
نه آنلر كي ارتقا واعتلايه مقبل . .
نده بريكيلر كي افتقاره منزل اولان
قارغلر — ييلمز كه نه ايچون — بوحقير
قوشلرى تويج وتكدير ايله تعذيبدن حالي
قالازلر ! — يزمرد — اكرم]
§ ايلرله مَكُ، ايلرى كيتمك: ملكمزه
صنعت طباعت ارتقا ايديبور . (تَرْقَى)
برنجي معناده آز ، فقط ايكنجى معناده
چوق قوللايلير . موقع استعماللرينه

اَرْتِغَاصُ { [ء] اورتغاق، سېلكمك،
اصغراق . نادراً قوللانيلير .

اَرْتِغَافُ { [ء] ايروله مك، ايلرى
چمك . قوللانيلماز .

اَرْتِغَابُ { [ء] ارغبت، هوسلغ،
هوسله ايسته مك :
[بويله بر كىتاب مستطاب البته جالب
ارتغاب اولور .] چوق قوللانيلماز .

اَرْتِغَادُ { [ء] كسب اتمك، اكتساب
كسب . نادراً استعمال
اولونور .

اَرْتِغَاصُ { [ء] اسمارك آرتغەسى،
هر شېئك بهالى
صائله سى . قوللانيله .

اَرْتِغَاعُ { [ء] يوكلك، يوقارى
چيغقى، يوكلك .

ماديات و معنوياتده قوللانيلير : [خبره
دلالتله آدمك شاقى ارتقاع ايدور، تواضع
ايله انسانك قدرى ارتقاع ايدور، قيشين
بندرك صوي ايكي مترو ارتقاع ايدور،
دايره عسكريه ده كي حريق قلەسى الشمس
ايكي مترو ارتقاعنده در .] ارتقاع تحتە سى
= رېم دايره ، ارتقاع آلى = كوشك
وقت زوالده يوكسكلكنى اسطربا ايله
و آلات سائر ايله اولچوب درجه سنى
حساب و تعيين اتمك . [هر برى سطح
زميندن بريقى، ايكي مترو مقدارى مرتفع
اولان بولطيف آغاچلرى كوزدن
چكىرمكده ايكن نظرم اتجق اوتوز ،
اوتوز بش سانتيمرو قدر ارتقاع پيدا

اَرْتِغَاءُ { [ء] اوتلامق : ارتقاي
اغنام ، ارتقاي مواشى .
[ايكي كون واحده دن بيرون وبعيد
مكته ده ارتقا ايله غيوتى تعليم و تاكيد
ايتدى — شفيق نامه]

اَرْتِغَابُ { [ء] قورقنى : سارق
ارتغابي طبعي دگليدر ؟
[طاس رويين جواكوانى پرطنين
ارتغاب ايتشيدى — شفيق نامه] ،
[عثمانلى دلاورلرينك بويله ويانه اوكلرينه
و المانيايه قدر كيده رك تلح مصاص
مجاهدانه لر نه خطف ابصار ايتقى عموم
اوروپاي بيله دوچار اضطراب و ارتغاب
ايتش ايدى — مشاهير اسلام، (سلطان
سليمان) — حيد و هي]

اَرْتِغَادُ { [ء] اضطراب الله ،
ييلديرم چارمىش كسب
تزمه مك . نادراً قوللانيلير .

اَرْتِغَاجُ { [ء] تزمه مك، اكثر يا
«ارتعاش» قوللانيلير :
[اوسلانلرى بيله
لرزه تاك ارتعاش
ايدجك بر صورتله
هر طرفه صوت
كوشتر، رك قارشيلرينه چيقان دشمن
آلايلرينى زير و زبر ايتديلر — مشاهير
اسلام ، (وليد بن عبدالملك) —
حيد و هي] ، [ارتعاش يده، ارتعاش
دست عجوز .] « ارتعاج » برشى
چو غالىق ، طولق ممتاسنده كلير .
قط لسانزده هيچ قوللانيلماز .

اِرْتِخَاصُ { [ع] اوجوز عداغتك ،
ايدلك : ارتخاص
اسعار ، امتعه نك ارتخاصی .

اِرْتِدَاءُ { [ع] ردالانقي ، برشی
بوروغك ، اورتوغك :
ارتدای نسوان ، ارتدای خاتون .

اِرْتِدَادُ { [ع] دين اسلامدن
دوغك ، دین حق ترك
اینگك ؛ (مرتد) بوندن مشتقد :
[ارتحال مصطفویدن صوكره قبائلك
ارتكاب ایندكاری شنیده ارتداددن
چكینه یه جگاری — امیر نوروز —
نامق کمال]

اِرْتِدَاعُ { [ع] ممنوعاندن کری
طورمق : شرب خوردن
ارتداع ، مادی ومعنوی باعث استغاده .

اِرْتِدَافُ { [ع] آردینه دروشك ،
آردندن كیتك :
[عجمی بر یولجی تصادف ابتدایی
كلو مانه ارتداف ایدر .] الفاظ مستعمله دن
دكلدر .

اِرْتِزَاءُ { [ع] برشی اكسیدك ،
بر درلو سیدله زیان
كورمك . الفاظ معروفه دن دكلدر .

اِرْتِزَاقُ { [ع] رزقلائی ، رزق
آلق : [ارباب ارتزاق ،
ارتزاق ایچون قابوگه كلن قیسیری
طاطلی دیل ، كولر یوز كوستروب
سویندیر .]

اِرْتِسَاسُ { [ع] فاش ، شایع
اولق : ارتساس ماده .
قوللا نیلماز .

اِرْتِسَامُ { [ع] رسمی چیمق ،
رسم اولق ، نقش اولق :
[اودلیرك حیالی لوح خاطرمه ارتسام
ایتمشیدی .] عربیده اولدیغی کپی
اصره امتثال وجناب حقه التجا معناسنده
قوللا یه مار .

اِرْتِشَاءُ { [ع] رشوت آلق :
ارتشا شرعاً وقانوناً
ممنوعدر . [نخاس احرار فروش
ارتشا النده موی کشیده — شفیق نامه]
اِرْتِشَاحُ { [ع] صیریق ، ترله مك .
اصطلاحات طیهجه
اعضای بدنن برنده پیدا اولان برنوع
مرض حیيله تراكم ایدن مایعک صیزوب
دو كوله سی .

اِرْتِشَافُ { [ع] برشی سوزه رك ،
امرك یودوم یودوم
ایچمك : ارتشاف ماء .

اِرْتِصَاعُ { [ع] ایکی شی بربرینه
یابشق : دیشلر صیق
اولق : حبوباتی ایکی طاش آراسنده
دو كوب اوقانق . استعمالی اندردو .

اِرْتِضَاءُ { [ع] تقدیر واقضاب
واختیار ، بكنیلوب
سیچمك : [شعرا ی سالفه دن نعتكولنده
« نظم » شایان اوتضادر .]

اِرْتِضَاحُ { [ع] عنردیله مك :
جزق عطیه آلق .
« اعتدار » مقامده استعمال ویاخود
تأیید ایچون اوگا ارداف ایدیله بیلیر .
اِرْتِضَاعُ { [ع] سود امك :
ارتضاع صبی .

دارنیم ، ارتحال داورشا ، تاریخ ارتحال
خاطر مده دکل ، رشید پاشا (۱۲۷۱)
سنه قریه سنده ارتحال ایتشدر . [

برجلدن باشقه بریره نقل مکان ایتک
معناسنده قولانیلماز . مثلاً « قومشومز
صاری یاره ارتحال ایتدی » دینیلر .
[منهیه ارتحال برمتورمه بد بختک
غارتزده موت ناهینکام اولان جانی
ینه کندیسنه عرض ایدرکن قطعاً متأثر
اولمایان آینه به نشیه اوانسه بیجا در ! —

پزمرده — اکرم] ، « بدرك قرق
القی یاشنده اولدینی حالدیه ارتخالده بن
تخمیناً سکز یاشنده ایدم — هرک
چو جقلفندن — معلم ناجی] ، [ایکنجی
خبرده صاحب هزارلرک مرمر فراش
اوزدینه یاتمش و مرمردون یاتمش مجسم
صورتلری موجود در که حالت ارتحاللری
مشهر در — شار او تنبورغ — سعد الله
پاشا]

« بقایه ایلکه ارتحال اول آصف ثانی »
(لا)

« حمای وضع ایله بوب قیلدی جهانندن ارتحال »
(دیدار)

« تأثیر سله ایلدی صدیق ارتحال »
(لا)

« آخر چالندی کوس رحیل ایتدک ارتحال »
« اول قوناغک اولدی جنان بوستانلری »

(باقی)

ارتحال { [ع] اضطراب ایتدیه
[ع] و حال بمحسوریده
بولونمق . استعمالی اندر در .

برده تشکیل و ترکیب الفاظ دردی ذهنی
اشغال ایتکله نه شعرده ، نه ده زده
اصول ارتحال ممکن در . — شعروانشا
مقاله سی [

« مرتجل مدحکده طبع روشن اولرتیه کیم »
« براو اور آینه سنده ارتحالک صورتی »
(نورس)

« ایشته بو سبيله در که الآن »
« ترکیده یوق ارتحالیه امکان »
(لا)

ارتحال { [ع] ارتحال صورتیه ،
دو شوغمنکسزین :
الحاصل شعر طبعی اودر که شاعر
جزئی بره لاحتظه اوزدینه قلمی اله آلوب
ارتحالاً قرق الی بیت نظم ایده بیلرلی —
شعر وانشا مقاله سی [، [چاکرگز
او قصیده فی ارتحالاً انشاد ایلدهش
ایدم — نفی]

« خالصانه بردعادر مقصدم تاریخندن »
« ارتحالاً سویلدم کلدیم ده شوق و غیرته »
(اسماعیل صفا)

ارتحام { [ع] برشی اوست اوسته
« قانا نمق . ترکیب ده
قولانیلماز .

ارتحان { [ع] آدمک ایشی بوزولتی ،
[حال بوروق اولتی .
قولانیلماز .

ارتحاض { [ع] رسوای اولتی :
الفاظ معروفه دن دکلدر .
[ع] بو عالم فانی دن آخرته

ارتحال { کوچک ، وفات : [ارتحال

شارلانانلارك دوچار اوتاج اولامه سی
مكن دكلدر . [

از تباغ { [ع] استيف ايتك ،
برشي بربري اوزرينه
كوزلجه برلشد برمك . قوللائيمله لي .

از تباغ { [ع] قورقولي برصورتده
اومقي ، اميد ايتك :

ارتجاي نجات ، ارتجاي خلاص . بوني
(رجا ايتك) مقامنده قوللاغمه مليدر .

از تباغ { [ع] ميجانه كلك ،
جالقائقي ، قانارمق :

ارتجاي بحر ، ارتجاي افكار .

« روزگارك شدتندن ايندي دريا ارتجاي »
از تباغ { [ع] احتصار ايتك ، بحر
رجزدن شعر سويله مك .

نادرأ قوللائيلىدر .

از تباغ { [ع] رعد ، كوك
كورولده مك ، طوپ

كورله مك ، برشي باطلاوب كورولتي ايله
عكس ايتك . الفاظ مستعمله دن دكسه ده
استعمال لازمدر .

از تباغ { [ع] كبري دونمك
صايلان شيتك ياره سيله
فائده يي موجب اوله جق شي آلتق .
الفاظ مستعمله دن دكلدر .

از تباغ { [ع] سوزي دوشونغه دن
سويله مك ، حاضر جوابلي

طرزنده سوز سويليش ؛ اكثرا
بالداهه ، بلا تفكر شعر سويله مكده
قوللائيلىر : مرحوم حقيك برشاهي
صاحب ارتجال ايدي . [شمديكي شعر
وانشاعزده ايسه ترتيب معاني ايله برابر

« كه ارتباط و داد عيال ايله موسي »
« حريم طور نجلابي صاندي آتشار »
(نفت شريف - لا)

« يارب بونه ارتباط ونسبت »

« يارب بونه اختلاط والفت »

(لا)

از تباغ { [ع] بهار موسمنده
برجاي فرحفراده اقامت

ايتك : كاغد خانه كوفي ارباب ارتباط
ايله طولمش ، بوسنه ارباب ارتباط ايله
بك شللكي اولان مواقفك بريده عالم
طاغي ايدي . [استعمالي لازمدر .

از تباغ { [ع] تشويشي ، آتقيري ،
قاريشيق بر ايشه

كبريشمك ، طوتونق
اوغرامق
دوزاغه طوتونق . قوللائيلاز .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

از تباغ { [ع] قاريشيق ، چاوره
باتمق
وشوش اولق
سويله مبوب طولاشيق وقاريشيق
سويله مك . استعمال اندردر .

﴿ قَابُونِ سِدْ ایدوب باغلامق ﴾ قحط
وغلا هر طرفه یاسلق ﴿ جوق سورکلی
یاغمور وقار یاغمق . لسانزده هیچ
قوللانناز .

﴿ اَرْتَاغ ﴾ [ع] اوتلاتقی، اوتلادلق؛
بومعناده (رعی) جوق
قوللانلیق : ارتاغ اغنام ، حیواناتک
ارتاغی .

﴿ اَرْتَاغ ﴾ [ع] ارشی، اونوتهمق،
ایده یلک ایچون یارماغه ایلیک باغلامق .
بونی باغلانمده (اَرْتَاغ) دیرلر .

﴿ اَرْتَبَاب ﴾ [ع] برچوجنی حد بلوغه
قدر بسلامک ﴿ راجه لی
شیر اعمال ایتک ، قوللانناز .

﴿ اَرْتَبَاث ﴾ [ع] طاعیق، قوللانناز .

﴿ اَرْتَبَاس ﴾ [ع] بک صیقیشیق
وقاریشیق اولق ﴿
ومضطر وشوریده حال قالمق . استعمال
اولونه بیلیر .

﴿ اَرْتَبَاط ﴾ [ع] باعلانش ، تعاق،
مناجبت : ارتباط قلب،
بوسوزک اوجلهیه ارتباطی بولونمده یمنی
بس بیلیدر . [ع] اشیاده ، حادثاتده
بوکوردیکمز سلسله ارتباط و تشابح
وجوداتک بروقت صرهونه قدر محافظه
آهنک انتظامی -- محسن بک -- اکرم [

« سیر ایله ترقی نشاطی »

« کوسترمه ده سر ارتباطی »

(معلم ناجی)

عثمانیه دن احمد افندی طرفندن ترجمه
وتوسیع صورتیه تألیف اولونمیشدر .

﴿ اَرَبَاء ﴾ [ع] هائس ونعایلله آر تیرمق،
نعلاندیریابوب آر تیرلق :
اربابی اموال ایتم ، مبالغ موجوده نك
اربابی .

﴿ اَرَبَاب ﴾ [ع] بربرده علی الدوام
مکث واقامت ایتک معنا .
سندر . لسانزده استعمال اولو، یان
الفاظندیر .

﴿ اَرَبَاخ ﴾ [ع] ریخلندیرمک، فائده
وکار حاصل ایتک، ایدمک :
[معاملات صرافیهده ارباخ نفود
ایدیرک .]

﴿ اَرَبَاش ﴾ [ع] آعاج بابراقلاق،
اغاجیک بشلمه سی .
بولفظ قوللانلیه بیلیر .

﴿ اَرَبَه ﴾ [ع] عقلی اولش ، ذکا ،
حاجت ﴿ حیلہ : اولوالاربه
= اصحاب ذکا ویاخود ارباب حاجت
وموقع استعمالنه کوره حیلہ کاران
دیکدر .

﴿ اَرَبِیَان ﴾ [ع] استافوز، تکه کپی
حیوانات بحریه ، دگر
بوچکری . الفاظ معروفده دکلدر .

﴿ اَرَبَاء ﴾ [ع] ایسته مه رلک کولمک،
فتور ایله تبسم ایتک . الفاظ
ناتوسه دن دکلدر .

﴿ اَرَبَاب ﴾ [ع] دیکوب طور دیرمق،
دیکلوب طور مق :
ارتاب عصا، ستونک ارتابی .

﴿ اَرَبَاغ ﴾ [ع] آدمک سوزنی کسمک،
متکلمه سوز سولتمه مک

ارادیه . [بو معاده (اختیارِی) ده
قوللائیلیر . (ارادی) (قسری) نك
یعنی جبر و زور ایله اولان شیئك
و (اختیارِی) ده (اضطراری) نك
یعنی مجبوریتله و ضروری وقوعبولان
حرکتك ضدی دیمكدر . جمی
(ارادیات) در .

اراضَه { [ع] تحصیل رضاالله مك ،
قاندیرمق ، قاندیرلق ؛
[بایع مشتری اراضه ایله دی . صاحب
خانه نك اراضه سی .] بو ، نادراً قوللا .
نیلشدور . اليوم بو معاده « ارضاء »
جوق قوللائیلیر .

ارَاغَه { [ع] طلب و اراده اتمك
معنائه ایسه مستعمل
دكلدر .

اراقَه { [ع] دو كك ، دو كولك ؛
[اراقه دم ، سیاسیون
نظرنده دماء بشرك اراقه سی .]

ارَان { نشاطلی اولق ، نشووی
بولونق و تشووی تحته سی ،
تابوت . استعمال اولوغمایان الفاظ دندور .

ارَب { [ع] حاجت و عقل ، ذهن ،
ذكاء ، عقلولق ؛ (ارَب)
ارَب { اعقل ، هوشیار . (ارَب) ده

حاجت ، ادمان دیمكدر . « اقصى الارَب
فی ترجمه مقیمه الادب » علامه
زمخشریك برائر قیدی اولوب علمای

صرف ایدرسه دنیا و آخرته مسعود
اولور . [بعضاً نظمه (ارادت)
طرزنده دخی استعمال اولونور ؛
[مدرسك كه ارادتكه علت یوق —
سنان پاشا]

« ارباب عشقك الله دكلدر ارادق »
(نائی قديم)
« بی ارادت جلوه كراولماز جهانده نسنه هیچ »
« شخص و تتالی كورایله درمیان آینه بی »
(سرری اسكدری)

« بی تردد طلب فیض ایچون اولدم فی الحال »
« اولیای سخنه صدق ارادته مرید »
(نفی)

و بیورمق ، بیورلق : اراده سنیه
— امیر المؤمنین شوكتلو پادشاهز
افتدیز حضرتلرینك امر مایونی .
اراده علیه = صدر اعظمك امری .

ارادات { [ع] جمع . اراده لر ؛
[ارادات الهیه ، ارادات

سنیه ، ارادات علیه .] تصورات فکریه
و ارادات قلبیه گمی اوکرخه سی اوغریشه
بتون زمان تحصیل اضاغه ایدرسك —
کال ،]

« دمبدم فیض ارادات هایونکله »
« بندکاتک ایده عثمانلینی استکمال »
(معلم ناجی)

ارادی { [ع] ارادهیه منسوب ،
اختیار و مرام اتمك
صورتیه اولان : [بکائی ارادی
= انسانك اختیاریه آغلامه سی ، حرکات

نفس کبی ایکی مقصد علویتک خادم
بی همتای اولش — امام غزالی —
حید و هی [] مغمیار سخنوریده
سمند سبکسیر قلنه اوائله و خست جولان
ایله فروسیت و هنر مندیده بد طولی
کوسترمش — بحث ثانی — طاکف پاشا []
ارائه [] شبهه لندرمک، رب و کانه
ارائه [] دوشورمک، قولان تراز.

اراحه [] راحتندرمک،
اراحه [] راحتندیرلک : [] اراحه
فکر، اراحه روح، قلبک اراحه سی []
اکثریا معنویانده استعمال اولونور،
[] تبعات و اشتغالات مقادیه تک ذهن
وقاد جهانشوکه ووردیکی تعب و کسل
اراحه حواسی مستلزم اولسیله
(طوس) • معاودته قرار ویرمش
— مشاهیر اسلام — حید و هی []

اراده [] دیلمک، مراد اتمک،
اراده [] ابدلک : [] شعر دینلجه
کلام موزون اراده ابدلش اولور،
اراده کلیه = جناب الهمک ایستکی،
اراده جزئییه = افسانک مرادی،
ایستکی [] جدیت محبت مبتلا بر آدم
معشوقه سی فصل بر حسن اراده سوز
ایله سورسه بوتلرده صنعتی آلمک کبی
سور — پزمرده — اکرم []

« اولماز مفید مقتضیاتی قطانتک »
« جاری اولور اراده سی تحقق مشیتک »
(جلال پاشا)
[] انسان اراده جزئییه سی دائماً خیره

« سنک اذیکله طائر کوکده مرغان »
« سنک اذیکله سابع یمده ماهی »
(اکرم)

« ویرمن نکهینه اذن یغما »
(شیخ غالب)

اذناب [] ا [] کناهکار اولاق،
کناه ایشله مک. بوندن
مشتق اولان (مذنب) کناهکار
دیکدر. نادراً قولانلییر.

اذهب [] ا [] ایتلک، کیدرمک،
کیدرلک : ازاله ایتک :
اذهب اوساخ = کیرلری کیدرمک،
اوساخ اثوابک اذهابی = کیلن شیلرک
کیرلرلک کیدرلسی. [] آتون سوروب
یالدرلامق، یالدرلانلق : اذهب
کتاب، جلد کتابک اذهابی. بومعنا ده
(تذهیب) چوق قولانلییر : [] برقوقی به
ارکاب وادرنده تکیه قیوسی قرینده
کاش نماز کاهه چاوشلرله اذهب ایدوب
— روضة الکاملین []

ارائه [] ا [] کوسترلک، کوسترلک :
ارائه [] ارائه طریق = یول
کوسترمک، واپوردن جیقینجه ضابطه
محلیه به مرور تذکره سنک ارائه سی
لازمدر []، بونلرک برنجیسی « مطالعة
آثار ادبیه » عنوانی مقاله درکه آثار
مندرجه تک مطالعه سنده کی فوائدی
ارائه ایتک ایچون درجی مقتضی
کورنمشدر — اقتطاف — عطا []
[] خبر علم و ارائه طریق مجاهده

« عشق ایلدی ماجرای اذعان »

(شیخ غالب)

« قیمت جوهر کئی اهل اولان اذعان یلر »
(جورى)

اذکار { [ع] یاد ایندیرمک ،
آ کدیرمق ، آ کدیلمق :

[اذکار نام ایچون آثار خیره وجوده
کتیرمه لیدر ، اسمک اذکاری .]
(تذکیر) چوق قوللانیلیر .

اذلال { [ع] ذلیل ، وسوای
قیللق ، قیللق : [عالمده

کیسه بی اذلال ایتمه لیدر . متکبرک
اذلالی] ، اک بیوک قورقوشودر :
بی قاپوگدن طرد واذلال ایده جک
اولورسه ک نه یابارم ؟ — امام علینک
برمناجی — معلم ناجی]

اذنام { [ع] برآدی مذمته قرین
کوردیمک ، دم وایمچ

اولونه جق حالده بولاق { برکیسه دن
برشی حقنده عهد یعنی سوز آلتی .
استعمالی اندردر .

اذن { [ع] دستور ، رخصت ،
اجازت . برآدی برایش ،

برماده ، برحرکت ختمنده سربست
براقق ؛ برآمده برشی ایچون رخصت
ورمک : [اذن آلدی ، اذنیز یاییلمی ؟ ،
اذنی واردر ، اذنی اولایانی جسدوله
کوسترمه لیدر ، باذن شرعی = رخصت
شرعیه ایله ، باذن الله = الهک اذنیله .
اذنامه = عقد نکاح ایچون طرف
شرعدن ویریلن کاغده .]

صالیورمه سی { زبون و بی تاب ایتمک .
لسانزده مأنوس ومستعمل دکلدور .

اذخاج { [ع] مکث و اقامت
مناسنه در . فقط هیچ
قوللا یلار .

اذراء { [ع] مباحه ایله ، فوق الماده
مدح ایتمک { معدنده آلتون

آراشدورمی { خوف ایله مضطر ایتمک .
برنجی معناده استعمالی لازمدر .

اذعان { [ع] آکلایش ، حس
ایدیش ، عرفان کئی :

« واهب الادراک مژداد ایله سون اذعاسکی »
(معلم ناجی)

« هنر لطف کلام حق یلککدر محلنده »
« حقیقته بودر اهل دلاک معیار اذعانی »
« نفی »

{ ادب ، تربیه : اذعانی آدمی هرکس
سور . بی اذعان = اذعانیز ، آکلامقدن
وتربیه دن محروم . ترجمه ده عربیده
اولدینی کئی خضوع و اقرار و اطاعت
ایتمک ، تسلیم اولق و بعدالتردد برشی
یاغنه عزم و جزم ایلمک معناسنده
قوللانیله ماز : [بن مکتوبمه « رندانه
معیشیت بود وینودی سیان طوئانلره
خاص برطور حکمتدر » دیش ایدم .
آنی سنک کئی ادراکی کوشک و محفظه
مغزی نمونه نمای دنبه لک اولانلر تعقل
واذعان ایده مزلرسه معذوردرل —
مکتوب — کافی]

« آداب ایله کل مجلس اویاب کاله »
« عرفان ایله ، ارکان ایله » اذعان ایلمسویلس
(دیدار)

ویرمك « معناسنده ده قوللانیلدیغنی
کوستریبور و مثال اوله رق (قلب عاشق
اذابه سی) جلہ سنی یازیورسده فقیر
ادیات عثمانیه ده بو معناده استعمال
ایدلدیکنه دائر بر مثال بولامدهم .
مع مافیه معنایه مناسبت و مقارنت
طبیعیه بولونمسه نظر آمرحوم مشارالیهک
ارائه بیوردیغنی وجه ایله دخی استعمالنده
بأس یوقدر .

اِذَاخَه { [ع] برشیك اطرافنی
طولافتی .

اِذَاذَه { [ع] عائله سنی جایه اتمک
ایچون بر آدمه اعانه ده
بولونمق .

اِذَازَه { [ع] بر آدمه القای خوف
بتمک ، قورقویه ، قورخی به
دوشورمک . لسانعزده بو اوج لفظک
قوللانیلدیغنه دائر مثال بولونه دی .

اِذَاعَت { [ع] فاش اتمک ، افشا
ایدلمک : هر که
بیلدرمک ، بیلدرمک :
اِذَاعَه { اذاعه کیفیت ، مصلحتک
اذاعه سی مناسب دکلدر . § یوکسک
سس ایله بیلدرمک ، اعلان اتمک :
فلان یرده دکان آچدیغنی اذاعه ایدیور .
بونلرک استعمالی اندردور .

اِذَاقَه { [ع] طاندیرمق ، طاندیرماق :
اِذَاقَه { اذاقه سکر ، سکرک
اذاقه سی ، اذاقه شربت شیرین . [

اِذَالَه { [ع] اوزون اتمکلی انواب
قاندینک یاشغنی یوزندن

اِذَاْمَان { [ع] مداومت اتمک
ومداومت صورتیله برشیده
کسب ملکه ایلمک ، دوام ایله حاصل
ایدین ملکه : [اودون گتمکده
ادمانی وار . یول یورومکده چوق
ادمانیلور ، ادمانی آدم مشقته چوق
طایانیر .] ادمان بدن = ژیمناستیک .
« ذوق وار اهل دل وطبعه ستم اظهون »
« چاره نه دور ایدلی بویله در ادمان فلک »
(نفی)

« کرچه شطرنجده چوق صنعت وار »
« نجه عبرت آله حق حالت وار »
« بر اویوندن آکا عالم بایلور »
« یظه سی نوع هزدن صایلور »
« لیک ادمانی دکلدر مقبول »
« که ایدر آدمی غایت مشغول »
(وهی)

اِذَاهَاش { [ع] دهشت ویرمک ،
ویرمک : دهشته
دوشورمک ، دوشورمک : [قاصرغه تمک
شدنی اهالی بی ادهاش ایله دی ، اطفالک
ادهاشی جائز دکلدر .] (تدهیش)
زیاده قوللانیلیر .

اِذَاهَان { [ع] کوزل قوفولو یاغ
سورمک : [اهالی
حجازیه ادهانی اعتیاد اتمشلدور .]
نادر آ قوللانیلیر .

اِذَابَه { [ع] اوجمک . اویلمک :
[آتیمونی اذابه ایدوب ،
قورشونک اذابه سی .] مرحوم ناجی
لغت کتایبده « اویدرجه سته اضطراب

بخش تقویت اولان حکماء نام کمال [
 «شکوہ قدرتی بالای ادراکات انسانی»
 (نابی)

ادعاء { [ع] ا حقیقی اولسون
 اولسون برحکمه آفاق
 باصمق ، عناد ایتک ؛ برنسنه حقنده
 بخدو یا خود بویله در دیه آفاق دیره ملک
 استازده دعوا ایتک دیرنه : نه ادعای
 آدم ، ادعا ایله بر شی قازاناز .
 (ادعای واقعه) دیک غلطدر .
 (دعوی واقعه) دینیه بیلیرسه ده
 (ادعای واقعه) دیمه مه لیدر . (ادعای
 واقع) دیمه لیدر . برده « ادعا » دعوی
 ایتک معناسنه اولدیفندن « ایتک »
 ماده سیله استمالی صحیح اوله ماز .
 [سلاح بداهته ادعای مجرد کی
 مجروح بر دلیل ایله مقابله قیلندن
 اولور — تصور افکار — کمال]

« ادعای بر اقوب آخر کار »

(وهی)

« نه دیدمه بن » اندینه ادعای کیندی
 « بن او ادعای قیزمام امکم هبایه کیندی »
 (صفا)

ادعائی { [ع] ادعای منسوب
 شی . پوش سوز :
 ادعائیات { ادعائی شیلر . دلیلر
 سوزلر ، عندی

حکملر : « مثلا [محاط علم کائنات
 آرای] سوزی ادعائیدر . شعرائک
 اکثر فخریاتی ادعائیاتدن عبارتدر . »

ادعاء { [ع] اصطلاحات صرفیه .
 دندر . کلمات عربیه ده
 جنس واحدون ایکی حرفک برنجینی
 اینکینیسنه درج ایتک ، کیزله مک
 دیمکدر . حرف اوله (مدغم) ،
 حرف ثانییه (مدغم فیه) دینیر .

ادعاء { [ع] ایصمق : ادعای
 ادوی طعام . استعمال
 اولونمایان الفاظدندر .

ادعاء { [ع] ایصمق بریق : ادعای
 ادعاء { طعام ایچون اصرو ویردی .
 بوده اوله در .

ادعاء { [ع] کومک ، بر شی
 ادعاء { ملو براغک آلتنه قویوب
 اوستنی اورتک . (دفن) و (تدفین)
 دها چوق واکثریا اموات ایچون
 قوالایلیر .

ادعاء { [ع] ناز وعشوه ایتک ،
 ادعاء { سونک محینه مغروراً
 سویلن طرفندن استغنا کاراته حرکتلرله
 نازی حددن آشیرمق : [اکثریا
 صاحبه جمال ادلال ایدر .]

ادعاء { [ع] قنائق ، قان چیمارقی .
 ادعاء { نادرأ استعمال اوونشدیر .

ادعاء { [ع] درج ، ادحال کی
 ادعاء { بر شی بر شیب ایجه
 کیردیرمک : [رساله] موقوتیه بویله
 مقالات لطیفه ادعایی تکثیر رواجی
 موجب اولور .]

ادراک ، ادراک ضروعات . [§
 آکلايش ، عقل ایردیریش ، واریش :
 اصحاب ادراک ، اوچوق ادراکلی
 آدمدر ، ادراکسر . [کتاب مبین
 قدرک بر صیفه تابناک نیلکونی
 اولان جهان افلاک نقوش وخطوط
 زر اندود وجوهر آلودنده عیون
 ادراکزی قاماشدیران بدایع شایبه . —
 پڑمده — اکرم]

« ای قدرنگه اولایان آغاز وتناهی »
 « ممکن دکل اوصافکی ادراک کماهی »
 (لا)

« ادراک ایله جوهر نفس مقدسی »
 (لا)

« اما عقلای عافیت بین »

« ادراک ایدوب بوحالی پیشین »

(مقدمه)

« ادراک معالی بوکوچک عقله کرکز »

« زیرا بو ترازو اوقدر ثقلی چکمز »

(لا)

« قلبکی دغدغه دن یاک ایله »

« هرايشك حکمتن ادراک ایله »

(نابی)

« فیض حق برق اورر آینه اندیشه مدن »

« چشم جان روش اولور مشرق ادراکدن »

(نفی)

ادراکات [ع] آکلايشلر عقل
 ایردیریشلر : ادراکات

بشر ، ادراکات بشریه . [اثرلرینک

انتشارنده کی سرعت وسهولت جتیه

بربرینک ادراکات موجدانه سنه فیض

مناسب دکلدر . [(درج) چوق
 قولانیلیر .

ادراک [ع] عربیده معنای اصلایی
 سودلی حیوان سودلی

کرکی کی آفتقدردر . لسانده سپدیکی
 آفتقی و (بول) معناستده قولانیلیر .

(تبول) کی . ادراک ویریمی ، بول
 کتیریکی معنایی افاده ایدن (مدر)

بوندن مشتق اولوب لسان عوامده
 (مدر) دیه تلفظ ایدایلیر . نصیحنی

قولانلق البته اولی در . مرحوم معلم
 ناجی افندی لغت کتاستنده (بول)

معناستده استعمالی مجوردردیش
 ایسه ده بوکله ایوم اومعاده دخی

قولانیلمقده در . لسانده ، فارسیده
 اولدینی کی وظیفه ، تمین ، مماش

ایراد معناستده استعمال اولوناماز :
 [شاعر معروف « کافی » نک یکن

محمد پاشایه یازدینی بر نامه — بلکه
 ضبط ادراک بیله ناب آور اوله مه یرق
 براختیار جانشیرم ایصلانه حق ایدی .]

ادراک [ع] آکلايش ، آکلايشلر :
 حقایق احوالی ادراک

ایتمکدن عاجردر . § یشمک ، ایرشمک :
 [ادراکیله مشرف اولدینم شو زمان

مسرت آکینده ، وقت سعاده ادراک
 ایله بخیار اولان اختیار امتدندره . §

برشی کالی بولاق ، برشیتمک موسمی
 حلول ایدوب چاغی تمک : [حصولاتک

سلفلرمك موازنه اِدخال ایتمه مش
اولدقزینی محاسبه قلمی اقتدیلمی
سوله یوردی — مکتسوب — سری
باشا []، اِدخالنی خیالات شاعرانه دن
عالم بحث و مناظره اِدخال ایلدیلر —
محبت — کمال []

اِدْخَالَاتْ [ع] برملکته خارجدن
کثیرین محصولات،
امتعه، اشیاء، اخراجک ضدی :
رسومات امانی طرفدن بوسنه کی رسم
ادخالات و اخراجک مقدارینی مبین
خلاصه حسابه نشر اولوغشدر .

اِدْخَالْ [ع] کیرمک : باب های بوندن
اِدخال ایتدم ، نادراً
قوللانیلمیر . بومقامده (دُخُول) زیاده
استعمال اولونور .

اِدْخَانْ [ع] اَتَمک، بانه رفی دومانی
جیفه قی : ادخان نذر .

اِدْراءْ [ع] بیلدیرمک، بیلدیرلک .
[] اِزبون محصولاتک بو
سنه برکتلی اوله جی ازمیردن ادرا
ابدلیدی . [] مانوس اولدیفندن تلفظی
غریب کرینور .

اِدْراءْ [ع] حيله و کذب ايله
اِدْراءْ اِلْداعنی . نادراً استعمال
اولونور .

اِدْراجْ [ع] ممای لوییی بر
شبی دورمکدره اصطلاح .
حمرده ایجریسنه قویق، قونلق دیمکدره :
[] سالنامه یعنی فقرات مناسبه ادراج
ایتدی . بوماده مکتوبه ادراجی

دائماً قاعده احتیاطه رعایت ایدن
دور اندیشان هنگام وسعتده اِدْخار
تقود ایدرلر . [] مطلقاً دالی شده ايله
اوقومه لیدر : [] انسانک حواجی یالکیز
اوضک قومه نایه سنه صیفیق احتمالی
یوقدر . آتی اولسه اولسه مدنیتک

خزائن اِدْخاری استیعاب ایده بیلیر
کمال []، [] لکن هر برینک «الذین
یکنزون الذهب والفضة» آیه کریمه سی
صفت کاشفه جبت ذمیه سی اولقله
لیل و نهار سعی و غیرتلی جمع و اِدْخار
طرفنه مصروف و همتلی مان دمتلرینه
منعصر و موقوف اولوب — لایحه
تاریخیه — مورخ عاصم []

«حق و روبر و واسع اولورسه حالک»
«اِدْخار ايله براز اموالک»
(نابی)

اِدْخَالْ [ع] دخول ایتدیرمک ،
اِبتدیرلک ؛ کیردیرمک ،
کیردیرلک ؛ ایجری صوفق، صوفیق :
[] قبودان سفینه نی خلیجه اِدخال ایتدی ،
امتعه وارده نک کرکه اِدخال، قرداشمی
مکتب فنون بحریه یه اِدخال ایتدم ()
اخراجک ضدی : [] مصطفی افندی
اردو معینته مأمور اولان هیئت کتابة
اِدخال ایدیلرک ۱۰۴۳ ده صدراعظم
چرکس محمد باشا معینله ترجان سفرینه
و ۱۰۴۵ ده حافظ احمد باشا معینله
بغداد سفرینه کیمش — کاتب چلبی
حقنده — عبدالرحمن []، فقط اراده سی
استحصال اولونماش اولدیفیچون

مطره ، دریدن معمول صوفایی .
جعی (آداری) دره استعمال اولونمایان
الفاظندور .

ادبار { [ع] دوشکونک ، آرقه
دوتک ، ترسنه کیتک ،

طالعک مساعده ایتمه یشی ، دنیاتک
انساندن یوز چو یرمه سی ، بخت
اویفونزلنی :

« کور فضولینک رخ زردنده اشک آلتی »
« پرده ادبار طومش صورت اقبالی »
(فضولی)

ادباق { [ع] یاشدیرمی ، یاشدیرلیق :
[[اوپلنک جدارینه یالدرنی
کاغد ادباق ایندی ، قضاء یرنیلان
ورقپارنک ادباقی .] استعمالنه احتیاج
واردر .

ادبار { [ع] جوق مال قرانتی ،
اموال کشیره صاحب
اولیق : [آدم وارکه آدنارابه افتخار
ایدر .] مستعمل دکله ده قوللانیله بیلیر .

ادجان { [ع] هوازاده سیسلی ،
دومالی اولیق یاسمانی
ادجیان { یا غمور بلوطلری
قابلاق . لسانمزده
بو معنای افاده ایده جک باشقه کله
بولوغدنیفندن بونلر قوللانیله بیلیر .

ادخار { [ع] تحقیر وتذلیل ایتک ،
خوردکورمک . استعمال
اولونماز .

ادخار { [ع] بیریکدیرمک ،
بیریکدیرمک : [ادخار
نقود ، ادخار اموال ، ادخار ذخائر ،

ادامت { [ع] برشی دایم ایتک ،
برشی دواملی ایتک :
ادامه { دایم قیلنق ، قیلنق :
[] ادامه توجه ، ادامه

مناسبات ، شان دولتک ادامه سی ،
شرف خاندانک ادامه سی . [ایقا)
ایله بینلرنده کی ورقه دقت اولونملیدور .
(اقبای نام) یرنده (ادامه نام)
دینله من . عربیده اولدینی کی معنی
سأزده قوللانیله ماز : [چون منوف
حیوانات بو عالم قانی ده کندیلرینه اخلاف
ندارکله ادامه نوعیتلرینه جان آتارلر —

ورزیلدن ترجمه — احمد مدحت] ،
[استقبالده آبا واجدادینک شهرت
حیثیتی ادامه ایده جک اولادی دنیایه
کلیور — عبرت غزه سی — کال] ،
[نسیم کندی طراوتندن کونلرجه
آکا سرمایه ادامه لطافت بخش
ایتمش — پڑمده — م . اکرم] ،
[ان شاهانه بنده حسن سلوکلر بو
لطف ونظری ادامه به موقد اولورم —
نطق رسمی — سری پاشا]

ادانه { [ع] اودونج ویرمک ،
ویره سی به براقق ، بورج
ورلک : [ادانه صندوق ، فلانجیه
ادانه ایتدیکی مبالغی هنوز استیفا
ایده مدی ، مومالییه بش یرک فروشک
ادانه سی .] همزه ک فتحه ایله استعمالی
غلط فاحشدر .

اداو { [ع] اکثریا یولجیلقدنه ،
[] عسکرلکده قوللانیلان

مظاهر وعین الاعیان مظاهره عرض
منهای بی انتها ایلرم — مکتوب —
(سری پاشا)

« آسان دکل اخوانه ولی التیم اولق »
(لا)

اداد — ادَد { [ء] زور . قوت
غلبه ، مظفریت

§ مصیبت معناری افاده ایدن [اد]
و [اد] ك جمیدر . مفردی اصلا
قوللائلار . جمی نادراً استعمال
اوانغیدر .

اداره { [ء] دوندرمك ، دوند .
یرلك : [انائی طعماده

اداره افداح محبت ایتدیلر] ، [آنلریش
یوز سنه صوكره ماكنه لرینی اداره
ایچون اقتضا ایدن كومورك شمیدین
تداركنه چاره دوشونیورلر . — كمال]

§ برایشی قوللائق ، بجرمك : [بو
مأموریتی حسن اداره به موفق اولورسه ،
حسن اداره استقامت افكار ومتانت
اطوار ایله حاصل اولور .] ، [آفی
میدانه کتیره جك هنور اشکالی ترسیم
ایتدکن صکره بویاری قارشیدیرر ،
رنکلی اویدیرر ، فورجه سنی
سرستانه اداره به باشلار — پرمده —

م . اکرم [برشیه بتك ، کفایت
ایدیش : [بو پاره ایله اداره ایده من ،
اوایشه بو قدر پاره اداره ایدر .]
§ اسراف ایتمك ، تصرف واقتصاد ایله
حرکت ایتمك : [وارداتی اداره ایله
قوللائان هیچ بروقت چکمه ،

اداره قتیل [§ ضبط و ربطه اثر
انتظام وحسن تنظیم : [اداره مملکت .

اداره دوات [§ مدار تمیش :
[اداره سی اویفون اولدیقتن صیقتی

چکبور . بیچاره نك اداره سی یولنده
دکل .] § برناظره ، برمدیره ،

یاخود بر هیئت تودیع اولوان وظیفه
ویاخود امور رسمیه : تجاریه ، صرافیه

وامور سائریه مخصوص محل و بنا
ویاخود هیئت : رژی اداره سی ، بانق

اداره سی غزته اداره سی ، استانبول
امورتیوریه اداره سی ، خلیج واپورلی

اداره سی ، تراموای اداره سی ، قطار
اداره سی ، مجلس اداره ، هیئت اداره .

[بو مثللو مواد ایچون مجالس اداره نك
رأی وقرارلی کافی در — مکتوب —

(سری پاشا]

اداره خانه { [ف] بر شرکت
ونجارت و صنعت

وغزته هیئت لرنك اقامتگاهی § دعوی
وکیل ، قومیسونچی ، سمار ، محرکبی

مسالك مخصوصه اربانك اوطوردقلى
محل مخصوص .

اداله { [ء] برشی الدن اله کچیرمك ،
کچیرمك : تداول ایتدیرمك ،

ایتدیرمك : [روسیه دولتی اداله قواثم
تقدیه ایچون بعضی تدابیر مخصوصه اتخاذ

ایتمکه ، باقنوطرك اداله سی .]
ادام { [ء] قاتیق ، اتمک ایله برابر

ادام { نیلین شی : [بو معیشتگاه
فائیده بر آدم بلا ادام اتمک بکله ده
پاشایه بیلیر .]

اخْلَالُ { [ع] خَلَلَ وَبَرَكَ ،
 وَبَرَكَ : سَقَطَ امْك ،
 ابدلك . اكثرثا معنوا باده استعمال
 اولونور : [اورادن برطاش جيقارله سي
 بناي اخلال ايدو .] نه لايقدر كه
 او كاله كرانبه اي معرفت بر محرکه
 سودانك زيرپاي استغناسنه آتيله رق
 شرف و خيئي اخلال اولنسون —
 پڑمرده — اكرم]

« آنده ايليسكه حاجت مكرينه ، اخلالنه »
 (ناني)

احْمَادُ { [ع] آتَشَكَ آلُونِي
 بِاصْدِيرْمَقٍ ، آوِ مَاصِدِ .
 يرمق : اتحاد آه ، شمعك اتحادی ،
 نادراً قوللا نیلشدر .

اِخْوَانُ { [ع] قَارِدَاشِ مَعْنَا سَنَه
 (آخ) ك جَمِي . ديكر
اِخْوَه | جملري استعمال اولونور .
 قارداشلر : اخوان كرام .

[حاصلي اعلان سروردن بشقه برشي
 ايچون طوب آتفه محتاج اولقزير
 مييولرله اخواني اسلامك دائره
 اتحادينه جمع ايلدك — كال] كال محبت
 و صداقتله توفوشيلان دوستلر ، رفيقلر :

[اخوان آراسنده تكلف اولماز]
 سوزي مشهوردر . [بعض اخوان ايله
 برابر جمعه كوني كاغد خانه كيتدك .]
 عريسده اولديغي كي (اخوان) ديه
 قوللا نيله ماز . (اخوه) نادراً استعمال
 اولونور . ثانياً واسطه العقد خلان
 وامامة سجه اخوان اولان جناب ماهر

عرض اخلاص ، كال اخلاص ،
 اخلاصكارانه ، [سورة اخلاص = قل
 هو الله سورة شريفه سي] عريده
 اولديكي لسانمزده خالص قيلق
 معناسنده قوللا نيله ماز . [ناطقه الهامك
 تقرير كوزل ايدى . تحريري فنا
 اولدى ايله قباحت بنده كره عائددر
 باقي اخلاص افندم — پڑمرده —
 اكرم]

« قصيده برهانه ، هم غزل افسانه در انجق »
 « غرض اخلاصى صدقيه خاك پايه انهار »
 (نفى)

« حضرت شارع خاص الخالصك »
 « يعنى اول دريم اخلاصك »
 (خاقاني)

« مادام اخلاصدر اساسي »
 « معذوراوله وارسيده خطامي »
 (مقدمه)

« ايلدي بي آب حيرت كوكلي درد فراق »
 « اولدى مانع عرض اخلاصه كال شديق »
 (لا)

اِخْلَاصُ پَرُوْرُ { [ف] اخلاص
 صاحبي : [بندۀ

اِخْلَاصِ پَرُوْرُ ، اخلاص پرورانه اخلاص
 صاحبه لايق صورتده ، اخلاص
 پروري = اخلاص صاحبكي و اخلاص
 الزام ايديجيك ، اخلاصتد = اخلاصلي
 و اخلاص صاحبي ، اخلاصمندانه = اخلاص
 ايله متصف اولانه ياقيشه جق طرزده ،
 اخلاصمندی = اخلاص صاحبكي و اوگا
 منسوب .]

« قبله اخفا افتد ارك عجزه محول اولماسون »
(ناسق كال)

« حرامى عشقك آثارىنى اخفا ميد رستم »

« اسير بختى ريك اولدين اعاميد رستم »
(پرموده — اكرم)

اخفاف { [ع] برشنى خفيف اتمك }
§ بر آدمك كمر حيشنى

موجب صورتده حركت اتمك معالرينه

ايدوكى بعض لغت كتابلرنده حرز و اشارت

اولونش ايسده لسانزده برنجى

معناده « تخفيف » وايكنجى معناده

« استخفاف » زياده قوالايلير . بولغله

هيچ قولانيلاز كيدر .

اخقيق { [ع] تزلزلات و اسباب }
§ سائر ايله - طمع اوضده

پيدا اولان ياريق ، اخقيق الارض =

ير ياريقى . (اخقوق) ده باق .

اخلاء { [ع] بوشالئق ، بوشالئق ، }
§ تسى و بوش قئلق ، قئلق ؛

بوشلامق ، صالير برمك . برنجى ،

ايكنجى معنارده آز قوللايلير : (اخلاى

بيوت) صوك معناده اكثر يا (اخلاى

سبيل) تركينده استعمال اولونوركه

برمجبوسك ، برموقوفك يولنى آچق ،

صاليرروب سريست براقق معناسنى

اقلده ايدر . (تخليه) بوندن زياده

قوللايلير .

اخلاص { [ع] صفوت قلب ، }
§ استقامت فكر . ريا

ضرمندن عارى عجت ، قلب پاك

و صداقت كاهله ايله دوستلق و قولاق :

« كال مدحى ذكر اولسه عقل فعالك »

« نشيب خاطرينه محل افكن اخطار »

(لا)

اخطارات { [ع] جمع . خاطره }
(كتيريشلر : اخطارات

دوستانه ، اخطارات خالصانه : [اشبو

اخطارات « هر كس حقده كورته سى

لازم كن آداب ظرافت » ايله ختام

بوابور — اقطاف — محمد عطا]

[همده مجلس اداره لوا الخطاب

موقع خصوصنده مصيب اولماسه يدى ،

ملكك عقلاسى مطلقا اخطارات

لازمده قصور اعترلردى — مكتوب —

سرى باشا]

اخطاء { [ع] سمرمك ، سمرمك ، }
§ سمرمك : [ضعيف

البنيه بر آدمى اغديه قويه و مشروبات

معنابه ايله و تبديل آب و هوا سورنيله

اخطا ايدمه جكنى دوكتور بيان ايتدى ،

ضعيف بر چوجفك اخطاسى چاره

طبيعى دوكتوردن سؤال ايتيلير . [

اخفاء { [ع] كيزله مك ، كيزله مك ، }
§ صافلامق ، صافلامق :

[زواللى چوجق اخفاسى صرام اتمك

ايسته دى . فقط موفق اولامدى] ،

[اندلس هر بلرده ايكن بر اسپانيول

دى قاتيسى بر عرب كئبنى اولديروب

دردست اولونماق ايمون فرار ايله دى .

بر باغچه به كيروب صاحي اولان اختيار

بر عرب عرض حال ايتدى . اختيار

باغچه اورته سنده بر كوشكه اخفا

ايله دى — اقطاف — محمد عطا]

صنعت او کړنځ : [تحصیل صنایعه
 اخضا جائز ایسه ده تعلیمه اولی دکدر .]
 اخضایون { [ع] ارباب اختصاص
 مقامنده قوللایله
 بیلیر .

اخضاب { [ع] اوجوزاتی اولی ،
 اوجوزلمه ایشمک .
 الفاظ مستعمله دن دکدر .

اخضال { [ع] ایصلاقی ،
 ایصلاقی : [بویالی
 به نیرک دکر صویه اخضالی لازم
 کلیر .]

اخطاء { [ع] یا کلفی ، یا کلمتی ؛
 دوشورلک : [تلاش ایله نسوانک
 اخطاسی یک قولایدر .] یا کلماز
 معانسه و بوندن مشتق اولان
 (لا یخفی) ی (لا یخفی) اوقومق
 خطادر . § خطا یتک ، یا کلمتی
 مناسنده نادراً استعمال اولونور .

اخطار { [ع] خاطره کتیرمک ،
 کتیرلک : [ارباب صنایع
 نفیسه بی اخطار ایتکه بوتعبیر کافی
 اولدیفندن مقاله نک باشنده اوله
 بر اوزون ترکیب استعمالنه مجبور
 اولدم — اکرم] ، [ادای واجبانه
 غفلت ایدرسم بی ایضا ایدیکز ،
 قصور ایدرسم بی اخطار ایدیکز —
 نطق — سری پاشا]

« برجزه باقوب کلی فصل ایلرم انکار »
 « برقطره ایدر فکرمه عمانلری اخطار »
 (اسماعیل صفا)

اخراج { [ع] طیشاری چیقارمق ،
 چیقارمق : اوادی جبراً
 دکندن اخراج ایتدیلر ، مستأجرک
 حکومت معرفتیه خانه دن اخراجی .
 [بومفاره دن دخی بر جوق آثار نفیسه
 اخراج ایله اوروپایه نقل اولندی
 مرویدر — تدمر خرابه لرینی زیارت —
 اقتطاف] ، [درجه ثانیه ده عکادن
 اخراجی — مجت ثانی — حاکف پاشا]
 « اخذ و تسطیر ایدوب ایتدم اخراج »
 « اوله تا علت عصیان علاج »
 (حلیه سعادت — خاقانی)

اخراجات { [ع] اخراجک جمی .
 اصطلاحاً تجزیه بر
 ملکندن طیشاری به کورتورلک اوزره
 ساتیلان و کوندربان محصولات ، اتمه ،
 اشیا دیمکدر : [اخراجاتی زیاده اولان
 ملککتک ثروتی ده زیاده اولور ، بر
 ملککتک تجارت و ثروتی اخراجات
 وادخالایله مقایسه ایتدیر .] ، [بو
 ولایتک محصولاتدن هر سنه ازمیده
 مدانیه ، صامون و مرصین اسکا لرندن
 وقوع بولان اخراجاتک مقداری دخی
 محال مذکور کمرکرنجه قابل تحقیقدر
 — مکتوب — سری پاشا]

اخشید { [اجعتانی] اسکی خورقد
 و مرغانه حکمدار لریک
 عنوانی . بهادر ، قهرمان ، امیر جسور
 دیمکدر .

اخصاء { [ع] باشلوجه ،
 خصوصی بر فن ، بر

اختیاری { [ع] خواهش ایله ،
مجبور اوله یارق ،
کفی ، رضا ایله : [عمل اختیاری ،
امر اختیاری ، افضال اختیاریه ،
تشیثات اختیاریه .] ، [دلچیلکه
اختیاری سلوک ایدنلرله وداشته
اشترک جلیسته حکم ایدله یلور —
تصور افکار — نامق کال]

اختیاریات { [ع] اختیار
صورتیه ، صرف
اراده ایله وقوعبولان شیلر : [صایقلامق ،
استه مک اختیاریات جله سندن دکلدر ،
کولمک مقوله اختیار یاتنددر .]

اختیسان { [ع] سلوک خیانت ایتمک ،
عهد و امانته عذر
ایله مک : [هر زرده بولندیسه اختیان
ایله دیکندن آرتق استفاده می جائز
دکلدر .] نادرآ قوللانیلر .

اختاء { [ع] محروقات ساتره
بولامه یرق و یا خود اسباب
ساترمه . بنی حیوان ترمک یاقق ،
یاقلق . مستعمل دکلدر .

اخبال { [ع] اوتاندیرمق ،
اوتاندیرلوق : اخبال
نسوان ، اطفالک اخبالی . (تحجیل)
دها چوق استعمال اولونور .

اخذار { [ع] کنج قیزی یاشامانلا .
ندیرمق ، اورتولدیلمک ،
فراجه کیندیلمک : دختر پاکیزه مک
اخذاری . § برعضوک حسن ابطال
ایله اویشدیلمق ، اویشدیلمق .

« لایقم هر جوره کیم قوبدی المده دامنک »
« چکدیکم محمول دست اختیار مدربتون »
(لا)

« اختیار ایلر ایدم بر سرفردور و دراز »
(نفی)

« یوقسوللی اختیار ایدردی »

« یوقلای ایله افخار ایدردی »

(نعت شریف — خاقانی)

« جهان کله ده کیمکنده اختیارم یوق »

« نیم نیم دیه جک المده برمدارم یوق »

(نابی)

« سوبو سوق ایله بن هی سائق تقدیردر »

« کیسه مک دستنده یوق راغب هنان اختیار »

(راغب پاشا)

« حسن اولور کیم برکور شده اختیار الدن کیدر »

(لا)

« ایله ییم اسکه کی فی اختیار »

« سیل سخت ستمله وکار »

(وحید)

« بوشوق ایله یکدی روز کارم »

« دستمدی دکلدی اختیارم »

(لا)

« حرم کخنداسی قوجه اختیار »

« باقار دونه دولابه لیل و نهار »

(عزت ملا)

« سن جوانسک سودیکم بن اختیار »

(کمال پاشا)

« ایشیکمنده کوزی یاشلی عاشقک بیک وارا یکن »

« توحاتم بیک یشا ییایی ایتدک اختیار »

(حسن)

اختیارات { [ع] منتخب و محار

اولان و قتلر ، قتلر ،
عملار : [تقویلمک احتیارات قسمته

باقی .]

اولونور : [تفهيم صرام و تقدير كلام
اولونمه يه جق محله بهوده سويلمكندن
ايسه اختيار سكوت ايتك اولي در ،
اختيار عرت ، اختيار محنت] (انتخاب)
ايله فرقليدر . او ، بونك يرند قوالا -
نيه مژ : [آگئق ، آگئيرمق براولديني
ايچون — آندير — ده « آگار »
کي كاف ايله يازلق لازم کليرسده
، آئوس اولان صورت املا اختيار
اولدي — پڑمده — اکرم]
§ اراده معنایند قولاتيلير : [اسان
اختياريله تشبث ابتدکی برابنده ضرر
ديده اولسده کيميه برشي ديه من ، §
ياشلي ، قوجاش ، پير : اختيار
اولدي ، اختيار لاق = قوجاشق ،
ياشلي اولق ، اختيارلق = ياشليق .
اختيار مجلي = برحلك ، برکويك
ياشلي لردن صرکب اولان هيئت .
مذکري ، مژئي تفرقه لزوم بوقدر .
ياشلي ارککده ، ياشلي قايده ده
(اختيار) دينر قادين ايچون قاعده
مرييه تطبيقاً آخريته (ه) وضعي
جائز دکلدر . يعني قادين ايچون
(اختياره) ديمک عبثو : [واري
اولمايان اختيار خاله سنک عظيم ثروتدن
حصه دار اولق — پڑمده — اکرم]
« خير و شر جمله حقه راجعه »
« کيميه اختياری الله دکل »
(لا)
« چوقدر اگر چه درد و بلاي محبتک »
« امانه چاره الله دکل اختيار من »
(روي)

اختلال امور = ايشلرک بوزوقاني . جمی
(اختلالات) در .

اختيار : [ع] خيبر اوزلفك ،
اختيار : قاياروب مايه لئك :
[اختيار مجين = حيرك مايه لغه سي .]
§ شراب اوله جق مايه قاينا يوب درجه
لازمه ي بولق : [اختيار شيرج =
اوزوم سوينك قاينامه سي .] § قادين
باشنه اورتو اورتوئك ، ياشق طوغتي :
[اختيار نسوان ، اختيار خانون .]
عريده قادينلرک باشلرينه اورتدکاري
صارغييه ، بازه (خار) دينر . جمی
(خَر) درکه ترکجه (باش اورتوسي)
(ياشق) بونك مقابليدر .

اختتام : [ع] سوپورمك ،
اختتام : سوپورمك : اختتام بيت
= اوی سوپورمك ، طريقت اختتامی
= بولك سوپورله سي . (تنظيف)
ايله پينلرنده فرق واردور او ، ده
قوتليدر . بونادور استعمال اولونور .
اختلاق : [ع] نفس آلاماق
اختلاق : بوغولق : اختلاق امه .
اختلاق رحم = امراض عصبیه دندر .
خسته ده اتار فلج ايله برابر بوغاز
طباقير کي بر حال اضطراب بخشا
حاصل ايدر .

اختيار : [ع] سيمک ، سيمک ،
اختيار : سچوب آئق ، سچوبوب
آئق . اکثراً مضروبانده استعمال

« باشلار اوزمادن اختلافه »

« اوضاع عموم ایله خلافة »

(لا)

اِخْتِلَافَاتُ { [ع] جمع ، اختلافات :
[اختلافات دوليلهك]

اسباب ، اختلافات هوايه . پينلرنده موجود اولان اختلافاتك ازاله سيحون يكيدين مذاكراته ابتدار ايدلشدور . [يوقسه دنياده برتقس الامر موجود دكلدرده حقوق وآلك اختلافاتي صرف مصنوعات بشر دئميدر ؟ — مقاله حقوق — كمال]

« اختلافات شئونات جداول كي در »
« بحر توحيد آفكار جمله مجرا برور »
(رئيس الكتتاب خيري)

اِخْتِلَاقُ { [ع] يالان پيدا ايتك ،
اختلاق : اويدورمق :
اختلاق حوادث ، اختلاق اراجيف .

اِخْتِلَاقًا { [ع] اختلاق سورتيله
اويدوردوق : بوحوادتي
اختلاقاً سويله ديكي وارسته اشقبامدر .

اِخْتِلَاقِيَّاتُ { [ع] اويدورمه
اوله رق سويله نيلن
يالانلر : [رومانچينك اختلافاتي افساد
اخلاق ايدور .] [اصحاب دستار بر
آلاي ساخته وقارك اختلافات
اباهريبانه لرني صماخ اعتباره آلان ..]

اِخْتِلَالُ { [ع] بوزو قلق ،
قارشيقق . انتظام سزلق :
اختلال دماغ = بين بوزو قلقی ،

بدخوي اوليشي نهايتي موجب اختلاف اولدي . [استسمالي اندر در .

اِخْتِلَافُ { [ع] مخالفت ايله مك ،
بري ديكريله خلاف
اوزره اولق ، بربرينه اويماق ،
اويوشماق ، بر حالده طورماق :
[اختلاف آرا ظهور ايتكله مذاكرات
جاويه قيمه سز قالدی ، اختلاف افكار ،
اختلاف طبایع ، اختلاف مجتهدین ،
اختلاف امت ، اختلاف فيصول .]
(تَخَالَفٌ) (مَخَالَفَةٌ) (تَخَلَّفَ) ايله
پينلرنده فرق بولونديفندن بو معنده
قوللائيلايدور . بونلرك معا و موقع
استعماللرينه دقت اولونغي كركدور :
[چونكه اسلاميت وحدت كله يي امر
ايدر ، جنسيت و لسان كي عوارضي
دنيويه يي وسيله اختلاف ايتك قطعياً
ماندور — تصوير افكار — كمال] ، آنلره
ديه ييليري يم كه : صنعتك مقصدي
كوزلاكدور . كوزلاك ايسه بر شيشه
منحصر دكلدر . شكله طائد اولان
منسرب اختلافي طبعته مك ، صنعتده كي
ماهيت حسن مجردي بوزمه سز — برمرده
— اكرم] . [« اِخْتِلَافُ امْتِي رَحْمَةً »
حديث شريفده كي اختلاف ، اعلان
حق و صواب ايچون بحث و مناظره
معناسته در —] .

« خالق اختلاف ليل و نهار »
« ايله مش كاشتي حكمتزار »
(معلم ناسي)

اولان اویقو زمانی قصر صورتیه
اختلاس ایده میلدیکی اوقات خالیه بی -
مکتوب - سری پاشا .

اختلاسات { ا | ا | اختلاسل :
اختلاسات کلیه سی ظهور اتمکله درحال
ایشدن ال چکدرلشدو . [اشبو
وظیفه تفتیشی لایقوله ایضا ایدرلرسه
فمدیکی قدر اختلاسات و سواستمالات
وقوعنه میدان وبرمه مش اولورلر -
مکتوب - سری پاشا .

اختلاط { ا | ا | قاریشقی . قاریشوب
بولونوب قونوشقی : [اهل وقار
اجلاقی ایله اختلاط اتمزه اوباشان ایله
اختلاط ایدن حسن اخلاقدن محروم
قالیر ، دائمی ارباب کمال ایله اختلاط
ایتمه لیدر .

«اختلاط ایتمه آتی شرمنده ایلر سیرتم»
(فضولی)

«اختلاط اتمه فرومایه ایله»

«مبتدل زهره سی پس پایه ایله»

(وهبی)

«لیل بر انبساطگاه سکون»

«روز بر اختلاطگاه شتون»

(معلم ناجی)

«یارب بو نه اختلاط و الفت»

(لا)

اختلاع { ا | ا | قادین مهربندن
اختلاع { واز کجوب یاخودفصله
بدل ویروب قوجه سندن بوشانقی ،
فسخ نکاح ایتدیرمک : [دامادک

کوریلور ، البته برچوجفک اختلابی
ممکندر . [نادراً قولالایدیر .

اختلاج { ا | ا | سکیرمک ،
اختلاج { چاریندی پیدا اولوق .
اعصابک حررفی سینگیرلر اوینامه سی ،
چاریندیسی . اختلاج عین - کوز
سکیرمک ، حمی [اختلاجات] در .
بعض ذوات اختلاجاتک احکام مخصوص -
صه سی بولوندیننی ظن ایدرلر . کتب
قدیمه ایچنده بو احکامی جامع بعض
کتابلرده موجوددر . [اولاری آب
روان ، تعدیلرده «شلاله ماری» ناهنی
ملاحث نادرالامثاله تردیف ایده رک
اودرجه صاف ، اودرجه پاک نظر
کوزلره مالک آلفونسینک بر زمانلر
اختلاجلر ، سقوطلرایله مختل - لادام
اوقاملیا - احمد راسم]

اختلاس { ا | ا | قایمق ، قایلق :
اختلاس { لسانزده ایکی صورتله
مستملدر . بری اموال امیریایی چالقی ،
آشیرمق . دیکری ده بولوق معناسنده
قولالایدیر : اختلاس فرصت ایده -
مدیکندن بحثله عرض معذرت ایدیور ،
اختلاس وقت ایدوب بردنمه اولسون
مکتوب کوندره مدم . [اداره
مندوغندن التي بیک غروش اختلاس
ایدلیدی . [بریالم تفنیک بوشالدوب
ومتریس آله جقلری عجلده اعداد
اولسان طویلری اختلاس ایدوب
- روضه الکاملین] ، [ایشته بو
عبد عاجز ، استراحت وجوده مخصوص

جبهه § ماقال چيقمه باشلاق، يوزده
قيل ظهور ايله مك : اختطاط امرد .
اختطاط جوان .

اِخْتِطَافُ { [ع] قاعتي ، قابلي ؛
[م] ماديات ومسئولياتده

قولالايير : [جوجمك النذن مجيديه بي
اختطاف ايتدي ، اختطاف حوادث
مقصديله كيرمه ديكي قابو يوقدر ، او يون
آراسنده آتيلان طوليك — يره دوشمه .
دن — اختطافي قولاي دكلدر ، بويله

برحوادثك اختطاف .] قالماشديرقي :
[قوتل ضياعي الكتريقي اختطاف ابصار
ايدر .] بو معناده (خُطِفَ) ده
استعمال اولونور . عرييده كي معافي
سائره بي لساغرده قولالاييله ماز .

اِخْتِطَاءُ { [ع] كيزله نمك ،
[م] صافلانمق : اختفائي

حشرات = موسم حريقده هوالمك
صوغوقلني اوزرينه بوجكرك كيزله نمي .
[چكه باشلرندن ياقاره طولغري نجاوزه
حاضرلانا خفيف صاريلقلر نظرندن
اختفا ايدمه ميورلر سده اختفا ايتكده
ايسته ميورلردي . — پرمده — اكوم]

اِخْتِلَاءُ { [ع] تازه اوت نيمك ،
[م] قوپارمق . تركجه كوچك

لغت كتابلرنده شهاب چكلمك ، اختيار
خلوت ايتك معناسنده كوسترله سي
خطادر . اومعناده قولالاييله ماز .

اِخْتِلَابُ { [ع] آلا آتمق ،
[م] آلداتلق : [ا] اكثريا

اصنافك مشقيرلي اختلابه چالاشدقلى

اِخْتِطَابُ { [ع] بويانمق ، رنگلنك :
[ا] هايدى منكام
شبابنده صاحي ، صاقالي آغارمش
اولانرك حنا وسائر درلو بوي ايله
اختفائي اعتياديديشلرينه يرشي ديمه بيلم .
يا او ، سنى اللى بي ، القشى ، يمتنى چكمش
ساخورده لك اختفائي ترك ايتيه يشلرينه
نه ديلم !] ، عرييده اولديني كبي
تأهله ، اولمكه دعوت اولونمق
معناسنده قولالاييله ماز .

اِخْتِضَاعُ { [ع] سرفرو ، تواضع
[ا] ايتك . آچاق كوكلانيك

كوسترمك ، كوكللي آشاغي ايكك :
[ارباب اختضاع مقبول انام اولور .]
(خضوع) ده جوق قولالايير .
معافي عرييه سائره سي لساغرده مشتمل
دكلدر . [عصرنده فرط احسان
واختضاعي ضرب مثل حكمتي آلمش
ايدى — مشاهير اسلام — جيد وهي]

اِخْتِطَابُ { [ع] نكاح ايله
[ا] ايسته مك ، ايسته لك :

[همشيرهي اختطاب ايتدي ، بسلامه نك
اختطابي اوزرينه جهازيني تدارك ايتك
لازم كلدي .] خطبه او قومق ، ايراد
ايله مك معناسنده قولالاييله ماز .

اِخْتِطَاطُ { [ع] صبير چككم ،
[ا] چككم § حد وضع

ايتك . ايدلك : [اختطاط اراخي ، بوستانك
اختطاطي .] اومعناده (تَحْطِيطُ) زياده
قولالايير . § انسانك يوزنده چيزكيلر
بيدا اولق : اختطاط وجه ، اختطاط

میت و خدمت آنمکده سین — بر مرده — اکرم]

اِخْتِرَاعِي { [ع] اختراع صورتیله ،
کتیرلش اولان سوزلر : بو حوادث
اختراعی اولمیدر ، قهرات اختراعیه .
جَمِی (اِخْتِرَاعِیَّات) دره : [اختراعیات
متشیخانه ، اختراعیات متبصصانه .

اِخْتِصَارٌ { [ع] قیصالتیق ،
اِخْتِصَارٌ { قیصالتیق ، اکثریا
سوزایجون قوللانیلر : اختصار کلام ،
لا یجیه تک اختصاری . علی طریق .
الاختصار - قیصالتیق یولده ، قیصه
کیمک اوزره . ینه بو معناده اولان
(اِيجَاز) فن بلاغه مخصوص تعبیراندندره :
[مرض اعتذارده اختیار اختصار
ورجای افزایش حسن توجه و محبت
عالیه لرته ابتدار قلندی — مکتوب —
سری پاشا]
« اوصاف پادشاهی چو حصره مجال یوق »
« نوعی بتر اوز آتمه سوزی ایله اختصار »
(نوعی)

اِخْتِصَارٌ { [ع] اختصار صورتیله ،
اِخْتِصَارٌ { قیصه اوله رقی : اختصار
بیان ماده ایتدی ، تلفرافنامه ایله حادثه
اختصاراً بیلدیرلشدیر .

اِخْتِصَاصٌ { [ع] مخصوص قیلقی ،
اِخْتِصَاصٌ { اولقی یعنی خاصه
منتسب اوانقی ، انتسابی بولونمقی ،
برشی بر آدمه و یا خود بر آدمی برنسنه

مخصوص قیلقی : [سرورینک منظوم
تاریخ سوله مکده کی اختصاصی مسلدور ،
نفی قیصانده ارباب اختصاصک
پیشواسیدر ، اوزات عالی به اختصاصم
یک قدیمدر ، کندیسنه اختصاصی
بولوندیندن اوله لا ایلایانه اداره لسان
ایدیپور .] ، [مجاهد غالب فاتح
معالی مناقب حضرتلرینه محب حقیقی
« جای » طرفندن شو وجه ایله عرض
اختصاص ایله — مولانا جای طرفندن
حضرت فاتحه مکتوب — معلم ناجی] ،
[احکام دین اسلامده ایسه ، کیزلی
برشی یوفدیرکه ارباب اختصاصه خاص
اولسون — مکتوب — سری پاشا] .

« بئلکدن او بنده بی خلاص ایت »
« شایسته بزم اختصاص ایت »
(لا)

اِخْتِصَاصِیُّونٌ { [ع] بر علی ،
اِخْتِصَاصِیُّونٌ { برمی ، برصفتی
الحاصل برشی صورت مکملده اوکره نوب
مهارت و اختصاص پیدا ایدنلر :
[معمار سنان فن انشا و معماریده
اختصاصیوندن ایدی ، فن طبعده
اختصاصیوندن اولمایای بر آدمک
مداواتندن استفاده اولونه ماز .]

اِخْتِصَامٌ { [ع] خصومت ایدنیک ،
اِخْتِصَامٌ { دشمنک حاصل ایتک ،
عداوت پیدا ایله مک : [التزام اختصام ،
هروقت هر کسه قارشی ترک اختصام
ایدن کارلی حیثار .]

اختیار { [۵] اور تو انک ، پردہ
 طونق ، ستر ایلہ مک .
 استعمالی اندر در .

اختراع { [۴] خدعہ ایتمہ ، جیلہ .
 کارائی ، دوبارہ جیلق :
 [ارباب بصیرتہ قارشئ اختراع ایلہ
 ایش کوریلہ من .] ، [ارباب ناموس
 اختدای قبول ایخر .]

اختراع { [۴] مثلی اولمابان ،
 کوریلہ بن برشی وجودہ
 کتیرمک ، اولہ برشی وجودہ کتیرمک :
 [صنعت طباعتی « غوتابغ » اختراع
 ایلہ دی ، فوتوغرافی « ایسون » اختراع
 ایستی ، مکرر آتشلی تفنگک اختراعی .]
 اختراع اراجیف = یالان حوادث
 اویدورمق .

« جمشید کورسہ بزم اراذلہ بادہ بی »
 « بی شک تأسف ایلر ایدی اختراعہ »
 (نانی)
 « نابیہ بو اختراعدر خاص »
 « تسام ایدر آئی اهل اخلاص »
 (لا)
 « بی مثل ایسہدہ بو اختراعی »
 « یوق کیسہ نک آندن انتفاعی »
 (مقدمہ)

اختراعات { [۴] اختراک
 جمعی : اختراعات
 جدیدہ . [اختراعات بشرک اشرفی
 ومدنیت حاضرہ دہ کوریلان کلاک سبب
 اصلیبی عد اولور — کال] ، [حالادہ
 بونجہ اختراعات و کشفیاتک میدانہ کلستہ

افندی کاتیدر [جملہ سی بر جملہ
 اخباریہ در .

اخبارنامہ { [۴] موجب جزا
 بر حالک مرجع
 رسدینجہ بیلغہ سی مقصدیلہ رسماً ویریلان
 ووقارہ .

اخباریہ { [۵] بر مادہ نک ، بر
 شیک مخبرہ ویریلان
 اجرت ، بخشش .

اختباء { [۴] اعتنا ایلہ صابلا یوب
 کیزلہ مک ، اوصورتلہ
 کیزلہ نک : [اخباری تصدقات ، خبرلی
 برشیک اخباری جائز دکلدر ، خاش
 داغما آثار ملنٹکارانہ سنی اختبایہ
 ساعیدر .]

اختیار { [۴] آدمی اپنی بیلک
 ایچون صینہ مقی ، یوقلا .
 یوب دہنہ مک و دہنہ نک . بو مختصر
 اشخاصدہ ، (تجربہ) ہم اشخاص ، ہم
 اشیادہ قوللا ییلر : [اختیار اختیارہ
 طبایح اختباری .]

احسان { [۴] کیزلی سوبیلہ نیلن
 سوزی قولاق طونوب
 دیکلہ مک : [تربیہ و آدابہ منافی اولان
 اختتالہ متفور ارباب کالدر .]

احسان { [۴] ختام بولق ، تمام
 اوانی ، بیتہ ، صوگہ
 ایرمہ : غلطہ ساحلندہ کی ریختمک
 اختتامی ، افشا آتک اختتامی .

احسان { [۴] عادت معروفہ
 اسلامی اجرا ایتمہ ، سنت
 اولق ، ختان ایدلہ : اختتان صیان .

اِحافَه { اء | قورقوتقى، قورقو -
دلى : | اِحافَه اشرا،

اطمالك اِحافهسى جائز دكلدر . [

(تَخْوِيف) دها شدتلى اولديغندن

بجازه قصد اولونان موقعده استعمال

اولونلدر . [صورت اِحافهده قهوات

فاسدهدن غرضى مجرد تكليفنى قبول

ايتدیره بياور ايسه - بر مسوده -

حاکف ياشا [، . . رعاياى اِحافه

ايله بر مقدار شيلرنى آلتى ظن ايدن قبا

دييلر دليکاره صوقلوب ميدانه چيغه

مديلر - قوجه سكبان باشى [.

اِحامَه { اء | چادر قوروق :

[موسم صيفده يايلاغه

چيقلار ورايه واصل اولونجه ابتدا

اِحامه ايله مشغول اولورلر . [

اِحْبَاء : [ه | اورتوب كيزله مك

اِحْبَاء { ه | اورتوب باصوب آتتى

سوندرمك . نادرا استعمال اولونور .

اِحْبَار : [ه | خبر ورمك ،

اِحْبَار { وىرلك : [سلايكه

وصولنى تلفرافله اخبار ايتدى، كيفيتك

اخبارى كند ييسنه ثليه ايدلدى . [

[طرف والاى فتواى ساهيه اخبار

ايتديكم جهته اكر محاكمه دعوت

ايدرلر - لايحه - رشيد ياشا [

« نه در عجب سبب حيرتك نه در دردك »

« كال لطفك ايله قيل كينه گه اخبار »

(نديم)

اِحْبَارِي { اء | خبره منسوب،

اِحْبَارِي { متلقى، صرفيه فعالرك

روايتى مفيد اوليشى . مثلا [احمد

« التفاتكله بودل مرده بى ابتك احيا »
(نغمى)

« قالبى جان ايدى لطف ايتك احيا ايتك »

« قرب رخساركله اى روح روان آيتنى »

(طالب)

« عمرك افزون ايدى الله تعالى ديلىم »

« التفاتكله بودل مرده بى ابتك احيا »

(نغمى)

« تنظيم غزلده برده نغمى »

« بروادى خاص قيلش احيا »

(لا)

« جهانى انچه ده مدادى دمدم احيا »

« نى خامه مكر آب حيا ايله مر بادر »

(نغمى)

« ايتدى هنر آوران اعجاب »

« احياى علوم دين اسلام »

(مقدمة ادبيه)

« احيا ايدركولشلى پوزمهده كوكلى »

« ديمزى حسن پاكته مأجور غنده در »

(پوزمهده - اكرم)

« هم اولدور و افتاده سنى، هم ايدرك احيا »

« مخصوصدر اول آفته اعجاز محبت »

(نغمى)

اِحْيَاي مَوَات { اء | معموره دن

اِحْيَاي مَوَات { بيمد اولوب

ساحي بولونمايان وسورلوب اكيته مش

اولان (آراضى موات) ي زراعت

قابل حاله كتيرمك كه تركجهده اوگا

« ترلا آچق ، آچه » دييلير .

اِحْاذَه { اء | طرف حكمداريدن

اِحْاذَه { برينه حاله اولونان محل،

نيار { قالقك طوته جق برى . الفاظ

مروغه دن دكلدر .

«رنگ شفق دکلدر هر صبح اولان نمایان»
 «عکس آتش ارغوانک آفاقه اجراری»
 (لا)

اِحْنَاءُ { اء } رحم و شفقت ایتک ،
 اِحْیَاءُ { مرحله آجیق : احای
 ایتم : قزایه احنا موجب لطف حدادر .

اِحْناج { اء ا بر شیء بر طریقه
 اکیلمک . احناج غصون ، تیمورک
 احناجی - طاو و کچمه دن - ممکندر .

مجازاً لاقیردی بی آجیق و ملوغری
 سویله مه یوب سوزی ازوب بوزه رک
 سویله مک مناسنده دخی قوللانیلیر :

[فلانی اوراده موجود کورنجه کتم
 ایله احناج کلام ایتدی طوردی .]
 عرییده اولدینی کی کیزله مک ، سکون
 بولق ، سرعت ایتک معنارنده قوللانیلده .

اِحْناق { اء } غضبیلایر مق .
 فوق العاده خشم و کین

پیدا ایدلک : [اهل ناموسی بلا سبب
 ختمیر ایله احناق ایدن بلاسی بولور ،
 خرطومه ایکنه باطیروب فیلک احناق
 آساندر .] عرییده معانی سائریه ده
 دلالت ایدرسده لسانزده معتبر دکلدر .

اِحْتِ { اء } غضب ، محنت ، کین پیدا
 ایتک . غرض وحدت ایتک .

طاووغیناق : [احت ذاتیه بی وظیفه
 رتمیه به قاریشدیری قطعیاً جائز دکلدر .]
 بونک جمی اولان (اِح) نادرأ [احن
 وحن] طرزنده استعمال اولونور .

اِحْیَاءُ { اء } دیرلتمک . دیرلتمک :
 احناج مسیح امواتی احیا ایلدی .

امواتک احیاسی قدره الله مخصوصدر ، [:
 بر حاجزی ، بر فقیری ، بر محتاجی
 دیرلدرجه سنه ایتک ولفظ ایتک
 واوله برآمده اوصورتله ایتک ایتلک :

رضاء لله اثار خیریه وجوده
 کتیرمک ، کتیرمک : [مرحوم غازی
 حسن پاشا یکی محله بی - باید پردینی
 چشمه ایله - احیا ایله متیدی ، یوسف

کامل پاشا مرحوم ایله زوجه سی مرحومه
 زینب خاتم اسکدارده برخسته خانه احیا
 ایدیلر ، ذکر الله ایله احیای لیل ایدر ،
 ایله قدرک احیاسی .] احیا کرده -

وجوده کتیرلش - باید برلش :
 اسکدارده کی آيازمه جامع شرعی - ممکن
 سلطان مصطفی ک احیا کردد سیدر .

احیا کیمه سی - ارباب طریقه ک ،
 دروینارک درگاهلرده ذکر الله و تحیات

ایله مشغول اولدقلری کیمه . (احیا
 اولق) ماده سی قوللانیلدی . برده
 معنای مصدری بی قصد ایدره رک همزه مک
 فتحله او قومق بوس بتون غلطدر :

[طولایه جنک شیلرده عمومه بکتندیر .
 یله جک بر عباره جک ظهیر ایدرسه ،

بنی دکل نامی احیا ایتش اولورسک -

[کال]

« عفو ایدوب قلبی احیا ایله »

« بکا لطف کله تجیلا ایله »

(خاقانی)

انصاف عندنده دائماً حقاك احقاق
ملزمدور . [

احكام { [۵] متين و محكم قيق ،
قيليق : [احكام احكام
شرعيه ، احكام قانونيك احكامي .]
اكثرياً معنويانده قوللانيلير . ماديانده
(تحكيم) زياده قوللانيلير . نادراً
(احكام استحكام) طرزنده ماديانده
دخی قوللانيليرني كورلشدر .

اخلاء { [۵] طائيلاندير مق ،
طائيلانلشدير مق : [احلاي
لبن = سوتك شكر قار يشدير يلوب
احلاي ، اثنای معاورده . بعض فقرات
لطيفه ايراديله سوزي اول قدر احلا
الدي كه .]

اخليل { [۵] اصطلاحات طيبه .
ذندر . آلت تاساك دليكي ،
مجرای بول . مهنك اوچنده كي ايجك
دليكنه ده دينير . مخرج اللبن كه سوت
چيقان دليك .

احماء { [۵] برشي قيزدير مق ،
آتشده قيرغين ايتك .

احمال { [۵] برشي بوكلكمك ،
بوكله تلك : [بر حيوانك
چكه مه جيكي بوكي برآدمه احوال ايتدي ،
يالیده كي اشياك معونه احوالي .

احمرار { [۵] قيزار مق ، قيرميز يلاقق :
احمرار كل ، احمرار شفق .
پلک زياده قيزار مق معناسنده (احمرار)
قوللانيلير .

[احضار لوازم سفره ، مغلزونك
احضاري ، قاتك احضاري .] احضار
يوصلهي = محاكم حقوقيه دن مدعي
ملك و يا خود بر شخصك جلي ايجون
اوچيني دفعه كوندريلن دعوتنامه
رسمي . احضار مذكوره سي = بر
آدمك جبراً محاكم جزائيه به كتيرله سي
ايجون كوندريلن جلبنامه رسمي . احضاريه
خرجي = بو مثللو دعوتنامه لري
كوتورن مباشره ، عضره و يريله جك
پاره .

« بو قشر دركه جله حيوانه روز شب
» احضار رزق و توشه ايجون ايلرا ايتماك
(لا)

« بزمك كلدكجه طشت و تنيع ايلدر احضار شمع
(رياضي)

« سرور اسر لوحه اوصافكي تذهيب ايجون
» ايلدي دستنده بر آلتون ورق احضار شمع
(رياضي)

« ديدم سز قوناقچي كي كينه كز »
« مقدمجه احضار جای ايسه كز »
(عزت ملا)

اخطاظ { [۵] طاللي آجيق ،
نصبي چوق اولق .
الفاظ مستعمله دن دكلدر .

احقاق { [۵] حق ايله خصمه غالب
اولق ييني شرع و قانونه
تطبيقاً حق يرته كتيرمك ، حق يرته
كتيرمك . دائماً (حق) لفظيله برابر
استعمال اولوتور : [احقاق حق ايجون
چالیشان البته مأجور اولور ، اهل

(عدد واحصا) و (عدد وشمار)
 کبی کهنه و خاییده تعبیرل قوللاناملیدر.
اِحْصَادُ { [ع] اکبتی ، اوقی
 بیحک ، بیحدیرمک :
 « احصادمز روعات »

اِحْصَارُ { [ع] قیسه اولق ،
 قیصالتق . مریده
 اولدینی کی آدمی تفتیق ایتک ، ایشندن
 آلیقویمق ، اطراق آلق مغز الزنده
 قوللانیرلهماز : [اداره مخصوصه تک
 اصلاحی حقنده قومیسینونجه تنظیم
 و تقدیم قبلان لایحه مفصله تک احصاری
 طرف ریاستیناهیدن امر ایدلدی .]
اِحْصَاصُ { [ع] حصه ویرمک ،
 ویرلک و بابلاشتیق .
 بابلاشتیق : [شرکجه احصاص حاصلات
 اولنه جنی ، غنائمک احصاصی .] آز
 قوللانیلیر .

مریده اولدینی کبی (عزل)
 مناسنده استعمالی جائز دکلدر .

اِحْصَانُ { [ع] برمحلی متین و محکم
 قیلق ، بربر محکم و متین
 قیلق : [احصان مواقع عسکره ،
 بکرش شهرینک آهنین طایبه لرله احصافی
 مقرردر .] مریده اولدینی کی زوج
 زوجینی نامحرمدن صاقلامق و قادین
 نامحرمدن صاقلانق معنارنده استعمالی
 شایع اولماشتدر .

اِحْضَارُ { [ع] حاضر ایتک ، ایدلک
 و حضوره کتیرمک ، کتیرلک .
 اشخاص و اشیاده استعمالی جائزدر :

و کوندوز دقای افزونتری عمرواجلال
 جناب ولی نعمت اعظمی بی تکرار ایله
 تزین لسان ایتک بر فریضه مقدسه در .
 بونک جی (احساندیکان) در :

« وار یری طولدیه مدحکله جهان »
 « منقبت خوانکدر احساندیکان »
 (معلم ناجی)

اِحْشَادُ { [ع] انسانلری بریکدیر-
 مک ، انسان بریکمک .
 استعمالی اندردر .

اِحْصَاءُ { [ع] صایق ، صایلق .
 « شمار نعمتده بیوفادر لشکر اعداد »
 « شای قدرتنده نارسادر سلم احصا »
 (نای)
 « احصای ثنایه یتسه قدرت »
 « فوت ایتز ایدی شهورسات »
 (و صاف)
 « یوقدر شمراسنه خصوصا »
 « امکان حدود عدد واحصا »
 (لا)

« انبای دما ایله مان صدق ایله وصی »
 « ممکن دکل احصای مزایای خلافت »
 (شیخ وصفی)
 « کر حدینه یوقسه حد واحصا »
 « شکر ایت که زبان بحز کویا »
 (شیخ غالب)

« کندی کافر جایگاه ایتدی جسمی بتدی ایش »
 « بک دو تاریخ ایلم احصا که نه کدر نه پیش »
 (سروری)

« هر شعر ویرشده شام ذی شان »
 « هم رتبه ویرردی همد افسان »
 (لا)

« اشته بوسیله در که شاهان »
 « آتش شعری غرق احسان »
 (مقدمه)

« فیض احسانی مؤثر اوقد و عله کیم »
 « هر کدا مشربی بر حاتم دوران ایلر »
 (جوری)

« آردینه دوشدی دیدی لطف ایت یکیت »
 « ایتدی که احسانی اتمام ایتده کیت »
 (وحید)

« جر ایچون آچدقده کف افتار »
 « اول کئی احسان ایدوب ایتدی فرار »
 (وله)

« دیلار ندن سیم وزر اکسیک دکل »
 « الار ندن کلز احسان ایله مک »
 (ادرنه لی علی)

« اول شوخ دریغ ایتدی تقد و صال »
 « خواهشکر احسانی مان برین اولایدم »
 (نابی)

« احسان خدایه مانع اوله »
 (کمال)

« احسانات » { [۱۶] جمع . احسانر ،
 حریقز دکان احسانات سنیه شاهانه
 مظهر اولشلردر .

« احساندیده » { [۱۷] احسان کور .
 مش . مظهر صروت
 اولاش : [۱] باب صرحت نصاب هایوک
 برشده احساندیده سی ایچون کچه

اولونه جتی برچوق تشبیهاتی ایله برابر
 هر قوی وجدانه بر نشوه افتار
 احساس ایدر - فنی - کتابخانه ابو الفضا
 احسانات { [۱۸] جمع . حس
 ایتدیریشلر . حس
 ایتدیریشلر : احسانات مؤثره ،
 احسانات شفقته و روانه .

« احسان » { [۱۹] عربیده ایلک ایتک ،
 ایتدی و کوزل باقی ، یا خود
 ایتدی ایتک معنارینه در . لسانزده بو
 معناری معتبر دکلر . یا لکز حسن
 معامله و ایلک ایتک معناسنده نادر
 قوللایلیر . مثلاً بحقی نک شو :

« ایلرم احسان اسات ایدنه »
 « سرفدا حقه اطاعت ایدنه »

پننده کوزلدیکی وجه ایله استعمالی
 زمانزده منجور حکمنده در . لسانزده
 الیوم معانی آنیه در قوللایلیر .
 عطیه و بخشش صورتیله ویرمک ،
 ویرمک : غایتله کوزل بر ساعت
 احسان ایتدی . اوله بر نادرده باستونک
 احسانی . [۲۰] بخشش ، عطیه : احسان
 شاهانه ، مکاتب عمومی طلبه سی ایچون
 کوندریلن احسان شاهانه نک توزیمی .
 [۲۱] صروت ، حسن عمل ، لطف :
 احسان ایدگیز .

« بنده شهوت ایچون بوتدر خلاص »
 « اوله مولادن مکر احسان خاص »
 (نجفی)

« مردم چشمی احسان ایله قارون ایتدک »
 (فتولی)

اِحْرَیضُ [ء] حرکته مجالی
اولمایان فاتوان، درما
نسر - نظمده « مہربس » - تردیف
ایدیلہ بیایر .

اِحْزَانُ [ء] بر آدمی غم و کدره
دو شور مک. محزون ایتمک،
ایدلک : احزان فقیر موافق شان
انسانیت دکادر .

اِحْسَاسُ [ء] عربیده حس ایتمک،
طویق ، طویقولاغی
مناسنه دور. عربیده کی مناسنه کوره
(حس ایتم) ایلہ (احساس ایتم)
دیمکده فرق یوقدر . فقط لسانزده
حس ایتمیر مک ، ایتمیر مک معنارنده
استعمال اولوندیفندن (حس ایتم)
قامنده (احساس ایتم) دینله حس.
لسانزده (احساس ایتم) دیمک
بر شی باشقه سنه درونی اولهرق
طویوردم مناسنی افاده ایدر. الحاصل
عربیده مناسی باشقه « لسانزده طرز
استعمالی ینہ باشقه دور. منای عربینه
اعتبار اولونه ماز . بومعاده استعمالی
تصرفات مخصوصه مزنددر. اولادینه
رحم و شفقتی اولمایان بر آدمه ، بر بنی
سویندیرمکده کی ذوق وجدانی
اح. اس ایتمک قابل دکادر ، اویله بر
آهندله اولاد محبتک احساسی محالدر.]
| احساس اصوات ایلہ دیکه صوت اعلا
ایلہ عوعوه دن حالی اولیلر - مکتوب
- کافی] ، نفعینک اغراقاتی ، مبالغاتی
وزمانزده کوره خلاف طبیعت عد

[احیاء العلومک مغربده ابتدای ظهورنده
بعضل احراقه جسارت ادب و بعضل
دخی سنه محافلدر دیو طعن المیدلر
- مشاهیر اسلام - حید و هی]

اِحْراقاً [ء] احراق صورتیه
یعنی یانهرق ، یاقیلهرق :
کتب مفردک احراقاً احساسی اصول
مفخذه ایجابنددر !

اِحْرامُ [ء] حاجیلرک وقت معینده
مکة مکرمه ده حرم شریفه
کیرمک و عمره ایتمک ایچون مازندقلری
ثوب معروف : احرامه کیردکن
صوکره ، احراملاغی . [اویباض
احرامک آلتنده صافلی طوران اوکوزل
آیاقلرک یانغی . - پزهرده - اکرم]
یوگدن معمول برنوع اوزون اورتوه
یابغی درکه اک کوزلی تونسه اعمال
اولونور ، اکثریا آل و نکلی اولور .
قادیلر حمامه و سیر محارینه کیتدیکه
برلر سروب اوستنه اوطوریرلر . کبار
حرملرینه مخصوص قایقلرک آرقه جهته
سریلر . لسانزده ، عربیده اولدینی
کبی برنسنینی حلال ایکن حرام ایتمک
وقوموده یتک معنارنده قوللائیلار .

« کمی سایی کمی سیدر عکام »

« صاریوب شمله بورغش احرام »

(وهی)

« طواف کعبه درکامک ایتمه در نیت »

« مانکدر خصلتک اولدی قوشاندیم احرامی »

(نفی)

« طبعی کی پرهنر بوالعجب اولماز »
 « احرار کمال ایتده سر دفتر عالم »
 (وله)
 « میرکامل رتبه بالایی احرار ایلده دی »
 اکثراً معنویانده قوللانیلیر .
 ماد یانده استعمالی اندر در . مثلاً
 (اکتساب ثروت) برنده (احرار
 ثروت) دینله من . [معارفیه وقتیک
 مقتداسی اوله جق دوجهده احرار کمال
 ایتسی — جل منتخبه کمال]
 « ابدال نقد وقت ایله احرار کام ایدک »
 (احمد حمدی)

{ اِخْرَاقُ [ع] یاقق ، یاقق :
 (خانه سنی و کندن فضله
 بدل ایله سیغورطه ایتد بروب احرار
 ایتدی دیه ادا اولوغنی ، خزینه جلیله جه
 زنبه لایوب ابطال ایدلش اولان قوام
 تقدیه نیک پی در پی بایزید میدانده احرار
 مقرر اولوب) « یاققین » معناسنده
 قوللانیله میه جق کبی (احرار ناز) ده
 دینله من . آتشد یاقق مقامنده
 (احرار بالانار) دینلیر .

« مضامین احرار یازمش تمام »
 « او برکن طوئشدی لب احترام »
 (عزت ملا)

[سلطان محمود غزنوی = اله کجیر دیک
 معزله کتابلرنی احرار ایتدیره رک
 ویکلرجه کتب نافه نی استعجاب ایدره رک
 نیسا بوره واورادن غزیه کلدیلر .
 — مشاهیر اسلام — حید وهی] ،

احدانی متصور اولان [جریده عسکریه]
 میدانده حقیقه رق — شناسی]

« دیدم ایلرم سقف یتق کشاد »
 « اگر بر طرفدن وزان اولسه یاد »
 « دیدیلرکه بر علت ایراث ایدر »
 « دیدم بوندن افزون احدات ایدر »
 (مختکشان — عزت ملا)

{ اِحْدَى [ع] (اَحَد) ک مؤنثی
 اولوب بر دیمکدر .
 ترکیب ایله و آر قوللانیلیر : اِحْدَى
 الْاَحَد — بک دهنتی ، نظیر سز شی ،
 بیه . اِحْدَى عَشْر = اون بر .

{ اِحْدَاءُ [ع] آباق قاق کیدیر مک
 غنائدن حصه آیرمق .
 الفاظ مستعمله دن دکلدر .

{ اِحْرَاءُ [ع] اکیلمک ، اکیلتک :
 احرای مصارف ، مصارفاتک
 اجرایی لازم کله جکی .

{ اِخْرَابُ [ع] جنک قو پارمق .
 غوغا قیزیشدیرمق .
 حرب قیزیشدیرلغ . استعمال اولونماز .

{ اِحْرَازُ [ع] عریسده آلوب
 یا بلا شق ، ائی محافظه
 اتمک کبی معناله کلیر ایهده لسانغده
 آلتی ، آلتی ، قازانق ، قازانلق
 معنارنده قوللانیلیر : درجات عالیته نک
 احراری .

« او هنر مند هاسایه که استعدادی »
 « ایله مش دانش واذعان وکالی احرار »
 (نفی)

اِحْتِاطُ { [ع] فاند برقم، ترغیب
اِتَمَك. الفاظ مستعمله دن
دکله ده بو، آدمک آرزوی دورونه
کوره حرکتله جلی، ترغیبی معناسته
کلدیکنندن (اقتاع) ایله فرقلیدر.

اِحْجَاجُ { [ع] فریضه جمعی ایضا
ایچون بدل کوندرمک،
کوندرمک : بر مرد صالحی احجاج
ایندی، بر فقیرک احجاجی .

اِحْجَامُ { [ع] برشدن، برایشدن
رجوع اِتَمَك، وازچک،
خوف ایله رجعت اِتَمَك، منع اولونقی :
[یازدینی اوراق زیور طاق نیسان
وکیلیا کتنام ایدرک خصوص مذکور دن
فراغت واحجام اِتَمَكده ایکن - دیباجه
ترجمه دیوان صائب - جودت پاشا] .

اِحْدَاثُ { [ع] یکیدن پیدا ایلمک،
صوکره دن پیدا ایلمک .
« اختراع و ایجاد » ایله بونک پیئنده فرق
واردر . اوته کیلرک معناسی مثلی
چکمه مش، کورله مش، هیچ یوقدن
برشی مبداهه کتیرمکدر . (احداث)
موجودی حال حاضره قدر کورله یز
طرزه افراغ ایله طرز جدیدده
کوسترمکدر . اکثریا مذه و مائده
قوللایلیر، عربیده اولدینی کی (دمیرک
پاسنی کیدرمک) معناسنده و معانی
سائرده هیچ قوللایلماز : [آتشبازلی
علنده و عسکر اعمالنده وحیل حریه
احداثنده مبالغه ایتدیلر - قوجه سکیان
باشی] ، [بودقمه دخی خیلی زمانلردر

اِحْتِیَاطُ { [ع] ایلرینی دوشو-
نوب لازم اولسور
ملاحظه سیله، احتیاط صورتیله،
صافی ایله : احتیاطاً بویله تنبیه ایلدم،
احتیاطاً او قظه یه بر مفرزه سوق
ایدلی .

اِحْتِیَاطُ { [ع] احتیاطه منسوب :
امر احتیاطی، تدبیر
احتیاطی، تدارکات احتیاطیه، افراد
احتیاطیه، فرقه احتیاطیه. [ایکی اختیار
یکبیرنک شهادتی اوزونیه خرسیتانلر
حقننده کی تدابیر احتیاطیه سنی ترک
ایده جک قدر حقه قائل وعدله مائل
اولان - محاکمه تاریخیه - کمال]

اِحْتِیَالُ { [ع] حیله ایتمه : دوزن،
اویون ایدیش، عادی
صورته تصور اولونان حیله ایله بونک
آره سننده کی فرق احتیالک معناسنده
مهارت مفروض بولونما سندن عبارتدر :
[اوضاع احتیالکارانه سته آلدانماقی
ایچون فایله متیقظ بولونقی لازم کیلر] .
[الاخا کیزی غریبال مکر و آل ایله
تعین اشدکاری شبکه احتیاله
دوشورمکدر - شفیق نامه]

« کورمه مشدی مشرم آینه سی نقش ریا »
« آکا عکس آورد کلدی احتیالک صورتی »
(نورس)

اِحْتِیَالَاتُ { [ع] جمع . احتیالات،
اوسته لقی خدعه
ایدیشلر : احتیالات ابلیس پیئنده .

احتیاجاته مظهر اولوب بونلرك رفعی
اصرتده صرف ماحصل اقتدار اجتماعی
لازمه دن ایسه ده — مترجم تقویم وقایع
— شریف]

احتیاط { [ع] حزم - تفکر .
بصیرت ایله عمل ایتمک .
ملاحظه دور اندیشانه ایله طاورانمق .
ترکجه سی (صابنی) در : احتیاطی
بولونمق دائماً موجب منفعت اولور ،
احتیاطه رعایت شرط اولور ، ا هر
دولتمده احتیاط و منفعت شناساق
خصائلنك قوت بولسندن حاصل
اولمشدر — تصویر افکار — کمال]

ا بونلری وجوده کترین ذکاره
اسناد کمال و فضیلتده — جبارتزلکمزده
بناءً — احتیاط ایدرز . بواحتیاط مزدن ده
نفس مطمئنه مرده برحق و رقت حس
ایتمک باشلارز — پوسرده — اکرم] .
[کوپك موازتی بوزلور ، برینك

باشنه دوشر وهیله زفاقده احتیاط
اوزره یوریر — « اوحده الزمان »
حقنده — معلم ناجی] .

احتیاطسز بواوتمق = ایلرینی کوزتمه .
مك ، دوشونمه مك ، كی اقسام عسکریه دن
برصنفدرکه وقت حضر و سفردده درجه
تالیه و تالیه ده جلب و استخدام اولونور .
احتیاط صنق ، سلك احتیاطه چکدی .

« احتیاط ایله که بعضاً ده اولور »
« رهمنان اولونان شی رهزن »
(معلم ناجی)

اولور ایسه اولسون جسمانی اضطرابله ،
مادی احتیاجلره البته معلوب و محکوم
اولشدن قورتیله من — محسن بك —
اکرم] ، [کافه فیوضات مدنیته نك اس
الاسامی اولان تصاون عمومی نوع
بشر بیننده سوق احتیاج ایله منفعت
بخشای ظهور اولورق — تصویر افکار
— کمال]

« دیله مه نامرده دردك ایتمه عرض احتیاج »
« خسته مسیومه مارافیدن اولماز علاج »
(دیدار)

« ایله هم برجان ایچون جانانه عرض احتیاج »
(عزت ملا)

« نظرك احتیاجی وار نوره »

« بن فدایم او چشم محوره »

(احمد وفا)

« علت علاجه لازمده در علتله علاج »

« هرشیده آشکارا سلسل بواحتیاج »
(لادری)

احتیاجات { [ع] جمع .
اولونان شیلر ،

یوقسوالتمز : احتیاجات شدیدده ،
احتیاجات مملکت . [شرکترک احتیاجات
جات مدنیه و ترقیات دولیه ایستدیی
خدمتلی حددن افزون بولمشدر —
تصویر افکار — کمال] ، [اقوامك
کافه سی طبی ، طبیعتك احتیاجات
ضروریه سندن عید ایددرک برنجی
درجه ده ملتم طورتارلر — کمال] .
[انسان مهیدن لحده قدر انواع

اِحْتِمالات { [ء] جمع . وجوده
امکا پسندیر اوله بیهلجک وعقله یقین
کورینه جک شیتلر ، جهتلر : اغلب
احتمالات کوره . احتمالات قریبه .

« تنهارو وادی محالات »

« وارسته قید احتمالات »

(شیخ غالب)

اِحْتِیاج { [ء] میل ایتک ، بر
دکلدور .

اِحْتِواء { [ء] برشی جمع واحراز
ایتمک ، ایجه آمانی ،
حادی بولونمق : [مکارم احتواء ،
معالی احتوا ، رساله موقوفه تک احتوا
ایتدیکی معلومات و مباحث نافعه .]
[سور جلیله قرآنیه ایچنده اشتغال
حقائق ، احتوای دقائق جهتیه بالخاصه
شهرتشار اولان « دوره کریمه یوسف »
علیه السلام ایچون مکتوب — سری
پاشا]

« اوله بردلداره مائل کیم دل جذب احتوا »
« تاب حسندن تجلیاش اولور نور خدا »
(لا)

[زیر لوای نجات احتوای شرع
قویه دخالت ایله مکله — تاریخ اندلس]

اِحْتِیاج { [ء] عجز ، فقر
یوقسولوق : درد احتیاج ، ییواره مک
شدت احتیاجی ناقابل انکار دور ، احتیاجی
یوق . [آلام معنویه نه قدر شدید

اِحْتِمَاء { [ء] خسته تک حمیه
ایتمه سی ، مأکولات
ومشروباندن بره یزایله ماسی صیغتی ،
قاچمق : [احتما انفع دوا دور ، مکارم هدن
احتما .]

اِحْتِمَام { [ء] کدر ، غصه ایله کیمه
او یویه مایوب بیدار
بولونمق : احتام عاشق ، احتام فقیر .

اِحْتِمَال { [ء] عربیده اولدیی کیم
یوکلمک ، چکمک ، مناسنده
ایوم هیچ استمال اولونماز ، وقتیه
بومعناده دخی قولانیلیر ایمش . شمدی
اومعناده (تحمل) زیاده قولانیلیر
عقله یقین ، امکانده کورغک ،
امکان ، ممکن اواش : [مصنوعات
بشریه اسناد کال — مطلق و مجرد
اولیجه — بر سیئه وهم و خیال صایلیر
باطل و مردودور ، مشروط و مقید ایسه
قرین احتمال کوریلور — پزمرده —
اکرم]

« احتمال هجرتش ویشینه دکز ذوق وصل »
« وصل کیم وار آنده هجران احتمالی نیلرم »
(فضولی)

« کسب یقینه آدم ایچون یوقدر احتمال »
(لا)

« بر غایبه ایردی کیم مالی »
« تطهیر بنک اولماز احتمالی »
(شیخ غالب)

عدم الاحتمال = احتمالی یوق ، امکانی
یوق . [شمول ، ایکی و یا بر قاچ شیئه ،
معنایه دلالت ایده ییش .

شیرینه طوتونقی : « اِحْتِاقَان دَم »

== اصطلاحات طبیه دن اولوب قانک
اعضای بدنن برینه هجومیه او
عضوک ، او قنمک قیزاومش کورنمه سی .
[دو قنور خسته نی معاینه ایتدکن
سوکره ادویه داخلیه استمالی تجویز
ایتمه یوب احتقان ترتیب وتوصیه ایتدی]

اِحْتِکَاۃُ { [ع] هِجَان دماغ ،
برشینک حصول متاعی .
هیچ قوللایلمایان الماطلنددر .

اِحْتِکَارُ { [ع] مطرله بازلق ، برمالی
دکرندن زیاده بهایه
جیقارمق ، صانع ایچون طولایوب
صافلامق : ارباب احتکارک کاری
مکروهدر .

اِحْتِکَارًا { [ع] احتکار صورتنه :
انبارنده کی ذخیره نی
احتکاراً صانعایور .

اِحْتِکَاۃُ { [ع] سورتونوب قاشیقق :
احتکارک حمار . مأنوس
و مستعمل اولمایان الفاظلنددر .

اِحْتِیَالُ { [ع] سوت صانعق .

اِحْتِیَالُ { [ع] تراش ایتک ،
ایدلک : مرنگارده
دقنک احتلاقی عادتدر ، صنعت احتلاق .

اِحْتِیَالُ { [ع] وژیاده غسلی
ایجاب ایدمک فعلده
بولرئق که تعبیر عامیانه سی (دوش
آزمق) در .

اِحْتِفَادُ { سرعتله ایشله مک ،
عجله یاتق .

اِحْتِفَازُ { [ع] قازمق ، قازیق .

اِحْتِفَافُ { [ع] چهره نک قیللری
کیدرمک وقوشاتق .
بو درت لفظک هیچ بری استعمال
اولونماز .

اِحْتِفَاطُ { [ع] برسیله طارلق
برشی نفسنه حصر
ایتک . بولرک استعمالی اندودر .

اِحْتِفَالُ { [ع] بریکمک ، مبالغه
حرکت ایله مک . جمی [احتفالات] در .
اکثریا جنازه مراسمی حقنمه استعمال
اولونور . [محل مقصوده وصولنده
احتفالات فوق العاده ایله استقبال
ایدلشددر — مشاهیر اسلام — حمید
وهی]

اِحْتِقَارُ { [ع] خورلغه ، حقارت
قانلانق ، قانلانق و
خور ، حقیر کورمک ، کورلک :

[احتقار ارباب افتقار ، درویش
دویدل احتقار ایله افتقار ایدر]

اِحْتِقَاقُ { [ع] ایکی کشینک
ادعای حق ایله مبارعه
وخصاصه اتمه سی : [احتقاق] موجب
نفاقدر [مأنوس و مستعمل دکلددر .

اِحْتِقَاقُ { [ع] حقنه قوللانق ،
احتباس بول ویا حود
انتقاض ایچون آلت تاسلندن و مقعددن

هرايکي معنا يله ده لسانزده مستعمل دکدر .
 { احْتِضَاءُ } [ع] آتش ياقوب .
 { علوندير مک ، اشله مک .
 هيچ قوللا نياز .

{ احْتِضَارُ } [ه] خسته تک اولوم
 { احْتِضَارُ } حاله کله سي . موتک
 پک ياقلا شمه سي : حالت احتضارده
 ايکن .

« کوستردیک معالي اهرامدر مسلسل »
 « کهارلر عموماً بالين احتضارک »
 (عبدالحق حامد)

{ احْتِضَاضُ } [ع] تذلل ، باشقه سنه
 { قارشي فشي آچالاق ،
 نفسنه حقارتي قبول ايتک ؛ معنای
 حقيقتي آکلامق ايچون ابنای
 مصرک احوال و حرکاتي سنجيده ميزان
 اعتبار ايتمليدور : احتضاض ، اخلاق
 فاسده تک دليدور .

{ احْتِضَانُ } [ه] چوچني بيله مک ،
 { بر آدمي ايشدن
 آليقويقي . قوللا نياز .

{ احْتِطَابُ } [ع] اودون برپکدير .
 { مک ، طوبلامق :
 احتطاب ايچون اورمانه کيتدي . نادرا
 قوللا نياز .

{ احْتِطَاطُ } [ع] خط ايتک . کوکلي
 { فرحلامق . نادرا
 استعمال اولونور .

{ احْتِفَاءُ } [ع] جيلاق آياق ايله
 { بورومک و سؤال خاطر
 ايتک . هيچ قوللا نياز .

هرايکي معنا يله ده لسانزده مستعمل دکدر .

{ احْتِشَاشُ } [ع] صامان وقوري
 { اوت برپکدير مک .
 هيچ قوللا نياز .

{ احْتِشَامُ } [ع] دبدبه ، طنطنه ،
 { طمطراق ، آرايش
 معنالرنده قوللا نياز و شانلي ، شرف
 و حشمتي کوريش ديمک ايسته نياز :
 [معايدته همايون رسم ييني کال شوکت
 و احتشام ايله اجرا ييورلدی .] §
 عربيده (احتشام) اوتانق معناسنده
 قوللا نياز . ترکجه ده بو معناده اصلا
 استعمال اولونماز .

« داور پر شوکت و پراحتشام »
 « محترم و محترم روزگار »
 (نفی)

« احتشام شرف ذاتندن »
 « اوتانوردی فلک پيرافکن »
 (خاقانی)

جمي [احتشامات] در : [آثار قدره
 الاهی ایوان سليمانک دارات و احتشاماتنده
 عيان کوره ياديکمز کي برقارنجيک
 بوواننده دخی آشکار مشاهده ايدور
 — پرمده — اکرم]

{ احْتِصَادُ } [ع] اكين بيمک ،
 { بيمک : احتصاد
 مزروعات ، « حصاد » مزروع ، اكين ،
 چار . ديمکدر .

تعبیراتی قوللانیلیردی. الیوم بوتعبیراتک
هیچ بری قوللانماز .

احْتِسَاسُ { ۵ } حس اتمه ،
لاغق . جمی زیاده قوللانیلیر .

احْتِسَاسَاتُ { ۶ } حسنه لر ،
طویفولانمه لر :

احتسابات عاشقانه . [چهره سنده
کوزلرنده نمایان اولان علامت احتسابات
جانورک خیال مدعنی ایله مشغول
اولدینی کوستریوردی — شفقت
مادرانه — مترجمی : محمد عطا]

احْتِشَادُ { بیریکمک ، طویلاغق :
احتشاد ارباب جهاد .

ینه بو معناده (تحشد) دها چوق
قوللانیلیر . هاطیه حکمداری « بحیرا »
بوحرکتدن خبیر اولور اولمز شهرک

خارجنده بر موقع مهمه عسکرینی
احتشاد ابتدیره رک ورودلرینه منتظر
اولدی — « مشاهر اسلام — سلطان
محمود غزنوی » — حمیدوهی ، [ورقه
منشور احتشادمیزی حالا « بدخلون
فی دین الله افواجاً » تویق سعادت نشانیه
موشخ و معنون ایلدی — شفیق نامه]

احْتِشَادُ { ۷ } انشانک طائی پک
بیوک اولق دیمکدر .

قوجه باش . بعض لغت کتابلرنده
(احتشار) ک یالکزطویلاغق معناسنده
کوسترله سی اثر سهو اولمیدر . زبرا
قاموس کبیرده بالاده عرض اولونان
معنایه کلدیکی بیان ایدلشدیر . معنایه

« احترام ایله شریف النسبه »

« صاحب عرض و وقار وادیه »

(وهی)

« خیرالانیس نیجه کتاب نقیدر »

« اول یار مهربانه امان احترام ایدک »

(احمد جدی)

احْتِرَامَاتُ { ۸ } (احترام) ک
جمی ، تمطیلر ،

وطایئر : عرض احترامات ، احترامات
فائمه .

احْتِرَاماً { ۹ } رعایت و حرمت
اوله رق ، تعظیم مقصدیله :

مشار الیه احتراماً بریلوک عسکر رسم
سلامی ایفا ایتدی .

احْتِرَامُ { ۱۰ } [۱۱] قوشاق باغلامق ،
کمر قوشاغق . طاقق :

احترام هروس .

احْتِسَابُ { ۱۲ } [۱۳] شایان قبول
و تحمین اولمه یان

برشی ، برایش نییون بویله یابدک دیه
مؤاخذه اتمک : [وظیفه سی استقامتله
ایفا ایدنلر بر وقت حسابدن چکنزلر ،
احتسابدن قورقزلر .]

« روزکار احتساب عدلی ایله »

« اول قدر رافع مناهیدر »

(نفی)

و قتله (شهراماتی) و (دائرة

بلدیه) تعبیرات رسمییه سی برینه (احتساب

اداره سی) و شهر امینی مقاسمنده

(احتساب اغایی) و (محاسب) و رسوم

بلدیه مقاسمنده (رسوم احتسابیه)

اِحْتِرَاصَاتُ { [ع] هوسات مفرطه؛
 قوللانيلير : [کمال بیخ و تاب ایله
 احتراصات قویه به مقلوب اولدینی -
 کلشن معارف]

اِحْتِرَاقُ { [ع] طوتوشوب یاتقی؛
 اثر احتراق ، قابل
 احتراق . (احتراق ایتک) دیمه ملی .
 (محترق اولقی) ماده سی سلیقه مزه
 دهها موافق ، دهها خوش کلیر
 کواکبدن برینک فیمه افتراسته
 قوللانيلير بر اصطلاح فنی در . مثلاً
 « احتراق عطارده » = عطاردک کونشه
 یابلاشمه سی . بتعبیر تقویله درده چوق
 قوللانيلير .

« احتراق نجم بختی بیله زز افلاکدن »
 « آم کم یاندق طوتوشدق شعله ادر اکدن »
 (سامی)

« خرمن تن نار غمدن اویله بولش احتراق »
 « لا »

« ایکی قول اوب آتش افتراق »

« بنه ایتدی غمخانه من احتراق »

« عزت ملا »

اِحْتِرَامُ { [ع] حرمت ، رعایت ،
 تعظیم ، صافی : کمال احترام
 ایله استقبال ایدلدی . علمایه احترام
 مقتضای شریطة اسلامدر .

« علو طبع ایله شایان احترام اولسون »
 (پژمرده - اکرم)

الفاظک یرنده بویکله استعمال
 اواونه لیدر .

اِحْتِذَارُ { [ع] حذرا ایتک . صافیتی ،
 فقط کمال خوف ایله
 صافیتی معنسته کلدیکندن « احتراز »
 دن افوادر . موقع استعمالرینه دقت
 اواونه لیدر : [تهلکلی حرکاندن
 احتذار ایتمه لیدر .]

اِحْتِرَابُ { [ع] جنک ، غوغا ایدوب
 اوغراشمی . استعمالی
 اندرور .

اِحْتِرَازُ { [ع] تحفظ ایتک ، صافیتی ،
 جگمک : [فقط عقلی
 اولان شوندن احتراز ایتمه لیدر که قول
 یرینه فلیات انسانی انتصاحه مجبور
 ایتسون - سنی مقاله سی]

« تجاروتخانه دانا فرب دهرک ای نابی »
 « کرکدر احتراز ایتک زبانی دکلو سودندن »
 (نابی)

« عنصرمدن احتراز ایتم مماتک رغننه »
 (فاضل)

« احتراز ایله کور خستدن »

« کندوکو قورتار او سفلیتدن »

(وهبی)

اِحْتِرَاسُ { [ع] قوریمتی ، قاجتمتی ،
 کنیدی کوزتمک :
 احتراس نفس .

اِحْتِرَاضُ { [ع] آرزوی شدید ،
 بک حرص و طمع ایله
 بر شیتک حصوله چابالامتی : کوستر دیکک
 اتراحتراض ، وارسته اعتراض اوله ماز .

ابتدیکندن . [ء] ، و سیرت ماده سنده
شعراى ایرانند بمنزلتک مثلاً عرفینک
« سیرت این چن از خلد بینت بجل »
مصرعای کبی اشعار ایلہ احتیاج
عجیلکدر — مبحث ثانی — ماکف پاشا [
[تعلیم و ارشاد کزده دائماً عرض احتیاج
و هرشیده قول صادق کزله احتیاج ایلرم
— مکتوب — سری پاشا]

احتیاجاً [ء] احتیاج صورتیله:
[احتیاجاً] النظافه
من الایمان « حدیث شریفی ایراد
ایله دی . [

احتیاجات [ء] احتیاجات
برهان و دلیل حکمنده
قول اولونان شیرل: احتیاجات قویه ،
احتیاجات سخیفه .

احتیاج [ء] حیات اولوق ، قان
احتیاج [ء] آلدرمق : [شهرمایسده
اجتهام معتاد خواص و عوامدر]

احتداد [ء] کسکین اولوق :
احتداد خیر ، احتداد
سیف . § حدتلتک ، غضبلائیق ،
ایکنجی معناده نادراً استعمال اولونور .

احتذاء [ء] نمونه کوره ،
اور نکه مطابق شی
ایشله مک . بو لفظی استعمال محتاج
اولدیفمز ناقابل انکاردر . مثلاً برصنکاره
سیارش ایدیلن شیئک صورت مطلوبده
اعمالی خصوصی اخطار ایدلدیکی صیرهده
قوللانیلان دقت ، اعتناء اهتمام کبی

احتیاء [ء] قاش طوقومق ،
باز اورمک : صارمه
دینیلن ایشله مینی اورمک ، طویلامق .
اک زیاده تخصیص ایلہ اوچنجی معناده
نادراً قوللانیلیر .

احتیال [ء] اییدن آغ بایمق ،
ایپ آغی ایلہ اولانمق .
استعمالی اندردر .

احتیاب [ء] برده التنده
کیزله نوب صافلامق ،
قایانوب کورونمک ، کندینی هرکدن
صافلامق . « حجاب » مناسبده
قوللانیه ماز . [صیق یاپراقلرک
آراسنه صافلامق برکی غنچه سی ایدی که
یشیل دوواقلرایچنده احتیاب ایدن نازنین
برعروس هوسکاری آندیرردی —
محسن بک — اکرم] ، البته مطلع
مکارمدن طالع اولان آفتاب مکرمت
احتیاب صهاب تیرمینی قبول ایتمز —
فضولی] ، [بویه برقاپ ایلہ احتیاب
ایتمکده لزوم کورمیه وک — تحریرات
عمومیه — سری پاشا]

« سس آلام می دهانغمه ربابکدن »
« توحش ایلورم حال احتیابکدن »
(پرموده — اکرم)

احتیاج [ء] منازعه و سرافعه ده
حجت و دلیل کوسترمک
و حجت قوتنده برهان و دلیل
صاحب اولوق § برهان و دلیل طرزنده
قبول اولونان شی : [احتیاجه
صالح اولمایان بر سندن ایلہ اقامه دعوا

ایکجهی دوجهده بر مأموره احاله ایله
بتورمک قابل اولور— سوریه مکتوبی—
فؤاد پاشا]

احالَه { [ع] احاله صورتیله یعنی
برینک اوربینه و برینک
طرزنده اوله رق : [عشاورک احاله]
اداره سی] ، [ترقوس کونک بالیق
رسومی بر ملتزمن احاله استقیفا
ایدلکده در]

احالَه { [ع] هلاک ایتک ، محو
ایله مک . نادراً استعمال
احالت { اولونان الفاظندر .

احتباس { [ع] خیر ایچون ، جهاد
ایچون مال و حیوان
وقف ایتک .

احتباس { [ه] بر آدمک حق
مدر ایتک . بولرده
استعمال اولونماز .

احتباط { [ع] ابطال ایتک ، عملاک
توایی چورمک : [الله
ذوالجلال قوللرندن مناقضله ریاکارلرک
اعمالی احتباط ایدر .]

احتباط { [ع] ارفق و ملائمتله اطاعت
واقیادایتک . قوللائیلماز .

احتباس { [ع] حبس ایله مک ،
حبس اولونماق ،
قیانوب قالمق : احتباس نفس = صولوق
آله مالمق ، احتباس بول = ادرار
طوتولنی . آر قوللائیلیر .

الملك سياسياتده احاطه کليه اصحابندن
ایدی] ، [کویا یوایی مخلوق نیجه
خسارندن قاجیرمش اولدینی ایچون
ترید شدت ایدن آتش ایسه برنانه
مکرمه خانه بی کاملاً احاطه ایتمیدی
— اقتطاف — محمد عطا] ، [بی خبر
وظافل ، بی مفز و سبکدل بر آلاهی
لابق تیمارخانه ، سرمست و دیوانه لر احاطه
ایدوب — لایحه تاریخیه — طاصم]

« ایسه مخلوق احاطه ازلی علم خدا »
(عزت ملا)

احاقَه { [ع] قوشاتق § بروقه بی
برآدمه اسداد ایتک ، آتق .
الفاظ معروفندن دکلدور .

احاکَه { [ع] تأثیر ایتک ، کمک
صورتیله اثر پیدا ایله مک .
بوده اوله در ، قوللائیلماز .

احاله { [ع] برایشی برینه اعمار .
لامق ، برینک اوزرینه
براقق ، برالقق ؛ برشی سپارش ایتک ،
ایدلک : احاله امور ، عشاورک احاله سی .
[لازم اوله جق کراسته نکه ده کراسته
چیتان قضالردن بالناقصه مبايعه سی
وبعد احشای ایشلرینک دخی بالناقصه
تقرر ایدمک فیثانله متعهدینه احاله سی ،
والحاصل جامنه ، چارچیو سنه وارنجیه
قدر کافه مالزمه سنک بویله باشقه باشقه
اجرای مناقصه سی مقرر در — مکتوب —
سری پاشا] ، [کیرویه قاله جق بعض
تقرطات اولور ایسه آنلری دخی

اَجْهَادُ { [ع] فوق العاده محنت
اوغرا دلق: [] اجهاد فقير موجب انتقام
رب قدیر در ، عاجزك اجهادی شان
آدميته لایق دكلدر . }

اَجْهَارُ { [ع] سوزی آشكاره
سولامك ، سس ایشیديله .
جك صورتده او قومق : امام یاتسو
نمازنده اجهار ایدر . }

اِحْیٰ { [و] حکمدارك وزیر ،
وکیلی . § اصل مضاسی
« آتیمجه » دینلن قوشدر . }

اِحْأَلَه { [ع] طوپراغی قازوب
ایچنده برشی آرامق ،
آراشدیرمق . }

اِحْأَرَه { [ع] برشی کری دوندر-
مك ، حواب کوندرمك .
بونلر مستعمل و مأنوس دكلدر . }

اِحْأَشَه { [ع] سورگون آوی یعنی
صید ابديله جك شکاری
آغه ، توزاغه دوشورمك ایچون
سوروب کوتورمك ، نادر آقوالانلشدر . }

اِحْأَطَه { [ع] قوشاتق ، قوشادلق ،
اطرافنی چویرمك ، اطرافنی
چویرمك : قلمه یی احاطه ایدن عسكرك
مهاجرات شدیدیه سی . [] هله مملكتك
ثروت و معصوریتی نظار احاطه دن
و تصورلر تصویردن عاجزدر — کال []
§ کال وقوف ، ادراك كنه الاشیا :
[] حجة الاسلام امام غزالی ك اخلاقیاتده
احاطه کلیه سی وار ایدی [] ، نظام

اِحْأَلِ { [ع] اجماله منسوب ،
قبصه ، تفصیلز : حساب
اجمالی ، فکر اجمالی ، علم اجمالی .
[] بالعكس تدارك وتلاقیسی ممکن
اوله یه جق نه خسارتلره اوغرا دیفتك
تفصیل اجمالیسی زیرده بیان اولنور
ایسه ده — مبحث ثانی — عاكف پاشا []
یا لكز غزته لك اعلان ایتدیكى اعانه
دفترلرنی كوره كله بوكاعلم اجمالی حاصل
ایتك قابلدور . [] « فكر اجمالی ذهنی »
تعبیر غریبی بر تخریرات عمومیه ده
كورلشیدی ! . }

اِحْأَنَاف { [ع] حقدن واستقامتدن
عدول ایتمك ، طوغر-
یلقدن یوز چویریمی اولقی : اجناف
روش اجلاقدور . }

اِحْأَنَان { [ع] برشی ستر و نهان
ایتمك ، دلی ایله مك .
« جن » ده ستر ایتمك مناسبه دور .
« طائفه جن » كوزدن نهان اولدیقدن
بووجه ایله تسیمه اولونمشدر . (اجنی)
دیمك غلطدر . }

اِحْأَنَه { [ع] یاتاق کیکی ، یا ناغك
اوستی ، همزه مك حرکات
نثیه سیله معتبردر . انجیق لسانمده
مستعمل اولمایان الفاظلندور . }

اِحْأَنِص { [ع] برایشه یاراما زنبیل
آدم . قولانیله بیایر . }

اِحْأَهَاء { [ع] هواده آياز پیدا
اولقی ، آياز حاصل ایتمك :
موسم اجها ، اجهای هوا . }

اجتماعاً { [ع] اجاع صورتیه :
اجاعاً قرار ویریلن ماده
شرعیه نك .

اجماعی { [ع] اجاعه منسوب ،
اجماعی بالاده ایضاح اولوان
صورته کوره : قرار اجماعی .

اجمال { [ع] حساب وکلامی جمله
اجمال و اختصار اتمك . طویلامق .
قیصالتق ، قیصالتق : اجمال احوال ،
اجمال شهری ، اجمال سنوی .

اجمالی { [ع] اجلاله منسوب :
[زرهلی اجلالیه قروقی
دون صباح بیوک حوضدن چیقارلدی .]
قیمتلی ، ذکرلی ، تقدیره لایق :
[بر جوهر اجلالی اله یکیردیکندن .]

اججاد { [ع] طوگدیرمق ، طوگد .
یرلق : اجداد ماء .
اجمالی { [ع] اجماعی شی بریره
کترمك ، طویلامق :
عزم و اتفاق اتمك . (اجماعت)
تعبیر شرعی فقهاك بر امر دینی ده
اتفاق اتمه لری دیمكدر : [لکن آنلرده
بو بابده خصم لری طرفندن ایراد
اولو تو بده کندیلرنك یا مجرد تقلید
و اتباعه و یا خود اجماعت و یا قرآن
کریم و احادیث قبوله مبنی تسلیم مضطر
اولدقلری — مشاهیر اسلام — حمید
وهی] ، [آیتله ، حکمتله ، اجماع
ایله ، تجربه یله ، عبرتله میندورکه انسان
ایچون هر نه حاصل اولورسه ، سعی ایله
اولور — کمال]

اجمالاً { [ع] اجمال صورتیه ،
مختصراً ، تفصیلاً اولما .
یهرق : مؤخرأ سنجاعك کیفیت تسلیمی
دخی عریضه رسمیه ایله اجمالاً عرض
ایدلش ایدی — بوسنه مکتوبی —
جودت پاشا] ، [نیر افکارك مهتابی
دینلمك شایان اولان غلظك ماهیتی کپی
شومقاله ده اجمالاً کوستره بیلدیکمر
— لوندره — کمال] ، [اجمالاً تصور
احوال ایشدی .] ، [بالاده اجمالاً
رفزده کلك اشارت و افاده اولدینی
اوزره اشبودولت ابدیوندك — مترجم
قاموس عامم — بر لایحه تاریخیه]

« تخت اجلاله شهنشاه سلیمان افسر »
« مملکت دهره جهانیان سکندر تسخیر »
(اسماعیل پاشا زاده حق)

« اولکه سرا پرده اجلالدر »
« شقه زرین علم روزگار »
(نغمی)

« جامه اقباله دولت طراز آستین »
« خانه اجلالنه همت رواق آستان »
(وله)

اجلالی { [ع] اجلاله منسوب :
[زرهلی اجلالیه قروقی
دون صباح بیوک حوضدن چیقارلدی .]
قیمتلی ، ذکرلی ، تقدیره لایق :
[بر جوهر اجلالی اله یکیردیکندن .]

اججاد { [ع] طوگدیرمق ، طوگد .
یرلق : اجداد ماء .

اجماع { [ع] اجماعی شی بریره
کترمك ، طویلامق :
عزم و اتفاق اتمك . (اجماعت)
تعبیر شرعی فقهاك بر امر دینی ده
اتفاق اتمه لری دیمكدر : [لکن آنلرده
بو بابده خصم لری طرفندن ایراد
اولو تو بده کندیلرنك یا مجرد تقلید
و اتباعه و یا خود اجماعت و یا قرآن
کریم و احادیث قبوله مبنی تسلیم مضطر
اولدقلری — مشاهیر اسلام — حمید
وهی] ، [آیتله ، حکمتله ، اجماع
ایله ، تجربه یله ، عبرتله میندورکه انسان
ایچون هر نه حاصل اولورسه ، سعی ایله
اولور — کمال]

حاکف پاشا [] ، [] مقدما عربستانک
قنخنده اجلا ایدیلان آلتی یوز قدر خلقک
وطارینه عودتی اسرو فرمان ایتدی —
مشاهیر اسلام ، سلطان سلیمان قانونی —
حمید وهبی . []

اجلاس { [] اوطور عتی ،
[] اوطور دلق :

« یاری سخن صفة کلزاره اجلاس ایلدم »
(معلم ناجی)

اجلال { [] تعظیم ، توقیر ،
[] تکریم یعنی اولو صایق ،
بیوک کوسنرمک : [] کمال اجلال ایله
تشییع ایدلدی . [] عظمت . اولوق :
[] زیب افسر اجلال ، اجلال افزای
مقام ریاست . [] « تعظیم ایتک » برینه
« اجلال ایتک » مادهسی قوللانیه ماز .
بونک (تعظیم) و (عظمت) دن اقوی
اولماسی حیثیه موقع استعماله دقت
اولونالیدر .

« یوزینی ایتشدی پاینه فرش »
« یوقدر عزت واجلال ایله عرش »

(خاقانی)
« دیله سه قدرق اسکندر ایله جشیدی »
« درکه دولت واجلاله دربان ایلر »
(جویری)

« قدر قلی آکلاکه اجلال عظمی »
« نزدیک الهی ده ییله جای قسمدر »
(لا)

« مسند اجلالک رفعت برادنا پایه سی »
« درکه اقبالنک دولت قدیمی چاکری »
(نفی)

شیلر : [] اجراءات جدیده دن بری ده
زراعت باغچه سی تشکیلاتیدر . []
[] مکتوبی ، ید بین اجراءاتی حکمنده
اولان مجاهد مشهور قره پنجه یی جلب
ایله دشمن اردوسنک کوزه کورینه جک
بر برینه براقه سنی اسرا ایلر — قنیزه
محاصره سندن — اقتطاف []

« قوای دولت جان ویردی اجراءاتی پی در پی »
(لا)

اجرام { [] کناه و جرم ایتله مک
[] جرم و قباحت صاحبی
اولوق . مانوس دکلدیر .

اجشاش { [] بر شی دوکدرک
[] اوقاق ، اوقالاتق .

اجفاف { [] ییقمق ، بره چالمق ،
[] بره دوشورمک . بونلر
الفاظ معروفه دن دکلده استعمال
اولونه بیلیر .

اجقیل { [] قورقاق آدم §
[] (عیجوز) کبی یاشلی ،
اختیار قادن .

اجلاء { [] عربیده « خاناندن
[] دور اولوق و دور قیلوق »
معناسنه ایسه ده لسانزده بو معناده
قوللانیلار . ترکیه ده (سورکون ایتک ،
ایدلک) معناسنده استعمال اولونور .

[] افندی مشارالیه کنتی واجلاسیله
اورته لک رنگی دکتمکین مسوده
مذکورده حرف مسروق کبی قراشدن
محروم وین صندوقه اوراقده معطل
و مکتوم قالمشیدی — بحث ثانی —

§ بر امری جاری قیلق ، فعله
کتیرمك ، انفاذ ايتك : [قانونك حكمی
تماماً اجرا ايتك ، ايجاب حاك اجراسی .
اجرا ، اموری ، اجرای محاکمسی ،
مراقبكم اجرای مأموریتی .]

[زوالی قوشلر نه دیسونلر ؟ آنلر
ده شو یولده جواب متواضانه ايله
دفع تعرضه متجاسر اولورلر : « نه یاپهلم ؟
مفتور اولدیمز مجزمله المزدن دلمزدن
کلان بودر . نسیحتکر کوزل اما اجرا
سی محال — پڑمده — اکرم » .
[مخبره بی واسطه ایدرهك ینه حکمی

اجرادن خالی دکلدر — کمال .]

« اجرا ایسه آتی خصوصاً »

« استاد اویونجیلر نه اعلا »

(لا)

« کیم ملک سفنده بی محابا »

« فرماتی خامه ایلر اجرا »

(مقدمه ادبیه)

« آدم اکا دیرلر که عرضدن اوله سالم »

« نفسنده دخی ایلیه اجرای عدالت »

(لا)

« حقیقتدر سوزم ، سوزدهم ، راحم حق اجرای ادر »

(نفی)

« قیلدی حین فیضا ننده فرات جودك »

« وادی قلوب صفا پروره اجرای کرم »

(اءد حمدی)

اجراءات { [ع] [اجرا] نك
جی . ایکنجی معناده

قوللانیلیر . بر امری جاری قیلقلر .
فعله کتیرلر ، کتیریلر ، فعله کتیریلن

« ایتھسونلر بوفنایه اعتماد »

« ایلھسونلر دین یولنده اجتهاد »

(معجزات نبی — عیدی)

اجتهاد { [ع] آشکار اولق .
آشکاره کورنك §

عسکری جوغالتمق . برنجی معناده
نادراً قوللانیلیر .

اجتبال { [ع] طوغری یولدن
ایتمه یوب طولانتمق ،
جولان ايتك . قوللانیلر .

اجباء { [ع] دیز اوستی کتیرمك ،
دیز چوکرتمك . بونلر
مانوس دکلدر .

اجداف { [ع] آه و فریاد
ایله مك .

اجدان { [ع] اولجه فقیر ایکن
مؤخر آ ثروت صاحب
اولق . صوکرده دن زینکین اولق
و اولش : [اجدان اکثریا سلب
وجدان ایدر .]

اجذال { [ع] سوبندیرمك ،
انسانك کوكلی خوش
ايتك : ایتای اجدال احسن الاعمالدر .

اجذام { [ع] قطع ايتك ، کسمك .
مانوس دکلدر .

اجراء { [ع] آیتیق ، آقیدلق :
مؤخر آ ترقوس صوبی
نفس استانبولده اجرا ایدلدی .

« قیلدی اجرا طالع سلطان سلیم آب حیات »
(سروری)

« اولدی اجرای سخن ايتك زین . یزاب »
« کتبه معنی یه آچلمه سزادر خامه »
(جودت پاشا)

اجتواء { [ع] تیکسک، ایگرنک :
 { [فرنگی] برنوع پندری
 وارد که انسان کورنجه اجتوا ایدر . [
 اجتوار { [ع] قومشو اولیق ،
 { جوارید ایتمک : اجتوار
 روضه مطهره نه بیوک سعادتر .

اجتهاد { [ع] بذل قدرت اتمک ،
 { کوجی یتدی قدر
 جالشمق . § علم فقهده منجر اولان
 برطالم قرآن وسندن استخراج احکام
 ایچون بذل سعی ومقدور اتمه سی ،
 بوصورتله بر مذهب وجوده کتیرمه سی :
 « (نعمان بن ثابت) رضی الله عنهم
 اجتهد ایتدیکی مذهب مقدس ، تقض
 صیام خصوصنده امام شافعی باشقه
 درلو اجتهد ایتدیر . » بعض ذواتک
 قوانین جدیدیه ی شرح ایچون سرد
 وتمهید ایلدکری مطالعاته (اجتهد)
 دینله منزه جمی (اجتهدات) در .

« نفس و مال ایله توله قلمه جهانده اجتهد »
 « حمد لله وار غزایه صد هزاران رغبت »
 (حضرت فاتح)

« لطف حقدر اجتهد بیثال جعفری »
 « کاظم پاشا »

« که بوله صاحب اعتماد و عارف پادشاه اولماز »
 « تمام احوال دین دولتنده اجتهاد اورده »
 (نفی)

« بحث اوصافنده اطرافتسون اهل اجتهد »
 (سروری)

« مفتی مشرق و مغرب که قوی اوله درده »
 « اجتهد ایله آنک شرع نی مرسل »
 (نفی)

کوه اجتماع ایله علی الجملة هرشی یاپیلوب
 — لایحه — رشید پاشا [
 « نجوم نابدر آسمان هپ اجتماع ایتش »
 (احمد وفا)

اجتناء { [ع] آغاجدن میوه طویلا .
 { مقی ، دهوشیر مک ،
 دهوشیر مک : اجتای اثمار . اثمارک
 اجتاسی § الله اتمک ، اکتساب اتمک :
 تحصیل فنوندن مقصد ثمرات نافه سی
 اجتادیر . [معلومدرکه قولنده ، فمانده
 ابراز ثبات ایدنر ، اجتای ثمرات
 مساعی ایله کامیاب اولورلر — مکتوب —
 سری پاشا]

اجتناب { [ع] اوزاقلاشمق ،
 { صاقینوب چکینمک ، ال
 چکمک : صغای امت دائما تواهیدن
 اجتناب ایدر . [محاسن اخلاقه مغایر
 سوزلر تلفظ اتمک کبی نفسکی تزدیل
 ایدر جک حرکتلردن اجتناب ایله
 — اقتطاف — محمد عطا]

« تأئیدن اتمه صاقن اجتناب »
 (عطقی)

« قوش عجبدر اتممک تیروکایدن اجتناب »
 (فضولی)

« عار ایدر آنر ایله الفتدن »
 « اجتناب ایله هرک صحبتدن »
 (وهبی)

اجتناس { [ع] میل اتمک ، صورت
 { مسنونهده سجده ایله مک
 یعنی الرخی بره قویوب دیرسکارینی
 قاناد کبی آچهرق سجدیه وارمق .

ترجهمده استعمالی اصلا مسبو و مسوم
 دکلدر . [هر وقت بر صورتله تصدیع
 ایدهرک عرض و اشعاره اجتنار ایله دیکم
 وجه ایله — سوریه مکتوبی — فؤاد
 پاشا] ، [حیثیات اضافیه نک کاهه سندن
 بالاتر بر شرف عظیمه نالیتعدن دولایی
 منتدارانه عرض واجبات محمدت و شکرانه
 اجتنار ایلم — عریضه — سری پاشا]
 « عفو و صفح و لطف بی پایانکه ، فرور اولوب »
 « بو پریشان نظمه ابتدی بو قولکده اجتنار »
 (اسکنداری حق)
 اجتناس { [ع] عرییده معناسی
 حیوانک آغز یله
 چایی آراشدیروب اوتلامه سیدر .
 لسانزده یالکز (آراشدیرمق) معنانه
 بهضاً قوللانیشدر . « نجسن » دها
 قوتلی و مناسبدر .
 اجتناء { [ع] کوکندن چکوب
 قوبارمق ، یرندن آیره ق :
 اجتنای شهر .
 اجتنار { [ع] بخور لائق ، توسولمک .
 هیچ قوللاناز .
 اجتماع { [ع] بریره کلک ، بر آرایه
 طوبیلاق ، بریکمک .
 مادیات و معنویاتده استعمال اولونور .
 جمی (اجتماعات) در . [واپورک
 اطرانده اجتماع ایدن قایقر ، سندالار]
 [بحث ایندیگمز اجتماع الیه مرکزی
 بوراسی اوله جقدر — تصویر افکار —
 کمال] ، [حال بوکه معصیت بومورنده
 طو توله برق بر مجلس مختصرده بر قاج

« هر طورینه اقتضانه لازم »
 « جائزهده اجترانه لازم »
 (شیخ غالب)
 اجترّاح { [ع] عمل وسی دستی
 ایله یکنمک . ال امکی
 مقابیده قازانبلان پاره ایله کچینمک .
 ما نوس و مستعمل دکلدر .
 اجترّاز { [ع] بری چکمک ،
 ایلری و کری چکمک ،
 چکمک . قوللانسی لازمدر .
 اجترّاع { [ع] صوبی — نفس
 آله دن — بردن
 ایچمک : اجترعی اعتیاد ایتمیلیدر .
 اجترّام { [ع] جرم و کناه
 ایشله مک . استعمالی
 اندردر : اجترام مراحق .
 اجترّاز { [ع] اوت ، چاپریمک ،
 یوک قیرقی : اجترّاز
 اغنام .
 اجترّاع { [ع] آغاجی ، دالی
 قطع ایلمک ، قیروب
 کسمک : اجترّاع اشجار موسمی .
 اجتناس { [ع] جسارتلنمک ،
 جسارت پیدا ایتمک ،
 ایدلک ، « اجترّا » دن قوتجه خفیف
 و نازکانه دور . بونلرک موقع استعمالرینه
 دقت ایتمیلیر : [صوب و دادکارلرینه
 تقدیمه اجتنار قیلان هدیه ناچیزک
 قبولیه .] عربیده اولدیفی کچی کینک
 دریاده صانوب کیمه سی ، بولچینک
 اووانی کوپری کچی کیمه سی معنارنده

تعیشده طبیعی اولان مشاق و مخندن
قاچنه رق بویوله سلوک ایدنلر دخی منع
ایله کار و کسبه اجبار قیلنور — سئله —
شناسی]

« کیم ایلر آتی بوسموه اجبار »

« محدوددیندر دیار افکار »

(مقدمه ادبیه)

« اجبار بخت جاهلی فرزانه کوستور »
(عزت ملا)

اجْتِبَاءُ { [ع] سَمَك، طویلامق :
اجْتِبَاءُ { اجْبِلِرْک اجازات اوقفی
اجْتِبَاءُ اتمه لری . § انتخاب : [جناب
حکم ازلی قولارندن ایسته دیکنی مرتبه
ولایت اجْتِبَاءُ بیورور .]

اجْتِبَاذُ { [ع] بری چکمک ،
ایلدوده بولونان بر شی
یقینه ، بری به کتیرمک . مقساطرسی
و کهر رباده کی خاصه به (قومه اجْتِبَاذِیه)
اطلاق اولونور .

اجْتِذَابُ { [ع] چکوب اوزاتاق .

اجْتِذَالُ { [ع] سَوْنَمْک ، مسرور
اولق . بولنر مآنوس
و مستعمل دکلدور .

اجْتِرَاءُ { [ع] یوز طومتق ،
اجْتِرَاءُ { جَرَأْ تَهْ تَمْک ، جراتله .
تک : [بدرینه قارشلی اوکونا قوهانه
اجترا ایستدیکندن . بویله بر معامله
منفوره به اجترا اولونعاسی . (اجْتِسَارْ) دن
قوتلی و سرددر .

اضطراب جوعه دوشورمک ،
دوشورمک :

اِحَالَه { [ع] جولان ایتدیرمک ،
ایتدیرمک ، طولاشدیرمق
صارمق : اِحَالَه فکر ، اِحَالَه اسب . [حکمت
عملیه اقتضاسنجه هرکاری اهل وار بانه
اِحَالَه و تفویض ایتدیک میثللو — دیباجه
ترجمه صائب — جودت پاشا] ، [بوعد
عاجزه هیچ بر متکرر یوق ایکن اولبابده ده
بیان تشکره اِحَالَه کتیت همت بیورلسی
مجرد خیر خواه بی اشتباه لری تالطیف
مقصودینه مبتنی اوله جفندن — مکتوب —
سری پاشا]

اِحَامُ { [ع] « اِحْم » کی صیق
اِحَامُ { آعاجق ، چالینق . قامشاق
معناسته اولان (اِحْمَه) تک جمی که
اکثریا ارسلان یا تاغی حقنده استعمال
اولونور .

اِحَانَه { [ع] چاشیریه معنه مخصوص
اِحَانَه { ییوک طاس ، لیکن ،
تکنه . یشه بو معنده (اِحَانَه) و
(اِحْنَانَه) ده قوللانیلیر . جمی
[اِحَابِیْنْ] در .

اِحْبَارُ { [ع] زورلامق ، زور
اِحْبَارُ { اِتْمَک ، زور ایدنک ؛
اکثریا انسانک مهمالات و حرکتی حقنده
و بعضاً معنویاتده استعمال اولونور :
اشقیاتک اجباری اوزورینه ایکی قایق
احضار ایتدکاری . [جبلت و یاخود
تریت ردیشسی اقتضاسنجه استحصا

حسن خطدن مأذون اولنلاره علوم
عربیه ده اکمال تحصیل ایدن طلبه علوم
حقارنده استعمال اولونور . مثلاً
[اجازت آلدی ، اجازت ویردی .
خط تعلیقدن اجازتلیدر] دیلیر .

اصطلاحات فقهیه جه [اجازت قلیه] —
برکمه دن اذن ورخته دلالت ایدمه جک
برفعلک صدوری ، [اجازت قولیه] =
برآدمک برشی حقنده اذن ورخته
ویردم دیعه سی ، [اجازت لاحقه] =
برآدمک اولجه اجرا سنه اذن صادر
اولمایان بریشی اجرا اولندقدن صوکره
قبول ایتمه سی .

«اجازتکله اولورسم تمدحه مأذون»
«عرض خلوصی عرض ایتمه دربرازده نوله»
(نفی)

«ویردک کراجازت میوایدردم بخت نامازی»
«وله»

اجازتنامه { [ف] مشق خطدن
ادن آلا نزله طلبه

علومدن اکمال تحصیل ایدنلره استادلری
طرفندن رخصتی حاوی ویریلن کاغذ ،
دیپلومه . مکاتب رسمیه ده اکمال تحصیل
ایدن شاگردانه ویریلن بونوع کاغذه
«شهادتنامه» اطلاق اولونور .

اجاص { [ع] اریک = یعنی محله
زردالی وآرموده اطلاق

اولونور . [اجاصیه] = اریک خوشابی .

اجاعه { [ع] ییه جک ، ایجه جک
ویرمه یوب آجیق دیرمق .

اجاره زمین { [اصطلاحات
رسمیه دندر]

اراضی امیرییه اوزرینه یاپیلان انبار
ودکرمن وسائره کی ابنه ایجوق یرک
اعتبارله متناسب اوله رق عشره معادل
سنوی جانب میدی یه ویریلن آغچه .

اجاره واحده { [ع] یراولان
وقف کراسی .
برکراسی وقف .

اجاره مضافه { [اصطلاحات
فقهیه دندر]
استقباله طائذ بوقت معیندن اعتباراً
عقد اووننه جق ایجار .

اجازتین { [ع] ایکی کراسی وقف ،
یعی وقفک هم معجله
هم مؤجله لی نوعی .

اجاره لازمه { [اصطلاحات
فقهیه دندر]
شروط ثلثه دن عاری اولان و طرفینجه
بلا عذر قضی قابل اولمایان اجاره
تعییه در .

اجاره منجره { [اصطلاحات
فقهیه دندر]
عقدی متعاقب حکمی اجرا اولونان
و عقددن معتبر اولان ایجاردور .

اجارات { [ع] (اجاره) نک جمی .
کراسی : اجارات مترا .
کمه نک تحصیل ، تأدیه اجارات .

اجازت { [ع] اذن ، رخصت ،
برماده نک جوارینه رأی
ویرمک ، طلبه نک اکمال تحصیل ایتدیککی
تصدیق ایدوب دستور ویرمک . اکثریا

درگاه عزتی . [اَمّت اجابت] = اهل اسلام . § موافقت معانسته ده استعمال اولونور : [دعوتہ اجابت سنت سنّیہ پیامبریدر .] عریده جواب ویرمک معانسته در . فقط لسانعزده او معنادہ هیچ قولالانظار . [اجابتی متیقن اولدیقنیز حالده ربگنزه دعا ایدگنزه . — مأل حدیث شریف — مناسترلی اسماعیل حق افندیکنک مقاله سندن] .

« واصل قرب اجابتگاه رب مستعان »
(لا)

« اومماسون لوح اجابتده مقام رغبت »
« ایتمهین نامکی دیباجه ذکر اوراد »
(نابی)

{ [ع] پرده ، اورتو .
اجاخ } هرزه نك حرکات نكسی
جاژدر . مستعمل دکلدور .

{ [ع] پنجره و قیو
اجاد — اجاد } اوسقده کی کر .
الفاظ معروفه دن دکلدور .

{ [ع] ابی یامق ، یایلق ،
اجاده } ابی ایشله مک : اجاده
نظمه مقتدر ، نظرمک اجاده سی .

{ [ع] طام ، خانه نك چایی
اجاز } جمی (اجازیر) در .

{ [ع] کرا ، عمل قارشوانی ،
اجاره } وقفه ویرین مؤجله :

« کتاب الاجاره » = کرایه متعلق احکام شرعیہ بی متضمن مجله جلیله نك بر جرئیدر .

{ [ع] اوج دانه اولق ،
اثلث } اوجه بولمک .

{ [ع] قاریاغیرمق ، قاری
اثلخ } اولق ، قارم طوتولق .
بونلر الفاظ معروفه دن دکلدور .

{ [ع] کنه ، قباح ، منہایدن
اثم } اولان ایش ، شی : ا الہی
اتم وکنامہ نه مرتبه کثیر اولسه ینہ دریای مفترتکے نسبتله قطره دن ضعیردر — سنان پاشا]

{ [ع] اون ایکی دیمکدر
اثنی عشر } (اثنه اثنی عشر) =

حضرت علی ایله اولادواحقاد کرامندن
اون ایکی امام :

« طائر اثنی عشر شاه سرآمددر تی »
(اشرف پاشا)

{ [ع] شیمه دن بر
اثنی عشریہ } فرقه درک (امامیون)

ده اطلاق اولونور .

{ [ع] ایکیک ، ایکیدن
اثنینیت } عبارت اولق .

{ [ع] ایکی . (يوم الاثنين)
اثنین } و (يوم الانسان) = پا .

زار ایره سی کوفی . [بین الاثنين] =
ایکی آدم ، ایکی شی آراسده .

{ [ع] بازار ایره سی کوننه
اسوی } منسوب ، هر بازار ایره سی
اوروج طوقان آدم .

{ [ع] قبول ائمک ، ابدلک :
اجابت } اجابت دعا ، نیازک اجابتی .

[اجابتگاه الہی] = جناب الہک

« اثبات اهل اسلامك علوشاق »
(احمد حدى)

« دميدر ايلر ايسهم دعوى اثبات هنر »
« صدق دعوايه ايدو قعدى شهادت عالم »
(نقى)

« ماهيتى اثبات ايدن آثار عملدر »
« مقدارينه نسبتله كشي خير و شر ايلر »
(شناسى)

« اثبات » [ا] دشني افراط ايله محو
« ايتك » و هلاك ايتك ، ايدلك .
« انوس اولمايان الفاظندور .

« اثر » [ا] اثر ، علامت ، مجازاً
« مسلك » ، چيفر : اجداد
مكارم متادمزك اثرينه اقتفاء [جعي
(آثار) در . فقط بو معناده نادراً
قوللائيلىر . مسلك معناسنه هيج
قوللائيلىز . ا آثار اقدام = آياق
ابزرى .

« آغاز » [ا] چوچك ديشلري پيدا
اواق ، چوچك ديش
« آغاز » چيچارمه سى .

« افعاله » [ا] اوسمه تجربه كى آلات
« افعاله » طبعيه قوانينان ساج آياق .
همزه نك ضمه ايله قرآنى دغى جاثر در .
ساج آياغنه « آفانى » ده ديشليلىر .

« انقباض » [ا] كومور ، آتني ياقق .
« استعمال اولونماز .

« انقال » [ا] آغرى شى يوكلكمك ،
يوكله دلك .

« انار » [ا] پكى نك مهنه آصيلان
كيسه ، طوربه .

« اناره » [ا] توزومتقى ، توزى
« مولانديرمك . قوللائيلىز .

« انام » [ا] جزاء عقوبت ، برصوچك
« ايجاب ايتديكى نتيجه . مستعمل
دكلدر .

« اناره » [ا] نمازلى ، « اثابه »
عين معنائى افاده ايدر .

« اثبات » [ا] ثابت قىلىق ، قىلمق :
« اثبات مدعا ، مدعا نك

اثباتى » وار ايتك ، ايدلك : ا قلمه
آنان مکتوبك محو و اثباتندن صوكره

بركره دهها مجلسده اوقونلمسى — وشيد
پاشا [محو و اثبات = اصلاح و تصحيح

ايتك . اثبات وجود = حاضر اواق ،
وارلفنى كوسترمك .] « برصوده »

ناميله بعض منظومات و منشوراتى حاوى
بررساله نك بوندن اول عالم مطبوعاتده

اثبات وجود اثبات اولديقى — اكرم ،
[خواطر متباينه ايجنده منافع صحبه يي

تميز ايدمك قدر تميز ايتديكى بالكنز
احوال شرقيه حقنده اتخاذ ايتدكلى

مسلك دغى اثبات ايدر — تصوير
اذكار — كال ، ا ، ا خلاف اصول

كوربان افعالك حقانيتنى نتايج نافه سى
اثبات ايدر — جل متخذه كال]

« وارلفنى بيلمه نه حاجت كره عالم ايله »
« يتر اثباتنه خلق ايتديكى برزده بيله »
(شناسى)

اتهامیه « دینلیدی کی هیئت اتهامیه » ده
دینلیدیله (اتهامیه) = مدعی عمومی
طرفندن برمظنون علیه حقنده تنظیم
ایدیلن ورقیاره رسمی . بوده ایکی
صورتله اوقونور .

ایشان { [ع] کتیرمک ، کتیرمک
و ذکر ، بیان ایتک : ادله
قویه اتیان ایتدی ، دلائل موجوده تک
اتیان . [اوپاراغک رشقه خفیه سنی
جهان سرمدیتک نقضات ارواح معطره سینه
دکشدرمه مک جساتلری اتیان ایله
عالم تصورات مجازیته تک اقصادی حدودینده
تعقیب حقیقت ایدرلر — پرمهرده —
اکرم] ، بناء علیه اوپولده کلمات
زائده اتیانیه بهوده تکثیر سوادى
بی لزوم عدایدرم — مکتوب — سری پاشا]

« اسبابی ایله همده اتیان »

« واریسه اکر سوزمده نقصان »

(کمال)

عربیده « کلک » معنایسته قولانیلیر
ایسه ده لسانغزده بومعناده هیچ استعمال
اولونماز .

اناث { [ع] هزه مفتوحه ایله
اولدینی کی متاع البیت =
خانه اشیاى ، بومیانده ساج آیاغنه
[آنانی] و آنک آیاقلرینه وعلی قول
کنندینه [آنانی] دینیر . برفساده اوک
آیاق اولان آدمده [آنانی] دینیلیر .

§ چوق وصیق ، قاریشیق واوزون
صاج ونباتات و سائر .

مدت معلومه تک اتعای ، قرانتته تک اتعای
[کویا که فاتح کرامت عرفانیله طی
قرون ایدرک بومقاصد کلیه بی اوتوز
سنه ایچنده اتعای ایتش — کمال]
« یوقدر اول مسعود کوب دوری اتعای اوله یه »
(دیدار)

« سمی ایله مه اما مقصور »

« ساده خط ایله سراسر اتعای مقصور »

(وهی)

« محبتی بو وجهله اتعای ایدر »

(عطای)

« دیدیلر جله آفاق مبارک بادا »

« لله الحمد خدا ایله دی اتعای نم »

(نانی)

« بهارک ذوق و شوق اسبابی اتعای ایدر بیلر »

« نرای دلکشیه هر کس خوشکام ایدر بیلر »

(محمود اکرم)

ایشان { [ع] جوجق علت ومرض
سیله بویویه مه مک .

استهاب { [ع] مبهنی قبول ایتک ،
بخش ایدیلن شیء آلق .

اصطلاحات فقهیه دندر .

استهام { [ع] تمت اسناد ایتک ،
تمتلی ایتک وایدلک :

[جهه ایله اتهام ایدلش ایسه ده اثبات
برائت ایدمک بی اشتباهدر] ، [لایحه
مذکورمه تک فقراتی ذوات مستخدمه دن
بعضیلر بی اتهام صورتیه کی کورینور
ایسه ده — تذکره — رشید پاشا] ،
[برطاقم خیالاته صایقه اتهام اولنمقدن
احتراز اولنسه روادر — لوندیره — کمال]

استهام { [ع] تمتلی اولقی ، تمتلی
ایتک وایدلک : « هیئت

اِتْلَاءُ { [ع] آخره تابع واحاله
اِتْلَاكَ عهدهامان ویرمك :
اتلاى اعدا .

اِتْلَادُ { [ع] مال قدیم صاحبی
اِوتِیَ قِیلَق . مأنوس
وہستعمل دکلدر .

اِتْلَافُ { [ع] تلف اِتْلَاكَ ایدلك
واولد یرمك ، اولدیر -
لك : بیانی کورنجه اتلاف ایتدیر .
ہا ، تباہ ، یازیق اِتْلَاكَ : اتلاف مال ،
اتلاف ثروت ، اتلاف نقود ، اتلاف
نفوس . [موجودی اتلاف ایدوبده
طائلسنی آج براقانلر . یاورولرینی ییہن
کدبدن پک دہ امون شیلر دکلدر
- سى مقاله سى]

« سخی ، صاحبقران کشور آرا »
« کہ آہ ایلر اندن ، مدن ویم »
« نیچہ آہ ایتسون بیصارہ لر کیم »
« نہ کوفر قودی اتلافی نہ درہم »
(نفی)

« ایتش عربین اوصاحب لاف »
« اغراق و مبالغہ یلہ اتلاف »
(لا)

« اتلاف زروسیم ایلہ رشک آورحام »
« پیرایہ عرفان ایلہ دانشور عالم »
« نشاطی »

اِتْلَالُ { [ع] طاملاقی ﴿ حیوانی
یدکلہ یوب چکمک .
قوللائلیان الفاظندور .

اِتْلَامُ { [ع] تماملاق ، نقصان
براقامق : تمام اِتْلَاكَ ایدلك :
مدت معینہ عسکریہ سنی اتمام ایتدی .

اِتْقَانُ { [ع] محکم وثابت قیلَق ،
قِیلَق : اِتْقَان امور ، امور
شرکتک اتقانی . ﴿ ادلہ بی اسباب موجبہ .

سیلہ ، قواعد کلیہ بی جزئیاتیلہ ، برشیخی
یقیناً یعنی حقیقی وجه ایلہ یِتْلَاكَ [تھریر
ایلدیکم شیلری شدی اول قدر حفظ
واتقان ایتدم کہ بالفرض بالجللہ کتب
ورسائی سارقلر آلہ علمدن ہیچ
برشی ضایع ایتتمش اولورم - کلام
امام غزالی - مترجمی حیدوہی]

اِتْكَاءُ { [ع] قولتوق التتہ
یا صدق و طایاق قومق ،
طایاق . الفاظ مأنوسہ دن دکلدر .

اِتْكَاءُ { [ع] طایاقق ، بر شیتہ
آبانوب سو ییکمک :

مصایہ اِتْكَاء ایلدی . [لازمہ
شانی اولان بر کرد بادی ، قلیچہ اِتْكَاء
ایدربوللی براغناى جزئی ایلہ یکورمش
اولسون - کمال]

« بالین نازہ خواجہ شہر ایلر اِتْكَاء »
« خاگ مزلت اوزدہ یاتور آج رغرب »
(روحی)

« وجودکہ یاراشور چاربالش عظمت »
« نہالکہ یاقیشور اِتْكَاء صدر صدور »
(باق)

« اِتْكَاء ایلہ ییسک بالینہ »
« باغہ سک آیتہ سیمینہ »

(وہی)

اِتْكَالُ { [ع] تَوَكَّل کئی اسبابہ
تشبث ایلہ برابر جناب
حقہ تسلیم امور اِتْكَال .

لحظه آرام و برمن ایدی — ترجمه برهان قاطع]

« اتفاق مکر اول شیخ بنام »

« بردرمن یای ایندی مقام »

(یحیی)

اتِّفَاقَاتُ : [ا] تصادفی ، راست
اتِّفَاقَاتُ : کله اولان شیلر :

[غرائب اتِّفَاقَاتُدن اوله رق بوسته عید

فطر ، بیوک باسقالیا ، قامش یارای بر

هفته به کلور .] اتِّفَاقَاتُ « ایله بوئک

یپننده کی فرق آشکاردور .

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتفاقه عائد : امور
اتِّفَاقَاتُ : اتِّفَاقِیَّةٌ تصاده متعلق :

مضضکات اتِّفَاقِیَّةٌ دندور .

اتِّفَاقَاتُ : [ا] انسانک وجودی فا
اتِّفَاقَاتُ : [ا] اطفال اطفال

والده لرینک احوالنه دالدر] .

اتِّفَاقَاتُ : [ا] صافینق ، چکیمک :
اتِّفَاقَاتُ : [ک] کوکی قیرمقدن اتِّفَاقِیْدَکر]

[حرکات غیر صرضیه دن اتِّفَاقَاتُ .

دیکی مرجعیه مثبت و معلوم اولنره

— تحریرات عمومیه — سری پاشا] .

بو معناده « توقی » ایله یینلرنده فرق

یوقدور . [جناب حقدن قوروقی ،

نوامیدن چکیمک : [اهل اسلامه

اتِّفَاقِیَّةٌ شرطدر .] « توقی » بو معناده

قوللانیله ماز .

اتِّفَاقَاتُ : [ا] وقار پیدا اتمک ،
اتِّفَاقَاتُ : تمکین حاصل اتمک : اتِّفَاقِیَّةٌ

کبار ، اتِّفَاقِیَّةٌ اغنیا .

[صلاح امت ایسه معلومدرکه اتفاق

کله ایله حاصلدر . نزاع و تفرقه به سبب

اولانر حَقِّک ده خلقتک ده نظرنده

مهرود و منفوردر — نطق رسمی —

سری پاشا]

اتِّفَاقَاتُ : [ا] راست کله ، تصادف
اتِّفَاقَاتُ : صورتیه ، مأمولک

خارجنده اوله رق : [بز آله به کیدرکن

اتِّفَاقِیَّةٌ آتی ده واپورده بولدق .]

« چیتسه برحکم قضای کم وکاست »

« اتِّفَاقِیَّةٌ سوزینک بریی راست »

(نابی)

« لهه بیک ظلم صریحن ایشیدرکن روسک »

« اتِّفَاقِیَّةٌ قولاغی اوزره یا تور اوروبالی »

(کاظم پاشا)

[اتِّفَاقِیَّةٌ کاوه آمئکرک بر اوغلای

بو خصوص ایچون — ترجمه برهان

قاطع]

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتِّفَاقَاتُ : [ا] اتِّفَاقِیَّةٌ : اتِّفَاقَاتُ

اتعاب ذهن ایتک عتدر، بوله لزومز
ایشلرله بیهوده خدمتیلرک اتعابی . [
 [مکونات و مصنوعات قدرتک اک
معتمدن اک مصغرینه قدر کوره بیلدیکمز
شیلر ایچنده تمیق فکر و نظره قوای
حسیه و وجدانیه مزای اتعاب ایتکه
حاجت قالمسزین - پرمده - اکرم]
[بویولده اولان اشمارینی قطعا
اتعاب طبیعت اتمکسزین سوبلر - قعی
- کتایخه ابوالضیا]

«فرق اولونماز خرطاحونه دن اهل دنیا»
«ایل ایچون چونکه ایدر هر بری نفس اتعاب»
(۷)

اتعاض { [ع] وعده لشمک ، قبول
[ع] وعد ایتک : یارب آقام
ساعت برده قرائضاهده بولونقی
اوزره اتعاض ایتدی [مانوس و مستعمل
دکدر .

اتعاض { [ع] وعظ و نصیحت قبول
[ع] ایتک . نصیحت حکمی
اجرا ابله مک : اتعاض صلحا .

اتعاش { [ع] هلاک ایتک ، اولدیر-
[ع] مک : اتعاش نفوس .

اتفاق { [ع] برک اولقی ، بربرینه
[ع] اویقمق ، اویوشمق :
مقتضیات سیاسییه دن اوله رق (کوبا)
لیلر آسریقالیلرله اتفاق ایتدیله . §
برلش : اتفاق آرا ، [بالاتفاق =

اتفاق ابله یعنی برک اوله رق]
« اتفاق ایتدی بومعناده ام »
« ازهر اللون ایدم فخر عالم »
(خاقانی)

« سوائی ترک ابله من حق اتصال ایتدک »
« که اتصال و تجرد در اقتضای وجود »
(نورس)

اتصاح { [ع] واضح ، عیان ، آشکار
[ع] اولقی : [اتصای انظار
شرقیه ده جریان ایدن پولتیقه هنوز
اتصاح ایتدیکندن بالطبع انظار
سیاسیون حالا قورهده ، ژاپونه ، پکینه
مطوفدر .]

اتصاع { [ع] دوهنک بوننه باصوب
[ع] اوسقنه بیفک ایچون باشی
آشایغیه ایکمک : اتصاع ایل . بعض
لمت کتابلرنده تدقیق و تحقیق اولونبه رق
بعض کله لک معنای اصلیلری هیچ
کوسترله مش و اصلا تمیق و مناسبتی
اولدینی حالده برطاقم معنای اولدیر-
لشدر . ایشه اوکتابلرده بولکه ایچون
کوستریان معنای دخی یا کش اولدیفندن
ابواب دقتک تغلیط اذهاننه میدان
قالمق اوزره عرض حقیقه مجبوری
کورلشدر .

اتطان { [ع] وطن طومتق ، بر
[ع] شهرده برمعده یرله شوب
اوطورمق : اتطان مهاجرین - الفساط
معروفه دن دکدر . بومعناده اکثریا
(توطن) قوللایلیر .

اتعاب { [ع] زحمت و برمک ،
[ع] و برمک § یورمق ،
یورولقی . تشدید ابله یا کش اوقوما-
ملیدر : [بوله حکمز شیلر ایچون

حسینایده استعمال ایدیلیر : [مکالم
اخلاق ایله اتصاف ایدیلردن بو مثلو
افعال ذمیه صادر اولاز .] ، [اخلاق
فاضله نك متممی دینگه شایان اولان
دلشکارلق خصلت مقبوله سیله ده اتصاف
دولترینه بیوک بر دلیل — عریضه —
سری پاشا .] ، [علوم شتی ایله اتصافه
و هر نوع حقائق و دقائق و مبیه اتصافه
بوندن صکره احراز موفقت ایلمشدور

— مشاهیر اسلام — حمید وهی |

« طائی ایشماله اتصاف »

« ینه اولامشدور طبعیه صاف »

(عزت ملا)

اتصال : [اء اولاشیق ، یتشک :
اتصال :] اتناطولی دمیر یونی

اسکیشرده کوتاهییه خطیله اتصال
ایندیکنندن . [یتشیک ، اولاشیه :

تریه نك اتصالیده کی دکانده . [مرکینک
« شان دومارس » ده کی موقعی (سن)

نهری ایکییه تقسیم ایدور . ایکی قسیم
واسطه اتصالی (ایانه) کورسی در —

پارس کسوزیسیونی — سعادت پاشا ،
[هله ملکیز اوج قطعه و دورت دریایک

مرکز اتصالی و مواردات عالمک موعده
تلاقیسی — غزته — کمال]

« جائک جسمله ذوق اتصالی قالمدی »
« آه کیم سنیز دیرلک احتمالی قالمدی »

(فضولی)

« اتصال اوزره یمینکده یسارکده اوله »
« فتق ورق قلم و تیغ نیام دولت »

(منیف)

اراع : [اء صولقی . بونلر الفاظ
استعمال اولونه ییلیر .

ارالک : [اء براقق ، فراغت ایتک ،
وازیچک .

اسناخ : [اء کیرلنک ، پاسلامق .
نادور اقولانیلمشدور .

اسناع : [اء وسعتلک ، کینشلمک ،
ابولاشیق : انسان معلوماتی

اتساع ایتدجه نقصانی ادواک ایدور .
[ابنای بشر تلاحق افکارک اتساعی

سایه سنده برایکی عصر ایچنده درت بیک
سنه دن بری ظهورده کلان مآثر جلیله یی

اونتد بره چک درجه لوده بدایع نمای
کمال اولمشور — کمال] ، [ماه عالم آرا

نهرک اوتنه طرفنده کوز آله ییلدیکی
قدر اتساع ایدن چنزاره پک زیاده

ساکن برحالتله بخش انوار ایلر —
شانوریان — اکرم]

اسام : [اء کوزلنک ، نشان لایق ،
اتساع :] اتفالایق ، ریتندمک : [نام

اتساعی یا لکر شرفده دکل غریبه بیله
معالی بر احترام مخصوص ایله السنه پیرای

یاد و تذکار — امام غزالی — حمید وهی |
[اء صیره لایق ، دیز بلوب

اساق : [اء انتظام لایق . انتظام لایق :
[عروق شہامت سمیتلرینه وعشه

تعطیل ایریشوب ساق اتساق لرندن تاب
منی ساقط اولغله — شفیق نامه]

اتصاف : [اء وصف لایق ، برحال
[باحدود بر صفت ایله

طبعیتلش ، صفاتلش اولق . اکتریا

« مجلس پا که ایدر بالا کرام »

« فرط توقیر ایله اتخاف سلام »

« حامی »

اِتِّخَاذُ { [ع] ایتدیک، ایدسندک، قبول ایتدیک، ایدلک :

ولانی شریک اتخاذا ایتدی. فلانک رفیق

اتخاذا. § قوروق، قورلق، پیدا

ایتدک، ایدلک : [مملکتزده کی ارباب

صناییک محافظه منافی ایچون بر تدبیر

مؤثر اتخاذا، تراموای شرکتی بوندن

صوکره استفدامنی نیاز ایدنلرک صورت

قبولی ایچون بر قاعده جدیده اتخاذا

ایتدی. [صنایع نفیسه ایچنده منسوب

اولدینی هانکیسی ایسه آتی ممشوفه

وجدان اتخاذا ایتدش. آمال وافکارینی

آکا منحصر قیلش — پژمرده —

اکرم]

« خصم اتخاذا ایدنلک اوتوزیق کویین »

« ناموس شامریجه کسر شان اولور »

(نفی)

« لیک وار نیجه حیا سز جبار »

« اتخاذا ایلهمش اول صنفی کار »

(وهبی)

اِتْدَانُ { [ع] ایصلاق، ایصلاق :

اندان اتواب، اندان اجلاده

اِتْرَابُ { [ع] طوبراق سربک، طوبراقلاق :

« بن اولونجه قبرمی یارام اتراب ایلهمسون »

اِتْرَازُ { [ع] قورودتی، قورودلق :

اتراز اجلاد .

اِتْرَاعُ { [ع] طولیدرمق : اتراع

کاسه .

« اولدی هزار ذات دینوب که صفاته عین »

« بر اصلده کهی نیجه اصل ایتدی اتحاد »

(لا)

« اتحادین شعله افسرده ایتدش روزگار »

(فصیح دده)

« اهل صلاح ایلله ایده اتحاد »

« دین اوینسه اوله عماد »

(یحیی)

« زهی پاشای ملک آرای روشن رای هایشان »

« که دام رای و تدبیر یله توفیق اتحاد اوزده »

(نفی)

اِمانت اسلامیه نك ایسه « اِماناؤمنون

اخوة » اعتقادی شریطة اتحادی

اولدنییون — تصویر افکار — کمال]

اِتِّخَافُ { [ع] هدیه، تحفه،

ارمغان ویرمک، ویرمک

و کوندرمک، کوندلرک : (اهدا) ایلله

بونلک آراسنده فرق واردور . (اتخاف)

شایسته احترام و حائز قیمت شیلرده

(و) اهدا) هر خصوصده هرشی ایچون

قوللا بیلیر . (اتخاف سلام) دینیر .

« اهدای اسلام » دینیلیر . مثلا اشیای

عادیهدن « برکوفه طوماتس اتخاف

اولوندی » دینیلیر . مطلقا « اهدا

اولوندی » دینیلیر . والحاصل بونلرک

موقع استعمالرینه دقت اولونق لازم

کلیر : [هدایای مجبوت عنیاک ارسالی

ناطق اولان شقه سنک کنارینه اتخاف

ایتدیکی اشیایک قصیده مقابله دیمک

اولمایوب — کتابخانه ابوالضیا]

اتباع ايتك ۛ ايتيورسك؟ اكر بويله
ايسه تعجب ايدرم — جل منخبه — كال
اِتْبَاعاً { [ۛ] تبعيت ايتك سو .
رَتِيلَه ، اوبه رِق :

[هله آلآن وبع مسكونك خمس
معموري ديتلكه شايان اولان اورويآ
قطعه سنده تعاون قانون طبيعي احكا .
منه اتباعاً تشكّل ايدن شركت ترك —
تصوّر افكار — كال] ، [لكن
تقديم الاهم على المهم قاعده سنه اتباعاً
كويآ قائم مقام قسله اداره اولونوركن
ناحيه لردن ده دون قالان بعض قصارك
— مکتوب — سري پاشا]

اِتْبَالُ { [ۛ] درد و غصه دوشور .
مك ، دوشورلك .
نظمده قوللا نيله بيلير .

اِتْحَادُ { [ۛ] علاج ، دوا قوللا نقي
اِتْحَادُ قوللا نقي . بو لفظ مانوس
دكلدر .

اِتْحَادُ { [ۛ] بر جهته دونك ،
توجه ايتك . الفاظ معرو .
فهدن دكلدر .

اِتْحَادُ { [ۛ] عمل و حر كننده بر
اولق ، بر ايتك : — اتحاد
آرا — رأي بر لكي ، اتحاد دول —
حكومت ترك بولنيقه جه بر لئنه سي . بو ،
(اتفاق) دن دهاقو تايدر .

« ايله مش يكرنكي » عشقيه شوله اتحاد »
بيلزم سینه مده جاني يا جانانم ميدر .
(وياني)

ديمك اولان [اِتْب] ك جملري ،
عادتا ده قوله كوملكر § مفردى
وجملري فراجه ، قيصه قادين لباسى ،
طونى منالرخي ده افاده ايدر .

اِتْبَاحُ { [ۛ] برشي يا يوب بيلمك ،
حاضر ايتك . قوللا نيلاز .

اِتْبَادُ { [ۛ] سات صاعاركن ايتك
ياغنه پكيريان پايينه ، ايب .

اِتْبَارُ { [ۛ] حدت و دتته باقى
§ بر شيك آرديني بوشلا .

اِتْبَارَه { مامق ، بر اقامق . مستعمل
دكلدر .

اِتْبَانُ { [ۛ] ايكيز طوغورمق .

اِتْبَاوَه { [ۛ] رشوت و برمك ، سقى
اراضى ايچون صومامورينه
ويران رشوت § آراضى خراجيه دن

آلنان مال معين . جمى (آتاوى) در .

اِتْبَاعُ { [ۛ] آردينه قاتق ،
كندينه اويدورمق ،

تابع قيلمق ، قيلمق . لسانزده عربده
اولديني كمي [تابع اولق] معنا سنده
قوللا نيلاز .

اِتْبَاعُ { [ۛ] تابع اولق ، تبعيت
ايتك ، آردى صيره كيمك ،

اوبقى : [حق ، اتباعه احق در —
سري پاشا] ، [برادر ، شعدى يه
قدر نشر ايتديكم شيلردن « جل منخبه »
نامنده بر مجموعه وجوده كتيرمك
استديكي يازبورسك ، بدن ايچون
سؤال ايدرسك ؟ . بر حق نظاميه

« قنده کیم جمع اوله جام و دلبر و عشق و دیاب »
 « آنده ابلیسک نه حاجت مکوشه ، اغلالته »
 (نای)
 « آکا بکزودی کرسوسه یوزینه زرده چاوابلیس »
 « آکا بکزودی کر چی اولادی کهر با طلعت »
 (نفی)

« زهی کرم که نظر قیلمایوب عداوته »
 « میسر ایلمش ابلیسه اعتبار بقا »
 (فضولی)

« احسانه کور دلتجی ابلیس »
 « قشمر باشیسی ارستطالیس »
 (شیخ غالب)

ابلیسانه { [ع] شیطانه یانیشه جو
 صورتده . شیطانهجهسه :
 دسانس ابلیسانه ، تدابیر ابلیسانه .

ابن { [ع] اوغل . مطلقاً اضافله
 ابن قوللائیلیر : ابن سینا ، ابن
 خلدون ، ابن کال .

عَلَمَین بیننده بولونورسه همزهسی
 اسقاط اولونور : عمرو بن العاص ، عمر
 بن عبدالعزیز .

« هریری تصورده فلان ابن فلاندر »
 (روحی)
 « همتلری ایله اولدی موجود »
 « بر ابن کال مثلی مفقود »
 (لا)

ابن ارض { [ع] دیار غربتده
 بولونان ، سیاح .

ابن حره [ع] اهل عفت ، مستقیم .

ابلاغ { [ع] وارد یرمق ،
 وارد یرمق § ایریشدیرمک ،
 ایریشدیرمک § طولدیرمق ، طولدیرمق :
 بودفه معاشی بیک غروشه ابلاغ ایلدی .
 « برایکن درد می ملولتوره ابلاغ ایتدی »
 (کاظم پاشا)

[بلبل خوش نواک رونق صباح
 نو بهاری نقدیس ایچون نهال کل
 اوسدن مصطبه نشینان چنصفه صفایه
 ابلاغ ایتدیکی خطبه بلیعه اعجاز اثر —
 مکتوب — مری پاشا] ، [اول
 طرفده بیاتکاردن کیم وارایه و محبت
 اربابی ایسه سلام و عشق و نیاز منری
 ابلاغ قابله افراغ ایده سکیز —
 مکتوب — کافی]

ابلان { [ع] (ابلی) ک تیه سی .
 ایکی سورو دوه .

ابلی { [ع] دوه جی . قوللائیلار .
 ابلیم { [ع] بال ، عنبر . نادراً
 قوللائیلشدر .

ابلیس { [ع] شیطان جمی :
 ابلیس { ابلیس] در . ابلیس

مامنت ایس § مفقود ، حیلله کار
 مقامنده قوللائیلیر : ابلیسک اثر تلبیسنه
 نهایت یوقدر . [ابلیس ضلیل کی
 تضلیل ایله مک ایچون بالغا مابلغ هدایای
 کرانبا و تحف و نفایس دستاویز دلارا
 تقدیم ایدرک — لایحه تاریخیه — طاصم]

« دنیا ده شاسن ایلم ایقا »
 « عقاده ایکن ده نامن ایقا »
 (مقدمه ادبی)

« فکر ایلم ایکن حاله تدبیر »
 « کلدی دله مثال قطمیر »
 « حیوان ایکن اول وجود یکتا »
 « ایتمش بوجهانده نامن ایقا »
 (لا)

[دیگر لرندن صرف نظر اولنسه]

بلکه اولی اولوردی . لکن — براق
 ورقپاره اوزرنده اولسون — ایقای
 نامه چالیشیق بر آرزوی طبعیدر —
 اقتطاف — عطا]

« جهانده بر کوزل ایقای نام ایتمشه کیتمشیر »
 « خدامک هربری اولسون قرین عفو و غفرانی »
 (لا)

« ایقای ذکر خیر ایدن اولماز فنا پذیر »
 « نایل حیات سرمد ایچون کسب نام ایدک »
 (احمد حمدی)

« ایقواء » [ع] دائم قیلق ، یرنده
 « براقیق صورتیله : [فلان بک
 شرکت مدیرینه ایقواء نصب و تعیین
 ایدادی .]

« ایقلاقی » [ع] آغلاقی ، آغلاقلق :
 « ابکای ایتمه جائر دکلدر .

« ایبل » [ع] دوه . تصغیری
 (ایبله) در . مفرد اللفظ
 و جمع المثنی در . آتک ایچون
 « ایبل » دوه سوروسنده اطلاق

اولونور . لکنزده استعمالی اندودره .

« ابلاغ » [ع] بلع ایلم یرمک ،
 یوتدیرمق . نادرا استعمال

اولونور .

« ایبطاظ » [ع] سیرله مک ، وجود
 سمین و ملهم اولاق .
 مائوس و مستمل دکلدر .

« ایبعاث » [ع] ارسال کی کوندر .
 « مک ، بعث ایتمک ، اکثریا
 ذی روح حقنده قوللانیلمر .

« ایبعاد » [ع] اوزاق ایتمک ،
 اوزاقلاندیرمق ، اوزاغه
 سورمک .

« رومال اولق ایچون روشنه و پردک دخت »
 « بی کیسه ایده من پیشکتهکنن اببعاد »
 (نای)

[حتی عهد محمد پاشای سر قومه
 جلال بکدن خطاء حضورده پاشای
 مشارالیه تخفیفه متعلق بعض ناشایسته
 اقواله صدور ایتمکله و تبیه قرب
 حکمداریدن ابعاد و مدینه قسطنطنیه دن
 اخراج اولورق مدده العمر داخل حضور
 اولدی — قوچی بک رساله سی]

« سینهندن دور اولوروسی الهی عن قریب »
 « و کیم سینه اول بک بدن اگر ابعادینه »
 (اسکی واتب پاشا)

« ایبغاض » [ع] بغض ایتمک ، حظ
 ایتمه مک ، سومه مک :
 ابغاض مزاح . ابغاض مدانه .

« ایبقاء » [ع] باق قیلق ، پایدار
 « قیلقق ای حالی بورمایوب
 یرنده براقق : فلان مأموریتنده ایقا
 ایدلدی . [اصلی هر نه اولور ایسه
 اولسون عموم یرتمده شایع اولمش وقدم
 پیدا ایتمش اولان الفاظی دخی ایقا
 ایتمکدن باشقه چاره یوقدر — غلطات
 رساله سی حقنده مکتوب — منیف پاشا]

اِبْطُ { [ء] اوموزك اچ و آك
طرقى ، قولتوق ، نادرا
اِبْطُ قوللا تاشدر .

اِبْطُ { [ء] آغير طاوراني ،
طاوراني و چيكمك ،
چيكمديرمك . (ايراع) مقابلي اوله رق
نادرا قوللا تيلير .

اِبْطُ { [ء] تحمك فوقنده
اشيا بوكاتك في ميهوت
ومدهوش ايتك : ابطار استر . ايكنجي
معناده قوللا تيليني كورله مشدر .

اِبْطُ { [ء] بطش وشدله
قاوراق ، طوتوق .
الفاظ معروفه دن دكلدر .

اِبْطُ { [ء] بوش ، حكيمز ،
باطل قيليق ، قلفيق
في فسخ ، لغو ، هدر ايتك ، ايدلك :
[ابطال حق چالشان فلاح بوله ماز .]
« ايدرم دعوى تزويري خصمك ابطال »
« ايله سه م حمت مضمون كلام ايراز »
(نفى)

اِبْطَالِيَاتُ { [ء] ابطاله متعلق
مباحثات . ملاحظات .
بوش ، باطل - وزر . نادرا قوللا تيلير .

اِبْطَالُهُ { [ء] باطل ، بوش ، يهوده
شي . « ابطوله » كيي .

اِبْطِيَّةُ { [ء] اصطلاحات طبيه .
ندر . قولتوغه عايد
ومنسوب ديتكدر .

اِبْسَالُ { [ء] منع ايتك في برشي
رهن و سپارش ايلامك .
استعمال اولونمايان الفاظندر .

اِبْسَانُ { [ء] انسانك صورتى ،
يا خود سيري كوزل اواقي .

اِبْشَارُ { [ء] (تبشير) كيي مزدمله مك .
مزدله مك : ابشار ماده .
ابشار گرفته مسارعت ، بوماده مك
ابشارى . « تبشير » بوكا ترجيع
اولونمايدر .

اِبْشَارَاتُ { [ء] مزدمله مكر
مناسه (ابشار) ك
جمي : ابشارات واقعه . لسان مزده
مناجه يئلرنده فرق اولمايان « تبشيرات »
— تعميم ايتديكندن — دها چوق
قوللا تيلير .

اِبْشَاشُ { [ء] بعض نبات و چيچكار
بر برينه ساريوب
قارشيچ اواقي . مستعمل دكلدر .

اِبْصَارُ { [ء] دقتله باقى .
استعمالى اندردر .

اِبْضَاضُ { [ء] برشي لزومندن
ويا خود ايسته تيلين
مقداردن آز ويرمك . ككات ، ائوسه دن
دكلدر .

اِبْضَاعُ { [ء] صور بلان شيه
كوزل حواب ويرمك ،
كوزل سوز سويله مك في قانديرمق .
بو « اقناع » دن قوتليدر . آنكيچين
موقع استعمالرينه دقت اولونمايدر .

اَبْرِيْ { [ع] خالص آلتون .
اکثریا صفت اوله رق
استعمال اولونور: ذهب
اَبْرِیْ .

اَبْرِیْم { [ع] اریتمک معری .
سینک فتحه ایله قرائی ده
معروفدر .

اَبْرِیْق { [ع] بیلدیکمز اضربکی
موقفی، فارسی (آبری) دن
معربدر: ابریق وضو = آبدست
اَبْرِیْق، قهوه ابریق .

« بونی آغین آلتک اصحاب اکثر »
« کوش ابریقده تشبیه ایلر »
(خاقانی)

« سبوی میله ابریق وضو برخاکدر اما »
« نه حکمتدر بیلز بیرری صالح بیرری فاسقو »
(نائی)

اَبْرِیْقْدَار { [ع] ال ووزیقه جنی
زمان ابریق ایله صو
دوکتک ایچون استخدام اولونان آدم :
[سرای هایونده ابریقدار ایکن اخیراً
چراغ بیوریلان ..]، ابریقدار باشی .

اَبْرِیْن { [ع] چهره سی پارلاق
کوزل، محبوبه .

اَبْرَاء { [ع] آدمی جور ومحتنه
دوشوروب بی تاب ایلهمک،
عنف وشدتله زبون قهر ایتمک .

اَبْرِیْم { [ع] برنجدن ومه دنیات
سائره دن معمول کمر
اَبْرِیْن طوقه سی .

« مناق ایددر هر طلبیده شیوه ابرام »
« آنکچون جلوه کرد صورتش اوزرمطلبیلر »
(قوجه راعب)

« شمدی اکراه ایله بربرینه ایلر ابرام »
(نائی)

« چاغرمش آتی برشب ابرامله »
« وارنجیه اوده عز واکرامله »
(عزت ملا)

« منت آله که ویرمش اوقدر استعداد »
« نظم ایچون ایلهم طبعمه زور و ابرام »
(تقی)
« قابلیت عشقه بر جوه در ابرام ایسته من »
(دانش)

اَبْرِیْشَاق { [ع] آغاجده چیچک
آچق، آغاجک چیچکی
طور و جفتی یاروب چیچق: ابریشاق
اشجار، نشانه آرایش نوجوادر .

اَبْرَه { [ع] ایکنه . فارسیسی
(سوزن) در : « ابره »
مقاطیسیه = جهات اربعه بی کوسترن
وبوصله دینلن آلتک، قلعه نماتک
ایکنه سی . (ابره القرب) = عقرمک
ایکنه سی . عرییده دلالت ایتدیکی معافی
سائره لسانزده اصلا معتبر ومستعمل
دکدر .

اَبْرِی { [ع] (اَبَر) کبی ایکنه
صاقان، یایان، لسانزده
استعمال اولونماز .

اَبْرِیْح { [ع] یاییق دینلن آلتدرکه
یوعورتدن یاغ چیقارمق
ایچون قوللابیلر . « منخضه » کبی .

« فخر عجمانه دن موندو »
 « ابراز حقیقت ایتک ایستو »
 (شام غریبان — معلم ناجی)
 « ایدم صحت ماهیت طبع ابراز »
 « عذوخواهانه حضور کده او اورسه مآذون »
 (میف)

[شاعره هدایای آتیه ی ایصال
 ایله قدر شناسلقدکی کجائی ابراز
 ایله مشدر — کتبخانه ابوالضیا .]
 هریده اولدینی کبی « مکتوبی
 آچق » معناسنه قوللانیله ماز .

ابرام [ع] انسانی ثقلت اطوار
 ابرام [ا] واقوال ایله سبعمق . او
 صورتله صیغوب اوصافدیرمق ، برشیتک
 قبول واجراسنی جان صیغه حق صورته
 اصرار ایله رجا و طلب ایتک ، آسیلوب
 زورلامق : [ابرام تام سلب آرام ایدر .
 انسانک مآلوف اولدینی شی قبول
 ایچون ابرام ایتمه ملیدر]

لسانزده هریده اولدینی کبی (محکم
 قیلق) معناسنده قوللانیله ماز . بعضاً
 (الحاح) ایله برابر قوللانیلیر . [خسته
 لغندن بری هر نه دن ایسه برقتور محض
 کسین بزم محسن ده مجرد والده سنک
 ابرام والحاحیله قاضی کونده کی خاه سندن
 جیقندی — محسن ک — اکرم]

« مه روزه ده ایتدی ابرام تام »
 « نکا طورمه ، شی ایتدیو بر مقام »
 (عزت ملا)

ایدت ، بری قیلق . قیلحق کی خسته بی ای
 ایتک : ابرای ذمت ، دو قنورک وظیفه سی
 ابراه سریره چالیشقدو ، [اصحاب مطاوباته
 قارشى آلاچق . ویره جکی تسویه ایتک :
 احرای ابراه (ابرای عام) = اصطلاحات
 فقهیه دن اولوب برکیمه بی کافه دعاویدن
 ابرایتمکدر . (ابرای خاص) = بوده
 اصطلاحات فقهیه دندو . املاک وامواله
 متعلق یالکوز بر دعوادن برکیمه بی
 ابرایتمک دیمکدر .

ابرا نامه [ع] اخذ و اعطا
 معامله سی حریان ایدن
 طرف و یاخود ذات ایله آله حق
 ویره جک قائم دینی حاوی تعالی اولونان
 کاغده .

ابراذ [ع] صوغوتیق کی بی نب
 ایتک ، لسانزده برنجی
 معناده « تبرید » زیاده قوللانیلیر .
 ابراز [ع] یعنی تصدیق ایتک ،
 برینک یعنی طوغری
 اولدیننه حکم ایتک ، ایدلک .

ابراز [ع] بروز ایتدیرمک ،
 ظاهره ، میدان چیتارمق
 جیتاراق : [ابراز ایتدیکی حبتک
 حکمی باطل ایدی .] ، [هران
 ومدنیت و ثروت و سعادتک هر جیتی
 رقاچ سنده دور آدمدن بروکوستردیکی
 تزفیک رقاچ مثالی ابراز ایلدی — کمال
 « ایدرم دعوی تزویری خیمک ابطال »
 « ایله سهیم حبت مضمون کلام ابراز »
 (نفی)

اَبْدَالُ { [ع] تبدیلی کی برینک
 اَبْدَانُ { یربہ دیکرینی کتیرمک ،
 دیکری کتیرمک : دیکشدرمک ،
 دیکشدرمک ، ترکیده آز قولالایلیر
 تبدیلی کی مبدل مقامندہ استعمال
 اولونہ ماز .

اَبْدَانُ { [ع] جاریہ کی فیصراق .
 اَبْدَانُ { برنجی معنادہ نادراً قولالا
 یلشدر .

اَبْدَانُ { [ع] فُعش ، بد ، کوتو
 اَبْدَانُ { سوبله مک ، سوبیکمک .
 اَبْدَالُ { [ع] کوکل استیکله صرف
 اَبْدَالُ { اتمک ، ایدمک : رضای
 قلب ایله ویرمک ، ویرلک :

«جذب ایلدی نکاهی برنجم خنده ور»
 «انوار التفاتی ابدال ایدوب بکا»
 (پڑمده - اکرم)

«ابدال مساعی ده قصور ایغہ که اولش»
 «وابسته بو عالمده سکونک حرکاته»
 (کمال)

«ابدال نقد وقت ایله احراز کام ایدک»
 (احمد حمدی)

[آہی ! طامیرلک معصیتہ قدرت
 ویا کناہہ آلت ترده بولوردی ، سن
 ابدال ایغہ سہک - سنان پاشا]

اَبْرَءُ { [ع] ایکنہ معناسہ (ابرہ)
 اَبْرَءُ { نک جمی . جمع دیکری
 (ابرہ) دور . عریده تنوین ایله (ابر)
 دیلیر .

اَبْرَءُ { [ع] برأت حکمی حاصل
 اَبْرَءُ { اتمک ، او حکم حاصل

اَبْجَاخُ { [ع] صدای طوق ،
 اَبْجَاخُ { سسی بوغوق چیتارمق .
 اَبْجَاخُ { [ع] دکر یوجیلی اتمک .
 اَبْجَاخُ { معانی سارہسی بزجہ قابل
 استعمال دکلدر .

اَبْجَاخُ { [ع] انسانک ، حیوانک
 اَبْجَاخُ { کوزنی چیتارمق ، کور
 اتمک . الفاظ معروفہ دن دکلدر .

اَبْدَاءُ { [ع] اظهار اتمک کی امثالسر
 اَبْدَاءُ { غمونہسر برشی یا بمق ،
 وجودہ کتیرمک و کتیرمک : اولمایان
 شی ایجاد ایلک ، ایدمک . نادراً
 قولالایلیر .

اَبْدَاءُ { [ع] برشی اوزاتمی ،
 اَبْدَاءُ { اوزاتمی کی تمید اتمک ،
 اوزاقلشدرمق . قولالایلیر .

اَبْدَاعُ { [ع] امثالسر . اورنہ کسر
 اَبْدَاعُ { شی وجودہ کتیرمک ،
 کتیرمک : اولمایان شی وار ایلمک :

ابداع عوالم . [برمدہسک کہ عدم خزانہ
 ابداعکدر - سنان پاشا] ، [تاریخ
 بشر نظر عبرتہ مطالعہ اولونسون .

مخائنندہ فکر ابداع و یا حب معالی ایله
 مفصل - کورہنک - کمال] ، [بو

لطیفہلر ایسہ اکثری خفینک معاینی
 تمین ایدن صفاتہ طامد اولدیغندن ابداع
 اشدیکی تعبیراتک قرابتدن طولانی
 انسانہ ضحکدن زیادہ حیرت الیرر -
 نفی [ا اولدن نظیری اولمایان ،
 امثالی کولہمش اولان شعر سوبله مک ،
 او طرز بدیمده شعر سوبله نک .

«ابداع لطافت و متانت»
 (لا)

اَبْتِيازُ : { [۰] غوغا ایتک، بی تاب
اولق } § سچوب قبول ایتک :
ایتیار اشرار ، ایتیار اثار .

اَبْتِيازُ : { [۴] بیریکدروب بتمه ؛
آدخار کبی فقط بو دها
قولیدر . چونکه اونه کی شئ قلیل
ایچونده قوللانیلیر . بونده معنای
کثرت موجوددر : اَبْتِياز ثروت ،
اَبْتِياز ذخائر .

اَبْتِیاعُ : { [۴] مایه ایتک، صافون
آلتی : اَبْتِیاع اشیاء ،
اَبْتِیاع ذخایر . نادراً قوللانیلشدور .

اَبْتِیاثُ : { [۴] طاعیتی ، بایق §
افشای سر ایتک .

اَبْتِیغَرارُ : { [۴] آت یاریشنده
قوشوشق . قوللانیله
اَبْتِیغَرارُ بیلیر .

اَبْتِیجَالُ : { [۴] تعجیل و تعظیم ؛
آعیر لاق = یعنی اعراضو
تکرم ایتک : [او باب بلاغت لسانزده
« اعجاز پرور » لکله مظهر توصیف
و ابجال اولورل . — پڑمده — اکرم]
« تعجیل » دها زیاده قوللانیلیدور .
لسانزده عربیده اولدینی کی « کفایت
ایتک » معناسنده هیچ قوللانیلار .

اَبْتِیجَامُ : { [۴] بحضور ، راحتر
ایتک : بو بولده ابرام باعث
ایجمادور .

اَبْتِیْاُ : { [۴] انقطاع کبی کسیتک
معناسنده در . استعمال
اولوناز .

قورمق : [آووقانک هانکی ماده قانونیه
ایتنای دعوی ایتدیکی اکلایشله مدی .]
عربیده معنای اصلیبی (یا یوایق) درکه
ترجهمده بو معنا کلیاً مهجور و بلکه
مجهولدر .

اَبْتِیاءُ : { [۴] مینای اوله رق ،
بر شی اوزرینه اَبْتِیاء .
ایدلک صورتیه : [مجله جلیله تک
۳۵۶ نجی یعنی « مال بقی بلا تغیر
آلسه دخی غین فاحش ایله بیع صحیح
اولر . مال وقف و مال بیت المال دخی
مال بایم حکمنده در » فقره صریحه سنه
اَبْتِیاء اولساینده کی بیع و عقدک صحیح
اولدینی ادعا ایدیور .]

اَبْتِیاجُ : { [۴] سرور ، فرح ،
شادی ، سوخ : حجاج
ذوی الایتهاج ، وارد جای ایتاج اولان
نواز شنامه گریمانه لری .

اَبْتِیازُ : { [۴] ابکیه بولونک ،
ایکی پارچه اولق . § فحش
سیبله دوچار و ذالت اولق . استعمال
اولوناز .

اَبْتِیَالُ : { [۴] کمال اخلاص ایله
تفرع و نیاز ایتک :
[قدرت بی پایان رب متعال فارشیشنده
سرزمین عجز و اَبْتِیال اولورل — صفوت
پاشا —]

« نه حاجت وار اظهار عجز و نیاز »
« بتون افتقارم ، بتون اَبْتِیالم »
(معلم ناجی)

دوشکونک : [بر چوق زماندن بری
بو ابتلاى غریب ایله اضطراب شدید

ایچنده بولیوردی — معلم ناجی]

« بوده بر ابتلاى حیرزا »

« دل جهاندن وفا اومارحالا »

(معلم ناجی)

« سنده برجانان می پیدا ایلدک آیاندیم »

« ابتلا آتاری کوردم بیج و تابکدن سنک »

(محمود ندیم پاشا)

« یلیم بو بلا فصل بلاد »

« سودا اونهدر او ابتلادر »

(اکرم)

« شهنه هنکام جای ابتلا »

(سنان پاشا)

عربیده معنای اصلیمی (دنه مک)

و (صینامق) ایسه ده لسانزده بو

صورتله استعمالی شایع اولماشدر .

بناءً علیه (ایتک) مصدریله قطعاً

قوللانیلاماز .

اِبتِلَازُ { [ع] آلمق . الفضا
ما نوسه دن دکلدور .

اِبتِلاَعُ { [ع] تکلف ایله یوسمق .

§ عروسی زفاف ایتک .

استعمال اولونغان الفاظندور .

اِبتِلَالُ { [ع] برشی یاش اولوق ،
اصطلاح : ابتلال

اوراق . نادراً قوللایلیر .

اِبتِلاءُ { [ع] برشی اوزرینه ،
برشیدن دولایی اولش

§ براساسه ، برشیته طایانوب طوندیرمق

وبرماده ، بر حقیقت ، برشی اوزرینه

جای عبرت و ابتصار ایدر — تصویر
اشکار — کمال]

اِبتِضاضُ { [ع] سبب احتیاج ایله
تحقیر و تذلیل نفس

ایتک : [منور عالم اولان جهان فحشیات

آلو دکانتک احوال خصوصیه سی

تدقیق ایدیله چک اولورسه چشم عبرتله

کوریلورکه بونلرک اکثری ابتضاض ایله

اوسراقه سفالته دوشمش شایسته صراحت

بیچارکندور]

اِبتِضَاعُ { [ع] برشی آشکار ،
عیان اولوق . الفضا

مستعمله دن دکلدور .

اِبتِغَاثُ { [ع] بحث ایتک ، کوندور .
مک . نادراً استعمال

ایدلشدور .

اِبتِغَاءُ { [ع] خواهش طلب ایله
طاب ایتک ، ایمره نوب

ایسته مک : ابتغای معالی .

اِبتِغَاثُ { [ع] لون اصلی متغیر اولوق ،
رنک دیشمک . رنک

طبیعی اولورق دیشمه سی معناسی

مطلوبدر . الفاظ معروفه دن دکلدور .

اِبتِکَارُ { [ع] صباح وفقی اوکن
قالقمق § هر ایشک

بایلانجه یتشمک ، هرایشده استعجال

ایتک § هر شیشک ایلک پیدا اولانی ،

ترفنده سنی یتک : [ابتکار ، هر کجه

ممکن الاجرا بر کار دکلدور .]

اِبتِلاءُ { [ع] خیر و شردن برشیته
دوشکون اوله ، حسنیات

و قبیاتدن بر شیته کرفتار اوله ،

شرف واعتباردن محروم قالیش .
لساندرده برنجی معنایندره استعمالی اندردر :

« عارفلی . مذمت ایدر اهل ابتدال »
(عالی)

« ابتداء » { [ع] آماج یونق ، یونق .
الطاف مستعمله دن دکلدر .

« ابتداء » { [ع] صوغوق صوایجک ،
سربله مک ایچون صوغوق
صودوکونک . عادتاه دوش » معنایسه .
قوللانلی . لازمدر .

« ابتزاز » { [ع] جبر وزور ایله آلفی ،
صویق : ابتزاز قاطله .

« ابتسار » { [ع] بر شیشه باشلامتی .
(ابتدا) و (ابتدار)
مقامنده قوللانلیه بیلیر .

« ابتسام » { [ع] لطیف طرزده نازکانه
کولسه مک .

« ابتداء » (تبسم) ده جاقوق قوللانلیر .
« شرمسار اولماز می غنچه ایشامکدن سنک »

« ابتشاک » { [ع] یالان سویله مک
و ناموس و خبیثه طو .
قونق : ابتشاک اراذل .

« ابتصار » { [ع] مدرك بالبصره
اولان ووحك قوت

راستخه سی . انسانک جسدی بصر ایله
کوردیکی کبی قایی ، روحی ده بصیرت

و ابتصار ایله ادراک ایدر . بصیرت ایتک
[یرتو معارفله تنویر ننگاه ابتصار

ایدن اقوام آره سنده — تصویر افکار]
[اوخرا به زارک برکوشه سنی ده

کندیلرینه مزار و مزارلرینی سائرلرینه

اوزادی مسئله فیه ایراد اولونق
عبدالر — . . .]

« ابتداء » { [ع] ایکی آدمک برشی
بر طرفدن طومعه سی ،
بر شی اوزرینه ایکی طرفدن کلوب
چاتمه سی . قوللانماز .

« ابتداء » { [ع] عزم . شتاب ، سرعت
ایتمک معنایسته دور . طرز

و موقع استعماله یونکله (مبادرت) ک
هیچ بر فرق یوقدر . یالکز سلیقه نک

انتخابه کوره هرا یکی ده مناسب محله
قوللانلیه بیلیر : [دردنجی صنفه طاند

اولان قهنگ اکثر مندرجاتی انتخابه
و استحضار اولدینی جهته بلطفه الکرم

مان آنکده طبعنه ابتدار اوله جق
— اقتطاف — عطا] ، [بو حال اوزرینه

صلاح الدین چاره سز محاصره یه ابتدار
ایلله اولا قلعه نک جانب شرقی سنی

— صلاح الدین ابوی — کال]

« ابتداء » { [ع] قبیح کوریلجک ،
بک نبله یه جک صورته

یکیدن برشی وجوده کتیر مک و کتیر مک ؛
موجود اولمایان برشی پیدا ایتک

و ایدلک : [اختراع مقبول ، ابتداء
مدخولدر .]

« ابتداء » { [ع] ارتجال کبی بلا توقف ،
دوشوغه دن شعر سویله مک

و خطبه ایراد ایلهمک . قوللانلیر .

« ابتدال » { [ع] برشی کثرت استعمال
ایلله پراغتی ، برشی صورت

دائمه ده قوللانق § خور و حقیر اولیش ،

اَبَانُ {ع} هر شينك موسمه، وخته؛
 {ع} على قول ابتداسنه دينير :

مثلا (اَبَانُ جَوَانِي) دينلمسي قابل
 اولديني كجي (اَبَانُ اَمْرُوْد) ده
 دينيله بيلير . [اَبَانُ الْفَاكِه] = ميوه
 موسمي . لسانمزده هر وقت استعمالی
 لازم وقابل برگه در .

اِبَاوَتُ {ع} برصييه ، برچوجفه
 {ع} خارجدن ، يانچيدن بر
 آدمك باباكي اولسي ، يانچي بر آدم
 باشقه سنك چوجفه باباكي اولقي .
 استعمال اولونماز .

اِبْتَاتُ {ع} قطع كي كسك :
 اِبْتَاتِ اشجار .

اِبْتَارُ {ع} اسير كه مك ، محروم
 {ع} ايله مك ، دريغ ايمك §
 كوندوزك ابتداسي ، قوشلق نمازي :
 اِبْتَارُ كرم موافق شان كرام دكلدر .

اِبْتِسَارُ {ع} قوبو قازمق ،
 {ع} قازد برمنق . قوللايله بيلير .

اِبْتِسَاءُ {ع} كسلك ، انقطاع كي .
 {ع} ائوس دكلدر .

اِبْتِسَارُ {ع} متابعت ايمك ، مماشات
 {ع} ايله مك ، اوعني : [حكم
 زمانه ابتار ايدن دائما كارلى چيقار .]

اِبْتِيحَاتُ {ع} بر شينك حقيقتي
 {ع} اكلامق ايجون صوروب
 آواشد برمنق ، آواشد برلق : اِتْحَمَاتُ
 اسرار ذاتيه ، اسرار ذاتيهك اِتْحَمَاتُ .
 بوكله (بحث) و (مباحثه) معالزنده
 قوللايله ماز .

اِبْتِيحَاجُ {ع} هر شينده بولاق
 {ع} اولقي : زمان اِتْحَاجُ .

اِبْتِدَاءُ {ع} ابدق كي باشلامق :
 {ع} ايشاي و طبعيه ابتدا
 ايتدي . § باشلانج : ابتداي موسم
 صيف . § اول اولاه معالزنده ده
 قوللايله : مضامك ابتداسي صوغوق
 و يانچورلي ايتدي ، ابتدا مسئلهك
 حقيقتي اكلاشمالق . [ايكي برق سياه
 حالي كسب ايدن كوزلي ابتدا
 اورتا يردهكي ماصهك اوزرنده طوران
 بر شينك و بيمده اوماصهك ياننده و آياقده
 اولديني حالده مصور بر كتابك —
 يزمرده — اكرم]

«وز تمام اولدي دعايه ايدم كم ابتدا»
 «بويله در نظم آخر اوله عادت نظم آوران»
 (حق)

«حسن مزبوري كه واردي ابتدا آلدی وزير»
 «جمله سندن اهل اسلامك دعا آلدی وزير»
 (سروري)

« انجام دوری جاعزك ابتدا سیدر »
 « آغاز فیضی بزمرك اتماسیدر »

اِبْتِدَائِي {ع} ابتدايه منسوب ،
 {ع} ايلك مرتبه ده : قيز
 طاشي اناث ابتدائي مكتي ، مكاتب
 ابتدائية .

اِبْتِدَائِيَّاتُ {ع} تحصيله ايلك
 {ع} باشلايلمه كوسترلين
 مختصر و بسيط درسلم ، بودرلمه
 كوره يازلش كتابلر : [هنوز ابتدائيات
 ايله مشغول اولان اطفاله بويله اوزون

اِبَاضِيَّةُ { [ع] ذوارج فرق
منفوره سندن فرقه تائىك

مؤسى طرابلس غرب پر بريلندن
« عبدالله المرى » تىك پدوىك اسمى
(اِبَاض) ايدى . بو مناسبتله فرقه
مذكوره بى « اِبَاضِيَّة » عنوانله تشهير
ايتدى . بو فرقه ضاله ۱۰۳ سال
همبريسنده آفرقه بى دولت عباسيه
حاملارىك ايدى اداره سندن نزاع
وضبط ايتشله وابو خاتم ، ابو عادكى
رئيسلىرى تحت اداره لرنده محمد ايدى
سكساتر بيك ، قرقر اليشتر بيك
سواريدن مركب اردولى معرفتله
شان انسانيتى دوجار شين ايدى جىك
انواع ضلالت و فضاحتى اجرا ايتشله
ايدى .

اِبَاطُ { [غ] قولتوغه آلتان شى ،
بوغجه ، پاكى . مانوس
و مستعمل دكلدر .

اِبَاقُ { [ع] بى پروا قاجى واسيرك ،
كوله تىك بلا سبب اقدىنى ،
صاحبى بر اقوب فرار ايتمه سى . بونك
آخريته بر (تا) كتيروب (اِبَاقَت)
ديك خطادور . چونكه اباق لفظى
افعال بايىدن اولمدينى كى همزه نفس
كله دندور .

اِبَالَه { [ع] حيواناتى كوز لجه رعى
و حفظ ايتك قوي بولمى .
معانى سائرهمى بزجه معتبر و مستعمل
دكلدر . زمانزده بوس بون مسموردور .

اِبَاحِي { [ع] هرشي اباحه ايدى ،
اباح صايان . نادرا قوللا
نيلىر .

اِبَاحِيُونُ { [ع] هرشي مباح عد
ايدى فرقه منفوره .
بوفكر باطلى الزام ايدى انسانيت
دشمنلىك سر كرده لرى (مَزِدَك)
فائنده بر شخص خبيث ايدى . بو فرقه
ضاله ظهور اسلامدن سوكرده ده اوامر
ونواهي طاعت بشريه خارجنده عد
ايتش و شيرازه انتظام على اخلاق
واينى آدمى كلياً اضلال ايدى جىك
عقيده باطله اشتراكى اعلان وبك چوق
مفسدت و ملتلى اوتكاب ايتكله برابر
طايبة الامر قرين محو و اقراض اولمشدر .
مشهور (حسن صباح) دخى بو فرقه تىك
رؤساي ملونه سندنور .

اِبَاحَه { [ع] آتشي سوندير مك .
(اطفاء) كى . بو مستعمل
دكلدر . « اطفا » چوق قوللا نيلىر .

اِبَارُ - اِبَارَتُ { [ع] اشجار و مزرور -
عاني اصلاح ايتك
فصل و غيبت ايله مك كوپكه ايتكله
ايتكه يوتديرمق . مانوس و مستعمل
اولمايان الفاظ دندور .

اِبَارُ { [ع] ياغش اريدش قورشون .
اِبَاضُ { [ع] باجافرده ديزه فصلتاك
ايچ طرفنده كى بيوك طر .
فتيائنده قوللا نيلىر .



«داستانم نیچون اصغادن ابا ایلر سین»
(واصف)

«کیم که الهدن ابا ایلر»

«باشقه دوکامه اتجا ایلر»

(فضولی)

ایاتنه { [ع] برشی باشقه شیشه
ارجاع ایتک ، قصاص ایلر

قاتل و مقتول آراستنده فرقتراق حاصل
اولق، دری پی دباغته یاتیرمق. بالکیز
ایکینجی معناده اصطلاحات مخصوصه دن
عدا اولور .

ایاتنه { [ع] کجه له مک ، کجه له تمک ،
کجه له تک ویتوت ایتدیر مک ،

ایتدیر مک و کجه یاتدیرمق ، کجه
یاتدیرمق : [الای والای تماشایچون
کلن مسافریک اباته سی] و [ساحلای
نده بولونان ذوات کرامی صورت
مکملهده اطعام و اکرام ایلر برابر
اباتنه ایتدی] نادر آ قوللانیلیر .

ایاتنه { [ع] طریق ، یول .

ایاتنه { [ع] بحث و تفتیش و تدقیق
ایاتنه ایتک . قوللانیلیر .

ایاتنه { [ع] جائز کورمک ،
بأس کورمه مک ، حلال

ایاتنه { [ع] قتلق ، اذن و رخصت
ویرمک ، مباح قیللق ؛

برنجیسی آرز قوللانیلیر : اباته محرمات .

ایاء { [ع] قدرت ایتک ، تکیسیتک
ایکرنمک ، چکیتک ، شدتله

امتناع ایلر مک . استتکاف ایلر بونک
پیتنده معنایه فرق واردور . چونکه
استتکاف تکبر آ برشیدن چکیتک معنا .

سنه اولوب «ایاء» ایسه شدتله امتناع
معنایه دور .

لایمزه «ایتدیرمک» و «ایتدیرمک»
مصدوله قوللانیلان (ایاء) بومناده
استعمال اصلا جائز اولمایان غلطاندندور .
بونی افعال بایشدن مصدر ظان ایتک
خطاردور صحیحی یاسز اوله رقی (ایاء) در .

سری پاشا مرحوم «غلطات»
رساله سنده دیورکه : ابن کمال مرحوم
حق و صواب و ابا کله سنک کلدیکی بابی
ارائه ایچون شو قطعه عربیه بی نظم
ایتمشدر .

قطعه

اخو الجهل المؤخر لایبالی

اینتلق بالخطا ام بالصواب

واما من له عقل سلیم

ابا یابی ایاء فهو آبی .

ترجمه سی

مبالات ایلر من نادان صایار بر

کلامنده خطا ایلر صوابی

کیمک وارسه ولی عقل سلیمی

ابا یابی ایاء فهو آبی .

« طاق ایوان جلانده سماوات آونك »
(كاظم پاشا)

« كورمه مشدو چشم عالم بويله ایوان رفیع »
(حق)

« بارك الله ای بهین ایوان دارای جهان »
(وله)

آیوان { [مشترك] مقام تأسف
و تظلم ده ایراد اولونور :

« خصم بدخواهنگ اولسون بوجهانده دائم »
« کاری ایوان ندم حاصلی زخم شمشیر »
(حق)

« بیسوده گذار ایتمده محرم ایوان »
(نحی)

آیوان { [ع] ادات خطاب . کلمات
عربییه به اتفاق ایله نادراً
فولانیلیر . بعضاً بونك اولكه برده (یا)

علاوه ایدیلر که او یا حرف تداور . معرف
باللام اوزرینه دخولی جائز اولدیفندن
یا ایله منادی بینته [ای ، ایها] کله منی
ویا خود [ای هذا] کله منی ادحال ایدرک
[یا ایها الساقی] ویا [ای هذا الرجل]
دیرلر . یا الساقی [دینك جائز دکلدر .
یا لکز لفظه الله بوندن مستثنا اولدیفندن
خاصه [یا الله] دینیر :

« شو انتظامه باقك سزده ایها الحضار »
« سزای نظره امعان دكلی مکتبمز »
(احمد حمدی)

آیمن { [ع] بك بملو ، خیبرلی
آیمن (موطنی . وادی ایمن)

حضرت موسانك تحلیات الهیه به مظهر
اولدینی محل :

« بنور ایمن طور تجلیات نمود »
(ساهی)

« اولوردی وادی ایمن گلستان خلیل الله »
(نفعی)

« اول کون ایجره بردم محبوبده »
« ساعت ایمنده وقت خوبده »
(عبیدی)

آین { [ع] زمان ، آن ، حین ،
آین { استقهای حاوی ادات مکان
زدهده کبی : این المفر .

« باشه قوبدی قیامت کافرك این المفر »
(سروری)

آیوان { [ف ع] بوبوك صفة ،
دیوانخانه ، مالون کی کرلی
بنای مرتفع . بونك اصلی لسانزده
(چارطاق) دینین شیر . فارسیده
مطلقاً قمع همزه ایله سویله نیر ، فصهای
عرب بالنکس همزه نك کسریله (ایوان)
تلفظ ایدرلر . لسانزده فارسیدن انتقال
ایتمکه بزجه سبك فارسی به تطبیقاً
[آیوان] دیمك دها خوش کلپور .

« زیر ایواننده پرواز ایتمده کر و بیان »
(نفعی)

« پیرمی برزده دان ایکی دستی طولومی »
 « کیدیور کنندی ایاغله مبارک یاده »
 (لا)

« ایاغ میدن ال چک آرزوی انجمندن کج »
 (نورس)

آيالات [ء] (آیالت) ک جی :

[مستحقین ایچون دخی ایالاته نمونه
 اولوق اوزره اول باؤل استانبولدن
 باشلانیلهرق — شناسی] ، [فقط
 ایالات والویه ده اجرا آئنده دخی
 مأمورین طرفلرندن — لایحه رشید پاشا]

آيالت {ء} [تعبیرات رسمیة قدیمه .
 { دندر . البوم (ولایت)
 تعبیری قوللانیلیر . بر والینک تحت
 اداره سنده بولونان مملکتلر ، محقر :

« چوق ایالتده بزی فضل الیه قیلش تشبیر »
 (الحاج صادق)

آيام {ء} [کوندور دینک اولان
 آیام] (یوم) ک جی . کونلر :
 ایام رسمیة ، ایام یاحور .

« عید ونوروز اوله همواره شرفده ایام »
 (جویری)

« سرور جانی وار دولتک ایامنده »
 « سنبلك طره سته ال اوزاته شاخ چنار »
 (باق)

« نشووسی واصل ایام شهر جاوید »
 (کاظم پاشا)

« مجرب نسخه ایام کیم تأثیر حکمیله »
 (صبری)

آيا {ء} [فارسی، عربی کلمات
 و ترکیبانه داخل اولان برادات
 ندارد . اکثریا تراکیب فارسیه ده
 استعمال اولونور : ایخداوند جهان .
 « کریم کامکار ، کام بخشا »
 « ایا دستور ذیشان مفخم »
 (نفی)

« ایا سزای پرستش مهین معبود »
 (ثابت)

« ایا مسند نشین دست پیرای جهانبانی »
 (ریاضی)

« کریم ابرکفا ، کامکار بجر دلا ، »
 « ایا محیط جهان تکرّم و تکریم »
 (نفی)

« ایا شهر یار معالی پناه »
 « بزه مملکتکدر ورن انتباه »
 (معلم ناجی)

آيادی {ء} [ال معنائه (بد) ک
 جمع الجمی : ایادی ناسده
 تداول ایدن .

« صحایف چن اولدی ایادی فقرا »
 (فضولی)

آياغ {ف} قده ، شراب کاسه سی .
 ادبیات قدیمه ده بک چوق
 کورلدیکی وجه الیه (آياق) لفظ
 ترکیبده کی قافک غینه نقلیدن دولای
 بوکله تک توریه صورتیه ایرادی شمدی
 معیوردر :

« بالله ساقیا دوشهرز هب ایاغکه »
 (خاقانی)

اهولك : فاصده اقتصاديه حكمه
مبايانه دائمًا اهونيت آرائلق لازم
كلير .

أَهْوِيَه { [ع] ير اليه كوك
آراسته كي بوشلقده
موجود و مخلوقاتك حياتنه خادم ومدار
اولان برنوع جسم شفاف ديك اولان
(هواء) لك جمى . في لسانزده آلات
موسيقيه اليه ترنم ايدلين الحانك هرقيمنه
(هوا) ديشير . مثلا (ركوزل هوا
چالارسه كز تشكر ايدرز) . طارزنده
مخاورانده چوق قوللانيلير . محرارنده
يالكنز جمى استعمال اولونور : اهويه
لطيقه .

أَهْيَب { [ع] اك . بك مهيب .
چوق هيبتلى .

أَهْيَف { [ع] ائجه بللى . ياقيشقلى
كسج . في عرييده بعا
چلبلى آنده اطلاق اولونور : شاب
اهيف ، فرس اهيف .

أَي { [ع] ادات ندا . عربى ،
فارسي ، تركى كلمات و تركيانه
تلاحق ايدور . فارسيده اكثر يا كسر همزه
اليه تلفظ اولونور : اى اوغل ، اى دوست ،
اى مرشد محترم . بعضاً جله لرده تكرار
اولونور . فقط شيوه عجمانه ده (وى)
دينيله من . ادبيات قديمه ده كوريلن
بوترز استعمال نمدى كلياً معيوردور :
« اى خواجه فنا اهلنه زنهار اولولانه »
(روحى)

أَهْوَاء { [ع] نفسك آرزو و حط
ايتديكى شى معنانه اولان
(هوى) لك جمى ، نفسك ايسته دكلرى ،
شهوات : [شوشرطله كه باحث اولان
متابعت اهواء و اوهام ائجه يوب —
موضوعات العلوم] في اهل قبله دن
اعتقادلى اهل سنت اعتقادينه اويمايان
بعض فرقه لره اهل اهوا ديرلر .

أَهْوَال { [ع] قورقو معنانه
(هَوْل) لك جمى : اهوال
قيامت ، [اكر بعد الموت اوله جق احوال
وشدائد و اهوال ايجون ايسه اك مفهوم
اولق مفيد دكلر — موضوعات العلوم]

أَهْوَج { [ع] اوزون بويل احق
آدم .

أَهْوَل { [ع] بك قورقونج : اهول
هياكل .

أَهْوَن { [ع] قولاي . ضعيف ،
ضررمنز : (اهون شرين)
= ايكي شرك ضررمنزى ، قولاي . في
بك اوجوز : فيثى اهوندر تكليفه
اولى اهون اوله جنى بيدار اولوب —
حاكف باشا]

« آرابوب بول نه ايسه اهونى »
(وهى)

[ذى روح صفتدن جادجاله تحولدن
يكنده اهون كوريله من — تصوير
امكار — كال]

أَهْوَيْت { [ع] تصرفات عثمانيه .
أَهْوَيْت { دندر [اوجوزلق ،

اهل } [ع] آلیشقین، آلیشمش :
اهلی، حیوانات اهلیه .

اهلیت } [ع] ایشه یارار حالده
بولونش، اقتدار :

هانکی خدمتده بولوندی ایشه اثبات
اهلیت ایلدی .

« آفرینر سکاھم صنعتکه »

« فن اکسیرده اهلیتکه »

(نابی)

اهم } [ع] االك، بك مهم :
اهم } امور . تقدیم الاهم علی
الاهم = ایکی ایشدن اهم اولانی مهم اولانه
تقدیم .

« بوحديث ايجره بودر قول اهم »

(خاقانی)

« شمعی دعا ایتک سکاھم منجبردهم اهم »
(نفی)

« نفی قویوتحققی تمام اولدی قصیده »

« فمدن کبرو آغاز دعا ایتک اهمدر »
(نفی)

« عموماً اهل کاله حرام وامرأهم »

(لا)

اهمیت } [ع] بك مهم اولق،
اهمیت } ذکرلی اولیش، زیاده

نظر دقتی جالب اولق حالی : بویله
کورولتیلرک اریاب متانت وغیرت

نظرنده اهمیتی اوله ماز . [شمعی به

قدر قلعه سیاره ونهک آهنبین صورتنده

طوتیلان زرهلی کیلرک اهمیتی آزالدی—

جل متغیه — کمال]

« کیم اهمیت ویرر ناجی ملادت سنکته »

(اهل الله) = اولیاء (اهل بیت) =

حضرت پیغمبرک متعلقات محترمه لری .

(اهل طریق) — درویشک یوللرندن

برینه منتقب اولانلر . (اهل دل) =

عارف ، اصحاب عرفان .

« اهل دل دردی به هم سینه سی صاف اولمایانه »

« اهل دل بر بربری بیلمه مک انصاف دکل »

(نفی)

« اهل بیتک فرقه سندن صابیلیر سلمان اولور »

(فضولی)

(اهل سوق) = اصناف طاقی .

(اهل روم) = وقیله رومالیرک زبر

ضبط و تحکمنده بولوغش اولان ممالکی

فتح ایله تشکیل حکومت ایتدکارندن

دولایی عثمانیلره اطلاق اولونور :

« جبرایله بغدادی آلدی رومک سروری »

حروف منقطه « قادیح فہیم » حروف بیمنقطه

—

۱۰۱۸

—

۱۰۱۷

(اهل خیره) = بر ماده ، برشی

حقنده معلومات خصوصیه سی و اطرافلی

وقوفی بولونان و بولونانلر . (اهل قبله) =

مسلمان اولان، مسلمانلر . (اهل دنیا)

= آخرتی دوشوغه بن ، آمال و اموال

دنیه یه حریص و منہک اولان ،

اولانلر .

اهلہ } [ع] آیت ایلک اوچ کیجه لرده

« کورونیشی معناسته اولان

« هلال » ک جی . جمی هیچ قوللا نیلازه .

مفردی بالعکس زیاده استعمال اولونور .

أَهْسَاءُ { [ع] حیران ، مبهوت
اولان آدمز . قوللائناز .

أَهْلٌ { [ع] مالک ، صاحب ،
متصف اولان ، اولانر :
اهل اسلام ، اهل عرض ، اهل سنت ،
اهل تقوی .

« ممدوحه ایدر او اهل حکمت »

« دنیاده و آخرنده خدمت »

(لا)

« مدعی منکر اولورسه چکرم اشتهاده »

« حق شناس ، اهل نظر آ گلادیم یاران »

(نفی)

« سکری شربیدن اغلا سین هله اهل دله »

(وله)

« مسجد کاه عرفا کعبه اهل فرهنگ »

(کاظم پاشا)

« اشتباه ایتمکه منظور یساک اهل الآهک »

(نافی)

§ بربرده ساکن و مجتمع اولانلر :

اهل قریه ، اهل جنت ، اهل جهنم §

مقتدر ، واقف ، بجز بکلی : بو ایشک

اهلی دکلدور .

« اهل اولان قدر بن بیلیر بن جوهرم مدح ایلیم »

(نفی)

§ زوج و زوجه دن هریری : اهلیله

خوش کچین قادین بختیار اولور .

[ای ام المومس صاحبة البیت ! سکنما

خانه گده املکله ، اولاد گله ، صحتکله ،

راحتکله کچنمک نعمتی — طائله — کال] ،

[اسباب مشروعه یه مستند اولایه رق اهلی

دائما تعزیر و تحقیر ایدن ارککک عقل

و تربیه جه نقصانه حکم اولنور]

أَهْجِرِي [ع] صافلامه . قوللائناز .

أَهْدَابٌ { [ع] کیریپیک دیمک اولان
(هدب) ک جمی .

کیریپیکر . مفردی قوللائناز .

أَهْدَافٌ { [ع] مرتفع ، یوکسک
شی و نشانگاه معنا .

سنه اولان (هدب) ک جمی .

أَهْدَبٌ { [ع] صیق واوزون کیر-
پیکلی آدم . « اهداب

الاشعار — خاقانی »

أَهْرَدٌ [ع] یرتیق شی : لباس اهرده .

أَهْرَامٌ { [ع] (هَرَم) ک جمی .
خطه مصریه ده کی مشهور

و (عجائب سیمه) دن معدود اولان

ابنه قدیمه . § اشکال هندسیه دندر .

« مصر دله اولور اولد کلمو مصارع محکم »

« حاسد اولورسه محل طرح اساس اهرام »

(لا)

[هرکوشه سنده قوجه قوجه بر

جوق اهرام — عبرت غزه سی — کال]

أَهْرَمَنْ { [ف] طائفة مجوسک
اعتقاد ایندکاری ایکی

اصل قدیمدن فاعل شر اولانی ، دلیل

الشعر ، ابلیس ، شیطان .

« بر اهرمن باطل و عفریت شمائل »

(نفی)

« اولغه راضی ایدم هم خلقت دیو رقیب »

« اولماز اما نیلیم انس اهرمنله توأمان »

(حق)

فتوحانه نائل اولوب — اندلس تاربخی
لا ا

« مطلع صبح یقیندو دل پاک اولسه »
« نوله وارسته آلاش اوهام وظنون »
(منیف)

« نیجه بیک سی لایق ایتسه انام »
« کته ذاتنه ایریمیز اوهام »
(خاقانی)

« اوهام وعقول اوغرایه جق رام دکلدور »
(نائی قدیم)

اوهن { [ا] اک ضعیف ، پاک
کوشک ، طایانیقیز .

اوهیه { [ا] بالقانلرده ، بووک
طاغلر آره — سنده سکی
یکید . ایکی طایغ آراسنده اولان یول .

اهالی { [ا] (اهل) کجی .
بر ممکنده ، بربرده سا .
کن اولانلر : اهالی بلده ، اهالی
ممکنه ، استانبول اهالیسی کجی عامه ،
صوم : افکار اهالی ، آرزوی اهالی .
« اهالی بزه بر قوناق ویردیلر »
« قوناق صورتی براوناق ویردیلر »
(عزت ملا)

[مصر قدیم اهالیسیله اسکى یو .
نایلبلردن سکره عیلم قدرتی ، صریت
وشرقی تقدیر ایدن هر بلردر — صفوت
پاشا] .

« اهالی تابع متبوعدر شاهه حقیقته »
« یکونک حکمی بالاسنده کی مقداره تابعدر »
(لا)

اولین { [ا] (آخرین) مقابلی .
اولکیلر ، اولکان آدملر .
اسکی زمانده کلنلر : حکمهای اولین
و آخرین حکمت معرفتکه دم اوراماز .
— ستان پاشا .

« آن بلد اخترکه فضل اولین و آخرین »
« یافته در جوهر ذات شریفش انحصار »
(فضولی)

« کوهر کنج علوم اولین و آخرین »
(نظم)

اولین { [ا] اولکی ، اک ابتدای
اوکجهکی :

« اولین پایه در اعلا سنام دوات »
(منیف)
« اولین پایه صرافات خیالمله اگر »
« واریسه فرقی سپهرک ینه فرق مادون »
(وله)

« آخرین علم جوهر اول »
« اولین رتبه کمانعدر »
(ریاضی)
« اولین نقطه سی روحی قلم اعلانک »
(نائی)

[ملل مقننه دن اولین پایه ترقیده
اولانلرک بیله عوامنده — کمال]

اوهام { [ا] (وهم) کجی .
اوهام { (وهم) حکمک طرف
مرجوحی ، طرف راجعی (ظن) در .
(وهم) دماغک برقه مدرکه سیدرکه
غلط ، سهو ، خوفدن هر کیدر :
[خیطة عقول اوهامدن بیرون]

« اولیا برجی ایمش زیر آه خاک اشرفی »
 « بقمه بقمه اولیاء الله اولشدر منار »
 (فضولی)

« اولیایک نفسیدر سکا یاروهمدم »
 (نای)

« علم وحدتده سبقداشی امام اولیا »
 « حکمت معنیده شاگردی حکیم غزنوی »
 (نفی)

اولی { [ع] مرجع، ترجمه لایق،
 اوستون، دها ای: (اولی)
 اول { (اولیتر) کبی طرز عجمانه ده
 استعمالی جائز دکلدر .

استانبولدن قیشک تبدیل هوا ایچون
 ایتالیا یه کیدیله جکته یازین بورایه کلنسه
 اولی اولور — بوسنه مکتوبی —
 جودت پاشا]

« دعای دولت و اقباله آغاز ایتمک اولادر »
 (صبری)

اولیات { [ع] مقدمات، برشیک .
 بر خصوصک ابتدا کی
 حالتی، جهتری : (اقصى الارب) لـ
 اولیاتی ایکی یوز صحیفه دن زیاده در .
 [ار باب عتقک بلا تردد قصدیق
 ایده جکی حالات : (آتش یاقار) کبی .
 [بر شیء هم حادث ، هم قدیم وهم
 موجود . هم معدوم وهم واجب، هم
 محال اولماز کبی اولیات قیمندن اولان
 عقلیاته اعتماد اولنه جقدردیدم — مشاهیر
 اسلام — حمید وهبی]

اولادیت { [اصطلاحات معروفة .
 دندر] اولاده انتقال
 ایدم جک اموال منقوله و غیر منقوله
 موقوفه اطلاق اولونور ، اولاده
 مشروط اوقاف .

اولویت { [ع] اولایق، رجعان،
 اولی و مرجع اولیش :
 هر خصوصده اختیار اولویت عاقلانه
 حرکتدر . [بر شیء وضوح ایله
 یعنی سوز کوتورمه یه جک مسورتده
 دلالتی : [ابعدی امر تعلیمده بومرتبه
 رعایت لازم اولنجه تعلیمده خود اولویت
 ایله لازم اولور — طالشکو بریلی زاده
 احمد]

« اما آرانورسه اولویت »
 « فبغی ده قالدورینه فضیلت »
 (لا)

اولیاء { [ع] اولو، بویوک معناسنه
 اولان (ولی) نك جمعی :
 اولیاء الله ، اولیای امور ، اولیای
 اطفال . [زیارت حضرات اولیا الحق
 موجب سعادت دین و دنیا در — مکتوب
 — سری پاشا] ، [بوانشاده ایسه
 اولیای امورک مرجحتلری و بعضی
 ملاحظه لری حسیله — قوجه سکبان
 باشی]

« اولیا ماله تنزل می ایدر »
 « ثقلت ناسه تحمل می ایدر »
 (نای)

«اولا علم معانی ده مهارت لازم»
 «بیلکه نکتة سربسته معانی سخن»
 (وهی)
 «اولا ذات بی رقیبک ایچون»
 «ثانیا سودیکم حبیبک ایچون»
 (معلم ناجی)

اولاد { [ع] اوغلار . (ولد) }
 جمعی . لسانزده هم جمع ،
 هم مفرد ، همدہ جنسیتہ مخصوص اولہرق
 قوللانیلیر . (ولد) انسانک دولو
 دیمک اولدیفندن قیز اولسون ، ارکک
 اولسون چوجفہ (اولاد) دینیله ییلیر ،
 فقط ، فردی بو مقامده قوللانیلہ ماز :
 اولاد رسول ، [ارکک اولاد اولادده
 قیز اولاد اولاد اولاد دکلی؟ کلام مشہور]
 اولاد ذکور ، اولاد انث ، اولاد
 فاتحان ، [اولاد وطنک تعلیم و تربیہ سنی
 تسہیل و تعہیم کی — تذکرہ — سری
 پاشا .]

«یارب بنی دور ایلمہ اولاد علیدن»
 (لا)
 «اولاد حسینک قوی ، قربانی بز الحق»
 (شیخ غالب)

[تربیہ نک منافع مادیہ سندن اولاد
 مستفید اولور ، فقط شأن معنوی
 پدرہ عائدور — کمال]

«اختیار ایلر ایسه محشرہ دک لایقندر»
 «خاندانک دہ کی اولاد وعید و خدام»
 (نابی)

«نہدر طبایع اولاد دہ خلاف شعار»
 (لا)

اول { [ع] (آخر) ک مقابلی .
 ابتدا ، برنجی ، ایلک ،
 باشلانج ، اوئجه ، اسکی : اول سن
 او قو ، هر شیک اولی ، کتابک اولی ،
 اول زمان ، اول امردہ ، اول و آخرہ .
 «اول نہ ایدی نہ اولدی یلیم»
 (شیخ غالب)

«سلطان جهان سلیم اول»
 «خاقان مؤید و مجمل»
 (لا)

«حق ایکی عادل سلیمان حاکم ایتمش عالمہ»
 «اول و آخر قیلوب سر عدالت آشکار»
 (فضولی)

«اول حرف مقالہ کن»
 (لا)

«اول الاولین» و «آخر الآخرین»
 اوصاف الہیہ دندر . (اول سلام ،
 صوکرہ کلام — مثل)

اولا { [ع] برنجی درجہ دہ ،
 برنجی ، ایلک اولہرق :
 اولا تنبیہ ایتملی .

(ثانیا ، ثالثا) کی مثالیلہ اراد
 اولو نہ جنی زمان مطلقا تنوین ایله ذکر
 ونحریر ایتمہ لیدر : اولو او قومالی ،
 ثانیا او قومالی .

«قیلدی عزم ارباب دین آلدی عریشی اولو»
 (سروری)

«اولا قایو اغلی طور یسیدر بریسی»
 (نفعی)

عتيقه كي » اكيكمز وار يولداشلره
خبر وېرلم » ديه اصرار اوقات ايترلر
— قوجه سكبان باشي]

« مدار امن جهانك فريضه در اولقي »
« دماگه اكثر اوقات مؤمنين محصور »
(ناني)

« ساعتك چالدين اوقاتي دكلدر هركار »
« مدت عمرى كاربر كچديكنه ايلر آه »
(قوجه راغب)

« بوبله لاف ايله كچر اوقاتي »
(وهي)

اَوْقَاش { [ع] (اوباش) كي
اجناس مختلفه دن مركب
چاپقين، شيرر طاقى . بوقوللا تئلاز .

اَوْقَاف { [ع] اسم اولان (وقف) ك
جمي . (وقف) اولالى
الله ايجون بذل وحبس ابدوب تصدق
ايله مك مناسبنه در : اوقاف مايون ،
اوقاف نظارتى = امور ومبائى خيريه
ايجون ترك و تخصيص ايدلش اولان
اموال واملاك اداره سى . [اوقافدن
طقوز آقچه وظيفه قناعت قياوب
عرض آلدن — فضولى]

اَوْكَار { [ع] قوش يووايى ديمك
اولان (وكر) و (وكره) نك
جمي : اوكلر طيور .

اَوْكَد { [ع] دهاء، يك ناسكىلى،
قوتلى : اوكد اوامر .

اَوْكَس { [ع] فرومايه، خيس
اوكس آدم .

اَوْطَار { [ع] حاجت ديمك اولان
(وطر) ك جمى : اوطار
عاجله . الفاظ مستعمله دن دكلدر .

اَوْطَان { [ع] انسانك طوغوب
بو بوديكي بر ديمك اولان
(وطن) ك جمى : ترك اوطان .

اَوْعِيَه { [ع] تشديد ايله دكل .
قاب، حفظه ديمك اولان
(وعا) نك جمى . § اصطلاحات

طيهجه ايجنده قان جريان ايتديكنه
بناء طبارلك مومنه اسم مخصوص
تمين اولونشدر : اوعيه بدن . [اوعيه .
سنه ويرديكي دغدغه المنى دفعدر —
ترجه مفتاح السعاده]

اَوْفَر { [ع] بك چوق . ك زياده :
[بيم ايسه بلكه ده ضمايه
رفقم اوندر — نطق — سري پاشا]

اَوْفَق { [ع] بك موافق، ك
اويون . [ايجاب حال
ومصلحه اوفق كوربن قرار مذكور
شفاها طرفينه — مكتوب — سري پاشا]
« سوز بولق ايجون مزاجه اوفق »
« سوز بولغه اولماش موفق »
(لا)

اَوْفَى { [ع] بك، ك وفالى § ك
چوق، بك تمام، يتكين :
[سهام مير خاستدن حائز قسط
اوفى اولان — شفيق نامه]

اَوْق { [ع] ثقل ، يوك ، آغيرلىق .

اَوْقَات { [ع] (وقت) ك جمى :
اوقات همه . [عساكر

اَوْضَالُ { [ع] (وَضَلَّ) ك جمی .
بندہ کی مصلحت ،

اویسناقل مناسبتہ قولالانلیلر . مفردی
بو معنادہ استعمال اولونماز .

اَوْضَامُ { [ع] عیب ، عار دیمک
اولان (وصم) ک جمی .

الفاظ معروفہ دن دکلدیر .

اَوْضَاعُ { [ع] (وَضَعَ) ک جمی .
طورر ، طوریشلر :

مفردی باشقہ معنادہ قولالانلیلر : اوضاع
غریبه ، اوضاع دلبازانہ . [اوضاع
شترکریه روزکاردن مصون — هرہ
نامہ — کافی] ، [ازجمله اوضاع
فلکیه نک تغیرینہ ولیل ونهارک تکررینہ
باقوب — لاحقه تقویم — جودت پاشا] ،
[بر اوونجینک اوضاعنه باقیاورسہ
بیان ابتدکی سوزلرده کی معانی وخیال .
لات انسانک کوزی اوکنده تجسم
ایدر — کمال]

« لیک ممکن می بو اوضاعه تحمل که ایدر »
« آدمی بر برینک یاد بروقی سرسام »
(نابی)

« هب بومعنائی بیلیر اهل اصول »
« حکمت آوزایدی اوضاع رسول »
(خاقانی)

« زمان عیش وشادیدر دم اقبال دوراند »
« فکک هب ابتدکی اوضاعه شمدی پک بشیاند »
(ریاضی)

« وجهه پاکیزه تقوی ایلہ اوضاع حشل »
(کاظم پاشا)

اَوْضَحُ { [ع] اڭ واضح ، پک
آچیق ، بسبلی .

اَوْشَنُ { [ع] طاقاوق ، مدامن

« کوکل مان شن اولالی »

« دیه نلر او شن اولالی »

اَوْشَابُ { [ع] (اَوْشَبَ) کی
اجناس عادیه دن مرکب

فءا ، شریر آدملر . بو قولالانلاز .

اَوْشَاذُ { [ع] یاردیمیلر ، طر-
فدارلر § اسافل ناس »

یباغی آدملر § بندہ کی اویسناقلر .
برعی معاده نادرأ قولالانلندر .

اَوْشَالُ { [ع] طامله طامله آقان
صو § بربری آودندن

دشار کی کل آدملر . قولالانلاز .

اَوْصَافُ { [ع] برشی دیار شخص
حقندہ کورل وایی

طرزده بیان افکار ایتک دیمک اولان
(وَصَف) ک جمی : اوصاف جیلہ ،
[بری بذاته بلیغ اولمقدرکه آنده
اوصاف ناسه تخمغ اولق لازمدر —
بلاغت — صاصم]

« اوصافده نفی سخناز »

« سلطان سریر ملک اعجاز »

(لا)

« نیجه ممکن اولور اوصاف همایونک کیم »
(حق)

« اولور اوصاف کالی رقه کیمید »

« کونشک ذره سی ممکن اولور سہ تعداد »

(نابی)

« حصراوصافی نه ممکن اوکریمک که اوله »

(نابی)

اَوَسَاخُ { [ع] ترکیه کبر دیمک
اولان (وَسَخ) کُ جی:
ازاله اوساخ، تطهیر اوساخ .

اَوَسَاطُ { [ع] اورتہ معناسہ
اولان (وَسَط) کُ جی:
اورتہ لر: خیرالامور اوساطہا .

اَوَسَامُ { [ع] اعضای بدنہ یا بیان
علامت، نشانہ معناسہ
اولان (وَسَم) کُ جی . [وَسَم] ادہ
بومنادہ قولانیلیر .

اَوَسَطُ { [ع] برشیک اورتہ جی:
اورتہ حال ، اعلی ایلہ
ادنی آراسی . لسانزدہ بومنادہ (وَسَط)
و جمع صوریلہ ایرادی لازم کلمجہ
(اَوَاسِطُ) (اَوَسَطُ) و (اَوَسَاطُ) دن
زیادہ قولانیلیر:

« حاسلی اوسط ایکن قدرسول »
« برطویل آدم ایلہ یورسہ اول »
(خاقانی)
« اوقرنور اولسده خطک اوسط »
(وہبی)
« اوسط شعبانده جبراً تولدی آخر فتح باب »
« ایندی منصورالوواح اولشده دین پروری »
(مہم)

اَوَسَعُ { [ع] اَلْکَ ، بَلْ کُشیش:
[شریعت اسلام] بدن
دها اوسم — حقوق [شہوتالده
کورلدیکی کی اسم تغضیلاردن اول
(دها) کتبلہ سی لرومیز و مناسزدرہ
« سیرت ماجد عرفانی اوسع »
(کاظم پاشا)

ممکندر: [اوروپا خلقنک لسانی
اولان غزہ لرنده دخی اسم و رسمیلہ
متداثر اولقدن ناشی — حاکف پاشا]
[زراعتک اَلْکَ معمور بوستانی اولان
آسیانک معمولاتی اوروپایہ و صنعتک
اَلْکَ مشہور دکافی بولان اوروپانک
معمولاتی آسیایہ نقل ایتمک واسطہ
اولشدن — کمال]

« کر اولسہ آندلش ضیادار »
« کیم اوروپای ایدردی بیدار »
(لا)
« ایسترایسہ اَلْکَ آکلامق جہانی »
« اوکریمہ لی اوروپا لسانی »
(ولہ)

اَوَزَارُ { [ع] کناہ، یوک، آخر:
اَلْکَ منالینہ کلن (وَزَر) کُ
جی: حامل اوزار. (وَزَارَت) و (وَزیر)
بوندن مشتقدہ .

اَوَزَارُ { [ع] مجلأ، حصار، قلعه،
صیغہ جق بر معناسہ
اولان (وَزَر) کُ جی. (وَزَر) طاغ،
غلیہ، ضرر معنایرنده دلالت ایدر .
تفریق ایچون یازلدی .

اَوَزَانُ { [ع] طارِق دیمک اولان
(وَزَن) کُ جی: اوزان
جدیدہ ، اوزَن شمیرہ . [برده بوقدر
اشارت، بوقدر ایضاح دخی اوزان
ایچون معلومات کافیہ و یرمک دکلدن
— اقطاف — عطا]
« اوزان عروضی غائب اولش »
(لا)

« مَرِّين ايلدى اوراق لالهى شبنم »
(فضولى)

« نخل طوباك اولور اوراق چون برك خزان »
(حق)

« اولوب خورشيدوميدن مهره كش اوراق افلاكه »
« خطوط و زوشيدن نسخة صنع ايله مش انشا »
(منيف)

اَوْرَامُ { [ع] بندنه پيدا اولان
يوسورلر، شيشلر معناسنه
(وَرَم) ك جى : اورام عاديه .

اَوْرِدَه { [ع] بو يون طمارى ديمك
اولان (وِرِد) ك جى .

عربيدنه قيرمزى كله (وِرِد) دنييلر .

اَوْرَنَك { [ع] تخت حكمدارى ،
سرر ، صنداليه .

« سهر ازيكه شهنشه خديوعرش اورنك »
« شه مروش سپه خسرو فرشته جنود »
(ثابت)

« شاه اورنك صفاسك لطف و قهر كند سبب »
(نفعى)

« زيب اورنك خلافت مهدي صاحب قران »
(حق)

« ياراشور اوله آگاهرش آلهى اورنك »
(كاظم پاشا)

اَوْرُوْپَا { [ع] قطعات خسة ارضدن
برينك اسمى] بو قطعه

ديكرلرته نسبتله كوچوك اولدني حالده
مديتجه جله سينه فائقدر . مساحه

سطحيه سى تقريباً طوقوز ميلون ۹۰۰
بيك مربع كيلومتره در . اوروپا قطعه
سنده ۳۵۰ ميليوني متجاوز نفوس

اَوْرَاذُ { [ع] جزء ديمك اولان
(وِرِد) ك جى . قرآن
كريمده قرائى اعتياد اولونان جزؤلر ،
قسملر . § هر وقت ديلده و آغزده
طولا شان سوز : كوتق بومادني وراذ
ايدندي .

« اوله ارباب دل جيله محي »
« ناسن ايله اوراده منضم »
(نفعى)

« نه سفير ايتدى كلزارى نه اوردى آتسه خاى »
« ينه طور مار او قورسك و زوشب اورادك اى بلبل »
(بهايى)

« ايلرم حزن ايله بومصرعى اورادزيان »
(واصف)

« اومماسون لوح اجابتده مقام رغبت »
« ايتمين نامكى ديباجه ذكر و اوراد »
(نايى)

« مدحتى سيمه سكان فلك »
« نعتى اوراد سهرگاه ملك »
(خاقانى)

لانتزده مفردى بعضاً جيچك معنا.
سنده قوللانيلير .

اَوْرَاقُ { [ع] يوراق ديمك اولان
(وِرَق) ك جى . آغاج

ايله كاغد يوراقلرينك تعريفنه لزوم
يوقدر . ايكي نوعه ده قوللانيلير :

سقوط اوراق ، اوراق حوادث ،
اوراق پريشان . [براديب بي مدائينك

محتاج اولدني شيلر براوطه ايچنده بش
اون پارچه كتاب پريشان اوراق —
مكتوب — كافي]

اَوْجَبَ { [ع] بك، اك واجب :
اوجب و حاسب .

اَوْجَرَ { [ع] بك جكيقي ، اك
عجز : قضض او جر .

اَوْجَلَ { [ع] جوق قورقاق آدم .

اَوْجَكَرَ { [ف] بوككه جيقان ،
جيقى ، بوكسلن :
ناله اوجكير .

اَوْجَهَ { [ع] اك وجهلى ، بك
وجه ، اك مناسبتلى .

اَوْحَالَ { [ع] بالجيقي ، صيواديك
اولان (وحل) اك جى .
مكان مناسنه ده كليز . قوللا تئلاز .

اَوْحَدَ { [ع] بكانه ، تك ، بردانه :
حاجى اوحد .

اَوْحَشَ { [ع] اك ، بك وحشى ،
چوق وحشتلى : اوخش
سباع ، اوخش افامى « برزىليا » ده
(آمازون) واديلرنده چوق بولونور .

اَوْدَاءَ { [ع] صادق دوست ،
خيرخواه ديك اولان
اَوْدَاذَ { (وديد) اك جى ، حقيقى
دوستلر : اوداى قديمه .
اَوْدَ { لسانمزده (اوداء) دن
ماعداسى قوللا تئلاز .

محب كې رفيق كې بونك مفردى ده
قوللا تئيله اى اولور .

اَوْدِيَهَ { دره مناسنه (وادى) اك
جى ، دره لر . تشديد
ايله ياشلشدر . مفردى زياده ، جى
نادرأ قوللا تئيلير .

اَوْثَانَ { [ع] صنيو بت مناسنه
اوثان (وثن) اك جى :
احاي اوثان .

حافظ دولت ودرهم كش اوثان ضلال
(لا)

اَوْثَقَ { زياده محكم ، صاغلام
اك چوق اعتماد اولونان ،
اينانله جى اولان : وشول اوثق
عصام كه بى انقطاع وانقصام اولان —
موضوعات العلوم]

اَوْجَ { (حَضِضَ) ك ضدى .
بوكك ، نقطه عليا ، كوا .
كك بره غابت بعدى اولان درجه :
« نيز اوج رسالت مشرق نورظهور »
(كاظم پاشا)

« نيهه درياسر اوجى ايرمش اوج افلاكه »
(رياضى)

« اوج اعلاى معرفده همدادر خامه »
(رشيد پاشا)

« اوج افلاكى طوتلر زحيمه وجدملك »
(اسماعيل پاشا زاده حق)

« قاشلى آراسن ايتمشدى خدا »
« اوج افلاك شرعتمده سبا »
(خاقانى)

اَوْجَارَ { [ع] اوجيلر طرفدن
ايچلرنده كيزلنك ايچون
باييلان چوقورلر ، سيزلر .

اَوْجَاعَ { [ع] صانجى ، آغرى
مناسه (وجم) اك جى :
اوجاع شديد .

«میل مسجدی ایدر میکرده لر اوباشی»
(فضولی)

اَوْتَادُ { [ع] آتاج و یادمیر قازیق،
دیرک مناسنه اولان

(وَتَد) ک جی : [عالی ابداع نظام
اوزره ابداع وایجاد و آتاج ارضی مهادر
وجبالی اوتاد ایدوب — موضوعات —
العلوم]

« خیمه رفتک حفظنه اولش قائم »
« عاَلک چار جهاتنده معین اوتاد »
(نای)

« سرای دولته شهر ملک چاروب »
« ختام رفعتنه انجم فلک اوتاد »
(نفی)

معانی سائرده صورت استعمالاری
آئیده کی « تالرده کورلیر : (اوتاد -
الارض) = طاغر . (اوتاد البلاد) =
کبرا و رؤسا .

« ظاهر بناسی برینک کارکر اواز »
« باطنده کبی قطب جهان کیمسی اوتاد »
(عالی)

« ضبط اوتاد رجال ایله بوله استحکام »
(نای)

اَوْتَادُ { [ع] یای ایی، کیریش
اَوْتَارُ { دیمک اولان (وَتَر) ک
جی : اهتزاز اوتار .

« ایله مرکیمه بوکون کیمسه الندن ناله »
« بزم عشرتده مکره مطرب الندن اوتار »
(باقی)

کال) مرحومک نظم اغش اولدی یقی
قطعه عربیه یی سری پاشا مرحوم صورت
آئیده ترجمه ایتشدی .

« ایشند گنجی سن ابنای زمانی »
« فصل محدود اوقور لفظ اوانی »
« اگر اوها منه خلقک اویارسه ک »
« صیغارسک بوش یرده روح روانی »
اَوَانِی { [ع] قاب ، ظرف مناسنه
اولان (اَنَاس) نک جی،

قابلر . مدایله (آوانی) یا کلسدر .
[میدانده اوتیه بری به آتیش برافش
بر چوق مجوهرات و اوانی سیم وزر
وساثر ذی قیمت اشیا بولملر — محسن
بک — اکرم]

اَوَاهُ { [ع] چوق آه و نیاز ایدن،
یورکی یاییق ، مرحمتی }
ایمان قوی صاحبی ، علم دینده متبحر :
شیخ الاسلام ابوالسمود براواه مسعود
ایندی .

« اولور اولمازی یارین مظهر غفرانی آلهک »
« حضور عزتنده سری اواهی کورسونلر »
(سری پاشا)

اَوْبُ { [ع] طرف، وجه : صوب
مکارم اوب .

اَوْبَاشُ { [ع] جمیع . مفردی بولو-
نان (و بَش) هیچ قوللا .

نظام . « اوباش » تریه سزه ، شیرر ،
چاققین مناسنده و مفرد حکمنده
قوللانیلیر : اوباش محله = زقاق چاققینی .
[اَوْبَاشَه] = تریه سزه ، چاققینه
یاقیشه جق صورتده .

« اسلاف و اواسط و اواخر »

(لا)

« اندن نابیه دك اواسط »

(لا)

[بز بو عاداتك اوائلی نقصان مقدر
مات علیه و اواسطنی مقتضای تمصبات
دینیه دیردك — اطلاق الافكار — ادهم
پرتو باشا]

اَوَاضِحُ { هر آيت اوان اوجخی ،
اوان دردیجی ، اوان
بشهی کیمه لرینه اطلاق اولونور .

اَوَاعِي { [ع] [آغیه] نك جمی .
ترلا بوستانلری صولامنی
ایچون آچیلان حرقلر ، صو آقه جق
یر . قوللانماز .

اَوَامِرُ { [ع] بو بوروق ، بو بورمه
دیمك اولان (امر) ك
جمی : اوامر علیه ، اوامر ونواهی .
[تبلیغ اولنه جق اوامر ك انفاذ و
اجرا سنده ممكن اوله بیلدیکي قدر التزام
سرعت — تحریزات عمومیه — سری
باشا .]

« سنك لطافكه جاویدر اوامر »

« سنك خوفكه صرعیدر نواهی »

(اکرم)

اَوَانُ { [ع] وقت ، زمان . غلط
اولدرق (اوان) تلفظ ایتمه .
ملیدر : [قحط و غلا اواننده فقرای
اهالی به يك زیاده معاونت انسانی تکارانده
بولندی بی . .] بونك همزه سنی مد ایله
اوقویا بلرك حطاسنی بیان ایچون (ابن

اَنِي { [ع] اوف ایتك ، ایتكلمك .
ایتكلی : آمه و این .

« زائل اولدی ریوزندن نالّه آمه و این »

(لا)

« ایشیدوب کلبانك اسلامی عدوایتدی این »
(سروری)

« شب و روز ایدردی این و فغان »

« طایانازدی اولسه اگر بنده حان »

(عزت ملا)

« نه بر این نالم ، نه بر نوای ناز »

(اکرم)

اَوَائِلُ { [ع] باشلاه ، اوڭ ، اسکی ،
پکین کبی معناره دلالت
ایدن (اول) ك جمی ، ابتدالر : شهر
صیام اوائلنده ایدی که . [بورموز
اوائلندن اولقی ملوطلدر — ماروت —
مورخ عاصم .]

اَوَابِدُ { [ع] وقایع مشهوره اسلاف
واشمار پسندیده مناسنه
اولان (آید) نك جمی : اوابد سلیمه ،
اوابد اعظم ، اوابد ادبا .

اَوَاخِرُ { [ع] صوڭ مناسنه اولان
(آخر) ك جمی صوڭلر :

رمضان اواخری . [شاورلری ایسه
مارت ك اواخرینه قدر طریزونده بولندی
حاله — مکتوب — سری باشا]

« اندن صوڭره کلیر اواخر »

« بو صنفده شاعرا ولدی نادر »

(لا)

اَوَاسِطُ { [ع] اورتّه مناسنه (اوسط)
ك جمی : رمضان ، اوسطی .

[منابع انهاره و صوغوق صوره]

مخصوص اولان آلا بالیقلر چیتار —

بوسته مکتوبی — جودت یاشا [

«ایشیکی طاشی ایش یوز سورده جک حیف دیو»

«طاشدن طاشه اورر باشی شمدی انهار»

(باقی)

« خطوط مختلف و مستقیمي انهارك »

(فضولی)

« منبع انهار آب مكرمت »

(لا)

« كلنجه باد صبا كي خرده رفتاره »

« بول اوزره طرح ايدراشكال موج انهارى »

(نفی)

« آئیس » [ع] انس والفت ایدن آدم

« دوست ، یار : »

« اولسه م غم عالمه گرفتار »

« انجق سن ايدك آئیس و غغوار »

(فضولی)

« روحنك سنسین نديم خوشدی »

« كوكلنك سنسین آئیس محرمی »

(ترم — اکرم)

« جست جو ايله مه یاران و جلیس »

« کتب فاخره وش وادی آئیس »

(وهبی)

« آئیس و غمكساروم سنسین انجق شام غربتده »

(لا)

« آئیس » [ع] آتش ، اود .

« آئیق » [ع] کوزل ، ظریف ، عجیب ،

« آئیق غریب شی : [تدوین کتب

نقیسه انیقده اول مرتبه تمهید مراد

سعی واجتهاد — موضوعات العلوم]

« انواع » [ع] چشید ، درلوه مناسبه

« نوع » (کلن) (نوع) ك جمی :

« حیوان » (جنسدن اخص اولان ، مثلا

« دبری دیکدر . » انسان »

« آندن اخص و آلك نوعی در :

« دستور مكرم كه خدا ذاتی ایتش »

« انواع مكارهله كرم كستر عالم »

(نشاطی)

« ضمیرجاهنه انواع دانش و عرفان »

(نابی)

« آنور » [ع] ائذ ، بك نورلو ، بارلاق ،

« كشف ایت نقابكی یری كوكی منورایت »

« بو عالم عناصری فردوس آنور ایت »

(زینب خاتم)

« اولدی رأی آنورك كویا كه برید او شمع »

(ریاضی)

« دوشنده سپر اولسه مه آنور عالم »

(ریاضی)

« مهر آنور كي تابنده ایدی »

(خاقانی)

« دو آنك آنور اعصاری اولان عصرنده »

« اولدی آنور معارفه جهان مالامال »

(معلم ناجی)

« جام لیلکدر سنك آینه روح آنورك »

(باقی)

« آنوق » [ع] قارقال دینیلن قوش .

« آنهار » [ع] ایرماق ، جای مناسبه

« اولان (نیر) ك جمی .

« اینكنجی نادر آ قوللا یایر :

« تعریق انهار عملیاتی .

کوریلیر . ایشته کویلنک اودوز کون ،
اوؤثر سوزلری بوچشید کلارلردن
ایدی] ، لوندربه انخودج عالم دنیسه
مبالنه دکلدر — کال] ، [بر مصور ماهرک
انخودج حسن بی قصور اواق اوزره
رسم ابتدایی — اکرم]

آنه { [ا] چوق ایگله بن . زیاده
(این) ایدیجی . ایدن .

آنواخ { [ا] فریاد اتمک ، آغلامق
معنائه اولان (نوح) ک
جمی . اولویه آغلایان قادیلر . بعض
عبارده متلام صرده متک اد کار جمیله نی
بیان ایله آغلامق وآه وایب ایلمک
ایچون اجرته قادیلر طوئیایرکه آلره
(نوحه کر) و (نوحه زن) دیناییر .

آنوار { [ا] آیدنلق ، پارلاق
دیمک اولان (نور) ک
جمی : [جهانی بر صبح صفای آسایشک
انوار لطافتنه غرق اولمش — کال]

« مانند فروغ مهر نوار »

« اقطاره ایدردی نشر انوار »

(لا)

« بوجه ایله قابلادی عیانی »

« انوار محمدی جهانی »

(لا)

« خاطرك مهبط انوار شئون لاریب »
(حق)

« سمی پیمانه انوار خطاب عزت »

(کاظم پاشا)

« ولایت خاړن انوار سرالغیب لایمھی »
(نابی)

« هم مکذره ، هم صفا انکیز اولور »

« ذوق بر حزن سرور آمیز اولور »

(غازی ارطغرل — معلم ناجی)

« یزم غمده چشمز بر شمع شوق انکیز اولور »
(نفی)

« برکستاندر قصیده م کیم صفا ویرمش آکا »

« بونشاط انکیز و جانپرو و غزل مانند آب »

(نفی)

آنکیخته { [ف] دیره تمک ،
قوبارمق ، یوقار یلامق

کبی معنائه دلالت ایدن (آنکیختن)
مصدرندن اسم مفعول . قوبارلش ،
اوینادلش ، یوکسلدش ، قاریشدرلش
کبی معناری حاویدر :

« بوقشوش عجب آنکیخته بوقلون »

(منف)

آنکله { [ا] بارماق اوجی . کنایه
ال معنائه قوللاییر .

همزه و میمک حرکات کسه سیله تلفظی

جا زدر : [بودغه دخی کتاب نفیس

افضلانه لری آنکله زیب تکریم و تقدیس

اولدی — مکتوبات سری پاشا]

« ریشه ساق درخت آنکله دست غصون »

(منف)

آنخودج { [ا] نمونه ، اویرنهک .
(نموده) و یا (نمونه) ک

مهریدر . عربیده فیهی (نمودج)

در : [بعضاً الکعادی برآدهک لساندن

بک ساده ، فقط روحی ، آهنگلی برسوز

ایشیدیلیرکه انخودج بلاغت اوله رق

مجموعه ادبیانه قید ایدلمک شایسته

«كلك ماني قدرله صحصات عالم»
 «اولدی همکونه نقش ورق انکیون»
 (منیف)

«آگلله دیر معان ایچره کرمناجی»
 «کلیر سجوده تصاویر صف انکیون»
 (۷)

آنکمار { [معروف نبات] اصلی
 «کنکر» «کنکار»
 لفظک لهجه عثمیه «معنی اوله ورق
 یونانیده کنار» دیدکلی کوه تریلور.
 دیگر برکتایده یونک عکسی بیان ایدیلور.
 اصلنک (کنکر) ایدوک تصدیق
 ایدلنکدن صوکره «انکار» لفظک
 (کنار) لفظ یونانیسندن عارف دکل
 احمد وفیق پاشا صرحومک ظن ایتدیکی
 کبی (کنار) ک [انکار] دن عارف
 اولسی اغلب احتمالدر.

آنکور { [ف] اوزوم . (آب
 انکور) = اوزوم
 صوی یعنی شراب :

«عشق صیهکده نمان ایله مجازی نیهده»
 «آب انکور خم ایچنده کیده رکایده اولور»
 (۷)

«آفتابک ایشیدر غوزه یی انکور ایتمک»
 (نابی)
 «صانماک بزی کیم شیر» انکور ایله مستر»
 (روحی)

آنکیز { [ف] فو بار ییجی، دیره تیجی،
 قاریشد بر ییجی . معنایسه
 اوله ورق ترکیب ایله قوللانیلیر : زر
 انکیز .

آنکشت سترک { [و] باش
 یار مق .

عرییده (آبام) در . «سترک» ایله
 «زُرک» آراسنده فرق وارددر . (زُرک)
 اعمدر . جته ورتهده حاصلی هرشیده
 بحسب الوضع استعمال اولورور .
 (سترک) اخصددر . یالکر جتهده
 قوللانیلیر . «سترک» لُجُوج ، بهادر ،
 سرکش ، یوزسز معنایسهده کلیر .

آنکشت نما { [ق] یارمقله کوستر
 یلن ، مشهور ،
 معروف . «مشار بالذات» کبی .

«علویت فطریدهده انکشت ناسین»
 «بکر زروشک حیدره برشانی قاسین»
 (معلم ناجی)

آنکشته { [و] تزی، بورغاجی
 یوکوک .

آنکشته { [ف] خرمن صاورومق
 ایچون قوللانیلان
 صایی، چال آلته ترکیبسی «ایاب» در .

آنکیون { [ف] انجیل، برنقشلی،
 رنگلی قاش، قاش
 مشهور (مانی) نک یاپدیجی رحلری
 حاوی مجموعه سیدر که نام دیگر
 (ارتک) در . (انکیون) ی کافک
 قیحه او قومق یا کلشدر . سیک ذوسی به
 تطبیقاً کدر کاف ایله تلفظ ایتملیدر :
 فارسیده لامک کسری ده جائزدر .

« گاه انکشت محاسن کمی لعن اموب »
 « دانه عتاب ايله نوش شراب اغز ميسك »
 (نديم)

« زارد رقبض ايله بسلك دوسرا انكشتمده »
 (ناني)

« ماه نودر يافلك رفع ايله يوب انكشتي »
 (كاظم پاشا)

« انكشتي كنار غيبنده »

« مقهورينه بر نظره خاهوش »
 (اكرم)

« چويرر دولتي باندنه فانوس خيال »

« شمع انكشت خردله آسما لايق خاتم »
 (ناني)

« هر بر انكشت همايوني آنك »

« قلم صنع ابدى مولانك »
 (خاقي)

« انكشت بردهان » { [ه] متعبر ،
 منجيب .

« انكشت بردهان حيرت » تعبيرنده
 [حيرت] لفظي لزومزدر .

« انكشتر » { [ذ] يوزوك ؛ بعضاً
 نظمده . انكشترين .

« انكشترى » طرزنده قوللا .
 نيلشدر :

« عالمي تسخير ايچون خاتم نه لازم طبعه »

« بن سليمان خيال نيلاه انكشترى »
 (نفى)

« مالك ملك سليم ندر كداي كويي كيم »

« طعن ايدرياقوت هره كوهه انكشترى »
 (نظم)

« بردم آرام ايله مزدي ديوده انكشترين »
 (نفى)

« [ع] يك ناقص ،
 انقص » { نقصان .

« انكجه » { [ع] (نكاح) كجى .
 مفردى چوق قوللانيلير .

« انكره » { [ع] يك بدء الكوحشى ،
 يك چركين : [دها رفع

سوت ايله ميه ، زيرا اصواتك انكرى
 ارضي در . — موضوعات العلوم]

« انگزد » { [ذ] برنوع علاجدر كه
 تركيه قاضى ديرلر .

« انجندان » ويا (انجندان) دينيلن

آغاجده حاصل اولور . عربجه سى
 (جنيت) در .

« انگين » { [ذ] غسل ، بال ،
 آريلرك پييد اينديكي

طال . كافك ضيله استعمال مشهوردر .

« انگروس » { [اسم] عثمانلى
 جوق تصادف اولونور . اصلى

(اونغروس) وياخود (هونغروس)
 دركه مجار قومى ديمكدور :

« باش اكدي آبتيغه كفارا انگروس »
 (باقى)

« انكشت » { [ذ] كدومور .
 عربجه سى (نفى) در .

« انكشت » { [ذ] پارماق :

« انكشت خطا اوزاعه اوله »

« بش بيته بر نظيره سويله »
 (شيخ غالب)

« يا انكشت اشارتدرياخود ابروي ايامدر »
 (صبرى)

«نُفُوسُ» (نُفُوسُ) باشقه مقامده استعمال اولونور :

« دست اجهاز كده اظهار ايتدي آيات ايله »
« انفس و آفاق حيران ايتدي قرآنك سلكه »
(معلم ناجي)

« اي مهربوت سني قائليدر انكار؟ »
« يرشسته در فيضك ايله انفس و آفاق »
(معلم ناجي)

انْفَالُ { [ع] غنيمت معناينه اولان
(نَفْل) كُ جمع . [جمع]
انفال فكريله سرحد اسلامي تجاوز ايتدكاري اجلدن — تاريخ عبدالقادر [

انْفَعُ { [ع] بك، انك نافع، جوق
(فائده ن) :
« دردمند كنهه خار رهك ناصدر »
« نه قدر افع ايسه خسته به نيش قصا »
(نافي)

انْفِيَهُ { [ع] مولد ائدن [توز توتو .
(نندن يا بيلير و بورونه چكيلير
مكيفاتدن برنوعدر :

« خوشجه بر كيف ايتدي انفيه خيث »
« ايمسه ريش و بوروني تلويث »
(وهي)

انْقَاضُ { [ع] بنا بوزوتيسي،
(بناي يقينيسي ديمك اولان
(نقض) و (قضي) كُ جمع . مفردى
قوللا نماز : انقاض التندن چيقاريلان
بحر و حين شفاياب اولدى .

« يايدي انقاض المذن بجاى عدم »
(عاكف پاشا)

سوزلري : آق شمس الدين كبي برير
محترمك انفس خيره سندن استفاده
ايمكله . [تحصيل علمه تسويق و تشويق
ايتني وصيت ايتدكدن صكره اكالم
انفس معدوده انشدر — امام غزالي —
حميد وهي]

« نطق مفزوح انفس لطيف عيسوى »
(نغمي)

« ذات اعلاى وجود و عدمك صاحبي در »
« اهل انقاصه حيات واجلك واهي در »
(شناسي)

« ايدوب عالمه بخش حيات انفس رحاني »
(نابي)

« روح بخش اولدى مسيحا صفت انفس بهار »
(باقي)

« عالم حيات نو بولور جانلر باغشلارد بدم »
« انفس روح اللهدر كويا نسيم صجدم »
(باقي)

« لب جامنده نهفته دم انفس مسج »
« مي تابنده عيان نور خداوند وحيد »
(كاظم پاشا)

انْفُسُ { [ع] اك، بك نفيس :
(انفس آذر . انفس اطمه .
[آنلرك مظهر فيض اقدس اولان
نفس انفسلرندن تبرك و استمداد ايله —
حطاش كوبريلي زاده كالالدين]

انْفُسُ { [ع] جانلي جسم ديمك
(نفيس) اولان (نفس) كُ جمع .
(انفس) اكثريا آفاق ايله برابر قوللا
نيابر . (نفس) كُ جمع ديكرى اولان

اَنْظَامُ { [ع] بالفتح قرنلنده بيدا
اولان يورولده ديزيلري .

اَنْعَامُ { [آت ، ده وه ، صيغير ،
قويون كي حيوانات . مناسنده .

(نَم) ك جمع . § سورة انصاي
حاري اولان سور قرآنيه مجموعه سي .

اَنْعَمُ { [ع] (نَم) كي بويد
اَنْعَمَ { (نَعَمَت) ك جمع . (نِم) .

نظمده ، نژده و (اَنْم) بالكر نظمده
قوللايلير . § (اَنْم) مدينه ده برموقع .

اَنْفُ { [ع] بورون . (اَبوالانف) =
بيوك بورونلي ، كبرلي .

(كَبِر اَنْف) = بورون . قيرمق ديمك
ايسه ده مجاز آ كبر قيرمق معناسنده
وتخوير متكبر مقاننده قوللايلير :

« كورينشوردی او بنی عربی »
« قارشودن مرتفع الانف كي »

(خاقانی)

« شولقدر خوب ايدی اول انف شريف »
« كه ايدم من اهل معارف تعريف »

(وله)

اَنْفَازُ { [ع] جاعت ، خلق معناسنه
اولان (نَفَر) ك جمع .

(نفره) ده بومعناده قوللايله ييلير .
مفردی زياده قوللايلير .

اَنْفَاسُ { [ع] صولوق معناسنه
(نَفَس) ك جمع .

صولوقلر : انفاس معدوده . § اوليا
واعزه . مرتبه سنده بولوتان ذوات عاليه نك

اَنْصَارِي { [ع] انصارون اولان
رات : ابويوب انصاري ،
رضي الله عنه .

اَنْصَافُ { [ع] ياريم ديمك اولان
(نَصَف) ك جمع .

اَنْصَفُ { [ع] بك ، اك انصافلي :
انصف اصناف .

اَنْصَادُ { [ع] شرفلي ، ترتيبلي و سبركي
منالرينه كلن (نَصَد)

و (نَصَد) ك جمع . طوبراغك طبقاتنه ده
(انصاد) اطلاق اولونور .

اَنْطَرُونُ { [ع] برنوع اوتدركه
ادويه طبه ترتيباتنده

قوللايلير . لانعزده (قانطرون)
دينيلير .

اَنْظَارُ { [ع] كوزلش باقيشي ، كوز
يله باقه ديمك اولان (نَظَر) ك

جمي : انظار دقي جالب . [جسم
اورمانلر انظار اولي الابصاره قوه]

نামيه نك علام قوت و كاني كوستور -
بوسته مكتوبی - جودت باشا]

[هنوزك مژگانه باشلامش اولان
انظار - كمال]

« ناز ايله ايدنجيه بزمه رفتار »

« لغزیده اولوردی پای انظار »

(تابی)

« انظار لطفك ايتمش ايدم جلب افنديك »
(لا)

« كوزلرم فيض جالكدن كييلدی عين نور »
« پيش انظار مده اولدی شمعی دنيا غرق نور »

(هاشم)

و بیاض بر نوع ضمع در که اطبا نژودنده
معروفند .

اَنْساب { [ع] اصل : صوی دیک
اولان (نسب) ک جمی :
علم الانساب .

اَنْسال { [ع] اولاد ، ذریت معنائه
(نسل) ک جمی .

اَنْساب { [ع] پک ، اک مناسب :
[مکتب داخلنده شویله

بر احتیاط صنفی تشکیل ایملک البته
اولی و انسیدر — عریضه — سری پاشا
§ نظم بدیع ، کوزل شعر . عربیده
(انسد) ده بوایکنجی معناده قوللاتیایر .

اَنْسجه { [ع] طوقه مه معنائه
(نجم) ک جمی . اورمه لر ،
قاشلر : انسجه لطیفه ، انسجه حریریه .

اَنْصاب { [ع] شر ، بلا ، بت
معنائه کلن (نصب) ک
جمی . مفردی اصلا قوللاننازه جمی
نادراً استعمال اولونمشدر .

اَنْصار { [ع] (ناصر) ک جمی . وقت
سعادتده (مدینه منوره) ده
ساکن اولان (اوس) و (خرزج)
قبیله لرندن اعلائی کلمه الله ایچون حضرت
پیغمبره یاردیجی اولان نختیاران امتدر .
مفردی بومعناده استعمال اولونمازه :

«حیرت ایله یارمعن دیشلر کیم ایته استماع»
«بارمقندن بیردیکن شدت کونی انصاره صو»
(فضولی)

اَنْدیشه { [ف] فکر ، خیال ،
دوشونجه :

«اندیشه م اولور بوی لطیفه معطر»
(فقی)
«جلوه شاهد نظم اوقدر نازکدر»
«که قوماز خاطر اندیشه ده صبر و آرام»
(وله)

«اطنی بودرلودر اندیشه مک اما غصبی»
«کشورفتنه بی بر لحظه ده ویران ایدر»
(جوری)

«کلم طبعنه خورشید اندیشه یدبضا»
(صبری)

«خسته هجره دواذوصل یار اندیشه سی»
(ساقزی اسعد پاشا برادری ادهم)
زمانمزه صرف فکر و خیال
معنائه نادراً قوللاتیایر . شمریکی
معنای معروفی احترازی دوشونجه
ویاقورقودر : نه اندیشه ایدیسورسک .
«نه بر اندیشه سی نه بر غمی وار»
(اکرم)

«جان ویرر آدمه اندیشه صهای عدم»
(عاکف پاشا)

«دامن وصل کلی الدن ی قوردی دمبدم»
«اولماسه یدی بلیک آزار خار اندیشه سی»
(ساقزی اسعد پاشا برادری ادهم)
اَنْدال { [ع] بد اصل ، فرومایه ،
سقیل ، خسیس معنائه

اولان (نذل) و (بذیل) ک جمی .
فرومایه آدم لر ، سفیلر . قوللاننازه .

اَنْزوت { [ع] بردیکنی آغاچه
حاصل اولان قبرضی

« قدوم نوعروس زیوراند و دخیا لنگله »

« بوشب دلخانه تاریک ز پر سور در کویا »
(سری پاشا)

« اول ایتمدی کلی چراغ بی دود »

« هم طشتی ترکسک زواندود »
(ریاضی)

آندوه { [ذ] غصه ، غم ، کدر ،
صیقنی . فارسیده تخفیف

ایله و اوسز استعمالی جائز و ادبیات
قدیمه مزده بعضاً او طرزده قوللانیلینی

کورلش ایسه ده اوله ، نظمه ضرور .
رتز و نترده هیچ قوللانیلمایلدیر :

« کرچه اندوه و عتم چوقدر »
(فضولی)

« دهان غصه بر پیمانه اندوه فرسادر »
(صبری)

آندوهنگین { [ذ] مکدر ، محزون ،
ایچی صیقیلان ،

صیقنیللی .

« لشکرافرنجی دایم حق ایده اندوهگین »
(سروری)

« کیم اولور رشک و حسد دن داغ اندوهگین »
(نفی)

آندیش { [ذ] دوشونجی ، دوشون
معنا سنده ترکیب ایله

قوللانیلیر : دور اندیش = درین ،
اوزاق دوشون .

« کار اولده کیشی عاقبت اندیش کرک »
(لا)

« ای کج اندیش و غافل انسانلر »
(معلم ناجی)

« لفظی اندک اوله معناسی کثیر »

« ایتیه کیسه بی اصلا تکدیر »
(نابی)

« طفل اندک ساله تک دسوی اولور دلداده سی »
(لا)

« خیلی دشوار ایش مش پیر نهاده شقه »

« دلربایی اوله برکودک اندک ساله »
(حاذق)

آندوخته { [ذ] قازایلش ، جمع
ایدلش .

آندوز { [ذ] کسب ایدن . جمع
ایله یچی ، قازایچی . قازا .

نقی معنایسته اولان (آندوختن)
مصدرندن مشتقور . بونک آخرینه بر

یا علاوه سیه « آندوزی » دیلیر سه
(قازانورسک) معنایسته مضارع مخاطب

اولور .
« دوشه نوب بزمه باطرب اندوز نشاط »

(نابی)
« بو عالم بر کتاب حکمت اندوز حقایقدر »

(نابی)
« بوروز سعادت اندیز عید اکبری »

« که ایله مش بتون اقوامی خرم و دلشاد »
(معلم فیضی)

« اندیشه م ادیب حکم اندوز ازلدر »
(نفی)

« کامل معرفت اندوز ملک »
(خاقانی)

آندود { [ذ] پارلاق اولیق
ایچون سوریلن ، طلا

اولونان ، یالدر :

• در سین امرام یلنسون حیرت اندوچوتم •
• جان نهان جان ایچره امر اولنهان اندر نهان •
(وله)

اندَرَزْ { [ف] نصیحت، وصیت،
تنبیه، اوکود، اندر
اندَرَزْ } اوله رق قوللانیشدو.

اندَرُونْ { [ف] برشیک ایچ طرفی،
داخلی، ایچ یوزی،

قلب، (بیرون) ک شدی، اسانغزده
یا لکز (درون) دها زیاده قوللانیشیر.
اسکی زمانده (ماین همایون) تمیری
برنده (اندرون همایون) تمیری
استعمال اولونوردی. زمانغزده بو
عنوان (خزنه همایون) و (خرقه
سعادت) داترهلری خدمه مرتبه سنک
بولوندقلری اسکی سرایه مخصوصدر:
اندرون اغازی = دائرة مشار الیها
خدمه سی دیمکدر. [اندرون ولایتده
معهود ارضروم طرفندن ماعدا شوسه
کچی آراهه یولی دکل — تحریرات
رسمیه — سری پاشا]

• نیجه ییلاردرکه اولمش مجده کاه مسلین •
• اندروننده اولان حالات یزیمی نشان •
(حاذق)

• ایلدم توجیه ایچ ایلدن داغ دل تیاریش •
• اندرون سیندهن چپسون چراغ اولسون آه •
(علی رضا)

اندَرِی [ع] قالین ایپ، خلاط.

اندَکْ { [ف] قیل، آز § یاشی
کوچوک }

اندَاوه { [ف] صیواجیلرک قوللا.
نقدلری آلت، مالا.

اندَر { [ع] الک، یک نادر: [اوله
سنک ایسه عصر مزده
وجودی یوق درجه سنده اندرایدوکنی
دوشونعلی یز — مکتوب — سری پاشا]
[جوهر ساعت ایله تعیین ایدیلان
اوقاتک قیمتلی اندردو — پزمرده —
اکرم]

اندَر { [ف] ادات ظرفیت، ترکیه
(ده) و (ایچنده) کییدر.
دائما عربی و یاخود فارس ایکی کله
آراسنده استعمال اولونور. کلمات ترکیه
پیشنده استمالی جائز دکلدر. مثلاً
«قات اندرقات» دینلسی یا گمشدو.
زیرا (قات) ترکیه دره بومثلو ترکیانی
اصلاً قوللانامیلیدو.

• دخان بحری کیسوی خم اندر خم حوری •
(نغمی)
• بلاندر بلادردله درد عشق یاراما •
• یارقلر آتگیم بریوله سودادن میرادر •
(وله)

• هر شرابین ایله بوب صحنده برخرگاه نور •
• ایدمه هروادی پرهولن جان اندر جان •
(حق)

• عالم بهشت آندو بهشت هرکوشه بر باغ ارم •
(نغمی)

• نه مشکل درد ایش یارب بومودای محبت کیم •
• بلا اندر بلاد امر اظهارندن اضماری •
(کاظم پاشا)

• ایشلا خانم حزن کوکلم حزن اندر حزن •
(معلم نای)

اندازه سندن دیشاری ایش کورن
عاقبت پشیان اولور . [یکیتک قولنه
نشان دوکک ، اندازه بوی صارق
صارمق .. دکدر — قوجه سکیان باشی]
« سوق تقدیرده اندازه و میزان اولاز »
(بکلکچی عزت)

« متاع نطقه کک ادیب غیب اندازه »
(صبری)

« هر نه دگلو همه اندازه اولماز سینه »
(جوری)

اندام { [ف] بدن ، بوی : کل
اندام ، نازک اندام ، خوش
اندام . [اندام آینه سی] = انسانک
بدتی تمامیه کوسترن بیوک آینه . §
وجودک بیجی ، لطافت و تناسب بدن :
انداملی = بوی متناسب . اندامسز =
بدنی بیجسز . [بر اندامه مالک که تناسبی
نظاری هالک — فره در بیک زوجه سی
حقنده — سعدالله پاشا] ، [بدایع
پسند اولان کوکلر ایچون حسن اندام
منه مفتون اولماق احتمالک خارجنده در
— لوندره — کمال] ، [بضاً رنگین
بر قوس قرحه آصیلیر عرض اندام
ایدو — اکرم]

« اوکل اندام بر آل شاه بورونون بوروسون »
« اوچی کوکلر آردجه سورونون بوروسون »
(واصف)

« حلقه کیسوی خوبان ملایم اندام »
(نابی)

« نه در تناسب اندام و حسن نقش و نگار »
(لا)

« کیم که وار مثل و شبیه بولور نور عالمده »
« منحصر ساخته فقط رتبه نی انداد »
(نابی)

« نه بختیار کرو هر نه موطلو طاقه یز »
« که ایله مش یزه احسان خدای بی انداد »
(معلم فیضی)

انداز { [ف] لسانخزده اسم فاعل
حکمنده و آنجی معنسنده
ترکیب ایله قوللانیلیر : سلاح انداز ،
نکه انداز . [ستون سفینه عبودیتنامه یه
کشیده ایدوک بوصورتله لنگر انداز
هرسای بیان اولور که — شناسی]
« اوله لر تحت الزاده کاوو ماهی مضطرب »
« اوله کرفوق العاده سایه انداز وقار »
(نظم)

« یاراشور اطلس چرخ اولسه آگ پای انداز »
(نفی)

« نوله دونه بهشته سایه انداز اولدینی کلشن »
(صبری)

« بجره عکس انداز اولور کویا جبالک صورتی »
(نورس)

اندازه { [ف] بیلدیگمز اولچو .
آتش ساشیمیز در .

اصلی منده ، یاخود هندیزه طلی ایدلر
بولونعش ایسه ده طوغریسی (انداختن)

مصدوندن مشتق « انداز » ک سوکنه
بر هاه حصیه علاوه سیله بر نوع

کوچک آرشونه اطلاق قیلندی تیبعات
واقعه دن آکلاشلشدور . § مجازاً حد ،

تخصین معنالرنده ده قوللانیلیر . که وده
اندازه دن خارج سوز سوله دی .

[بوروشه وسیع الانعامك بر كوشه سنده
شمیدیکی ایچراطورك پدیری فره دریتك
وزوجه سنك هناری موجوددر —
شارلوتبورخ سرنی — سمدانه پاشا]
[زیر وبالا و اطراف و انجایه آره
صیره لاقیدانه عطف نظر ایدر و امتعا
قباً عالم حیرت و فکرت دوشر قالدیدی —
محسن بك — اکرم]
آنخس { [۵] بك نخوستلی ، اك
اونخس { اوعورسز : [چون انخس
اوقاتده واضف حالانده حضور لینه
کیتدم — فضولی]

آنداء { [۴] شینم ، چی مناسبه
اولان (ندی) نك جی .
آندیه { قولانلنار .
آنداخت { [۴] آتمه ، آتله :
انداخت اولونان طوب .
طویلرك انداختی ، فشك انداختی .
انداخت ایتك = آتقی .
آنداخته { [۴] آتیش : انداخته
آنداخته { میدان سالت . [احبادن
برینك صفحه رویه انداخته ایلدکری
دخی پیرا منکرده خاطر عاقل اونی کرکدر
— مکدوب — کافی]
« حل ایدر ناخن انداخته سی اول کرهی »
(نانی)
آنداد { [۴] مثل : نظیره اش
آنداد { معناسته اولان (ندی) ك
جی : بی انداد = نظیری ، اشی یوق .
مفرد حکمنده استعمال اولونور ،
مفردی هیچ قولانلنار .

« انجم ايله عالی طوناندك »
« هر نجمده بيك جهان ياراندك »
(لا)
« لطفی اعلا وادنا كورد بيك اعلان ایدر »
« آسمانده نقد انجم ، خاکده كنج دفين »
(نفی)
« نجم رخشان شراره مهر پر انوار شمع »
(ریاضی)
« صامته انجمه شفق اولش عرق رز حجاب »
(نظم)
« عكسیدر آنك فلکده خرمن انجم دكل »
(نفی)
« نظم قرآن کبی ای انجم رخشان هدی »
« سزی استاد فلک ایتهدی نظیر هنوز »
« معلم ناجی »
آنجمن { [۴] مجلس ، جمعیت ،
آنجمن { طاقم : انجمن دانش ،
انجمن کبار .
« ایغ میدان ال چك آرزوی انجمندن کج »
(نوری)
آنجمر { [۴] کی دهیری ، (لکر) ك
معیریدر .
آنجوغ { [۴] اوجاق : هر بجه سی
(کور) و (کرره) در .
آنجمیز { [۴] بیلد کمره یوه : از میرك
قوری انجمیری مشهور در .
سافزده همزه نك کسریله تلفظ
اولونور .
آنحاه { [۴] (نحو) ای جی . طرفله ،
آنحاه { جهتلر ، یا کتر : انجای بادیه .
مفردی بومضاده استعمال اولونماز .

دنیلمش و برنوع لباس ، ثوب دیمک
اولان انتارینک و نکلی بولونعاسی
حسیله بویه تسمیه و تشیه ایدلش اولماسی
محتملدر .

آنتره } [ایتالیانجه دن] آدمک
آنتره صو } کندی جبقاری یعنی
کاری ، منفعت و استفاده ذاتیه .
(آنتره) صورنیله ده قوللانیلیر .

آنتریقه } [فرانسجه دن] افساد ،
آنتریقه } حيله ، دوزن ، اویون .
(آنتریقان) حيله کار ، مفسد ، دوزنجی .
آنجام } [ف] نهایت ، عاقبت ،
آنجام } صوك : انجام کار = اینشک
صوئکی .

« مبارک اوله صبح و شامک آغاز و انجامی »
(نفی)
« بونه انجامی یوق تمابندر »
« بشره شان ویرن تعاوندر »
(معلم ناجی)
« چنبر دائره مجلسی چرخ عشرت »
« دوربزی طرب آغاز و مسرت انجام »
(نفی)
« انجامه ایرر موسم کل خارده ده قالمز »
(نیلی)
« یوزمشفت چکسه کام دل طابار انجام کار »
(فضولی)

آنجیدان } [ع] بر آغاجدر که قاصی
آنجیدان } دینان علاج آمدن حاصل
اولور .

آنجیم } بیلدیز دیمک اولان (نجیم) ک
آنجیم } جمی .

آبوشه } [ع] آتاج کوکری .
§ برالماسی ، پاتانس کبی
شیلدر .

آبوه } [ف] چوقلق ، غلبه لک ،
آبوه } ازدحام : گروه آبوه .
فارسیده و اوک حذیفه (آبه) طرزنده
تلفظی جائز ایه ده لسانزده اوصورتله
قوللانیلیدر : [... آبوه اندوهک
تواردی علی التوالیدر — مکتوب —
سری پاشا]

آنبیاء } [ع] پیغمبر دیمک اولان
آنبیاء } (نبی) نك جمی : حاتم
الانبیاء = حضرت محمد صلی الله علیه
وسلم .

« نه کشور اوسقنه رایکنش جهاد اوله ک »
« اولور تعاونه ارواح انبیا مأمور »
(نابی)
« تاحشر اوشاه انبیایه »
« اولسون صلوات بی نبایه »
(لا)

« جبریل وار خبر ویر اوسلطان انبیایه »
« دوشدی حسین آئندن صحرای کربلايه »
(کاظم پاشا)
« احمد مرسل امام انبیایکیم ذاتیدر »
(وله)

آنتاری } [مولداندن] یعنی
آنتاری } کتابلرده اصلی « عنتری »
اولتی اوزره کوسترلشددر . اوخالده
رنکلی مایمون دیمک اولان « عنتر » .
بریاه نسبت علاوه ایدیابوب « عنتری »

« دقیق نظمی قاضی فاضل ایت تنور تارخه »
 « حیوانک او کوز لیانته طرح اولدی انباری »
 (۱۲۰۷ — میر قاضی)

آباز { [ذ] شریک، شبیه، اورفاق،
 اش : خدای بی اباز .

« در بر رحمت یزدان بی ابازدن غیری »
 (عونی)

« معراج خیاله ایله یوب ساز »
 « ایسترکه میجه اولسون اباز »
 (شیخ غالب)

« او اباز ، او صیاد جان »
 « کفن دوزه اولمش شریک عنان »
 (عزت ملا)

آباز { [ع] لنب کی صوکره دن
 طاقیلان آد معنانه اولان
 (نیر) ک جمی . تقریق معنی ایچون
 یازلدی .

آباز { [ذ] برار ککک تحت نکاحده
 بولونان قادیرک هربری ،
 اورفاقلر . قوللانیلاز .

آبان { [ذ] طاغارجق، هکبه :
 آبانه

« اوله ای طبع خریص ابان کشای اضطراب »
 (نانی)

آبانچه { [ذ] کوچوک طاغارجق،
 اوقاق هکبه، چانله .

آبَر { [ذ] اوجاق و آتشی قوشدیر .
 مغه مخصوص آلت، ترکیبی
 دیر « اکسو » و یاخود « قیصاج » دو .

« انامل کرمک حل ایدر امیدم اودر »
 « اولورسه رشته کاره - صدکر معقود »
 (ثابت)

« مقطوعدر انامل انکار من بزم »
 (حاذق)

آنا نیت { [ع] مولداندن [بنک،
 بحویت مقابلی :
 آنا نیت

« لای دعوای انانیت نه لایق عاقله »
 « هرک عاقله بیک مافوق بیک مادونی وار »
 (مخلص اسمد پاشا)

« رسم انانیتی اولوب هیا »
 « بولدی او بیچاره بقا در فنا »
 (نانی)

آنایی { [ذ] کندینی دکرلی ظن
 ایدن جاهل، احق، پایانی،
 آشاغی آدم :

« هیچ فاضله ترجیح اولونوری مهردانایی »
 (شریف)

آباز { [ع] مفردی قوللانیلاز .
 ایچنده ذخائر و اشیا
 صاقلانیلان بنایه (نیر) دینیرکه جمی
 (انبار) دو . ترکیبده همزه ممدوده
 ایله (آبانر) مفرد حکمنده استعمال
 اولونور . « لعیه عثمی » ده (انبار) ک
 یوتانیدن مأخوذ اولدینی کوستریلدورسه ده
 یا ککشدور . ارزاق انباری، ذخیره
 انباری، قرق انبار :

« مجدد حوشلر انبارلر آلات یاپدیری »
 « بتون ترسانه کمال اولندی نیسه نقصانی »
 (مدحیه)

آناز { [ء] لسانزده (نار) ديشيلن
ميوه :

« بوشوره زارده نخل انار اولور پيدا »
(حاذق)

آناديد { [ء] پريشان، براكنده،
طاغنيق شيلر . نظمه
« سناديد » . ترديف ايديله بيلير .

آنافس { [ء] (آنَس) كجمي .
« پك نفيس اولان شيلر :
انافس انار اديه دندر .

آنام { [ء] جله مخلوق، دنياده
بولونان انسانلر ، بوتون
خلق : رب الانام، سيد الانام، مغبوط
انام .

« آستين كرمي كيسه اوزاق جهان »
« آستان حرمي قبله حاجات انام »
(نفى)

« سكا افرار ايله در صحت ايمان انام »
(نايي)

« دستكير اولدى شهباشمه يه رب الانام »
(جورى)

« اى ملاز ايم وكيف انام دولت »
(منيف)

آنامل { [ء] پارمقي اوجي ديمك
اولان [امله] لكجمي .
مفردى همزه وميمك اوج درلو حركه -

سيله جائزدر . لسانزده كناية ال
معناسنده وجمي مفردندن زياده استعمال
اولونور .

ايدرم . استقباز اميندر . — نطق —
سرى پاشا [

« ايده حق جله بلالردن امين »
(تحيى)

« امين ملك نبوت مدار خقيت »
(ثابت)

« امين وصى الهى محمد مهربى »
(سامى)

« قبل وجود ياكى جله خطالردن امين »
(منبه سلطان زاده دانش)

آميوس { [ء] طوز طاشي ،
« قيرلاش كبير طوز
يارچه لرى .

آميّه { [ء] دميرجى چكيجى §
« برنوع اوت .

آميّه { [ء] قويونلرده حاصل
اولان اوپوزلق .

آنابل { [ء] (انويه) لكجمي .
« بوغوم بوغوم اولان
شيلر ، قاش كچي ايچي بوش اولان
آلات فنيه . مفردى جوق قوللانيلير .

آنابش { [ء] يردن چيقاريلان
« اونك كوكن . ير الماسى ،
پاتاس كچي شيلره « آتوشه » ديرلر .

آناجيل { [ء] حضرت عيسى
« عليه السلامه اسناد اولونان
وخرستيانلرك ايادي اعتبارنده بولونان
كتابك اسمى [انجيل] وآنك جمى
بودر : اناجيل اربعه .

« تورات اوله ي ياخود اناجيل »
« هم منقبت كتاب تزيل »
(لادرى)

آمِئال { [ع] (میل) ک جی .
آمِئال { بر میل ۲۵۰۰ ذراع
طولنده مسافه در .

آمِیز { [ع] بر قومک، بر خطه نک
ریشی، حکمرانی . بر محاک
بکی : (امیر المؤمنین) = حضرت
پیغمبرک خلیفه سی، پادشاه اسلام .
(امیرمکه) = سلاله طاهره محمدیه دن
مکه مکرمه مأمور بولونان ذات
شریف . (امیر آخور) = اصطلح
هایون ناظری . (امیر الحاج) = قافله
حجاجه ریاست و نظارت . مأمور اولان
ذات . (امیر الاسرا) = بر رتبه رسمیه
درکه رتبه ثانییه معادلدر . فقط بو
رتبهی حائز اولان پاشائی عنوانی ده
احراز ایدر .

« اوباک دل که ایدرسه تواضعدن ایدر »
« اصطلح خاصنه افراسیابی میر آخور »
(نابی)

« نه حکیم غزنوی یم نه امیر دهلوی »
(نفی)

« نشرصیت ایلمیران هیئت تبدیل ایله »
(شریف)

آمِیرانَه { [ف] امیراولانہ یاقیشه
آمِیرانَه { جق طرزده : اطوار
امیرانه ، اوضاع امیرانه .

آمِین { [ع] قلبنده قورقو اولایان،
آمِین امنیت ایچنده اولان :
امین محل، امین اولایورسکر . § غدر
و خیانتدن وارسته وشایان اعتماد اولان :
امین آدم . [افندیلر ! سزی تبشیر

آمِوَاه { [ع] صومناسنه (ماء)
آمِوَاه { نک جی . (مِیاه) کبی
نظمده ، تدرده قوللائیلدر : جوشش
امواه ، امواه راکده .

آمِوِیَه { [ع] اهل اسلام آواسنده
آمِوِیَه { شکل ایدن برنجی دولت،
ایلك اسلام حکومتی . بولنره (بنی امیه)
و (بنی امویه) دیرلر . هرابکی نسبت
صحیددر . فقط اکثریا شخصی نسبتده
(امویه) وشخصک غیری نسبتده (امیه)
دینور . بعینه بلده ری نسبتده
شخص اولورسه (رازی) وغیری
اولورسه (ربی) دینکری کییدر .

آمِهَار { [ع] تحت نکاحه آلنان
آمِهَار { قادیلرک حل بعضی مقابله
شرعاً وطاجلاً وآجلاً تعیین اولونان
مقدار مال آنچه دیک اولان (مهر) ک
جی : اموار زوجات .

آمِهَار { [ع] طای معناسنه اولان
آمِهَار { (مهر) ک جی . (مِهَار) ده
بونک جمیددر . دیشی سینه (مهره)
دینیر . جی (مِهَار) در . مفردری
باشقه معنارده قوللائیلیر .

آمِهَال { [ع] تأخیر وتأنی ایتمک،
آمِهَال { زمان ویرمک معناسنه
اولان (مهال) ک جی :

« آلدانیر البته امهال کوسترن مدیوننه »
(لا)

«دیره وارمقدن مرهام احیای اموات ایلدیوب»
«بتلره اعجاز روح الاهی سولتک میدره؟»

(نائی)

«نزع حیات حی ایدره، امواته جان ویره»
«ایلر غباری آدم و جسمی غبار ایدر»
(لا)

{ [ع] طالعہ . مناسبہ }
اَمَواجُ { (موج) ک جی : تهاجم

امواج .

«دست کوهر یاربینه برقطره امواج بحار»
(نظم)

«بو امواج بحار ک قعرینه رهیاب اولان آکلار»
«که وارنختنده بر در حقیقت بر عجب دریا»
(نائی)

• نسیم اول دکلونار ک طرح ایدر آب او زره امواجی .
• که لوح سپه استاد ایدمه اوله قشکاری
(نقی)

«نیچه دریا سر امواجی ابرمش اوج افلاکه»
«که هر کردانی بر خطای ساق عرش و جاندر»
(ریاضی)

{ [ع] (مال) ک جی . }
اَمَوالُ { قیتدار اولان ، پاره ایله

آنان شیلر : اموال متروکه ، املاک
واموال . [کلمه واحده اسلامیتی
استماع و آکا اتباع ایچون بذل اموال
ایدرك کلنلردر — استطراد — ادهم
برتو پاشا]

« اهل حکمت دیدی جمع اموال »
« کسب سرمایه اسباب نوال »
(نائی)

{ [ع] آووج ایچی کبی }
اَمَلَسُ { پروزش ، دوز : حجر
املس . سطح املس .

{ [ع] قورقوسزاق ، امینک . }
اَمَنُ { بعضاً تأکید ایچون (امان)
علاوه اولوتور : امن و آسایش .

«چوقدن اولشدی جهان یامال جور حادثات»
«رافتک کر اوله سیدی مایه امن وامان»
(حق)

«ملك نظمك خطبة امن وامانیدر سوزم»
(نقی)

«کشتی امن وامان بولدی موافق ایام»
(نائی)

« زماننده زمین و آسمان امن وامان او زره »
(لا)

{ [ع] مولداندن] قورقو . }
اَمِنِتُ { سزاق حالی . ایندق ،

کوهه تک : امنیت صندینی . « امنیت
سؤ استعمال » تعصبات قانونیه دندر .

« باعث مغفرت حضرت اوله »

« سبب بایه امنیت اوله »

(خاقانی)

«ویر و وجدانه اول نشانکه ادیان امنیت»
(لا)

{ [ع] اولو دیمک اولان }
اَمَواتُ { (میت) ک جی : دفن

اموات ، احیا و اموات .

« کزاره کل که کوثر باغ ونسیم صبح »
« اموات خاک ایتدیلر احیا صبح وار »
(نجائی)

ایتمه جکی خولبالرہ قورونیلر . نائل
امل اوله مدی .

« فک پیمانہ نمت امید کام مغفرت »
« کرم ساقی بیئت امل بزم مہیار »
(صبری)

« همنٹکله امله اوله ده هرکس واصل »
(مدحیہ رشید پاشا)

[ع] جماعت دیمک اولان
آملآء } (ملأ) نك جمی . مفردی
[ملأ اعلی] ، [علی ملأ الناس]
ترکیبلریله قوللانیلر .

آملآخ } [ع] طوزمه مناسنه (ملخ) ك
جمی : عن ملخه لرندن
جیة اربان املآك اكثرى هندستانه
كو نورلدیكى قید رسمی ایله مثبتدر .

آملآك } [ع] تصرف وملك اولونان
بر، اراضی ، اینیه دیمك
اولان (ملك) ك جمی : املاك ماہون
قومیسونی . تحریر املاك هیثی .

« باقاپور کیسه آنك املاكه »
(لا)

آملآء } [ع] اك ملاحتی ، بك زیادہ
ملخ ، كوزل :

« طرہ حادن اولور شاهد مصرع امخ »
(شریف)

« وارسه ده جوق ملخ اواملدور »
« واوسه ده جوق فصیح اوافصردر »
(معلم ناجی)

« اول آنا امخ كلتانی نك كلی »
(عییدی)

[ع] طراق مناسنه
آمشاٹ } (مشط) و (مشط) ك

جمی . آیانك اوستده کی اوقاق کیكلره
(مشط القدم) دینیر . انسانك آرقه
كورہ کی نه ده (مشط الكتف) دیرلر .
(مشط لذنب) ده برناتك اسمیدر .
« مشاطہ » بوندن مشتقد .

[ع] بلدہ ، شہر دیمك
آمصار } اولان (مصر) ك جمی .
بلدہ لر ، قصبہ لر : امالی امصار .

[دور بلدان وامصار ایله مراکز
مدنیت اسلامیہ ده رحلہ پیرای تدریسات
اولان - مشاہیر اسلام - حید وہی]

[ع] یاغموور دیمك اولان
آمطار } (مطر) ك جمی : نزول
امطارہ امطار كثیرہ . [صحیفہ سنده
سطور خط سحاب امطار مواہب -
فضولی]

[ع] باغرساق دیمك اولان
آمغاء } (مغی) ك جمی . ترکیه ده
مفردی قوللانماز .

« شراین وامعاده اولسه خلل »
« ویرر باشه صاغلق طلائی غسل »
(عزت ملا)

[ع] (مكان) ك جمی :
آمكنہ } امكنہ جدیدہ .

[ع] آرزو ، مأمول ، اوامولان ،
آمل } نی منتظر : طول امل =
وجوده كلسته عمر بشرك كفایت

اَصْرَدُ { [ع] بيقاری ترله مکه باشلاش ايكن هنوز جهره سنده توی، قیل بولونغان جوان، یوزنده قیل اولمیان کنج : شاب امرد = توپیز کنج .

اَصْرَنَامَه { [ع] اصری متضین کاعد. بوبوک بردات ویا مقام طرفندن کوندربلن مکتوب : امرنامه والاری، امرنامه سایی .

اَصْرُودُ { [ف] آرمود . بومیوپه لسانه لرسیده (آرمود) و (اَصْرُود) دینیر . وبضاً همزه اسقاط ایدیلرک یا لکر (صُرُود) قوللا نیلیر . (آرمودی شکل) تعبیر قییمی ترک ایل (شکل آرمودی) ویا (شکل اصرودی) قوللانیلیر .

اَصْرَجَه { [ع] طبیعت، خوی، مترب مناسنه اولان (صِرَاج) ک جمی : اصرجه مختلفه . « عقول و اصرجه نك تفاوت و اختلافی هر كسك قواعد عقلیه ایل برحقیتنه وصولنی مانع اولدیننه — اطلاق — الافكار — ادهم پرتو پاشا »

اَمَسَّ { [ع] بك زیاده مس ایدن، اك چوق طوقونان : [ارکان و احکامی قواعد عقلیه دهها اقرب و امس اولان — اطلاق الافكار — ادهم پرتو پاشا]

اَمْسِيَه { [ع] اقسام معناسنه اولان (مساء) ک جمی اقسامله . مفردی چوق قوللانیلیر .

(صَرَض) ک جمی ، خسته لقلر : امراض داخلیه ، امراض جلدیه . [بونجه امراض و دوا مینك وجودینی اودفع ایدییور — نفوس — کمال] « مبتلا اولمیه امراضه نی » « رخنه دار اولمیه برج بدنی » (خاقانی)

اَصْرَان { [ع] کورلک معناسنه اولان (صَرَن) ک جمی . ترکیه (کورک) برقاچ صورتله تلفظ اولونوب برقاچ معنایه دلالت ایدر شوراده آنلرک کورتلهمی فائده دن خالی اوله ماز ؛ برنجیسی حیوانا نك تویلی دربندن کینک ایچون یا بیلان معلوم (کورک) ؛ ایکنجیسی آناصون ایله دقیقدن یا بیلان برنوع ایجه . قورو معلوم (گوره ک) ؛ اوچنجیسی لوازم پیتیه دن اولوب انشا آنده وسائر ایشلرده قوللانیلان معلوم (گوره ک) ؛ درونجیسی آتشی روزکار له مق وهو النده برمتی ایچون قوللانیلان (گوروک) در . بو درت لفظك شو صورتله یازیلر ق یكدیگرتدن طرز املاجه تفریق قابیلر . مع ماقیه بونلرک ضمیرنی تقنین و تخفیف ایچون برعلامت فارقییه فرق العاده لزوم و احتیاج موجود ایهده لسانك املاسه عائد اولان بوشلر مواد مهمه هیئت مقتضیه نك قدانسه مبنی هنوز حل اولونه مدیفندن بالفروره واولری اسکیمی کی یازمه مجبوری کورلشدر .

اول امرده ، اصلاح احوال امرنده .
[تشکیل روابط مدنیت و تزید و سائط
رفاهیت امرنده بدیهه نمای کمال اولمه
باشلامش — تصویر افکار — کمال]
بو معنارده جمی (آموز) در . بو
جعلک صورت و محل استعمالینه دقت
اولونلیدر: امور دولت ، امور و مصالح ،
امور مهمه .

« امرایت اولهیم کرسکا بارایسه حیاتم »
« عسمرده دخی خواهشک اولمازسه دیرلم »
(نورس)

« وجودی » مشربی ، مقتادی ، خلقی ، امرورمانی
« عنایتدر ، کرمدر ، مرجتدر ، لطفرا احساندر »
(لا)

« ذرات عناصر و موالید »

امرگله بولور نظام تأیید »

(لا)

« هرهم اولدی بر غریب ملال »

« آتی تعریف بنجه امر محال ! »

(معلم ناجی)

« جهمانده هر اوله جقشی اولور بوا امر ضروری »
(رجائی زاده : اکرم)

« سرکشک ایندی امرینه پلنک چرخ »

« زنجیرایله کتیردی آتی کهکشانشان »

(باقی)

« که قضانه فلکی قیلش آنک امرینه وام »

(جوری)

أَمَرَ [ع] بک آجی : امر آدوبه .

أَمْرَاضُ [ع] سقم ، قشور ،
علت مناسنه اولان

« ای خسرو تختگاه ارشاد »

« ای سید اصفیای ایجاد »

(وصاف)

« توابیله بوله زندگانی جاوید »

« بحقی نور محمد واله الایجاد »

(معلم فیضی)

أَمَجِدُ [ع] اک مجید ، بک مجد
و شرف صاحبی : ایجاد ایجاد .

[رجائی افندی حیدر بیک اک بیوک]

اولان صنع الله ایجاد بو کچه انفس

معدوده سنی تکمیل ایله ترک اوش سفل

وعزم بالاسرای عقبا یلیدی — پژمرده

— اکرم]

« عروه و تقای امت قطب ایجاد درتی »

(کاظم پاشا)

أَمَدُ [ع] امد ، نهایت ، فایت ،
صوک : ابد بی امدور .

أَمَدُ [ع] بک مدیده ، اک اوزون ،
جوق سورکلی .

أَمْرُ [ع] بویوروق ، بویوروش ،
لسانزده اکثریا (امر)

(نهی) ده دخی قولانیلیر: آلتان امره

کوره حرکت . امر ایدک . امر حق

= اولوم . امر سامی = مقام صدارت

عظما دن ویران امر . جمی (اوامر) در:

اوامر اکیده § (امر) لسانزده

ایش ، شی ، خصوص ، واقعه ، حادثه

معنارنده ده استمر اولونور : امر

مشکل = کوچ ایش ، امر مهم =

اهیتلی ایش ، امر غریب = تحفشی .

دکین هج امثالی کورله مش غایت تنک
برماده اولدیفندن — لایحه و شید پاشا

« زیرا ایکی منتخب اثر در »

« امثالی کورله مش کورد »

(لا ادری)

« ایدوب امثال فراوانیله مبرورالخان »
(حق)

« امثال ایله مقارنتک حسیدرکه باقی »

« یکوئی حروف سبب سجمه زبته »
(شریف)

« امثال » [ا] آتاردن قالمه سوزله
حکایه . قصه مناسبه

(مثل) ک جمی : ضروب امثال ،

امثال عجیم . [ترکیده دخی] قولاندن
عاشق « اولق امثال مشهوره دندر —
محبت — کمال]

« فن امثاله ایدرسه نه همت »

« کلور انشای کلامه قوت »

(وهی)

« امثال » [ا] یک مشابه اولان .
« امثال » [ا] جو ق بگزین .

« امثال » [ا] صورت ، صفت ،
« امثال » [ا] غونه ، اورنه ک دیمک اولان

(مثال) ک جمی : امثاله مختلفه .

« عین افعال زمان امثاله رب منون »
(منیف)

« امجاد » [ا] (مجید) ک جمی .
« امجاد » [ا] مجد و شرف و عظمت صاحبی

اولایلر :

امانی خیریه . [امنت و نفرین اوله امانی
کاذبه — عاکف پاشا]

« دائماً کار که بندر اقبال اوله »

« جنس کالای امانی ایله یارب مشعون »

(منیف)

« امانی دلی اول بار کمدن ایله طلب »
« که عرش اعظم ایدر آندن اکتساب سعود »

(ثابت)

« امنت » [ا] قشاش دیمک اولان
(منافع) ک جمی : امنت

تجاریه ، امنت کمرکی .

« نویسو امنت کار که صنع آباد »

(نابی)

« خواجه دادوستد زیور بازار ایده تا »

« دمدم تازه ظهور امنت کونا کون »

(منیف)

« احمد آباده کلور امنت خیر آباد »

(نابی)

« امنت » [ا] یک متین . جو ق
(طایمانی)

« امثال » [ا] بر شیک بگری .
« امثال » [ا] مادی . عینی . نظیری

دیمک اولان (مثل) ک جمی : امثال

کتیره ، امثال وفیره ، اقران و امثال ،

[وصل و مدمدمه امثال سابقه لرینه فائق

اولایلر — قوجه سکبان باشی] مفرد

اوله رق (امثالی یوق ، امثالز) کبی

تعبیر یک عامیانه در . یو سورته

ادیاتده استعمال اولونما لیدر . [شمعی به

اَمَانَتُ { [ع] زنده صافلاوب
ایتمک ، استرداد ایدلک اوزره برآمده
ویرین نی : « امانته خیانت اولماز —
مثل « اهل امانت = امین ، دوغری
آدم یاخود آدملاړ ځی نظارت کی عنوان
رسی : رسومات امانتی ، شهرامانتی .
وجود عاریتدر حیات امانتدر »

(بابی)

« شمیم کاکلک آلمش نسیم کلشنده »
« دیمش که - قبله - ننده امانت اولسون بو »
(فغانی)

« اوکرن که بارامانت بدوش اولان صفا »
(ثابت)

« اهلنه شمعی اولمغله امانت تسلیم »
(نابی)

اَمَانَةٌ { [ع] امانت اوله رق : امانه
ویرین نی ، امانه اداره
اولونان اعشار حساباتنک تدقیق ،
[ع] قضا مال صندوقلنده امانه حفظ
ایتدیربله جک و بوندن هیچ برمحله برآچیه
بیله صرف ایدلیه جکدر — مکتوب —
سری پاشا]

اَمَانَتْدَارُ { [ف] کندیسنه امانت
آدم . امانتی . شایان اعتماد

اَمَانَتْدَارِی [و] امانتگیلک .

اَمَانِی { [ع] مقصد . مهیام . آرزو
معناسه اولان (امنیه) مک
جمی . مفردی فعه ایله غلطدر :

لساندرده اعتماد . شکایت ، تحذیر ،
تحذیر ایچون قولانیلدی کی موقع
استعمالنه کوره معانی سازه ده دلالت
ایدر . بعضاً عطف قضیری صورتمده
(امن و امان) دیه قولانیلیر :

« امان امان دیهرک چیقدی قلعه دن کیتدی »
« براز کچیه سیوف سیه دن دشمن »
(سروری)

« ساق یتشور اویان امان کل »

« الویرمدی می فغان امان کل »
(کال)

« الدن کیدیور خسته هجرانک امان »
(عونی)

« امان هول قیامت فغان رافت وجود »
(ثابت)

« نه کوردم آم امان الا مان برآفت جان »
« کلوب یانعه کونش کی اولدی اهنه نثار »
(ندیم)

اَمَانْخَوَاهُ { [و] امان دیله یچی ،
[و] امان ایستین : رقیب
اماخواه .

اَمَانَاتُ { [ع] (امانت) کجی .
حریسته مایوبده محفوظ
اولان متروکات ، تبارکة نبویه : امانات
مقدسه ، امانات وارده .

« یتدی امر . اهلنه تسلیم اماناتی خدا »
« نه او اور اسرائیلی ده بوندن احکم »
(بابی)

« خوش برزمانده ویردی امانات عشق یار »
(محمود)

« بکا هیچ نفس اماره کی سو قرین اولماز »
 « بورد خانکینک کیسه مکریدن امین اولمازه
 (حامد آندی)

« او یوب نفس اماره عاقبت »

« اولورلر رفیقو ره معصیت »

(عزت ملا)

« اَمَازَر » { [ع] قوت و شدت قلبیه
 و عطمت نفس صاحبی

مناسنه کلن (منبر) ن جی : امارز

اکا بردن ایدی . قوللانماز .

« اَمَاق » { [ع] جمع ، کوز بیکارلری
 دیکدر . مفردی (اَمَاق)

و (مَوَاق) در . قوللانماز .

« اَمَاکِن » { [ع] محل مناسبه
 اَمَاکِن (مَکَان) ن جمع

الجمی : اماکن مقدسه ، [امثالی اماکن

مبارکه ده نادر کورلش درجه ده اولماسیه

درویشانک شو خدمتلی شایان تقدیر

واستغساندر . مکتوب . سری باشا

« اَمَالیخ » { [ع] جمع ، اوزوز یا برافلی
 اولر ، فدانلر دیکدر .

مفردی (اَمَلُوج) در .

« اَمَالیس » { [ع] اوتیز صوسز صمرا ،
 بیامان دیمک اولان

(اَمَالیس) و (اَمَالیسه) ن جی .

« اَمَام » { [ع] پیش . اوڭ : امام بیت .

« اَمَان » { [ع] اَمینلک . قورقوسزاق ،
 مساعده : [امان دیمه نه قلیج

اولماز ، امانه کلیدی . امان دیور .

امان دیله یور . امان ویرلدی | بؤکه

« اَمَاجِد » { [ع] یک زیاده مجید
 اَمَاجِد | و شرف صاحب دیمک

اولان (اَمَجِد) ن جی : اماجد اعیان

مملکت .

« اَمَازَات » { [ع] نشانه لر . (اَمَاره)
 اَمَازَات | یک جی . شده ایل

یا گئشدر : امارات خیره .

« اَمَارَت » { [ع] امیرلک ، بر قومک ،
 بر مملکتک قوه اجرا .

شیه سنه صاحب اولوق : مکه مکرمه

امارت جلیله سی ن بر نسلک ، بکاک :

سیام امارتی .

« لفظ معنای امارتدر حسین کر بلا »

(کاظم پاشا)

« اَمَاره » { [ع] علامت ، نشانه .
 (اَمَارَت) طرزنده و تشدید

ایله استعمالی یا گئشدر . جائز دکلدر .

سید شریفک تعریفاته سکوره اماره ایل

علامتک فرق ، برنجینک بعضاً عائد

اولدینی شیدن آیرماسی و ایکنجی نیک

بالعکس عائد اولدینی شیدن قطعاً

آیرماسی خصوصندن عبارتدره اماره

لیاقت . اماره حسنه .

« اَمَاره » { [ع] انسانی اعمال شهوانیه
 و افعال سیئه اجرا سنه

جبر و امر ایدن ، ایدنجی . اراده

نفسانیه : نفس اماره ، [عقل و روحک

نفس اماره یه مغلوب و داعی اولدینی

شهوانه مائل و مشغوف اولدقلری

حذیله — مورخ غاصم |

اول سروره تسلیم ابتدک ؟ اما هدایتی
ینه مشیتکه تعلیق ایلدک — سنان پاشا
[اما خبیثت کالی اعتبارنده بولسان
صحت مایلله تناسب اندامی حکمنده
اولان ترتیب انتظامی برنده اولمایدرکه
— تصویر افکار — کال]

« مثنوی اما که هر یق جهاز معرفت »
(نفی)

« کرچه هر روز قطع راه ایدرم »
« بیلدم اما نه وقتهدک کیدرم »
(معلم ناجی)

آما بعد { بولفظه فصل خطاب
دیرلر . دعا و شان
صوکره یعنی بعله ، حمله ، صلوه دن
صوکره دیمکدر . ادویه وائیه ایله
مطلوب و مقصود اصلی یئتنده ایراد
ایدرلر . بوترتیب و تمیزک واضع اولی
حضرت داود علیه السلام اولدینی قول
راحمدر . رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم افندیخ حضرتلرینک بالجله مکاتیب
سینه لرته وارد اولمشدر .

آمائیل { [ع] (امثال) ک جمی .
فقط بومرد لسانزده
مائوس دکلدور . جمی اقران و امثال
معناسته استعمال اولونور : بین الامائل
بر موقع ممتاز احراز ایلدی . عربیده
(افاضل) معناسته قوللانیلر ایسه ده
ترکیده اوه معناده استعمال اولونه ماز .
« کشتی افندی شمدی امیر کلامدر »
« اول مفخر امائل و اقران نه دمه دهر »
« روحی »

« ایلله ادراک نه در شانگه وصف الیق »
(شریف)

آلیم { [ع] جوق آجی ، صبری
حس ایتدیرن ، یک آغریتان :
عذاب الیم ، درد الیم .
« ینه تمجد ایدوب دونکی انتظار الیم »
(اکرم)

الینوز { [اسم مخصوص] موره
قطعه سنده و جزائر ملقه .
سنده متمکن یونانلیر . « اریوز غلطدر .
آلیوم { [ع] بوکون ، حالا ،
شوآنده : [الیوم دستور
العمل بولمشدر — شناسی] ، [الیوم
عوام ناسک طور سفینه ایلله — قوجه
سکبان باشی]

آما { عربیده معنای شرطی نفی
ایدر . لسانزده اوج درت
صورتله استعمال اولونور بر اداتدر .
برنجیسی (تفصیل) ایچوندور : [نیچون
اوقوما یلم ؟ آدم اولق ایسته یوری بز ؟
اما تحصیل علم کوچ ایش . ضروری
یوق . بویله کوچلکاری اتمام ایلله شان
آدمیت اعلا اولونور] ایکنجیسی
(استدرک) ایچوندور :

« نفاق ایتملر اما منوی همت بیورمشر »
« وحی »

اوچنجیسی (استغراب) ، دردنجیسی
(استحسن) ایچوندور . بوسورتله استعمال
لنده اکثریا تأکید ایچون (ها) ، یاخود
(نه) اداتلری کتیر یلیر : اما نه کوزل ،
اما بدک ها . [آلهی ! هدایت کلیدی

« حیران نفا ستکدر الواح »

(معلم ناجی)

« اولورسه ساهره الواح و دوحه لرا آکا کلاک »

« لا »

اَلَوَازِ { [ء] یادم دینان (لوز) }
(و (اوزه) نک جمی .

اَلَوَانِ { [ء] رنگ مناسنه (لون) }
« لون » رنگر : « لون »
« مطلقا رنگ دیمکدر . فقط « الوان »
« موقع استعماله کوره درلو دراو ،
بر قاج درلو مناسنی ده افاده ایدر :
اعمایه الوان تعریف اولوغاز ، اسفاهات
ایسه اویلاک الواننده اولان زینت
قیلندندر . -- کمال]

« دهان آلوده اولماز نمت الوان عالمدن »
« دماغ دلدله لذت خوان یغمای سهر دندر »
(نابی)

اَلَوْدَاعِ { [ء] الله اعمار لاهه ،
آبریلق ، آبرله که ترکیه
اسله مک ، اسفلحتمک دینلیر : [جهان
معنایه الوداع کویا اولان بو کونکی
مهر غارب ادبیاتک . پرمهرده . اکرم]

اَلَوْفِ { [ء] هر کله الفت وانسته
ایک مائل اولان آدم :
مرحوم علی روحی الوف بذات ایدی .

اَلَوْکِه { [ء] الیچینک حامل اولدینی
اعتمادنامه .

اَلَوْکِ { [ء] سفیر کی الیچی دیمکدر .

اَلَوْه { [ء] عین . آند .

اَلِی { [ء] جوق بین ایدن آدم .

اَلَوَیَه { [ء] سحاق دیمک اولان
(لوا -) نک جمی .

تشدید ایله یا کلاشدر . اصطلاحات
ملکیه جه متصرف بولونان عمله ده (لوا)
دینور . مثلا بروایت ، بر قاج لودان ،
بر لوا بر قاج قضادن ، بر قضا بر قاج
ناحیه دن متکدر : الویه دول ، الویه
ملطه مرکز لرنده پایله جق مکاتب
اعدادیه حقیقه ده فکر و مطالعه
چاکرانهم - عریضه - سری پاشا]

اَلِیَافِ { [ء] خرما افاجنک
قابوغیله کوکندن تل تل

آجلیش بارجه دیمک اولان (لیف) نک
جمی . لسانزده بو معناده مفردی
جوق قوللانلیر . جمی بدن انسانیه کی
اعصابک بر قسمنه اصطلاح طبی اولمشدر .

اَلِف { [ء] الفت اولسونان ،
آیشیلان شی . آیشیقین .

« معنی ایله الطشکن الفت »

« عشق ایشدی بی الف صورت »

(معلم ناجی)

اَلَلِیقِ { [ء] الک لیاقتلی ، یک لایق :

« نابی ایکنجی دینه الیق »

(لا)

« بیلیرز عقل ایله بطلا نمزی حق سنسین »

« حله ذاتنده عبودیتنه الیق سنسین »

(عزت ملا)

الْمَزْدَكَاۤنُ { [ذ] کدرلی، مضطرب
دیک اولان (المزده)

تک جمی : المز دکانه معاوت . مقتضای
شیء انسانیتدر .

الْمُعِ { [ع] اک فطین ، پک ذکی
آدم : [هر بری برامعی
بی مثل ایچون سرمایه افتخار
المعی } اولان نیجه نیجه مزایای
علیه ایله — مشاهیر اسلام — حمید

— وهی . —

الْمُنَّةُ لِلّٰهِ { [ع] الاحسان والانعام
الله دیکدوره معناسی
الحمد لله « کبیردر . یعنی الله منت ،
منت الله ایچون معناسنده بر جله شکر
کذار نه در :

« بیک دولته ایلدی عنون بی دوران
« المنّة لله که المده هزیم یوق
(فهم قدیم)

« المنّة لله که زمان عهد کرده
« ابنای زمان معتم ناز ونعمدر
(نفعی)

« سودای سر زلفکی الدن قوم ای ماه
« سر رشته عشق الده در المنّة لله
(شیخ الاحلام یحیی)

الْوَاخُ { [ع] دوز نخته ، صحیفه
معناسه (لوح) و (لوحه)

تک جمی : [بونحه مهرد نقش و
تصویرک الواح نظر ربای مهارتی —
اکرم]

الْمَأْسُ { [یونانیدن] اصلی « آذاماس »
اولوب سردچایک معناسه

دور . مریر ابتدا [آلاماس] « تحریف
اعتنلر . مؤخر اکثر استعمال ایله
« الماس » « منقاب اولشدور . فایته
قیتدارطاش ، معروف و مقبول جوهر :

« یاقوت کی شراب اتکور
« الماس کی پیاله نور
(شیخ غالب)

« ساق ویر اول پیاله الماسه فروتاب
« الماس ایچنده موج اورده اما که لعل تاب
(شیخ غالب)

« مدحک کهرلرین ده لوب الماس طبع ایله
« دیزدم زمانه سالکته بر نظم یادکار
(نوعی)

« یاقطره قطره شبنم یاقطره قطعه الماس
« یاعکس مهر تابان یانور فیض باری
(لا)

الْمَأْسِیَارُ { [ذ] الماس یارجه سی
= { ریزه الماس } =

الماس توزی ، الماس قبرتیسی :

« باره الماسدر سنک فسائی نیلر اول
« چرخه چکمه بردها شمشیر والا کوهری
(نفعی)

« باره الماس اکر هر آجیدینی زخه او شوخ
« راسخ »

الْمَحْ { [ع] هر کوردیکنی تدقیقه
الْمَحْ { [ع] مرافقی ، متجسس آدم

صورت استثنائیده لامی نغم و بعضاً
لامك قصرى تجوز اولونور :

«موجود قتل ایتدم قبل قدر فرق ایتدم»
«فاشرك بالله بكم دوشكده کی سوردن»
(ندیم)

بعضاً لفظه جلاله مقام تعجب و
استغرابده و مکرر اوله رق ایراد
اولونور :

«الله الله بونه شادی، نه سرت نه نشاط»
«بونی روایده خیال ایله من ایدی او هام»
(نابی)

«کوزلم سر و قامت اولش سین»
«الله الله نه آفت اولش سین»
(روانی)

اللهی { اء الله آدمی ، ولی
اللهی : الله :

«کنج عزات یاقیشیر البته الیلزمه»
اللهیان { اء (اللهی) نک جمی
اولیاء الله :

آلم { اء آغری ، صیزی ، رنج ،
مادی و معنوی اضطراب :

«نه غم و غصه نه رنج و الم ویم و امید»
(عاکف پاشا)

«سن الم چکمه کوکل حضرت الله بابار»
(کافی)

«تعبیر ایدم هم چکدیکم آلامی فلکدن»
«زیراکه آنک ذکریده برکونه المدر»
(نفی)

«حقه تو بیض اورایت نه الم چک نه کسر»
(واصف)

اولش بر روح مجرد کی الکتیق
صیالی ، مجسم حیال کرینیر . —
لوندده — کال]

الکن { اء بلتک . لسانده پک
الکت اولان :

«ایله طبع کهر پرور اسمد پاشا»
«بن دریای هنرده بی لال والکن»
(عزت ملا)

الله { اء خدا ، تگری : یارا .
الله : دان :

«بردر الله اسمی الواحد»
«برلکینه جهان قوی شاهد»
(شاکر احمد پاشا)
«ای قطره بی قلمز ایدن الله»
«ای نطفه بی آدم ایدن الله»
(لا)

«الله نه در دنیجه غافل»
«الله دیوب خوش اولور دل»
(معلم ناجی)

«تقریر ایدم درد دروغ الم وار»
«اللهی سورسک بی سولیمه نغم وار»
(سلطان ولد)

«دانه خالنه باقی جنت رخسارنده»
«نیجه صبر ایسون آلهی سورسک آدم»
(باقی)

«الله آدین هرکیم اولده آگما»
«هر ایچی آسان ایده الله اوگما»
(یازنجی سلیمان)

«قصر قدرین او قدر المطنش الله عظیم»
«اوله ماز روزنه وسعتا فکار کینک»
(لا)

اولونور : دولتو ، ساداتلو ، فتوتلو
کبی .

« خسر و کشور نظم که دیران خیال »
« آیدر القابی هر دلدنه بوکونه تسوید »
(نفی)

« بری القاب هایون صدور وزرا »
« کهاو القاب خلانده در اسم اعظم »
(نای)

« کندیکن معنی القابنه باری اعلم »
(وله)

الْقَصَّة { [ع] خلاصه کلام، حاصل،
نتیجه :

« قصه دن حصه در القصة غرض »
(خاقانی)

« ابتدی اول دمدنه همان عشق ظهور »
« اولدی القصة هویدا بر نور »
(وله)

[القصة فرق اقتدارمی افسر قناعت]
« قالب اعتبارمی خلعت عزلت الیه مزین
قلوب — فضولی]

« روحین القصة روح اولما توده شیهه وار سنک »
(نفی)

الْكَثْرُ { [فرانسجه دن]
اصلی یونانی دن مأ .
خوددور . اجسامده کی خاصه کهریانی ،
سیالیه برقیه ، طبیعت و کیفیتنه کوره
اجسامده بولونان بر بری جذب ایتک
قوتی : [اون بش بکری غروش
صرفیله کیریلن بر تیا تروده لطافتیله
برابر تشکل ایتمش ده نورله فرق

« الفاطی ده اول قدر . چتیندور »
(لا)

« هر هانکی خیال ایسه مصور »
« الفاطی کلیر آتک برابر »
(لا)

« الفاظ معانی ایچون آیینه شاندر ! »
« الفاظه باقیلازمی دیورلر هذیاندر ؟ »
(معلم ناجی)

« ایتمه دن روح معانی دها الفاطی بدن »
« نفس عیسی اندیشه ام ایدی جان سخن »
(عزت ملا)

الْفَاف { [ع] جمع . مفردی اولان
(لب) لسانزده قوللا .

نیلاز . دالری بر برینه کبروب صاولمش
وطولاشمش آغاچلر ، بر برینه طوللا .
شیق فدالر .

الْفِرَاق { [ع] استغیسه ، آیرله ،
آیرانق :

« الوداع ای حال حسرت الفراق ای سنک غم »
(کمال)

الْقَاب { [ع] بر آدمک اسم
اصایسندن باشقه شهر تیاب

اولدینی اسم دیک اولان (لَب) ک
جی : ییلدیرم سلطان بایزید ، یاووز
سلطان سلیم ، چلبی سلطان محمد . کبی .
جعیله مفردی معنای واحدده قوللا .
نیلاز .

(القاب) اصطلاحات و سیمه دن
اولوب اصحاب و تبیه مخصوص عنوانلر
دیکدور . بو ، مفرد مقامنده استعمال

همزه ايله الفك تفريق الزمدر. حروف
مدون اولان (الف) التفريق اينديكي
حرفك صداسنى ويرد. مثلا (الفاط) ده
فانك صداسنى يوقارى چكديكي كي .
(همزه) كندى صداسنى كوسترد .
مثلا يته (الفاط) كابتداسنده كوردلكي
كي . (الفبا) چوققلرى اوقومفه
باشلانديرلان كتاب .

« طفل دل نيك كوردوب عشقه القدن باشلاى »
(لا)

« مدّ ويردى كيمي الفله نونه »

(لا)

« رسم قدك الف فاتحه استعداد »

(ناي)

« چكميزايدى سينه سوزانته بريرالف »

(رياضى)

« قد يار، كيميسى عرعرديدى كيمي الف »

« جله نيك مقصودى براما روايت مختلف »

(سلطان سليمان)

ادبيات جديدده بو مثللو تشبيهات
تجويز اولونغلמידر .

الف | ع | سوز ديمك اولان
الف | ع | ك جى . ممابه

دلالتمه سى مشروطلدر : الفضا
جيله ، الفاظ جيله .

« كيرمه دن ساغر الفاظمى وعد ووعيد »

« ويردى ييك نشئه بكا كيفيت ييم وامايد »

(كاظم پاشا)

« ايمه دن روح معانى دها الفاظى بدن »

« نفس عيسى انديشه مايدى جان سخن »

(عزت ملا)

الف | ع | يا كغلاج ، تلجه ،
الف | ع | مساسى مستور كلام ديمك

اولان (افز) ك جى : شعراى قديمه
الفاز ايله زياده اشتغال ايدرلردى .
حل الفاظ ، [مفتي لايى اولدركه
جوابك الفاظنده الفاظ وتمعيدون
اجتناب ايله — موضوعات العلوم]

الف | ع | غبطه اولونور ،
الف | ع | غبطه ايدرم مقامنده

قولالانيلير :

« العبطه او بير ياك رآيه »

« صرف ايمدى عمرى هبايه »

(مقدمه)

الف | ع | بجه مرام ، مقصده
الف | ع | كجيه ديمكدر . آز
قولالانيلير .

الف | ع | هزاركي صاينده بياك
الف | ع | ديمكدر . الف اول =

هجرت ييمه ميردن صوكره بكي ياك سه :
خلاف عثمانيه مك اعلانى او آخر الف
اوله مقارندر ، الف ثنى = هجرتك
ايكنجى ياك سه سيدركه هنوز اوچيوز
اون اوچ سنه سى كچشد : سلطان
احمد جامع شريفك انشاسى اوائل الف
ثنى به مصادفدر .

« بنده نايدن اوله الف صاوة الف سلام »

« روحك آتكه اصحابك ناروز معاد »

(ناي)

الف | ع | حروف عربيه مك
الف | ع | برنجيسى ، حرف معاوم .

كتابتك باشنده كوسترلديكي وجه ايله

الْزَمَ { [ع] اِثْلَازَم، بِكَ لَزُومِي :
[ا] هر درو احتیاج مند -

نیجه بیک درجه آلودن الزم -
خاطره [

« بودر انسانه اهم والزم »
(نفی)

« دعای دولتی دنیایه لازم »
« خصوصاً اهل استعداد الزم »

(نفی)
« شعر و انشا ایکیسی توأمدر »

« لیک انشا دخی بِک الزمدر »
(وهی)

سبزلزاده وهی مرحومک شو
بیتنده کوراندیکی وجه ایله عربی اسم
تفضیللرک اولنه ترکیبده ادات تفضیل
اولان بِک، الکی لفظلرکثیرله ملیدور
محاورانده بونلرک ترکی قابل دکلشه
باری محررانده بولوندر مامغه دقت
ایدلشه التزام فصاحت ایدلش اولور .

الْزَمِيتَ { [ع] الزمک ، فوق .
العاده لازم اولق .

اَلَسْتُ { [ع] خلقت ارواح هنکا .
مه سی .

« صائغانه بزکی کیم شیره اسکور ایله مستر »
« بزاهل حراباندن مست الستر »

(روحی بهمدادی)
« ساغرکش نخستی خراب الستر اولور »

(شیخ غالب)
السَّ { [ع] فصاحتله سوز

السَّن { سویلین ، فصیح آدم :
مرحوم ناجی السن ادبا اطلاقنه شایان

ایدی .

اَلْحَكْمُ لِلَّهِ { [ع] حکم اللمک
دیمکدر . مقام

تسلیمتده ایراد اولونور :

« اولدیرمک ایستر عشاق اول ماه »
« عاشق نه دیر سین ؟ الحکم لله »

(معلم ناجی)
اَلْحَكْمُ لِلْغَالِبِ { [ع] حکم

اَلْحَكْمُ لِمَنْ غَلَبَ { حکم غلبه
ایله در .

[« الحکم الغالب » قاعده سنک علی -
الاطلاق جریانه - کمال]

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ { [ع] الله حد اولسون
دیمکدر : بعضاً تطبدور

یا لکنز « الحمد » یازیلیر :

« الحمد بنم سعادت و ار »
« بر خیل علومه ذنبم وار »

(حیرت)
« برسوزله اقناع ایتم عیندی »

« کبتندی باشمدن الحمد لله »
اَللّٰهُ { حق قبول ایتمن عنادجی

اَللّٰهُ { آدم : خصم الله . دشمن الله
دعای . علما و مشایخ

اَلدَّاعِی { طرفندن امضا برینه
یازیلیر بر عنوان رسمیدر . محاورانده

« داعیلری » طرزنده و مطلقا طریق
علیه منویق طرفندن و یا خود آنلر

حقنده قوالانیلیر .
اَلَّذِی { بِک لیدی : الکی لذتی : الذ

اَلَّذِی { اطعمه . [تصور موتدن
الدواحل عندمده برشی بوقدر -

قاضی عسکر عصمت [

« حاصلی خوب ایدی هر عضو آتک »
 (وله)
 « الحذر اوله صاقن باده پرست »
 (نابی)
 « الحذر شدتلی آتشد زبانی شاعرك »
 (وهی)
 « الحذر نوح خوف آهدن ای ماهرو »
 « اعتماد ایتزهك ايله امتحان آینهی »
 (اسكدارلی سری)
 « الحسد » { « اء حسد اولونور ،
 حسد ایدرم مقامده استعمال اولونور :
 « فرط رشكندن ولكده پردی صریح الحسد »
 (سروری)
 « الحسد ای مروجه اولمش مقامك دستیار »
 « الوررسه بویه الوررسون كبشی به روزگار »
 (مدعی)
 « الحسد اول زنده كم چكمش آقاش دهرن »
 « آق بیق كرمانه سنده پرپاك اولمش یاتور »
 (خواجه كرمی)
 « الحق » { « اء حقیقه دوغریسی ،
 حق دوغریسی یا :
 « كافره كوستردك الحق دستبرد حیدری »
 (نفی)
 « ایلهین آدمی اسما ايله الحق ارشاد »
 (نابی)
 « حضرت جعفر صادق كه سزادر الحق »
 « نقش باین سرخوشیده خفاقلسه چلك »
 (كاظم پاشا)
 « سكا مخصوص بوتوفیق وترق الحق »
 (منیف)
 « چشمه هرذره بر خورشید در الحق بكا »
 (حاذق)
 « الحق او سخن كوزل سخنذر »
 (لا)

« الحظ » { « اء كوز اوجیله بافیش
 دیمك اولان (لحظ) ك
 جمی . مقردی قوالانظار : الحظ
 عشوه بازانه .
 « الحاله هذه » { « اء هنوز ، همدی ،
 حالا دیمكدر :
 [بومورت الحاله هذه بولندیم حال
 وموقع اقتضاسجه — تذكره — رشید
 پاشا] ، [كیره سونك الحاله هذه فصل
 بر موقع معتنای تجارت اولدینی —
 مکتوب — سری پاشا] .
 « الحان » { « اء نغمه معناسته اولان
 (لحن) ك جمی ، نغمات ،
 اصوات مؤثره : الحان خوانندگان .
 « مجدم ولوله نوبت شاهی می دكل »
 « صوت مرتنان خوش الحان وصدای كهسار »
 (نای)
 « نه كوزل منظره نه خوش الحان »
 « آ كا دلبستیم بوكا حیران »
 (اكرم)
 « فقط كیمهل وادی بر یاسبان »
 « بد الحان وبد صورت وبد زبان »
 (عزت ملا)
 « دم نوروز ایریشدی باشلادی الحانه بابلار »
 (شریف)
 « الحذر » { « اء تحذیر وتحذر ایچون
 الحذر قوالانلییر . صاقن ، صا .
 قتل ، صاقنكزه . صاقنلسون حكمتده
 ایراد ایدیلیر . بعضاً تأیید ایچون تکرار
 اولونور :

قطعة ارضك نام مخصوصیدر .
آسیای عثمانیك جنوبند كائن شبه
جزیره دخی « جزیره العرب » دیرلر :
« الحریره » شانی بر محبوبه در .
« درلو ترینات ایله مصحوبه در .
(غازی ارطغرل — معلم ناجی)

أَجَلُهُ { [ع] حیوانلرك آعزلربنه
طافیلان كم ممانسه اولان
(لجام) ك . جمی .

أَجْنُونٌ قُنُونٌ { [ع] دیوانه لك
درلو درلو در
مقامنده قولانیلیر :

أَحْجَاجُ { [ع] شرائط اسلامیهدن
اسكبه معظمه بی زیارت
فریضة دینه سنی ادا ایدن ، حاجی :
« رسوخی » نام مستعاریلله مقالات
ادبیه نشر ایدن الحاج ابراهیم افندی
مرحومك .

أَحْصِلُ { [ع] استنتاج كلام .
اوزانیلم . سوزك
قیصه سی بودر . دیمك . بعضاً (والحاصل)
یاخود (حاصل) طرزنده قولانیلیر .
هپسك معناسی بردر :

« والحاصل او اشقر سبکیال »
(شیخ غالب)
« نقد عرفانی بیلنلر كامل »
« ماعرفناك دیمش الحاصل »
(خاقانی)

« جسدی وصفن ایدن نازك دل »
« جشه دار ایدی دیمش والحاصل »
(وله)

« طوریر البت كوزینه نان ونك »
« كوراولور شهیمی واراولیله كویك »
(نابی)

« برقاعده در بو جاودانه »
« البته كیدر كلن جهان »
(لا)

« مرد میدان كه چكه تیغ حدید »
« اولور البته یاغازی یا شهید »
(عطایی)

« كطور البته ظهوره نه ایسه حكیم قدر »
(واصف)

« عام اولور البته فیض سایه پروردگار »
(فضولی)

« كهرك اعظمین اعلایه نور البت استاد »
(نابی)

« طوبارشو سوزلری البت كلیر مشهدمه »
(اكرم)

أَلْبَنُ { [ع] بالا ، بوجه ، جبل
قافقاسك تیه می .

أَلْبَسَهُ { [ع] كیبیله چك شی دیمك
اولان (لباس) ك جمی :

البه رسمیه . حاضر البه جمی .

ا والبسه لری یكنسقی اولدیفندن
بری قرار ایده چك اولسه همان یوزوك
طاشی كی میداند مه معلوم اولور — قوجه
سكبان باشی [] هر قافل مؤدب البه بی
آرایش ایچون دكل نشر مقصدیلله اكنتسا
ایلدیكی كی — كال]

أَلْجَزِيرَةُ { [ع] اورو پالیلرحه
(مزه بوتامیه) دینلن .
« دجله » و « فرات » نهرلری آراسنده كی

اَلْبَاءُ { [ع] عاقل، کامل معناسه
اولان (لَبَّاب) ك جمی .
نادر استعمال اولونور .

اَلْبَابُ { [ع] عقل، هوش، بفر،
اوز دیمك اولان (لَبَّاب) ك
جمی ، عقول سلیمه . مقردی بوممناده
قوللانئلاز . ایچ واوز معناسنه استعمال
اولونور :

«آیلدقجه اولوالالباب اولورده بسته حیرت»
«لب اعجاز کوی لب اسرار مشایدیر»
(معلم ناجی)
« بسدر ارباب حکمت بو خطاب »
« فاتقو الله یا اولی الالباب »
(شاكر احمد پاشا)

اَلْبَتُّ { [ع] ادات تأکید . قطعی
ویا یقین قطعی حکملره
اَلْبَتَّه { دلالت ایدن سوزلرده ،
جملهلرده استعمال اولونور .

هر ایکسی نذر و نظمه قوللانیایر .
کلامی تأکید ایچون قوللانیلان اشبو
کله تک ترکجهده مقابلی، وقتيله لسانمزده
قوللانیلقدده ایکن بونلرک تصم استعمالی
سیبیه بوس بتون ترک ایدلش اولان
« اوزگه » و « اوزگس » لفظلریدر .
« بَت » بای مفتوحه و تاء مشدده ایله
کسمك معناسنه در . بونك صرهمی
اولان « بَتَه » بحسب الاصل برکرة
کسمك دیمك اولوب بعده مناسسته
بناء صورت معروضهده قوللانیلشدیر .
محاوراتده اکثراً (البت) استعمال
ایدیلیر :

اَلَا { [ع] ادات استفتاح و تنبیه .
نظمه مخصوصدر . ابتدای
کلامده ایراد اولونور . بوندن سوکره
(ای) اداسی بولونور :

« الا ای بر و بمرک پادشاهی »
« جهانک پشتی، دورانک پناهی »
(شیخی)
« الا ای ساقی سبین بناکوش »
« بکاصون جام زرین ایلیم نوش »
(سنان پاشا)

اَلَامَانُ { [ع] ادات استمداد
و شکایت : معانی سائرده
دلالتی موقع استعماله کورده در :

« نه کوردم امان الامان الامان »
(عزت ملا)
« الامان ای نور دیدم الامان »
(لا)

اَلَا مَانْخَوَانُ الامان جاغیران .

اَلْآنَ { [ع] هنوز، شمدی، حالا،
شو آنده : برادریم علی
السهر کیتدی، اَلْآن کلدی . [اَلْآن
دون قارلوس جنک وجدال اوزره
اولدینی — طاکف پاشا]
« ملا شریف الحق که ذات شریفدر »
« ایلمی خوش نویسلک اَلْآن نه دمدهدر »
(روحی)

اَلْأَمْرُ اَمْرُکُمْ { [ع] امر سزک
امر گزدر دیمک .

اَلْأَنْصَافُ { [ع] انصاف ایدلشون،
انصاف ایدله لی مقامنده

ایراد اولونور .

اَكُونُ . [ا] وار و موجود
اَكُونُ | اولان معناسه (كون) ك

جى . وجودلر ، طلر ، دنيا :

« نه كهر شعله زن خرمن اَكوان كه چكر »

« وشكدن ديده سه شاهد اِغان سبل »

(كاظم پاشا)

« نه در شو اَكوان بي نهايت »

(اكرم)

اَكُولُ . [ا] چوق ييچى ، زياده
اَكُولُ | بين ، اوپور : [طعامه]

حريص و اَكول و متنتك و كثير الفضول

اوليه — ترجمه مفتاح السعاده [

اَكُولَانَه [ا] اوپور جه سه .

اَكُولِي | اِ اوپورلق .

اَكْيَاسُ . [ا] آقيجه قونيلان
اَكْيَاسُ | (كپس) ك جى . باره

كيسه لرى : اَكياس ذهيبه .

اَكْيَالُ . [ا] اولچك معناسه
اَكْيَالُ | (كبل) ك جى . كيلر .

اَكِيدُ . [ا] قوتلى ، قوتلى ،
اَكِيدُ | تاكيدلى : امرا اكيد ،

تنبيهات اكيد ، تبليغات اكيد .

اَكِيدَا . [ا] تاكيدلى ، قوتلى
اَكِيدَا | اوله رق : اكيداً تبليغ

اولوغشدر .

اَكْيَسُ . [ا] بك كياستلى آدم .

اَكِيلَه . [ا] غيش ، يئيش شى ،
اَكِيلَه | طعام .

اَكْنُونُ . [ا] شمدى ، الآن .
اَكْنُونُ | بىعاً همزه نك اسقاطيله

(كنون) دينليز .

اَكْوَابُ . [ا] بيوك صوقاق
اَكْوَابُ | معناسه (كوت) ك

جى : اَكواب شراب . مفردى چوق

قوللانيلز .

اَكْوَاثُ . [ا] پاشماق معناسه
اَكْوَاثُ | اولان (كوث) ك

جى . قوللانيلز .

اَكْوَاخُ . [ا] قامشدن يابلس
اَكْوَاخُ | بنجره سز كله معناسه .

اولان (كوخ) ك جى . بوده اوپله در .

اَكْوَازُ . [ا] (كَوَازَه) كپي
اَكْوَازُ | آرى قووانى ك ديمرجى

وقلايجى اوجاغى معناسه اولان (كور) ك

جى . معانى سائرهمى بزه لازم

دكلدر .

اَكْوَازُ . [ا] (كَوَز) ك جى .
اَكْوَازُ | دور يعنى دوغك و برشى

سارمق معناسه در : [تحول ادوار

و اكوارى دخى هب تقابل سلب

و ايجادر — لاحقه — جودت پاشا]

اَكْوَازُ . [ا] قح ، كاسه ،
اَكْوَازُ | بارداق معناسه اولان

(كوز) ك جى . (كپزان) و (كَوَزَه) ده

بويله در . عريده وحدت اراده اولو .

نورسه آخريته ده علاوه ايديلز .

فارسيده مطلقا ها ايله « كَوَزَه »

دينليز .

اَكْمَلِيَّتْ { [ء] اَكْمَلِ اوليش ،
نزلق . } قصورسزاق ، نقصا .

اَكْمَه { [ء] آئادن طوغمه كور ،
، وئق (كَمَاء) در . }

اَكْمِهِيَّتْ { [ء] آئادن طوغمه
، كوردك . }

اَكْمَه { [ء] يوكسك طاشلق
، تبه ، باير . } تفريق ايچون
يازلدی .

اَكْنَف { [ء] جانب ، طرف ،
، صيفنه جق محل ، }

خانه نك اورتاسي ديك اولان (كَنَف) ك

جمي . (كَنَف) قاناد مناسنه ده

كايسه ده تركه ده بومئالرده قوللايتلاز :

منصراً آبدستخانه ديمكدر . جمي ده

ياكيز طرف وجانب مناسنه قوللايتلير .

اكثر يا اطراف ايله برابر يازيلير :

« اريشه موده قيق و ظفر اطراف واكنافه »

« طوته دنياني هيكلبالد كوس نصرت توازي »

(نفى)

« زماننده اناطول ستمتك اطراف واكنافه »

(همدى)

اَكْنَان { [ء] ستره ، پرده ،
، مناسنه اولان (كَنَن) }

اَكْنَه { و (كَنَن) ك جمي .
، محفظه لر ، پرده لر : }

اَكْنَه منينه : اَكْنان اسراوى چاك

چاك ابدوب .

اَكْمَل { بك كامل ، هيچ نقصاني
بولونمايان : اَكْمَل انبيا =
نفر عالم صلى الله عليه وسلم . }

[بومولمدركه درجه نبوت اكل

درجات عاليه و افضل مراتب عاليه در

— موضوعات العلوم]

« بصدق اكل توحيد قلب اهل شهود »

(سامى)

« علت موجه سى لطف امام اكل »

(كاظم پاشا)

« اكل الخاق ايدى اول خوب خصال »

« ذوالجلال ايتمن ايدى فيض جمال »

(خاقانى)

« كرجه كاملره عالده نهايت يوقدر »

« منت الله سنى جله دن ايتمن اكل »

(باقى)

« رسول امين افضل المرسلين »

« حبيب كزبن اكل الاكلمين »

(معلم ناجى)

« محرم اول حريم خدا »

« مرشد اكل طريق هدا »

(وله)

« بر ملاحت كورركه اكلدر »

« اوده حسن حبيب اجلدر »

(وله)

اَكْلَانَه { [ء] اكله لايق
، سورته : بر اثر }

اَكْلانه . [بوكره تحت رياست اَكْلانه .

لرنده اوله رق بر معاوف قوميسيونتك

تشكىلى — تذكره — سرى پاشا]

اولدیمز اشیا و موجوداتک —
دوشونکلمردن — اکرم]

« اول عالم رسول اکرم آخر زمان »
(کاظم پاشا)

« اول حبیب الله اکرم کیم وجود پاکیدر »
(وله)

« علم ایله عقل ایله در مصطفی دولت و دین »
« کورنه بو بوردی حدیثده رسول اکرم »
(نابی)

اکرماته [ا] اکرم اولانه
اکرماته لایق . یا قیسه جق
صورتده : هر وقت الثفات اکرماته کزک
محبوبیم .

اکرمی [ا] اکرمه متعلق :
اکرمی نوارشاهه اکرمیلری .

[تعالیم مخصوصه خدیو اکرمیلری
اقتصادسن بولان - تاریخ جودت]

اکرمیت [ا] اکرمک ، اکرم
اکرمیت اولاق : امور خیریه

ایچون بذل تقدیه همت نمونه اکرمیتدر .
اکره [ا] اکریه ، ریاده

اکره ایکنج : اکره آمال .
اکسی [ا] بک چوق لباس

اکسی کین آدم .
اکسم [ا] بورق ، قولاغی

اکسم کسک و یا خلقتنده
نقصان اولان آدم . [ا] (پارس)

دینیلان حیوان . « اکسم سورافل »
تعبیری مروفدر .

اکفأ [ا] مثل ، دنک ، اوپون
اکفأ معنانه اولان (کفو) ک

جمی .

اکفان [ا] اولویه صاریلان بهز

اکفان دیمک اولان (کفن) ک
جمی .

اکفان [ا] انصیب ، اثرضعف ،
کفان (کفل) ک جمی . هر شیئک

کریسی دیمک اولان (کفل) ک جمی
ده بویله در .

اکل [ا] برشی یک ، بئلک :
اکل اطعمه لذیذه اکل ایتدی ،
اطعمه نفیسه ناک اکل .

« اولور منهمک اکل و شرابه عباد »
(عزت ملا)

اکلف [ا] چیل بوزلو آدم .
اکلف قویورسکی ارسلان .

اکله [ا] بیجی معنانه اولان
(آکل) ک جمی : فلان

اکله کروهندندر .
اکنام [ا] (کم) ک جمی .

اکنام آتاج جیمکولیک قابچقیری ،
طومور جو ققیری . مفردی قوللا نلار :

[سن اول موجودسک که کل رخساری
اکنام ارحامده تقدیرکله پیدا ایلرسک .

— سنان پاشا]
« شمعی جوش بلبل ، اکامده مستترکل »

(سری پاشا)
اکنام [ا] اباسک ، اثوابک

اکنام بگی ، قول آمری دیمک
اولان (کم) ک جمی . مفردی قوللا .

نلار : اکام اثواب .

محفلرندن اول ذکر اولونور. بمصاً
بونلرک یرینه (اما ، فقط ، لکن ،
انجق) اداتلرندن یری ایراد واستعمال
ایدیلیر . [اگرچه بفرانسر منشیسک
اعتقادینه سکوره « هرعاقل مؤدب ،
الیه یی آرایش دکل ، تتر مقصدیه
اکتسا ایلدیکی کبی ، بر عالم ادب ،
الفاظی تزین مقالدن ایسه ندین ماله
صرف اتمک لازم کلور » اما یزه
قاورسه طبیعت افادهک خارجنه
جیمیه جق قدر تزییناتندن ، کلامک
فصاحتنه بر فائده کله بیله لطافتنه
خلل ترتب اتمز — کمال] . نظمه
(اگرچه) دن صوکره بالاده کی
تعبیرلر و اداتلر حذف اولونه بیلیر .
(اگرچه) نک نظمه تأخیری ده
جائزدر . فقط (اگر) ، قماننده
استعمال اولونه ماز . اشبو ایکی اداتک
عمل استعمالرینه دقت و (اگرچه)
دن صوکره (که ، کیم) کی حشویات
ایرادندن اجتناب ایدیلیدر .

« شاعرک اگرچه معتبردر »

« شمری طایفده بر هنردر »

(لا)

« بیلدم اگرچه رشتۀ جاندر میانی »

(نظم)

آکرم [ه] پک کریم ، اک
صاحب شرف : رسول

اکرم « استاد اکرم » [بو عطایاک

اکرم و اعلاسی ایسه بزی محاط

« سنده وار ایسه اگر حیث »

« تحصیلنه ایله صرف همت »

(لا)

اشبو مثاللر اداتک صورت مشروطه
استعمالنه تمایله . مطابق دکلدر .
آئیده کی نمونۀ ادبی ایسه بالعکس
موافقدر .

« اول شهنشه کیم اگر برمووه قیلسه التفات »

« مور حکم ایلر سلیمان اوسقه سلطان اولور »

(فضولی)

« طاش اولور اوسلان اگر قهر ایله قیلسه بر نظر »
(وله)

آکراد [ه] (کرد) ک جعی .
آکراد [لا] (کرد) ک جعی .

آگرچه [ف] ادات ایدال استدر اک .
آگرچه [فارسی ده] اولدینی کبی

نظمده ، تخفیف ایله (کرچه)
طرزنده قوللانیلیر .

« کرچه اسماعیله قربان کوکدن ایش قدر ایچون »
(فضولی)

« کرچه خانان دن دل شیدا ایچون کام ایسترم »
(وله)

« کرچه اندوه و محتم چوقدر »

« هیچ کسدن شکایتم یوقدر »

(فضولی)

« یوق ایدی کرچه منتظم خانم »

« بکا روشن کلیددی ویرانم »

(معلم ناجی)

اشبوات ثرده جله لک باشلانجی

حکمنده قوللانیلیر . اکثریا (ایسه ده ،

ایسه لرده ، ایسه ئده ، ایسه گزده ،

ایسه مده ، ایسه کده) تعبیرلندن ویا

جالیش . ادبیات فارسیه ده اولدینی کی
نظمده تخفیف ایله (کر) طرزنده
استعمال اولونه بیلیر : [بدن نیون
سؤال ایدرسک . برحق نظامیه اتباع
ایتمک می استیورسک : اگر بویله ایسه
تعجب ایدرم — جل متغیه — کمال]
« کر بو عهدنده وفا ایلسه جانان ایسته بن »
(شیخ الاسلام ذکر یا)

اشبو ادات — مضای شرطی
کوسترمک ایچون — مطلقا (ایسه ،
ایسه لر ، ایسه نه ، ایسه گز ، ایسه م ،
ایسه ک) تعبی لرندن اول ایراد اولونمیدره
بو تعبی رادن ویا بونلرک مخفف لرندن
صوکره ایراد ایدیلجک اولورسه معنی
لر و مسز قالیر . حشو اولور . « اگر »
و « کر » ک عربجه مقابلی (ان) در .
ترجیه [اگر ایدرسک ایدرم] جله سی
فارسیده [اگر کنی کنم] و عربیده
[ان تفعل افعل] صورتیه افاده اولونور .

فارسیده « کر » ادات نسبت ، یاخود
فاعل اوله رق ده قولانیلیر که عیناً
لسانزده مستعملدر : « آهنگر » و
(زرکر) کی . بونلرک عربیسی « حداد »
و « صباغ » در .

« عقه مفروروا له افلاطون وقت اولسه ناکر »
« برادیب کاملی کوردکده طفل مکتب اول »

« نفی »

« شهود جاوه کراولمازدی اولماسیدی اگر »
« جلای معرفتک سرمه عمای وجود »
(نورس)

اکنم { [ع] قارنی بیوک ،
شیشمان آدم .

اکنال { [ع] کوزه چکین بیورمه
دیمک اولان (کنل) ک
جمی . جعدن زیاده مقردی قولانیلیر .

اکنل { [ع] جوق سورمه قولانان
اکنل آدم ، کوزی سورمه لی :
« طره اشکله روی زمین قازمه وتر »
« دوده آمله چشم کواکب اکنل »
(نفی)

« میل کنل اعتر ایدی بی تکلیف »
« اکنل العین ایدی اول ذات شریف »
(خاقانی)

اکندار { [ه] الم ، اضطراب
درون دیمک اولان
(کدر) ک جمی : « کویا که روز کارنده
بر خاصیت وار ، نفس ایله قلبه کیروب
چیدغیه بوله بیلدیکی اکنداری طوبیایوب
عالم عدمه سوریبور — مکتوب —
کمال]

« عرقه آلام و اکندار اولسون اعدای مهین »
(لا)

« وجود پاک کنی اکنداردن صیانت ایچون »
(نافی)

« اکنادهری چکمز ایش مبتلای عشق »
(فطنت)

اکناس { [ع] خرما ، مناسبه
(کنس) ک جمی .

اکنذب { [ع] بیوک یالان ، بک
بیوک ایدورمه .

اگر { [ذ] ادات اعلام شرط :
اگر او جالشمازسه سن

دینک لازمکیرکن (میوه نك اکثریسی)
دینک یا کلسندر .

دگرچه صاحب لاق اولور ارباب طبعك اکثری
(نفی)

« اکثری خلط کلامك هذیان محوم »
« عجیبا طوتدی بی شاعرلی های سخن »
(وهی)

« باغلاماز هر شکوفه میوه تر »
« اکثری بستدیکی برنده بتر »
(فضولی)

اکثری { [ع ذ] اکثره متعلق
ومنسوب ، چوق دفعه ،
چوغی : حکم اکثری ، ظن اکثری .

اکثریا { [ع] اغلب ، اکثر
اوقانده ، چوق دفعه

اوله رق : [اکثریا هارتی جرید و منوراتی
اویساق و قلیچ چالقی و آت قولانقی
و شکار احوالی سولشمکدن عبارت
ایدی — نعمی] ، [به قوله تفوهات
اکثریا طوته جق یقاسی و قایا جق
یاچه سی اولیانلردن — عوعوه — ادهم
پرتو پاشا]

• خطنکه طولاشه دلحسنکه کتانبده توله •
• اکثریا بحث تفسیر اولور اعراب اوستنه •
(ابن کمال)

اکثریت { [ع] تصرفات عثمانیه .
دندر ، اکثر اولقی
حالی ، بك چوق اولقی .

« حکم ایلدم اکثریت اوزره »
« شیرینده کی استقامت اوزره »
(لا)

اکتاذ { [ع] جاعتلر ، غلبه لکار ؛
امثال .

اکتاز { [ع] خبیثت ، حسب ،
مرتبه ، معنایینه کلن
(کتر) ك جمعی . بونلر بك آز
قولانلشندر . اليوم الفاظ معجوره دندر .

اکتاف { [ع] آرقه ، اوموز
باشلرنده کی دوز کوره ك
کبکی مناسبه اولان (کتف)
و (کتف) ك جمعی .

اکتم { [ع] اك زیادہ - مرصا .
قلایان § قاری بیوک
شیخان آدم .

اکتثر { [ع] دها ، بك چوق :
[کند و سنی اکثر ارباب استحقاقدن
مقدم بیلورکن — فضولی]

[معارف و یا تجار بك ماونقیله
اعتراض باطله اکثر احوالده غلبه به
مقتدر اولور — کمال]

« یازدیتم لفظ دلارا اکثر »
(وهی)

(آچاقله کرزدی کندی اکثر)
(لا)

« در یوزه کراندن شعرا اکثر اولوردی »
« دزدان معانیده اکر قطع بد اولسه »
(تابی)

(اکثر) ایله (اکثری) مك مقام
استعماللرینه دقت اولوغلسدر . مثلا
(میوه نك اکثری چوروك ایدی)

آكازېپ { [ء] بالان سوز
 [اَكْذُوبَه] نك جمى : اكاذېپ حيله
 كارانه . [بومقوله اكاذېپ ايله تخدېش
 ذهن - بصره - عاكف پاشا]
 آكارم { [ء] بك كرم صاحبي
 دېك اولان (اكترم) ك
 جمى .

آكاسره { [ء] (كسرى) نك
 جمى . اسكى عجم
 حكمدارلى : اكاسره عجم .
 آكاف { [ء] سمرجى .

آكان { [ء] چوق يېغى .
 اوپور .
 آكبا { [ء] سوپروتى مناسنه
 (كبا) نك جمى : اكباى
 اطرقه ، اكباى مطبخ .

آكباد { [ء] جكر دېك اولان
 (كبد) و (كبد) ك
 جمى . التهاب اكباد .
 آكبر { [ء] اك سوك . بك
 اولو : الله اكبر ، اكبر
 وارشد ، غزاي اكبر .

« آير صبح ظفر غره سعدا كبر »
 (متيف)
 « هر دم جهاد اكبر نفسه عزيمت ايت »
 (شريف)
 « جاه رفته كبار مرسلينك اكبرى »
 (نظم)

« دوركن اقواى دين و ايمان »
 « مخافة الله » محبة الله »
 (اكرم)
 « شرع ايله حكمت ايله بو تمثيل »
 « عزت ماله در اقواى دليل »
 (نابى)

اقوياء { [ء] (قوى) نك جمى .
 قوتلى آدمسلر : اقوياء
 ابطال . [حضور قانونده اقوياء ايله ضعفا
 برابر در - نطق - سمرى پاشا]

اقيسه { [ء] برشى آخر شيله
 تقدير ايتك مناسنه اولان
 (قياس) ك جمى : [چونكه مواد
 اقبسه دن معدود اولان جدل و مغالطه
 هر برده جائز و جارى اولد يفندن
 - عاكف پاشا]

اكاز { [ء] بك اولو ، اكبيوك
 دېك اولان (اكبر) ك
 جمى . فضيلت و رتبه صاحبي اولانلر :
 اكابر مملكت .

« خاك خرمى منشأ اقبال اكابر »
 « جيب كرمى كيسه ارباب رجادر »
 (نفى)
 « هج اولدى اول نبى صابر »
 « متكش نعمت اكابر »
 (لا)
 « پرواز نازى جمله آنكه اكا برك »
 (شريف)
 « عادت بودراك سوكره كاور بزمه اكابر »
 (نوعى)

درجه ده ملزم طوتارلر . — ترجمه طبابت = کمال]

اَقْوَس . [ع] اختیار لقدن بلی بوکولش آدم . § محنتی وقت .

اَقْوَس . [ع] يك. اك دوغری : اقوم المساك ، اقوم مناهج . [استاذ الكل ورهناى اقوم سبل شج الاسلام ومقتدى العلماء الاعلام — موضوعات العلوم]

اَقْوَوِي . [فرانزجه دن] اصلى (الينوز) لساندن مأخوذور . معنای اصلیبی نظام خانه وتدبير بيت ديك ايسده لسانزده على الاطلاق تصرف ، اداره ، اقتصاد معناسنه استعمال اولونيور .

اَقْوَوِي يُوَلِّق . [فرانز . دن] فن ثروت مملكت واردايله حسن اداره سنى تأمين واهاء ليسنى زنكين ايدمك اسباب وتدايردن بحث ايدن فن مخصوص .

اَقْوَوِي دَوْمَسْتَق . [فرانز . جه دن] فن تدبير منزل ، علم اداره بيتيه .

اَقْوَاي . [ع] يك. اك قوتلى : اقواى براهمين .

« طبندر اقواى مه سات فون »
« آف منكر دكل آلا مجنون »
(ناي)

اَقْوَاي . [ع] دائرة محيطه دن بر پارچه ديمك اولان (قوس) ك جى . اوقك يابنده (قوس) ديرلر . هر ايكي معناسنه كوره جى (اقواس) در .

اَقْوَال . [ع] سوز معناسنه (قول) ك جى : اقوال حكما .

« ديكله مه اوبله كربه اقوالى »
« اوغراسون باشنه سوء حال »
(وهى)

[اقوال مجرده نك تأثيرى انجق نفوس سادجيه اولوب — عاكف پاشا]
« صبح ناني كبي اقوالى صداقتده علم »
(نفى)

[موسى الهى تخفيفه متعلق بعض ناشايسته اقوال صدور ايتكله — قوچى بك رساله سى]

اَقْوَام . [ع] انسانلردن برجاعت ، اولان (قوم) ك جى : عادات اقوام ، اقوام مختلفه [طبابع امم واقواى مشتمل كتب اخلاقده مبين اولدنيى وجهله — عاكف پاشا]

« سائر اقوامه ميللى آفاز »
« قبلى قبيلكن برافاز »
(لا)

[بوكا بناء عالم تمدنده متعيش اولان اقوامك كافه سى طبيعى طبيعتك اجتيا . جات ضروريه سندن عد ايدمك برنجى

اَقْشَه [ع] طوقومه ، بهز معنا .
 اَقْشَه (سنه قاش)ك جمی . میك
 نخيله غلط اوله رق : لفظ اولوئالمیدر .
 امرکه فایرته سندم نسج و اعمال ایدیلن
 اَقْشَه حریریهك نفاست و طرافتی قابل
 انکار دکلدر . [

اَقْشَه [ع] آی کی بیاض چهره .
 اَقْشَه آقشی . نظمه قوللانیله بیلیر .
 اَقْصَه [ع] کومک مناسنه
 اَقْصَه (قېص)ك جمی . کو .
 ملکر : اقصه قطنیه . نادراً قوللا .
 بیلندر .

اَقْشَن [ع] عبده قول ، کوله
 اَقْشَن (مماسه اولان قن)ك جمی .
 مفردی قوللائیناز . جمی بعضاً استعمال
 اولونور .
 اَقْی [ع] ایضه ، اوچی یومرو
 اَقْی (بورولی که ترکیده آکا
 طوغان بورونلی آدم دیرلر :) اقنی
 الانف — خاقانی (

اَقْصَه [ع] الك زیاده قناعت ایدن ،
 اَقْصَه (زیاده قناعتکار آدم : درویش
 اقصه . استمالی اندردر .

اَقْوَات [ع] بدن انسانکی
 اَقْوَات (باعث قوای اولان شیء
 انسانک قارتی طویوران و آجلتی دفع
 ایدن نسنه مناسنه (قوت)ك جمی .
 میکر ، نیله جک شیلر : اقوات یومیه .

اَقْوَاز [ع] قوم تهرلی . (قوز)ك
 اَقْوَاز (جمی . الفاظ غیر مأنوسه .
 دندر .

اَقْل [ع] الك ، پت آر : اقل
 اَقْل (قبل .
 اَقْلَیْت [ع] بك . الك آراولمی ،
 اَقْلَیْت (اکثریتك ضدی : اقلیت
 آرا .

اَقْلَام [ع] آلت تحریر دیک
 اَقْلَام (اولان قلم)ك جمی .
 [بحر ای چرکاب اولان خامه لره قارتی
 اقسام ادبا عاجزدر — پژمرده —
 اکرم]

«رأی بر مرتبه روشن که بازار کن وصفن»
 «شمسه غالب کورینور شعله نوک اقسام»
 (نقی)

مصالح و امور رسمیه بی رؤیت
 و تحریر ایچون مستخدم کتبهك منسوب
 بولونقلری اوطه لرده (قلم) دینیلیر .
 کتبه اقسام ، رؤسای اقسام . مکتوبی
 قلمی . تحریرات قلمی .

«وصفنی کک زر اندود ایله طاق چرخه»
 «بویله تحریر ایدر شمدی رجال اقسام»
 (حاذق)

«بزم سفر اتمز لغو اولدیغنده شبهه یوق آتیق»
 «آتی سن جنبش اقسام غفرانکله قیل الف»
 (نای)

«خواب ایچون شقه لرین چارشب ایدنی اقسام»
 (وله)

اَقْشَر [ع] (قَر)ك جمی . آیلر ،
 اَقْشَر (ییلدیزلر :) اقار و شمسونک
 افولدن مکره یه اول اتوار آداب
 ایله — موضوعات العلوم [نادراً قو .
 لانیلیر .

اَقْطَارُ { [ع] طرف معنای اولان
اَقْطَارُ { (قَطَر) ك جمی ، ديارلر
ومملكتلر ديمكدور: اقطارجان، اقطار
يميد، اقطار السما = كوكك طرفلری
يعني كنارلری. [يالكر پارس شهرينه
مخصوص اولان قسمنده كي بدايع آثار
غبطه فرمای اقطار شهرتشاردر. —
اكسپوزيسيون دوياری — سعده پاشا]

« اقطاره ابدردی نشر انوار »

(لا)

« دلم بندرکه اقطار محنت انلش کویا »

(وله)

بر دائره نك مركزنن چكوب محيط
دائره نك بر نقطه سنندن ديكر نقطه سنه
قدر امتداد ایدن خط مستقيم (قطر)
دينركه بونك جمعيه (اقطار) در .

اَقْطَانُ { [ع] پاموق معنای
اولان (قطن) ك جمی:
مفردی چوق قوللانيلير .

اَقْطَعُ { [ع] الى كيك آدم .

اَقْفَاءُ { [ع] باشك آرقه سی ،
اَكْسِه ديمك اولان (قفا) نك
جمی ، (اَقْنِيَه) ده بونك حميدر .

اَقْفَاصُ { [ع] حال كوفه سی
و قفس ديمك اولان
(قفص) ك جمی .

اَقْفَالُ { [ع] كلید معنای (قفل) ك
جمی ، كلیدلر . چيليكير .

(قَفَال) دينير .

اَقْسَطُ { [ع] قورو آياقلى حيوان
§ بك دوغرى شى .

اَقْشَرُ { [ع] قيرمزى يوزلى آدم .
قيزيل چهره لى .

اَقْصَابُ { [ع] بيوك ياغرى صاق
دينيلس (قصب) ك

جمی .

اَقْصَادُ { [ع] قيريق شى .

اَقْصَرُ { [ع] بك ، بك قيصه :
اقصر ايام = فردای شب

يلدا .

اَقْصَى { [ع] بك ايراق ، اك
اوزاق ، اوج ، غایت ،

اَقْصَا { صوك مرته ده معالرينى
منظمندور: مقصد اقصى ،

اقصای مقاصد اقصای شرق .

« مسجد اقصای مقصودك امام اعظمى »
(تنظيم)

« روزنندن كورينور اقصای دشت لامكان »

(حق)

اَقْصَى { [ع] بك مهارت وزياده
اَقْصَى { عدالتله حكيم ايدن ، بك

دوغرى حكيم و يرمكه سعى ايله ين .

[اَقْصَى الْأَصْحَابُ = امام على] .

اَقْطَابُ { [ع] صاحب ، سيد
عزيز ، اولو معنای

اولان (قُطْب) ك جمی :

« ناكاه بولوندى آنده حاضر »

« اقطاب اوائل و اواخر »

(نابى)

قومشوی : اقباسیدر — اوندره —
کال }

« اقبایک حسدیدر مشهور »

(وهی)

اَقْرَحْ { [ع] آلتی بیاص آت .

اَقْرَحَه { [ع] اغاجیز مَرُوعه ،
تَرا § صاتی صو دیمک

اولان (قَرّاح) ک جمی . (ماء قراح)

= خالص صو .

اَقْرَعْ { [ع] کل پاشلی آدم .
جبل اقرع = آعاجیز

طاع .

اَقْرَنْ { [ع] چاتیق قاشلی آدم .

اَقْرَلْ { [ع] بک آفساق ، زیاده
طوبال .

اَقْسَاطْ { [ع] خصه ، نصیب
دیمک اولان (مِسْط) ک

جمی .

اَقْسَامْ { [ع] جزء ، پارچه معنا .
سنه اولان (قِسْم) ک

جمی ، پارچه لر ، قسملر . اقسام ثلثه :

۱ اصل سرکی ابنیه سی آرهِ لری سو .

۲ قافله بولنش طولانی اقسام متعدده دن

مَرکب — یارس سرکیسی — سعاده

پاشا . [

« ضمیر جاهنه انواع دانش و عرفان »

« علای قدرینه اقسام فضل فاعصور »

(نابی)

اولان — یاشدش : اقران و امثال .
بعضاً ده مفرد حکمنده قولانیلیز :

[فی الحقیقه منستروانه متملق اوصافدن

اولماقی حسیله اقرانه باعث تفوق و روحمان

اوله میه جفی محتاج بیان دکلدور —

عاکف پاشا]

« همراه اوله من آنکله یاران »

« شهباز ایله صموه اولماز اقران »

(لا)

« ذاتی نهجین فائق اقران ایلمر »

(جوری)

« وهیبه لفته یوقدر اقران »

(لا)

« کورمه دک حق بوکه اقرانی کرچه کوردک »

(منیف)

اَقْرَبْ { [ع] بک قریب ، الذیقین :
اَقْرَبْ { اقرب مسافات . [ارکان

واحکامی قواعد عقلیه ده اقراب

وامس بر مذهب اختیار ایدرلردی

— اطلاق الافکار — ادم بر توپاشا [

بو مثاله اقریدن اول ترکیه (ده)

اداتی علاوه اولونمش ایسه ده عربی

اسم تفضیلاره بویه بر ادات تفصیل

علاوه سنه هیچ لزوم یوقدر .

اَقْرَبَاءْ { [ع] یقین خصمار ، یقین
معناسنه (قَرِیب) ک

جمی . راک فعیله (اَقْرَبَا) غلطدور .

اوله تلفظ اولونما لیدر : اقبای و تعلقات .

[جمله سی ایکی خصمک دخی جانی ، جکری

« بروياض فيض باريدركه خاك اقدسى »
(كاظم پاشا)

« دست جود و كرمى چشمه فيض اقدس »
« ابر لطف و همى منبغ تسليم امل »
(وله)

« نه نامه واردات فيض اقدس »

« كه اولش قلب منشى سنده ملهم »
(نفى)

« أَقْدَمُ { [ع] بك قدمه الكاسكى ،
الك اَوَّل : اقدم امور .

[ياييله جق شيلرك برآن اقدم اجراسى
تقديرنده — لايحه — رشيد پاشا]

« كشور آراى كرم پيشه كه بويله پاشا »
« صدر ديوانه شرف و برمدى بوندن اقدم »

(نفى)

« رخشيبة نفى آئدن اقدم »

(شيخ غالب)

« آتَمَّا دِير لَر دى نَبِى الْاَقْدَم »

(خاقانى)

« أَقْرَأُ { [ع] قرآن عظيم الشانى اَكْ
كوزل و بك لطيف اوقويان .

« أَقْرَأُ { [ع] ظهير ، آرقه ديمك
(اولان (قَرَأَ)) نك جمى .

بوكله شعر و منظومه تك نوعلرى و قافيه لرى
معناسنده ده قوللائيلىر .

« أَقْرَأُ { [ع] يو و اولاق و چوره ك
أَقْرَأُ { ديمك اولان (قرص) ك

جمى ؛ يو و اولاق . مفردى زياده
قوللائيلىر : قرص شمس .

« أَقْرَأُ { [ع] (قَرَبَ) ك جمى ،
أَقْرَأُ { ياشلرى بر بر ينه مقارن

أَقْبِيَهُ { [ع] خفتان ديمك اولان
(قَبَاءَ) نك جمى .

« أَقْحَافُ { [ع] دماغى احاطه ايدن
باشنده كي كيك و آعاجدن

معمول قاب ديمك اولان (حَقَفَ) ك
جمى ، نادراً قوللائيلىر .

« أَقْدَاحُ { [ع] بارداق معناسته
اولان (قَدَحَ) ك جمى :

انئى ضيافته اداره اقداح شادانى
ايتديلىر . [كاهيجه مداوله اقداح انس
والت ايجون موافق احباب منقور
النفاق — يكن محمد پاشاه مكتوب كافي .]

[بونلرى باده تلخ و شيرين و مرق
آتشين كى اقداح حسن تعبير و بيانه

قويديلىر نوش ايتديلىر — اكرم]

« أَقْدَامُ { [ع] آياق معناسته (قَدَمَ) ك
جمى : [هيج بر واديله

اثبات اقدام اقدام ايده مديكى كندوسنك
معلوم و مجزوى اولديفتنددر — شرح

— ادهم بر تو پاشا]

« أَقْدَسُ { [ع] بك مبارك ، الك ياك ،
بك مقدس : [حد ذاته

شرع و قابوندن اعز و اقدس بر شى
يوقدر — نطق — سرى پاشا]

[على الخصوص اول استادك مرحوم
اولوب آنلرك مظهر فيض اقدسى

اولان — موضوعات العلوم]

« كلشن انديشه سنده فيض اقدس سلسيل
« كلستان مشربنده روح قدسى باغيان »

(لا)

مدی وضیة ثقیله ایله (آفیون) دیه
تلفظی عامیانه دره. آفیون ادویه طیهده
کثرته استعمال اولونور .
« نه بلادر هله برش وافیون »
« کهایدن آدمی سست و مجنون »
(وهی)
« سلاکه خاشاکزدم آفیون وبتک نشسته سن »
« آنلرک داخی خصوصاً کیفی کم بوله دم »
(نفی)
« صباح حشره دک خواب غفلت افزادر »
« سپرک اهل قیاسه بدیردیکی آفیون »
(عونی)

آفیونکش [ء] | تبریاک، آفیونی
قوللائغه آیشیق
آفیونی [ء] | اولان .

آقاجی [ء] | باباتیجه جیمکی دیمک
(انخوان) ک جمی .
آقادیج [ء] | اوق معنسانه (قدح) ک
جمع الجمی .

آقارب [ء] | بک قریب معنسانه
(اقرب) ک جمی ، یقین
خصم لر . مفردی بومعناده استعمال
اولونماز : [مؤخر اواقع اولان دعوت
اقارب وازراب قلب رقیقی قرین اضطراو
واضطراب اتمیله — مشاهیر اسلام —
جید وهی]

آقاسیم [ء] | « قیم » ک جمع الجمی .
آقاسیم | قستلر معناسی افاده ایدر .

آقاصِر [ء] | بک قیصه معنسانه
(اقصر) ک جمی .
آقاصی [ء] | اولان (اقصى) نک جمی .
[اقاصی] انظاردن شد رحل ونفسی انواع
مهالکه عرض ایله رک — استطراد —
ادهم برتو پاشا [

آقاصی [ء] | (قطع) ک جمی ،
(قویون سورورلی .
آقالیم [ء] | مملکت، دیار معنسانه
(اقلیم) ک جمی :
« فکر ایدرسهک او حروف ممدود »
« اولدی سرحد اقالیم شهود »
(خاقانی)
| حاکم حکمفرمای اقالیم وایم
معموره جهانی وقف استزاق
ایدوب — فضولی]

آقاسیم [ء] | اصل معنسانه اولان
(اقنوم) ک جمی (اقانیم
الکلام) اصول الکلام دیمکدره عقائد
نصرانیه دن (اقانیم تکه) = ابء ابن ،
روح القدس .
آقاویل [ء] | سوز معنسانه
(قول) ک جم
الجمی : آقاویل کاذبه .

آقَب [ء] | بلی انججه اولان .
آقَبج [ء] | بک قیج، اک چرکین :
[بر علم مستعج یوقدر ،
الاجهل آندن انجدر — افلاطون الہی
— موضوعات العلوم]

« هامة دن افهامه نقل ايتد بجه حياتى »
 « خاق ناجى آشنای فيض خلاق ايلرم »
 (معلم ناجى)
 « ولهان هويتكدر افهام »
 « حيران حقيقتكدر افلام »
 (هاشم)

[علم عالم آراى اصحاب افهام و آرايه
 خنى دكلدر كه — موضوعات العلوم]
 أَفْهَمُ { [ع] بک تيز اکلایان ،
 زیادہ فہم اولان ، فوق
 المادہ ذہنی آجیق و زیرک بولونان :
 « ديركه قادر دکل ادناى بدیہیات »
 « نه قدر ایتسه تأمل عقلای افہم »
 (نابی)

أَفْئَالُ { [ع] جسم المئنه معلوم
 حیوانك اسمی اولان
 (فیل) ك جمی . تشدید ایلہ (فِئَال)
 فیلی دیمكدر . ضعیف الفكر اولان آدمه
 (فیل الرأى) دینلیر .

أَفْقَهُ { [ع] فنا ، کوتوشی .
 أَفْكَه { [ع] دوزمه ماده ، یالان
 سوز : اسناد افكه .
 أَفْنُ { [ع] رأی و فکری واهی ،
 بوش قتالی آدم . چوروك
 جوز . (أفن) ده بومناده قوللائیلیر .
 أَفْیُونُ { [ع] افسون (و زننده
 لاتینجه) اویوم (دن
 مریدر . معروف ختنخاشك طوگمش
 سودی .) افیون (مکيفاتدن اولوب
 کثیراً استمالی سم قاتلدر . همزهك

أَفْوَاهُ { [ع] آغاز مناسته (فوه)
 و (فم) ك جمی :
 افواه ناس ، افواه ناریه . لسانزده
 (فم) قوللائیلیر فقط (فوه) هج
 قوللائیلار :

« اوپمه مش کیمدر آنك دامن عالیجاهن »
 « ایشته افواه خواص ایشته شفاه اعلام »
 (نابی)
 « افواهه سوزم اولایدی دساز »
 « لازم می ابدی فلکده پرواز »
 (شیخ غالب)
 « سلك نظمه چکيلن وصف جهان آراسی »
 « در افواه حواس و کوهر کوش عوام »
 (نابی)

أَفْوَافُ { [ع] انبجه ، نازك
 قاشلر .

أَفُورُ { [ع] صیورایوب سكرتك .

أَفُورَغُ { [ع] بیوك آغزی آدم .

أَفُوفُ { [ع] قانی بورکلی . رقت
 قلبیه دن محروم .

أَفُولُ { [ع] چوق یالانچی .

أَفُوهُ { [ع] آغزی بیوك ، اوک
 دیشلری اوزون آدم .

أَفْهَامُ { [ع] ذهن و اکتلامق
 معناسته اولان (فہم) ك
 جمی :

« زلف عرفانه دلیسته عروسان خیال »
 « چشم ادراکته دلدادہ سواد افهام »
 (نابی)

دیمك اولان (قَد) و (قَد) ك
جی . بوناقلر . قوللانماز .

اَقْناَن { [ا] (قَن) ك جی .
نوعلر ، چشیدلر ، حنسلر
مناسنه استعمال اولونور . مفردی
بومعناده قوللانماز .

اَقْندی { [ا] الیوز لساندن
اَخوذور . صاحب ،
غالب ، سیدکی معاضی حاویدر .
لسانزده اوقویوب یازان هر شخصه
(اَفندی) ، اوقومق یازمق ییلنه
آدمه (آغا) دینیر . شهزادگان
جوانختان حضراتی دخی « اَفندی »
عنوانیه ذکر اولونورلر .

« راحت یوزنی کورمه دی چالیشدی جان ایل »
« چکدی اَفندی یولنه بودگلور زحقی »
(باقی)

« کیره من کیسه اَفندیله قولك آرمه »
(لا)

« حضرت الله! اَفندی، فاتح الابوابدر »
(لا)

« ایندم کوزلر ایچره علاقه اَفندمه »
(شریف)

اَقْواج { [ا] بلوك ، طاقم ، قسم
معنارینه اولان (فوج) ك
جی : افواج جنود .

« بازیجه باصره مندر امواج »

« مغلوب متانتدر افواج »

(معلم ناجی)

ذات ، شیخ غالب مرحومك « چون اول
ماخقی در اول نور » مصراعدن بحث
اولونورکن (خا) نك ضمه ایله اوقونماسی
لازم کله چکنی و قنحه ایله یا کلهش
ایدوکنی بیان ایتشیدی . دفع اشتباه
ایچون براز ایضاح ماده ایدلك مناسب
کورلیدی . بوبایدکی روایت اخیری
نظر اعتباره آغمهرق حدیث قدسی
اولدیفنه کوره مطلقا بالاده کوسترلایکی
کبی « خَلَقْتَ الافلاك » دینلیمك لازم
کله چکی . کتب معتبره ده تفصیلاً
مذکوردر . آنکچون « اول خلق
جهان » دینلمهسی یا کلهش دکلدور .

اَفْلاکیان { [ا] ملك معناسنه
اولان (افلاکی) نك
جی : ارواح علویه ، ملائکه کرام .

اَفْیاء { [ا] اوموزلری کنگیش ،
بج | قوللیرنك آراسی آچیق
آدمه دینیر . اصل معناسی آچیق ،
آریق . سیرك دیمکدر . (افح الاسان) =
سیرك دیشلی .

اَفْء { [ا] الك . بك زیاده فلاح
بولان .

اَفْلَس { [ا] يك ، الك مفلس ،
اَفْلَس | يك زو کورد : افلس ناس .

اَفْلود { [ا] یشکین کوزل ،
کوربوز جوجی .

اَفْاد { [ا] اختیارلقدن عقل
ضعیف اولش یعنی بوناقل

مدرسه مخصوصه بی تأسیس و کشاد
ایله مش و تعلیم فلسفه ایشدر .

مؤخرأ بعض سیاحتلرده بولونوب
ینه مملکته عودتله ختام عمرینه قدر
تدریس و تألیف ایله مشغول اولمش
وقبل المیلاد ۳۴۸ تاریخنده وفاة
ایله مشدر .

« سکندوسیو ایسه کده سدنطق ایت پیش کاملده »
« فلاطون حقیقت یینه نقل ماجرا اولماز »
(لا)

« بو هلی متقبه عزت یک افندی کیم اودر »
« عقل چاک افکن جیب خرد افلاطون »
(منیف)

[عصر افلاطونه قدر آنک « یعنی
فیناغورسک » مذهبی مسلوک فیلسفه
یونان ایدی — لاحقہ — جودت پاشا]

أَفْلَاطُونُ { [صفت] لیاق ایله
خفیف مور قلوبشیک کوزل بررنک .

أَفْلَاكُ { [ع] سما، کوک § بخت،
قدر معنارینه قوللانیلان
(فَلَّك) ک جمی :

« بایه بایه فلسفه افلاک وعقولی نردبان »
(کاظم پاشا)

« نیمه دریاسر امواجی ایرمش اوج افلاک »
(ریاضی)

« شاننده بیوردی خالق پاک »
« اولاک لما خلقت الافلاک »
(لا)

بوحدیث فلسینک نه صورتله مروی
ومشهور ایدوکنندن بی خبر اولان بر

أَفْكَنُ { [ف] آتیبی، ییقیبی،
دوشوریبی : [آفتاب

اسلام مشرق بطمادن پرتو افکن
بروز اولدی — اندلس تاریخی —]
« یعنی همنام اساس افکن محراب حرم »
(منیف)

« اگر ظل افکن قهر اولسه برکوه کران اوزده »
(لا)

« سر تیغ قلم اولسه کرخیم افکن »
(عزت ملا)

أَفْكَمْدَه { [ف] یقیش، ییقینی،
دوشکون : همزه نك

ضمیله تلفظی غلطدر : عاشق افکنده .
« بر سر و قد کوبنده افکنده سی اولسون »
« طالده اوکیم غصه دن آزاد اولهیم دیر »
(روحی)

أَفْلَاطُونُ — فَلَاطُونُ { [یونانیدن
« فَلَاطُونُ » (مغرب]
حکمای یونانیه دندر، سقراطک شا کردی،
آرسطونک استادی ایدی .

جزائر یونانیه دن اکینه آله سنده
میلاد عیسادن درتیروز اوتوز سنه اول
دنیا یه کلدی . اسم اصلیبی
(آریستوفلیس) در . فقط مؤخرأ
جسمته باقیله رق کنگیش اوموزلو معناسنه
اولان (پلاطون) ایله تلفیق اولونمشیدی .

زماننده کی فلسفیانق تحصیل واقطار
مشهوره بی دور وسیاحت ایتدکدن .
سکرمه قبل المیلاد ۳۸۸ تاریخنده هر بیلرک
(مدینه الحکماء) دینکاری (آتیه)
شهرنده (اقدامیا) تسمیه ایتدیکی

افکار { [ع] دوشونمه معناسه
افکار { اولان (وئز) ك جمی :

افكار سقيمه . افكار ايتك ، افكار لندی
كی قسیرات پك عامیانه اولدیقندن
ارباب فصاحت نزدنده مقبول و مستعمل
دكلدر : [مباحث حكیمیه نك چوغنده
افكار عقلا یكدیكرینه معارض
— لاحقه — جودت پاشا]

« كار فردایی نوكوندن نه یه لازم افكار »
(واصف)

« جهانی ایتشیکن حیرت زبون یاسنی »
« کیم ایتدی بویله سرانداز حیرت افكار »
(ندیم)

[غربك امتزاج مزیت افكارینه
رابطه ویرمشدور — جل منخبه — كال]
« نخل افكار جیلنده خرد نوباره »
(كاظم پاشا)

« صدف اولماز درامكارمه دریای عدن »
(عزت ملا)
« افكار عرب ، خیال ایران »
(لا)

افکار { [ذ] مجروح ، سقط ،
یاره لی : دل اوكار . نژده
بعضاً ، نظمه اكثریا همزه حذف
اولونور :

« دیدی كه آم سؤال ایتمه زار پنهام »
« دل فكارمه زخم اورمه سینده دیکریار »
(ندیم)

افگانه { [ذ] جنین ساقط ،
دوشوك .

« عقل اول كی افعالی متانده مثل »
« صبح ثانی كی اقوالی صداقتده علم »
(نفی)

[کینك افعالی دوزخیدور ، کندی
بهشتی — سنان پاشا]

« وابسته در خیانه افعالی هر كسك »
(لا)

« حاصلی علت تصرفدن اولماز سالم »
« عین افعال زمان امثله رب منون »
(منیف)

افقی { انكر ك بیلافی — مراد شریر .
لسانده سبك فرسیده
افقی { اولان (افقی) زیاده
قوللانیلیر .

ا استهزا دینیلن نی افقی هلاهل
فشانه بکزر بر صفت مضره در — ائتلاف
— دیار بکری سعید پاشا]
« افقی نهاده شمه شمت فروش اولان »
(حاذق)

افغان — فغان { [ذ] اضطراب
یاغرمه ، فریاد ایله یاغریشمه . اکثر
افغان قوللانیلیر :

« یاغمه بیدرم سرکویك آکوب افغان ایتدم »
(فضولی)
« خاموش نه آم ایدر نه افغان »
« مدهوش نه بول بیلیر نه ارکان »
(شیخ غالب)

افقر { [ع] پك ، لك فقیر ، پك
افقر محتاج : افقر فقرا . قیافت
وماملانده زمانك افقر قراستندن
فرق اولونمازدی — خیثیت — كال]

جمعی: حق یولنه بذل ایدیله جک افضال
احسن الاعمالدر .

« مستحیل افضالک تمیین اوصاف ورتب »
(معلم ناجی)

أَفْضَحُ [ع] بک رسوای ، اک
خیاساز . هر درلو عیب
ورذالتی آشکار آدم .

أَفْضَلُ [ع] بک ، اک فضیلتی ،
مرتبه سی عالی : مناسبتر
سوزدن سکوت افضلدر .

[افضل اهل ایمان اولان صدیق
اکبر — رضی الله عنه — کمال]

« سلسلک اول فاضل یحیی و معادل که فلک »
« کورمه مشدر دخی دورایدی سندن افضل »
(نفی)

« وارددر نیمه خود یسند نادان »
« کندین صائیر افضل سفنددان »
(لا)

« نبی افضل واکل محمد مرسل »
(ثابت)

« شاه اورنک ولایت که سزا دردینسه »
« سک درگاهی سپهرک اسدندن افضل »
(کاظم پاشا)

أَفْضَلِيَّتْ [ع] افضل اولاق .

أَفْعَالُ [ع] ایش معنای اولان
(فعل) ک جمعی ، زمانه

دلالت و معنایی احتوا ایدن لفظلر:
افعال حسنه ، افعال متعدیه . [مکرکه
سوء افعالی پرده ستر آلتنده قاق
ایچون — کمال]

أَفْشَانُ [ع] صاجیحی ، سرپیچی .
اولونور: نور افشان .
« عشق آکشی سینده مدهینه شعله فشاندر »

(لا)

« زهی جریده » غیر نثار و مشک افشان
(فضولی)

« نقطه کلک غیر افشام »
(نفی)

« هک همه خورشید زرافشان ایلر »
(جوری)

« زرافشان اول کف احسان ایله سیر ایله عالمده »
(باقی)

« بلکه غرق هر خون اولوردی فلک دل کبی »
« ایدینکجه تیغ خون افشان ایله حولانگری »
(نفی)

أَفْشَرُهُ [ع] برسنه نك صیقیلوب
بوسه سی ، آبریلان شی
یعنی مایع اوزی ، شیر ، عصاره .

أَفْشَرْدُهُ [ع] صیقیلش شی .

أَفْضَحُ [ع] دهاء ، بک فصیح ،
« اک فصاحتی : افصح
انصاف ، بو سوز اوتنه کیلردن افصحدر .
یغیر ذی شان افندیزه (افصح العرب)
دینلیر .

« رب نطق آفرینه حد صریح »
« افصح الرسالینه مدح فصیح »
(معلم ناجی)

« خط دلبر کبی معنایی ایلر افصح »
(شریف)

أَفْضَالُ [ع] عطیه و احسان
معنای اولان (فضل) ک

اَفْسَرَه [ف] تاج ، مرصع سروش :

« آتش نقاب حسن محبوبه زرافسر »
« قیرلیشیل کیشش ، آچش بتون چیچکار »
(اکرم)

« بلیدوزیورافسر اوله جق کوه رصاف »
(عزت ملا)

« زر و کوه ره قیلوب زیور افسرخاتم »
(باقی)

« زمکاه شوکتک جشیدخورشیدافسری »
(نفی)

« تخت اجلاله شهنشاه سلیمان افسر »
(حق)

اَفْسَرَدَه [ف] طوگمش ، طوگوق :

« ناطیقیت بیله افسرده ایدی »
(لا)

« فلك بر بریان نقش ایتدی افسرده دلان اوزده »
(لا)

مجازاً قانسزه غیرتسز ، طویفوسز
مقامنده استعمال اولونور : افسرده دل .
« اولور افسرده تطیل نعمت خانه عظماء »
(نابی)

اَفْسَرَدَگان [ف] غیرتسز ،
طویفوسز آدمئر :

افسردهگان قوم .

اَفْسَرَدَگی [ف] طوگوقاق ،
غیرتسزک ، طویفو .

سزلق :

« اثر انجورینه افسردگی یال وپردن »
« اکرمده هر طوی آتسه لر برماکیان اوزده »
(لا)

اَفْسَانَه [ف] حکایه ، سرگذشت ،
ماصال ، بوش سوز ،

صاحه صابان لاقردی :

« کیدیتک برچوبوغی اکیلدی ایدی الدهه مان »
« قصه دن آریق ایدی سویلدیکی افسانه »
(نفی)

« قیلدی نگاه فیصه حسن ودلی بیان »
« در حیرت ایتدی اوافسانه کوکلی »
(شریف)

« دلکشادر مجلسک غایتدهم رندانه در »
« هر نه دیرلره سک حقه کده هپ افسانه در »
(نفی)

اَفْسَانَه پَرْدَاز [ف] دوزمه ماصال
سویله یین ، باران ،
مداح .

اَفْسَانَه پَرْدَاز [ف] ماصال
رومانجیلق :

« حقیقت اهلی اولماز مائل افسانه بردازی »
(معلم ناجی)

اَفْسَانَه جُو - ی [ف] افسانه
وقت یکیرمک ایسته ن . سرسری . قامنده
قوللانیله بیلیر .

اَفْسَانَه جُوپی [ف] بوش وقت
یکیرمک ایسته .
بیجیلک .

اَفْسَانَه کُو - ی [و] ماصال
صاحه صابان - سویله بیجی ،
فرتوت افسانه کوه .

اَفْسَانَه کُوپی [و] افسانه
سویله بیجیلک .

اَفْسَدَ [ه] پکفتا ، الک بوزوق .

حات مدنيه و ترقیات دوليه به اينديکي خدمتگر حددن افزون بولمشد. —
تصوير افکار — کمال]

«دېدم ای دایر میحال»

«ایده اعجاز حسنک افزون رب»

(وحید)

« اخترله دوشمه سخن هامون »

« الماس چاقل طاشندن افزون »

(شیخ غالب)

« غره جبهه فضل و هنر روز افزون »

(منیف)

« میلم افزوندر بنم چشم و دهان دایره »

(شریف)

بعضاً نظمه (افزون) که همزه می

حذف اولونوره:

«گریه می آید فروز اشک می خون آید ذک»

(یاورز سلطان — آید)

افزونی { ا ف ز ی ا د ه ل ک — چو ن ل ق :

افزونی عمر و اقبال.

« افزونی حیات کم آزار آید در »

(نای)

افسار { ا ف ا ی ا ی ل ا ر — عرییده

افسار { «مقود» معنانه در. فقط

عریبی استعمال اولونماز :

« طاقدی اول داور جازه سوار »

« سرینشه اشتر چرخک افسار »

(خاقانی)

افسال { ا ا ا م ر و ن س ز — لیم .

افسال { آلفی آدم دیمک اولان

(قبل) که جمی . نادراً استعمال

اولونمشد .

«حیرت افزادر قیامک جامه خوابکدن سنک»

(محمودنیم پاشا)

« اولیه مستایت بری ای ساقی روح افراجم »

« هوشدار اولیه بلم روز قیامتده بسله »

(عونی)

افزیدون { ا ف ا ا س ک ی ایران

افزیدون { حکمدار لرندن شهامت

و حماسه مشهور بر ذاتره. ادبیات

فارسیه ایله ادبیات عتیقه عثمانیهده بو

اسمه چوق تصادف اولونور. ادبیا.

نموده بعضاً همزه سی اسقاط ایدلمشدر.

اسم اولدایمی تقدیرده همزه هیچ بولو.

نذرماز: [سلطان سایان قانونی عصری

رجالندن مشهور فریدون بکک «منشآت

السلطین» عنوانی اثر برکزیده سی]

« غدا کلاه کدایله ناح افزیدون »

(نفی)

افزاع { ا ا ع قورقو ایله فریاد

افزاع { ایله مک معنانه اولان

(فزع) که جمی. مفردی زیاده قوللانیلیر.

افزایش { ا ف ا ا ت ش چو غالتش،

افزایش { آرمه. چو غاله :

« کاسه لبریز فغور اولسهده و بر من صد »

« ثروت افزایش بولنج اغنیا خسته نیر »

(قوجه راغب)

افزود { ا ف ا ج و غ ا ل د ی جی . ج و غ ا .

افزود { ا ل د ا ن . آرتیرجی . آرتیران .

« نه عشق دین شکن و قبله بند و کفر افزود »

(سامی)

افزون { ا ف ا زیاده، چوق :

افزون { ... شرکتلرک احتیا .

« برشمع که آله یوناردن نور »
 « افروخته اوله تادم صور »
 (ریاضی)
 « افروز : [ه] بارلادیجی . شمله .
 ترکیبیلرده .
 قوللانیلیر :

« کوهر نظم عالم افروزم »
 « شهرک زیور کلاهیدر »
 (نفی)
 « ظهوری بوختک که فروزدر »
 « شهنشاه علوبت افروزدر »
 (معلم ناجی)

« بحور افروز بزی روح عطارنشا بوری »
 (نفی)

« سپهر رفتک تابنده ماه عالم افروزی »
 « ریاض دولتک زیننده سرو قامت افرازی »
 (وله)

« زهی فرخنده روز عالم افروز و مسرت کیم »
 (صبری)

« مجلس افروز کرم عاطفت آهوز کرام »
 (نابی)

« افروشَه [ه] اون حلواسی .

« آفزا [ه] آرتیریجی ، جوغالادیجی :
 ترکیبیلرده قوللانیلیر . بعضاً

همزه سی حذف اولونور : فرح فراکی ،
 [چهاره] جان فرا وعده دلاراری کوکل
 کلزارینه بهجت وجهان باغنه طراوت
 ویرمیش ایکن — سنان پاشا [

« ایلدی بزم صفا افزا کئی برکلزار شمع »
 (ریاضی)

« ای سرافراز جهان کیم نظر مکرمتک »
 (جوری)

« آفراس [ع] آت دیمک اولان
 (قَرس) ک جمعی .

قیصر اقد ده اولسه (قَرس) دینیر .
 تصعیری (فریس) دور : افراس عرب .

« آفراشته [ه] یوقاری قالدیرلش ،
 ترفیع ایدلش .

« آفرز [ع] آرقه سی چیققی ،
 قابور کبی صرق دوز
 اولمایان آدم .

« آفرع [ع] وسوسه لی ، قورو .
 « تنبلی آدم » ایشی ، کوچی
 اولمایان .

« آفرنج [ع] بوکله لاتیفه دن
 « مریدر . لاء ادرده بالکیز

فراق نسلته منسوب اولان اقوامه
 تخصیص اولونماز . بتون اوروپا خلته

فرنگ و یا خود طرز عربیده (افرنج)
 دینیر . [داء الافرنج = فرنکی عاقی .]

« هنام شهنشاه رسل فاتح افرنج »
 « یکنشاه علم افراز جهان صفدر عالم »

(نشاطی)
 « باشنه ییقدی فرنکک جان اوین رب العباد »
 (سرودی)

« آفرق [ع] بک آیریق ، چالاشی .

« آفرنجی [ع ه] اوروپا یالیره
 منسوب ، فرنکله

متعلق : تاریخ افرنجی ، میلاد افرنجی .
 « [ه] یاقیش ، پارلامش

« آفروخته [ه] ضبالاندیرلش : شمع
 افروخته .

« حیات جدیدہ و پروب امتہ »
 « آشدودی افرادی خدمتہ »
 (معلم ناجی)

« حسن صورت بولہ افراد هیولای سخن »
 (وهی)

« آفراز » { [ذ] بوجه لثک و قالد برمی
 { معنای اولان (آفراختن)

یاخود (آفراشتن) مصدرندن مشتق .
 لسانزده یوقاری، یوکسک منالربنه
 قوللانیلیر . آنکله وصف ترکیبی یاپیلیر .
 بعضاً همزه سی اسقاط اولونور . « نشیب
 و فراز » کی که آشاغی و یوقاری یاخود
 انیش و یوقوش دیمکدر .

بعض لغتجیلرک ظن ایندکری کی
 یالکز اوله رق (فراز) اوله انیش ،
 یوقوش معنایه دکلدر . مطلقاً عالی ،
 رفیع ، صعود ، یوقاری معنایه در .
 تغلیط اذهانی موجب اولماق ایچون
 یوقدر تصریح و اشارت ایدلدی : سر
 افراز = بیوک ، مشهور ، معروف ،
 بعضاً بوندن الف اسقاط اولونه رق
 « سرفراز » دیشیر . ایکی صورته ده
 قوللانیلیر .

« ایدر شتابی حیل آب و آتشی اولسه »
 « ره نشیب و فرازه چهنده و جاری »
 (نفی)

« آفتدیین ای شوخ سرافرازی زمانک »
 (اکرم)

« علم افراز غزا حیدر کرار و غا »
 (حق)

« آخاد » { [ع] یقین خصم و تملقات
 { معنایه اولان (فتحذ) ک
 جمی ، استعمال اولونماز .

« انخم » { [ع] اک اولو ، بک عظمت
 { و فحامتلی ، زیاده قدو و شرف
 صاحبی : وزیر انخم .

« سید انخم نبی محترم فخر امم »
 « اول عالم رسول اکرم آخر زمان »
 (کاظم پاشا)

« بودر اول افضل امثال مشیر انخم »
 (نابی)

« آفر » { [ع] بک قاجیمی ، جوق
 { قوشوجی .

« آفراحتنه » { [ذ] یوقاری قالدیرلش ،
 { یوکسلدیش .

« شقه رایت اقبالی اولوب عالمگیر »
 « سربرافراخته اولد قبه لوی اسلام »
 (نابی)

« آفرین ای علم افراخته سردار دلیر »
 (نفی)

« آفران » { [ع] مسرور و شادمان
 { اولان : شخص افران .

« آفراد » { [ه] تک ، یالکز ، بر آدم
 { معنایه (فرد) ک جمی :
 قرعه افرادی ، افراد ردیفه .

[مینای تمدن ماده تعاون اولسلیله
 افرادک کفاف نفس تدواکندن عاجز
 قالماسنه همت ایتک — شله — شناسی]
 « حضرت قطیک اولور د اثره سندن خارج »
 « علمه اولقی ایله وارث کامل افراد »
 (نابی)

قوش يوواسى دىك اولان (افخوس) ك
جى، قوش يووالرى .

افاخيم { [ء] اك اولو، يك بيوك
ومعترم دىك اولان
(افخم) ك جى : افخم وزراى
دولدن .

« اشعارده زبده افخم »

(لا)

افاضل { [ء] زياده فضل وكمال
يعنى هنر وحسن حال
صاحبي دىك اولان (افضل) ك جى :
افاضل علما .

« شائكه نسبت افاضل مستحق زكات »
(نفى)

« مجلسرينه نديم داخل »

« اولمش ابدى زمرة افاضل »

(لا)

« بو حنيفه شيم اول شيخ افاضل كه اولور »
« بوعلی مدرسة حكمت وفضلنده معبد »
(نفى)

« بي ذائقة لب كالات افاضل »
(ساي)

افاعى { [ء] بيوك، انكر، ك پيلانى
معنانه اولان (افعى) ك
جى، انكر، ك پيلانلى .

افاف { [ء] زياده اوف دين،
سكدرلى آدم .

افاق { [ء] تجارت ايجون اقطار
على طولاشان آدم .

افانين { [ء] (افنون) ك جى .
صارماشيق كي بربرينه
قارشمش آفاج داللى سى نوعات ،
شونات . ايكنجى معناده مستعمار .

افايك { [ء] اويدورمه ، يالان
سوز معنانه اولان
(افيكه) ك جى .

افاوينج { [ء] بلوك ، قسم ،
طاقم معنارينه كان
(فوج) ك جمع الجى . (افواج)
(فوج) ك جميدور .

افاويق { [ء] ايجقريق معنانه
اولان (فواق) ك جى .
افنده { [ء] يورك، قلب، كوكل
دىك اولان (فواد) ك
جى : افنده خالصه .

افشار { [ء] باش وشهادت
بارمه قلمرينك آراسى دىك
اولان (فتر) ك جى قوللانماز .

افخا { [ء] هر شيتك ايجى ،
بوشلى معنانه اولان
(فخت) ك جى .

افخاء { [ء] صوغان . و بعض
اطمعيه قونيلان قوقولو
قورو اوت معنانه اولان (فخاء) ك
جى . قورو نفع و كيك و صوماق
كى .

(بَعْدُ الْفُورِ) دینور . | سکا برسینة
نقیسه تقدیم ایلم که عبور بحار
بعید الاغوار ایدرسک — طاشکوپرلی
زاده احمد کمال الدین |

اَغْيَارُ | اء | (غیر) ک جمعی .
اَغْيَارُ | ماشقه لری . | یاناجیلر .
رقیلر : | تختگاه — طاشک آق دکره
قارشى اغیاره سد اولونمش بر باب
آهنینی دیلکه شایان اولان قلعه
سلطانیه بوغازندن کیریلیر — کلیبولی
— کمال |

« ایتمش کند. کردن اغیاره طریقه یی »
« اولدم دیسه م آسلیغه ویرمزرسن بکا »
(حاذق)
« ولی علاقه اغیار واریکن دلدی »
(لا)

« بونجه قترات اینجده اغیار »
(لا)
« اغیاره نگاه اینجده دیک ناز مانیردم »
« جوق لطف ایش اول عاشقه بن آرمانیردم »
(شعی)

اَغْيَاضُ | اء | آغاجلیق . میسه لک
اَغْيَاضُ | معنانه اولان (غبیضه) لک
جمعی : اغیاض واسعه .

اَغْيَرَا | اء | پکه . اگ غیرتلی آدم .
اَفَاتِخْ | اء | مانظر وارکما کنیز
اَفَاتِخْ | نبات .
اَفَاحِصْ | اء | قیالقدی . طاش
اَفَاحِصْ | آراسنده بولونان

اَغْنَامُ | اء | قورون . کچی معنانه
اَغْنَامُ | اولان (غنم) ک جمعی :
اغنام رسومی . اغنام مأموری .

اَغْنُ | اء | سوزی بورون اینجده
اَغْنُ | سوله یین . خیم خیم .
اَغْنُ | اء | پکه . لک رکین : اغی
اَغْنُ | الاغیا . زنگیسرلک
زکیمی .

اَغْنِیَاءُ | اء | ارکین دیک اولان
اَغْنِیَاءُ | (غنی) ک جمعی : غنیای
— — —

« ثروت اورایش بونجه اغیا خستله نیر »
(قوجه راغب)
« اغیا مقلس اولور برده ده »
(وهی)

اَغْوَاثُ | اء | غریب ایتک . مدد
اَغْوَاثُ | ایتمک معنالیینه
اولان و مخافة الله ایله دائماً نیاز
وتفرعه بولونقلرندن دولایی اولیاء
الانسیک عنوان مخفوصلری بولونان
(غوث) ک جمعی : حضرت سید احمد
الرفعی پیشوای اغواندر . اعظم
اغواندندر .

اَغْوَالُ | اء | طایفه جندن برنوع
اَغْوَالُ | اولان (غول) ک جمعی .

اَغْوَارُ | اء | قمر . دب . جوقور .
اَغْوَارُ | نبات . صوگ معنالیینه
اولان (غور) ک جمعی : جوق دری
اولان شیخ و زیاده دوشون آدمی

اَغْلَالُ { [ع] مجرمينك بويونلرينه ،
الارينه وضع اولونان باع

وتيمور معناسنه اولان (غَل) ك جمى .

اَغْلَالُ { [ع] آجاج آراسندن ،
قورواتدن آقان صو ،

دره ديك اولان (غَلَل) ك جمى .

اَغْلَاقُ { [ع] كلید ديك اولان
(غَلَق) ك جمى . قاپالى
اگلاشيلاز شيلر .

اَغْلَبُ { [ع] بك . اك غالب ،
چوق قونلى : اغلب احتمال

كورده ، [ادراكات بشرك احاطة كليآته كي
ضعفى نشايچندن اولقى اغلب احتمالدر
— كال]

اَغْلَطُ { [ع] بك ، اك عليط ،
چوق قابا وچركين :
اغلط شتوم .

اَغْلَفُ { [ع] قابوقلى ، اورتولوشى .

اَغْمَادُ { [ع] قليج ويچاق قيسى
معناسنه كلن (غَمَد) ك
جمى : اغماد سيوف .

اَغْمَازُ { [ع] بيوك . اولو آدم §
سيل ، ماجارى معنارينه

كلن (غَمَر) ك جمى . استعمال اولونماز .
جامل ، بون آدم معناسنه اولان
(غَمَر) ك جمى ده بوله در .

اَغْمَاضُ { [ع] كوز بومقم معناسنه
اولان (غَمَض) ك جمى .

اَغْرَلُ { [ع] بك عاشقانه : اغزل
اشعار § اك شدتلى
صيقه : حماي اغزل .

اَغْشَى { [ع] بك بى هوش وبايئين
آدم § بدنى سياه ، يوزى
بياض حيوان .

اَغْشِيَه { [ع] پرده ، اورتوم معناسنه
اولان (غَشَاء) ك جمى :
اغشية مزينه . § اصطلاحات طبيه دندر :

[علت ، بوفازده اغشية كاذبه پيدا
ايمه دن اول سرايت ايده بيلير . اغشية
كاذبه نك موجود اولدى زمان ايسه
سرايى شبهه سزدور — قوش پالازى
مقاله سى — بحره ل دوكتور حق]

اَغْصَانُ { [ع] آجاج دالى ديك
اولان (غَصَن) ك جمى :
زهى فاتح كه اغصان خفادن اتمه ده ابراز
(ناي)

• اول سرو شعله بارى بن نهال طوره بگزدتم
• كه آتش اوله بچييده هپ اوراق و اغصانه
(ناي)

• سهر معدلتك ماه آفتاب اثرى
• رياض مكرمتك سرو سدره اغصانى
(نفى)

اَغْضَبُ { [ع] بك غضبلى آدم .

اَغْضَفُ { [ع] اوزون و سارقيق
قولاقلى حيوان : كلب
اغضف .

اَغْطِيَه { [ع] پرده و اورتوم معناسنه
اولان (غِطَاء) نك جمى :
اغطيه حريره .

جعی : اغذیة سكریه . عربیده فصیحی
ذال ایله مشهوردر .

اَعْرَاسُ { اء | دیکامش آغاج
(غراس) معناسه (غرس) ک جعی .

اساتزده (اعراس) دیکامش قدانلر
و (غرس) آفاج دیکمک معناسه
استعمال اولونور .

اَعْرَیة { اء | قارغه دیمک اولان
(غراب) ک جعی .

اَعْرَاءُ { اء | کفار ایله جنک
(ایتک) معناسه اولان
(غرا ..) ک جعی .

اَعْرَاضُ { اء | نشان ، امل ،
اقتصد معناسه اولان

(غرض) ک جعی : اغراض ذاتیه ،
اغراض فاسده ، ا زوالی انسانلر علی
الاکثر مغلوب اغراض وعادات اوله .
کلدکارینه — اطلاق الافکار — ادهم
برتو یاشا [

اَعْرَبُ { اء | ک بارلاق و بیاض
(شی) ک معناسه اولان
کجه .

اَعْرَبُ { اء | ک ، اک غریب ،
(یوق العاده عرابلی .
« بولدم بر ایکی غزل که اغرب »
(لا)

« عسقم غریب و حسنک ایسه اغرب غریب »
(رشدی)

« بوطافه تک ایچنده بر شب »
« بر حال کور وندی غایت اغرب »
(شیخ غالب)

اَعَالِیْطُ { اء | مخاطبی یا کلمتی
ایچون سوبله ییل سوز .

یا کلمه — معناسه اولان (اغلو طه) ک
جعی : ترتیب اغالیط .

اَغَانِی { اء | نغمه ، آهنگ معناسه
(اغانیه) ک جعی :

« که ساز و طرب کھی اغانی »
« ایام نشاط ایدی زمانی »
(نابی)
« باشقه اغنیه سی وار هر قومک »
« بزه خوش کلز اغانی مغان »
(معلم ناجی)

اَعْبَرُ { اء | چوق توزلو .

اَعْبِیَاءُ { اء | عقل و فطای آ
(معناسه اولان (غبی) ک
جعی : احمقر : اغبیای قوم .

اَعْبَرُ { اء | بوز و استمر رکلی .
(چوق نویل عبا . کلیم .
قورینه یوسفی ک قاره باناق قوشی .
ک مجازاً اسفل ناس .

اَعْمُ { اء | بیاضی سیاهندن چوق
(اولان صاج ، قیل : شعر
اغتم .

اَعْدِیة { اء | تشدید ایله غلطدر .
(تشدیدسریازمالیدر . قوشاق
طعامی دیمک اولان (غداء) و (غداء) ک
جعی . اساتزده استعمال اولونان کسره
ایله (غداء) در : اغذیه لذیذه .

اَعْذِیة { اء | انسانی بسله طعام .
(شی دیمک اولان (غداء) ک

لسانمزده بومعاده آژ قولانلییر .
 ینہ (عین) ک جمی اولان (عیون)
 دهاجوق استعمال اولونور . § (اعیان)
 برقوم وملتک اولولری ، بیسوکاری ،
 اعضای طرف دولدن انتخاب ونصب
 اولونان مجلس عالییه داخل اولانلر
 دیمکدر . بومعنارده مفردی قولانلناز :
 اعیان مملکت ، اعیان بلده ، اعیان
 قریش ، هیئت اعیان .

« قره اعیان امندر حسین کر بلا »
 (کاظم پاشا)
 « کل اعیان عجم قیلد قدمه خاک رهگذار »
 (فضولی)
 « بیرہ دوشورمه یوب قاپیشیر توتیاکی »
 « کل غبار درکمک اعیان روزگار »
 (نجفی)

« مستنددر برینه اعیانک »
 « حقکی ایسته واریسه جانک »
 (نابی)
 « سرفراز اوله جمله اعیانی »
 « بی تزلزل جیسع اوکانی »
 (فضولی)
 « نه در شو اعیان ذومہابت »
 (یزہمدہ - اکرم)

« عین » { [ع] بیوکہ ایری کوزاو
 « عین » { آدم § نظرگاه : عین
 ماس .

« آغارب » { [ع] آن فرقت ، حکام
 « آغارب » { جنک : (یوم الاغارب)
 = صواش کونی ، یوم محاربه .

« اعوان یزیدک هله خصمانی یز الحق »
 (شیخ غالب)
 « جذب ایدوب جذبہ ربانی ایلہ »
 « قول ایدردی آتی اعوانی ایلہ »
 (خاقانی)

« أعوج » { [ع] اکری ، چارپیق .
 « أعوز » { [ع] ایک چشم ، نک کوزلی :
 « أعوز » { شیطان اعور .

« دیدہ اعوری طرح اولمشیدی »
 « زور شاهدکی جرح اولمشیدی »
 (عطایی)

« أعوض » { [ع] مالی آکلاشلناز ،
 « أعوض » { یاخود آکلاشلی کوج
 شعر .

« اعیاد » { [ع] لسانمزده بیرام مناسنه
 « اعیاد » { قولانلیان (عید) ک جمی :
 اعیاد مسلمین .

« اگر نجوم فلک سمد اکبر اولسه تمام »
 « وبرله هم هر روزه رونق اعیاد »
 (نفی)
 « اوله هر بر کونغر غبطه فزای اعیاد »
 (لا)

« قدرده نازل اولور وروح الامین ایتک ایمون »
 « آستاننده زینبوسی رسم اعیاد »
 (نالی)

« اعیار » { [ع] حیار ، اشک دیمک
 « اعیار » { اولان (عیر) ک جمی .
 قولانلناز .

« اعیان » { [ع] کوز دیمک اولان
 « اعیان » { (عین) ک جمی ، کوزلر .

جمی . (بُنْتِ الْعَبَّ) = شراب .
 « پردر اول بوستانده اغناپ ونخیل »
 « وار بوداقرنده جوسمرد ونخیل »
 « عیدی »

{ [ع] بویون معنائه اولان
 اَعْمَاقُ } (عَنَق) ك جمی .

{ [ع] اَافاجك اوجی ،
 اَعْمَانُ } آفاق معنائه در .

{ [ع] یسوك بورونلی
 اَعْتَبَ } آدم .

اَعْنَقُ [ع] بویونی اوزون آدم .

{ [ع] دیزکین ، یولار معنائه
 اَعْنَه } اولان (عَنان) ك جمی .

{ [ع] بدل معنائه اولان
 اَعْوَاضُ } (عِوَض) ك جمی .

{ [ع] ییل معنائه اولان
 اَعْوَامُ } (عام) ك جمی : تماقب

شهور واعوام ایله نعمتك خزانة سندن
 برذره قدر اكسیلز — سنان پاشا |

« حشرهك اوله صلات ایله سلام »

« گذر ایتدجه شهر واعوام »
 (خاقانی)

{ [ع] یاردیم ایتك ، آرقه
 اَعْوَانُ } اولق معنائه كان

(عَوْن) ایله یاردیمچی و طرفدار معنا .

سنه اولان (عَوَان) ك جمی .

یاردیمچیلر . لسانغزده (عَوْن) بومئاده

قوالا لمئدینی کبی (عَوَان) هیچ قوالا .

بئلاز : اعوان زییر .

{ [ع] دیرك معنائه اولان
 اَعْمَدَه } (عَمُود) ك جمی . صاج
 وقنی آفایك آغاروب آچمئسنه
 (عَمُودُ الشَّجَر) دینور . بر خلقك
 برملك بیوك . مشهوری مقامنده
 (عَمُودُ الْقَوْم) دیرلر .

{ [ع] اوزون عمری ، بك
 اَعْمَرُ } احتیار . جوق باشلی .

اَعْمَى [ع] کوزلری کورمه یی ،
 اَعْمَا کور :

« ولی نوسودکه صاحب نظر دکل اعما »
 (فضولی)

« باشقه در علم معماده مزایای نکات »
 « کور مزاولدقت نادیده بی اعمای سخن »
 (وهبی)

« فرق ایمون تمیز اهلیتده کی قصصاتی »
 « صورت اعما ده اسلاف ایتدیلر تصویر بخت »
 (لا)

« دکل لطف خداوند کریمك قابل انکار »
 « مکر انکار ایدن مجنون اوله یاطفل ویا اعمی »
 (نائی)

« آماند طونمه اعمالر دکلدر واقف الوانه »
 (شناسی)

{ [ع] ناحیه ، طرف ،
 اَعْمَاءُ } جماعت معنائه اولان
 (عِنُ) ك جمی . قوللانئاز .

{ [ع] یاش . تازه اوروم
 اَعْنَابُ } دیمك اولان (عِنَب) ك

اعْمَ { [ع] اعمى، يك شمولی :
 { [اول سیدین نفی اعم
 وفائده می اتم اولسه مناسب دکیلدو —
 موضوعات العلوم]

« اعمدو جله مخلوقاته لطی »

(سنن پاشا)

اعْمَارُ { [ع] انسانك یاشادینی مدت
 { معناسنه (عمر) ك جمی .
 « او حلقه جوهر ایله بر جریده در تینی »
 « كه صحیفه سنده در اعمار دشمنان ـ سطور »

(نابی)

اعْمَاقُ { [ع] قویو ودره نك دی
 { ودرینك معناسنه اولان

(عمق) ك جمی : اعماق آبار .
 [معدنچیلر ، اوج یوز مترو اعماق
 زمینه اینوب کومور چیقاریورلر]

اعْمَالُ { [ع] ایش معناسنه اولان
 { (عمل) ك جمی : اعمال
 حسته . [کینك اعمالی بهشتیدو ، کندو
 دوزخی ! — سنن پاشا]

« اعمال کتابیدر بو آثار »

(لا)

« معتدل اولق ایچون جله امور »
 « لازم اعماله ترازوی شعور »
 (نابی)

اعْمَالُ { [ع] بابانك فرداشی معناسنه
 { اولان (عم) ك جمی :
 حضرت عباس اعمام پیغمبریدندو .

« بولدی تشریف ایله صدر رفیع القدره »
 « شرف تاره مقام اب وج د واعمام »
 (نابی)

ایله مشهور عالم ذات معنایرینه اولان
 (علم) ك جمی : اعلام علماء ، ركز اعلام
 ظفر ، قاموس الاعلام . [اول ناقل
 اعلام استحكام بیان سلطنتك رقم عنبر
 نثارلرنده — فضولی]

« آسمان مرتبه اسکندر نصرت اعلام »
 (جوری)

« ایشته افواه خواص ، ایشته شفاء اعلام »
 (نابی)

« صاحبینی انوار اعلام ظفر »
 « آیدینی اسرار احکام قدر »
 (لا)

« بوزمده بولدی جای آرام »
 « ترك وعجم و عربدن اعلام »
 (لا)

اعْلَمَ { [ع] اك عالم ، يك یلیجی
 { آدم : الله اعلم بالصواب .
 [بر علمده انسان او علم اربابك اعلمه
 مساوی اولوب — امام غزالی —
 حیدر وهی]

« انیادن حق آکا اعلم دیدی »
 « علمك مالم تكن نعلم دیدی »
 (عبیدی)

« دنیلز حسن تعبیر یسانی »
 « لسان الغیب در الله اعلم »
 (نفی)

« عایم وعالم وعلام واعلم واعلا »
 (فضولی)

« آکا بر عقل ایله موصوف وزیر اعلم »
 (نابی)

آخرينه تركي برادات اتصال ايندجه
حرف ياء ترك ايديلوب صوكنه الف
يازله ليدر . عرييده فصل ضمير متصل
اولونجه «اعلاه» ياربيلورسه لسانزده
دخي اونه دن بري بوكله تك صوكنه
برادات ويا لفظ تركي متصل اولدقده
شويله «اعلا» يازلدني كورلشدو :
« ويره جنتده اعلاسن مقامك »

(شاهدي)

« رتبة العلم اعلى الرتب — امام على
رضي الله عنه » = علم رتبه سي رتبه لرك
اك بوجه سيدر . صوت اعلى ، قصر
اعلى ، عرش اعلى .

« ايله تحصيل هنر تا اوله قدرك اعلى »
(وهي)

« سيد عزت واصحاب على الاعلى »
(كاظم پاشا)

« بوندن دها سوز اولورسي اعلى ؟ »
(لا)

« بو عالم فاني ده نه مير ونه كدايز »
« اعلا لره اعلا نورز پست ايله پست »

(روي)

« هزاران توشه شيرين مزوان نعمت اعلى »
(ناني)

« بوايده دعامنر ووبراه عرش اعلا در »
(صبري)

« اَعْلَافٌ » { [ع] حيوانانه ويريلن يم
معناسه اولان (علف) لك

جمي . مفردى چوق استعمال اولنور .

« اَعْلَامٌ » { [ع] نشان . علامت . رايه ،
تقا و بين الناس مسل و كال

« سوادنده فروغ نور وحدت »

« حروفنده خواص اسم اعظم »
(نفى)

« بونده اولمش منصرفي امام اعظمك »
(فضولى)

« كف احسان لقي مظهر اسم اعظم »
(كاظم پاشا)

« اَعْظَمَتِ » { [ع] بك بيسوكلك ،
اصطلاحات رياضيه جه
مرتبه اعلى الاعالى .

« اَعْفَتِ » { [ع] صولاق ، بك
عقلز آده [ك] كوج شي .

« اَعْفَرُ » { [ع] بك آق ، ابيض كبي .

« اَعْقَابُ » { [ع] آياغك او كجه سي ،
انسانك اوغلى و طورونى

معناسه اولان (عقب) لك جمي . اولاد
واحفاد ديمكدر . مفردى بو معناده
قوللايماز :

« اَعْقَلُ » { [ع] بك عقلى . [و] بو
ايش ايچون عاقله لرك اعقل
واحنى اختيار ايله — خاطره —

« شفقت انديشه كرم پيشه دليرو اعقل »
(كاظم پاشا)

« نيله يم اويله رند ابله ي كيم »

« كندى جنتك اعقلى كورنور »
(نفى)

« اَعْكَفُ » { [ع] زياده عقلز ،
سرم .

« اَعْلَى » { [ع] بك عالى . لك چوق
ايعلى بوجه . زياده بوسك . [ك]

« اَعْلَا » { بك ابله . لك كوزل . طبعه
زياده خوش كان . بولفظك

یا زلیلیدر. [فقط کافہ اعضائی متکرر
بر جسم تطبیی حکمنده اولان هیئت
مدنیہ افرادہ قیاس قبول ایدہ من —
تصویر افکار — کمال]

أَعْضَادُ { [ع] ساعد، بازو، قول §
أَعْضَادُ { معین، ناصر، یاردیجی
معارضینہ اولان (عَضِد) و (عَضِد)
و (عَضِد) ک جمعی، هر پیدہ حوض
ک زرنده کی بیوک، دوز طاش و دیوار.
لرده (اعضاد) اطلاق اولونور.

أَعْضَدَ { [ع] قوی اینجه، قیصه
أَعْضَدَ { قوئی آدم.

أَعْطَافُ { [ع] میل، القا و رحم،
أَعْطَافُ { اعطا معارضینہ اولان
(عَطَف) ک جمعی، لسانزده (عطف)
میل ایتک، آمق و (اعطاف)
اعطف و شفقت معارضینہ قولانیلیر:

اعطاف سنیه جناب پادشاهی به حد
و غایت یوقدر.

أَعْطَفَ { [ع] بك شفقتی، اك
أَعْطَفَ { (مرحتی آدم.

أَعْظَمَ { [ع] بك اولوه، اك بیوك:
أَعْظَمَ { امام اعظم، صدر اعظم.

« زهی کرم که یوقدر کمال لطفندن »
« سواد اعظم جودنده التزام حدود »
(سائی)

« صدر اعظم کهرکان کرم کیم نامن »
(نابی)

« اوروح اعظم کونین کیم جعت بوله ماز »
(لا)

أَعْصَلَ { [ع] اکری اولان قاتی
أَعْصَلَ { شی § اکری دیشل
یا خود اکری باجاقلی آدم.

أَعْصَمَ { [ع] اوک آیاقری سکیلی
أَعْصَمَ { اولان حیوان.

أَعْضَاءُ { [ع] بدنن بر جزء،
أَعْضَاءُ { جسمک بر پارچه سی دیمک
اولان (عَضُو) ک جمعی: اعضای بدن.
بومناده مفردی ده استعمال اولونور.
[بنی آدم اعضای یکدیگرند — سعدی]
= انسانلر بر برینک اعضاسیدر.

« زهی مکون کامل که قدرتندنر »
« بری لقارله لطف تناسب اعضا »
(رسول)

« جله اعضا شریف نبوی »
« بری برندن ایدی تندوقوی »
(خاقانی)

بر خاندانی، بر هیئتی، بر مجلسی، بر
محکمه بی، بر انجمنی، بر شرکتی تشکیل
ایدنلر. بو معناده مفردی قولانتلاز:
اعضای خاندان قرانی، شرکت خیریه
اعضاسندن، [اعضای شورادن بولغقله
مفتخر — لایحه — سعیدک] جمیت طیبه
اعضاسندن، محکمه تمیز اعضاسندن.
§ مفرد حکمنده بر هیئتی تشکیل ایدنلردن
هر بری: جمیت رسومیه به اعضا نصب
ایدلدی. زمانزده (عن اعضای جمیت
رسومیه) کی ترکیلر خوش کوربله.
میور. بوکونه تعبیرات کلیاً ترک ایدیلوب
(جمیت رسومیه اعضاسندن) دیه

شعراى عربدن بضرلك لقي .

اَعْصَابُ { [ع] سِيَّارِ مَنْاسِنَه
[علتك عروق واعصابه سرايت ايله
مدبر اقليم بدن اولان دوى افساد واخلال
ايلديكي — اندلس تاريخي] [لاله
سفاهتنك اعصاب اقتدارمزه ويرديكي
ضعف كلي جهنمه — كال] ، [حال بوكه
ضعف اعصابدن بر وجوده طارش
اولان وسوسه كي — وله]

« هم مجرب اوله هم اهل كتاب »

« اوله داناي خواص واعصاب »

(ناي)

اَعْصَارُ { [ع] دهر و زمان معنا .
اَعْصَارُ { سنه كان (عصر) كجى :
اعصار قديمه ، نيهه اعصاردن برى .
[اعصار قديمه حكومتلرنده علوم
ومعارف يالكرز مأمورين روحانيه به
مخصوص ومنصر اولوب — خاطر —]
[اعصار قديمه استادان تصويرينك
موزه دن موزه به انتقال ايذن . . —
اكرم]

اَعْصَارُ { [ع] قاصيرغه دينيلان
اَعْصَارُ { روز كارشيد . قاموسده
همزه نك كسريله تجويز اولونيور .
اَعْصَامُ { [ع] كردنك و قلاده
(عُصَمَاءُ) نك جمى . لسانمزد مفردي
مستعمل دكلسده . جمى نظم و نثرده
قوللايله بيلير .

دائماً تريد اينكله برابر — لوندره —
[كال]

اَعْرَافُ { [ع] يالكرز و سلاحي
اَعْرَافُ { بولونان آدم . معاني
سائر يهده دلالت ايدرسده بزم ايچون
يك لرومسزد : دويان اعزل .

اَعْرَافُ { [ع] شريف ، عاليقدر ،
[صاحب شان وقوت معنا .
سته اولان (عزير) ك جمى . اولياء الله
ايچون استعمال اولونور : حضرت سيد
احمد الرفاعي ، جناب مولانا جلال الدين
روسي اعزه كرامدنذر .] انبياي عظام
واعزه كرام استننا اولنديني حالده —
[كال]

اَعْسَرُ { [ع] يك چتينه ، الك كوچ :
اَعْسَرُ { اعسر امور . اعسر مصالح
صولات آدم .

اَعْشَابُ { [ع] ياش ، يشيل اوت
اَعْشَابُ { مناس اولان (عشب) ك
جمى . تازه اونلر . مانوس دكلدر .

اَعْشَارُ { [ع] اونده برديك اولان
اَعْشَارُ { (عشر) ك جمى : اعشار
اداره سي ، اعشار مأمورى . [اعشار
تقليتنده كوستريلن صور تشبيه دن
هچ برينه مماثل ومشابه اولمايوب —
مكتوب — سري پاشا]

اَعْشَارِي { [ع] اعشاره طائفه
اَعْشَارِي { ومنسوب اولان : كسر
اعشاري ، حساب اعشاري .

اَعْشَى { [ع] كوزلري دومانلي
اَعْشَى { آدم . وُتَي (عشواء) در ،

اَعْرَاضُ { [ء] مرضدن وسائر
سبیدن انسانه عارض
اولان حالت و التوق ، کوموشدن
ماعداد مال معالرتنه اولان (عَرْض) اک
جمی . سکون را ایله ده بومعنايه کثیره
فقط اوصورتله جمی (عَرْض) اولور :
[اولاً متعلمه غایه علوم سعادت اخرويه
اولوب اغراض و اعراض دنیویه
اولدیفنی بیان و تنبيه ایله — موضوع
حات العلوم]

« مال جوهر و اعراض خطه ناسوت »
(ثابت)

اَعْرَافُ { [ء] عادت ، معانیه
اولان (عَرَف) اک جمی .
مفرد حکمنده جَنَّتْ ایله جهنم آراسنده کی
سور ، مقام . لسان عربیده مرفوع
و یوکسک شیلره (اعراف) اطلاق
اولونور .

اَعْرَجُ { [ء] طویل ، آفساق
فارسیده «لنگ» دیرلر .
[نیمورلنگ] کبی . لسانغده ایکبیسیده
آز قولایلیر .

اَعْرَفُ { [ء] بک معروف ،
اک زیاده طعاش §
جوق یلییی : نفی ، اعرف شرادر .

اَعْرَمُ { [ء] بنگلی ، آلاجه
رنکلی نی .

اَعَزُّ { [ء] اک ، بک عزیز ، اک
اعز : اعزتم : اعزاً احباً . اعزاً اوْدَا .
[اعزْ مثال عد اولئان آلتونک فیأتی

« سنک اوصافکی عدایتک ایچوندور یوقسه »
« یوقدر اولماز ایدی نامتناهی اعداد »
(نابی)

اَعْدَلُ { [ء] ده ، بک عدالتی :
[ایشته بو مشاهدات
معنویه ، اثبات روابط قلبیه بنده کزجه
اعدل شهوددر . — مکتوبات سری
باشا] ، [شریعت اسلامیهدن اوسع
و اعدل و احکم قانون بولغق قابل
میدر ؟ — حقوق —]

« سنی فخر عالم پادشاه اعدل و اکرم »
(همدی)

« ظفر پناه وزیر ، جهانکشا صدرا »
« ایا ستوده جهانبان اعدل و اکرم »
(نفی)

اَعْذَرُ { [ء] انسانک وظیفه سنی
اَعْذَارُ { ابقایه مانع اولان سبب ،
بهانه و قصور معانیه اولان (عذر) اک
جمی : اعذار واهی ، اعذار مشروعه .

اَعَذَّبُ { [ء] بک طاعتی ، اک
لذتی : اعذب اشعار .

اَعْرَابُ { [ء] (عَرَب) اک جمی .
[جمع طرزنده مفرددر .
بادیه نشین ، بدوی عربلر :
« عارمکده خط چیتوب طوئدی سواد زلفکی »
« رومدن اشکروار و بدو صانکده اعراب اوسنته »
(ابن کمال)

اَعْرَابِي { [ء] بادیه نشین ، بدوی
عربلردن هر بری :

« لفظه الهی آچلش کلدر »
« بربر اعرابی آکا بلبلدر »
(خاتانی)

اَعْجَزُ | ا | ا | دها - بك عاجز :
اَعْجَزُ | اعجز قرا .

اَعْجَلُ | ا | ا | بك عجول - زياده -
اَعْجَلُ | سياه عجله بدن : شخص اجل .

اَعْجَمِي | ا | ا | اولاد عربدن
اَعْجَمِي | اولايان كيمه ، عربي
اولدين كيمه . شئ في مهارت صاحبي
اولايان شخص في ديليز : ا ماروت ،
هاروت وزننده اسم اعجيبدر .
مورخ عامه |

اَعْدَاءُ | ا | ا | دشمن مناسبه
اَعْدَاءُ | اولان (عدو) ك جمى :
حين عدا . اعدايه مروتده پراشته
صفا واردر - اسعد مخمس پاشا |
« قبله اعداي شقا پيشه - بنى حق مقهور »
(كاظم پاشا)

« دل اعدا جلال تبخ قهرندن هراساندر »
(لا)

« كه رحك مرهم طمن احبا زخم اعدادر »
(صبى)

اَعْدَى | ا | ا | لك - بك بدخواه .
اَعْدَى | طاعه . غدار : اعدى
الاعداء .

اَعْدَاءُ | ا | ا | صابى مناسبه اولان
اَعْدَاءُ | (عدو) ك جمى : علم حساب
اعداددن بحث ايدر .

« محسوب عنايتكدر اعداد »
(لا)

« بولماز او تجليات غايت »
« اعداد فصل بولور نهايت »
(معلم ناجى)

اَعَاصِيرُ | ا | ا | قاصيرغه دينان
اَعَاصِيرُ | غايله شديد روزگار

مناسبه اولان (اعصار) ك جمى .
فردى نادراً قولالير . | دماغكده
اعاصير ورياح حب رست هبوب
ابدوب - ترجمه مقدمه مفتاح السعده |
اَعَاصِمُ | ا | ا | بك بيوك مناسبه
اَعَاصِمُ | اولان (اعاصم) ك جمى .
بيوك دميره : اعظم ادما . اعصم رجاء .
شيداه - همالي جائز دكندر .

اَعَالِي | ا | ا | (اعلى) بك جمى .
اَعَالِي | شرف صاحبي بيوك ذاتر :
« صيدى قيدك اولورتن كوكاير فوج - فوج »
« اعدوف بتدجكه صياد الاعالى كورلرك »
(معلم ناجى)

« قدرى ييليز هر نرده اوله اديك »
« تقدير ايدر آنى هم اعلى هم ادانى »
(سرى پاشا)

اَعْبَلُ | ا | ا | غايله - مرد طاش ،
اَعْبَلُ | طاشاق طاع .

اَعْبَامُ | ا | ا | (تعب) ك جمى :
اعجام اسعراى اعجام .

« اوسرى نديرك جهاسكيز ايله آسوده »
« كايرستان و مسلمان و بلاد اعجام »
(نايى)

« كورسه لركر و قصيده . اوسى اعجام »
(شعى)

« ايندى هنر آوران اعجام »
« ادياي علوم دين اسلام »
(لا)

« بری برندن اخس و مزور و اظلم »
(نفی)

اَظْهَارُ { [ع] ضِدُّ البَطْنِ یعنی
آره، دیمک اولان (ظهر) ك
جمی . نادرأ قوللائیلر . مفردی
زیاده استعمال اولونور .

اَظْهَرُ { [ع] بك ، اك طاهر ،
بسیلی : اظهر من الشمس .

« سرعت سیرندن اظهر دركه رخس همتم »
« همنان سابقون اولق تمناسته دره »
(معلم ناجی)

« هیچ اولورمی بوندن اظهر معجزه »
« حجت روشن بو یغزی بزه »
(عیبی)

أَعَاجِمُ { [ع] نسل عربدن اولمایان
« و عربجه تكلم ایدمه من
كیمه دیمك اولان (اعجم) ك جمی .
مفردی یاه نسبت الحاق ایدلکسزین
قوللائیلرلی .

أَعَاجِيبُ { [ع] جالب تعجب تحف ،
« غریب شی معناسته
اولان (اعجوبة) بك جمی .

أَعَادِي { [ع] دشمن معناسته اولان
« (عدو) ك جمع الجمی .
« خیلی دمدر ایدك محروم شادی كوكلی »
« دوستم! شادایت علی رغم الاغادی كوكلی »
(معلم ناجی)

أَعَارِيبُ { [ع] اهل بادية معناسته
« اولان (اعرابی) تك جمی .
« [ع] میزان شعر حکمنده
بولونان (عروض) ك جمی .

أَظِيرَ { [ع] بك اوجیمی ، چاك
« محو اولیمی . اكثراً أدوية
طیه حقیقه استعمال اولونور : روح
اطیر ، اكیر اطیر .

أَظِمَّةُ { [ع] اوجاق ، مانقال .
« قوللائیلار .

أَظْفَانُ { [ع] طیرناق معناسته
« اولان (ظفر) ك جمع
الجمی .

أَظْرَفُ { [ع] بك ، اك ظریف
« اولان : مرحوم كاظم
پاشا اظرف شعرا ایدی .

أَظْفَارُ { [ع] یوقاریده کی کپی طیر .
« ناق معناسته اولان (ظفر) ك

جمی : « ماحصل موی و اظفار کی
تسلط اغیار و کرم و سرد روز کاردن
تحفظ ایدمه ك وساطتدن بیله عاری
اوله رق — معارف — کمال]

أَظْفَارُ { [ع] طیرناق بخوری
« دینلن برعطر طبی دره .
« قطب شمالی ده کاش کواكب صغیره .

أَظْفَرُ { [ع] اوزون طیرناق آدم .

أَظْلَافُ { [ع] طیرناقاری چال
« اولان حیوانلرک طیر .

ناغی معناسته اولان (ظلف) ك جمی .
« استماره صورثیه (آت) . اطلاق
اولونور .

أَظْلَالُ { [ع] کولکه معناسته
« اولان (ظل) ك جمی .

أَظْلَمُ { [ع] بك زیاده ظلم ایدن .

«اولوردي خلقی جهان سرنهاده روشی»
«کر اولسه بر صنم دلبراده اطواری»
(وله)

اَطْوَاقُ { [ء] قادیلرک بوونلرینه
طاقاندلری کردلک ،
خلفه مناسنه اولان (طوق) ک جمی .
هندوستان جوزینک سودینه ده
(اطواق) اطلاق اولونور .

اَطْوَلُ { [ء] پک ، اک اوزون :
اطول لیل = شبیلدا .
« عمر اطولله معمر اوله سک »
« عدل و دادکله کر مکر دارا »
(شریف)

«بحث دورادوری اطولدر مطولدن دخی»
«زلف بیجا بیچی تطیی معنیدر بکا»
(حاذق ارضروی)

اَطْوَمُ { [ء] صو قابو مته سی .

اَطْهَارُ { [ء] (طاهر) ک جمی .
قادیلرک حیض و نفاسدن
پاک اولدقلری زمانلر . (طهر) ده بو معناده
قولالایلیر . (طاهر) بو معناده قولالایلیز .
اَطْهَرُ { [ء] پک ، اک تیر و پاک
اولان : جامه کلاکونی آنک
اطهر ایدی .

اَطْيَانُ { [ء] بالیق دینلن (طین) ک
جمی . جمال الطین = بالیق
طاشیان .

اَطْيَبُ { [ء] ائ ، پک خوش
و کوزل : اَطْيَبُ اثواب .
اطیب ماکولات .

کوسترلشدر . اورایه ده مراجعت
بیوریله . [اَطْسَ] پک اسکی شی
چوق بیرانش مناسنه ده کلیر .

اَطْنَابُ { [ء] (طنب) دن (طناب)
ک جمی . چادر آیلری
که عربلر (جبل الحیام) دیرلر . آغا .
جک کولکری : اطناب شجر « عروق
شجر » کی ککووده تک سبکرلری :
اعصاب جسد کی .

اَطْمَه { [ء] آتش قاینای
اووانک تیه سنده کی باطلاق .
« لاو » منبی .

اَطْوَارُ { [ء] حال و حرکت و فعل
ک جمی . منارلر اولان
(طور) ک جمی : آشنای اطوار عالم
اولان ارباب مزایایه غیر مستور اولدنی
وجهلر — عاکف پاشا [

داخل ایکی قطعه عظماتک نقطه
منتهاسیدر که جامع دیانت حکمنده بولنان
شرق فضیلت اطواریله — جل منخبه
— کمال [
« کوروب مهابت ایلر رستمانه اطوارین »
(نای)

« ترکیب طرزی فارسیدر »
« اطوار عجم محار سیدر »
(لا)

« چهار یارکزین مسلم الاطوار »
(وله)

« اولسه اطواری نوله مقبول طبع شیخ و شاب »
(نقی)

- « اطرافه صالدى شمعنه سن كوشه كوشه هر »
(باقى)
- « برى برين باصه اطرافدن نويد ظفر »
(نايى)
- « اَطْرِقَه » { [ع] يول معناسنه اولان
(طريق) ك جمعى : اطرقه
مملكتك تسويه وتنطبق .
- « اَطْعِمَه » { [ع] [طعام] ك جمعى .
يكلر : اطعمه لذيذه ، اطعمه
نفيه .
- « اَطْفَال » { [ع] جوجق معناسنه
اولان (طفل) ك جمعى :
- بعض ارباب لغت عندنده « طفل » سن
تميزه قدر اعتبار واطلاق اولوغشمدر .
آندن صوكره « صبي » ، دها صوكره
« صراحت » ديرلر . لكن « تهذيب » ك
روايته باقيديرسه جوجقه بالغ اولونجه
قدر « طفل » دينيله بيلير : اطفال مسله ،
تربيه اطفال § ادبياتده تازه فدانلر ،
چيكلر معناسنده قوللانيلير .
- « سائر اطفالك ايچنده او صبي »
« حاصل ايلردى طريق ادبي »
(خاقانى)
- « باشنه اتجه ديزر نيته كه اطفال صغار »
(باقى)
- « كل مى كورل ارغوان مى آعلار ؟ »
« اطفال نهال قان مى آعلار ؟ »
(شيخ غالب)
- « اطفاله قبله كاه آتالر قوجاغيدير »
« زيرا اوير وفا و صروت اوجاغيدير »
(اكرم)
- « اطفال انجم انجمن چرخه صيغمايوب »
(نوعى)
- « لوح خاك اوله دن اطفال مواليده مهاده »
(نايى)
- « اوقنا اطفال بهارى اى نسيم دنلواز »
« بحرى نظير ايله سون اولقنده صحر اوج موج »
(معلم ناجى)
- « اَطْلَان » { [ع] ديوار تخلى ، رسم
معارينه كلن (طبل) ك
جمعى . استعمال اولونماز .
- « اَطْلَاش » { [ع] اسكيتك ، محو
ايك معناسنه اولان
(طلس) ك جمعى . قوللانيلاز .
- « اَطْلَس » { [ع] بر نوع معروف
قاش : اطلس اوزرينه
ايك ايله صارمه ايشله نيرسه كوزل
اولور . § خريطه مجموعه سى : اخيرا
طبع اولونان اطلس مكملت مطلوبه ينى
حائر . § چيزكيتر اوستى اشكالدن
خالى ، دوز ، مدور شى يعنى كوك :
فلك اطلس .
- « اطلس كردون قداجلاله بر آستين »
(لا)
- « فرش خاك حرمى اطلس چرخ اوله جدير »
(حقى)
- لسانمزه ده (آ) ايله مستعمل
بولونديقدن قسم مخصوصنده آريجه

اولان (طَبَق) و (طَبَقَة) نك جمی .
آز قولانیلندر .

اَطْبَالُ : [ا] (طاوول) دینلن
اَطْبَالُ (طَبَل) نك جمی . لسانتوده
(طَبَل) نك تغییر یله (طاوول) نك
اویدریش و اولجه و اولك ضمه سی خفیف
تلف اولونوركن مؤخر آ ضمه ثقیله ایله
تلف اولونومه باشلا نیش اولسی جمله
احتمالاتیدر .

اَطْرَابُ : [ا] اتر سرور و شادمانی
معنا سنه اولان (طَرَب) نك
جمی . وقبله بوغاز ایچنده الیوم آلتانیا
ایلیسینه مخصوص صیفه نك جوارنده بر
قصر هابون انشا ایلدیکی زمان . موقعك
كالم لطافتی سببله (طریبه) - مبه
بیورلدینی بك چوق ارقه اشلیله برابر
نصب حریق اولان جد مدن منتقل
بر رساله ده مطالعه كدار فقیر انهم
اولشیدی .

اَطْرَاسُ : [ا] كاغد و صیغه
ا معنالیته اولان (طَرَس) نك
جمی . قولانیلار .

اَطْرَافُ : [ا] اوج - یان معنالیته
اولان (طَرَف) نك جمی :
استاد لوك اطرافنده . ملكتك اطرافی .
تفصیلی . ابضا حلی : شوایشك حقیقی
اطرافیه . آكلاشیدم فیه . اطرافلیعه
معلومات ویرلمه سی .

« اطراف و جوار ی اونی تاز »
« حی حس و حار ی اونی تاز »
(۷)

اَطَامُ : [ا] اوحاق معنا سنه
اولان (اَطَمَة) نك جمی .
مفردی هیچ قولانیلار .

اَطَاطُ : [ا] جوق ناغیروب
چاغدران . كورولانی جمی
آدم : شخص اطاط .

اَطَايِبُ : [ا] (اَطَب) نك جمی .
منخب و كزیده شیر معنا .
سنه استعمال اولونور : اطایب ادویه .
اطایب لطائف .

اَطْبَاءُ : [ا] (طَبِيب) نك جمی :
[ا] هم مهبل . هم مفدی
اولق جمع ضدین دیمك اولدیغندن
سراق ایدوب ایلادن صور دیغمده -
بوسنه مكتوبی - جودت پاشا
ایك كرجه علل جسمانیه واركه اطبا
تظیفندن . یه یك كرجه امراض روحانیه
واركه حكم تعیینندن عاجز - پڑ مرده -
اکرم ا

« کتوردیل شراب ارعوانی »
« اطب فولی اورره روح ثنی »
(ذاتی)
« خسته دار ویرد اجزای اطبیه رواج »
(واصل)
« صحت کبی یاز غمه کچ کیورلر »
« اولدیردی بزی ناراطبانه بالادر »
(ثابت)

اَطْبَاقُ : [ا] اورتو . حال . فاب .
ا طباق (قبیله) . مرتبه معنالیته

آریلوب فنا طرفه کیدن: اضلّ منافقین.
«بربلوک بی خرد و ماصدق بلهم اضلّ»
«نفی»

«خوش شهادت ایله دی آکا جل»
«اولدی وصفی یونلرک بلهم اضلّ»
(عبیدی)

اضلاع { [ع] اکری شی و قا-
بورغه کیکی معنائه
اولان (ضلع) ک جمی. اصطلاحات
هندسیه دندر.

«مثک بولنه مماثل دکل»

«تساوی اضلاعی قابل دکل»

(عزت ملا)

اضم { [ع] کین، حید، طار-
غینلق، استعمال اولونماز.

اضواء { [ع] تاب، آیدینلق معنا-
سته اولان (ضوء) ک جمی.

(ضیاء) ده بونک کیدر. | آلرده کی

اضواء رنگارنگ لطافتی هیچ بروقتده
کوره میان شیریه چشمان غبادت تیره
ضمیران غلظتدر — پورمهده — اکرم |

[برمدت نیشابورده نشر اضواء

کالات ایله وطن اصلیی اولان طوسه

کیدرک — امام غزالی — حمید وهی |

اضیاف { [ع] مسافر، قونوق
معنائه اولان (ضيف) ک

جمی. مسافر لر دیمکدر: مرحومک

خانه سنده هر کیجه اضیاف کثیره بولو-
نوردی.

اضیق { [ع] یک طار: اضیق
اضیق { بیوت.

اضر { [ع] اک، یک ضرری:
اضر { اضر مسکرات (جن) دینیلن
ایچکیدر.

اضرأس { [ع] دیش معنائه
اولان (ضرس) ک جمی،
آزو دیشلری. نادراً قوللانیلر.

اضعاف { [ع] هر شیک برمثلی،
برقات فضلہ سی معنائه
اولان (ضعف) ک جمی: آلدینی هدیه.

لرک اصحابه اضعافه مقابله بی اعتیاد
ایتمش اولان اوپله جوهر مرد برآدمه.
[حتی قوتی قوت انساندن اضعاف
مضاعفه زیاده اولان — ترجمه مقدمه
مفتاح السعاده]

اضعف { [ع] یک ضعیف، اک
درما سز: اضعف ناس،
[اضعف حالانده حضور لر نه کیتدم —
فضولی]

«جرأت اتمک مدحک بواضعف الناس سبب»
«اعتماد و سمت خلق عظیم کدر سنک»
(عبیدی)

اضغاث { [ع] قاریشیق و تأویلی
ناقابل رؤیا لر دیمکدر.

قوری و یاش قاریشیق برطونام اوت

معنائه اولان (ضغث) ک جمی ده بوبله

کلیر: [بوکره ورطه و ساطعده طو-
تدیم ایچون هر مرک اضغاث احلام

اولان اشیو مکتوب بی نظامی — شرح

— ادهم پرتو پاشا]

اصل { [ع] یک زیاده ضلالتده
اصل { قالان. طریق صوابدن

اَصْوَاتُ { [ء] صَف } ك جى ،
 اصوات حيوانات . [احساس اصوات
 ايلدكجه صوت اعلا ايله عوعوه دن خالى
 اوله به لر . آهين — مكتوب كانى]
 [سبحان الله ! بر آوج طويراق
 اودرجه منتظم وجوده فصل منقلب
 اولدى ؟ فصل اوليوركه اووجوددن
 برعضو كنديسى محط اولان ايشايى
 كوربيور ؟ برديكرى اطرافده حصوله
 كنن اصواتى ايشيديور ؟ — لوى
 قوزده بره او — اكرم]

اَصْوَاعُ { [ء] جوقور ير ،
 اوجك ، شراب قدحى
 معاريفنه كنن (صاع) ك جى .
 اَصْوِافُ { [ء] اقويون يوكنى مناسنه
 اولان (صوف) ك
 جى .

اَصْوَبُ { [ء] بك ، اك طوغرى ،
 بك صواب : اصوب
 افكاره كوره ، كلام اصوب . [بونلرك
 سيرتلى احسن سير وطريقلى اصوب
 طرق — مشاهير اسلام — حيدوهي]
 اَصْوِنَه { [ء] خفتان والبسه حفظه
 مخصوص دولاب ديمك
 اولان (صنوان) ك جى : اصونه
 حزينه .

اَضْهَارُ { [ء] زوج وزوجه لك پدو
 و برادرى ككى قرابى
 بولونانلر معناسنه اولان و داماد ديه
 قوللائيلاان (صهر) ك جى .

اَصْنِافُ { [ء] صنف) ك جى ،
 نوعلر ، چشيدر ، جنسلر :
 اصناف ناس . § ناسك صنايع
 و دكانچيلىق و ايشييك ايله كچين طاقي ،
 مسلك صنعت و حرفت : (اصناف
 بي انصاف) جمله سى ضرب مثل حكمنى
 آلمشدر . « اصنافق ايدبيور » تبيري ده
 برحرفت و صنعتله مشغول اوليور مقامنده
 استعمال اولونور . بومعناده مفردى
 قوللائيلاز . جمى ، مفرد حكمنده
 طوليلير : « اصناف آدم » . برنجى
 معناده مفردى قوللائيلىر .

« مركز اصناف دولت ، مجاهد رعاندان »
 (حق)
 « كرك اسلاف كرام و كرك اصناف امم »
 (ناي)
 « تربيت خانه اصناف امم »
 (وله)

اَصْنَامُ { [ء] بوط (بت) ديمك
 اولان (صنم) ك جى ،
 مشركارك طابقدرلى مجسم بتلر :
 ژاپونيالير اصنامه پرستش ايدرلر .
 [نجه دارالاصنام مجاهداتكله معبد
 الاسلام اولمشدر — ملاجامينك مكتوفى —
 معلم ناجى]

« او يانده بر كروه اصنامه عاشق »
 « بويانده برجهان اسلامه عاشق »
 (محمد جلال)
 « ايجسه برجرعه سنى برهمن سدساله »
 « براولور سنك صزار ايله ياننده اصنام »
 (نفى)

پك از : اندلسه اجرای حکومت
ایدن غی امیه پك اصلی عبدالرحمن ایدی.

أَصْلَعُ { اء | بائی آرقه به قدر قبلیز
آدم ، ترکیه سی طارلاق .

أَصْلَهُ { اء | غایتله زهرلی ، دهشتلی
بیان .

أَصْلِي { اء | اصله منسوب . موکره دن
أَصْلِي قاعته اولدیان : شکل اصلی .

رنگ اصلی ، هیئت اصلیه . وضعیت
اصلیه . [بو وجهه عرض واشعاره

متبایسر اولدیغ مطالبات حقیرانه دن
مقصود اصلی - مستنداهم - عاكف پاشا ،

... کوسترین مسارعتك سبب
اصلیبدر - تصویرا فکار - کمال ا

« به هیئت زیرو بالا مرجع اصلی به مانلدور »

(اکرم)

أَصَمُّ { اء | صاعبر . وغولاقری
هیچ ایشیقین . در سیده

صاعبره ، فتح کاف عربی وسکون
راء مهمله ایله « کز » دیرلر . در سیده

« شقه بر « کز » دها وارد که ادات
فاعلدور . « آهنگر » « زوکر » کبی .

« صحرایه بنجه خلقی اعمی واصم البر »

« خبرنده قانور صانور کیم اهل بصارتدر »
(طاشکورتلی زاده کمال الدین)

أَضْمَحُ { اء | پك شمع . پك
قهرمان .

أَضْمَحُ { اء | مرد آگاه = اوپانیق
اوکوزی آیین آدمی کسکین

قبیلج .

« جونی سنك ذاتك اوله اصل حیات دارین »
« اهل دارین به بیلسون سنی ای اصل صرام »

(نابی)

« مخرجده مخالف ایکن اصلی »

(لا)

أَصْلًا { اء | هیچ ، هیچ بر زمان .
تاکید نیی اینجور ادات

مخصوصه در : اصلا منفعی یوقدر .

« عرض حال اتمکه جانانی تنها بولامم »
« سی تنها بولایق کنیدی اصلا بولامم »

(لا)

« شانه دن وار ایسه آز جوق المی »
« آه ایدوب جگمه سون اصلا غم ویم »

(نفی)

« اعتبار اتمه تهی دستانك اصلا لافته »

(شریف)

« ایکی ادهم خود ایکی شوخ عرب دایریدر »
« که تفاوتلری یوق بیرى زدن اصلا »

(نفی)

« الدین کتاب دوشومسون اصلا - شو حال ایله »
« هر شامی صبحه منقلب و صبحی شام ایدك »

(احمد حمدی)

أَصْلَابُ { اء | یل معنایه اولان
أَصْلَابُ (اصلب) ك جمی :

ا اصلا ب آله علویدن ارحام امهات
سملیه - شقیقانه ا

« ایسته دی حق کاول شه تالی کهر »
« ایله به اصلا ب وارحامه سفر »

(عبید مولوی)

أَصْلًا { اء | الك . پك صالح . فوق .
أَصْلًا { اء | العاده صلاح حال صاحبی .

أَصْفَرَّ { [ء] اوزومدن ياييلان
أَصْفَرَّ شيره .

أَصْفَع { [ء] صاری قوش ،
أَصْفَع قناریه .

أَصْل { [ء] كوك، ديب، تحمل،
أَصْل قاعده، اساس ، حقیقت ،

نسـ ، صوی ، برنسنه ك ابتدا کی حالی
کی يك چوق معناره كلیز : [کفایت
اصل ، سن و تجربه فرع اولقی حقیقتنه
مینی — کال] § اصلی واری ! تأکید
ایچون « اصلی فعلی یوق » صورتیله ده
قوللایلیز . [بو اجر آتده اصل قوت
أ و ریت مخصوصه ك حال و صفتنه
بولنه رق چوغی اوسایه ده یانلشدر —
سوریه مکتوبی — فؤاد پاشا]

اصل شایان دقت اولان نقطه ،
بد اصل ، اصلزاده ، عجا بو ترجمه اصلنه
مطابق می ؟

الیرم لمانزده الفاظ ترکیه حکمنده
بولونان (فصل) ك (نه اصل) مخفی
اولمی وارد خاطر اولور . (اصل) ك
صادیقی تحریك ایتمه لی ، بالعکس (فصل) ك
صادیقی کسره ایله اوقوملیدر .

« عناصرله طبایع رنگ ضدیله اولوب قائم »
« بری بریله اولمشلر وحید الاصل ایکن اعدا »
(لا)

« قلندر اصل رضای حق کیم اصل ونسب »
(فضولی)

« جهانندن اصل مقصود انبیا و اولیاد رهپ »
(نانی)

أَصْفَاذ { [ء] مجرمین و محکومینك
الثرینه و آیاقلریه طاند .

قلری دمیردن معمول یوقاغو و یاخود
قایشدن معمول بند متناسنه اولان
(صَفَنَ) ك جمی . استعمالی اندردر .

أَصْفَار { [ء] خالی، بوش، حکمسنز
دیمك اولان (صَفَر) ك
جمی :

« اولور بدایت صفر انتهای مرا صفار »
« عداد فضل و کجالات ایده من معدود »
(سایی)

« نیر منقبت و صفك اولغاز تعداد »
« اولسه انجم قدر اصفار الوف ارقام »
(حاذق)

أَصْفَر { [ء] صاری: بی اصفر،
أَصْفَر محبوب اصفر = التون .
« حشرت اهل لب بار ایله تحصیل انمش »
« تن لاغری، قد چنبر، رخ اصفر خام »
(باقی)

أَصْق { [ء] بك، اك صاق، ياك:
أَصْق ماء اصق . [حمله دن اغز
و اصق و مظهر اجنب و اصطقا اولان
حبیب و رسول خدا — موضوعات
العلوم]

أَصْفِيَاء { [ء] (صَفِي) ك جمی ،
و صَفِيَاء صاف و پاک طینت
و مسلکی دوست اولانلر .
« مظهر اولدی اصفیا آثارینه »
(عیبدی)

« مهر افلاك نبوت، ماه برج اصفیا »
« احمد مرسل که عالم نعتن ایلر روز و شب »
(فهم)

أَصْبَابُ { [ع] چوقوریر، ارض
(صَبَب) ك جمی .
متحدّر معانسته اولان

أَصْبَارُ { [ع] صحاب اییض معانسته
اولان (صَبَر) ك جمی .
آق بلوطار .

أَصَحَّ { [ع] بك، اك صحیح : اصح
روایات .

« واصل اولنجه اصح خبره »
« وردم اولدی کتب معتبره »
(خاقانی)

« حاصلی قول اصح بویه رسول »
« یعنی اول چشمه خورشید اصول »
(وله)

أَصْحَاءُ { [ع] (صحیح) ك جمی ،
حال محدّده بولونانلر ،
عذر سر اولانلر .

أَصْحَابُ { [ع] (صاحب) ك جمی ،
مالك و متصف اولانلر ،

« صحب » ك جمی ده بودر : اصحاب
املاك، اصحاب عقار ، اصحاب درایت .
اصحاب مطالبه § رسول الله الصمد

حضرت « محمد » صلی الله علیه وسلم
افندیك وقت مسعود پیغمبریلرنده
بولونوب صحبت شریفه نبوتناهیلرله

مشرف اولان مؤمنلر : اصحاب کرام §
مذهب و مسلک معروف صاحب اولان
بیوك برذاته رفاهت و متابعت ایدنلر :
اصحاب ابو حنیفه .

أَصَابِعُ { [ع] یارمق معانسته اولان
(اصْبَع) ك جمی . [اصابع
زائده و نفوس ضایعه فی فائده کبی ساقط
عن الاعتبار — عاصم تاریخی]

أَصَابِعُ الْعِذَارِي { [ع] یارمق
اوزوی .

أَصَابِعُ صَقَرٍ { [ع] صرم انا الی
دینیلن کوك .

أَصَاغِرُ { بك، اك كوچك معانسته
اولان (اصغر) ك جمی .
شرف و اعتبارجه كوچك اولانلر :

[... اكابر ، اصاغری حقلرنده
حسن نظر کریمانه لر ينك انعطافنده
باشقه جه رجا ایدرم — مکتوب — سری
باشا]

أَصَالَتُ { [ع] متانت ، قوت
§ جودت رأی و فکر
§ عرق و نسب و حمیه معروفیت
§ برایشی بالذات ایضایه صلاحیت ،
مند و کالت .

« جهره لر دنك اصالت کوستیر »
« نظره لر نور بسالت کوستیر »
(معلم ناجی)

أَصَالَةٌ { [ع] وکالت اولمایه رق ،
بالذات : اصالة اجرای
مأموریتی .

أَصْبَاءُ { [ع] (صَبَا) ك جمی .
وقت طلوعنده اس
روز کارلر : [اصباى ربع ، قلوب عشاق
تلویع ایدر .]

أَشْيَاءُ { [ع] (شَيْءٌ) كَجَمِيٍّ . موجو-
أَشْيَاءُ { داب. لوازم، اثاث: نقل

اشياء تهيأ اشياء خالق اشياء .

« كمال ذاته منقسم حقایق اشياء »
(سامی)

« دكل طبیعت اشياءه دورو استكرار »
(لا)

« حكمی اگر ایستاده تغییر مزاج اشياء »
(عزت ملا)

« ره حكمنده باشیده كهر خاصیت اشياء »
(نابی)

[ملكمزده چيقان خام اشياك بو
قدر كثريله برابر محصولاتمترك بلكه
بيكده طقوز يوز طقسان طقوزی —
كمال]

أَشْيَاحُ { [ع] (شَيْخٌ) كَجَمِيٍّ .
أَشْيَاحُ { احتیارات . جمی معمره
مقامنده (اصول) معناسنده كلیه .

أَشْيَبُ { [ع] صاجی، صاقلی
أَشْيَبُ { آغارمش اختیار آدم .
اندو اوله رق قوللانلیه .

أَشْيَمُ { [ع] بوزنده . وجودنده
أَشْيَمُ { جوق خال . بن اولان
آدم .

أَشْيَاعُ { [ع] بلوك . جماعت و اتباع .
أَشْيَاعُ { انصار معناسنه كلن
(شیعه) نك جمی : اشیاكی ترتیب
ایچون تقلد سیاست سكا نهایت مطلوب
اوله — موضوعات العلوم]

« اشهب اقبالنه بر نعل زرین آفتاب »
(وله)

« كه به جرح اطلسن يك مثلنی حیاط صم »
« اشهب اجلانه چیمقمازدی بر برکتوان »
(کاظم پاشا)

أَشْهَرُ { [ع] دهاء . بك . الشهر تلی ،
أَشْهَرُ { جوق مشهور : اشهر اقوال :
اشهر شعراء [اشهر معاملات حروف
ولفاتمزدن اولان — مره نامه — کافی]
« شب معراج نام اشهریدر »
« اك مقدس لیالك اكبریدر »
(معلم ناجی)

أَشْهَرُ الْحَرَمِ { [ع] ذی القعدة ،
أَشْهَرُ الْحَرَمِ { دی الحجه . محرم
ورجب آیلرندن عبارتدر . زمان جاهلیتده
شهور مذكورهده قتال حرام عد اولو .
نوردی . بو نلرك بری فرد ، اوچی
سرددر .

أَشْهَلُ { [ع] قویون كوزلو ، الا
أَشْهَلُ { كوزلو : اشهل العینین
مؤتی (شهلاء) در .

أَشْهَرُ الْحَجِّ { [ع] شمس كوندرو .
أَشْهَرُ الْحَجِّ { شوال . ذی
أَشْهَرُ مَعْلُومَاتُ { القعدة ایله ذی
الحجه دن اون
كوندن عبارتدر .

أَشْهَى { [ع] اك . بك زیاده سو .
أَشْهَى { این ، ایسته كله بنیان ،
رغبت اولوان شئ .
« زهی فتح كه اغصان خفادن ایتمده ابراز »
« نقاب بك پیچیده هزار اذیموه اشهی »
(نابی)

« مندار اشواق عالمیندر »

« اساس اخلاق کاملیندر »

« سراغ منهاج واصلیندر »

« مخافة الله ، محبة الله »

(اکرم)

« انوار ایچنده عالم ، اشواق ایچنده هریر »

« فصل بهاردر بو ، ای دلبر سمندر »

(اکرم)

« وار دلدہ بر آرزوی جاوید »

« اشواقی ایله مکده تربید »

(معلم ناجی)

« أشهاد [ع] (شاهد) ک جمع
الجمعی :

« معجزه منکر ایچون حجت ربانیدر »

« منی اعلا بیلر اصحاب شهود واشهاد »

(نابی)

« أشهب [ع] بیاض ، قرآت §
أشهب [ا] ارسلان § صوغوق کون §

کوج ایش معنارینه کلیر . لسانمزده

اکثریا برنجی و ایکنجی معنارده

استعمال اولوندی آشاغیده کی مثالردن

آ کلاشیلیر : اشهب قرطاسی = کاغذ

کی قیر . [سن اول وحیم سک که

نسیم رحمتک دماغ جان انس و جان و مشام

ارواح عالمینده رایحه عنبر اشهب کی

فایحده — سنان پاشا]

« ایله یه تاخیر و صاحبقران شرق و غرب »

« اشهب زر پالهنک صبحله جولانکری »

(نفعی)

« اشهب روز ایله تا ادم شب پی در پی »

« حشره دك بربری آردنجه اوله جلوه نما »

(نفعی)

أشکل [ع] کوزلر نیک آق
أشکل العینین .
أشکور [ذ] کوز یاشی دوکن ،
أغلا بچی .

أشَل [ع] چولاق :

« کره غنچه مقصودی چرخ ایتمدی حل »

« نیجه مهرجهاننای مکر اولدی اشل »

(نفعی)

أشمل [ع] بك شامل ، اك شمولى
أشمل [ا] اولان : [نفعی اعظم

واشمل اولغین بو عبد فقیر — طاشکور بری

زاده کمال الدین]

« جلوه سی نور سوزدای محیط واشمل »

(کاظم پاشا)

أشع [ع] دها ، بك ، اك شفع ،
أشع [ا] یعنی فوق الماده فو کو تو :

انهار اشع جانیاندور .

« بوندن اشع نیجه دزد بدکار »

« ابدہ اطوار ولایت اظهار »

(زبی)

أشهب [ع] بیاض ، انجو دیشلی
أشلب [ا] آدم : [اشب فمخ الاسنان

— خاقانی]

أشبه [ع] آجاج یوصونی . غیر
أشبه [ا] مانوس . فنیانده قوللانیله بیلیر .

أشواط [ع] قوشوش ، صحرایش
أشواط [ا] مناسبه (شوط) ک جمی .

کعبه پی یدی کره قوشوپ طوف ایتمک .

أشواق [ع] (شوق) ک جمی .
أشواق [ا] نفسک حظ ایله ایسته دیکی

شیلر . نشوول :

اشْفَار { [ع] كوز قياغنىڭ كىنارى،
كېرىپىك بىرى دىك اولان

(شقر) ك جمعى - (شقره) ده بو معناده
قوللانيلير. [اهدب الاشفار - خاقانى]

اشْفَاق { [ع] رحم و عنایت معنا -
سنه اولان (شقق) ك

جمعى. لسانمزدە مفردى باشقە معناده
قوللانيلير: اشفاق شامله. [مرامم
اشفاقە حب، ذمام اخلاقدن بىجىپ سىك
— مکتوب مولانا جايى — معلم ناجى]
«زهی هلال سپهر عواطف و اشفاق»
(فضولى)

اشْفَق { [ع] دها، بك شفقتلى:
سلطان اشقق :

« من سليماندن ايه اشققسين »
« شبه يوق مظهر لطف حق سين »
(خاقانى)

اشْقَى { [ع] بك، اك شفالى شى:
اشقاي ادويه جيه در .

اشْقَح { [ع] آل آت ، قىزىل
طلوى حيوان قىزىل
اشْقَر { بوزىل آدم .

« اشقر سوزىلوب مثال عنقا »
« اول آتسه كىردى بى محابا »
(شىخ غالب)
« بزمى اولوب سپهر مينا »
« اشقر كوردى نور آكا ثريا »
(رياضى)

« اولسه نو جلوه يونا ز اشقر بهرامده كر »
« زهره كوكرن اينوب اولوردى دلارام آكا »
(نغمى)

اشْشَه { [ع] ضيا مناسنه اولان
(شعاع) ك جمعى ، آيدىنقلر:

[وقتاكه اشْشَه عالئاب آفتاب
اسلام — اندلس تاريخى —]

[جد اول مطورى اشْشَه معارفه
واسطه اولان مطبوعاتك ترقىسىنى كيم
ايسته من — تصوير افكار — كال]

« خورشيد اشْشَه دن وروب تار »
« چاك - زهره ايدر رفوكار »
(رياضى)

« كئاده اولسه نقاب جمال پرورى »
« ايدر اشْشَه خورشيد سايه كى نمود »
(سامى)

اشْشَال { [ع] ايشى و كوج معناسنه
اولان (شعل) ك جمعى :

اشفال مەمە، كئرت اشفال ، مفردى
دوت درلو يعنى ضمە، سكون و ضمىن
وقفه، سكون و قئتىن ايله او قونور :
[لكن ماينده تراكم اشفال و بىض
مناسب و خدمات سلطانيه ايه اشتعال منع
و اشفال ايتكىن . — موضوعات العلوم]

« اووزير هنر اندوز رعايا پرور »
« كه عدالتدرا كاغايت اهم اشفال »
(نغمى)

اشْشَل { [ع] دها بك مشغول ،
چوق ايشى اولان .

« قدرك اول مرتبه كيم مصعد اعلاى ملك »
« طائر دولكه مېط دون اشغل »
(نغمى)

« جی ایش ویرا کخاک اشرفی »
(فضولی)

اَشْعَارُ { اء | بآك ونظم معنائه
اولان (شعر) ك جمی :

اشعارنی حاوی مکمل بر دیوانی
اولدینی کبی لایلا ایله بجنونك احوالی
مصور بر منظومه سی و هارسی اوله رق
برده ساقی نامه سی واردو — فضولی
حقنده — سبا |

« دفتر دا دوستد نعه اشعار اولدی »
(نابی)

« اشعار سوزناك ایله حسادی آتشی »
« یاقنده می اول آتش سوزاننه دمده در »
(روحی بقادری)

« ایدی دیوانکدن اذیر سوزناك اشعار شمع »
(دیانتی)

« تحسینه اولور قیتی سزاوار »
« بر دیلده کوزل دینلر اشعار »
(لا)

اَشْعَارُ { اء | قبل دیمك اولان
اشعار (شعر) ك جمی. قیلر .

اساتزده جوق قوللا نیلاز : زنجی
قسنك اشعاری قیور جق اولور .

اَشْعَبُ { اء | بین العرب مشهور
اشعب | بر حسیس و ناممكارك
اسمی .

اَشْعُرُ { اء | دها، بك كوزل شعر
اشعر (سوله یز : معلم ناجی شعرای
عصرك اشعری ایدی :

« طبعی فیض نعتك ایلدی حسان روم »
« حمد لله شاعران دهرك اولدم اشعری »
(نظیم)

ایله مشرف اولوب انکله برابر قومك
اشراق دخی هب ایمان کتوردی —
خطبه — جودت پاشا » « هر بری
فضائل اخلاق بر مثال مشغی اولان
اشراف عرب بدن دها تربیه ملیتی
اولور — جل منتخبه — کمال »

« اغلاق ایتدیلر اشراف عرب »
« اکثر اول موی میانك صاجی هب »
(حلیه یغمیری — خاقانی)

« حق منتظم الحال ایده دولته وجودك »
« اول پایده کیم صریح اشراف امدد »
(شی)

اَشْرَاكُ { اء | اوراق معنائه
اولان (شریك) ك جمی .

پنه (شریك) ك جمی اولان (شرکاء)
جوق قوللا نیلیر .

اَشْرِبَهُ { اء | شراب) ك جمی .
اشربه { ایچیله چك شیلر : اشربه
بارده ، راتك ضمیمه او قونیلما می در .

اَشْرِعَهُ { اء | لیکن معنائه
اولان (شرع) ك جمی ،
یلكینلر : اشرة سفن .

اَشْرَفُ { اء | دها، بك شریفی
اشرف { معضاده | اشرفیت |
صورتده قوللا نیلیر . اشرفیت اساتیه :
اشرف مخلوقات .

« اشرف اشرف انواع بشر »
(نابی)
« ضمیر اشرفه هر نه کام ایدر سه خطور »
(نابی)

اَشْدَّ { [ع] دها، اك شدتلى، بك
اشديد : اشد مجازاته مستحق
اولان اشرار .

اَشْدَاءُ { [ع] (شديد) ك جمى .
اشدتلى حركت ايدنلر .
قهرمانلر : اشدائ مجاهدن . مفردى
باشقه معناده قولانيلير .

اَشْدَقُ { [ع] درست سوز سو-
ايدن، زباندواراق ايدن .
اَشْرَّ { [ع] بك . اش شرير : اشتر
اشراء اشتر فاس .

اَشْرَاءُ { [ع] (شرير) ك جمى .
بك ياراماز . چوق
اَشْرَارُ { ادبزه، اك حاشارى
و كوتو اولانلر :

« سيد نوع بشر دريائ در اصطفا »
« كيم سپويدر معجزاتى آتش انتراره صو »
(فضولى)

« تلمع انتراره خادم اولق ايمش »
« سفنهايه ملازم اولق ايمش »
(فضولى)

اَشْرَاطُ { [ع] نشاه و علامت
معنانه اولان (شرط) ك
جمى . علامتلر : اشراط الساعه ،
اشراط ساعت — قيامت علامتلرى .
تركهده مفردى قولانيلار .

اَشْرَافُ { [ع] (شريف) ك
جمى . شرف و اعتبار
صاحبلىرى . اشراف مملكت :
« قومك اشرافيله برلكده كلوب
بركون حضور محمدى به كيردى و اسلام

نوعلى ديكدر : اشتات فاس، اشتات
مون .

اَشْجَارُ { [ع] (شجر) ك جمى .
اَاجارلر :

« حيله لر قوردى ينه صحن چنه اشجار »
(باقى)

« شاح اشجارى شكست ايلرايكن صدمه باد »
(ناي)

« ايريشدى نول قدر نشوونما اشجار وارهاره »
(لا)

اَشْجَانُ { [ع] احرن معاسيه اولان
(صحن) ك جمى . كدرلر .
عمر . اشجان ايتام سالب آرامدر .

اَشْجَعُ { [ع] دها . بك جميع . اك
اشجاعلى : عفاييلر اشجع
ايلوايدر .

اَشْخَاصُ { [ع] آدم، انسان معاسيه
اولان (شخص) ك جمى :

اشخاص . عمره ، اشخاص معروفه .
احقرنده شكات ايتدكلرى اشخاصك
و حودلرى بلكهده واجب الازله
ايدوكنى — تحريرات عموميه — سرى
پاشا |

« كيم چكر قهيت بو اشخاصك »
(ضى)

« اولكه اشخاصه بوعلى كورينور »
« رند صاحب دله دلى كورينور »
(وله)

« خمرى بازنيجه طفللاه ايدن اشخاصك »
« كيمى سى سوزابه سيدركيمى باباي صحن »
(وهى)

اشمۃ | [ع] يك - اك اوغورسز:
اشمۃ | اعتقاد عوامه كوره ياقوش
اشمۃ الطيوردر .

اشباح | [ع] وجود معنائه اولان
اشباح (شبح) ك جمعی . وجودلر
كوده لر .

« ارواحك ايساطنی اشباح ایدرعیان »
« سیر ایت بوراز مہمی ہنگام خواہدہ »
(ہر سکی عارف حکمت)
« بیلورم راحت ارواح اما »
« مایۃ قوت اشباح اما »
(وہی)

اشبہاء | [ع] (شبه) و (شبه) ك
اشبہاء جمعی . نظیرلر، بکرہ نلر .
« شیوۃ ذاتکہ اشباہ عالم کرچہ مظهردر »
(سروری)

« جمال يك بی امثال و بی اشباہی کورسونر »
(سری پاشا)
« واریسہ قالمش عدم کچیندہ اشباہم نہان »
(معلم ناجی)

اشبال | [ع] (شبل) ك جمعی
اشبال | ارسلان یا ورولی . نادرا
قوللانیا لیر .

اشبۃ | [ع] دہاء يك بکرہ بن .
اشبۃ | اك زیادہ مشابہ اولان:
« فخر اجدادام اولان آدہ بن »
« اشہم جملۃ اولادندن »
(حلیۃ سعادت — خاقانی)

اشبات | [ع] (شبات) ك جمعی .
اشبات | طاقلر، فرقہلر، منظرلر،

« برافت خونخوارہ اسیر اولدی کوکل کیم »
« ہر تازیہ ہر خطہدہ بیک کرہ ہدایز »
(لا)

« رند اودر کیم اسیر قید اولاز »
« نہ اویسی نہ حنبلی کورینور »
(نفی)

« محصل آدمہ معنی کر کدر یوقسہ نہ یلرلر »
« اسیر قید صورت بر آلائی یہودہ حیوانی »
(نفی)

« رابنلاکش بدبخت .. اسیر ناکام »
« کہ دردناک اینورم وکرت نجاتن »
[پڑمردہ — « اکرم » . ا]

« بیلہك نہ اولدی آزادہ کوکلم »
« سودا اسیری سودا اسیری »
(معلم ناجی)

اسیرانۃ | [ع] اسیر، قول، کولہ
اسیرانۃ | اولانہ یا قبضہ حق سو-
رتدہ .

[ع] اسیرك، قولتی
اسیری | مملوکیۃ .

اسیل | [ع] اوزون و دوز جہرہ لی
اسیل | آدم کا طوغری نی .
« نہ طویل ایدی او طلعت نہ قصیر »
« فصحا آکا اسیل الحدیدر »
(خاقانی)

اسفۃ | [ع] اکبریشك بر قانی
اسفۃ | یالین قات تاصمہ .

اشائم | [ع] (اشم) ك جمعی .

اشاعرہ | [ع] اصول دیندہ امام
اشاعرہ | مشہور (ابو الحسن
الاشعری) یہ تابع اولانلر . اہل سنتدر .

« آه هر دمده او اور حصه دله هم و الم »
 « هر امكداره عطا و كرمكدر اسهام »
 (لا)

اسهد { اء | زياده متبصره آجبق
 اسهد { كوز آدم : شخص اسهد
 هر شبدن حصه مند اولور .

اسهل { اء | يك . اك قولاي :
 اسهل { اسهل آور . اسهل مصالح .
 اسهل اسئله .

« خامه مك كار اسهلى كوريتور »
 (نفى)

اسياف { اء | سيف يك جمى .
 اسياف { قيلچيلر . لسانخزده ينه

(سيف) يك جمى اولان (سيوف)
 دهها زياده قوللائيير : سيوف قاطعه .

اسيان { اء | محزون . مايوس
 اسيان { آدم . نظمده قوللائييله بيدير .

اسيس { اء | اصل يك مكافات
 اسيس { اوله رق و بريلن شى .
 نشانه تقدير .

اسير { اء | قول . كوله يك اثناي
 اسير { حربده دشمن الله دوشن

طوتساق . دشمن الله فلان عسكر يك
 حكم الله بولوانان . مبتلا . دوشكون :

اسير حرب . [آلايم قاره خبر صاعقه
 بلاكي نازل اولدى . كوكلم ويران .

كوزلرمدن سرشك حسرت رواندر .
 جله مئرى محبت اولاد اسيرى يز . —

تعزيتنامه — سعدالله پاشا |
 « اولك آسان عاشقه بر دم قراق يار كوچ »
 « بويله مشكل درد اسيرى خسته به تمار كوچ »

(نفى)

اسوار { اء | برحلك . بربلده يك
 اسوار { اطرافنده كي ديوار و حصار

ديك اولان (سور) يك جمى . | بر
 مدينه عله كه على الباب و منبع الجباب ،
 رفيع الاسوار و سحيق الاقطار در —
 موضوعات العلوم |

اسوار { اء | اسباب خيريه ايله
 اسوار { فاسك دعوت اولوندقلى

و مجتمع بواندقلى ضيافت و دوكون
 مناسنه اولان (سور) يك جمى . ضيا .

فتلر . جيتلر . دوكونلر . مفردى چوق
 قوللائيير : سورمايون . سوربرسرور .

اسواق { اء | بازار برى مناسنه
 اسواق { اولان (سوق) يك جمى .

آليش و يرش محلارى . | عرض
 اولان افكار خيريه آره سنه برده تنظيم

اسواق مسئلهسى — ادهم پرتو پاشا |
 اسود { اء | سياه . فره : جبل

اسوده { اء | سياه . كوى .
 اسوده { مال كثيره منالربه دلات

ايدين (سواد) يك جمى .

اسوف { اء | يك چابق اسف
 و كدر ايدن . هين محزون

اسوف { اسفناك اولان آدم .

اسهاء { اء | مفرد سز جم . رنگا
 رنگ . كوماكون . درلو

درلو مناسنه . نادرا قوللائيير .
 اسهام { اء | اوق . قسم . بهره .

اسهام { حصه معناليه كن (سهم) يك
 جمى : اسهام عثمانيه .

اسْمَرَّه { [ع] قاره ياغز . فقط ايکي
 درلودر . بري صايدن
 قاره يه مائل رنگي ، ديکري ده قويو
 بنداى رنگي اولور : اسمر اللون ،
 اسمر کوزلى : « اسمره آل باغلا —
 کچ قارشى سينه آغلا — مثل » : [ا] سياه
 صاجلرينه بوروغشده اويقويه ياتمش
 براسمر کوزلک صرمه صاجلري بويته ،
 کوکسته طاغیده رق يکي اويقودن
 قالمش شفق چهره لي برقيزه نسبي
 کبي قالير — کال ا

اسْن { [ع] دها ، پک چوق ياشلى :
 اسْن | اسن الشيوخ .

اسْمَاخ { [ع] هر شيك اصلي .
 کوک ديمک اولان (سخ) ک

جمي .

اسْنَان { [ا] جورومش آغاج
 اسْنَان | کوکلى .

اسْنَان { [ا] ديش معناسنه (سن) ک
 اسْنَان | جمى ، ديشلر . [ا] ياشلر :

اسنان رديفه . « انسان داتما اسنانک
 قيمتي بيلوب تطهيرنه دقت ايدرسه
 هيچ بروقتهمده راحتزلکي چکمز . »
 « سر صنع ايدى اول اسنان نظيف »
 « برقونه ايدى آکا نظم شريف »
 (خاقاني)

اسْنَع { [ا] افضل کبي بلند . عالي
 اسْنَع | شى .

اسْنَه { [ا] قلج ، سونکو ، بيلهکي
 اسْنَه | طاشي معناليکن (سنان) ک

جمي . مفردى چوق قوللايلير .

= جناب حقك اسملري . « اسماء
 مبهمه » نحويون عندنده اسماء اشارات
 ديکدر . [ا] بوياده کي تصور وتصميمي
 بالاطراف يثلک اوزره اسماء وصفاتک
 سرد واتيباني لازم کلدشدر — شرح
 — ادهم برتو ياشا |

« مظهر اسماء حسنايم نقوش ممکنات
 « فائق اولشدردل فيض آورمدن رنگ رنگ
 (ممدوح فائق ياشا)

« توسلات صفات وتداول اسما
 (لا)

« هنوز برديه اعياني چکمه دن اسما
 (فضولى)

« مسمى واحدا ما مختلف اوصاف ايله اسما
 (نايي)

« ديديلر تاثير ايدو اسما حسنه ولى
 « اى سرورى کورمه دم طالده خندان اولديفک
 (سرورى قديم)

اسْمَار { [ا] کيجه ماصالى معناسنه
 اسْمَار | کان (سمر) ک جمى :

قصه لر . حکايه لر ، متقبلر : [ا] اسمار
 عييه سنه وقوف ايله انواع فضائل
 اقتنا ايدرسک — موضوعات العلوم |

اسْمَاع { [ا] (سمع) ک جمى :
 اسْمَاع | قولالار . قولاق ايشقه لری :

« نيه معنالي وار رقص آور
 « مشعل آسا دوکر اسماعه شرر
 (نايي)

اسْمَح { [ا] دها ، پک سماحتي ،
 اسْمَح | الی آجيق : اسمع کبرا ،
 اسمع اغنيا .

« عاقل نازده کن شیعه اسلاف کرام »
(نابی)

« اولور اولماز ایشه قاریشمه دیو »
« صبح و بند ایله مشیدی اسلافم »
(شیخ الاسلام عارف حکمت)

« اولدی برشبه اسلاف کرامکده نصیب »
(حق)

اسْلَاحُ { [ع] (سلاح) ک جمعی :
« اسلحه جدیده ایله اسلحه »

عتیقه نک فرق ، اوکوز آوابه سیله شین دو فر
قطارینک سیر و حرکتلری ییننده کی نسبت
متفاوته کی یک عیاندرو . « اسلحه نایره .
[طوبخیلق صنعتده اجرا ایلدیکی
تعدیلات و اکالات ایله اسلحه نک هر نوعه
تفوق ایدیه جک برحاله طقوزنجی عصرده
کثیر مشیدی — کمال]

اسْلَمَ { [ع] یک ، انک سلامتی ،
« امین : بنم سوزمه اعتماد
ایدر ایشه ک ایشک طریق اسلمی
بودر . [اوراده عالم علّه وصول
طریقندن اسلم بر طریق دیگر اولدینین
— مشاهیر اسلام — حید وهی]

[اسلم طریق اولیق اوزره ولایت
اعشار و اغنام نظارتک مذکره ملفوفه .
سند کوسترین . مکتوبات — سری
پاشا]

« چوق تکاوا ایلدم پست و بلندین عالمک »
« بولنام تسلیمدن غیری طریق اسلمن »
(نابی)

اسْمَاءُ { [ع] (اسم) ک جمعی : اسمای
« شریفه ، اسمای حسنی »

جهنم . [رتبه علی حاضیض و دانشک
اسفل درکاتنه تزیلندن حجاب ایتمز
ایدی — مقدمه — کمال]

« بییط اسفل خاکه فناده اولماز ایدی »
(سایی)

اسْتِقَامُ { [ع] (سقم) ک جمعی .
« زحمتله ، مسخره : اسقام عالم .
« نوشداروی شفاخانه تدبیرک ایله »
« بر طرف اولدی هپ اسقام مسام دولت »
(منیف)

اسْتَقْرَامُ { [فرانزجه دن] قلیج ،
« سلاح استعمالی صنعتی .

اسْتَفْ { [ع] خروستیان بیوک
« پاپاسی ، راهب .

اسْتَفْ { [ع] خفاف ، پاپوشچی ،
« آبی قانی بابوب صانان
صنعتکار .

اسْتَفْ { [ع] ایشیک ، قابونک
« باصاماغی .

اسْلَافُ { [ع] (سَلَف) ک جمعی .
« یکمشر ، برلرینه یکیان
آدمر ، مأمورلر : [اوپله ایشه اسلافه
اولان دین تشکرمنی اخلافه ایضا
ایتمک لازم کلزی ؟ — سی — کمال] ،
[اخلاف اسلافی حرمتله یاد و تذکار
ایقلیدر .]

« میدانده دکللی علم اسلاف »
(لا)

« فرق ایچون تمیز اهلیته کی تفصاتی »
« صورث اعماده اسلاف ایتدیله تصویر بخت »
(لا)

آسَفَ . { اء [حزن - كدر ، غم -
 اكثرايتك مصدريه قوللايير : [ايته
 بيم ايچون جاي اسف آيچون بورايدور -
 مکتوب -- سري باشا]

«ايته مك لازم اسف هيچ فلنك طورينه كيم»
 (روسجقلى خيري)

« بيجاره قيزك فوشنه بالله اسف ايندم »

آسْفَار . { اء [سفر) ك جمى .
 اسْفَار { بولجىقلر . دشمنه قازنى
 كيديشلر : اسفار بحريه ، اسفار قديمه .
 [اختيار متاع اسفار و دور بلدان
 و امصار ايله مراكمه دنيت اسلاميه دو -
 مشاهير اسلام - حيد و هي]

آسْفَار . { اء [كتاب ، مکتوب
 اسْفَار { معنائه اولان (سفر) ك

جمى . بيوك كتابلر ديمكدر .
 « حرص ايدور جمع كتب ايتهك برمر دقيقه »
 « كوتور دوشنه آلوب برايكي اسفاري »
 « كوريجك ديدم اكسن شهرار اولدك كيم »
 « سورة جمعه ذكر ايلدى آتى باري »
 (طاشكويرى زاده كمال الدين)

آسْفَاط . { اء [سيد معنائه اولان
 اسْفَاط { سَفَط) ك جمى .

آسْفَل . { اء [ده ، يك سفيل ،
 اسْفَل { يك آشاغى . چوق بياعى :
 اسفل ناس . [وجوديك نصف اعلاسى
 نصف اسفلندن قيصه - محاكه
 تاريخيه - كال [آشاغى طرف .
 مقعد : سمت اسفل . « اسفل سافلين =

كتناك ياراغى ، كنوبر . خشيش .
 (اسرار) ك انسانى برطاق او هام و خيل
 لات غريبه ايله نشوه باب ايتمه سبب
 تسميه اولشدور . فقط معده ي ، وجودى
 زياده سيله تخريب ايدور . بناءً عليه
 استعمالى جائز دكلدر :

« كيف ايچون اسراره اولوب مبتلا »
 « ايندى تماميله شعورين هسا »
 (عطايى)

آسْرَارْ كَش . { اء [اسرار قوللا .
 اسْرَارْ كَش { تنقحه آليشتين اولان .
 اسرار ترياكيلى .

« اسرار كاشانى اسرار كش نه بياسون »
 (معلم ناجى)

آسْرَع . { اء [يك ، ده ، سريع .
 اسْرَع { چوق چابوق (چابك)

آسْرَه . { اء [(سرپر) ك جمى .
 اسْرَه { تحمير . او طوره چق مظار .

آسْطَاز . { اء [سطر) ك جمى :
 اسْطَاز { اسطار كتاب .

آسْطَبَه . { اء [اوستوبو دينلن
 اسْطَبَه { كتن طارانتيسى .

آسْفَار . { اء [(سفر) ك جمى .
 اسْفَار { ساعده مفردى قوللاستاز .

حلق بينده صانيلان شيلرك جارى
 بولونان ويثاقى ، انشمالك نرحلى :
 غلاى اسعار .

آسْعَد . { اء [ده ، يك سعيد .
 اسْعَد { زياده عيلى ، سعادتلى .
 خيرلى : اسعد ايام ، اسعد ليال .

« دیدی اول مظهر انوار جلی »

« اسد الله ولی یعنی علی »

(خاقانی)

« دکل برج اسد سکان علوی ثلج بیضادن »

« غضنفر شکلی تصویر ایله مشدر آسمان اوزره »

(لا)

اَسَر { [ع] اسیرك ، قولاق :

اَسَر { قید اسره گرفتن اولان

قولای قوریتله ماز . اسیر ایتک معناسنده .

قوللاغی یا کلهشدر .

اَسَر { [ع] سرچه قوشی . دیگرینی

اَسَر { تقریبی ایچون یازلدی .

اَسَر { [ع] (سر) ك جمی .

اَسَر { کبرله ییلن و ییلیمین شیار :

« معاملات قضایا تنوع اسرار »

(لا)

« آتده هرسوسن نهجه اسرار وجدده ترجمان »

(حق)

« سوزلر کاشف اسرار خداوند قدیر »

(حق)

« اسرار خفیه وار بیلغز »

« اطوار تصرف خداده »

(معلم ناجی)

« فن اسرار ماتیده سبککوی ظهیر »

(حق)

« جامع اسرار و عرفاتک خطیب منبری »

(نظام)

« نه طوطی نقش بین عالم اسرار لاهوتی »

(صبری)

اَسَر { [ع] مکیفاندندره . (قنب

اَسَر { (هندی) دینین بر نوع

قوللاندینی کورولور . التزام محویت ،

ارائة اجتناب ، استغفای قصور ،

اعتراف خطایچون قوللانیلر .

اَسْجَاع { [ع] کلام مقفی دیک اولان

اَسْجَاع { (سَج) ك جمی ، عبارات

منشورده صوك كلاتك توافق : زمانزده

اسجاع ویسیانه مقبول دکلدر ! .

اَسْجَال { [ع] سَجَل (ك جمی .

اَسْجَال { ایچی صوطولو قوغلر .

(سجال) دخی بونك جعیدر .

اَسْجَار { [ع] (سَجَر) ك جمی ،

اَسْجَار { صباحر : اسجار بهار .

[لیل و نهارده اکلای دائم و هجیر

واسجارده ظلی قائم — مقدمه مفتاح

الساده]

« آب وکل مشك و کلاب اوله چن مخمنده »

« بوی خفیه کذار افسه نسیم اسجار »

(باقی)

اَسْحَى { [ع] سَحَى ، ك سحی ،

اَسْحَى { جوهرده ، زیاده الی ویرکیلی

اولان : فلان ذات اسحای اغتیا ایدی .

اَسْحَاء { [ع] (سَحَى) ك جمی .

اَسْحَاء { جوهردر : داماد ابراهیم

پاشا اسحای وزرادن ایدی .

اَسَد { [ع] ارسلان : اسد الله —

اَسَد { امام علی رضی الله عنه

حضرتلرینك لقب مییلدر . § روج

فدکیه دن بشیجسی (اسد) بر جیدر که

کونش اشبو برجه شهر تموز رومینک

طفوزنده و تموز افرنجینک یکرمی

اوچنده دخول ایدر :

« آتجى آنك صاعى مخصوصه سيله در »
 « بودوئتك ترقى اسباب قوتى »
 (لا)
 « ايتون اسباب مراداقى تماقب - اولسون »
 « حاطر نازكى خوش - قلب لطيفى حرم »
 (ناي)

« مراد اينجه مسبب بر آدمك كارين »
 « ايد تشبى جست وجو ايدر اسباب »
 (ناي)
 « مارتله رشتة اسبابه هر دم عتكدود آما »
 (شريف)

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

« اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار
 « اسب ائگيز » (ا ف ا) ماهموز
 « اسب ائگيز » (ه ه ه) ذوالا ثار

محرر نهای عرفان پیر الیاسک — مکتوب
سری پاشا |

آسامی [اے] (اسم) ک جمع الجمی :
آسامی (دفتہ آسامی) اسلاف .
(یوز یوز بکری فقر تصحیح ایندرویدہ
بادموا آسامی صاحبی اولمقدن — قوچہ
سکبان نامی)

«سوز آراسنده ستار بارود و خار»
«صانور اما که اسمی دیار»
(نای)

« یوق نہایت شعراى عجمه »
« هب اسمیلری صیفز قله »
(نای)

یوقا زیدہ کی پیتلہ کورلہ کی وجہ
ایہ (اسامیلری) طرز زندہ ذاتاً جمع
انجم ایکن بردہ ترکیہ ادات جمع اولان
(ر) علاوہ سبلہ تحریر واسمائی مناسب
دکھو۔

آسائید : ۱۴ (اسناد) ك جمی .
برسوزك شخصدن شخصه
غل ایلدی . اکتیریا احادیث شریفه
مأخذ استعمال اولونور : آسائید

آساوڙ (عائمه اولاد) سياهلق وکوي
 ج. انجي - سياهلم - قره قور. ياخود
 کور.

اَسَاوِرْ (سوار) ك جمع الجوى .
اَسَاوِرَه بيله زىكار . (سوار) ك

جی (اُسورہ) در : اساور نوان .
اساورہ : صرّصه .

اساھيخ } اء [سير ايمك معناسنه
اولان (اسمجه) نك
چي . درلو . درلو يورويش .

اسب | اذآت عربی (فرس) در:
اسب | اسب قازی = عرب آبی .
اسب صارفتار .

نوشته کیم نعلی اسبی اولدی طوق کردن چشمیده
(ریاضی)

« پای اسپی عزمنك بالها فرش رهی »
(نظم)

« شہسوار شیردل کیم قہرمان اسپنہ »
(۷)

«اسب طبعم دلدل وچالاك خامه م ذوالفقار»
(عاشق بيغمير نظم)

«براسی بیانہ بولہ میدان»

«سیرینہ ایدر براق حیران»
(لا)

اَسْبَافُكُنْ : افا بپادری .
 قهرمان ، نادراً قولاً لائلی .

اسباب (۱) | ۱۰ | (سبب) ك جمع :
اسباب (۲) واسطه ل. لازم ل. :
اسباب سفریه - اسباب عاكه - | اكچه
بوماده بورقبه ایلری كیده سنك
اسباب مجیدسی اوله جفی بالطع خاطره
كله جك شی اولوب - لایحه - رشید
باشا - | فن طب - هر ملته كوره
اسباب حیاتیه فك بئرجیلر دن عداوانسه
شاسته در - كمال |

معناسته استعمال اولونوره: اساطین
علماء اساطین ریاضیون. مفردی باشقه
معناده قوللانیلیر. [نفس ناطقه منی
اشعه تجلیات ربانیه ایله انارمه بذل
ورزش بیعداد انلش اساطین اصفیادن
ایدی — مشاهیر اسلام — حمید وهبی]

اسافل [۱۱۱] (اسفل) ك جمی.
خلاقك الك آشاغی طاقی: اسافل ناس.
[سوز اومله باشی اغا، سقا بابا. آشجی
اوسته ، باش قره قوللجی ، همت
بشه. خضر دانی. عیسی عمیمه، رمضان
اوغلی رجب بیرانداری کچی اسافله
دوشمکه. — قوجه سکیان باشی] .
[اسافل ناسدن اولان چورچیل کچی
بر متهم — عاكف پاشا]

اساقف [۱۱۲] خرمستان بیوك
راهی دیمك اولان
(اسقف) ك جمی . ايسقويوسلر ،
متره پولیدلر دیمكدر . استعمال
اولونه بیلیر .

اساقه [۱۱۳] اوزنکی قایشی . هیچ
استعمال اولونماز .

اساكف [۱۱۴] آياق قايی ديكی
(معناته) (اكف) ك
جمی . اكیکیلر ، قوندره جیلر .

اسالیب [۱۱۵] (اسلوب) ك جمی .
[طرز لزه صورتلر : اسالیب
لیب افاده . اسالیب تحریریه . اسالیب
كلامك هر درلوسنی حسن اداده قلم

اساساً [۱۱۶] اصله . حقیقه
[متعلق اوله رق : آنك
ادعایی اساساً واهیدر ، [مأموریت
عیبدهمی استلزام ایتش اولان مواد
اصلیه اساساً ختام بولش دیمك اوله .
جفتدن — سوریه مکتوبی — فؤاد
پاشا]

اساسی [۱۱۷] اصله . منبایه عائد
(و منسوب : تدابیر اساسیه .
مقصد اساسی . [بین الدول مقرر
اولدینی اوزره مواد اساسیه امضا
اولنه جق اولدینی حالده — لایحه —
رشید پاشا]

اساطیر [۱۱۸] صف . میره .
[یالان معناته اولان
(اسطوره) ك جمی . مفردی قوللا .
نیاز . یالان . اویدورمه ، ماحال .
افسانه قیلندن حکایه و روایات عجیه :
اساطیر یونانیه . اساطیر ایرانیه . اساطیر
الاولین . [روایات و اساطیر دن قطع
نظر بزجه تاریخاً ثابت اولان — کمال]

« ای غنچه عالم اساطیر »

« ایلائی ایاله بکنر دورسك »

(محمد جلال)

اساطین [۱۱۹] (استون . دیرك معناته
اولان) (اسطونه) ك
جمی . ستورلر . دیركلر : [« آفریبول »
خرابه منده کوریلن اساطین مزینه
مدینه الحکماك معموریت قدیمه سی
اثبات ایدرا بیلاسمزده مجازاً رهیمك .
بر جاعتك ایلری كلنلری ، اعظمی

لفظ فارسیده «دوزخ» قافیه‌سند
استعمال اولونور .

آزْدَف { [ف] قزلبیق دینیلن میوه .
[اصل ترکیسی « آج » در .
عربیسی (زَعْرُور) در .

آزِر { [ف] رنج ، محنت این ، غریو
[صو طویلاناں جو قور ،
آزِر] مجازاً از دحامکاه . یونلر
الفاظ معروفه و مستعمله دن دکلدر .

آسِلَه { [ع] [سؤال] کجی .
[مناظرانده غزالینک
اجوبه واسئله مرتجلانسه سنه قارشو
جملہسی سرفرو برده حیرت اوله رق
— مشاہیر اسلام — حمید وهی]

آسا { [ع] (آسو) کبی مرهم ،
[علاج ، هیچ قولانیلاز .

آسایِع { [ع] (اسبوع) کجی
[مفتلر .

آسائِنْدَه { [ع] (استاذ) کجی ،
[ارباب علم و هنر ، برنجیسی
آسائِنْدَه] اکثریا ، ایکنجیسی نادرا

قوللانیلیر : آسائِنْدَه موسیقی .
[شهرتکیران آسائِنْدَه علومدن اخذ
معلومات ایلهمک احتیادنده بولدنیچون
— امام غزالی — حمید وهی]

« فرق اولونمازمی اسائیندوتلامیدعلوم »
« کامل آثار کچلندق اولوروی محروم »
(الحاج صادق)

آسَارَت { [ع] اسیرلک ، قولق ،
[کوله : العای اسارت]

عاریده دشمن الله دوشمک ، دشمن
النده بولنش : [قواعد مدنیہ احکامفیه
تحت اسارتده بولونان عسکره] [حکم
التده بولوناق : [مردودک اوله جق
آثار خسیسه زنجیر اسارته مبتلا —
بارس سرکیسی — سعادته پاشا] .

آسَارِیز { [ع] (اسرار) کجی .
[ال ایچنده ویا آلینده کی
چیزکیلر] [چهره نک محاسنی .
لسانزدہ (اسرار) باشقه معناده
استعمال اولونور .

آسَاس { [ع] اصل ، غل ، حقیقت .
[بعضاً (آس) ک علاوه .

سیله تأیید اولونورق (اس اساس)
دینیلر : کوبرینک وضع اساس رسمی ،
اساس ماده ، بوروایتک اصل و اساسی
یوقدر .

« بن طبعه یونی اساس ایدردم »
« شاعر اولورم قیاس ایدردم »
(لا)

« ایدوب آتک رینه وضع اساس الفت »
(نابی)

« یعنی همتام اساس افکن محراب حرم »
(منیف)

« ملکک اساسی اولدی فک کی استوار »
(نجاتی)

« مهم عالمه اس اساسدر عدلک »
(لا)

« ایلدی ازهار ایله تریزین هیئت کلستان »
(لا)

« کاشنده رئیس اولمه ازهاره بنفشه »
(نجفی)

« ازهارى سويسواوقودى کاشنه هزار »
(نوعی)

« ازهارى تقسیم ایتدی لر کل دوشدی خارک پایشه »
« خار جفا چکدی کل تر دن هزارک پایشه »
(ثابت)

« بهار کشتی ازهار ایله قیلوب حملو »
(فضولی)

آزهر { [ع] غایتله کوزل ، آق
= و پارلاق : (ازهر الوجه)
بوزی کوزل ونورلی . بونک مؤنثی
(زهراء) درکه غایتله کوزل چهره لی
قادر دیمکدر :

« ازهر واحسن ایدی روی نی »

آزهران { [ع] آی ایله کونشه
اطلاق اولونور .

آزب { [ع] دایم جنوبی . قبله
روزکاری : دنی ، فرومایه
سرور آدم .

آزید { [ع] بک زیادده ، الحوق :
[عند البعض] یکی خیر اولان
شیئک خیره ازید وایله اولاتی —
مورخ حاصم ا

آزیر { [ع] صوغوق . صوفوق
[شی] آتشدن تجربه نك
ایچنده کی قایتایه قایتایه غلیان درجه .
سته کله سی .

آزدر { [ذ] بیوک بیلان .
صوکده کی (ها) لر
آزدرها { ادات جمع فارسی ظن
اولونه املندور . (ازدها)
آزدها { یالکز نظمده و دیگر لری
هم نظمده . هم نثرده .
استعمال و مجاز آغضوب . شدید . غدار .

شعیر اشخاصه اطلاق اولونور :

« قلم بر بلبل معجز صدادر دست کاملده »
« عصای موسوی نك ازدهادن فرق واروقدر »
(کاظم پاشا)

« ایدر سهریله خاهم حله ازدرهای موسایه »
(نفی)

« سانکه پروازه کلیر » شعله بر ازدرها »
(وله)

« آق بوندی اولوب ازدرهای آتشار شمع »
(ریاضی)

« سیرایدنلر صاندیلر ازدر رباولش سحاب »
(وله)

« خامم اول معجز طراز صد هزاران پشده »
« کیم نظیر اولماز آکا الا کایک ازدری »
(نفی)

آزگهان { [ذ] تبیل . بیکار
ومعطل آدم .

آزخ { [ذ] بوراده « آزی » ادات
تفضیلیه در « آخ » بوز
دیمکدر . معنای لفظ « بوزدن صو .
غوق » دیمک اولور . عرییده (ابرد
من الجند) دیلیدی کی .

آزخ { [ذ] ترکیه « سیکیل »
دیلین شیدرکه بدنده پیدا
اولور . عربجه « ثؤلول » دیرلر . بو

سنان پاشا] ، [از مة امور بوهیت
مستحسنه نك دست حكمت پوستانه چكه لی
عالمه برپاشقه آب و تاب كلش — عرضحال
— ادهم برتو پاشا] .

ازواج { [ع] اشتر ، جفتلر ،
قادرینك اشئ ، قوجه .

سی مناسنه اولان (زوج) نك وار ككك
اشئ یعنی نكاح ایله آلدینی قادی نك
اولان (زوجه) نك جمی : محذراتك
ازواجی ، ازواج مطهره . لسانغزده
اكثریا (زوجه) نك جمی اوله رق
(زوجات) قوللانیلیر . بو مقامده
(ازواج) نك استعمالی اندر در :
[حتی والدهسنی ، ازواجی ، اولادنی
راست كلدیكى قلمده — مقدمه —
كل]

ازهار { [ع] جیك مناسنه اولان
(زهر) نك جمی . لسانغزده
مفردی قوللانیلار . جیكك مناسنه
(ازهار) قوللانیلیر : ازهار بهار . [غربك
جواهر معارفندن ماعدا شرقك ازهار
تخیلاتیه دخی بر قاندها رونق بولش
اولان بو مدیحه ناكترین ، ناطمینك
زادكان طبیعتدن بر دلارا نازیندر .
— تصویر افكار — برفرانز شاعرینه
دائر ملاحظه — كال]

« نسبی نازملر پرمده اولش برك ازهارى »
(تنقی)
« آجیدیلر دیده لرین خواب عدمدن ازهار »
(باقى)

ازلی { [ع] ازله منسوب ،
ابتداسز ، قدیم : اراده
ازلیه .

« سعادت ازلی قابل زوال اولماز »
« كونس یراوستنه دوشمكله یا مال اولماز »
(فضولی)

« وصف ازلی بیانه صیغماز »
(نابی)
« ماحصل اولشه ملك ازلی »
« مالك سلطنت لم یزلی »
(خاقانی)

« پادشاهانك اودر پادشه لم یزلی »
« سلطنت سورمه ده در كند یلكندن ازلی »
(شناسی)
« یا ازلی الظهور یا ابدی الخفا »
(فیضی هندی)

ازلیت { [ع] ازلیك
ازوج { [ع] ادبیز آدم ، باشی
سرد آت .

ازوم { [ع] ایصیریجی : كلب ازوم .

ازمان { [ع] زمان نك جمی .
لسانغزده (ازمان) نك
ازمه { آق قوللانیلیر : [مسائل
معاملانده تفسیر ازمان
ایله تبدل احكام — حقوق —] اكثریا
(ازمنه) استعمال اولونور : ازمنه
قدیمه ، ازمنه ماضیه ، ازمنه مستقبله ،
ازمنه مجهوله .

ازمه { [ع] زماملر ، بولارلر :
[ای مالك ازمنه انام —

تک جمی، صلاح حال و حسن سیرت
اصحابی: از کیای مشایخ.

اَزْلَمَ { [ء] اوق معناسنه
اَزْلَمَ { (زَلَم) ک جمی. زمان
جاهلیته عربلرک تقال ایچون قوللا.
تدقیری اوقلر.

اَزَلَ { [ء] باشلانجی اولمایان،
اَزَلَ { بیلنمهین ازمنه ماضیه،
(ازل) ماضیه عائد اولی بدایتی شی:
قدم کی. (ابد) استقباله متعلق صوکی
اولمایان شی: بقا کی. «سید شریف» ک
تعمیراتنه نظراً (ازل) ماضیده کی
صوگنز ازمنه مقدرده ده استمرار
وجوددن عبارتدر. (من الازل)
و (تاازل) کبی تعبیرات ضرورتیز
استعمال اولونماولی وهله ازلده، یاخود
ازلدن یرنده (تاازل) هیچ قوللاننلامیلدر:
[اگر ازلده قوللغه قبول ایندکسه فضل
سنکدر: نعمت بکا — «سان پاشا»]
«قطره سی جوهر تابنده دریای ازل»
(کاطم پاشا)

«کوهر شیراغ فیض ازل»

«نور بخشای دود مانعدر»

(ریاضی)

«شهریار آغان مستدکیم اولمش تاازل»
(نفی)

«ایلدی صنع مدد کاری قیاض ازل»

«خامه می قفل در کنج معانیه کلید»

(نفی)

«ایلامش روز ازل بویه تجلی حق بکا»

(لا)

اَزَبَ { [و] قاشلورینک قیلی چوق
اَزَبَ { وصایا اوزون آدم.

اَزْبَادَ { [ء] کوپوک، چیرک،
اَزْبَادَ { یاس معناسنه اولان (زبد) ک
جمی. کوپوکار.

اَزَجَ { [ء] اینجه و اوزون قاشلی،
اَزَجَ { قلم قاشلی تعبیرینه معادل
(ازج الحواجب — خاقانی)

اَزْزَا { [ء] (زَر) ک جمی،
اَزْزَا { مفردی قوللانیلماز.
اثواب دوکهلری.

اَزْرَقَ { [ء] ماوی (مائی).
اَزْرَقَ { کوک و تنکی و صافی
و تمیز صویه ده قوللانیلیر.

اَزْعَکی { [ء] شخص شریر،
اَزْعَکی { کیم قصیر، قیصه بویلی.
کوتو خویلی آدم: اَزْعَکی زمان.

اَزْفَلَه { [ء] کروه، جماعت، بلوک.
اَزْفَلَه { الفاظ مستعمله دن دکلدر.

اَزَقَه { [ء] (زقاق) ک جمی:
اَزَقَه { یولار دیمکدر: تسویه
ازقه، اسقای ازقه. تنظیف ازقه.

اَزْکَ { [ء] دها، یک خالص، پاک
اَزْکَ { ازکی زیاده صالح: طعام ازکی، شیخ
ازکی [اخلاقلری ازکای اخلاق بولندیفی
یقیناً بیسلاط — امام غزالی — ترجمه
حمید وهبی]

اَزْکِیَاءَ { [ء] صالح، پاکیزه
اَزْکِیَاءَ { معناسنه اولان (زکی)

تفس ببل شڪافلر نمايان اولوب —
چاي زاده تاريخي — صيفه ۲۶۹]

بجايش { [ف] ايكي مأمورك
بجايش { مبادلہ خدمت اعمہ سی
يکديکريک يرينه کيمہ سی : [وقوع
بجايش] [ايكي مأمورك بربريک
يرينه کيرلہ سی : [اجرائی بجايش]

بججه { [ع] چوچقري آووتق
بججه { ايچون بايلان کورولتي
حقه بازلق، تحلق :

« جوارمده بردخت ترسا بجه »
« ايدوب زاريني طاله بججه »
(عزت ملا)

بجرا { [ع] کوبکي چيقي آدم
بجرا { مناسنه اولان [ابجر] ک
مؤثي، کوبکي چيقي قادين [يوسک
بر، تپه ديمکدر.

بجش { [ف] بورون دليکاريک
بجش { يوموشاغی [رحاوت ،
درد و مشقت مناسنه ده کلير . قوللا
ننمايان الفاظددر .

بجگم { [ف] « صيفه » کبي ياز
بجگم { موسمه او طوريله جق
محل [ايوان، اوتاغ، بارگاه معنالزنده
دخی قوللايلير [قورد دينلن جانور
معناسنه ده کلير . هر بيده قورده
(ذئب) ديرلر . قوللانماز .

بجگان { [ف] « بجه » نک جي .
بجگان { ياورورلر ديمکدر . اکثرا
مرگ اوله رق استعمال ايديلير :
[مغيچکان ، ترسايجکان]

بجا { [ف] يرنده . مناسب :
بجا { محله ، اي ديمکدر . بعضاً

محل، يرمعاسنه اولان (جا) نک اولنه
ادات الصاق اولان [ب] کتيريله رک
« جابجا » طرزنده قوللايلير که او
تقديرده بومعناي افاده ايجز . « بر، بر، »
« محل ، محل » ديمک اولور . بعضاً ده
بولفظک اولنه اادات سلب اولان (نا)
کتيريلوب [نايجا] و [بجا نايجا]
صورتلرنده دخي استعمال اولور که او

تقديرده برنجيبي يرنده دکل، مناسبتر
وايکنجيبي مناسب وغير مناسب ، اي
وگوتو ؛ محلی و محلسز معناليقي افاده
ايدر . بعضاً [نايجا] مقامنده [نايجل]
نميري ده قوللايلير . فقط (بجا) يرنده
بالکمز (بجل) هيچ قوللايلماز :

« برکلور کونه سنک کبي محيط هرکال »
« اولسه ذاتکله بجادر افتخار روزگار »
(حاکف پاشا)

« وضع تاريخمه برتو ديه منزل بجا »
« پک بجامرکز تقويم وقايعدر بو »
(مطبعه عامرديه تاريخ — برتو پاشا)
« حقم دکلي يالواريشم نايجاميدر ؟ »
(معلم ناجي)

« هر يته برکنج کهر دينسه بجادر »
(معلم ناجي)

[خصوصاً جانب قربي وجنوب سينده
صدمات افواج امواجدن سينه طاشق
بي قرار کبي جابجا چاکلر پيدا ومانند

« انبیا ارواحی فارشو کلدیلر »
(یازمچی زاده سلیمان)

« پس پکوب محرابه اول خیر الانام »
« انبیا ارواحنه اولدی امام »
(وله)

آرَواق { [ء] (رَوق) ك جمی ،
پرده لر ، چادر لر .

آرَوب { [ء] یوغورد .

آرَوع { [ء] غایتله کوزل کنج }
شجاعت و جرأت فوق العاده
صاحی آدم .

آرَوان { [ء] دیک سس } صیقلیتی .
اضطرابی کزن .

آرَه { [ف] بیقی ، منشار ، تحته
بیجه جك آك مخصوصه .

بو آلتك كوچوكنه ال آرَه سی یعنی ال
بیجهیی معنانه فارسیده (دستاره)
دینیر كه لسانزده آك مخفی اوله رق
(دستره) اطلاق اولونور .

(اختری) ده کسر همزه ایله (آرَه)

آلات تجاره دن (دستره) دینیایور سه ده
قصه ایله قوللانیلیر . رانك تحقیق ده
جائزدر .

آرَه کش آدا بیجهیی .

آریاف { [ء] معمور و محصولداره
دور واکینی بول محل

دیک اولان (ریف) ك جمی .

آرِب { [ء] عاقل ، کامل ، ذکی ،
زیرك آدم : ارب وادیب

اولان هریده سویلیر .

آرَمِه { [ء] طولو یاغدییران
قاصیرغه بلوطی معنانه

اولان (رَمی) لك جمی . القاط مستعمله دن
دکلدر .

آرَنب { [ء] طاوشان .

آرَنبَه { [ء] بورون اوجی .

آرَنبانی { [ء] بوز ، قویو رنگلی
شال ، صوف .

آرَواخ { [ء] (رَوخ) ك جمی :

« روح بخش عالم داد اوله ده »

« مغفر ارواح اجداد اوله ده »

(معلم ناجی)

« ارواح كه تحفه خدادور »

« خاك ره شاه انیسادر »

(شج غلب)

« اوله مشدی اثر مجلس ارواح بدید »
(کاظم پاشا)

« سده عاطفی کعبه ارواح و عقول »
(حق)

« دل ارواح فسه کیف جاوید و بالادر »
(صبری)

« حکمی عالم ارواحه اکر ایسه روان »
(عزت ملا)

« اولدی ارواح رسل غفلته سنخ تکبیر »
(حق)

« روح ارواح علا قطب مدار ارشاد »
(نانی)

اَرْمَاثُ { [ء] صالح معانسه اولان
(رث) ك جمى . §
چوروك ايپ . قوللاناز .

اَرْمَاخُ { [ء] [ر] (رغ) ك جمى ،
(مراقلة) سونكيلر .

اَرْمَاخُ { [ء] [ر] (رغ) ك جمى ،
(ضربله) تپهلر .

اَرْمَامُ { [ء] چورومش كيك
معانسه اولان (دمه) لك
جمى . چوروك كيكلر .

اَرْمَدُ { [ء] كول دنكى كوزى
(اغرييان آدم) .

اَرْمَدُ { [ء] [ت] آتشك كول .
(بولر نادرا قوللانيلان
الفاظلندر .

اَرْمَكْ { [ء] طول قادين .

اَرْمَعَانُ { [ء] پاشكش . هديه :

«رکه درکیم نظیریں کورم» مشدروورکار»
«رورکاره عالم غیب ارمعايدر - سوزم»

(نقى)

«هربرى ابقار افكارين كتيرمش ارمعان»

(نوى)

«زده كردين روركار ايتسه يدي عده ارمعان»
(اسماعيل پاشا زاده حق)

اَرْمُودُ { [ذ] لسانزده همزه
(ممدوده ايله) (آرمود)

ديديكمز ميوه . فارسيدم بوندن باشقه

(آبرود) و (آيتود) و (لگل) ديرلر .

«آرمود» ده باقكز .

اَرْكَانُ { [ء] [ر] (رکن) ك جمى .
ديركلر . ستونلر . § بر

هيك . بر شيك باشليه طرفلرى ،
اعضاسى § رسوم وقواعد : ارکان
كمه ، ارکان دولت . ارکان ولايت ،
اردواوكانى ، ارکان حرب - حربه .
«لا ابا لى ايدى صعبتدهولى وبسه سكوت»
«خلق شرمنده ايدردى ادب واركانى»
(كايك وهنى تاريخى - سرورى)
«بنای دولتی ارکان عدل ايله معمور»
(ناي)

«ايامند نشين دست پيراي جهانباي»
«كه عدلك مابه بخش اعدال چار اركاندر»
(رياضى)

«حاموش ، نه آه ايدر نه افسان»
«مدهوش ، نه بول بيلير نه ارکان»
(غالب دده)

«قصردين ارکان شرعيله متين واستوار»
(نظيم)

«فيلوب ارکان صلاح اوزره نماز»
(وهي)

«روى افزای صدارت كه رواج بخشى»
«كوهر ذاتى آرایش ارکان ايلر»
(جورى)

اَرْكَهُ { [ء] [ر] بلاد چاره دده .
حاصل اولان (مسواك)

غنى : مسواكى قوللانديغز كى
آغاجنى ده بيلملى .

اَرْمَا { [ء] غايته حسنا . جلوهلى
محبوبه :

«ياقذك عشاق امان ارمای عالم الامان»

اَرْقَشُ { [ء] مشیات فسانیه سنه
اَرْقَش { دوشگون. یا خود قولاً.
قلری قبا و اوزون آدم. اساندرده
مائوس دکلدر.

اَرْقَع { [ء] دهاء اك، بك رفع،
اَرْقَع { یوكك، یوجه: ارفع
طبقات، ارفع درجات.

اَرْقَ { [ء] بك، دهاء. زیاده
اَرْقَ { رقیق، انجه: ارق و اوراق.
اَرْقَبَ { [ء] بوبو قالدن آدم.
اَرْقَبَ { اسرار. مستعمل دکلدر.

اَرْقَامُ { [ء] رَقَمَ (ك جمی.
اَرْقَامُ { مایسلرك یاراشلری:
جدولده کوربان ارقامک تدقیق خیلی
وقته محتاجدر. [اول عملی ارقام
دیوان خلافتك قلم مشکبازلری —
فضولی]

«نارساء، نیره جانه صفر ارقام»
(صلیة نابی)
«اخلاق و رای کلمات و ارقام»
(وله)
«سال تاریخی حساب ایتمكه قالدی ارقام»
(نابی)

اَرْقُ { [ء] بك یوكك، اك
اَرْقُ { یوقاری:
«جله دن اهل ولایت اعلی»
«انیسا رتبه سی آندن ارق»
(نابی)

اَرْكَاحُ { [ء] صیغتی معناسنه
اَرْكَاحُ { اولان (رُكَّح) ك جمی.
مناسترلرده یایسلرك او طود و قلری
اوطه لرمده اطلاق اولونور: اركاح
رهایی.

اَرْغُونُ { [لا] تنجه دن Organum
اَرْغُونُ { محرفدر. لسانزه بویه
محرف اوله رق فارسیدن انتقال اتمشدر.
بر آلت موسیقیه، بر نوع چالنی. قاتولیک
معبدلرنده تفتیات مخصوصه ایله اجرای
آیین روحانی اولوندیقی اشناده ارغنون
چالنییر:

«نوی ارغنون بانك الهی»
(اکرم)
«بوز و قدر کار ساز ارغنون چرخ پر شورك»
(خاتم)

اَرْغَوَانُ { [ذ] قیرمزی به مائل
اَرْغَوَانُ { بر نوع معروف چیچك:
«آچلش شرحه لر سینه مده نخل ارغوانمدر»
(فاطمه آتی)

«زیت باغ و بهار اولش نهال ارغوان»
(باقی)
(کیم دخی کل، زلی سنبه، غازه سیدر ارغوان)
(لا)

«صون بیانی ساقیا جام شراب ارغوان»
(اسماعیل پاشا زاده حق)
(کودن برف سفیدی شاخ نخل ارغوان اوزره)
(لا)

«خون اشك دیدنه دن باشقه شراب ارغوان»
(کاظم پاشا)
«عاشقك اولور شراب ارغوان اندیشه سی»
(زلالی)

اَرْغَوَانِی { [ذ] ارغوان رنگلی،
اَرْغَوَانِی { او چیچك رنگنه
نکزه بن: شراب ارغوانی.

اَرْغِیدَه { [ذ] خیم و غضبلاغمش،
اَرْغِیدَه { (ارغیدن) غضب ایتمك:
ارغیده نگاه.

أَرْضِيْنُ { [ع] طبقاتی اعتباریله
(أَرْض) ك جمی :

سماوات وارضین . (أَرْض) ك جمع
معتري (أَرْضُون) ایسه ده لسانده
مستعمل دكلدر . تركجه ده جمی غیر
قیاسی اوله رق (ارضی) در . { تصور
وتدیر ملكوت سموات وارضین واسرار
رب العالمین ده اوله — موضوعات
العلوم }

أَرْضِيَّه { [ع] یره ، طوبراغیه
منسوب : { قحطسنه لرندن

مقدم نفس آقره ده محصولات ارضیه نك
باشلوجه سی اولان خطه وشعیرك
فِثَانِ — مكتوبات — سری باشا [
§ (رسوم ارضیه) دن مخفف اوله رق
كمرك اصطلاحاتنددر ؛ تجارك مدت
مغیته نك ختامنده كمركدن قالدر برمدقلری
اموال واشیا ایچون آلتان انباركراسی .

أَرْضَه [ع] آغاج قوردی .

أَرْضِيَّ { [ع] دباغلرك یاراغیله
سختیان بویادهقلری برنوع

آغاج .

أَرْضَن { [ع] بون ، چوله ، اجنی ،
أَرْضَن { شاشقین . لسانغزده

استعمالی اندردر : الله کیسه نك اولادینی
ارضن ایتمه-ون .

أَرْضَعْد { [ع] بك ككیش حال ،
أَرْضَعْد { اك فرحلی یاشایش ،

ماعد حال .

أَرْضَه { [ع] وجودینه ایکنه
أَرْضَه { باتیروب چوید ایله رسم

وشكل یایمش اولان وطعامك قوقوسندن
اشتهای كلوب قازنی آجیقان آدم .

أَرْضُوصَه { [ع] اسکی زمانده ،
أَرْضُوصَه { قولانیلان و (مجزوه)

دینیلن قاروق ، بیوك صاریق .

أَرْض { [ع] یره ، سما ، كوك
أَرْض { مقابلی . § دنیا ، طوبراق ،

بومعناده (كره ارض) تمبیری زیاده
استعمال اولونور . § مملكت ، دیار ،
ایل : ارض الله واسعة = اللهك بری
ككیش . ارض فلسطین ، ارض كنعان ،
ارض نوح .

« صار صلیبارض وسمماصانكه قیامت قوپاربر »
(نفی)

« لباس ارض وسمما قاروپود جامه صنع »
(نابی)

« اوردی کوی کره ارضه آتی اولدیفیمون »
« قدحکشته سی دست اجلك چوكانی »

(کاینك وفاتی تاریخی — سروری)
« دكل بیهوده ! وانی یوغیکن ارض وسماییدا »

(فضولی)
« یا اول شررك دكله برقی »

« کیم ایلدی زنده ارض شرقی »
(لا)

« ارض برذرده دكل نسبت ایله اكونه »
(معلم ناجی)

« کله رفزاره قد محترمی »
« کویا ارضی دورودی قدیمی »

(حلیه سعادت — خاقانی)

« كنجینه سینه كنج نيرك »

« آينه ايچنده نقش اوزنك »

(وله)

اَرَس { [ع] چغقي اواقي . چغچيك
اَرَس غير مأوسدر .

اَرَس { [ع] قورد } اولوقلري
اَرَس اتره ضيف آدم .

اَرَس { [ع] اصطلاحات شرعيه دندر .
اَرَس بر آدمك اعضاي مقطوعه

وياخود مظهره سنك دني ، آتك ايجون
ويريله جك مال و تقد . } ساتيلق
متاعك عيب وقصوري اولق حصيله
قيمتندن تزيل ايديلن مقدار آچه .

اَرَس { [ف] بيلهك ، عربي
اَرَس (رسخ) در . } زراع .

اندازه ، آرشون . فارسيده فصحي كسر
را ايله در . بعض لغت كتابلرنده وارك
تعه ايله كوسترله سي ياكشدر . احتمالكه
سرو ترتيبدر . بو قيلدن اوله رقي

[آفرينش] ده نون كسر ايله اوله جق
ايكن كتابمزرده نصليه سرواً قعه
ايله كوسترله بيكنندن تهيج و اختطاره
لزم كورلدي .

اَرَس { [ع] غايته فطين ، جن
اَرَس فكرلي آدم : شخص رشخ .

اَرَس { [ع] دهاء ، يك رشيد ،
اَرَس (زياده عقل) طريق

مستقيه سالك اولان : ارشد اولاد .
[خدمات شرعيه ده ارشد قيدنيك اكبر
صفتنه تقديمي دخي كفايت اصل ، سن
وتجربه فرع اولق حقيقتنه مبنى اوله
كر كدر -- حيثث -- كال]

اَرَزَن { [ف] جوباندن طاري :

« وسعت ساحه اتديشه مي ايتسم تعريف »

« آسمان خرمن نظمده قالورچون اوزن »

(عزت ولا)

« اتده دانه اوزن مثانه سنده طالا »

(فضولي)

« قوت ايديشدر بزي موراجل اوزن كي »

(ازينقلي دروني)

اَرَزَن { [ف] طاري اتمكي :

« نازنينم سن يه مرسك اوزنين »

اَرَزَه { [ع] چام آغاجي . مناجه

اولان اولان فرلر يسه دقت

اولونق اوزره يازلشدر .

اَرَزَه { [ف] صيوا .

اَرَزَه گَر { [ف] صيواجي .

اَرَزَيده { [ف] بهاسي معين ، قيني
سويله نلش ، تقدير

ايدلش نبي .

اَرَزِي { [ف] اقلای . بونلرك

جمله سي نادر استعمال

اولونور .

اَرَزَنك { [ف] (اَرَزَنك) كي

اَرَزَنك | رسام موهور ايراني .

مشهور (ماني) يه مخصوص مجموعه

تصاوير .

« سرمارلي خرده كار بي رنك »

« ديوارى صور نغاي اوزنك »

(شيخ غالب)

بونك: صوكته يای مصدری كثیر-
لكزن استعمالی غلطدر دیه نلر
بولفلك اصلیه صورت استعمالی تدقیق
و توسیع لسانه اولان احتیاجی تقدیر
ایده مینلردر. بویه مشاهیر ارباب قلک
قبول واستعمال ایتدیگی لفاته غلطدر،
استعمالی خطادر دیک، تقلیط اذهان
مبتدیان موجب اوله جفتدن مناسب
دکلدر. اجتهادات قلیه اربابك قبول
وبیان ایتدکری صورتده قولالامتی
اولی وانسیدر.

آرْزَانِسْ { [ف] الله ایچون بذل
حسبه لله برشی اسیرکه مەمك .

آرْزَانِی { [ف] اوجوزلق، سزاوار،
دائماً اصدقای
بندکان حقهده « معامله بالجا مله » ایله
لطف واحسانی ارزانی قیلقدر که —
مکتوبات — سری پاشا [

« فلکده برسلهدار کده صریح اولسه ارزانی »
(صبری)

« کودمه ارزانی سلیمان بازگاه نظم ایکن »
« چشم بچشم مود ناتواندن تنک وتاد »
(نظم)

« هله بن تائب اولدم حیوانله هم انتقام آلدم »
« اکرویسی اوخر لکده قالورسه یینه ارزانی »
(نفی)

« باشنده تاج یا بر هد هد هدایتدر »
« که کورمش آصف ثانی رسالت ارزانی »
(وله)

(ایروب پایانه عمری اول دخی عزم بهشت ایتدی)
(برنجی نوعلی سلطان نایزیده کوددی ارزانی)
(همدی)

(ازل العمر) هنگام پیرینک صوکاری،
بوناقلق ایامی .

آرْز { [ع] آجی بادم آغاجی .
دیکر نمن قریق ایچون
یازلدی .

آرْز { [ع] جوباندن پرنج- عربیده
فصیحی هزمه نك قحی، راکت
ضمی، زانك تشدید ایله (آرْز) در-

آرْزاق { [ع] (رَزَق) کجی
بیله جک، ایچله جک شیلر: ارزاق
انباری، ارزاق عسکریه، ارزاق مقدومه-
[لدی الحاجه خارجدن ده سهولتله
جلب ارزاقه امکان مساعد اوله جقدر-
مکتوب — سری پاشا [

« ماله موقوف دکل ارزاقك »
« غیری یوزدن یتودیر رَزاقك »
(نای)

« آستین کرمی کیسه ارزاق جهان »
« آستان حریمی قبله حاجات اقام »
(نفی)

آرْزَان { [ف] اوجوز: مساعد
جلیله آصفانه لری ارزان
بیورلمی .

« ارزان متاع فضل وهنر تا اووتبه کیم »
« بیک معرفت زمانده بر آفرینه در »
(نای)

« بیک آجه برخیا نی ارزان یابوب آلور »
(شریف)

« کیسه ارزان وبره من جان کران قیمتی »
(معلم ناجی)

اَرَحْمَ { [ع] پك . اك رحيم ، اك
= ارحم رحمتي : ارحم الراحمين =
الله ذوالجلال .

« عالم معرفتك اعلى سين »
« رسلك اكرمي سين ارحمي سين »
(خاقاني)

اَرَحْصَ { [ع] پك ، اك اوجوز :
اَرَحْصَ { ارحص اسعار .

اَرْدَبَ { [ع] بلاد عريسه ده
قوللانيلان بيوك براولچك
درکه اسكي استانبول كيله سيله طوقوز
كيله به «عادلدر» عريسه فصحي كمر
همزه ايله (اَرْدَب) در .

اَرْدَمَ { [ع] اوسته كيمي . غير
اَرْدَمَ { مانوسدر . قطع عند الاقتضا
قوللانيله بيلير .

اَرْدَهَ { [ع] چوروك شي . الفاظ
معروفه دن دكلدر .

اَرْدِيَهَ { [ع] (رداء) نك جمعي ؛
اَرْدِيَهَ { باش اورتوري ، اوموزلردن
آشاي وبلدن يوقاري اورتين شيلر :
اردية نسوان .

اَرْدِشِرَ { [ف] ملوك قديمه ايراندن
برقاج ذاتك اسمي .

اَرْدَالَ { [ع] (ردیل) ك جمعي :
اَرْدَالَ { پك محرو و آچاق اولانلر :
ارذال احيال .

اَرْدَلَ { [ع] هر شينك الك فنامي §
اَرْدَلَ { آچاق ، فرومايه صويسر ،
تريسه سر ، پك ردیل : اَرْدَل ناس .

اَرَجَمْدِي { [ف] معترم ، حيثيتلي
اولق :

« حافظ كتيبي اوليدي برجيس »
« ايلر ايدى كسب ارجمندی »
(شريف)

اَرْجُوَانَ { [ع] معروف ارغوان
اَرْجُوَانَ { چيمكي § قزىل شي §
قيرمزي قطيغه .

اَرْجِي { [ع] پك ، اك مأمول ،
اَرْجِي { الكزياده ايستينلن .

اَرْجِيلَ { [ع] هندوستان جويزي .
اَرْجِيَهَ { [ع] تأخير اولونان ،
اَرْجِيَهَ { صوكره به براقيلان شي .
غير مانوسدر .

اَرْحَامَ { [ع] اناقارننده جنينك
پيدا اولديني محل وخصم
وقرايت مناسنه اولان (رحم) ك
جمعي ؛ دول ياناقاري ، خصمه ، اقبال .
لساغزده آق قوللانيلير : (صله ارحام)
[سن اول مبدع سبك كه رخسار كلي
ارحام اكآمده تدبيركه هويدا ايلرسك —
ستان پاشا] ، [اصلا بآباء علويدن
ارحام امهات سفلي به — شفيقنامه]
« ارحامه نظرايله سه كوز ، طوغمه به سه »
(نجاتي)

« كله به غلله برسنجين ذات لطيف »
« اولسه كرخامل ارواح بجر دارحام »
(نفمي)

« ايسته دي حق كاول شه عالي كهر »
« ايله به اصلا ب وارحامه سفر »
(نعمت شريف — عبيدي)

اَرَسَك [ا] حرافات ایرانبه دندره
(رسم موهوم (مانی) نك)

مجموعه تصاویری : تصویر ارانشکی .

« اَرَتَك نقوش حسن و آندره »

(فائق رشاد)

« قلم دستكده بر استاد ارنتك معانیدر »

« ایدر طرح كلستان نقطه نو خزان اوزره »

(لا)

« یا بر مجله ارنتكدر كه كیم باقسه »

(لا)

اَرَج [ا] كوزك قوقو : مسك

عنبر . عطر كبی شیلرك

اَرِنَج رايحه لطیفه سی .

اَرَجَال [ا] آياق مناسنه اولان
(رَجَل) لك جمی .

اَرَجَح [ا] پك اك راجح ، دها
اَرَجَح اوستون ، دها اویفون .

بعضاً اك اوستون و راجح اولقی معنا .

مسنده [اَرَجَحِيَّت] قوالانیلیز : ارجح

آمال ، ارجح اشعار .

« اَمَلِيْتِه افضهیتده »

« هر فضیلتده ارجحیتده »

(معلم ناجی)

اَرَجَمَد [ا] محترم ، شرفلی .
سجکین ، اعتبارلی : [فضل

و کمال و حسن حال ایله ارجمند اولمه

چالیشملی]

« برر خیال ایله هرارجمند بره - محور »

(عونی)

۱۲

اَرَابَه [ا] کردونه ، چرخه
نوعدن اولوب لسانزدده

همزه مدوده ایله (آرابا) تلفظ

اولوتور . اصل ترکیه سی (قوچی) دره .

بونی ، « عرب » لك مفعول الیهی کی

[عربیه] یازمقی غلط فاحشدر . كله نك

اصله و لسانك شیوه حاضرینه

نظراً [عربیه] یازمقده هیچ بر سبب

و نه بوقدر . اك طوغریسی اصلی

کی یازوب یالکز همزه یی مد ایله اوقو .

مقدر . بونك انواعی وارددر . غایطون ،

قوبه . طلیفه ، کوروكلو منطو . قالیسته .

ال آرابه سی = ایکی درلودور . بری

جوققزی کزد برمه . دیگر یی طوبراق

واشیای سائره نقلنه مخصوصدر :

طوب آرابه سی . بونك آرابه سی ، اوكوز

آرابه سی ، آرابه واپوری .

اَرَبَعِيْن [ا] قرق . كانون اول

روميك طوقوزندن كانون

تینك اون یدیسنه قدر اولان ایام

مدوده § درویشك چله چیقارمق

ایچون خبریه قایاندقزی مدت : اربعین

ایچنده یز ، اربعینه کیردی .

« اربعینه قدر البته سورر کریم بحث »

« ایسته سم بن نه قدر و صمکی ایتمك اجمال »

(لا)

اَرَبُو [ا] آرمود دینلین میوه .

اَرَبُو (اربودار) آرمود آغاجی

اَرَبِي [ا] دلی پلنك آدم .

اَرَبِي (اربل) ده بومنا به دره .

« دائماً ارباب همت، همت اربابن بيلير »
(لا)

« بن اوگونم، قدوم ارباب دل و دانش بيلير »
(نقي)

« يوقلق مرفق كافيدر سلوك اربابه »
(مصطفی عزت)

« عبرت اولدم آه عشق اربابه »
(معلم ناجي)

{ ارباح } [ا] قائده، قائم، قازانچ
معنايه اولان (ربح) ك
جى .

آربعون [ا] فرق عددى .

آربعه [ا] درت . اسماعزده
اوله رق اسماعمال اولونور . ارکان
اربعة ، اطراف اربعه ، اخلاط اربعه ،
صفات اربعه ، اسماعزده قائده عربيه
توفيقاً هر نه صورته اولورسه اولسون
(اربع) ديه قوللانماز . ا بوخصائل
ذميه مادر زاد صاحب ترجمه لك عناصر
اربعة سى حكمنده اولوب طائف پاشا]

« فصول اربعه ارضنده ترتيب اوزره جاويدر »
(لا)

« فصول اربعه ايتسه تجاوزه حديركارين »
(ناجي)

{ ارحا } [ا] دكرمن معاسنه اولان
(رحى) لك جمعيدر .

(افعاله) وزنده ينه بومعه ناده قوللا .
نيلان (ارحيه) غلطيدر . طوغرى

دككيدر . زيرا لفظ مذكور ثلاثى
اولديفتدن اوصورتله جمعه من .

{ اراميل } [ا] (ارملة) لك جمى .
مفردى لسانعزده مستعمل
دككيدر : طول قادينلر
ديككيدر : ايتام وارامل
عسكربه .

{ ارايب } [ا] طاوشان ديمك اولان
(ارب) لك جمى :
طاوشانلر .

{ ارايب } [ا] بورون اوچلرى .
(اربيه) لك جمى .
بربرندن تفريق اولونقى ايجون يازادى .
{ ارايس } [ا] طائفه زراع ،
اكيچيلر . جفتچيلر .

مفردى (اريس) در .

{ ارباب } [ا] اسماء آلهيه دن
بولونان (رب) لك جمى :
اضافه عربيه اطلاق اولونمار . اسماعزده
مفردى شخصيه ايله جناب حقّه
اطلاق اولونور . جمى شقه صورتله
قوللايلىكه تركهده دلالت اينديكى
معنالى شونلردر : مالك ، صاحب ،
متصف اولانلر : ارباب عقار ، ارباب
نروت : اهل ، مقتدر ، بحريكللى :
ارباب قلم ، ارباب وقوف ، انسان هر
ايشك اربابى اوله ماز كمي .

« حكم آصفه عريشى آلدى ارباب صلاح »
(سرورى)

« الفات ايله ارباب شقايه كرمى »
« سعدان صياييدى قوجه نمرو بيلد »

(كاظم پاشا)
« ارباب حسد هر نه قدر اولسه مزاحم »

(كافى)

اَرَّاجُ | اء | مفسد - ضرور .
اَرَّاجِفُ | اء | (ارجوفه) بك

جمی : یالان و اوید .
ورمه سوزلر : یالان حوادث : تکذیب
اراجیف . | درلو اراجیف دوزوب
وقت کچیریرلر — قوجه سکیان باشی .
« فلك اوله سه ایکی کون همدی »
« اراجیف ایله طرلدریر عالی »
(عزت ملا)

اَرَّاذِلُ | اء | بك خیاسز . اك
ادبیر و ناموسسز دیمك
اولان (اَرَّاذِلُ) بك جمی : اراذل ناس .
« جشید کورسه بزم اراذله بادینی »
« بی شك تأسف ایرلیدی اختراعنه »
(نابی)

« کوکب بغت اراذل وحشت انکیر اوله سه »
(نائی)

اَرَّاسُ | اء | باشی بیوک . قوجه
قفا .

اَرَّاضِی | اء | (ارض) بك علی
غیر قیاس جمی . یرلر :
| اراضی و قفیه : اراضی مقدسه .
| اراضی امیرییه ، اراضی متروکه | .
| یسارایادن برار اراضینك بغداد
امارتنه الحاق کئی — لایحه — قوجه
رشید پاشا ، | اعشار حاصلاتك
بدله تحویلله اراضی اوزرینه طرح
وتوزیی — سری پاشا |

« آتش هجری اویاراك جائده کارایلدی »
« قبطیه جام قالدی کالایته اذای روزگار »
(کافی)

اَذِنَالُ | اء | اتك . صبركه علاوه
دیمك اولان (ذنی) بك
جمی : | حسمه سببا . حسم کورس
حریتهك ادیان عایتلریله محمی یورلسه
علامت اولق ایچون — هره نامه
کافی .

اَذِيتُ | اء | ایچنه چك . ایچنه .
| حب حال . کوجچك .
تشدیدسز یا ککش اوله جفندن مطلقا
شده ایله قوللائیدر : اذیتی زیاده .
| وحشتك هر راحتی بیك اذیتی
موجب اولور — مدنیت — کمال | .
« اذیت فلکی ارتکابه محتاجر »
(نابی)

اَرَّائِلُ | اء | تخت دیمك اولان
(اَرَّیکه) بك جمی .

اَرَّابَتُ | اء | عقلی . خردمند ،
زبرك . اوصول اولق .

اَرَّاجِزُ | اء | مصرعلری مقفی
| اوقیه شعر معناسنه
اولان (ارجوزه) بك جمی : قیسه
وزلی یعنی بحر رجزدن شهرلر ، قصیده لر :
راجیز ترکیه .

اَرَّاجِجُ | اء | (ارجوجه) بك
جمی : | صالجا در
دبکدر :

« اطفاله ویرر نشته اراجیج »

أَذُوذٌ { [ء] ككین اولان آك
 خارجه : خیر اذوذ .
 نادراً استعمال اولونور .

أَذْهَابٌ { [ء] آتون دیمك اولان
 (ذهب) ك جمی .
 استعمالی اندردور .

أَذْهَانٌ { [ء] ذكاه، فطانت؛ حفظ،
 كیاست كی خصائصی جامع
 قوه مدركه دیمك اولان (ذهن) ك

جمی : [شمیدن خلقك اذهاتی
 حاضرلفه همت ایدیکز — لایحه —
 رشید پاشا] ، [خلقك روشنی اذهاته
 کیم قائل اولماز — شناسی]

أَذْهَلٌ { [ء] طالین واونوتان،
 زیاده غفلتده بولوبان .
 بو، نادراً قولانیلیر . فقط [ذُهِل]
 هر زمان استعمال اولونور .

أَذْوَاقٌ { [ء] مادی و معنوی
 یعنی جسمانی ، روحانی
 برشیشك خوشه کیتمه سی، موجب حظ
 اولماسی دیمك اولان (ذوق) ك جمی :
 اذواق عالم متنج المدر . [آنكه اذواق
 مشایخ کباردن بهره دار اولنی توقع
 ایدرلر — ترجمه مفتاح السعاده] .

أَذَى { [ء] ایغجته . ایغجتك،
 ایغجته : جور و اذی .
 ادا و جفا . « انسان کامل کیسه یه اذی
 ایتمز . » [یاس الیدر ، فقط عمره
 سورمنز . كوره مك ایسه دائمی الاذادر
 — كال] .

أَذَى { [ء] بك ، اك ذكى :
 فحش اذكى

أَذْكَاءٌ { [ء] (ذكى) بك جمی .
 اذکیای شبان . [دیار
 بکر کی جمع اذکیا اولان بر ولایت
 جیهك — نطق — سری پاشا]

أَذَلٌّ { [ء] بك، اك ذلیل : [اذل
 ناس ، چنگانه لر اذل
 اقوامدر .]

أَذِلٌّ { [ء] ذلیل) ك جمی :
 اذله فاسقین .

أَذَلَّى { [ء] ایری، اوزون شی .

أَذْلَغَ { [ء] آك تناسل .
 أَذْلَغَى

أَذْلَقَ { [ء] كکین شی و فصیح
 وزباندراز آدم . مانوس
 دکلدر .

أَذْمَارٌ { [ء] بهادر، بکیت . قهرمان
 اذمار معنسانه اولان (ذمر) و
 (ذمیر) ك جمی : اذمار اتراك .

أَذْنَابٌ { [ء] کناء و صوج دیمك
 اولان (ذنب) ك جمی .
 (ذنوب) ده بونك جسد . [اذناب]
 آ ز ، [ذنوب] چوق قولانیلیر .

أَذْنَابٌ { [ء] قویروق معنسانه
 اولان (ذنب) ك جمی .
 قویورقلر : کواکب ذوی الاذناب .

« آلك هزار يتكهده يي مسجد ايلدك »
 « ناقوس يرلرنده اوقوتدك اذانلرى »
 (باقى)

« جيقدم سىرداره هميو منصور »

« آوازم اذان نقيضه صور »
 (شيخ غالب)

آذراء { [ع] قولاقلى بيامى ،
 جسمى سيات آت : فرس
 اذراء ، نادر آقوالانلشده .

آذرى { [ع] ابرنده كاش (آذر
 بايجان) ك اسم عربى .

آذرع { [ع] يك فصيح ، سوزى
 دوزگون آدم : شطمس
 اذرع ، بونلر الفاظ معروفه دن دكلدر .

آذرع { [ع] غذا و ظالم آدم .

آذرف { [ع] كوزل قوقولوشى :

« خوش نكته بوى مشك اذفر »
 (رياضى)

« بازسه وصف نكته خلقن ويرردى عالمه »
 « كردخاك پاى خامه بوى مشك اذفرى »
 (نغمى)

« مسك اذفر بيرينه قورلردى آتى ناهيه »
 (وله)

آذكار { [ع] (ذكر) ك جمى :

« اذكار آيه ، اذكار جيله .
 [سن اول كريم سك كه سوسه مك زبانتى
 سوسن ربانلر كجى نعمتلك اذكاريله
 كويا ايلرسك — « سنان پاشا »]

« اذكار حسين بيقرانى »

« حفظ ايلدى جامى ونوايى »

آذيانك { [ع] خروس ديك اولان
 (ديك) ك جمى . (ديوك)
 و (ديكه) جمع ديكرلريد .

آديب { [ع] تربيه ، ظرافت ،
 تراكت ايله اتصاف ايدن
 وشعر وانشايه متعلق كالات ايله
 متصف بولسان آدم : [نه قدر اديب
 جوقى] ، [مرحوم معلم ناجى ، بر اديب
 بيدانى ايدى] ، [واقهار لسانده اديب
 اولقى خيلى معلوماته توقف ايدرسده
 — شعر وانشا — لا]

« اوقور ايجدكجى هر طفل اديب »
 (وهى)

« اديب مكتب اوچى مقرب مودود »
 (ثابت)

« كامى مسخر حقا فاضل ، اديب »
 (لا)

آديبانه { [ذ] سالف الذكر ايكي
 منايه كوره اديبه
 باقبه جنى صورته : [اطوار اديبانه ،
 آثار اديبانه .

آديم { [ع] دباغت اولمش درى ،
 كوڭ ، سختيان . [وجه
 الارض = يروزي .

« وسائد غلطاندر جبال دائره ساز »
 « اديم خوان هواندر فسيحه هامون »
 (ثابت)

آذان { [ع] جماعت مسلمينى نمازه
 دعوت ايجون صوت بلند
 ايله اوقوتان كلمات مقدسه : اذان محمدى .

«قالیری بویه حاذق جور طاقندوز آزاری»
«فلک ادوار نامواردن رندانه دوزغ می؟»

آدوش [۴] کوزی دومانلی آدم.

آدویه { [۵] [دوا -] نك جمی .
علاجی . تشدید ایله
یاكلش قوللانمائی : ادویه مؤثره .
[رأس ادویه برهیز وحیه در - ترجمه
تله ماق]

آذهان { [۴] [دهن] نك جمی .
سور یله جك كوزل
قو قولو یاغلر .

آدهم { [۴] قاره یاغزات { اسم
رحل :

«اشب روز ایله تا ادهم شب بی دربی»
(نفی)

« ادهم اجلانه بر رخت سین کپکشان»
(وله)

« عفت وعفت وبرهیزده ابن ادهم»
(نابی)

آدی { [۴] كوچك قاب { كوچك
وشریر آدم .

آدیان { [۴] [دین] نك جمی .

شمدی به قدر ادیان سائره اسمحانی ذمتمزه
آلدق - کمال] ، [مخالفت ادیان

ملایسه سیله قواعد عقلیه بی دخی
یکدیگری تخطئه یولنده تغییر - اطلاق

الافکار - ادهم پرتو پاشا]

« مؤمنه فرضدر ای روح روان»
« علم ابدان ایله علم ادیان»
(نابی)

آدوات { [۴] [ادات] نك جمی .
اقفال واسمایه التحاق

ایله معنیدار اولان کلمات . { برای
ایشله مکه واسطه اولان شیر ، طاقلر ،

آوادنلق : [ادوات نجاریه ، ادوات
طباخیه] . مفردی بومعناده استعمال

اولوغاز : [اعداد ابتدکی ادوات ایله
سباح کی موج دریاده سائر اولیور -

معارف - کمال]

« جله ادوات وصف ترکیب»
(لا)

آدوزان { [۴] [دور] نك جمی .
مفردی دومك مناسنه

کلیه . اکثریا اتمك مصدري صیغه سیله
قولانیلیر : [مولوی بردقیقه ده اون

دفعه دور ایتدی .] { دوندرمك
معناسته ده کلیه : [احمدافندی ، سرمایه .

سنی دور ایده ایده بوقدر ثروت صاحبی
اولدی .] { ترك ونقل اتمك مناسنه

کلیه : [مغازدی باشقه سنه دور ایتدی .
اتبارك دور وتسایم مصالحه سی اجرا

ایدلی .] { عصر ، وقت ، زمان
معنالیکنده قولانیلیر : [تحول ادوار

واکداری دخی هب تقابل سلب
وایجابدر - لاحقه - جودت پاشا]

لسانمزده جمی اکثریا عصر ، زمان
معناسته استعمال اولونور : [ادوار سابقه ،

ادوار حیات] . { موسیقی شرییدن بحث
ایدن آثار قیه یه ده (ادوار) اطلاق

اولونور .

وجودينه، وقوعنه استدلال اولونان
 (دَلِيل) ك جى : اَدْلَه قويه ، اَدْلَه
 قانونيه : [بويله اَدْلَه سى طبيعته
 موجود عمل واعتقادده بيله كلة واحده
 اوزرينه جمع اوله مدقلى دليل جليدر—
 اطلاق الافكار — ادهم پرتو پاشا ،
 [زيرا اعتبار اَدْلَه لك قوتنه در ،
 كثرته دكلدر — ترجمه مقدمه مفتاح
 الساده]

اَدْنَى — اَدْنَا { [ع] بك آشايى ،
 [ك] بابايى : [نزد
 الهى ده اعلى ايله ادنى مساويدر]
 « اعلى كنجبه بريره ادنايه كيم باقار »
 (مترجم حاصم)
 « سرونازم ايتمه دك كلزاره ادنى التفات »
 « بيايكه بوز سورمه كچونده جورلور ارايدى »
 (عزت ملا)
 « لب درباي جلانده كى ادنا خرجنك »
 (كاظم پاشا)
 « مسيح كلكنه احيائى معنا كار ادنا در »
 (صبرى)

اَدْنَأَس { [ع] دَنَس) ك جى .
 پيسلكار ، مردارلقز :
 رفع ادناس § چاقينلر ، اك عايدى
 آدملر : ادناس ناس .
 اَدْوَاء { [ع] علت ، درد ، مرض
 ديمك اولان (داء) ك
 جى . مرضلر . خسته لقز ، (داء الكلب)
 = اوپوز على ، داء الاقرنج = فرسكى
 على .

« صرف ايدوب ادعيه دولت ممدوحكده »
 « ايله اول بابيه اجابتكه حق مخزن »
 (عزت ملا)

اَذَقَر { [ع] استكرام اولونان ،
 بك قوقان شى .

اَذَق { [ع] بلى بوكولش آدم ،
 (پيرقد دوتا) .

اَذَم { [ع] فره يافز ، سپاه آدم .
 استعمال اولونماز .

اَذَمَه { [ع] درينك ايچ بوزى ،
 ديشارسى (بشره) در .

اَذَم { [ع] ايكي نقطه ، ايكي شى
 آراسى برلشديرمك . شو
 معنابه نظراً تركبه ده قوللايلان (آديم)
 لفظنك اصلى بوكله اولسه كر كدر .

اَذِمَعَه { [ع] دِمَاغ) ك جى . ينلر .

اَذَق { [ع] بك انجه ، اك دقيق ،
 بك مهم : ادق امور .

[غزالينك ينه (كتاب مستظهرى)
 ناميله ديكر بر اثر نقيسى ده واردركه
 فقه شافينك ادق مسائلنى جامعدر —
 مشاهير اسلام — حميد وهبى]

« عرين طويل ونسلى حق ايله بهديد »
 « نظم امورده ايدهم ذهنى ادق »
 (شريف)

اَدِلَه { [ع] قلاغوز معناسنه اولان
 و آنكله ديكر شيتك

اَدْرَه [ء] غافل آدم .

اَدْحَه { [ء] (دُحَان) ك جمی .
دومانلر :

« لاملائی پر ایدر ادخه فحم امل »
(کاظم پاشا)

اَدَر [ء] قاسینی یاریق آدم .

اَدَرَد { [ء] دیشیز آدم : شخص
اردد .

اَدَرَع [ء] باشی قاره ، وجودی
یاض حیوان § هجین .

اَدَرَم { [ء] دیشلری دوکولش
آدم . § یوس بتون دوز

شی .

اَدَسَق [ء] آغزی بیوک آدم .

اَدَسَم { [ء] پك یاغلی ، چوق
قارامق شی .

اَدَعَج { [ء] قاره ویوک کوزلو .
§ پك سیاه شی . ادعج

العیب = کوزلری قاره .

اَدَعِه { [ء] (دُعَا — ء) نك
جمی . تشدید ایلہ غلط

اولدیفندن اوله قوللانظاملی :

« فرضدر بندیه اول شاه مملاجاهك »

« ایلہ مك ادعیه سن تاج كتاب اوراد »

(شیخ وصی)

« فرضدر ادعیه خیر دوام دولت »

(منیف قدیم)

« مثال ادعیه مستجاب اوجسم لطیف »

(سامی)

« ستر ایدر عیبی انسانك هب »

« نه کوزل جامه ایش ثوب ادب »

(وهی)

« محبت قصدی هر بر آدم ایلہ »

« دکادر عاقله حسن ادیدن »

(ابن کمال)

« حوشان ادب اندیشه زخم زبان چکمز »

(کوریل زاده)

« جام می اوپرسه لبکی کرعجب اولماز »

« الدن اله دوشمشده حیوادب اولماز »

(معیدی)

« سرو اوله قدیاره معادل عجب اولماز »

« کیم بالدیبری چیلانده حیوادب اولماز »

(لا)

« فن ادب بر معرفتدرکه انسانه »

« خصلت آموز ادب اولدینی ایچون (ادب)

واعلی (ادیب) تمییه قیلنشدور —

شناسی »

اَدَبِي { [ء] شعر و کتابت عائد،
نظم و انشایه منسوب :

اثر ادبی ، اقتدار ادبی ، مقاله ادبیہ .

اَدَبِيَّات { [ء] شعر و انشایه متعلق
(آثار : ادبیات غربیه ،

ادبیات فارسیه . ادبیات عثمانیه . §

بلغ و لطیف سوزلر : [مرحوم سری

پاشانك ابراد ایراد ایتدیکی بر نطق کبی

رسماً یازدینی وجیز بر تلفرامده ادبیا .

تندرد § بلغ ، وجیز ، لطیف سوزلر

تألیف و تحریری ایچون طو تیلان اصول :

« ادبیات ایلہ تاریخ و سیر »

« سیرت اهل ادبدر یکسر »

(وهی)

ایله خطاب ویا اشارت ایده من اولوند
— کمال]

« ایتمه محتاج ادانی یا رسول الله بنی »
« باب غیره دوکودوب آب رخ واشک تری »
(اسکنداری حق)

أَدَبٌ { [۷] اوصولی، اولقی، او-
ایله حسن معامله و مکاله ده بولونقی
§ اخلاق حیده ظاهره ایله برابر
شرعینک استیجاب و عقل کاملک
استحسان ایندیکی اقوال واحوال .
§ ظرافت ، نزاکت ، عدالت ، لطف
و صراحت کبی اوصاف ایله اتصاف .
§ شعر و انشایه عائد علوم : ادب البحت =
اصول مناظره .

تحفه شاهی بی شرح طرزنده
یا زلمش والیوم نزد عاجزانه ده موجود
اولان بر رساله قدیه ده کوسترلدیکنه
کوره (ادب) لفظنک ترکیب سی شمدی
کلیاً مجبور اولان ضمه خفیه مبسوطه
ایله (اود) در .

بو شرحک هانکی تاریمخنده کیمک
طرفندن یازلدیفنه دائر برکونا اشارت
و صراحت اولمایوب یا لکنز باش طرفنده
« هذا کتاب شرح شاهی » سرنامه سی
وزیرنده « من کتب محمد حامد خایفه
آمدی » جمله سیله ۲۱۱ تاریخ مجرردره
وقتیله لسان ملیمزه مخصوص بر لغات
کتابی یازلمش اوله یدی شمدی بزه
غریب کلن و مجهول اولان نیجه الفاظ
و کلمات ترکیه معلوم و مأنوس بولونوردی .

« زخلردن یک آغز آجندم ادای شکره کیم »
(فضولی)

« بر اشیر ایلر ایسم مدحنی بوکونه ادا »
(نفی)

« بنده یوق قدوت ادا یه حرف شوق نابیا »
(نابی)

« تمل ایتمک دمدن امانت اولنه ادا »
(فضولی)

« چوقی بو قدر حسن ادا طبعه زبرا »
« و صاف خداوند پسندیده شیدر »

(نفی)
« واری بر بخیلین شاعر پاکیزه ادا »

(نفی)
« باشقه شاعرده بولتماز بودا »
« ساده بر بیتکه بیک بیت فدا »

(معلم ناجی)
أَدَاتُ { [۸] آت دیمکدر، اسما

و افعاله اتحاق ایله معایه
دلالت ایدن کله :

« بر قاج درلو اداته نائل »
(لا)

« اما که بزم لسانمده »
« هر درلو ادات یا نمرده »

(لا)
أَدَامُ اللَّهِ { [۹] الله دائم یسون
معناسنده دعا .

أَدَانِي { [۱۰] أدنی) نك جمی .
(بك آلیاق ، اك بایاخی

آدملر :] محکمه ده هیچ کیسه ادانی نك
اخترندن معدود اولان بر قائله بیله

« افتدی » سوزندن اشاخی بر تعبیر

« قدح کبی طولشیدی ماه منیر »

« اوشب ایدی نصف جماد اخیر »

(عزت ملا)

« تا که آثار تابشیر فروغ نصرت »

« اوج چرخ طوته چون شعله صبح اخیر »

(حق)

[قرون اخیر ده عثمانلرک ایجاد]

صراحتی اولدیفنی بر صاحب وقوف انکار

ایده من — کمال]

آخرًا { [ء] ا ک ص و ک ا ل ه ر ق ،

تأخرافنامه ده ، اخیراً حجازه کیدن ،

آخرًا اشعار اولونان ماده مک .

آخره [ء] هر شبک نهایت ، صوکی .

آخره { [ء] و بره سی ، پیشینک

ضدی . قوللایله ییلیر .

أخزل { [ء] ی ی قیرلش آدم .

أداء { [ء] اوده مک : ادای

: دین ایتدی . اوده مک :

غمازک اداسی ، دینک اداسی § طور باراد

= صوغوق معامله : اداسی چکمر

اولدی . § طرز واسلوب : [وادی

واجبه حق ولی نعمت املنه منحصر

اولوب — عاکف پاشا]

« برشکرین تکلمی بر خوش اداسی وار »

(ندیم)

« ادایه چاره می وار فکرخی او احسانک »

« اولورسه طایم اگر یک قصیده مدیون »

(نفی)

بالکثر قولاً دکل فعلاً دخی انبائه

چالیشیق — نطق — سری پاشا]

أخماش { [ء] بشیده بر دیمک

{ [ء] اولان (خمس) ک جمی .

أخن { [ء] کنگزدن سوز سو .

{ [ء] یله بن آدم ، خیم خیم .

أحنس { [ء] باصیق بورونلی ،

{ [ء] سیوریلی بورونلی آدم .

أحنع { [ء] زیاده نواضع ایدن

{ [ء] کورفاق ، پک

أحنه { [ء] ترکیده ده (ولاماج

{ [ء] دینلن طعام .

أخیار { [ء] (خیر) ک جمی .

{ [ء] حیری جوق ، ایلکی

زیاده آدملر . مفردی قوللایله ییلیر :

اخیار امت .

« دائم ایت تعظیم اخیار کرام »

(عبیدی)

« قیمتی زائد اولور کوهلک اولدقجه قدیم »

« بیلنیر قدر کرافایه اخیار سلف »

(شریف)

« شه سریر دو عالم کزیده اخیار »

(نعت شریف)

أخذ { [ء] اسیر ، طوتساق .

أخیر { [ء] ا ک ص و ک ا ل ه ر ق ، ا ک

{ [ء] صوکه کی : امر اخیر

کوره . « شوعر اخیرده حقوقه دائر

فتونی ا ک زیاده توسیع ایدن فرانسزلر

ایکن — حقوق مقاله می]

اَخْلَاقُ { [ء] [خَلَقَ] ك جمی :
 اخلاق { مسائل اخلاق، اخلاق
 حسنه = كوزل خویرلر . [لكن مفسد
 اخلاق اولدنیغیون ندیم افكار ایتك
 جائز دكلدر - كمال] ؛ [حلم وشجاعت
 كبی اخلاق فاضله بر کیفیت متوسطه
 اولوب - تاریخ جودت]

« معدن آب ایچسه كر چشمه اخلاقیدن »
 (نعت شریف - نابی)
 « حسن اخلاق ایده ذاتی جهاته تعریف »
 « وصف ایده ذاتیه علله اخلاق حسن »
 (عزت ملا)

« صاحب خلق حسسته اولور اخلاق خدای
 « صائمه اول جوهره هرید حال ایله بدکنشده در »
 (عبدی صلاحی)
 « اخلاق ایدی بشون آلهی »
 (لا)

« تغییر ایله مشدر عالمك اول رتبه اخلاق »
 « بزه تقی تواریثك كلور كویا یالان شمعی »
 (لا)

اَخْلَاقِيَّاتُ { [ء] [اخلاقه] طائد
 اخلاق :
 اخلاقیات { [ء] [اخلاقه] دائر

« اخلاقیات { [ء] [اخلاقه] دائر
 و حکما : حجة الاسلام امام غزالی مشا.
 هیر اخلاقیونندندر .

اَخْلَفَ { [ء] [صولاك] آدم .
 اَخْلَصَ { [ء] [بك] ، اك خلوصكار :
 اخلاص { اخلاص او دأ . [اك
 رضا جو بر بنده اخلاصی اولدنیمی

« احر سوزان اولور تخم خیات جاودان »
 (كاظم پاشا)
 « اول نظم كزین طور وور سراسر »
 « آتشكده ده مثال احر »
 (لا)
 « دروغه دوشه چك بر جهنی احر »
 (اكرم)

اَخْلَاءُ { [ء] [خَلِيل] ك جمی .
 اخلاص { صادق ، خالص دوستلر :
 اخلائی قدیمه . [كچه مشاغل ولایت ،
 طاقفر سادر ، اما مراسلات اخلايه
 بشقه معادر - مكتوب - سری پاشا

اَخْلَاطُ { [ء] [خَلَطَ] ك جمی .
 اخلاط { بر قاج مختلف جنسدن
 مركب بواوان . (اخلاط اربعه) = دم ،
 بلغم ، صفراء ، سوداء . [بودرلور اخلاط
 فاسده خلاصه لری كور مور یا ناركین
 حاصل اولان رايحه مضربه بكرزورلر -
 كال]

اَخْلَافُ { [ء] [خَلَفَ] ك جمی .
 اخلاف { اسلاف ، قاضی . بزدن
 صوكره كيلر ، بزدن صوكره كله جكر :
 [باری ایلورده یا عفه قابل اخلاف
 یتشدیرمكه چاباله ملی - دفتر اعمال -]
 [بز كچه - لرك اخلاقی بزدن صوكره
 كله جكرده بزم اخلاف اوله جقلر -
 اسلافزی خیر ایله حرمتله یاد ایدمده
 اخلافزه حسن مثال كوسترملم .]
 « وارسون بزی ده آیرسون اخلاف »
 (لا)

اَخْفَ { [ء] بك خفیف } مجازاً
بك شن، سوعلى :

«باشر شان و شرف منى اوصاف سلف»
«مالك روح اخف نائل انشای كرم»
(احمد حمدى)

اَخْفَشَ { [ء] كچه كوندوزدن
اَخْفَشَ } ابى كورد برن برنوع كوز
خسته لفته او غرامش آدم فى ائمة نخودن
اوج ذك لقى : بونله (اَخْفَش)
ديبر . برنجيسى (ابو الخطاب كه سيويه
وابو عبيده نك استاذ دير . اينجيسى ابو
الحسن سعيد ابن مسعود ، او نجيسى على
بن سليمان) . « اخفشك كچيسى كچى
باشنى صالار — مثل » .

اَخْفَضَ { [ء] جو قور والچاق
اَخْفَضَ } ير فى مجازاً متواضع
كه به اطلاق اولونور .

اَحْفَى { [ء] بك ، اك كيزلى .

اَحْفَيْهَ { [ء] (خفا) نك جمى .
اَحْفَيْهَ } كيزلى شيلر . فى آغاچ
جيھكى ، طومر و جفى ستر ايدن طيش
قابو قور . مفردى بومناده قوللا بلماز .
اَحْكِرَ { [ء] آتشك قورو ، قزىل
اَحْكِرَ } آتش :

« داغلر ياقه انارك كند و دندرا خكرى »
(نظم)

« قيزاره اكر سوزان نته كيم دانه نار »
(باقى)

اخض آمالم اودات كرم الشيك مظهر
لطيف اولقدر . فى آزشمولى معنائه ده
قوللايلىر : « انسان جواندن اخضر —
ناجى » . [بو ، معنای اولدن
اخضر — عقل — مورخ طاصم]
[اخض خواصدن اولديقه اعتباراً
زمره سابقه دن زياده جه اعتبارلى بر
آشنا لفظى اصالى — مكنوب — كانى]
[زمان مواصلته اخض آمالم سوديكى
منون و نتيجه آمالم محزون ايتك ايدى —
محبت — كال]

اَخْضَر { [ء] بك ، اك قبصه :
اَخْضَر } كلام احضر

اَخْضَدَ { [ء] اسنه ييجى : يعنى
اَخْضَدَ } آلاستيقلى شى ، اكبولوب
بو كولن شى .

اَخْضَرَ { [ء] بك يشيل . يشيل
اَخْضَرَ } رنگلى :

« جارى صفاده حور . . سارى هوايه عنبر »
« عكس محاب رنگين . . ظل جبال اخضر »
(اكرم)

« فرش ايلوب زمينه بر پريان اخضر »
« اعزاز ايدر طبيعت سلطان تو بهارى »
(لا)

« سائل دو كاهى ايتش يو چرخ اخضرى »
(نظم)

« بر جانب دست موج اخضر »
(شيخ غالب)

اَحْطَلَ { [ء] چابوق (چاك)
اَحْطَلَ } يوروين فى مرزه كو .
بوش بوغاز آدم .

اَخْسَ { [ع] پك ، اك خسياس ،
اَخْسَ { بياغي : اَخْسَ ناس - اَخْسَ
اشيا - [كنديشي بلكه بيايدن وطاش
وطور اقدن اَخْسَ وادنا بيله ويهوده
تصرف برات قيلول مرتبه سندن
خبردار اوله - فضولي]
« دگر بو دنياي اَخْسَ »
(سامي پاشا)

اَخْسَمَه { [ف] بوزا .

اَخْشَاب { [ع] (خَشَب) كجمي ،
اَخْشَاب { كسيك وقور و آعاج
پارچه لري ، كراسته . صفت اوله رق
(اخشاب خانه) (اخشاب بنا) ديه
قولالايير : [بده اخشاب ايشلرينك
دخى بالنافسه تقرر ايدجك فيثانله
متعهدينه احاله سي - مكتوب -
سري پاشا]

اَخْشَف { [ع] او يوز آدم .

اَخْشَن { [ع] پك سرد شي §
اَخْشَن { كنديبيله كچيلمه سي كوچ
اولان آدم : شخص اخشن .
اَخْشَى { [ع] پك قورق ، زياده
اَخْشَى { خشتاو . آر قولالايير .
اَخْشِشَان { [ع] پك خشونتلي -
اَخْشِشَان { چوق قاني . همزه نك
كربله ده تلفظي جائزدر .

اَخْصَ { [ع] پك ، اك خصوصي :
اَخْصَ { اَخْصَ بنده كان ، اَخْصَ
مقربين . اَخْصَ اجابا § باشليجه :

باقعه دن اخذ ايندى . § اَلْمَقْ . آلمه :
مكتوبك قمدى پوسته خانه دن اخذى
الزمر § طوئق طوئمه : جـ خانه دن
فرار ايدن حاني اخذ و گرفت ايدجكاري
شبهه دن بريدر . § طوئق . طوئله .
حرزك احد و توقيفنه چاليش . ورلر .
« اخذ واعطا » = آليش و يرش .
طوئق ايله صوك تركيبده ياكز
قولالايير . مطلقا عربى ، فارسى
بلكه علاوه سيله استعمال اولونور .

« دشمندن اخذ ناز قدر وارى بر صفا »
« رغب بو ذوقه آه صروت قوماز سنى »
(قوجه رغب)

« اخذ متاع لطفته صاحب سفارلك »
« تقدينه سي التمه دعادر كدالرك »
(رئيس الكتاتب خيرى)

« سر كوى غمدن كدار ايلرز »
« فلكدن ينه اخذ ناز ايلرز »
(عزت ملا)

« اخذ ايله صنايع و علومن »
(لا)

اَحْرَب { [ع] قولايي ياريق آدم §
اَحْرَب { قولاقده كي كويه طاقيلان
ديك .

اَحْرَز { [ع] طار . او ده ، اوزونجه
اَحْرَز { كوزلو آدم : زبوناييلركي .

اَحْرَس { [ع] ديليز . بولر
اَحْرَس { مسعمل دكلدر .

اَحْرَق { [ع] سونه به : مكين ،
اَحْرَق { عقلز آدم . الفاظ غير
مؤنه دندز .

« برج دولتر الی ایلسه پیدا نه عجب »
 « هیئت ماه نو و صورت اختر خاتم »
 (باقی)
 اختر شمار { [ذ] کجه او یو یامایان ،
 او یقوسز : مفلس
 اختر شمار .

« ایتم اختر شمار ، چشم تری »
 « بوشک یوقیدر عجب سحری ؟ »
 (معلم ناجی)
 اختر دنیاله دار { [ذ] قوروقلی
 بیلدیز :
 اختر شناس { [ذ] علم هیئت آشنا
 اولان ، منجم .
 آخ { [ع] یاصی ، یایوان بو .
 آخم { روئی آدم . غیر مستعملده .
 آخدان { [ع] (خدن) لك و
 (خدن) لك جمی .
 دوستلر ، یولداشلر ، یاشداشلر :
 [پس ای زمره] اخوانم و کار قواده
 یاران و اخدا تم سزی ارشاد ایدرم —
 طاشکوریلی زاده احمد [

آخذب { [ع] کیمسه نکر رأی و فکری
 بکنه بن ، اوزون بویلی ،
 احق انسان ،

آخدری { [ع] وحشی اشک .

آخدغ { [ع] لك خدعه جی ، زیاده
 آلا تیمی . § انسانك
 اكه سنه یقین ایکی طمر .

آخذ { [ع] آلقی ، آله : اخذ
 انقام ، اخذ ثار ، بانقوتلری

آدمك كوده سنده پیدا اولان طایاق
 اثرلری .

آخاسیف { [ع] طوبراغی یوموشاق
 برلر ، طوبراغی طاشسز
 قوملی محللر .

آخجاز { [ع] (خبز) لك جمی .
 اخبار مهه . [اما
 اخبارده وارد اولان ادله دندرکه نی
 علیه السلام بیورمشدو — موضوعات
 العلوم]

آخجاز { [ع] آتمك معنای اولان
 (خبز) لك جمی ، اتمكده
 اتمكجی به (خباز) دیسر . شهر اماتی
 داتره سنده رسماً مشکل بر (خبازان
 جمعی) واردو .

آخبت { [ع] لك خبیث ، ناپاك ،
 مردار ، یاراماز : [حتی
 درون جسدی آتش حسد و عناد ایله
 بر اولان آخبت عباد دخی — طاشکوری
 زاده احمد]

آخبل { [ع] دیوانه ، دلی ، مأنوس
 و مستعمل دکلدر .

آخیه { [ع] (خباء) لك جمی .
 قیلدن معمول عشیرت ،
 کوچیه چادرلری .

آختر { [ذ] بیلدیز :

« بر سپهر سائر تم ثابت جمیع اخترم »
 (فضولی)
 « شمسوار عالم آرا کیم روادرا و له کر »
 « نمل و میخ رخی چرخ آفتاب و اختر »
 (نفی)

أَحْمَقُ { [ع] يك عقلنر ، سرسم ،
أَحْمَقُ { شاشقن :

«نعم دكل ايتزسه حاذق سرفرو معذوودر»
«ناشناسان سخندن برايكي احق بكا»
(حاذق)

« يوقسه تقليد ايله هر بر احق »
« نه روا يايه ولايت صاقي »
(ناي)

أَحْمَقَانَهُ { [ع] احق اولانه
أَحْمَقَانَهُ { ياييه حق طررده .

أَحْمَى { [ع] يك ، اك عارلى ،
أَحْمَى { حيتلى .
« ولايت صاحب خلوتسراى عزت احمى »
(ناي)

أَحْمَقُ { [ف] احقلق ، عقلنزلق .
أَحْمَقُ { ايكنجيى بهضاً
أَحْمَقِيَّتْ [ع] قوللاينلير .

أَحْمَاءُ { [ع] چاپارز و آفيري
أَحْمَاءُ { ايشلر ، چاويق و اكرى
شيلر ، استهمالى اندردر .

أَحْنَفُ { [ع] آياقيرى چاريق .
أَحْنَفُ { اكرى بؤكرى اولان .

أَحْوَالُ { [ع] (حال) ك جمعى :
أَحْوَالُ { ياعمول الاحوال . احوال

حاضره .

« آكزب احوال سبط احمدي عشر محرمله »
(٧)

« هيچ صورمه ميتلارك احوالى بلوودر »
« سن بيوقايه دل و برنك حالى بلوودر »
(آگاه)

« احمد مرسل امام انبيا كيم ذاتيدر »
« وجه يك حقه هم آينه هم آينه دان »
(كاظم)

« محدث ايله احمدى آنجيق »
« عطا بيوردي سكاواهب العطاى وجود »
(نورس)

« احمد الخلق محمد محمود »
« يعنى محبوب خداوندودود »
(ناي)

أَحْمَرُ { [ع] يك قيرمزى : بحر احر .

« شيطانسهده حوردين كوزلدر »
« اول شعله نهاد نور پيكر »
« رشك آور ساغر اجلدر »
« لعننده نهفته موت احر »
(اكرم)

« دوشمش كيمى تجسس كبريت احره »
(لادري)

« صباى سرخى چشمه ياقوت احر ايت »
(غالب دمهده)
« شكل طاس آتشيندر ساكه ورد احرى »
(نظم)

« ديدهم چو بحر احر ايدر آشكار موج »
(راتب)

أَحْمَرُ { [ع] متين ، زياده قوى
أَحْمَرُ { ويحكم § دكر مخلوقاتندن
اولوب على التوالى صويك انچه كدينى
قبض و بسط ايدن يعنى آجيلوب چانان
دكر آغزيدر .

أَحْمَسُ { [ع] صلابت ، قوت صاحبي
أَحْمَسُ { يكيك آدم § صلابتلى بر .
يك آز قوللاينلير .

«ابتدی اسراھلئہ تسلیم اماناتی خدا»
 «نه اولور امر الہی دھا بوندن احکم»
 (بانی)

أَحْلَى { [ع] اك زیادہ شیرین
 أَحْلَى { بك طائلی: [مصائب حرمین]
 وجودی خراب ایلہ دی. تصور موندن
 الذّٰی واحلی عندمہ برشی بوقدر —
 تذکرہ قاضی صکر عمت [

«اولوری بی نیاز اولوق کی شیرین برعمت»
 «آنکچون لذت مطلوبدن احلی قناعتدر»
 (شریف)

أَحْلَامُ { [ع] حُلْم (ك) جمی .
 أَحْلَامُ { رؤیاء :
 «کره اسکلروا کورمه سہ اعدا احلام»
 (لا)

(حُلْم) عقل معناسہ دہ کلیر. فقط
 ترجمہ بومعنادہ قولان نیاز .

أَحْمَالُ { [ع] حَمْل (ك) جمی . بولار:
 «ابتدی احمال و غار حلت ایچون شد خرام»
 (بانی)

کبه لك معناسہ اولان (حَمْل) ك
 جمی دہ بویله کلیر .

أَحْمَدُ { [ع] بك ممدوح، بك
 أَحْمَدُ { شکرکار. پیغمبر علیہ الصلاۃ
 افندیمر حضرت لرینک اسماء شریفہ لرندندور.

«شبه یوق کہ فیض احمدیدر»

«بر معجزہ محمدیدر»

(لا)

أَحْقَرُ { [ع] بك ، الك حقیر اولان :
 «عادتک اولسه تواضع ، اهل کبر و نموتک»
 «برمنه و اوسه ک اولور سین هر بطرده احقری»
 (منیف)
 «بر غریب عیدم احقر و عاجز»
 «ای غریبه معین اولان الله»
 (حضر آغا زاده سعید)

أَحْكَامُ { [ع] حُكْم (ك) جمی :
 أَحْكَامُ { احکام قانونیه . [آیات]
 قرآنیہ احکامی دائرہ سندہ — حقوق [
 «خامہ امرکن اولدقدہ رقم سنچ یکن»
 «جمله شی اولدی بهم بستہ احکام شئون»
 (منیف)

«یازلدی سبزہ نوحیزدن خط احکام»
 (فضولی)
 «ابتدیلر دستنه تسلیم امور واحکام»
 (بانی)
 «دادکر پادشہ عادل فاروق احکام»
 (جوری)
 «احکام قدر تخلف ایتمز»
 (لا)

أَحْكَمُ { [ع] بك، اك، زیادہ حکم
 أَحْكَمُ { ابدن، بك حکمی، قوتلی :
 احکم الحاکمین = الله ذو الجلال .
 [شریعت اسلامیہ دن اوسم واعدل
 واحکم بر قانون بولغق قایلیدر؟ —
 حقوق مقالہ سی]

«خلیفہ کدر ای احکم الحاکمین»

«آنک لطفنه مقتدر در زمین»

(معلم ناجی)

کچی تدارک ایدلش اولان شیلر —
مکتوب — سری پاشا [

أَحْقَادُ { [ع] (حَقْد) ك جمی .
طوروئر : [او پیر

فضائلیر اولاد واحفادینك سعادتحالی
كوردكجه صفایاب اولیوردی — دفتر
اعمال] ، [ایشته بوجوانردانك
احفادی اولان عثمانلیله ارنأ و فطرة
حائز اولدقلری صفت ستاوت بروطفنة
عظما تحمیل ایلمشدر — كمال [

أَحَقَّ { [ع] اك، بك حقی، مستحق،
لا بقی . [اكی مفنی مرحومك

یكنی ابراهیم ائدی علای سائرهدن
الیق واحقذر — نطق — سری پاشا [

[حق ، آتباعه احقذر — سری پاشا [

« تبیله خدا قدر احقذر »
(معلم ناجی)

« قبلش اولادینك اولادی سمید بابایی »
« یعنی سجاده نشینره ارشاده احق »

(سلطانزاده دانش)

أَحْقَابُ { [ع] زمان طویل ومدید
ودهر مناسنه اولان

(حَقْب) و (حَقْب) ك جمی . استعمالی
اندردر .

أَحْقَادُ { [ع] كین، غرض مناسنه
اولان (حقد) ك جمی .

مفردی جعندن زیاده قوللائیلر .

أَحْقَافُ { [ع] (حَقْفَه) ك جمی .
قوم تپه لری ، مأوس

دكلدردر .

أَحْزَنُ { [ع] زیاده محزون
اولان : شخص احزن .

أَحْسَا { [ع] بك قوملی، طاشلیر :
ارص احسا .

أَحْسَاشُ { [ع] طویفولر :
(حِس) ك جمی :

احساس رقیفه .

أَحْسَنُ { [ع] بك ، اك كوزل .

« باحسن القصص یوسنی وسوره هود »
(سامی)

« صعب اولان امری ایدر احسن حال ایله تمام »
(نابی)

« احسن احسن تقویم صور »
(نابی)

« او بولور جامه سبزین ورقله رونق »
« سن ایسه احسن اولورسك چیقاروب بیرهنی »

(ابن كمال)
« چشم حق بنی بك احسن ایدی »

« ایکی شهباز شكار افكن ایدی »
(خاقانی)

أَحْشَاءُ { [ع] لایمزده قوللائیلان
(حَشَا) ك جمی .

باغیر صاق ، بورمك ، جكر ، بورمك
كچی بدنك اعضای داخلیه سی .

أَحْشَامُ { [ع] عائله ، متعلقات،
اقربا . . .

أَحْطَابُ { [ع] اودون دیمك
اولان (حَطَب) ك جمی .

[بنفاده وقوع مأموریت ومواصلتزدن
اول مثلاً احطاب ، طوغله ، طاش وسائر

اَخْرَضَ [ء] كوزلرنيك
كپييكاري دو كوش،
چپيل كوزلو آدم .

اَخْرَى - اَخْرَأ [ء] لايق .
مناسب مياشته .
اويغون : [هم حاكه دنيا ، هم مالكة
دريا عنوانه توصيف اولسه احرادر -
معارف - كمال] .

« اسمك اولورسه رشيد الوكلا احرادر »
(رشيد پاشا حقه - لا)
« يوسف دور اسمك احرادر غلام اولق سكا »
(لا)

اَحْزَاب [ء] قسم ، طائفه
اَحْزَاب اديك اولان (حزب) ك
جمي . طائفه لر ، بر طاقم آدم لر ، بلوك لر .
قسم لر . مفرد يده . جمعي ده آز
قوللائيير .

اَحْزَقَه [ء] قاذي بيوك بودور
اَحْزَم ادم . مانوس دكلور .

اَحْزَم [ء] يك حزملي .
اَحْزَم احتياطي ك صرتقع ير ،
كوكسي بيوك ادم . حيوان . نادرا
قوللائيير .

اَحْزَان [ء] (حَزَن) ك جمعي .
اَحْزَان غملر ، كدرلر ، غصه لر :
[احران حزنه زعما بر نوع تسلي
مهر و ماه قپيلنددر . - صوك بهار -
اكرم] .

« جهان هب دور عدل كده سراسر خرم و شادان »
« كوكل زنداني كنج بلا و بيت احراند »
(رياضي)

« بر حصير - يوغين كليه احرانده »
(آهي)

« سر به داده دست احد يتدر هب »
« يك بيك سلسله نسبت انشاي قرون »
(ميف)

« بر در ديدى آشناي وحدت »
« روح احد يت احمد يت »
(شيخ غالب)

اَخْرَاج [ء] بونجوق معناسنه
اَخْرَاج اولان (حرج) ك
جمي . حيوان لك پالان . بولار لر ينه ،
طائفر ينه ديكين بونجوق لر .

اَخْرَاز [ء] (خَر) ك جمعي .
اَخْرَاز كوله و اسير اولماي لر :
« سكا حلم و ادب و حسن سلوك »
« ايلر احراري ضروري مملوك »
(نابي)
« احراري اسير ايدردى اطى »
(لا)

اَحْزَارَانَه [ء] (حر) اولامره
اَحْزَارَانَه ياقيشه جق طرزده .
« حَرَاَه » صورتده قوللايلا ميدر :
ميشيت احرارانه .

« دمنده سيرايدك تاثيري احرارانه اوندكجه »
« دل آواردي خواهشكذار دام ايدربليل »
(پيژمده - اكرم)

اَحْرَد [ء] يك بجيل - خيسيس
اَحْرَد ادم .

اَحْرَش [ء] قديم . اسكي شي .

اَحْرَش [ء] درشت . خشين ،
اَحْرَش قاني شي .

« نوله دیم سکا احد احد نهای وجود »

(نورس)

« کورینوب دوره میم سرمد »

« اولدی موجود احدون احد »

(نابی)

أَحَدٌ { [ء] بک ، اک کسکین :
أَحَدٌ } احد آلات قاطعه .

أَخْبَنَ { [ء] قیو برحق صاج :
أَخْبَنَ } زلف احبن .

أَحْدَاقُ { [ء] (حَدَقَه) نك
أَحْدَاقُ } جمی . کوز بیکری .
« حدایق احداق ارباب نظر بصارت بوله »
(فضولی)

أَحْدُ الْأَحْدِثِ { [ء] ایکسی بر
أَحْدُ الْأَحْدِثِ } معناده قولایسیر .
أَحْدُ الْأَحْدِثِ { [ء] امثالز ، بی نظیر
أَحْدُ الْأَحْدِثِ } شی دیککدر .

أَحَدَبُ { [ء] قانبور : شخص
أَحَدَبُ } احدب .

أَحَدَيْتُ { [ء] قانبورلق .

أَحْذَرُ { [ء] شاشی آدم . نولر
أَحْذَرُ } نادرا قولالانیا قاطندر .

أَحْدَيْتُ { [ء] جناب حقك
أَحْدَيْتُ } برلكی ، برلك . « ذات
أحدیت » تعبرینك طوغروسی « ذات
ذی أحدیت » در . بوصورتله صفات
الهیهدن اولورده : [بنه جلال احدیت کله
« لله الواحد القهار » دیه جواب ویر -
دیککده کههك معارضه به استطاعتی
اولاز - سنان باشا] .

« ترحم قبل او مجروح ملامتدینه دهره »

« کدر حك مههم طعن اجازخ اعدادر »

(صبری)

« شمشر زباندن احبا حذر ایلر »

(نفی) .

« نطف وقهرندن ویرر احبابه كل ، اعدایه خار »

(فضولی)

« کاه احبابی زیارت ایله »

« لیک اطوارینه دقت ایله »

(وهی)

أَحْبَارُ { [ء] یازی ایچون قوللا
أَحْبَارُ } نیلان مرکب وعالم مناسنه

اولان (حبر) ك جمی . لسانمزده

مفردی ده ، جمی ده چوق قوللا نیلاز :
احبار یهود کبی .

أَحْبَلُ { [ء] بوکروبله دینبان
أَحْبَلُ } قورو دانه .

أَحْبَنُ { [ء] علت استغاثله معلول
أَحْبَنُ } اولان آدم ، مستحق .

أَحْمَمُ { [ء] سیاه شی .

أَحْجَجُ { [ء] بك قانی ، مردشی .

أَحْجَازُ { [ء] (حَجَر) ك جمی .
أَحْجَازُ } طاشلر . احجار منقوشه .

[کو یا که نادات مدنیت احجار و احجار .
ربنه وارنجه به قدر سرایت اعش کبی -
اوندره - کمال] .

أَحَدُ { [ء] بر ، ايلك صابی :
أَحَدُ } [احدسك ، سریر لایزالده

وحدایتله معروف - سنان باشا]

«قشری منز احادیثك ایتش چیده»
«قشری فاضله هویدا ایسه طبع نقاد»
(نای)

احادیث شریکه { [ع] اسانید
روایت اولونان حدیث شریطر :

«علم تفسیر واحادیث و اصول»
«آدمی جتنه ایله موصول»
(وهی)

احاسین { [ع] «آحسن» لك جمی .
شیلر . [احسن اشیاك ، بدایع آثارك
برخاصة خفیة سی ده دوشوندر برنجیلکیدر
— برصده — اکرم]

«برجهره دنواز محسن»
بر نور بدیعة الاحسن
(اکرم)

احلیل { [ع] مجرای بول و مخرج
اللب معاسنه اولان
(احلیل) لك جمی . اوکاده باق .

احب { [ع] لك ، بك سوکیلی ،
آحب { سویلن : بنجه احب اشیا
کنادر . [مع برکجه نك بعض ساعاننده
مذاکره علم ایله ملك جمله سی احیا
ایتمکدن احیدر — ترجمه کلام حضرت
ابن عباس]

احباء { [ع] سوکیلی معناسه
اولان (حبیب) لك جمی .
احباب { دوستلر ، ای کوریشیلن
صادق بیله کلمه . (احباب)
عاورانده مفرد حکمنده قوللانیلیر :

کوزلو آدم . برنجی معناده نادراً
قوللانیلشد .

اجهل { [ع] بك ، لك جاهل ،
هچ برشی بیله یکن : اجهل
اقوام ، اجهل ناس .

اجیاد { [ع] (جید) لك جمی .
اوزون بویونلر . نادراً
قوللانیلیر . مفردی هچ استعمال
اولونماز .

اجیاف { [ع] (جیفه) نك جمی ،
لاشهر . جمی آرز ،
مفردی چوق قوللانیلیر .

اجیال { [ع] جسدر . مفردی
بعض امثالی کپی لسانده
قوللانیلایان (جیل) در : فسقر ، صویلر ،
صنوف ناس .

اجیند { طویل العنق ، اوزون
بویولی آدم . نادراً
قوللانیلیر .

اجیز { نفسی کیرالایان ، اجرتله
چالیشان ، طوتیلان ارغاد :
اجیر ایله اسیرك فرق واردر .

اجیل { [ع] ایثنی صدکره به
براقان { تاخیر ایلدیلن شی .
احادیث { [ع] خبر و کلام معنا .
سنه کلم (حدیث) لك

جمی . فخر الانبیا صلی الله علیه وسلم
اندیمیز حضرتلر نك کلاملرینه اطلاق
اولونور : احادیث شریفه : [مأخذ اجتماع
اولان احادیث صحیحه نبویه دخی بویات
قرآنیة احکامی — حقوق مقاله سی —]

آجواد [ء] مروفتندی، جو مر دك
آجواد و سخاوت، كرمكاری كبی

معانزه دلالت ایدن (جود) ك جمی .

آجواف { [ء] هر شیک ایچی ،
ایچك نوشلنی دیمك

اولان (جوف) ك جمی : اجلاف
واجواف . نادراً قوللانیلیر .

آجوبه { [ء] (جواب) ك جمی .
صوریلان شیرك ،

سویله نیان سوزرك قارشیلقلری :
وارد اولان سؤالره اجوبه مقوله

سردایدلدی . [دعواي دیانت و صداقته
فصل صفد یرمیش اولدینی مسئله لرینه
اجوبه مكنه بوله ییلور ایسه —

كاكف باشا]

آجوج { [ء] شعله وریچی ،
ضیالاندریچی . بارلا ییچی

شی . « نظم » ده قوللانیه ییلیر .

آجود { [ء] پك ایی . اك اعلى :
اجود مسوجات .

آجوف { [ء] اصطلاحات صر .
فیہجه عین الفعلانده

حروف علتدن بر حرف بولونان كله .

§ (آجوف) ایچی بوش ، قوف ،
بوش قفالی :

« کیمی اجوف کی علت زده هرزه درون »

(منیف)

« سلم ایله قلبی دیج حسدن نایسا »

« اول صیحه حرف علت کیرمه سون اجوف کبی »

آجهز { [ء] مستقنا دلبز § کوندز
ای کورمه بن قاشیق

قاره طو پراقله تحویل ایتمه سبب
اولورسك — كال]

آجیت { [ء] بابا بچيك ، غریبك ،
بیكانه لك .

آجاذ { [ء] عسك دیمك اولان
(جند) ك جمی . عسك لر ،

طابورلر . جمع دیکری اولان (جنود)
چوق قوللانیلیر :

« جان فدا ایتکی ریشی صاپار راهكده »

« طولودر پرتو جبكه قلوب اجناد »
(شیخ وصنی)

« انیا هربری رایتكش احكامكدر »

« کیتدیلر آخرته ایتمه عرض اجناد »
(نابی)

آجباب { [ء] (جنب) ك جمی .
ياك طرفلر . نادراً

قوللانیلیر :

آجئاش { [ء] (جنس) ك جمی .
منقار . نوعلر ، چشیدلر :

اجئاس مختلفه دن مرکب . [بر مقتضای
حکمت بالغه محمدانیه کرمه ارضك

اوزری اجئاس مختلفه حیوانیه ایچون
برماواي مشترك اولمشدر — خاطره]

آجف { [ء] حقدن عدول ایدن ،
ایدیچی آدم § بی اکثری

اولان : شخص اجف .

آجئكه { [ء] قاناد دیمك اولان
(جناح) ك جمی . قنادلر .

آجه { [ء] (جنب) ك جمی . آنا
آجه { قارنده کی چوجقلر .

ياتاغی. (اَجَم) و (اَجَات) آجام کبی
بونک جملریدر .

« مجلسده شوخ دلقرب جنک ایدیک شیر اَجَم »
(نفی)

اَجَمِازِن { [ارمنجه] روسیه نك
قافقاسیه قطعه سنده ،

روان جوارنده اوچ کلیسا مناسترینک
اسمیدر که ارمنیلرک « قاتوغیغوس »
دیدکلری اک بیوک رئیس روحانیلری
اوراده اقامت ایدر .

اَجَب . { [ع] غریب ، بیوایه ،
ذلیل ، یابانچی آدم . §

سرد باشلی آت . لسانزده بویه قوللانمازده
آشاییده کورلدیکی کبی سوکنه یاه نسبت
علاوه سبله چوق استعمال اولونور .

اَجَبِي { [ع] یابانچی آدم ، باشقه
ملت و یا مملکت منسوب

اولان شخص : السنة اجنبیه ، اجنبی
آدم . [بین الدول امور اجنبیه نظارتی
بك معتبر و مرجع بر نازك مأموریت
اولوب — عاكف باشا] ، [مادامکه
بونجه اجنبی ملت ودولتلرک افراد
عوامندن — سئله — شناسی]

« اقربا اولهده فرضا دشمن »

« اجنبیدن ینه البت اهنون »

(وهي)

« اجنبی واری آتی خامیه تکلیف نفم »
(نابی)

[جگر پاره کی کسندی استدیك
و آنك استمدیك براجنینك تاغته و بر مك
ایچون خوابگاه آرامنی پاموق شلته لردن

« لطف ایلدی یادشاه اکل »

« عثمانلیلق اولدی شمدی اجل »

(معلم ناجی)

اَجَم { [ع] اتلی کبک § مرزاقز
اَجَم { آدم § بونوزی اولمایان
قوج . ضیای عرفان ايله منورالدهماغ
اولان بعض لغتچیلرک ظن ایتدکلری کبی
بولفظ ايله « شیر اَجَم » تعبیری بیتهده
هیچ بر مناسبت و مقارنت بوقدر .

اَجَم { [ع] درت کوشه ، دوزخانه ،
صرب باراقه کبی . بولفظلرک
هیبسی قوللانماز ، فقط یکدیگرندن
تفریق ایچون یازیلور . چونکه بونلر
کاملاً یلغنزسه بالاده کوسرلدیکی کبی
برطاقم یا کلس ظبیانه ابتداء الفاظک
استعمال وتلفظی خصوصنده خطا
ایدیلر .

اَجَم . { [ع] بر شیشه چوق دوام
ایتمکدن اوصانج کلک §
بر آدمی ایسته مدیکی حاله اوغراق §
صو — صفوقی غائب ایدوب — بوزولوق .

اَجَمَع { [ع] اک طویلو ، زیاده
برلشمش و بریکن : [عاله
لازم اولانلرک بری ورعدر . تاکه
علی انفع و فوائدی اکثر واجبع اوله —
موضوعات العلوم] .

اَجَمَعِن { [ع] هیبسی ، طویلی ،
جمله سی : رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین .

اَجَمَه { [ع] مسیق آغاجلی محل ،
اورمان ، وحشی حیوان

« أَجْلَعُ { [ع] قيصه دوداقلی ،
مسکین آدم . بواکیسک
ترکجهده استعمالی اندردور .

« أَجَلَهُ { [ع] فضیلت و معرفت ذاتیه لريله
تَجَزَّيْتُ اَيْتَش اولان ییوک
ذاتلر . § رتب رسمیه دن اولی صنف
اولنی حائز بولونانلره ودها بیوک رتبهده
اولانلره دخی (أَجَلَهُ رجال دولت)
تعبیری قوللانیلیر : [أَجَلَهُ ادبای
عثمانیه دن مرحوم سری پاشا — رحمه الله
علیه رحمه واسعة] ، [أَجَلَهُ فقهادن
(احمد بن محمد الراذکافی) مک حلقه
تدر یسنده بولنهرق — امام غزالی —
حمید وهی]

« أَجَلِي { [ع] بك بطی ، اك حل :
[فوائده و محسناتی احلاى
بدیهیاتدن اولان بر دمیئر بولنك دخی
وجوده كتیرلهسی — انقره دمیر بولی
مکتوبی — سری پاشا]

« محمد که خیر البرایاندر »

« بومعشده اجلاى آیاندر »

(معلم ناجی)

« أَجْمال { [ع] ارکك دوه مضانسه
اولان (جَل) ك جمی .
ترکجهده استعمالی اندردور .

« أَجْمَل { [ع] بك كوزل ، اك یاقیشیقلی :

« صورت شاهدا معانی ملكدن اجل »
(کاظم پاشا)

« ناکهان کلدی برینك اجلی »

(یحیی)

« کورنلردی کیم شمعی اجل کاندده حیراندر »
(ریاضی)

« أَجَل { [ع] بك بیوک ، اك جلیل ،
اولو . بو (اولو) یی
طوغری اوقومق ایچون شوپله
(Oulou) یازمق ایجاب ایدر .

« مرحبا صرحت خاص خداوند اجل »
(کاظم پاشا)

« مظہرایتمش اوقدر حضرت فیاض اجل »
(وله)

« معرفت حقك اجل لطف سبحانیسیدر »
(کال)

« اوقرب مجرد آکا خاصدر »

« اجل مقامات اخلاصدر »

(معلم ناجی)

« أَجْلَاد { [ع] حیوان درسی معسانه
اولان (جلد) ك جمی .

جمع دیکری اولان (جُلُود) زیاده
قوللانیلیر .

« أَجْلَاف { [ع] (جَلَف) ك جمی .
مفردی قوللانیلار .

اراذل ناس ، ادبیز ، چاقیقن طاقی :
[بلکه اراذل اجلاقدن عد اولنقدن
قوریلهماز — کورنهك — کمال]

« اوله دیروزه کرسیل اجلاف زمان »
(هر سکلی حکمت)

« أَجْلَاء { [ع] باشی کل آدم . اوستی
دوز ارایه و محفه .

« اجرام بی نهایت ایله پر در آسمان »
(لا)

« پایه جانه بر تنك فضا هفت اجرام »
(نابی)

« سلم قصر جلای اوله ماز هفت اجرام »
(وله)

« حرکت ایتمه ده عاجز قاله هفت اجرام »
(جوری)

« جوهر پاکنه اجرام وعناصر اکرام »
(نفی)

« [ع] اویوز انسان ،
أَجْرَبُ { حیوان .

« [ع] طاعارجق دیمك
أَجْرِبَهُ { اولان (جراب) ك

جمی . اشیا قونیهلج طاعارجقلر ،
مشین وپه زدن معمول چانقله ده
اطلاق اولونه ییلیر .

« [ع] نویز انسان ،
أَجْرَدُ { خصوصیه کج : طفل
اجرد . § اوتسزیر : ارض اجرد .

« [ع] (حزه) ك جمی ،
أَجْزَاءُ { پارچهلر [عهد نامه ك

اجزاسندن معدود اوله رق — لایحه
رشید پاشا [§ ادویه ترتیب اولونان
شیلر : اجزای شریفه = قرآن کریمك
مرکب بولوندیجی جزهلر . اجزای طبیه =
علاج یا بیلان نسته لر . اجزاء تاریه .

« مکر امداد ایده هسقه ده اجزای عدم »
(عاکف پاشا)

« درج رآیکده در اجزای قوام دولت »
(منیف)

« چراغ دوده اجداد معدلت بنیاد »
(وله)

« فخر اجداد و پدر تازه کل باغ کهن »
(عزت ملا)

أَجْدَزُ { [ع] بك ، اك لایق ؛
آز قولاتیلیز : شاعر
شیرین مقال محمد جلال بك نشر
ایندیکی اشبواثر ، انفس الآثار اطلاقنه
اجدر در .

« [ع] آغاچ کوکی معنا
أَجْدَالُ { سنه اولان (جدل) ك

جمی . آغاچ کوکلری ، طومر وقلری .

أَجْذَمُ { [ع] (جُذَم) یعنی
مسکینك علقته اوغرامش
اولان § پارماقلری یا خود الی کسیك
آدم .

أَجْرُ [ع] مکافاه اخرویه ، ثواب :

« البته اجر بی ویر جکدر عدالتك »
(اکرم)

« دین ظهورنده شریك اجر اصحاب کبار »
(فضولی)

[تعلیمك مقابله سنده حاصل اولان
ثواب و اجر بی حساب نه مرتبه اوله جنی
معلوم اولو الالبادر موضوعات العلوم]

« [ع] چالك دیمك اولان
أَجْرَاسُ { (جرس) ك جمی .
بونلر نادر آ قولاتیلیز .

« [ع] (جریم) ك جمی .
أَجْرَامُ { روحسز اولان جمللر :
اجرام فلکیه .

اَئِيلُ { [ء] حَكْمٌ وَقَوْبٌ صَاحِي }
اَئِيلُ { مَمْدُوحٌ وَشَرِيفٌ آدَمُ :
وَكَيْلٌ اَئِيلُ .

اَئِيمُ { [ء] كَنَاهِمُكَزْ ، يَالَانْجِي :
اَئِيمُ { شَخْصٌ اَئِيمُ .

« اَئِيمُ مَعْتَرَفُهُ مَرَحَتُ حَرَوْتَدَر »
« قَرْنِ عَفْوَاوَلَهْ كَلَشْ خَطَايَا اِنْسَانَك »
(لا)

اَجَانِبُ { [ء] اَجَنِي (كُ جَمِي)
اَجَانِبُ { يَابَانْجِي آدَمَر : اِطَار
اَجَانِي جَلْبِ اَيِدَر .

« شَايِدْ اَوَلَهْ بُو خِيَالَهْ ذَاهِب »
« كِيمِ اَوَلْدِي لِبَالِبِ اَجَانِب »
(نَابِي)

اَجَاهِلُ { [ء] اَجَهْلُ (كُ جَمِي)
اَجَاهِلُ { اَصْلُ اِيْلَهْ اَجَاهِلُ بَرْمِيْدَر ؟
اَجَبِهْ { [ء] اَلِي كَكِيَشْ آدَمُ .
اَجَبِهْ { عَرِيضُ الْجَبِيْنِ . نَادِرُ
قَوْلَا نِيَايِر .

اَجْدَاثُ { [ء] قَبْرِ دِيْمَكِ اَوْلَانِ
اَجْدَاثُ { (جَدَث) كُ جَمِي .
مُزَارَلَر ، قَبْرَلَر : اَجْدَاثُ اَجْدَادِي
زِيَارَت .

اَجْدَاذُ { [ء] بِيُوْكَ بَابَا مَعْنَاْسَه
اَجْدَاذُ { اَوْلَانِ (جَدَث) كُ جَمِي .
آتَارَلَر : اَجْدَادُ مَرْكَ بُو فَرِيضَهْ خَيْرِيْنِي
اِيْفَادَهْ كُو سَرْدِيْكَ مَأْتَر — كَال]

« نُوْرُ رُوْحَانِي اِيْدِي بَارِ قَطَارِ اَجْدَاد »
(نَقْت — نَابِي)
« اِيْ اَوْلَانِ نَامِي تَرَقِيْ دِهْ اَجْدَادِ عِظَام »
(وَلَه)

اَثْوَابُ { [ء] (ثَوْب) كُ جَمِي .
اَثْوَابُ { اِنْسَانَكْ كِيْدِيْكَ شِيْلَر .
لِبَاسَلَر : اَثْوَابِ اَمِيْنِي ، اَثْوَابْجِي بَاشِي ،
حَاضِرِ اَثْوَاب .

« بِنِ قَوْلُمُ قَوْلَرَكْ اَثْوَابِي بُوْدَر »
« هَمِ عِبُوْدِيْتَكْ آدَابِي بُوْدَر »
(خَاقَانِي)

« كِيْمِهْ سَفَلِيْتِ اِيْلَهْ كِيْرَلِي لِبَاس »
« يَاكْ اَثْوَابَهْ نَظَرِ اِيْلَرِ نَاس »
« وَهِي »
« اَوَلَسَهْ دِهْ فَخْرَهْ سَزَا اِسْبَابَك »
« اَوِيْدُوْر اَقْ اَنَكْ هَرِ اَثْوَابَك »
(وَلَه)

اَثُوْمُ { [ء] كَذَابُ ، يَاكْ يَالَانْجِي .
اَثُوْمُ { كِتَهْ كَارِ آدَمُ . نَادِرُ اَسْتَعْمَلِ
اَوَلُوْ بُوْر .

اَثِيْرُ { [الْيَنُوْرُ لَانْدَرْنِ مَعْرَبِ]
اَثِيْرُ { اَتَمَانِ وَآتَمَاقِ طَوْلَدِيْ مَشْ
وَكَافَهْ اَجَامَهْ نَفُوْذِ اِيْتِيْكَ مَفْرُوْضِ
اَوْلَانِ سِيَالِ بَرِجَمِ خَفِيْف :
« يِيْلْدِي كِهْ بَرِ كَلْشَنْ دُوْرُخِ مَآبِ »
« جَرَحِ اَثِيْرِ آكَ بَطَرِ جَوِيْ آبِ »
(نَابِي)
« سَدَهْ عَاطِفِيْ كَمِيَهْ اَرْوَاحِ وَعَقُوْلِ »
« دُوْكَ مَعْدَلْتِيْ سَجْدَهْ كِهْ بَرِخِ اَثِيْرِ »
(اِسْمَاعِيْلِ يَاشَا زَادَهْ حَقِي)

اَثَرَهْ { [ء] اَزْمَهْ قَدِيْعَهْ دِنِ رُوَايَتِ
اَثَرَهْ { رُوْحَايَاتِ اَوَلُوْ نَهْ كَلَنْ مَعَاوَدَاتِ
اَثَرَهْ { وَاحَارَكْ نَبِيْعَهْ سِي — بَقِيْعَهْ سِي .
اَثَرَهْ

بهائی، قیچی، انچه سی دیمکدر : اتمان
اشیا صاحبنه اعطا ایدلدی . [ماعداسنك
فروختله اتمان حاصله سنك بنه تخصیصات
عکریه حوالاتنه اعطاسی - مکتوب -
سری پاشا] . [طوبراق خیس ،
لازم اولان جوادرائفی سینئه حرصنده
صافلار - سی - کمال]

أَمْدُ [ع] قابا توپیا ، سرمه طاشی .

أَمَاءُ [ع] لسانغزده قوللانیا
أَمَاءُ (نمی) نك جمی . بریشك
قاتلری ، وقتلر [بر زمان ماضی ایله
زمان حال آرمسی : اشای وداع ، اثنای
منازعه ده . [بیک یوز ایللی سنه سی
اثناسندن سكسان ایکی تاریخنه کلنجه
- قوجه سكبان باشی]

« اثنای مطالعه مده اکثر »

« کوردکجه لطیف و خوش اثرلر »

(لا)

« خاطره اثنای اوصافکده فیض شوق ایله »

(نفی)

« کاهی که خیال شکن طره خلقی »

« اثنای تفکرده دلدن گذر ایلر »

(نفی)

أَمْنٌ [ع] بر آدمك ، بریشك
أَمْنٌ ایلکنی و کوزلکنی

سویله مک مناسنه اولان (ثناء) نك

جمی . مدحله ، ستایشله : اثنیه سنه .

« قبل همان اثنیه یادشبی وردزبان »

(معلم فیضی)

أَمْلٌ [ع] (نك) ك جمی .
مفردی اوچده بره اوج
بارچده بری دیمکدر .

أَمْلٌ [ع] قاره ایلین آغاجی ، جمی
(اَمْلٌ) و (اَمْلٌ) در -
(اَمْلٌ) = ایلین ضعیف .
(عسلند) غلطدر .

أَمْرٌ [ع] مدینه منوره نك اسم
دیگری .

أَمْرٌ [ع] عروض اصطلاحاتنددر
[قس و حزم دینیلن علی
حاوی اولان جزء . بوکا (اَمْلٌ) ده
اطلاق اولونور .

أَمْرٌ [ع] نقل اولوان علم
و کلامک بقیه سی ، نتیجه سی -
[اشای تفهیم کنندیه
تخصیص ایدن آدم .

أَمْعَى [ع] غایتله کوزل و بیاض
کوز .

أَمْلَبٌ [ع] جورچوب ، مسورتی ،
مولوز .

أَمَارٌ [ع] میوه مناسنه (نمر) ك
جمع الحمی ، میوه لر : اثمار
اشجار . [صوك بهارك مبذول اولان
أمار کونا کوندن و از جمله عقیده شکری
کبی اوزوميله ، قوطی بالی کبی قاووندن
- اکرم]

أَمَانٌ [ع] قیمت ، بدل مناسنه
اولان (مَن) ك جمی .

سکزده بر مناسنه اولان (مَن) ك
جمی ده بویه کلیر . (اتمان) هریشك

کتیردیک شی ، نشانه . علامت ،
حدیث شریف ، سیرت پیغمبری ،
تأثیر : [ایستدیک کی باصلش ،
باصلامش اثرلری طولایله بیلکده هر
زمان مختارک — حل متخه — کال .]

« رنگ رخساره کلی خورشید »

« اثر سیلی خزاندر . »

(ریاضی)

« بن روزکاری اکلا دیم روزکاریسه »

« اسمز تهی اسرسه قور اورنایه بر اثر »

(لا)

« شخصک کور ینور رتبه عقلی اثرنده »

(لا)

« حسد قلب عدو لطف ایله اولماز اائل »

« سنکده مضمر اولان آتشه آب ایتمز اثر »

(نابی)

« عالمی رقصه کتیرسون اثرشوق جدید »

(کاظم پاشا)

« اَثرَم { [ع] دیشی قیریق ، دیشلری

اَثرَم { دوکوک : پیر اثرم .

اَثَلَب { [ع] انسانک چهره سنده .

اَثَلَب { وجودنده بولونان سیاه

نقطه ، خال ، بن .

اَثْقَال { [ع] (ثَقْل) ک جمی .

اَثْقَال { آغیر بوکار ، آغیر شیلر :

« بعض جرآرده شاعر یکینور »

« جر اَثْقَالده ماهر یکینور »

(وهی)

اَثْقَل { [ع] بک ، اک چرکیل ،

اَثْقَل { اک آغیر :

« خصم اَثْقَل کلدی بزمه کیتدی ارتق نشسته من »

بولفظ آثار قدیمده قوللانیلشدر .
قط شیمی مدلولی کبی کلیاً متروک
وسجوردر .

اَثَرَه { [ع] (ثَرَاب) ک جمی .

اَثَرَه { طویراقلر .

اَثَرَه { [ع] بک تقی . زیاده

اَثَرَه { پرهیزکار . کناه ایشله مکدن

زیاده چکین .

اَثْقَاء { [ع] (ثَقِي) ک جمی .

اَثْقَاء { الاثمن قورقوب کناهلردن

صاقیمده . رضای داری بی تحصیله

پایتمده اولان آدملر : اَثْقَاء امت .

[بنی اسرائیلک اخبار ورهبانه

سویه که خاقندن اَثْقَاء ایله مصاحبت

ایلورلر — موضوعات العلوم]

اَثَم { [ع] بک تام . اک تمام .

اَثَم { هیچ قصوری اولمایان :

« اصل کلی مظهر اسم اعظم »

« جله دن اولدی مرابده ام »

(نابی)

« شرع حفظنده ام معجزات مصطفی »

(فضولی)

اَثْوَن { [ع] حمام کلخانی .

اَثَانَت { [ع] دوشمه ومندرکی

اَثَانَت { خانه اشایی : اَنَات بیت

« خدا عماری اساستده ایله یوب تمکین »

« ائانه ایده عزو سعادت آلایش »

(شریف)

همزه نک کیریلده تلفظی جا زرد .

اَثَرَه { [ع] موجودیته دلالت

اَثَرَه { ایدرشی . برانسانک وجوده

اَتْرَع { [ع] سبیل فراوان ، دره
کسی آقان صو . الفط
مستعمله دن دکادر .

اَتْرَاب { [ع] (تَرَب) ک جمی ،
اقران ، بریاشده اولانلر ،
یاشلری مساوی بولونانلر . لسانغده
مفردی استعمال اولونماز : فلان بین
الانراب مشارالینان ایدی .

[دعوت اقارب واتراب قلب رقیقی
قرین اضطرار واضطراب اتمه سیله —
مشاهیر اسلام — حمید وهبی]

« هپشاشوب قالمش ایکن بختنه اقران ، اتراب »
« عاقبت ایلدی دودان آتی ده هو و تراب »
(مره نامه)

اَتْرَاح { [ع] غصه ، کدر ،
املاک معنارینه دلالت
ایدن (تَرَح) ک جمی : اتراح قلب .

اَتْرَاف { [ع] ظریف ، نازک شی
ونفیس ، طیب طعام ،
نعمت معناسنه اولان (تَرَفه) نک
جمی § اوست دوداغنک اورنه سنده کی

اتی جیققی اولان آدمه (اَتَرَف) و
اولحم باره یه ده (تَرَفه) دینیر .

اَتْرَاک { [ع] (تَرَك) ک جمی .
اَتْرَاک (تَرکار . منسوبیتله مغتیر
بولونیدنمیز قوم افرادی .

اَتْرَاش { [ع] قالقان معناسنه اولان
(تَرَس) ک جمی . آلات
حربیة قدیمه دندور . (قالقان) زمانغده
ممالک متمدنه ده قوللانیلماز . قبائل بدویه
افرادی آراسته الیوم استعمال اولونور .

اَبَیَات { [ع] ایکی مصراعدن
سربک ومنظوم سوزلر

معناسنده اولان (بیت) ک جمی . ینه
بیتک جمی اولان (بیوت) بومقامده
قوللانیله ماز :

« بر سرای دلکشادر هر بری اییاتک »
(نفی)

« صنعت اییات موزون کورن وصافلر »
(نوعی)

« اییات ایله قطعه لر سراپا »
(لا)

اَبَیَان { [ع] افعال حبسیه دن
اجتناب ایدن علو جناب
صاحبی § طعامدن استکراه ایدن آدم .

اَبَیَض { [ع] پک آق ، پک بیاض :
بجرائض . موت ابیض =
فحشاء وفات .

اَنَان { [ع] دیشی اشک § یوصونلی
طاش ، بر قسیمی صویک
ایچنده وقیم دیگرى خارجده بولونان
قیا .

اَنَاوَه { [ع] کلش . کلن . مسافر ،
غریب . مستعمل دکادر .

اَتَاغ { [ع] (تَابِع) ک جمی .
برذاتک قولنه ، فعلنه ،

ملکنه او یا نلر § بر آدمک خدمتکارلری ،
اوشاقلری : اتباع ابو حنیفه .

« یالکنز سکا دکل اتباعک ده کافیدر »
« چکدیکک پیشکه اتمه بو نعمت عام »

(نابی)
« طور اتباعک ایله دقت »

(وهبی)

کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرت تبارک
کتبه سی :

« ایله هم چرخه سر فرو اما »

« خاک پای ابو تراب اولورم »

(معل ناجی)

أَبُو نَیْنٍ { [ع] انا ، بابا : حقوق
ابوس . [افندیلر ! سزی

تبریک ایدرم . بختیار سکنز . ابوی سکنزده

بختیار در لر ! - نطق - سری باشا]

أَبُو الذَّهَبِ { [ع] آلتون بابا -
سی ، جوق ز سکن

آدم .

أَبُو الرِّیْسِ { [ع] ترکیه ده [چاوش
قوشی] دینیلن صرغ

پاری .

أَبُو الْعَبَّزِ { [ع] هذیان سویله یں
ادبیز ، حیا سز انسان .

هرکه عبرت بخش ایدم جک مشوار

و گفتارده بولوغاسی سبب تلقیب

اولشدر .

أَبُو فَرَّاشِ { [ع] مشاهیر شعرای
عربدن « فرزدق » ک

کتبه سی § اسلان .

أَبُو قُ { [ع] قاچیش ، قاچان کوله .

أَبُو قَلَمُونِ { [ع] بر نوع حیوا -
ندرکه فرانسه جه سی

[Caméléon] در . فرانسه لغات

کتابلرنده کور یلن تمریفاته نظر آ بو

حیوان ، عوارض و مواضع کوره رنگ

اصلیسی تغییر و تبدیل ایدر . مثلاً

آغاچ اوزرنده بولوندیغی زمان رنگی

یشیل اولور . کذاک عوارض مختلفه نك

تأثیر یله قیر سزی ، صاری ، سیاه ،

بیاض رنگلره کیرر . بوقلونک جلدی

غایتله براق و شفاف اولدیغندن اعضای

داخلیه وجودیه سی مشاهدده اولونه بیلیر .

§ وقت و حاله کوره تبدیل فکر
ومسلك ایدن آدملرده مجزأ « بوقلون »

دینیر . § بعض لغت کتابلرنده

ترکیه سی « کله » دیکه کوسرتلش ایسه ده

طوغری دکلدر . بوقلون براز کله

مشابه ایسه ده آلتک کی قارنتی یر

سورمه رنگ یورومز . برده شکل رأسی ده

باشقه ذر . حاصلی بوقلون « کله »

دکلدر . § « قاموس کیر » ده کوسرتلر دیکنه

کور « جانفس دینیلن قاش . لسانزده

همزه نك اسقاطیله « بوقلون » طرزدده

قوللا بیلیر .

أَبُو نُوَّاشِ { [ع] مشاهیر شعرای
عربدن برذات .

أَبُو الْهَوَلِ { [ع] مصرده اهرام
مشهوره حوارینده

بر انسان باشی صورتی حاوی جسم

پرطاش .

أَبَر { [ع] اك ، يك بارلاق ،
أَبَر { زیاده بارلایان § قلبدن

اعصابه قان جریان ایدن شریان :

« تاحشر طوریرر اونور اهر »

« کورلر کورمه کورر کورنلر »

(لا)

« اهر ایدی وجه نی »

أَبَر { [ع] سوز سویله مکه مقتدر

أَبَر { اولایان آدم . نادر آقواللانیلیر .

اَبْلَغَ { [ع] اَبْلَغُ قاشلى § مجازاً
واصح ، منور ، روشن
ديگدر : حق ابلغ و باطل الحج اولور .
اَبْلَغَ { [ع] اَبْلَغُ قالين قنالى ، قابا
ذهنلى ، احق : شخص ابلغه
شاگردانك ابلدى .

اَبْلَغَ { [ع] اَبْلَغُ ، اَبْلَغُ ، سوزى
حشوش و انتظام ايله سويله بوب
زياده تأثير ايتيرن :

« نأبى به منيف ايكن مقلد »

« اندن ابلغ ديمش قصائد »

(لا)

اَبْلَقَ { [ع] اَبْلَقُ آياقلى سكيلى
اولوقلرله قدر وارمش ،
آقلى قارهلى اولان آت ، آلاجه باجاق ،
كوسترشلى آت « ابلق سوار = جنكجي
قهرمان » :

« ابلق سوار دوزكار آشوب روموز كياو »
« لشكر شكار كامكار بهرام افريدون علم »
(نفى)

اَبْلَمَ { [ع] اَبْلَمُ قالين دوداقلى آدم :
اكثر يازنجيلر ايلم اولور .

اَبْلَمَ { [ع] اَبْلَمُ مالك حاره به مخصوص
بر نوع اوتدر . بقداكلى
بوداقليدر . بر اوجندن شق اولونورسه
ديگر اوجنه قدر آريلير .

اَبْلَمَ { [ع] اَبْلَمُ زياده ، اَبْلَمُ عقلنر ،
بوش قنالى ، احق ، بون .

اَبْلَهَانَه { [ف] اَبْلَهَانَه ، آوا-
ناقچه سسه ، عقلنر جه سسه :

« ابلهانه كيمي ايدوب يندى »
(عطائى)

اَبْعَدَ { [ع] اَبْعَدُ ، اَبْعَدُ اوزاق ،
چوق ايراق : ابد مسافه .

اَبْعَضَ { [ع] اَبْعَضُ يك زياده بعض ايديلن ،
اَبْعَضُ اَبْعَضُ سويله ين :

اَبْكَارَ { [ع] اَبْكَارُ (نكر) ك جمعى .
قيلر . [اَبْكَارُ اَبْكَارِنْدَه

اولان محاسن آدبى آينه اندامندن
اظهار ايتديكيون هر وجهله ارباب
مطالعه نك نگاه التفاتنه شاين كورينور-
كال]

« يهون ايكارماني بيله مزارباب نظم »
« يوقه يحيي كبي استاد سخن پرورى يوق »
(شيخ الاسلام يحيى)

« جلوهر كرميچنده ايكارماني بي حجاب »
(نفى)

« هر برى ايكار افكارين كنوردهش ارمغان »
(نوعى)

« ايكار معانى صرتب »

(لا)

« طبى ايكار فيوضاته مزين جمله »
(كاظم پاشا)

« ايكار نكت جلوهر ايدر پيشكهمده »
(معلم ناجى)

اَبْكَمَ { [ع] اَبْكَمُ ديلر :

« اَبْكَم اولسون بي خاموش ايدن اعداى سخن »
(وهبى)

« عقلا قننى مصالحده اولورسه اَبْكَم »
(نأبى)

اَبْكَمِيَّتَ { [ع] اَبْكَمِيَّتُ ديلر لك .

آبرو [ف] قاش ،

« یا انکشت اشارتندریا خود ابروی ایمادر »

(صبری)

« ای کان ابرو شهید خنجر مژگانکم »

(فضولی)

« تیغ ابرولربنک اینک در سمن تقلید »

(کاظم پاشا)

آبروان [ف] قاشلر :

« اول قدرلدوزدرکویا که بر شوخ آفتک »

« ناولک مشکین کان ابروانیدر سوزم »

(نفی)

« اود و ابروان دلجودی ایغ سون می غارت »

(رانغب)

« چونون و القلم اول ابروان هلال نمود »

(سامی)

آبرو فراخ { [ف] بشاشتی ، کول
[ف] بوزلو آدم :

« سودیر و البته کنندین داغما ابرو فراخ »

آبرو فراخی { [ف] کولری بوزلولک ،
[ف] ایشن اولاق :

« ترشرو اوله جهانده کیسه باقاز چهره که »

« طالع مقبولیدر ابرو فراخی داغما »

آبریشم { [ف] بوکولش اییک .
[ف] لاسارده همزه وشبک

کسرله (آبریشم) دینیر :

« ایدر ابریشمه تعلیم نعمت بولاد »

(نانی)

آبر { [ع] اورکک ، قاجق ،
[ف] قدورکی ، فجأة اولک .

مانوس و مستعمل دکلدیر .

آبراز { [ع] بعضاً طامارک اوستنه
[ف] اسکیل ککیک اونی

قوروسی ، بهارات .

آبرن { [ع] اینجندہ غسل اولوان
[ف] کوچک حوض . باتیو .

آبصار { [ع] حاسیه رؤیت معنانه
[ف] کلن (بصر) ک جمی ،

کوزلر : فاعتبرویا اولی الابصار .

« هلالی کور مزایسه ک ایله تصدیق »

« خبر ویردکده سکا اهل ابصار »

(طاشکوبریلی زاده کمال الدین)

« رب عزت ناولک ابصارینه وجهن نشان »

(کاظم پاشا)

« اولان مخاطب مضمون یا اولی الابصار »

(لا)

« باققله جلال ویرر ابصاره بنفشه »

(نجاتی)

آبطال { [ع] (بطلال) ک جمی .
[ف] یکیتلر ، جنگجی قهرمانلر .

مفردی باشقه معناده قوللا تیلیر : ابطال
رجال .

« اولدی پیرو عشیرت ابطالی »

« هیسنگ الله تیغ وکویالی »

(معلم ناجی)

آبعاد { [ع] (بعد) ک جمی .
[ف] اوزو ناکلر ، اوزاققلر :

ایعاد تک = اوزونلق ، اکلیک ،

درینک .

« پیوده قدر تکدر ایعاد »

(نانی)

« لطفنک قدرینی بیلدریمک ایچون مطلق »

« اصلاحات قنون ایچره بولمق ایعاد »

(وله)

بنکاری، آلاجه‌لری اولان آت. لسان
عوامده (آبراش) طرزنده قوللانیلیر.

آبرض { [ع] (برض) علتسه
مبتلا بولونان، وجودنده
بیاض لکه‌لر پیدا اولان آدم. لسانزده
بوyle آدم‌لره ده (آبراش) دینیلیر .

(سام لکه‌سی) تمیزی ده قوللانیلیر.

آبرق { [ع] قوم، طاش، بالچق،
آقارشمش یز { ایکی رنگی

لکه‌لی شی { آلاجه‌لی آت . [آبلق]
کبی نادراً قوللانیلیر .

آبرکار { [ع] شاشقین. سرسم نه
یاپه جفی ییله یی انسان :

مرد ابرکار .

آبرومیع { [ع] قاره بولوط، قاصبرغه
شاه‌دینک [شاه‌دینک]

تحفه‌سیله شرحه مراجعت اولونه [
ماتوس اولمایان الفاظندور .

آبرنجن { [ع] پیله‌زیک. عربجه‌سی
(سوار) در. فارسیده

(دست ابرنجن) طرزنده قوللانیلیر.

اصلی (ابرنجن دست) در. اضافته ال
بیله‌زیک دینک اولور. صوکره تقدیم

و تأخیر اولوغ‌شدور. بوقیدک فائده‌سی آیاغه
کچیردکاری نسنه دن احترازدرکه عرییده

آکا (خفّال) دیرلر . زیرا فارسیده

آکاده « ابرنجن » دیرلر . غایتی برینه

[دست ابرنجن] و دیگر یسه [پای

ابرنجن] دینیر . عند الاقتصا نظمده
قوللانیله ییلیر .

آبراج { [ع] قلعه نك ، حصارك
چیققتیلی، قلعه‌سی { مدار

ارصت مقسم اولدنی اقسامدن هر

بری دینک اولان (برج) ك جمی

« بروج » صورتیله ده جمع‌لیر .

لسانزده ابکیسی ده قوللانیلیر .

« عالم‌له اتنی عشر ابراج دکلی »

« هریری سرهمرومه تاج دکلی »

(شیخ غالب)

آبراز { [ع] (بر) ك جمی .

مفردی قوللانیلاز. طوغری

سوزلو، خیر خواه ، حیت و فضیلت

صاحبی اولان انسانلر : « سلطان صلاح

الدین ایوبی ابرار امتندور . رحمة الله

عليه رحمة واسعة »

« ای عذرکنانه چرخ بدکار »

« جریمینه فدا ثواب ابرار »

(ریاضی)

« فراق حسفته طاقت کتیرمه بوب یچی »

« یولنده باش و یروب اولدی کزیده ابرار »

(لا)

آبره { [ع] بك ، لك صوغوق :

آبرد { کلام ایرد { طولویاعیران

فورته بولوطی . ایکنجی معناده نادراً
قوللانیلیر .

آبره { [ع] کوزلری کوزل و کوز-

آبرج { لرنک بیاض زیاده اولان :

شخص ابرج . نادراً قوللانیلیر .

آبرش { [ع] بیاض و قیرمنی آلاجه

آبرش { رنگ { رنگ اصلینه مغایر

« سريه تابع ايدردى جسدی »

« بوى ترك ايتمه مشيدى ابدی »

(خاقانی)

[خامه معجز انار گزه بر شرف]

ابدی قازانديران — مکتوب — سري

پاشا]

ابدی { [ع] ابدی اوله رق ه
داغی املق صورتيه :

[او حزين چهره ابدی نظر لر دن

نهان اويوردي . عسا — رجائی

زاده اکرم]

ابدیت { [ع] ابدیک ، زواله زک ،
و کزاق :

« اولنجه قالی مودوع حفره ابدیت »

(رجائی زاده اکرم)

ابر { [ف] بولوط : ابر صحر = صبح
بولوطی . [خير الدين پاشا

سفاین جهاديک طوط دومانلری ابر

رحمت کبی آفاق طوته جق بر حاله

کتيره رک — کمال]

« نه حزين آغليور شو ابر بهار »

(معلم ناجی)

« ابر باران که يا غار باغ و گلستان اوزره »

(باقی)

« ابر نيساندن ايدرجون لؤلؤ شهواره صو »

(فضولی)

« ابر بارانی غم رشک ايله کريان ايلر »

(جوری)

ابر { [ع] شريف ، افضل ، عالم

ابر { نظر نده خبری و شرفی اولان :

ابر اخوان ، ابر اشرف .

آبدان { [ع] جسم و وجود معناسنه
اولان (بدن) ک جمی ،

کوود لره علم ابدان . [اطفالک اللرنده

بولان يکلردن قاپشديره بيلديکمز

جزیات قوت جان وتوشه ابدان زدر —

عوعوه — ادهم بر تو پاشا]

« مرده سرمایه احساندر زر »

« زنه پیرایه ابداندر زر »

(نابی)

« علم ابدان آکا هم تو امدر »

« بلکه آندن دهاجوق اقدمدر »

(وهبی)

[قوم عرب عندنده بوفن جلیل که

« علم الا بدمان ثم علم الاديان » تفضيله

مظهر اولشدر ، روح الحکمه اعتبارنده

ابدی — تصوير افکار — کمال] .

آبدع { [ع] اک بدیع ، یک کوزه

جاریان نادیده و کوزل

شی ، فوق الصاد جالب نظر دقت

و تحسین : [فو نو عراف ، آمریقالی

ادیسونک ابداع مخترعاتیدر .]

[مشهود ابداع مجتهده مخلوقات

اولان روح انسانی کبی بر قوه کلیه بی —

کمال .]

آبدی { [ع] ابده منسوب ،

داغی ، زواله ز ، محو

و زائل اولمیان : سعادت ابدیه .

[اخلافنه ادیبانه بر اثر براقانلر

ماهیت انسانیه سنی حیات ابدیه ایل — کمال]

[ونم اخرویه ایل ابدالحرور

اولورل — تعزیتامه = سعادت پاشا]

اَبَد { [ع] صوکنز مدت، استقباله متعلق نهایتسر فرض و تقدیر اولونان ازمنه. (ابدأ) یاخود (الی اابد) مقامنده قوللائیلمایدر : فارسیده « همیشه » بونک مقابلیدر : ابد پیوند = دائم ، دوامی .
 « حورعین اولوردی مغز آشفته و مست ابد »
 (اسماعیل پاشا ازاده حق)
 « ذره سی مهرجلی شعله اوج ابد »
 (کاظم پاشا)
 « دکل زمان ایله قیض کالی ذاتیدر »
 « ازل، ابدایده مرآنده حکمنی اصرار »
 (لا)

اَبَدًا { [ع] اصلا ، قطعا ، هیچ بروقت معناستنده صیغه نفی اَبَدًا { اَبَدًا اوقومه به جقدر .
 اليوم لسانتورده (ابدال ابد) و (ابدال اباد) نادراً استعمال اولونور .
 بوسبتون ترکی اولی در .

اَبْدَال { [ع] (بَدَل) ک جمی .
 لسانتورده (ابدال)
 طارزنده همزه ممدوده ایله قوللائیلر .
 مفرد حکمنده جمعدر . مفردی باشقه معنایه دلالت ایدر . مجذوب ، دلی ، علائق دنیویهدن وارسته اولان § شاشقین ، آلیق ، صافدل ، احق :
 « اولماسه ابدل عشقک ای یوزی کا ارشمع »
 (ریاضی)

« هر طرفدن چکه شم سینه مده شکل ذو الفقار »
 « باش آجیق ابدالکم کیمتر دلدن یاعلی »
 (زلالی)

اَبْجَل { [ع] جسیم الوجود ، بیوک اکوودمه لی آده § بدننده قایل برطرر اسمی . بونلر نادراً قوللائیلیدر .

اَبْحَاث { [ع] اسم اولان (بَحْث) ک جمی . معای اصلیدی حقنده کی تفصیلاتی آکلامق ایستین قسم مخصوصنده (بَحْث) . باقسون : ابحات جدیده = یکی بختلر . [مجموعه سنه نه قدر مسائل و ابحات علیه قید و تمیق ایله مش ایسه — مشاهیر اسلام — حمید و هبی] .

اَبْحَاز { [ع] دکر معناستنه اولان (بَحْر) ک جمی . دکر لر : اَبْحَاز { ابحار جسیه ، اسفار الایبحار .

لسانزده « اَبْحَاز » و « بَحَار » اکثریا و « اَبْحَر » نادراً استعمال اولونور .
 « ابحار مظلم ، کهار مظلم »
 « امواج ناظم ، انهار ساکن »
 « اکرم »

اَبْحَر { [ع] آخری ، نفسی ستکره صورنده قوقان انسان . نادراً قوللائیلان الفاظندر .

اَبْحَرَه { [ع] بوغو معناستنه اولان (بَحْر) ک جمی :
 « قومه حیرتمده سبی دست دل محزونی »
 « ایتمده ابخره عزل دعاغم سرسام »
 (نابی)

اَبْجَل { [ع] الکخیس ، پک جری : اَبْجَل { اَبْجَل اخوان . شخص اَبْجَل .

اَبَحَّ { [ع] کوزلری بیوک آدم،
باطلاق کوزلو. استعمالی
اندر در .

اَبَحَّد { [ع] حروف هجای عربیه
محتوی بولونان الفاظ
معلومه تک برنجیسیدر. اشبو الفاظک
معناسی یوقدر. ققط بین العرب خرافاتی
چوقدر. ابجد حسابی آتیده کوستر.
لشدر. (ا، ب، ج، د، ه، و، ز)
۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

(ح، ط، ی) (ک، ل، م)
۸ ۹ ۱۰ ۲۰ ۳۰ ۴۰

(ن) (س، ع، ف، ص) (ق)
۵۰ ۶۰ ۷۰ ۸۰ ۹۰ ۱۰۰

(ر، ش، ت) (ث، خ، ذ)
۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰ ۶۰۰ ۷۰۰

(ض، ظ، غ)
۸۰۰ ۹۰۰ ۱۰۰۰

(۰) ایله (آ) دخی برصایلیر .
«ج، ژ» (ج، ز) کی وکاف فارسی
ایله صاغر کاف دخی کاف عربی کی
حساب ایذیلیر :

« اوقور ابجد کی هر طفل ادیب »
(وهی)

اَبَحَّد خَوَان { [ف] ابجد اوقویان،
مکتبه یکی باشلایان،
مکتب چوجفی « عجی .

« خواجه به کیتسون اوقونقه بواجبدخوانلر »
« باشلاسون مکتبه وارسونده الفبای سخن »
(سنبلزاده وهی)

اَبَحَّر { [ع] قارنی بولک وچیق
اَبَحَّر آدم : شخص ابجر .

اَبَان [ع] دوه چوبانی .

اَبَالَه { [ع] بریوک اودون §
بریوک خلق، جماعت .
بونلر اندر اوله رق قوللانیلیر .

اَبَاهِر { [ع] قوش قانادینک
اوجخی مرتبه ده یاخود
سیره ده کی یلکری . بر قاناد بش
مرتبه ده یلکری یلکدر . برنجیسی
(قوادم)، (ایکنجیسی) (مناکب)،
اوجخیسی (اباهر)، دودنجیسی
(خوای)، بشیسی (کلی) در .
بونلر اصطلاحات فیه قیلندن اوله رق
قوللانیله بیلیر .

اَبَمَه { [ع] قوروغی کیلش
اَبَر { حیوان § مجازاً ذرینر
وخیرسر آدم، مسکین، فائده سز شی :
امرا بتر = فائده سز ایش، شخص
اَبَر = اولادسز آدم، استر اَبَر
= قوروقسز قاطر .

« الله آدی اولسه هراشک اوکی »
« هرکز اَبَر اولمایه آنک صوکی »
(یازیچی سلیمان)
« دول سطور دی عمو اولوب اتر قالان حجت کی »
(ابوالسعود)
« عالمک ایلر سنی سالوس دون و اتری »
(نظم)

اَبَث { [ع] جوق سوت ایچمکدن
معهده وقارنده حاصل اولان
یل و شیش .

اولان (ازار) ك جمى . الفاظ
مأنوسدن دكلدر .

{ [ع] (ابد) ك جمى .
أَبَاعِدُ } خصم و متعلقانك يقين
اولايانلرى . مفردى باشقه معاده
قوللايلير : اقارب و اباعد .

{ [ع] بابادن ، بيوك
أَبَاعَنْ جَدَّ } بابادن ، دده دن :
أَبَاعَنْ جَدَّ } ابا عن جد بويله
شهرتشار برامير نامدار ايدى .

[ابا عن جد خاندان علم و صلاحدن
ظهور و هربرى فضيلت و تقوى ايله
مشهور — موضوعات الموم]

{ [ع] (ابطوله) ك جمى .
أَبَاطِيلُ } فائده سر ، منطقتى ، غير
معقول شير ، سوزلر . لساغزده مفردى
قوللايلماز : [مولانا (فخر الدين رازى)
رد اباطيل فلاسفه خصوصنده حضرت
امامه پيرو اولمشدر . — مشاهير
اسلام — حميد وهى]

{ [ع] قوملى دره و ابرماق
أَبَاطِيحُ } معانسته اولان (ابطح) ك
جمى . اليوم استعمال اولونمايان
الفاظنددر .

{ [ع] بوكور ديمك اولان
أَبَاطِلُ } (ابطل) ك جمى . ديكرندن
معناجه اولان فرق كوسترلك ايچون
يازلدى .

{ [ع] مرعا ، اوتى چوق
أَبَ } ر ، اوللاق § متهى نزاع
و عزيمت اولقى . بوقوللايلماز . فقط
جمى (آباب) اندر اوله رق قوللايلش
ايسده اليوم بوس يتون مجبوردر .
{ [ع] قامشاق . (مقصبه)
أَبَانَتْ } سبى . (قصب) يعنى قامش
معانسته دده كلير . جمى (آباء) در .
استعمال اندر در .

{ [ع] مفرد سر جمع . طاع
أَبَاسِلُ } قيرلانغجى ، كچى صاغان
دينلن برنوع قوش § سورولر ، بلوكلر ،
جمعيت خلق .

{ [ع] متفرق ، طاغنيق ،
أَبَادِيذُ } نظمه قوللايله ييلير .
{ [ع] ايكنه يان ، صانان ،
أَبَاذُ } ايكنه جمى . نادرا قوللايلير .
{ [ع] قوملى ، بالچقلى ير §
أَبَارِقُ } آلاجه آت معانسته اولان
(ابرق) ك جمى . ديكرندن تفريق
ايچون يازلدى .

{ [ع] بيله يكمز (ابريق) ك
أَبَارِيقُ } جمى . مفردى چوق ،
جمى آز قوللايلير .

{ [ع] اوركك . قاچق
أَبَاذُ } § صغرا يوب آتلايان قره جه .
نظمه مجازاً استعمال اولونه ييلير .

{ [ع] بعض طعاملك ،
أَبَاذِرُ } خصوصيله كبلك اوزرينه
دوكيان ككيك اوتى قوروسى ديمك

مسافده بولونان دشملرنك حرکانی
مشاهده ایدردی :

« آدی وارجام جك - آینه اسکندرک »

(باقی)

« یوق سنکچون احتیاج آینه اسکندره »

« کوهردانکده روش هر مثالك صورتی »

(نورس)

« باشنه چالسون فلك آینه اسکندری »

(نفی)

آینه آسمان

{ [ف] کوش ،
نادر آقوالانینیر .

آینه چرخ

آینه خاوری

{ [و] بربر ، آینه
طوتان :

« ای حریم حاضره رؤیت پروردگار »

« وجه حقه دانی هم آینه هم آینه دار »

(نظم)

آینه دان [ف] آینه محفظه سی :

« نوحروس حمله رأینه صبح آینه دان »

(نفی)

« وجه باك حقه هم آینه هم آینه دان »

(کاظم پاشا)

« اول سبردل افروزایه جان بریره کله »

« آینه ایله آینه دان بریره کله »

(عونی)

— علاوه

آرزو { [ف] رصاص ، قورشون ،
قلای .

آقا { [ر] وجه دن [لوفر آزمانی ،
بش قیه لك برنوع بالیق .

پیلاکیسی کوزل اولور .

آمورا { [ا] بتالیانجه دن [مایسته
ایله ترینکت بلكنلریك

خلاتلری صالیورمك ، آچه .

آنله { [ا] بتالیانجه دن [کی لنگرینك
خلاط یاخود زنجیر پگیرین

بیوك حلقه سی .



آب { [ع] بابا . جمی (آباء) دره
لسمزده دیگر جملری

قوللائیلماز : آب مشفق = شفقلی بابا .

« آب وجدندن اوله رتبه قدری برتر »

(حاذق)

« آب وجدك کی جد اوزره اولوب »

« ایله کسب هنر ای خیر خلف »

(منبزلاده وهی)

آئمه { [ع] کندینه اقتدا واتباع
اولونان ، اولولان کیسه

معناسته اولان (امام) ک جمی :

ائمه دین ، ائمه اربعه ، ائمه مشهوره ،

ائمه محلات . [ائمه عظام و فقهای کرامک

استنباط واجتهاد ابتدکاری — حقوق

مقاله سی] .

ترکجه سی «نوره» دره آیین مولوی .
شهر آیین .

«بودر آیین نظام فلك نافرجام»
(نابی)

«کریه بی اول ده که اهل عشقه آیین ایندیله»
«دیده کریانی سرچشمه تعین ایندیله»
(نورس)

«زمین بلوردن آویزه لرله قیلدی شهر آیین»
(لا)

«داورچم فروخت آیین بندعدن و داد»
(اسکنداری حق)

آیین جم { [ف] اجابجه ، ارباب
طریقجه طولیلانوب
اکلنش .

آینه { [ا] عربجه سی (مرآت) .
ترکجه سی شمدی الحاط معبود .
آینه رهن بولونان (کوزکو)
دری مطهر ، واسطه :

«آنی حق آینه ذات ایندی»
(خاقانی)

«ایدرمی عکس رخ زشتی آینه مردود»
(سامی)

«عکس حسک کریه هو ایچردون سیندن»
«شت وشو قیلار ازاله صورتی آینه دن»
(نظم)

«خورشید عکس آینه روی مصطفاست»
(یاووز سلطان سلیم)

آینه اسکندر { [ف] خرافات
ایرانیه کوره

(آرسطو) طرفندن یاپیلوب
(اسکندریه) ده یوکک پریره
قونولش بر آینه ایدی که کویاه شبور
(اسکندر) بوکا باقوب یوز فرخ

«آند ایجه می تکرریه و تکرینک آیتنه»
(کهیا زاده عارف)

«آب فیض آیتنه دیوانه روح قدسیان»
(کاظم پاشا)

آیازما { [ووجه دن] اعزه نصارا
طرفدن کشف و تعین
ایلدیکی خرسیتانلرجه ظن اولونان پیکار ،
قیناق ، چشمه : آیازما جامع شریفی .
آیت { [ع] نشانه ، علامت .
ایماره . قرآن کریم متصل
الحق بولونان هر پارچه سی :

«هفن اولدرکه اوله آیت کبرای هفن»
(وهی)

«نکاشته ورق جبهه سنده آیت نور»
(نابی)

«صمصف یارلش آیت قرآن بلوک بلوک»
(عزیز قدیم)

«بر مر آیت قاف و بحکمت جم»
(ثابت)

«عارضی آیت اولای کلام ازلی»
(نابی)

آینه { [ف] کلیمی کلن : (آینه)
آینه (ورونده) کلن کیدن .

[درگاهک قیوسی عموه کشاده

اولوب آینه ورونده اکسکر
بولدینندن — مکتوب — سری پاشا]

«دوشربویه مطبوع و خوش آیده غزل ایشته»
«مبارک اوله مع و شامتک انعام و آغازی»
(نقی)

«حالا اوسفن سنخ خوش آینه کلام»
(وله)

آیین { [ف] کوره نک ، عادت ،
رسم ، طرز ، اصول ، آداب ،

آهوان { [ف] (آهو) نك جمی .

آهوانه { [ف] آهوجہ . آهوجہ سنہ :
« او آهوانہ نکھل مشیر وحشتو »
(نانی)

آهویچہ { [ف] قرہ جہ یاوروسی .
نادر استعمال اولونور .

آهوی شیرافکن { [ف] نخل
سوز ،
فوق العاده جاذبہ لی کوز .

آهویچہ { [ف] صبراش ، چبقاراش ،
سل ایداش : سیف آهویچہ .

آیا { [ف] عجماء مناسنہ . تعجابه استفهام :
« آیا بو افکار صاحب لرنک
امین دار ومتین دیوار لری یوقہ بژدن
غیری موظف دربان ومعین پاسبان لری می
وار ؟ — عرض حال — ادهم پرتو پاشا »
« آیا نیچہ بردور ایدہ بوچار عناصر »
(روحی)

« سوزیلہ ایلدی تخییر حاذق ملک معنائی »
« عجب شاعر میدرسا حرمیدر آیانه در جانا »
« حادق »

« کیم اولور مقتدر ایضایہ بحق آیا »
(کاظم پاشا)

آیات { [ع] (آیت) ک جمی :

[حاوی اولدیی آیات کریمہ به نظر
اولسون — کمال]
« جله آتانی کچی قرآنک »
(خاقانی)

آهنگر { [ف] دمیرچی ، دمیر
ایشلہن : [کلاویانی
درفش فریدون شاه علیدورکہ کلاوہ
آهکرہ منوبدر — عاصم]

« دوشدی دامان دلہ برشر رشور افکن »
« عشق آهکری زنجیر جنون ایشار ایکن »
(لا)

آهین { [ف] دمیر دن معمول ،
بتون دمیر ، دمیر اچمنده :
« یابلدی همیتله حرب اچمن چوق آهین نشی »
(لا)

مجازاً شدت ، صلابت ، متانت ،
عدم انصاف معنالرنده دخی قوللائیلیر :
آهین مزاج ، قلمه آهین ، سدا آهین .
[ایشلہنلر ماکنه دکل ، کویاطاغ
پارچہ می قدر بردیو آهین بندرکہ
آغزندن آتشلر بوسکور درک — لوندرہ
— کمال]

آهو { [ف] کیکہ بکزر بر حیواندر .
اکا (جبران) و (غزال)
دخی دیرلر . ترکیجہ سی (قرہ جہ) در .
« فیمین طینت باشقہ در ، شوخی صوت باشقہ در »
« هر غزال صاعه کیم دشت غنق آهوسیدر »
(داغپ پاشا)

لسانزدہ کنایہ صورتیلہ (دلبر)
کوزل ، جاذبہ لی (کوز) معناسنہ ده
قوللائیلیر :
« نافع آهوی چشندن دو کولمش مشکناپ »
(لا)

« شیرلرنیچہ قهر مده اولور کن لرزان »
« بنی بر کوزلری آهویہ زبون ایتدی فلک »
(یاوز سلطان سلیم)

مرحوم ناجينك لغتندە دیدیكى كېي
معناى حقیقىنى آه ایدن بیلیر :
« مشام جانە ورر دود آه نكەت عود »
(ساق)

آهاز { [ف] خطاطلارك قوللانقلرى
آهاز { كاغده سورېن نشسته ايله
يومورطه غلوطى : آهازلى كاغده .

آهستگى { [ف] عجله سزلك ،
آغز حركتى اولېش .

آهسته { [ف] ياواش ، آفر ،
عجله سز . بعضاً مكرر
قوللانيلير : [اوقدر آهسته حركت

ايدىركە تفسلى بربرينك كل جالنى
صولديرو . — كليبولى — كال]

« اى كل رعنا صباك جنبشى آهسته در »
(لا)

« ابريشير منزل مقصودينه آهسته كيدن »

« تيز رفتار اولانك پاينه دامن طولاشير »
« خانمى »

آهك { [ف] كيره چ . قوللانيلاز .

آهمند { [ف] بالانجى ، حيله كار .

آهن { [ف] دمير ، سرد ، مرھمز :
« يك عيار اولش ايدى آهن وزر »

(وهى)
« ينده دن نرم ايدى داودك اندە آهن »
(عزت ملا)

« الله الله اى دل دلدار آهمنين هنوز »
(معلم ناجى)

آهن جان { [ف] صبرلى ، تحمللى
زياده ، قاقى پوره كلى .

آهن جفت { [ف] صابان دميرى .
قوللانيلاز .

آهن خاى { [ف] سرد باشلى ،
ديك باشلى آت

آهنديل { [ف] دمير پوره كلى ،
قهرمان ، مرھمز ،

آهنين دل { يكت .
« آهى تأثير ايلر البت عاشقك آهنيله »

آهن ربا { [ف] مقناطيس . آز
قوللانيلير .

آهن كش { [ف] مقناطيس . آز
قوللانيلير .

آهن رلك { [ف] طماوى دمير ،
ياخود دمير طماوى

آهنين رلك { ديمكدر كە صافلام ،
طما يانيقلى ، قوتلى

آنلره اطلاق اولونور .

آهنك { [ف] سىلرك دوزكون
اوليشى ، صدارك بربرينه

اويغون بولنشى ، آلات موسيقيه
آراسنده توافق اصوات § چالى

دوزكونلكى ، سازنده لرك قوللانقلرى
سازلره دوزن ويريشلى ، انتظام

صدا § دوزكونلك ، انتظام ، توافق
§ چالوب چاغروب اكلغه :

« نايلر ناله لم سازينه آهنك اولماز »
(باقى)

« ايله اوصافنه اول شاه انامك آهنك »
(كاظم پاشا)

« ایدر آویخته بیک خان ایله عزت کندی »
(عزت ملا)

« جمله آویخته در میخ سویداستند »
(نابی)

آویز { [ذ] لسانزده وصف ترکی
طارزنده قوالانیه رقص اسم فاعل

ومفعول معنای بی افهام ایدر آویلی،
آویلی، یا بیتمس : دلاویز = کوکل
آویلی، آلیلی .

« حلیه کر روز و کهریز شب »

« شانه زن زاف دلاویز شب »

« آذری »

آویزه { [ذ] آسمه، آصق . بلور
ومعادن سائرهن معمول

اولوب صالونلره آویلان مزیسات
معلومه :

« زمین بلور دن آویزه لرله قیلدی شهر آیین »
(لا)

« اول بلور آویزه اطرافنده حاشیه شعلره »
(حق)

« آفتاب آویزه اولسون شهر جبریلده »
(معلم نابی)

« جبین آینه دغ فانوس وغشپ سیم آویزه »
(شریف)

آویزه گوش { [ذ] کوبه :

« پاکیزه کلام که در بحر خیالم »

« آویزه گوش دل یاران صفادر »

(نفی)

آه { [ادات مشترکه در] یأس ،
غدا ، غدا ، حزن ، اضطراب کی

احوال قلبیه دلاله ایدن بر ادات .

آویزه [ذ] کتیرلش، کتیریلن :

« عدمدن ایتدی بی قدرتی بر آورده »
(نابی)

آوسترالیا - { قطعات خسته
(ارضدن) (اوشمانیا)

یعنی جزائر بحر محیط سینه عاید اولوب
دنیا نیک ال بیوک آله سیدر . بقطعه نیک

مساحت سطحیه سی قریباً بر میلیون ۶۳۰
بیک صریح کیلومتره واهالیسی ایک

میلیون ۷۶۰ بیک نفوسدن عبارتدر .
[آوسترالیا نیک بر بیوک پارچه سنده

همان نه قدر طوبراق وارسه اله مشلر
- لوندره - کمال .]

آونک { [ذ] آصیل، آشاغی سارقان
نی، آویلان شی، آصق .

لسانزده تحریف ایله (هونک) دینیلر :
« ایدلم اوللاز ایسه سلک لال مدحک »

« عقد لؤلوی ثریا کی عرشه آونک »
(نفی)

« خون دلدن آصیلر هر مزه مه بیک آونک »
(کاظم پاشا)

آووقات { [فرانسجه دن] دعوی
وکیل § سفسطه پردازه

قورناز، چکسی دوشوک : یو ماده نی
بر آووقاته برافلی، فلان نه آووقاندر،

آنی قولای قولای آووقاتلر بیه الزام
ایده مندر .

آویخته [ذ] آصیلش، آویلان :

« آویخته قیلدی صریح دلی تارزلفنه »
(جوری)

« خبی دمدر که بر آغشیدی در سامعه می »

« فرد آواره لطف ایله پیام دولت »

(منیف)

« مابورکوش ایله یین آواز، طوب دوناسن »

« زمین و آسمان هنگامه و عدا یله لر زاندر »

(لا)

« هره و ذن آند، بر نوبل شوریده در »

« آیم قل اردوس ایدر آواز من منکوش جان »

(کاظم پاشا)

آواناق { ارمنجه دن | اشک
یا و روسی | احمق، شاشقین.

آوز { آ (آزدن) مصدرندن
امر حاضر . ترا کیده فاعل

معناسی افاده ایدر : تاب آور = طاقت

کثیر یحیی یعنی متعل - جنگاور
جنگی ، جور ، شیوع .

« او دلکش نغمه کیم دقش تور عشاق شیدادر »

(صبری)

« نیلهم ضبط ایدم اندیشه زور آوری »

(نفی)

« اسمر بردانه می زیب آور اولسه تاج کسرایه »

(شریف)

« کرچه فصل بهاره دوشدی سفر »

« رنگ رویم خزان حزن آور »

(معلم ناجی)

« لب شوق آوریدر مادی قیض جلویید »

(معلم قینی)

سر { آ (جک ، غوغا میدان

آورد) آورد = حرب میدانی .

آوردگاه { آ [کدک میدان
حرب، جنگ محل . بونلر

آوردگه { آ [نادرا استعمال اولومان
الفاظندرد .

« جستجو دمی آواره دیدی مهر شریف »

(نانی)

« ایوب محم کرم بنده بیچاره س »

« دس هم بهمد قناری نو آواره س »

(واصف)

« حاکم ماته یتیم در عمر لر در متصل »

« ماته عاشدن طاشه اوروت دیر وارده س »

(فضولی)

آوازگی { آ (سر سربلک، بوش
کرمجیک آواره ک :

« آوارگی عشق ایله عالمه فعیب »

« محمود صفا پیشه ارباب سکوز »

آواریه { آ (استیلاجه دن | برار
جوروش . آرزوروک .

براز اسکی : آواریه اولمش حریمات

ایله یر الماسندن استحصال فیلمده

اولان اسپرتولر - صیاح غزیه سی |

آواز { آ (باغریش - سس -
صدا :

« اریشوردی گوشه آواز تحسین ملک »

(نفی)

« باغلامه طنطنه طبله کوکل »

« دوردن خوش کلیر آوازدهل »

(نانی)

آواره { آ (یوکسک سس -
شدتلی صدا | صیحت .

شهرت . ثون . آواره جهانگیری

اوزاقدن ایشیدنلره بر مرتبه خوش

کلورکه - شناسی |

« همینه می پرداغهم آواره سی بحرق »

« نیدن یلتیر سوز محنت نهیه دیرلر »

(لا)

آفاناش { [اسماء نسانه دن]
جنوبی ایلہ خطہ مصریہ حاصل اولان
بر نبات و میوه سی . میومسک طعمی
لذیذ ، رانجه سی لطیف ، شکلی صنوبره
مشابدر .

آتی { [فرانزجه دن] ضد و عکسی ،
آخاف . آتیری : آتی پیری .
آتیقه { [لاتیجه دن] بك قدیم
اولان ، انار قدیمه بشریه ،
اسکی زماندن قاله شیلر نادیده ،
مادر ، غریب : صیداده ظهور ایدن
آتیقه لک استاسوله نقلی ایچون بك چوق
زجت چکلمشیدی . نه آتیقه آدم ،

آتی { [ع] اولش ، ادراکه
ایریشمن ، کالی بولش :
ازهار آتی ، انار آتی .
آنی { [ع] بر آتیده ، بر لحظه
وقوع بولان :
« نشو و صهای وصلک ذوق آتیدربکا »
(حاذق)

آنیله { [ایتالیانجه دن] کی لنگرینک
خلط طافیلان یوک حلقه سی
آنی { [ع] قاب قاجاق مناسنه
اولان (انا) نك جمی :
آنیه بیت ، آنیه طباحیه .

آوارا { [ایتالیانجه دن] کی نك ،
صندالک ، قاینک کنارندن
آجلمه سی .
آواره { [ه] ناشی بوش ، ایشز .
بوش کزن ، شاشقین ،
سر سرری : محبتک آواره و سرگردانلری
ازل اقلیندن بیوش و دستار کشان
کلشردر — سنان پاشا]

« ییلم نیجه اولور حال دل آواره »
(لیلایا ختم)
« ال ویرمدی مکاره دنیا دیوای دل »
« آواره اولوب ایلهمه اظهار تلاشی »
(ابن کمال)

آتی { [فرانزجه دن] ضد و عکسی ،
آخاف . آتیری : آتی پیری .
آتیقه { [لاتیجه دن] بك قدیم
اولان ، انار قدیمه بشریه ،
اسکی زماندن قاله شیلر نادیده ،
مادر ، غریب : صیداده ظهور ایدن
آتیقه لک استاسوله نقلی ایچون بك چوق
زجت چکلمشیدی . نه آتیقه آدم ،
آتیمن { [فرانزجه دن] کوموشه
بکزر پارلاق و بیاض
قابل الاذابه بر جوهر معدنی . طباعته
قوللائیلان حروفات آتیمن ایلہ
قورشوندن اعمال و اصاغه اولونورکه
اشبو خیطه نك درنده بری بو
جوهر دندر .

آنس { [ع] ای خوبی قیز ، قالدین ،
محبوبه . قوللائیله بیلیر .
آنغاریه { [یونانیدن] اجرتسز
کسور دیریلان ایش :
ایستکسز باییلان ایش ، باشند صاومه
کور یلن خدمت : [ممالک عثمانیه ده
تنظیمات خیریه نك اعلائیله آنغاریه اصولی
کلیاً الفا اولوغشدر]

آنف { [ع] حاله اقرب اولان
زمان ماضی ، شمس یکن آن .
لسانمرده ، مطلقاً ترکیب ایلہ قوللائیلر :
(آنف الیان) (آنف الدکر) .

آن { [ء] اقسای ممکن اولمایان
آن { وقت، دم، لحظه. لسانزده
اکثراً تأکیداً تنید ایله قوللائیلر :

آن واحده . « بر آن شغل آخره
اشتغال ایتمک امکان یوقدر — موضوعات
العلوم — طاشکوبرلی زاده کال الدین »
« خلق، ایدر هر آن ایکی تارخی ورد زبان »
(سروری)
« اول غریق حیرتم که زورق اندیشه مه »
« چار موج اضطراب اولقده در هر حین و آن »
(کاظم پاشا)

آناء { [ء] نصف اللیل و فنی، ساعتی
آناء { مناسنه اولان (آتی) نك
جعی . لسانزده مفردی هیچ ، جعی
چوق قوللائیلار .

آن بآن { [ف] لحظه دن لحظه به ،
بر آندن بر آنه ،
آن آقا نا { [ء] متممدا ، فاصله سز ،
توالی زمان .

آن آناضار { [لسان یونانیدن] کلیدی
آن آناضار { آچه جق آلت ، تحصیل
مراومه واسطه .

آن آناضون { [یونانیدن] لهجه کوره
آن آناضون { اصل (انیسون) در .
بر نوع تخم : آناسونلی که ورمک .

آن آناطولی { [یونانیدن] کونشک
آن آناطولی { طوعدینی محل ، مفرق
مناسنه در . بحر سفید ساحلندن فرانیه
قدر اولان شبه جزیره به اطلاق اولو تور .

آن آناف { [ء] بورون دیمک اولان
آن آناف { (آفف) ک جمع الجمی .

آن آنافور { [یونانیدن] دکنزده
آن آنافور { آفتنی به فارشی آقان صوه
آفتنی به عکسی اولان جریال .

آمنغ { [ف] مخلوط ، مزوج ،
قاریشقی ، برلشیش .
قوللائیلار .

آمین { یارب قبول ایله ، قبول
آمین { ایت مناسنه دلالت ایدر :
« بلالردن آمین اولسون جهانده »
« الهمی عزیک حقیرون آمین »
(باقی)

« دیه سکان سما اشبو دعایه آمین »
« قلب پاک اوله آلام و معدن آمین »
(سلطان زاده مراحوم)
(محمد دانش)

« آمیز اوله آنکله تأمین »
« آتین دیک ای ملکر آمین »
(حیرت)

« کف دعایی آجوب قبل خلوص ایله آمین »
« نشاطی مولوی »

آمین خوان { [ف] آمین دیشیی :

« بودعایه اولدی آمین خوان جهان »
هر سوزی تصدیق ایدن آدملر
حقنده دخی (آمین خوان) تمیری
قوللائیلر .

آن { [ف] آلیم، کوزلرک جاذبه سی،
آن { صباحی. اکثراً (حسن و آن)
دیه قوللائیلر :

« بن بوگون برنوبهار حسن و آن سیر ایلدم »
(ندیم)

بمید ایچون اسم اشارت اوله ورق
قوللائیلر. آن (او) و این (بو) کبی .
او ، بو دینیله جک یرده (آن و این)
دینیلدیکی واردور .

آمینه { بنت وهب } فخر عالم صلی الله علیه وسلم افندیغی حضرت تلمیذک والده محترمه لریدر . مشار الیهات سلسله نسبی در طرفندن اوج ، والده جهندن درت یطن یوقاروده سلسله مبارکه پیغمبری ایله کسب اتصال ایدر . حضرت آمنه اون درت یاشنده ایکن حامله قالب وقت ظهور حمل حلول اغزیدن اول زوج مکرم لری وفجر کائنات علیه اکمل التحیات افندیغی پدربخت مرلی جناب عبدالله ارتحال ایش ایدی . مشار الیها دخی امام اتیا علیه افضل التحایا افندیغی هنوز اتی یاشنده ایکن مکاهله مدینه آراسنده (ابواء) نام محله ارتحال دارق ایتکله اورایه دفن اولونمشدر :

« آمنه خاتون محمد آنه سی »
« اول صدقن طوغدی اول دردانه سی »
(منقبه ولادت - یازیجی سلیمان)

آموزه { [ف] اوکرغش ، مهارتلی اموحه { اوسته . لساندرده بعضا طرز فارسیده اولان ترکیاتده قولایلیر .

آموز { [ف] صیغه امر . ترکیات وصفیه ده اوکره نییی معناسنده در ؛ بعضاً اوکره نییی معناسی افاده ایدر :

« فاضل حوصله آموز فلک »
(خاقانی)
« رونق افزای وزارت ادب آموز کرام »
(نابی)

آمیزنده { [و] یار ایچی . عمو ایدچی . عمار ، عفور . آز قولالاییر .

آمیزیده { [ف] مغفور ، مرحوم ، یارغاش ، نادرا استعمال اولونور .

آمریقا { [ا] ایالتیجه دن [قطعات خسته] رضدن دردنچیسی ، یکی دنیا . آمریقا قطعه سنک مساحه سطحی قش شمالی جوارنده کی اراضی و جزائر داخل اولدیغی حالد ۳۸ میلیون ۷۹۱ سک مربع کیلومتره واهالیسی دخی تقریباً ۱۰۴ میلیوندر .

آمریقان - بهزی { منسوجات قطنیه دن

برنوع بهزدوکه هر وقت خاهلرده قوللا . بیلور . (آمریقان) = آمریقانی دیمکدر . ظن غالبه کوره مملکتیزه ایلك دفعه به بهزی کتیرن آمریقانی ایش . یاخود امریقا متاعی اوله رق کتیرلش . کثرت استعمال ایله آرتق اوچنس بهزه اسم مخصوص اولمشدر .

آمن { [ع] کوکلی مطمئن اولان ، قنبده قورقو اولمایان .

آمنّا { [ع] قورقوسز اوله رق ، اطمینان و امینله : [فاعله] حجاجک آمنّا مدینه منوره داخل اولدقاری [

آمنّا { [ع] ایناندق معناسنه ، تصدیق : [آمنّا ، مرحال ایچون فاعل حقیق جناب حقدر]

استعمال اولونور : آمد شد امواج .
[اورادن سرمر اولوقدن آقار کچی
مطعلن طاش ریختلردن جریان ایدن
(سن) نهری اوزرنده کی حکامه آمدشد
سیر اولونور . — یارس سرکیسی —
سعدالله پاشا]

« یادستاوز محنتله کلور یا تحفه غمله »
« اوصاندم حاصلی آمدشدلیل ونهارمدن »
(منطقی)

« اکریل ونهار آمدشدند یکه قد اوزن »
« حیات کائناته فاسدات ایلردی استیلا »
(نابی)

آمر : { اء امر اییدیجی . بیوریجی .
بیوک مأمور : ا جناب الله
عدل واحسانی آمردر]

« سایه حق حامی دین مبین »
« آمر مطلق امیر المؤمنین »
(معلم حاجی)

آمرانه : { اء { آمره یاقتشان . آمره
مناسب صورتده :
اطوار آمرانه . اوضاع آمرانه .

آمرزش : { فء عفو ، عفوایدیش .
حق الهی ده استعمال
اولونان الفاظ مخصوصه دندر .

« یأس کفر اولسه اول دکلو کتکارم کیم »
« کندی آمرزشمی ایلر ایدم استبعاد »
(نابی)

آمرزگار : { فء عفو اییدیجی ،
الله ، تکرری : عبد
توبه کار امید غفران آمرزکار ایدر .

آمانق : { اء کوزیکاری معناسنه
اولان (ماق) و (موق) ک
جمی . بو مفرد لک باشقه صورتله ده
جعلندیکی قسم مخصوصده کوزتلشدور .

آمال : { اء کویکی ایستکی دیتک
اولان (امل) ک جمی ،
ایستکر . دیلکر : [همه مدعیلر مزه
من وجه مستلزم حصول آمال اولوردی
— عرضال — ادهم پرتو پاشا]

« عجب حاصلیدر هم مصبتان عشق آمالی »
(نابی)
« کلید کنج آمال جهان هنگام جودنده »
(صبری)

« اودکلو طولده عصر کده صبره آمال »
(لا)

آمدی : { اء ناب عالیبدن عتبه
علیای بادشاهی به کوندربان
معروضاتی تحریر و تقدیم ایلهمکه و مبین
همایون باش کنایندن اوزادات سنه بی
حاوی اعاده وارسال قیلسان اوراق
اخذ ایتمک مأمور اولان قلیک اسمی ،
رئسی : آمدی دیوان همایون .

آمد : { اء دیار بکرک اسمی :
[. . . تاربخلی لطفنامه
مرآت علامه لری ادبای آمد میاننده الدن
اله کزمش . مکتوب . سری پاشا]

آمدورفت : { اء کلوب کیتفه ،
کیدو مکه . برنجیسی

آمدوشد : مطلقا (و) ایله ،
ایکنجیسی بک آز
قولانیلیر . نظمده ،
نثرده اکثر یا اوچنجیسی

آمدشد

آلِهَه { [ء] آلهه منسوب : علوم
آلِهَه = آلِهَه = صرف و نحو کی .
علوم آلِهَه و عالیه دن آتی یدی اساسی
فی بیلیر - لوندره - کمال]

آماج { [ف] نشان تحتی - هدف :
« فَلَکْ تَکْآیلَه مَسُون طعن دشمنانه هدف »
« قضا ایدرسه سهام حواده آماج »
(قوجه راغب)

« تیرتیز رزمک آماجیدر روز مصاف »
(نظم)

آماجگاه { [ف] نشان محلی ،
نشان آتیه جقیر .
آماجگَه { (آماج) مناسبده
استعمال اولونور .

آمادگی { [ف] حاضر اولق ،
حاضر لائق . مهیا
بولونق .

آماده { [ف] حاضر لائش ، شبه
ایدلش ، حاضر .
« جهان صحنده برآماده بزم خاص شاهانه »
(نغی)

« قبل مجلسی آماده نه دیرلرسه دیسونور »
(لیلای خاتم)

« اولدی آمده شده آماده سفیر و پیغام »
(نانی)

« غرامی ایلدی آماده رحم مادرده »
(وله)

« بردل بی تاب ایله بیک غمزیه آماده »
(نائی قديم)

آماش { [ف] انسانک وجودنده
حاصل اولان شیش .

آلودگی { [ف] آلوده لک .
بولاشیق .

آلوده { [ف] بولاشمش ، قاریشمش
طاماش : آلوده منامی .
« کوش ایتسون اوپله سور قولاقلر »
« آلوده سی اولماسون دوداقلر »
(لا)

« یو سورمه دن غضب آلوده نگاه ایلیرک »
(حاذق)

آلوده دامان { [ف] مرکب . سفیه
آلوده دامن { کنه کاره فاسق :

« بن اول آلوده دامانی عشقمکه ای غالب »
« اونور بعضی قصاص مرست حیرت یکسه پانعدن »
(شیخ غالب)

« بادیه اشکم دوکوب آلوده دامان اولیم »
(عطایی)

آلوده دامانی { [ف] مرکب فسق
اولق ، کنه کاراق .
آلوده دامن { آرز قوللانیلیر .

آلومنیوم { [ف] فرانسجه دن
بر عنصر بیسط .
ترکیبات کیویوه ایله صناییده قوللانیلیر .

آلهه { [ء] (آله) ک جمی .
مشکرک . بترستلرک
معبودلری .

آپوره { [ف] فرانسجه دن [بورسا
اصطلاح سندیر . صوکره
عیناً ویرلک شرط مقروضیه اسهام
و تحویلات اوزرینه اجرا اولوتان هوا آلم
صائیجی .

آلشقیه { [ذ] آیشقی، آیشقین،
آیشقه } مبتلا § عفتیز، ناموسیز
قادرین : کندیشنی ملک کی معصومه
کوستیر ایهده آلفته در .
« آلفته یزداناده یز بردن دریغ ایغه کرم »
(نفی)

آلکول { [A] Alcohol } فرانسه دن
« کحول » عربجه سی « کثول »
اسپرطو . § [Alcoolat] آتقولا
= کثول معطر ، چیشک روحی .
§ [Alcoolé] آتقوله = دوی
کثولی . § [Alcoolique] آتقولیک
اسپرطولی . § [Alcoolisation]
آتقولیزاسیون — اسپرطولانمه .

آلگونه { [ذ] آلقی، قادینلرک
بوزلرینه سوردکاری
بنیه دوزگون :
« آل جنت عشقه بر نمونه »
« عاشق ده سورندی آلگونه »
(معلم ناجی)

آلماناق { [فرانسجه دن
Almanach] ایچنده
تقویم شهر بولونان ائرسنوی، سالنامه :
(آلماناق دوغوطة) ۱۳۱ سنه دن
بری نصر اولونیور .

آلود { [ذ] اولاشیق، قاریشیق،
ملوث : غم آلود = کدرلی .
دامن آلود = کنهکار .
« اولنجه نوجیینک خونی حجاب آلود »
(سامی)
« خوش ننگه ایت بو خزانکه جهاد آلوده »
(نابی)

دیرکلرک اوزونیه آصق § صندالده
کوره کلری قالدیروب سلاملاق
§ طالیانلرده آغی یوقاری آلوب بالینی
طوبالاق . (ائنگ) مصدرله قولانیلیر .
آلبوم { [Album] فرانسه دن]
آلبوم { تصاویر مجموعه سی، قطو -
غراف دفتری، آثار متنوعه ادیه
تحریریه مخصوص مجموعه .

آلبومین { [Albumine] فرا -
آلبومین { نرحه دن] زلال،
بمورطه آقی . اصطلاحات فیه دندر .
آلت { [ا] ایتی کورمک ایچون
آلت { فولانیلان شی . واسطه .
طاقم :

« شیطان ونفسی کیمدرایدن آلت شرور »
(لا)
« بنای دین و دنیا انتظامینه ایدوب آلت »
(نابی)
« دم کلور برمتنکرده اولور آلت رزق »
« عضو مقطوعی کی سائل آفت زده نک »
(نورس)

[مبع سککه سمکه آلت یوق —
سنان پاشا]

آلتاباصو { [ایتالیانجه دن] یلکنک
آلتاباصو { آشاقی طرفی، کناری .

آل حم — یاخود — ذوات
حامیم : قرآن کریمده حم ایله ابتدا
ایدن سور جلیله به اطلاق
اولونیور .

آلستا — آلسته { [ایتالیانجه دن]
آلستا — آلسته { حاضر . مهیا،
کلور . جوق قولانیلیر .

« او ماهک سپهری ایدی صندالی »
 « غداونده غنچه ایدی کویا آلی »
 (عزت ملا)

آل { [ع] دوزن . مکرو حيله .
 (نهایش)

« رخ آلی ایلر کل آله آلی »

(عزت ملا)

« محکم آلدک ای برته بيلم نه آل ایشدک بکا »
 (وصفی)

آلاء { [ع] نعمت و احسان
 (معاسه اولان) (آلی) ک

جعی ، نعمتلر . مفردی کمر همزه
 و فتح لام ایله ده او قونور . فقط لسانتزد
 قوللانیلار :

« اولان مخاطب مضمون یا اولی الایبار »
 « قالور تفکر آلا ی حقه لیل ونهار »
 (لا)

« او یله محتاج تنالیدر آلا ی عدم »
 (عاکف پاشا)

« اودر بر تو عالم آرای حق »

« بودر ایشته اعلا ی آلا ی حق »

(معلم ناجی)

آلابانده { [ایتالیانجه دن] کینک
 (یان طرفی ، بر سفینه)

حریبه نیک بر یاننده بولونان طوبلری
 بردن آتش ایتمسی کورولنی ایله
 تکدیر و تعزیر : قیودانک خدمتجیسی
 بر آلابانده یدی که تعریف ایدهم .

آلات { [ف] (آلت) ک جمعی .
 (ایش طاقی . آوادانلق :

« تحصیل کالات کم آلات اولماز »

آگنده { [ف] طولدریش
 (طولو . طیفه تی .

آگنده گوش { [ف] قولاغی
 (طولو . سور

دیکله مره ، خیر سز ، سفیه .

آگین { [ف] کذلک طولو .
 (محتوی : شهر آیین مسرت

آکین . بوا کتر یا ، بالاده کیلر نادرا
 قوللانیلیر .

« خیال خال مشک آکیندن غیری غدا مزبورق »
 (نابی)

آل { [ع] خاندان ، اولاده احفاد ،
 (عیال . اقربا : آل رسول .

آل عبا ، آل عثمان . (کزیده آل عباس
 اولان . آمون خلیفه زماننده — ندیم |

« آل یتک عشقنه سوندور بونا رحسرتی »
 (عزت ملا)

« سبب فیض ظهوری نظر آل نبی »
 (کاظم پاشا)

« مادیح آل علی مستوجب غفران اولور »
 (فضولی)

« در آل عبادر مبطای ارباب ایمانک »
 (لا)

« نفس سینش اوجا قدر دودمان آل عثماندر »
 (ریاضی)

آل { [ف] معلوم اولان قیرمنی
 (رنگ : اسمره آل ماغلا .

کج قارشینده آغلا — مثل |
 « آل نوس ایچره باقش لاله کزار شمع »

(ریاضی)

«امام دینی پناهان مرشد ارشاد آگاهان»
(صبری)

آگاهي | [ذ] آگاهلق - خبردار
آگهي | و اوبانيق اولق :

«حقندن امید کسمه مه در کار آگهي»
(نهاد)

«که بر حبّ حقدر دل آگهي»

«همان فکری جلب رضای بی»
(معلم ناجی)

آکل | [ء] اسم فاعل - به پیچی
آکل | به یس - جمی (اکله) در :
آکل اللحم اولمایان حیوانلرك اك
ساکنی. اك نافی قویوندر .

آكله | [ء] ترکیه ده (ات
آکل | به یس - به نیرجه - اینجته بی)

دینلن و عارض اولدینی عضوی یاواش
یاواش به یوب محو ایدن بر مرض .
جناب الله جلّه بی آفات وامراضدن مصون
بیورسون آمین .

آكله الا کباز | [ء] اوسقیانک
آكله الا کباز | ازوجه سی

«هند» که لقب منفوریدر . غزای

(أحد) ده شهید اولان عم رسول
حضرت حمزه نك صدرندن جکرینی

جیقارتوب ایصیرمش، امش اولسی بو

عنوان نفرت بخشا ایله تلقینه سبب
اولشد .

بولوندینی زمان هرکیجه ساتاروده اکی .
اوج ساعت قدر اجرای هر و معرفت
اینگ ایچون هر دفعه ده یدی بیک
بشیوز فرائق اجرت اخذ ایتشد .

آقشور | [فرانسزجه دن] باتاروده
آقشور | موقع تماشا به قونیلان
اویونی اجرا ایدن اویونجیلردن براكك :
ملکفترده بتمش اولان آقشورلرک
اك ماهری مناقباند .

آقسیون | [فرانسزجه دن] حصه
آقسیون | شرکت، حصه سندی :
روم ایلی دمیر یولی آقسیون .

آقشورده | [فرانسزجه دن] آتنگی
آقشورده | دو رله ک . بو زوق
بیانولرک آتنگنی دوزلتن آدمه
[آقشورده بی] دیرل .

آگاه | [ذ] خبردار، واقف .
آگاه | اوبانیق . ایکلیسی ده

آگه | قونلانسیب . جمی
(آگاهان) در .

«بر کیمه دکل سرقدردن آگاه»
(لیب)

«بی نهایتدر خداک درکھی»

«آرتیرخوفن بوبابک آگهی»
(عبیدی)

«بوژ دوندوروب اتدن دیدم ای قوم اولک آگاه»
(روحی)

«عقل اوله ایدی غله همراء»

«احوالکدن اولوردم آگاه»
(فضولی)

آفریننده { [ف] یاراد یجی، تگری،
جناب الله: آفریننده
کاشات .

آفِق { [ع] زیاده بخش واحسان
ایدیجی، ایدن، پک اطفکار،
مأنوس اولایان الفاظندره .

آفِک { [ع] بالانجی، افک ایدیجی،
نادر استعمال اولونور .

آفِل { [ف] غائب اولان، کورغز
اولان . اکثر یا کواکب
حقنده استعمال اولونور :

« آفتاب کرمک زائل وآفل اولماز »
(شناسی)

« بشقه بریده طلوع ایلر کونش آفلیدر؟ »
(شیخ وصفی)

آفُورُوز { [روجه دن] لغتله مه،
تفرین، کلیسا و ساسی
طرفندن عندالافتضا خرسقیانلر حقنده
ترتیب واجرا اولونان مجازات روحانیه تک
اسمی .

آقاده می { [فرانزجه دن] انجمن
دانش، جمعیت علما :

فرانسه آقاده میسی طرفندن برمداله
اعطاسیله تقدیر اولونمشیدی . اصلی
[یونانجه دن] (آقاده موس) . حکیم
یونانی افلاطونک آئنه ده شاگردانه
درس ویردیکی باغچه تک عنوانی .

آقتریش { [فرانزجه دن]
تیاژوده اونیاتیلان

اویونک بر شخصی تجسم ایتدیرن اویونجی
قیز یا خود قادین :

آقتریس (سارابرناز) آقترقاده

« ممکن میلر اینه برفرنکی »
« آفرقاده هم مزاج زکی »
(لا)

آفرین { [ف] ادات تقدیر و تحسین،
انسان بر شیء بکندیکی
زمان ایراد ایدر :

« ابناى وقت هر هنره آفرین ویرد »
« یارب بو آفرین نه تو کفر خزینه در »
(لا)

« آفرین ای روزگارک شهسوار صفدری »
(نغمی)

« آفرین اول کهر مایه استمداده »
(کاظم پاشا)

بو لفظ بعضاً معنای اصلینده فعل
اوله رقی ترکیب ایلده قوللانیلیر .

« اوعلام حس آفرین حکیم »
« آرار بند کاندنه قلب سلیم »

(معلم ناجی)
« بر سر آمد شاعر پزیرور معنی آفرین »

(نغمی)
آفرین خوان { [ف] آفرین دییجی،

« آفرین خوان اولدی عالم اول وزیر خاقانه »

آفرینش { [ف] خلقت، یارادیش :

« طفیل فطرتیدر روز آفریننده »
(ثابت)

« آفرینشدن بری احوال عالم بویله در »
(شیخ الاسلام عارف حکمت)

« تذهیب کتاب آفرینش »
(ریاضی)

آفت زده { [ف] مصیبت کورمیش .
بلايه اوغرامش ،

برسبيله محو و پریشان اولش : حالا
دوام ایدن قورالقی سبيله مزروعات
آفت زده اولسدن قورقيلور .

« دم کلور برمتکرده اولور آلت ورق »
« عضو مقطوعی کبی سائل آفت زده مک »
(نورس)

آفروشه { [ف] اون حلواسی .

آفریدکان { [ف] خالق ، بارادان ،
یرادیجی ، تکرری .

آفریدکاری { [ف] الله منسوب
الوهیت .

آفریده { [ف] بارادلش ، مخلوق :
اورد آفریدمت هیچ برکسه .

« نه عشق باعث هستی آفریده غیب »
« نه عشق علت ایجاد عالم منهود »
(سالی)

« نوردن آفریده در جسمک »

« آفتاب اولسه وجهی واراسمک »

(معلم ناجی)

آفریقاً { [ف] لاتینجه دن [قطعات
خسته عالم دن جسمته

اوخیجیسیدر . بوقطعه نك اكثر جهاتی ،
بلادی چوق صیاقدر . مساحت سطحیه سی
قریباً ۳۰ میلیون مربع کیلومتره واهالی
ممکنه سی تخمیناً ۲۰۰ میلیوندر .

[تفسیرنده کی غیرت قهرمان پسندانه

ایله آفریقا ایله حجازی وسوریه نك بعض
طرفلری تاتار هجومندن محافظه ایشلر
ایدی — مقدمه — کمال]

آفتاب اشتها { [و] يك مشهور
بيوك آدم .

آفتاب پرست { [و] کونشه
طایان § یاوفر
چیچی ، آبی چیچی § کرتنگله .

آفتاب سواز { [و] صاحب طری
ایرکن قالدان آدم ،
کون طوغمه دن اویاغی معنادی اولان .

آفتاب قریش { [ف] حضرت
محمد صلی الله

آفتاب قریشی { علیه وسلم .

« آفتاب قریش اولجه عیان »

« ظلمات اوزره اولدی نورفشان »

(معلم ناجی)

آفتابگیر { [ف] شمسه .

آفت جان { [ف] کورل ، دلیر §
روحی صیقتی ایچنده

براقان . مضطرب ایدن ، لا :

« نه کوردم آمان الامان بر آفت جان »

(ندیم)

« دل ویرمه غم عشقه که عشق آفت جاندر »

(فضولی)

آفت دوران { [ف] کوزلر حقنده
قولانیلان تعبرات

عاشقانه دندر .

« هودیوب شوق ایله اول آفت دوران دونسون »

(تحقیق)

آفت زدگان { [ف] بلايه اوغرامش
دیعا اولان (آفت

زده) نك جمعی : آفت زدگان ایچون

طوبانیلان اعانتا مک مقداری .

﴿ اِفْءَاى فَرِيضَةُ حَجِّ اِيْحُون مَكَّةَ مَكْرَمِيَه
عَزَمْتُ اِيْدُوْب اُوْرَادَه اُوْطُوْرْمَايَاْن اَدَمَه .
اَفَتْ ﴾ [ء] صَاقِبِيْلَه جِيْ حَال .
كُوْزَل اَوْلَا ن دَلِيْر : (اَفَات) صَوْك
مَعَادَه قُوْلَا نِيْلَار . [بَصِيْرَك كَه

بَصِيْرَكَه اَفَتْ يُوْق — سَنَان يَاْشَا]
« نَه كُوْرَدَم اَه اَمَان اَلَاْمَان بِرَاَفَتْ جَان »
(نَدِيْم)
« نَه عَشَق اَفَتْ اِيْمَان شِيْخ صَنَعَاي »
(سَامِي)
« كِيْتَسَه اَوُوْر آتَش جِهَانْدُوْز »
« طُوْر دَقْدَمَه بِرَاَفَتْ دَل اَفْرُوْز »
(لَادِرِي)
« اَفَتْ عِيْن اَلْكَمَال رَشَك كَارَايْمَز بَكَا »
(نَقِي)

اَقْتَابُ { [ذ] اَكُوْنَش } كُوْشَك
اَقْتَابُ { اَيْدِيْسَانِي } كُوْزَل ،
دَلِيْر } كُوْزَل يُوْز :
« اَقْتَاب اَوْل بَزْم خَاصَه كِيْرْمَكَه يُوْل بُوْلِيُوْب »
« رُوْز نَشْدَن دُوْشْمَكَه اِيْلر شَعَاْعَن رِيْشْمَان »
(نُوْمِي)
« يَاْدُوْوْ يَاقَلْسُوْوْ آتَش هَجِيْرَكَه اَقْتَاب »
(بَاقِي)
« بِرْدَل تِيْرَه كِيْم بُوْلَه پَر تُوْعَقْ اِيْلَه كَال »
« ذَرَه سِيْ اَقْتَاب اَوُوْر ذَرَه اَقْتَاب اِيْكَن »
(نَظِيْم)
« اَقْتَابِيْم ! بَنِي ظَلْمَتَه بِرَاَقْدَك كِيْتَدَك »
(مَعْلُم نَاجِي)

« آج اِيْمَدِي آج قَبَاكِي »
« عِيَان اِيْت اَقْتَابَكِي »
(اَسْتَاذ اَكْرَم)

اَفَاتُ { [ء] صَاقِبِيْلَه جِيْ حَال .
بَلَا مَعَاْسَه اَوْلَا ن (اَفَات) ك
جَمِي : اَفَات — مَلاوِيَه . اَفَات جَان .
لَسَا تَمَزْدَه قُوْلَا نِيْلَان (اَقْتَابَان) ك
بُوْنْدَن مَحْرَف وَخَفَف اَوْلَا سِي اَغْلَب
اِحْمَالَا تَنْدَر .

« يَا حَشُوْ وَاْمَالَه وَزَحَا فَا ت »
« اَنْشَاد اِيْدَنَه بَلَاي اَفَات »

اَفَاقُ { [ء] اَفَاقُ } كَجَمِي .
اَفَاقُ { سَمَاك . كُوْكَاك كُوْرَه
كُوْرِيْن كَنَارَلِي . اَطْرَاقِي } دِيَاك
كُوْشَه سِي . بُوْجَاغِي :
[خُوْرَشِيْد مَنْوَر عَظْمَت وَسَاطِنْتِيْلَه
اَفَاقَه جَوَاهِر فُشَان اَوْلَه رَق — كَلِيْبُوْل
— كَال]

« طُوْتَدِي اَفَاقِي اُوْدَمَدَه نَفْس رَحْمَانِي »
(حَق)
« دَشْمَن دِيْنَتَه اَفَاقِي سِيَه چَال بَلَا »
« تَابِع شَرْعَنَه نَه طَاقِي مَطِيْع وَمُنْقَاد »
(نَابِي)
« اَفَاقَه آتَش اِيْشَلَرِي كُوْسْتَرْدِي رُوْز كَار »
(نُوْمِي)

اَفَاقِكِيْ { [ذ] دِيَايِي طُوْتَمَش ،
دِيَايِي } دِيَايِيه يَاقَلْسُ .
هَر طَرَفَه مَنَشَر : [كُوْيَاكَه اَوْشَقْلَر
شَعِيْرَه مَتَلَرِيْنَك اَفَاقِكِيْ اَوْلَا ن شَعْمَعَه
نَظِيْر رِيْ بَاسَنْدَن يَادَكَا ر اَوْلَمَشْدَر —
كَلِيْوِي — كَال]

اَسْلَام عَمَر شَعْمَعَه اَسْلَامِيَه يِي اَفَاقِكِيْ اِيْلَه دِي
اَفَاقِي { [ء] شُوْوْنْدَن بُوْوْنْدَن
اَهْمِيْتَز سُوْزَلر ، شِيْلَر

سک زنجی و عثمانی شهرزاد مالیه سده
التجی آی: آغستوسده صوبه کیرسم
باطله کمنر بور ولور — مثل .

سده { اذ } بولانمش، بولاشمش .
آغشته { مصدری بولونان (آغشتن)

نم چکوب یو، ووشامق و غلی ایدوب
یو، ووشامق معنارینه کلیر و لازم و متعدی
او اور . عربجه (بَلَّ) و (اَبْتَلَّ)
معنارینه در . بولفظ اصلنده (آغشتن)
ایدی . مؤخرأ کسر ایله بالاکشفا
غیندن صوکره کی یا حرفی ترک ایله
تخفیف ایندیله .

« بربرینه ایله آغشته مشک و عنبری »
(نفی)

سده { اذ } قوجاق: ادا شمال
آغوش { ایله وای جنوبی بربرینک
آغوش و سندن قوبارق کلیدیولی .
کال ا

« سبوزانوده ساغرالده یار آغوش و سندنده »
« بوطرخاص ایله مجلس عجب رندانه اولمازی »
(وجدی)

« چکر آغوشمه یاری مصور »

« اگر ایسترسه تصویر محالی »

(شریف)

« فکر آغوشکله اولدم اول قدر بار بکتور »

(حاذق)

آغیه { اء } اینجه صو بریکن
چوقور . یا نث نشدیدی دخی

جا نردر .

آطلاش { یونانیدن } همزه
معتوجه ایله ده او قوروز .

آطلش { اسم مخصوصده کوستر
لشدر . حریطه مجموعی

اساطیر یونانیدن مشتریک اوغلی
کوزی ایکن . ترسی یاه و قدن مندوح
برچشید قاش :

« مرتنده کوروب غیر لک آطلاس و دیبا »
« غم چکمه که مرتنده نیم کهنه عبا وار »
(روحی)

« چیمه دی بر نیت قد بلند همتنه »
« آطلس کردونی براق کره تخمین ایندیله »
(نورس قدیم)

آغاز { اذ } باشلامه، باشلانج .
ابتدا :

« مدحت ذاتکه بوکونه سر آغاز ایله »
(منیف)

« ایدی سوزغایتنه کور و لاق قویالم »
« ابدلم صدقله آغاز دعای انجم »
(نفی)

« بی محل فقرمه یه آغاز ایله »

« طل ایدر کیم هر اراز ایله »

(وهی)

آغاز { اذ } تفق باشلانجی ،
آغاز { حوا سنده لک آهسا

ابتدائیسی :

« اوحسن صو و صورتله ایدوب آغاره خواننده »
(شریف)

آغوش { اذ } لاتینجه دن اصلی
آغستوس { (آوغوستوس) دوز .

معنوه اولان شهر رومی . زوما تقویتنده

{ بالفدو والآصال } صباح . اقشاء

دیکدر .

{ [عبرائیدن معرب] سلیمان
اصف } علیه السلام وزیر

{ ابن برخیا } نک اسمی . الیوم اسماعزده
اوصاف رسمیه دندرد . مطلقا وزیرایه .
مشیرانه عطف اولونور .

{ کور ، سلیمان کی ییغیر عالیشانک }
« دوائی اولش ایدی اصف الله مستحکم »
(نانی)

{ ستوده آصف دین پرور عادل که اولشدر }
« قدر فرمانبر حکمی ، قضا محکوم و مأموری »
(نفی)

{ آصف جم عظمت داور جشید و قار }
(باقی)

{ [ع] آصفه منسوب .
اصفی } وزیره متعلق :

{ شاشیدرد راه مقصودی کال بیج و نامیدن }
« حضور آصفی ده آتیه دوشدم شتاعیدن »
(فکری پاشا)

{ [ف] وزیره یاقیشه جق
اصفانه } طرژده . وزیرانه :

{ افکار عالیة آصفانه لری .
آطال } [ع] قولتوق الی ،

{ بوکور معناسته اولان
(اطل) ک جمی . نادراً قوللائشدر .

{ [ه] قصر ، حصار ، کوشک .
آطام } بنای مرتفع معناسته اولان

{ اطم } ک جمی . انیة عالیہ .
عیناً قوللائلماز . انجق ترکیه ده خانه
معناسته قوللائیلان (طام) بوندن مخفف
و محرف اولمالیدر .

{ [ذ] آتیه . قاریشملق .
آشوب } قارغاشلق :

{ میدر عک عاشقان آشوب دل آرام جان }
(نفی)

{ [ذ] قاریشملق محلی ،
آشوبنگاه } کورولتی یری . از
آشوبنگه } قوللائیلیر .

{ [ذ] معلومک ضدی .
آشوغ } مجهول اولان . سیاهه بن
شی . آثار قدیمه ده اندر اوله رق
قوللائیشدر . عندالافتضا « نظم » ده
قوللائیلیر .

{ [ذ] قوش بوواسی کخانه :
آشیان }
آشیانه

{ کیش کل کلستانی قلش }
« بلبل اوجوب آشیانی قلش »
(نانی)

{ « کهنه رباط دهر عجب آشیانه در »
(لادری)

{ « قفس مثالی اولمبق آشیانه سوز »
« اولماز هزار کلشن غم لانه آشنا »
(حاذق)

{ « وارایدی براق عددخوانده محرق صدا »
« آشیانه مده بوشب اجرای آهنگ ایلدک »

{ [ع] ایکندیدن غروب
آصال } اولمعلک قولمجه یاتوبه

{ قدر اولان زمان معناسته (اصیل) ک
جمی . ایکندیدی ایله آقشام و یاخود
یاتسو آره سنده کی زمانلر . قوله تعالی

« ای خدای کار ساز و بی نیاز »
 « آشکارا در سکا هر کیزی راز »
 (عیدی)

آشنا | ا | ف | ا | باغچینک ضدی .
 آشنا | بیلدیک . احباب . دوست
 ❧ خبردار . اهل وقوف . یوکه
 (آشنایان) طرزنده جملیر . فارسیده
 صوده یوزمه معناسنده مستعمل ایسه ده
 اساتزده ترکیبیز او معناده قوللا نیلاره
 شینک کسریله تلفظ غلطدر .

[آشنالمدن بر کیمه تک خاله سینه
 واروب کدیمز ایچون بر ایکی حیوان
 آیو برهسی اسر ایتده] عبدالرحمن
 اموی حقده — ندیم | .

« آشنایان حقایق آتی ایتمز ایراد »
 (نای)

« آشناندن کوردیکم جوری عدودن کوردمدم »
 (حاذق)

« بی نوا مرد غریب اوله ک بولغاز آشنا »
 (نظم)

« تأثیر ایدوب او غنچه فک سیوفلمی »
 « کلدرده عادت ایتدی هزار آشناللی »
 (وحید)

آشناگر | ا | ف | یوزکچ . صوده
 یوزن ادم . اکثریا
 آشناور | نظمده وایکنجیسی
 جوق قوللا نیلیر . معصا

همزه اسقاط اولونور .

آشناپ | ا | ف | خبردارانق . آشناللی
 (دوستلق ❧ آشنایه منسوب
 برنجی مضاده اکثریا ترکیب ایله استعمال
 اولونور .

آشتی پرور | ا | ف | صلح طرفداری .
 آشتی پرور | صلی آلترا . ایدن :
 حکمدار آشتی پرور .

آشتی پرورانه | ا | ف | صلح طرفدا
 رینه یاقیشه جق
 سورنده : تدابیر آشتی پرورانه .

آشتی پروری | ا | ف | صلح طر
 فدارانق ❧ صلح
 ایستینه منسوب .

آشخانه | ا | ف | مطبخ . بک
 پیشریله حک محل . اکثریا
 درگاهلرده استعمال اولونور .

آشفتگی | ا | ف | آشفته لک .

آشقه | ا | ف | ا | پریشان حال .
 آرقین وماشدن جیمش
 دیوانه کی اولان ❧ عفتیز . آجیق
 مشربلی قالدین :

« روح قدسی نکه مستکه آشفته وودنک »
 (کاطلم پاشا)

آشکار | ا | ف | کیزلینک ضدی .
 آجیق . طلی . عید .
 آشکارا | ظاهر . مداده .
 برنجیسی نظمده .
 آشکاره | نرده . اوچنجیسی
 محاورانده جوق
 قوللانیر . دیکری یالکز نظمده
 استعمال اولونور .

« بر پیکر غریب ایله بیک بیضه آشکار »
 (نوعی)

« بد بیضادر اولمش آشکارا آستیندن »
 (فیضی) .

« نه خوش ایدی بو دهرک بوستانی »
 « اگر اولاسه یدی آسپ خزان »
 (سنان پاشا)

آسپ رسان { ا ف } لایه دوشو
 آسپ رسانی { ریجی - ضرورین
 آسپ { Arila } فراسرجه دن
 آسپ { حامض - اکشی ، کسکین .
 اصطلاحات طبیه ده ترکیبات ایله
 قوللانیلور .

آسپه { ا ف } ستون ، دیرک §
 آسپه { مکدر ، مایوس قالدین .
 مستعمل اولمایان الفاظندیر .

آش { ا ف } طعام ، یک ، مجرده
 آش { پیشیرین عاشورا :
 پیشمش آشه صوغوق صواقتمه — مثل .

آشام { ا ف } ایچی ، ایچن .
 آشام { طایچی :

« طفل نورسته ناشسته لب شیر آشام »
 (نفی)

« می آشامان عالم بویله تحقیق ایلمش کالم »
 « خوارک نشئه و حزنک صفادن فرق و وار بوقدر »
 (کالم پاشا)

آشیر { ا ف } طباخ ، آشچی :

« آشچی به (آشپز) دی یک (خوردنی) . »
 (تحفه و هی)

آشتی { ا ف } صلح ، بار یشقاق :
 « بار خاطر در بلاجویان عشقه آشتی »
 (لادری)

« آشتی سدیته وردی نه کوزل استحکام »
 (نابی)

آسیا { ا ف } یونانجه دن [قطعات خسته
 آسیا { ارضک اک بیوکی . آسیا
 قطعه سنک مساحت سطحیه سی ۴۰ میلیون
 مربع کیلومتره در . اوروپا قطعه سنک
 درت بیقی مثلی جسامتده بولونان بو
 قطعه نک اهالیسی تقریباً ۸۰۰ میلیوندر .
 [استانبول بلده سی اوروپانک کنار
 ساحلنده آسیایه قارشی قورولمش بر
 مالکده دریادرکه مانشدی زیر افلاکده
 مرقی اولماز . — شانی] .

آسیا { ا ف } دکرمن : [برعبو-
 بسک که شوق دردن
 آسپاب { آسپاب } بتون کون آسیای چرخ
 آسپاب { ایکر - فقرات - سنان پاشا]

« دکل که کندم ایچون دوندی آسیای وجود »
 (نورس)

برجیسی آز ، ایکنجیسی چوق
 قوللانیلیر .

آسیابان { ا ف } دکرمن صاحی ،
 دکرمنی .

آسیازنه { ا ف } دکرمن طاشی
 دیشکی .

آسیاسنک { ا ف } دکرمن طاشی .
 بوکا (زربین) و

(زربین) لفظلرنک علاود سیله اوستده کی
 و آلتده کی طاشلر قریق و تمین اولونور .

آسیاگر { ا ف } دکرمن یاپان .

آسپ { ا ف } صدمه ، ضرر ،
 آفت ، مصیبت ، بلا :

« خاک یایک اوله دن آسودکی بولماز تم »
 « عالم بالایه سوق ایلر بوعلوی خان بی »
 (معلم ناجی)

« آسودکی دماغ جانسین »

(ریاضی)

آسوده { اذ } راحتده ، ساکن
 آسوده { اولش ، مستريح :

« اول قدر آسوده عالم سایه عدلنده کیم »
 « خوابگاه ایلر غزله چلوی شیر تری »
 (تنی)

« اولدی تدبیر حمانکیرک ایله آسوده »
 (نانی)

« سواد راحه عدلکده هرکس آسوده »
 (لادری)

« فکر روزیدن ایدر آسوده عیدی بنده لک »
 (شریف)

بعضاً نظمه (ها) نك حذیفه
 (آسود) صورتده خی قوللاندیغی
 کورلشد :

« وجودیدر سبب دورچرخ نا آسود »
 (سامی)

آسوده خاطر { اذ } کوکلی ، عقلی
 آسوده خاطر { راحتده ولاقید

آسوده دل { اولان : اطوار
 آسوده دلانه

آسوده دلی { اذ } کوکلی راحتده
 آسوده دلی { اولقلق : کوکلی

قیدسزلی .

« عقل ایله هیچ اجتماع ایلری آسوده دلی ؟ »

آسی { ع } طیب ، حراح .
 آسی { اجزای یه ده (آسی) دینیه

بیایر . الفاظ معجوره دندر .

آسی { ع } کدرلی ، محزون آدم .
 آسی { نادرأ قوللاندیشدر .

« بیک بیل یا شاسه لك ينه جهان بو »
 « گردش بو - زمین بو . آسمان بو »
 (لادری)

آسمان برین { اذ } عرش اعلی .

آسمان رند { اذ } علم نجوم ایله
 آسمان رند { مشغول اولان ،

مستم .

آسمان سنج { اذ } اوقاتی بیلک
 آسمان سنج { ایچون قوللایلان

آت معلومه ، ساعت .

آسمان وریشمان { اذ } کلام
 آسمان وریشمان { معقول یعنی

جدی سوز ایله اکا قارشى سويله نیان
 صابجه صایان سوزدن کنایه در :

آسمانه { اذ } طاووان [توان] .

بولر اندر اوله رق قوللانیلیر .

آسمانی { اذ } آسمانه منسوب :
 آسمانی { رنگ . سمان - ماوی .

« بن نه کشف نه صاحب کشف امام معینده »
 « موشکاف نکتهای آسمانیدر سوزم »

(نقی)

آسمانیان { اذ } ملائکه کرام ،
 آسمانیان { ملکر :

« ایندی زمینه غلغه آسمانیان »
 (ماقی)

« زمینی غلغه آسمانیان یر ایدر »
 (نانی)

آسودگی { اذ } آسوده لک .
 آسودگی { راحتده اولماق .

استراحت .

« آستین رفتکده عزرو دولت جایگیر »
(لادری)

« جامه سنده آستین بولدمه دامن بولدم »
(آگاه)

« یدییضادر اولمش آشکارا آستیدین »
(فیزی)

آستین آفشان | [ف] فراغت
اندیچی ، وار .

آستین فشان | [ف] فرغ
اولان :

« آستین افشان اولور دنیادن هرکس عاقبت »
(اولدی عالیدن اوده آستین فشان)

شو مثالارده کوسرلیدی وجه ایله
ایکی صورته استعمالی مقبولدر .

آستین بر چیده | [ف] اوجی ده
حاضر لاش ،

آستین بر زده | حاضر لانا
آدم معانسه

آستین مالیده | ایسه ده لاسنر
ده اندر اوله زق

استعمال اولونور .

آستینه | [ف] یوه ورطه :

« آستینه چوق بنیر قیش کونلری »

آسمان | [ف] سما . کوك :

« فیض یختندن معلا بارگاه آسمان »

(اسماعیل پاشا زده حق)

« قصر جنتی ؟ بو یا باغ ارم یا گلستان »

« یا حیرم قدس یا بیت الحرام یا آسمان »

(نوعی)

« آسمانی آستان قدری ایتمش خر مسار »

(نظم)

آسایش جویانه | [ف] آسایش
اوراحت ، رایه

یاقیشه جق صورتده : حکومتجه اتخاذ
اولونان تدابیر آسایش جویانه سایه سنده .

آسبان | [ف] دکر منجی ، دکر من
صاحی .

« شلشه یله هرکیجه آسبان اویور »

آسبانی | [ف] دکر منجیت .

آستان | [ف] اشیک ، پابوسلق
درگاه ، تکیه :

« آستان همتکده فیض و رفعت پاسبان »
(لا)

« مدحک کراستانده واروب آسم دهان »
(نفی)

« آسمان دین و دولتدر اوعلی آستان »
(وله)

آستان فنا | [ف] جهان فانی ، دنیا .

آستانه | [ف] اشیک ، پابوسلق
درگاه ، پای تخت

سلطنت عثمانیه . فقط (آستانه علیه)
تعبیری یا کاشمیر . طوغریبی (آستانه)

دولت علیه) در . زمانورده تعبیرات
معموره دن عند اوانه یلیر .

« سروربات آستاندن ریاده قالسه بزدن قالوری »
(فضول)

آستره | [ف] هر وقت قوللائیلان
آستر (یلیدیکمز آستار .

آستین | [ف] اثواب یکی . انسانک
آستین (کیریکی هر درلو اثواب

والیسه قوللارینک یکی . یك آغزی

= اثواب قوناک آشاغیده کی آرقه اوجی .

« باشلا شمدنكري صديقله دعا ايله مکه »
 « که دعا اهل نیازک ایشن آسان ایلر »
 (جورى)

« مشکل کورین هر ایتی آسان ایدر الله »
 آسان { [ف] سورت . قولایق ،
 قولای اولیش :
 « قوس بر طرف قیلدی ایدوب تدبیر آسانی »
 (همدی)

آسانسور { [افرانزجه دن] آت
 صعود . بیوک بنارک
 یوقاری قانلرینه اشیا و آدم نقاشه
 مخصوص آت . عریسی (مضاعف) در .

آسایش { [ف] راحت ، حضور ،
 سکون : بر مملکتک
 راحت و حضور حالنده بولنشی :
 « باشقه در نعمت آسایش مأوی عدم »
 (عاکف پاشا)

« ذاتی سرمایه آسایش دین و دنیا »
 « مقدسی میمنت افزای مقام دولت »
 (منیف)

آسایش پرور { [ف] عالمک حضور
 و رفاه انجمنده
 بولوغاتنی التزام ایدن : آسایش پرور انکله
 مشهور اولان ایکجه فیلیب .

آسایش پرورانه { [ف] راحت
 و رفاه عالی
 التزام ایدنه یاقیشه جق صورتده :
 اتخاذ تدابیرا سایش پرورانه ده فوق الحد
 التزام سرعت ودقت اولونمشدر .

آسایش جو-ی { [ف] آسایش
 آرا-یجی .
 راحت ایستین .

آش { [ف] ذکر من : یاص
 کورک . قانوه . بوصورته
 استعمال اندردر .

آسا { [ف] همزه ممدوده وسین
 مهمله ايله استنه مک معناه
 سنه در . فارسیده مصدر اوله رق
 استعمالده (آساکشیدن) وتصریفا .
 تنده (آساکشد) و (آساکشنده)
 دیرلر . بو معناده استعمالی فارسی یه
 مخصوصدر .

آسا { [ف] ادات تشبیه کبی :
 « دوکولش زلف مشک اساقود دلیستان اوزده »
 (باق)

آساب { [ع] وجودک قسم
 اسفاسیده حاصل اولان
 قیل دیمک اولان (آسب) ک جمعی .

آسارون { [ف] کدی اونی ،
 سنبل رومی کوکی .
 آسان { [ف] تمیل ، کوک . نادراً
 استعمال اولونمشدر .

آسال { [ع] اخلاق ، تمائل ،
 اعلامات : آسال حسنه .
 ردرد دکلدر . دیکریدن هریق ایچون
 یارلیدی .

آسان { [ف] قولای . یسر .
 « آسان دکل اخوانه ولی النعم اولق »
 (لا)

« بر شعله یه سن نثار ایدوب جان »
 « دشوار نمک قیلار سین آسان »
 (فضولی)

[یزدخی کلکشت ریاض استانبول
مأمولیه ورقای نا آزموده مثال
هوالندق . — نوقاد مکتوبی — کافی]
آزمودگی { کورکولو اولق .
نادرا قولانیس .

آزمون { [و] دهنه یش . تجربه .
آزمون { امتحان . آر قولانیس .

آزمه { [ع] آزی دیتی . قیائده
قولانیس .

آزناووز { [کورچی لساندن]
آزناووز { بک . سرکرده .
کورجستان سفرلندن تحت ایدن
تاریخلرده چوق تصادف اولونور .

آزوز { [ذ] حریص ، طمعکار
آزوز {

(غبار در کهدر زخم روزگار آزور)
(نابی)
« حصار وخیمه طابورین آلدی زور آزور »
(وله)

آزوغ { [ذ] آکیر . پاس . نادرا
آزوغ { قولانیس .

آزنک { [و] اسانک جهردسده
آزنک { اختیارلندن و یاطارعه لقندن
حاصل اولان بوروشقلر .

« کنج ایکن بن اختیار اولدم سنک مشقکلار »
« کوسنور آزنک چهرم چکدیکم مختلری »
آش { [ع] مرسین آغاجی .
آش { بو آغاجک میوه سیته
(حب الاس) دیرلر .

آزرم { [ذ] حلم ، حیاء شفت .
آزرم {

« نقش زرکارله آزرم بهشت جاودان »
(اسماعیل پاشا زاده حق)

آزما { [ذ] ترکیلرده قولانیس .
آزما { فاعل و تجربه لی معناسنی
افاده ایدر : مردچنک آزما = جنجی
آدم .

« نه باغک وردیسک بوی آشنای الفتک کهدر »
« نه بزمنک شمعیسک سوز آزما ی محبتک کهدر »
(فصیح دده)

« او متبوع حس آزمای حکیم »
« آرار بندکانشده قلب سلیم »
(معلم ناجی)

آزمایش { [ذ] تجربه ، دهنه یش :
آزمایش {

« ظن ایتمه که آزمایش ایتمش »
« اهل هنر آزمایش ایتمش »
(لادری)
« آزمایشکده بوته بیک فکرم »
(منیف قدیم)

[معافیه ایجاب حال ایله آزمایش
طبیعت قیلندن اوله رق — احیا افندی
زاده رشاد]

آزمند { [ذ] حریص ، طمعکار
آزمند { آز قولانیس . آزمند
اولق ابی دکلدر .

آزموده { [ذ] تجربه اولونمش ،
آزموده { دهنه یش ، کورکولو :
مرد آزموده = تجربه لی آدم ،
ایش بیلیر آدم .

«روز کارندن کور و بدرو او ایسه آزار شمع»
(ریاضی)

آزار دِل | ف | کوکلی قیر یقلنی .

نظیمک بالاده کی مصراعنی او قوبکیز .

آزار دِیده | ف | اینجیدلش ،
تکدیر ایدلش اولان

اینجیدیلن ، کوسکون :

« طفل آزار دیده آغلار کن کول »

آز دِگی | ف | اینجیدلش اولی ،
راحتسز لک حالی ،

آز رده لک :

« رند چکمز می عجب اندیشه آزد کی؟! »

آز دِه | ف | اینجیدلس ،
اینجیدیلن ، اینجیدلس .

راحتسز اولس :

« باغ عالمده اوور کل دیکن آزرده خار »

(واصف)

« ایدنلر کوکلی آزرده مسرور افواد اولسون »

(نائلی)

« جان عشاقی ایدر آزرده جور دلبران »

(حق)

آز دِه خا طِر | و | حا طِر ی
اینجیدلس ، کوکلی

آز دِه دِل | قیر یق :

« آغلایور آه ایله یور دیرمش کام عشوقه سی »

« کولمز آه عالمده البت عاشق آزرده دل ! »

(لا)

آز فِت | ع | بیامت . لسان
فارسیده (رستخیز) در .

آزاده | ف | سربست ، قیدالنده
اولمایان ، قورقوش اولان :

« مرغی چین دام ایدر آزاده قید چینه دن »
(شریف)

(غم و آلامدن آزاده برایی عدم)
(عاکف پاشا)

آزاده خا طِر | ف | قیدسز .

آزاده دِل | کوکلی خوش :

« کورمه دم عالمده بن بر عاقل آزاده دل ! »

آزاده سَر | ف | غائله سز . فکری
راحتسده اولان ،

دوشونجه سی اولمایان :

« آزاده سر اولور دم آسیب درد و غمدن »

« پادهره کله سه یدم یاقلم اولماسه یدی »

(لا)

آزاد کَن | ف | (آزاده) نک
احمی . قیدسز و سربست

اولانلر .

« آزاد کَن قیدامل سرفراز اولور »

« ناز ایله سوئ سپهره اوکیم بی نیاز اولور »

(قوجه راقب پاشا)

آزادی | ف | سربستلک ، قید .
سزاق حالی :

« اسیرک خاطر ندن دور اولوری شون آزادی »

(معلم باهی)

آزاد | ف | اینجته . تکدیر ،
طار بلس :

« سائلی آزار ایدر لر آتی بیلر لریم کیم »

« هر دل آزارکینه آزار دادر کفری »

(نظیم)

« جوور آزاری او شو حک منحصر انجق بکا »
(حاذق)

طرف غریبسنده آرد یاتیق دکزی
ساحلنه قدر ممکن برقوم . آرنالولنه
« آلبانیا » دینلیر .

« قاموس الاعلام » . مراجعت اولونه .

آرنج | [ذ] دیرسهك § (آرنك)
طرز : روش معناسنه ده
آرنك | قولایلیر :

(آسمان بایه هماسایه همایون آرنك)

(اسماعیل پاشا زاده حق)

آروغ | [ذ] گگیره . اندر
اوله رق قولایلیر .

آرنا | [ا] ایتالیانجه دن [ا] یلكن
ایندیرمك . یلكن روزگار لاغتی .
یلكن خلاطیرینی صالیوروب چكمك .

آر | [ا] حرص و طمع .

« سیر اوآوری نظر آزی تهی طبعاك
(نابی)

« ریزه چین » معنی سفره کشای همت
« اهتلاى كرى ديو شك پرور آز »
(تقی)

آزاد | [ذ] قور تولش . قورتیلان .
| سربست اولان :

« بنده مقبولی مولاسی آزاد ایله من »
(نوعی)

« روزمه راندروین ای مرغ وحم کیم یوگون »
« یو قفسدن بن سنی البته آزاد ایلم »
(فضولی)

آزادگی | [ذ] قیدالتمده اولماق .
| سربستك :

حال آزادی : طور آزادی .

ایجاد ایله مشدر . (بکا بر قطعه استناد
بولکتر . دنیایی یرندن قالدیریم .)
دیشدر .

(تعمیر ایله من رخنه بنیاد درونی —
آرشمیدس معمار) .

(مستزاد سریشی الاطبا بحجت)

آرق | [ا] اویقوسز آدم ،
کیجه اویومابان . قوللا یلماز .
آرما | [ا] ایتالیانجه دن [ا] کی طاقی .
سینه تجمیزاتی .

آرما تور | [ا] فرانسیزجه [Armateur]
کی تجمیزاتنه . امور
طاظه : قورصان قبودانی . سینه سی .

آرما — آزمه | [ا] ایتالیانجه دن
[Arma] اولترک .
مشهور خاندانلرک علامات مخصوصه سی . نشانه .

فرانسیزجه Armé « آرمه » مسلح .
سلاحی دیمکدر . شویله Armée
یاز یلیرسه عسکر . اردو معناسی افاده ایدر .
آرمستروئغ | [ا] اسکیزجه دن [ا] بر
نوع طوبدرکه
موجدیتك اسمیله یاد اولونور .

آرموز | [ا] روجه دن [ا] قففت
ایدبلهك کمیك قاپلامه
سیده استوونی طیفایلان آراقدر . دایکدر .

آرمونیک | [ا] فرانسیزجه دن [ا]
اهك . ربوع كوچك
كوردهكلی بیانو .

آرناود | [ا] یونانیدن [ا] لهجه عثمانیده
کوستردیکنه کوره اصلی
(آلبانوت) در . روم ایلی قطعه سنك

آرشیدوشس } [فرانزجهدن]
 آرشیدوشس { عنوان اصالت .
 اوستريا خاندان حكمداري سنه منسوب
 قيز وقادين . بر يوگ دو قهنگ زوجهي :
 اوستريا ايمپراطورينك كليني آرشيدوشس
 (استغاني) .

آرشيدوق } [كذلك] اوستريا
 آرشيدوق { خاندان حكمداري سنه
 منسوب ازك . بر يوگ دو قه :
 متوفى (آرشيدوق رودولف) ي
 استانبوله كلديكي زمان كورميشدم .

آرشيمد - يا خود - آرشيميدش

[Archimède,] اسكي يونانك شاهير
 رياضيونندندر . ميلاد دن ۲۷۸ سنه
 اول (سيجليا) نك (سيراكوسه)
 شهرنده دنياه كلشيدى . وطنده
 واسكندريه ده تحصيل علوم ايدوب
 مصرده اختراعات جديده سيله اشتهار
 ايله مش ونهر نيله بعضي سده لرا ائشا
 ايدديكي كي بر قاج باطاقلنى ده قورونمشيدى
 مؤخرأ وطنه عودت ايدوب روماليرك
 (سيراكوسه) ني محاصره ايلغري اوزرينه
 اختراع ايتديكي آلات ايله دشمن سفينه لرني
 تخريب واحراق ايله مش وبو صورته
 ايكي سه وطني دشمنه قارشى مدافعه
 ايتمش ايدى . قبل الميلا ۲۱۲ سنه سنده
 مظفرأ شهره دخول ايدن روماردوسى
 افرادندن بر فقر طرفندن قتل اولونمشدر .
 آرشيمد ، علوم رياضيه علمي وعملي
 خدمت ايتمش وبر قاج درلومقره ومانيو له

آرسنده غرد ايتمش وقبل الميلا ۲۲۲
 سنه سنده دشمنلرينك نيجه حودانه لرندن
 رهاياب اولق امليله فرار ايتديكي
 (آغريوز) آطه سنده كاش (خالكبيده)
 شهرنده التمش ايكي ياشنده وفات
 ايله مشدر . (قاموس الاعلام) ده
 دينليوركه : « آرسطو ، علوم وفنوني
 تقسيم وتدوين وعلم منطقي تأسيس
 ايتديكي كي وحدانيت الهيه يي دخی
 اثبات واقرار ايتشدر . »

[بعده آرسطو ارضك ثابت واطرافنده
 شمس وكواكب سائر نك متحرك اولسنة
 ذاهب اولدى - لاحقه تقويم -
 جودت پاشا]

« ايدر فهم آرسطو ايسه ك سنى الزام
 (فهم قدیم)

« دل مجنون اولوب مكتب عشقه استاد »
 « ايتدى شاكر جنون عقل آرسطو طاليسى »
 (وله)

« بن فلاطون حكمت سغتم »
 « دل آرسطوى لوح خوانمدر »
 (رياضى)

« اودستور آرسطو عقل واسكندرو صلابت كيم
 (نفی)

« آرسطو دانشا حكمت شناسا نشوه لطفك »
 « مزاج كائناته كيف تركيب سلالدر »
 (صبرى)

« داور عالم آرسطوى بنام دولت »
 (مئيف)

آرش } [فرانزجهدن] اصلي
 آرش { يورويش معناسنه اولان
 (مارش) در - اكرتريا عسكره قومانده
 ائشانسده قوللايدير .

« دستبوسی آرزو سیله کر اولم دوستلر »
 (فضولی)
 « سیننه ده اولنه محرق آرزو لور وارایدی »
 (ندیم)
 « آرزوی ترك راحت وار دل مبالده »
 (هر سكلی حكمت)
 « آرزو ایدیور وصلت جان بخشکی جانم »
 (لا)

آرزودار
 آرزوگش
 آرزومند

[ذ] ایستکی . هوسلی
 آرزودار ترقی اولماق
 قابل میدو ؟

« آرزومند وصال اولمده کوچ »
 [Aristotle]
 آرسطو - یاخود -
 آرسطو طالپس
 یونانیه كاك
 مشهوریدر .
 میلاد عیسا ساد ۳۸۴ سنه اول
 ماکدونیسناك (اسطازره) شهرنده
 دنیایه كلشیدی . آرسطوط - یكری
 سنه متمادیا آتنده (افلاطون) ك
 حلقه تدریسنده بولونرق زمانده
 معروف اولان علوه و فونك كاهنی
 تحصیل ایلشمش و مشهور جهانگیر
 ماکدونیسالی اسکندر کبیرك تعلیم
 و تربیه سنه مأمور اولمش ایدی .

مؤخرأ شاگردینك رفاقیله آسیاده
 سیاحت عظیمه ده بولونرق تاریخ طبیعی به
 دائر خیلی معلومات اکتساب ایلهمشده
 آرسطو ، وسعت قریحه ، حدث
 ذكا . احاطه کلیه سیله حکمای یونانیه

« ماه فلک آرای سادات که زمانه »
 « ایامی آرایش دور قر ایلر »
 (نقی)
 « رونق افرای سادات که رواج بختی »
 « گوهر ذاتی آرایش ارکان ایلر »
 (جوری)
 « بولسه شعر آینه طبعکه آرایش اولور »
 « جوهر معجز نما مهر حلالک صورتی »
 (نورس)

آریست [افرانسز جده د صنایع
 نغیه دن برنده اختصاصی
 بولونان هنرور - بدایع پرور آدم :
 بیجاره آریست معشوقه سنك آرقه سدر
 اوقدر قوشاره اوقدر کیدرکه مقصدینه
 نائل اوله معدن تاب و توانی کسپله رك
 نومیده نه فریادلر ، مضطربانه اینلرله
 زمین عجز و حرمانه دوشر قالیر . —
 پژمرده — اکرم] .

[آروپاده « آریست » عنوانشه
 مظهر اولانر صنایع نغیه ایچنده
 منسوب اولدینی هانگیسی ایسه آتی
 معشوقه وجدان انحاذ اتمش — پژمرده
 — اکرم] .

آرد [ذ] بغدادی وجودات
 سترده د بیلان وون کدکرمش
 طاشنه بندان آقیدان اولوغك اسمی .

آرز [ذ] ارمیج دینلن نبات .

آرزو [ذ] کوکل دیلکی .
 [ذ] ایستک ، خواهش دل :
 « آرزوی وصلت که بجز دل معجوردن »
 « دور اولورمی فکر صبا خاطر مخوردن »
 (راغب پاشا)

آرامگاه { [ف] دیکته جک پر ،
راحت محلی . (آرامگاه)
آرامگاه { نظمده قولانیلیر :

« ای شاه حسن بونه ذقندر دیدم دیدی »
« آرامگاه روح روانکدور سنک »
(نظم)

« عدوکه هم اوله آرامگاه ملک عدم »
(لا)

« آرامگاه مرغ ایدی دبرلر سرچنون »
« میدان محبتده نه باشلر یووالاندی »
(باقی)

« نرته محمود غازی جسمنه آرامگاه »

آرامگزین { [ف] دیکله نیچی ،
آرام ایدیچی ، ایدن :
یکن موسم صیفده « خالکی » آطه سنده
آرامگزین ایدی .

[قدرت صانهیه کاک حیرت وتقیدس
ایله تهلل خوان انکی آرامگزین مهد
صفایر صی شیرخواره نک ترقات والیهانه سنی
ایشدیورمک — پزمرده . اکرم]

آرامیده { [ف] دیکتهش راحتده
بولونان : (آرامیده) آر
آرامیده { قولانیلیر :

« بز آرامیده کشتی غفلت اما »
« نفس نفس جریان اوزوره درسفته عمر »
(نابی)

« دریا تعفن ایله اولدقجه آرامیده »
(وله)

آرایش { [ف] زینت ، سوس .
سویله یش مقه سنده .
استعمال اولونما لیدور :

« ایرر کامه البت اولان کاجو »
« آرار سودیکن جان آراجو »
(معلم ناجی)

آراجویانه { [ف] آرام آرایانه ،
دیکمهک ایسته نه
یاقیشه صورتده :

« نگاه ایتدی نکا بیچاره یک آراجویانه »
آراجویی { [ف] دیکته آرامقلق ،
ایسته مکک :

« داتابی تاب اولان آراجویی کوستر »

آرام دل { [ف] کوکل راحتی .
سویان
کوزل ، محبوبه :

« دلدن آرام آجی دلیر زیباک من »
« ینه آرام دل عاشق شیداسک من »
(جوری)

« صداقله خدمتده درکام دل »
« صداقله حاصلدر آرام دل »

(معلم ناجی)

آرامساز { [ف] اوطوریچی ، اقامت
آیدیمی . اوطوران :

ادرنده آرامساز اولان عساکر
عثمانیه .

آرامسوز { [ف] راحت کیده ریچی ،
حضوری محو ایدن ،
راحتز ایله ن .

« سودیکم ! بوعشق آرامسوز ایله حالم یلان »

آرامش { [ف] راحت ، حضور ،
دیکله نش : آرامش بال
ایله کوشه نشین قناعت اولمشیدی .

« ایده سرور ایله صاحبزای آرامش »
(شریف)

قوللائیماز سه ده علاوه معلومات اولی
اوزره یازلشدر .

آرام { ا ف } دیکلفه . سکون .
آرام { قرار . صبر . استراحت .

(بلا آرام) تعبیری یاکلشدره . چونکه
(بلا) عربی اولدیندن (آرام) ایله
ترکیبی جائز دکادر :

[وجودلر جامه خواب نو بهاری کی
خفیف وجان پرور بر ستره آرام ایچنه
دوشر — کلیولی — کمال] .

« جلوه شاهد نظم اوقدر نازکدر »
« که قوسر خاطر اندیشه ده صبر و آرام »
(نفعی)

« ایلسون لجه مواج جهانده ابدی »
« لکرن بختی ایله کشتی دولت آرام »
(نابی)

آرام بخش { ا ف } آرام ویریمی .
آرام بخش { دیکلدریمی . دیکلدرین :
« مطرب! کزین نیچون طور یورسین امان بزه »
« آرام بخش خاطر اولور بر مقسام بول »
(معلم نابی)

آرام جان { ا ف } راحت روح .
آرام جان { حضور قلب — سوکلی .
سویلن کوزل :

« کل ای آرام جام نور چشم درده درمام »
(وقعه نویس حاکم)

« بکاهر بر نگاهک مایه آرام جان اولسون »
(ندیم)

« میدر محل عاشقان آشوب دل آرام جان »
(نفعی)

آرامجو — ی { ا ف } دیکلفه
آرامجو — ی { ایستین . آرام
آرایان :

آراب { ا ع } عقل ، ذکا
آراب { حاجت . حبله منارینه
اولان (ارب) و (اربه) ک جمی .

آرازوت { ا اصلی لا تیجده [
هندوستانه مخصوص
بر باتک کوکندن استحصال اولوان
نشته . سود و شکر ایله پلته یایلوب
چوققلره یدیرلیر .

آراستگی { ا ف } آراسته لک .
آراستگی { سوسلوک :
« بر قادی بول . اولسون کیم مائل آراستگی »

آراسته { ا ف } سوسلو . ربتلی .
آراسته { تزییلی : عساکر عثمانیه
آراسته صفوف احترام ایدی .
« آراسته انواع مهارفله وجودی »
(نفعی)

« اولسه آراسته برده به بر چیده اولور »
(نابی)

« آفرین ای ظفر آراسته خاقان دلیر »
(اسماعیل پاشا زاده حق)

ا حلیه مهارف ایله آراسته وزیر
عرفان ایله پیاسته — فضولی]

اسکی زمانده بر نوع متاع . بردارو
معمولات صاتیلن محضره (آراسته)
دیلیردی . سکونکی آراسته سی .
یورعاهی آراسته سی . حفاف آراسته سی
کی . بوتعبیر شمیدی متروکدر .

آرام { ا ع } صحراده . بزه ده
آرام { مخصوصا وضع و نصب اولوان
شاه . خلافت . استازده بوصورله

عنان ایسی کی صیرہ لردہ ایدی کہ —
مشاہیر اسلام - حمید وہی | .

« آذان الارنب » طاوشان قولای
دینلان بر نوع اوت . و طول عورت
پیرای « آذان القیس » صاقی
کوزلی و قیا قوروغی .

آذرَس { [Adresse] فرانسیزجه -
آذرَس { دن } اسم واقامتگاه تعریفی .

آذَر { ذ } آتش ، اود :

« کعبه یزید خلیل آذرست »

« دل نظرگاه جلیل اکبرست »

(لا)

« اینده سر خاصیت حفظی سرایت عالمه »
« طرح اولودی صفحه آب اوزره نقش آذری »
(نفی)

آذَر پَرَسْت { اذ آتشته طایبچی ،
طایان } .

آذَر کَدَه { ذ } مجوسی عبادتخانه سی .

لانعزده ایکیسیمده آذ قوللائیلیر .
« آتش » زیاده استعمال اولونور .

آذَر یُون { [ذ] صاری ترکس
چیچی } .

آذَن { ع } قابوچی ، پرده دار .

آذِنَه { اذ } یوم جمعه . شب آذینه
آذِنَه { جمعه کیجه سی } .

« لهو و لعب اربابی دمیگدل مکمل بیدم کوروب »
« دندر طعلک اختلاف مشرق آذینه دن »
(شریف)

« منحصر در فکری دامادک شب آذینه سیه »
(لا)

آذِي { [ع] دکتر طائفه سی . جمی
(آذوی) در . نادرا
جمی قوللائیلیر . (امواج) زیاده
مستعملدر .

آراء { [ع] فکر و تدبیر مناسبه
آراء { اولان (رأی) ک جمی .

اصلی (آراء) در . فقط بقوللائیلاز :
اکثریت آراء . اختلاف آراء .

امینم که رفقای کرام دخی بوبابده
آراء صائبه و معاونت کریمانه لرله بنی
نقوبه بیوررله . — نطق — سری پاشا
« نمک وجود بنی هیچ کیمه ایله مزاشبات »
« قرین شبوت فرح اتفاق آرایه »
(شریف)

آرا-ی { [ذ] سوسله بن ، تربین
ایدن ، زیاتلندیرن :
مصاحب سخن آراء ، ندیم مجلس آراء .
« مالک مالک آرای عالم »
(فضولی)

« شاه جهان آرا میدره ماه نوین پیرامیدره »
(نفی)

« سرور معرکه آراکه دهان تیری »
(دتمنه نقل دم رسم دستان ایله »
(جوری)

« کرک مهر مهر پیرا ، کرک ماه شب آوارده »
(صبری)
« صور آرای وجود اولدی دروغده همان »
(کاظم پاشا)

« بکا مفسوب ایسه بازیمجه دخی عالیدر »
« شو همای فلک آرای بن ایتدم اعلا »
(معلم ناجی)

آدَمِ { [ا] ا ف ا آدمه منسوب ،
آدم اوغلی - چوق قولانیلار :

« یو فصلده آدمی کَرَک شاد »

« اندوه و بلا و غمیدن آزاد »

(فضولی)

آدَمِیَان { [ا] ا ف ا (آدمی) نك جمعی .
تشدید ایله غلطدر .

ا قیش کونی برف عالی غرق کافور

ودیده آدیمیانی آبتی نور ایلدیکی -

توقاد مکتوبی - کافی]

آدَمِیْت { [ا] ا ف ا آدمیت . معنی
اخلاق ایله متصف اولوق :

« هله آدمیت ایدوب درد وغم »

« الن بکدی دامانزدن او دم »

(عزت ملا)

« بهره آدمیت نیدوکندن آگاه »

اولمایانلره ایشار واسباغی لایق دکلدور »

(توقاد مکتوبی - کافی)

« سیر حاله محرم ایدوب ای بری بی »

« بر آدمیت ایله نه وار کوره یم سنی »

(احمد نیلی)

« حقوق الفتی ناجی رعایت ایله یخی »

« فصل فدا ایدلم آدمیت او یله دکل »

آدِیُو { [ا] ا ف ا آدمی امانت

آدِیُو { [ا] ا ف ا آدمی امانت

آدِیُو { [ا] ا ف ا آدمی امانت

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَان { [ا] ا ف ا آذان : ک جمعی ،

آذَان { [ا] ا ف ا آذان : ک جمعی ،

ا غزالینک صیت کالی تشبیه آذان

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آذَر { [ا] ا ف ا آذاری : هوای

آخوز . { [ذ] آت ، اوکوز، اینک
آخوز { کبی حیواناته مخصوص
بنا ، طام :

« مصرف آخوره اولذقیه زبون »
« یوریلور آتلاو یایادن فزون »
(نابی)

آخوز سالار — امیر آخوز [ذ]

آخوز بکی، آخوز مدبری دیمک ایسه ده
لساعزده یالکیز (امیر آخوز) قوللانیلیر:
« بری دربان اولوردی بری میر آخوری »
« کلسه لر عالمه دورنده پشنک و دارا »
(نفی)

« اول پاک دل که ایدرسه تواضعندن ایدر »
« صطبل خاصنه افر آسیایی میر آخوز »
(نابی)

آخوز . { [ذ] او قومش، خواجه،
آخوز { بیوک، اولو .

آداب . { [ع] (ادب) ک جمی .
آداب { قواعد ، اصول و انسانلر
و خصوصیه کبار ناس آراستده کافه
حرکات و معاملاتده جاری اولان اصول
مستحسنه : آداب رعایت ایتمین مظهر
احترام اوله ماز .

[جمله آداب سفارته منافی و معاملات
دولیه مخالف شیلر اولدیغنه منی —
عاکف پاشا] .

« آداب ایله وار بخدمت یاران صفایه »
(روحی)

[بر آدم فن معانی و آداب عرب ده
کمال مهارتی اولدقدن صکره — شعر
وانشا — ضیاء الدین] .

« اوله لی یغمبر آخر زمانه نعت کو »
(نفی)

« آخر نظم داستاندور — ریاضی »
« طاغندی آشیان عندلیبی روزگار آخر »
(طالب)

« آخر نفس لب تعین — ضیاء الدین »
آخر الامر { [ع] اگ صوکره،
انجامکار ، عاقبت :

« آخر الامر اولیق روز قیام »
« جسمنه نار جمیع اوله حرام »
(خاقانی)

آخرین { [ذ] هر شتک صوکنی
کوزینک اوکنه کتیرن،

عواقب اموری دوشوت :

« مرد آخرین اولورمی مائل دنیای دون؟ »

آخِرَت . { [ع] انسانلرک بعد الموت
واصل اوله جفتری عالم :

« مضیق دنیانک فضاء عالم آخرته نسبتی،
تنکی، رحمت فضای دنیایه نسبتی کبدر —

موضوعات العلوم — کمال الدین محمد . »

« مرد آخرین اولان چکمز خوف آخرت؟ »

« دنیاده و آخرته خدمت »

« لا »

« آخرت حقن حلال ایتسون بزه پیرمغان »

[عون]

آخرین . { [ع] صوکره کیلر، صوکره
کئلر . (آخر) ک جمیدر :

اولین و آخرین .

« آخرین علم جوهر اول — ریاضی »

آخشان { [ذ] عناصر، مفردی
اولان (احتیج) ضد

معصوم .

آحاد { اء | است عمر ك صوكى .
اولان (اجل) ك جمى .

« هر ايكى مصرعه كى آحاد و عشرات و مآت »
(سرورى)

آحاد ناس { اء | خلقك صنف
طاقى . فقرا قسمى :

« مثلا آحاد ناسدن بونيك بنديكى
كرا عر نه سى نونندن كبرو براقادى
ايچون — اوندره — كال »

آحيه { اء | اوجى بزه بركدوب
ايپ { سوركلې داهيه . بليه . ايكنجى
مفاده قوللائييلير .

آخاڤود { اء | بويانجه دن | سكر
آخذ { اء | آيچى . اخدون امه
« عجل : (آخذ غير مفعلى
حسبال . عاجه)

آخر { اء | باشقه . ديكر : وقت
ايجاب ايندى . بو ايشى وقت آخره
براقه يكنز .

« بدل اولماز بوكازير اكه سنك نامكدر »
« طوناماز مهر سليمان بزين آخر خاتم »
(باقى)

« بو هريره صفت آخرده »
« دير بومنائى دخى بربرده »
(خاقانى)

آخر { اء | صوك . صوكده كى {
الته . عاقبت :

آجل { اء | است عمر ك صوكى .
اولان (اجل) ك جمى .
انديشه حلول آجال : ماحى آمالدر .
آجر { اء | طوغله . كرميد .
كلمه فارسى سنى تعريب ايله مشرودر .

آجرى { اء | طوغله جى . كره
آكورى (دبرل . آز قوللائييلير .

آجر { اء | متصرف اولديني شئ
ديكرينه اجرده ويرن شخص .

آجل { اء | اجاك ضدى . صوكره به
آلان . صوكره به براقلان .

آجلا { اء | صوكره دن . صوكره به
برافيه رق : بو پاره لك
آجلا تاديه سى مشروطدر .

آجن { اء | ارنكى و طلمى دكيشمش .
بوزولنش پس صو :
ماء آجن . نادور قوللائييلير .

آجيه { اء | ايتالانجه دن | واپور و
سبب و رطبه قوميايه لرى
وامور صرافيه و نيجار به شركتلىرى
وكاڤى . يا حودوكيلى { بونلره عائد انيه :
اويد قوميايه سى آجته سى غلطه ده
موجخانه جوارنده در .

آچيو { اء | ايتالانجه دن | (بورسا)
اصطلاحاتنددر . آچيه
فرق . صرافيه . فرق مسكوكاتك
ترقى و تنزله مخصوص برنوع (بورسا)
اوپونى . قار .

« در عقب سردار عثمان افتداز »

« وردی برموال آتی برقرار »

(معلم ناجی)

[عقل کترانه مک ایردیکی مرتبه]

احوال آتیه بی تأمین ایده جک شیلری

آریاب — سوریه مکتوبی فؤاد پاشا

آناه [ع] هر نه صورتله اولورسه

آناز اولسون وجوده کلن حاصل

اولان ، پیدا ایدیلن شی . بر نسه نك

وجودینه دلالت ایدن نشانه : آناز

اسلاف .

« کراولسه احتساب امر ونهی عالمه شامل »

« کورغز چشم ترکسده دخی آناز مخوری »

(نفی)

« ایتدم شعرای رومی تحقیق »

« آناز وزمانلریله تطبیق »

(لادری)

« محورندن فلکی اوینادوب آناز صفا »

(کاظم پاشا)

« ای سلیمان شاه ! منتدارگز »

« شاکر اولاد فیض آنازگز »

(معلم ناجی)

آناه [ع] آناه معناسنه اولان

آناز [اشم] ک جمی ، ذنبز .

کناهلر .

آشم [ع] کناهلر ، قباحلی :

[کارنده آثم اولدیفنی ایله من خيال]

« لا »

« توبه ایلر عبد آثم دائما »

آجام [ع] (آجه) نك جمی .

آجام [همیشه لك . قامتلاق . آعاجلاق]

آتشکون { ا ف ا آتش کبی

« نه اقتضا ایدر الماس ولعل آتشکون »

آتشکوره [ف] ماشه ، چیرا .

آتشک { ا ف ا آتشی ، محرق : آوار

آتشک = یانیق سس .

« سرکران همت بر جام آتشناکدن »

« کم چراغ مجلس حشد در هر قطره سی »

(هر سکی حکمت)

« هر بولی برداع آتشک او نور ماه برك »

« کر سوم قهری اولسه روی در بایه روان »

(نفی)

آتشیان { ا ف ا زبانیان ، اهل دوزخ ،

جهنمک اولالار .

آتشی { ا ف ا آتشی ، حرارتی ،

مؤثر ، آتش رنگلی ، حدید

آتشین مشرب :

بر آتشی اطلس خفتان اوزدینه زهری کیش ایدی

(کال)

« نهمی کوستر دوشکده کی اول آتشین اطلس »

(ندیم)

« آتشین سوزلرله جولاننده حکمت یوقیدر »

« زده بر مظلم تصور وارسه احراق ایلم »

(معلم ناجی)

[یاخود بر جبهی آتشیب آلدن

باشلا به رق وطبقه طبقه پنبه : ترنجبی ،

قون ایچی رنگارینک — کلبولی —

کال]

آ { ا ع] کلیمی . کلن . کله حن .

آ { ا صو کردی : بوجه آتی .

[هر آتی قریبدر — کال]

آتشربان { [ف] سوزی مؤثر
 (و یاتیق اولان :
 « خصوصاً بن کی بر شاعر آتشربان اوزره »
 (لادری)

آتشزده { [ف] یاقیش - یاقیلان :

شدت دوزکار ایله بئتون اورمان آتشدزه
 اولدی . آز قوللانیار .

آتشراز { [ف] آتشی چوق محل .
 (زیادہ یاقیشی پر :

« حریم طور تجلی صاندی آتشار »
 (لادری)

آتشزن { [ف] یاقیشی ، یاقان :

« وجهی وارسه سبین ایله سؤال »
 « اولمه آتشن کانون جدال »
 (نابی)

« یاقدک ای آتشن آرام یامش کولگی »
 (خلیل شاکر)

« ای عشق بلای جانم اولدک »
 « آتشن دو دمام اولدک »
 (معلم ناجی)

آتشزده { [ف] چاقاق . وقتیه
 (چوق قوللانیاردی .

آتش سخن { [ف] سوزی غایتله
 (مؤثر و سخت اولان ،
 خاطر قیرمچق صورتده سرد سوز
 سویله یئ :

« اولما طالده صاقین آتش سخن »
 آتشفام { [ف] آتش رکلی .
 (قیرمزی .

« بر زمانده جریان ایتسه می آتشفام »
 (نابی)

آتشفانه { [ف] آتشفانلرک
 (عبادتخانه سی ، محوسی

آتشدده { [ف] کغنه ده
 « آتشفانه » دیلیر .

« دلک تنور آتشفانه سوزو کداز ایله »
 (نابی)

« دوشسه کتر شرر شعله برق غضبی »
 « باغ فردوس اولور آتشدده دار سمیر »
 (اسکداری حق)

« باد زن بال سمندر دو بو آتشفانه یه »
 (ندیم)

« کوردی که بر تاب سمندر صفات »
 « همسر آتشدده سو منات »
 (نابی)

« دوشرسه ناکهان بر قطره برقی بوسر مانک »
 « کر آتشفانه صدساله کبر و مغان اوزره »
 (لا)

آتشفیرام { [ف] سرعتله یوریین :

« شعله سرو آسچاقار خاکدن اول برلده کیم »
 « یامال تو سن آتشفیرام ایتدک بهی »
 (ندیم)

آتشدان { [ف] و جاق ، منقل =

« یازسلر روضه سنک ناهنی آتشدانه »
 (نابی)

آتشدم { [ف] سوزی و یا خود
 (سسی تأثیرلی و یاتیق
 آتشین دم { اولان : غنایلیب
 (آتشدم .

« آتشی نفس بر آتشین دم »
 (معلم ناجی)

آتشبازی { ۱ } آتشبازان .
آتشبازی { ۲ } وقته محاربه زرد اجرا

اولوان صایع حریه جله سندن اولوب
رومیلر طرفندن احداث واستعمال
ایدهلشیدی :

« نصاری دولتری کوردیلرکه
عثمانی بو عسکر ایله بتون فرنگستانی
ضبط ایدمجهک، همان تنظیم عسکره
باشلادیلر و آتشبازان عیلمه و عسکر
اعمالده و حیل حریه احداثده میافه
ایلدیلر . — قوجه سکیان باشی . »

آتشپرست { ۱ } آتشیه طایفه :

(آتش اتیم بر زمان آتشیسته مرحت)

آتشاب { ۱ } آتش کی صیاق .
آتشاب { ۲ } صیادار :

« دوشر هر دام کیسویه دل بی تابدن فرود »
« سپید آما ایدر هر روی آتشتابدن فرود »
(راجع)

اوروب بر سره « حاسون » « حلق » « ماسوایی » ناز
نه در تأثیر آتشاب برق آهی کورده و غیر
سری پاشا

آتش تر { ۱ } آتش ترای شراب :

« ترکیکه آتش تری ای رند بی خبر »

« یاقشدر آل ایله اونجه خانه لری »

(معلم ناجی)

آتش خاطر { ۱ } هر کوزلی
آتش خاطر { ۲ } سوز . سوزی

آتش دل { ۱ } مؤثر اولان ، یک
آتش دل { ۲ } ذکی آدم .

مرحوم علی روحی بر شاعر آتش

خاطر اندی .

« ویردم آتش دلرم سوزدل آواره دن »

« ایله دم ایجاد بیک یانفیر آتشیله دن »

(معلم ناجی)

« اودر ساقیا آتش آب سوز »

« اودر ساقیا آب آتش فروز »

(یحیی)

« آتش کناری قیش کونک لاله زار ایدر »

(لا)

آتش افشان { ۱ } آتش صاحب .

آتش افشان { ۲ } صاحبی . حسن

آتش فشان { ۱ } آتش و شان دار

آتش فشان { ۲ } طاع .

آتشبار { ۱ } آتش بادی ریخی ،

آتشبار { ۲ } موز ، محرق :

« نخل آتشبار عشقم روز کارمدن صاقن »

(نظم)

« آتی یودی اولوب اذره های آتشبار شمع »

(ریاضی)

« کلری پژمرده ایلر سین یاز قدر بلبله »

« وارمه باغه آه آتشبار ایله نوزورده »

(اکرم)

« ایله سهک عین حقارتله اگر بردم نظر »

« کورینه پروانه به برمار آتشبار شمع »

(ریاضی)

آتشبار { ۱ } آتش بارچه سی ،

آتشبار { ۲ } قیظیم :

« عشق دیر نامه دله بر آتشبارده وار »

(ماما زاده هندی)

« شمدی خاکسترله اور تولش بر آتشبارده م »

(معلم ناجی)

آتشبار { ۱ } آتش ایله اجرای

آتشبار { ۲ } به صنعت ایدن او یوجی

مصريلك، معبود اتحاد بتدكري وجودی
كاملآ سیاه، آئنده آتی و صرتنده
بیاض لك بولونان اوکوز .

آتابك { اصطلاحات تاريخيه دن }
دوات سلجوقيه زمانده
بعض اعظم امرايه ویريلير بر عنوان
رسمی ایدی. ترکیه (آنا) ایله (بك)
لفظلرندن مرکبدور . اصطلاحی همزه
مفتوحه ایله معروف دور . آتا بكان دوت
شعبه به منتسبدور = آتابكان موصل .
آتابكان فارس ، آتا بكان آذر بايجان ،
آتا بكان لرستان .

« سعدی اگر ایتمه سیدی ایراد »
« کیم ایلر ایدی آتا بکی یاد »
(لا)

آتاشه { فرانسجه دن } سفارت
معیت مأموری .
آتاشه مسلمتر { سفارت معیتده کی
عسکری مأموری .

آتاشه ناوال { فرانسجه دن }
سفارت معیتده کی
بحریه ضابطی .

آترینه { روتنیه دن } یومورطالی
بیوک کوموش بالیغی .

آتش { ف ا ترکیه یی (اود) در .
اسمعه شده شادی . حدلی .

سرعتلی معنالیسه ده قولالاییر : سر
یئازسکز . او نه آتشدر . آتش کی
کیتدی کلدی . آتش محمد پاشا .

مساعی چیستندانه کز کفایت ایدر —
وداعنامه — سری پاشا [

« جواهر نوبهاری باغ کامه آبیاری قیل »
(شریف)

(آبیاری حوض لبالب مورد — ثابت)
آبیه { ع } یوزنده نقاب بولونان
پاپ { اونا نغان قادی . قیز .

آپولون { Apollon } اساطیر
یونانیه دندر . نور . علوم .
صنایع . طب معبود موهومی .

یونانیون قدیمه آپولونی ، صاچلری
اوزون و طالغه لاش . نوردن بر چنبرله
اساطه اولوغش . آئنده بر یای و یا
بر کمان طونار غایتله کوزل بر دلیقانی
حائنده تصویر ایدر لر مش . تفصیلاتنه
مطلع اولقی ایستین سعادتلوشمس الدین
سامی ث افندیك (قاموس الاعلام)
عواملی اثرینه مراجعت ایتیلدور .

آپوقوزیا { یونانیدن ات کسی .
آپوقوزیا { حرسه یلرک برهیزه
کیره دن اول قرق کون طرفنده
دراو دراو مسخیره قیافتلریه کیدوب
اجرای رسم شادمانی ایدیشلری .
رومایلردن حرسه یلرله انتقال ایش
بر عادت مدینه .

آپولت { فرانسجه دن } اوموز
لق . آلائی کونلرنده
اوکان و اسرا و ضیاط عسکر به نك
او ورلرینه طاقتقلری صاچاقلی .
صاچقیز بارلاق صاری شیلر .

آپیس { اساطیر یونانیه دن } موردده
آپیس { آفریس قرانك اسمی } اسکی

آبُورِدُو {ايتاياجهدن} ياشايق،
استدالك كى به ياشمه سى.
كچيلر آراسنده قوللايلير .

آبُوصَه {ايتاياجهدن} طور درمه .
ككى مك ياشسدن يا حود
قيچدن خلاطه قاره به ياشمه سى .

آبُونَه {فرانسجه دن} غزه
اورسائل موقونه كى مطبوعانه .
تيازو ، سيرق كى اكلنجه محللر نه بر
مدت محدوده ايجون پيشندن مشترى
اولق : « قاموس عثمانى » به آبُونَه قيد
اولونان ذوات كرام .

آبُوتَاب {ا[لطافت، طراوت،
رونق : (آب و تاب
پيكرندن نشه كلدى مجله) يوقارنده
دخى بيان ايدلديكى وجهله بو معنده
(آب) يالكر قوللايله ماز .

آبُي {ا[چكيني، تيكسيبي .
چكيني ، صافينيچي :
اهل تقوى مهياندن آبى اولور .

آبُي {ا[صوده پيش . صوده
ياشايان} ماوى رنگ ، آيوا
دينلن ميوه .

آبُيار {ا[صولاييچي . صولايان}
كنايه صورتيه فيضانديريچي .
« باع نكده اوله ميزاب كلكم آبيار »
(نظم)

آبُيَارِي {ا[صولاييچي :
ا نو شعره عاليهك محافظه نشو
وتاسيله ارتفاع واتساعنه آبيارى

آبُكُشَنَه {ا[اشينه . سراحي .
آبِه :
« رق اورور روزنلرندن آبكينه چالمر »
« كوستوردنياده جنت اولديفن كودن عيان »
(فنى)

« خاطر شاعر آبكينه كى — احمد پاشا »
« آبكينه ايجنده مى كيدر »
« لب لعلك خيالى دلده مدام »
(باقى)

آبِل {ا[قويون، آت ، دوه
ككى حيواناته باقنده ماهر
آدم } چار اوتلايه ورق صوبه محتاج
اولايلان حيوان . استمالى اندرور .

آبِلَه {ا[سيويجه ، چيبان ،
صوقبارچى .

آبَال {ا[دوه مناسبه اولان
« ايل » ك جمى ، دوهل .

آبُلُوقَه {ايتاياجهدن} محاصره
بحريه . برآطه نى . برعلى
سفائى حريه ايله قوشادوب محال ساثره
ايله مواردات ومناسباتى منع وقطع
اتك : فرانسزل « ماداغاشقارى »
آبلوقه ايتملردى .

آبُلي {اصطلاحات بحريه دن [

آبُلي {ايككى سرنه صاراحق ايب .

آبُليسه {ا[ترلايه تخم اكن ،
اكنجى .

آبُوش {ا[آياوز دينلن معروف
سياه ، سرد آغاج .
« بو كنه سراى آنوسى »
« باي »

آبُور {ا[يلور چيكي .

پسلك دو كيله جك معروف قابدركه
لساندرده تحريف اولونه رق (حاورور)
ديسر .

آب رَزْ [ا] آلتون صوی :

(نعت ياك معطفای آب زوله یازمالی)

آب زِنْدِگَانِي [ا] ذ [ا] آب حیاته
آب زِنْدِگِي [ا] ماقالی .

آبَزَه [ا] صو صیرینتیی .
آبَزَه [ا] صو قانیغی .

آبِسْتَن [ا] ذ کبه قادین دیشی
آبِسْتَن [ا] حاوی :

آبِسْتَن صفا وکدر دو ایال هپ
کون ملوغمه دن شیشه شیدن نه لر طوغار
(رحی)

مادری خصمنه اولماز بیلرک آبِسْتَن
(عزت ملا)

آبِسْتَه [ا] ذ سورولش . حاضر
آبِسْتَه [ا] ترلا .

آبِسْوَار [ا] ذ ا صوده بوزن . صو
آبِسْوَار [ا] اوزرنده کی قاجار جق .
حیاب .

آبَشَار [ا] ذ صو شارلتیی .

« دو چشم آبشارم یل کی یولدرده قالشدر »
(نابی)

« باشکه ویرمزی آغری آبشارک شدی ؟ »

آبَشُور [ا] ذ صو یالاغی . صو
آبَشُور [ا] تیکنسی .

آبَشِنَاس [ا] ذ [ا] صو یولخی .
آبَشِنَاس [ا] دکر قلا عوزی .

آبِي [ا] بلا سب افندیسنک
آبِي [ا] باتندن قاپان گوله § حیوه :

(ایکنجیی کانه برعبد آبی واحسانه غیر)

لا یقدرکه اسیر قید و بند و سر برهنه

وعاجز و مستمند مولاسنه مردود)

« موضوعات العلوم — ماشکیریلی زاده کال الدین محمد »

آبْكَاز [ا] ذ صفا . صو حی §
آبْكَش [ا] صو دولانی بارکیری .

آبْكَاه [ا] ذ صو یاتاغی . صو
آبْكَاه [ا] بریکن چوقور .

آبْكَوَز [ا] ذ لثم . پسلك
آبْكَوَز [ا] آتھجق یول و دلیک .

آبْكَوَن [ا] ذ مائی . رنگ
آبْكَوَن [ا] هوائی :

« آبکوندر کنبد دوار رنگی بیلزم »
« یا محیط اولش کوزمدن کنبد دواره صو »

(فضولی)

آبْكَوَن قَفَس [ا] ذ سما .
آبْكَوَن قَفَس [ا] کوك :

« جان بیلانک بودر صفیری »
« فریاد بو آبکون قفسدن »

(معلم ناجی)

آبْكَیَر [ا] ذ صو بریکن یر .
آبْكَیَر [ا] چوقور :

« آبکیور اوور اوکلش ، کلی نیلوفر اولور »
« فیس ، آیر ر . دیدم کن یاتندن »

(فهم)

آبْدَنْدَان { ا ف ا } شاه تین، عاجز،
سادہ دل .

« ایستہم برخادم اما آبدندان ایستہم »

آبِدَہ { ا ء ا } مشہور وقعہ - وقایع
و آثار مشہورہ اسلاف -

قابل تنظیر اولیایان اشعار لطیفہ .

آبِرَاش { ا ء ا } آلاچہ لی، ہنگامی
آتش { آت } بیاض و غیرہ

آلاچہ رنگ - لاسخزیدہ وجودندہ سام
لکھی بولوان آدمہ دہ (آبراش)
دینیر .

آبِ رَاہ { ا ف ا } صوبی، مجرا .

آبِ رُو-ی { ا ف ا } یوز صوبی،
آبِ رُف، خیشیت ،

ناموس { مدار اقتضار } (ب الہ ر)
بیہشک یازماملی .

« آب روی دولت جشید و آیین پشنگ »
(نفی)

« آب روی امت آخر زمانیدر سوزم »
(ولہ)

« سن ینہ برنویاز عاشقی پیدا ایلدک ؟ »
« کوینکہ یریر دیکوش لب دولور و ارادی ! »
(ندیم)

آبِ رَوَان { ا ف ا } آقا صو - مجازاً

آب روان، وجب نشاط جناندہ .
صافدر آب روان کبی اودکلو نظم
کہ یازارکن قلم چاپک وزیندہ خرام
(نفی)

(کو یا جن عالمہ بر آب رواندر - نفی)
آبِ رَہ { ا ف ا } آفاق بولی - آبدستخانہ {
آبِ رَہ { ا ب ر } چرکاب چوملکی،

آبِدَار { ا ء ا } نازہ، صولی، میرہ
آبدار، { لطیف، طراوتلی :

شعر آبدار { زاغلی - جوہری :
تیغ آبدار .

« تیغ سرتیز آبدار ستم - ریاضی »
« بادہ جان بخش نظم آبدارم نشوہ بار »
(نظم)

ہپ آبدار و ہر دانہ سی بر یافت
روانی یہ مماثلدر .

(ہوسنہ مکتوبی - جودت پاشا)

اکثر لشکرینی طعمہ شمشیر آبدار
ایدوب قلمہ یی یدلرندن تخلیص ایلدی .
(قوجی بک رسالہ سی)

آبِد { ا ء ا } مثل، یا کلکناج . جمی
آبِد { ا و ا } در - جمی نادرا

قولانیلشدہ .

آبْدَان { ا ف ا } صو قاجی، قوغا :

« آبدانی شمدی قیردی باغچیان »

آبْدَسْت { ا ف ا } طہارت مملوہ،
عبادتہ باشلامازد زاول

بدک بعض قسمی بیقافی، عربیہ
(وضو) دینیر، « آبدست » تمیزی
بین العوام محاوراندہ تعزیر و آزار
حکمنندہ قولانیلیز : آبدستیز نماز
قیلغاز، آبدستہ دشہم ہوق = مطمئن .
آبدست ویرمک = تعزیر، تکذیر .

آبْدَسْتَان { ا ف ا } اریق، ایچنہ
آبدستان { صو قونیاب ال

بیقافہ جقی قاب .

آبَانُوزُ { [ف] اصلی (آنوس) ،
سیاه و سرد آغاج : یالینک
نعل دیرکری آبانوز کھی ایدی .

آبِ بَقَا { [ف] شیبی مجهول
بر صوبه آبی ایچین
حیات ابدیه کب
آبِ حَیَاتِ { ایدر ایش اولدی . ایدیاند
کتابه صورتیه
آبِ حَیْوانِ { استعمال اولونور .
ار باب تصوف
آبِ حِضَرِ { هند نده عشق
حقیقیه اشارتدر .

لعل جان بخشی اولنیه کویا
ایمره نیردی اینه آب بقا
کون یوزندن اولانوب آب حیات
مسکن ابتدی و رای ظلمات
اول سیه جامه ده اول فخر جهان
آب حیوان ایدی ظلنده نهان
(خاقانی)

ای بھی یار التندن بر قلح نوش الیهین
خضر التندن کراولورده آب حیوان ایسته من
(سلطان سلیمان)

اولسایان مایه فیض ازلیدن سیراب
آب خضری یش خضر اولورده رهبر اولان
(قوجه رانجب)

آب حیوانین یاخود لعل لب جانانه سین
(نفی)

آبْجُوزُ { [ف] نصیب ، قسمت :
آبْجُوزُ

« آبجوردی هر کسک طالده اولماز مطر ده »
آبْجُزُ { [ف] طالع :

« بحر عشقک آبجیزی پک شدید »

آبادی { [ف] معموراتی وهرشی
یولنده و دوز کون اولوق ،
آبادانی { منتظم اولوق :

[معدلت موجب آبادانی ، آثار
آبادی بادی رفاه و شادمانیدر .]

آبادی { [ف] ایسکدن معمور بر نوع
هند کاغدیدر . اکثریا
خطاطلر قولانیر : آبادی اوزرینه
یازملش برکستان سندی .

آبَارُ { [ع] قویو معناسنه اولان
(یز) ک جمی . قویور .

« قالود آبار شالنده عزایل کیم »
« دمن عشقکیم اوردسه اخلاص ایله چنله »
(کاکم پاشا)

آبَارُ { [ف] حساب دقتی : آبار
تجاره بعضی محلرده قولانیلیر .

آبَارُ { [اسم] قره دکز ایله قویان
نهری آراسنده مسکون بر
برقبیله تک اسمیدر . بو قبیله افرادینک
چوخی ۱۲۸۴ و ۱۲۹۴ سنه لر نده
اناطولییه هجرت ایشلردر .

« کرچه چرکس ، آبازا اوله دکل »
(نابی)

آبَارُوزُ { [فرانسه جده دن] لامیه
آبیشته لرینک ، موملرک
اوزرینه کچیریلن کلاهدر . پانجورده ده
(آبازور) دینیلیر . (پانجور) آندن
غلط اولسه کرکدر .

آبَاطُ { [ع] (ابط) یاخود
(ابط) ک جمی . قولتوق

آلتلی . آثار قدیمه ده نادر آق اولانیشلدر .

آب آنگوز { [ف] اوزوم صوبی }
 « مست عشقم آب انکور ایسته م »
 آباد { [ع] [ابد] ک جمی . لسانرده
 (مضاً) ابدالاً (ناد) طرزنده
 قوللانیلیر که اصلاً ، هیچ بر زمانده
 دیمکدر .
 آباد { [ف] مهور ، خرابک عکسی :
 « بودار نموده ویران اولمایوب آباد اولم دیرسه ک »
 (سخی)
 « معدلت آباد ایدر ویرانه بی »
 آباد { [ف] ادات کثرت اوله رق محل
 و مکان معناسه قوللانیلیر :
 سعد آباد = کاغذخانه ، شمس آباد ،
 نحو آباد کی .
 « بارک الله ای بیشت آباد ، وی رشک جنان »
 (نفی)
 « ایلر آتی صانکه جنت آباد »
 « دنیا » بر خراب آباد ویرانه درکه
 مظهر آبادانیده کوزو کور .
 (سنان پاشا)
 آبادان { [ف] کذلک مهور ، خراب
 اولمایان :
 « جهان معمور و آبادان اولوب خلق اولدی آسوده »
 « زماننده ظهور ایشدی نیجه آثار سبحانی »
 (همدی)
 زمان مینت نشانلرنده ممالک محروسه
 عثمانیه معمور و آبادان اوله رق صحن
 جهان پر امن و امان ایدی .
 (قوجی بک رساله سی)

آباب { [ا] (آب) ک جمی .
 اونی چوق یرل ، مرعازل .
 آثار قدیمه ده نادرأ قوللانیلشدر .
 آب آشپاره { [ف] قیرمزی
 : شراب :
 « آبک معنیده اما آب آشپاره سک »
 (نفی)
 آب آشرنک { [ف] کذلک
 قیرمزی شراب §
 مفدورک کوز یاشی .
 « آب آشرنکه قانماز سودیکم »
 آب آشمزاج { [ف] شراب .
 (بالکیز) (اشمزاج)
 بدخوی ، حدیدالمشرب دیمکدر .
 آب حسرت { [ف] آشک نومییدی ،
 مایوسیتله دوکیان
 کوز یاشی .
 « آب حسرت دوکیلور دیده لرمدن هر بار »
 (خیالی)
 آبسنت { [ف] فرانسزجه دن [این
 اونی . برنوع ایچی درکه
 بلین ایله اسپرتوبی تقطیر ایدرک استحصال
 اولونور .
 آب شور { [ف] آبی صو :
 « آب شور کیسه ایچمز ، آب شیرین اوستنه »
 آب شیرین { [ف] طاتی صو ،
 شربت .
 آب طرب { [ف] شراب :
 « جوش آب طربله اولدی مطرب نهره زن »

آئول { [اساطیر یونانیه دن] روزگار
معبود و موهومی .

آب { [ذ] صو. عربجه سی «ماء» .
{ استعاره صورتیله حسن
و لطافت ، ضیا و شعله معناسنده ده
قوللانیلیر . بو معناده اکثراً [آب
و تاب] طرزنده استعمال اولونور .
آئیده کی مثاللرده هر ایکی صورتلده
قوللانیلیدیگی کوریلور :

« آب زمزم کبی صاف و براق »

(لا)

« باشلاسه معراجی تحقیقه آب و تاب ایله »

(نفی)

« سیر قیل کور کیم کلستانک نه آب و تابی وار »

(فضولی)

آب { [ع] بابا معناسنه (آب) ک
آبآء { جمی . باباار :

« زیب و فر بولدی نه مست آباى عظام »

(حاذق)

« ایشیدی چون ظه و اول نور و رب »

« جبهه آبا و اجدادند هپ »

(عیبی)

[زیرا بوراده بکر شیلرک آبا

و اجداد لرندن ایشتمک لری پر مانسه

وارکه . ا

(بوسنه مکتوبی - جودت یاشا)

آ- { [حرف] همزه ایله الذن
مرکبدر . لسانغزده مدلی

الف ، اوزون الف دینیر و اکثریا
مقام استغرابده و بعضاً ادات ندا ، تنبیه ،
تأکید ، عتاب اوله رق قوللانیلیر .
[آ! . بونه ؟ آ! . شوکا باق .
آقوزوم . آکلم . آجام کسه ک آ ،
آمرسم ! . بویه سویه نیری ؟] کبی .

بوالف کنددی صداسنی چیقارمغه ینه
کندی واسطه اولور . وقتیه شو
(۱۱) صورتله یازیلیدی . بو ، ایکی
الف دیمکدر . مؤخر آ بو () اشارت
و علامت احداث و الذک اوسته وضع
اولونوب دیگر الف حذف ایدلشدر .
الفبای عثمانیده برنجی حرف اولان

همزه و الف ابجد حسابجه زیج و
تاریخلرده (۱) عددی حکمنده استعمال
اولونور . الف صدای اصلینسی
کوسترمه یوب ماقبلنده کی حرفک
اوقوتنه سنه دلالت ایدرکه او حالده
حرف مد دیمکدر صدای اصلینسی
چیقارادی حالده همزه دیمکدر که حرف
عادی دیمکدر .

آء { [ع] اگری دونجی - کری
آیب { دوتن : [او] بنی سزکله برابر

کورنجه آئب و غائب اولدی . ا

بيوك بىر بىجەلە لغات وھم مشاھير ادباى عثمانىەك اثار منظومە ومنثورە لرندىن
استشھاد اولونان يىكلرچە امثلە ادبىيەنى حاوى برمجوعۋە ادبيات دىتكدىر .
بوالغات كىتابىدە يىكرى دىرت پونىوانى قالىن وحرىكلى حروف اىلە تىرىپ
اولونان ھرىكەتكە يانە نظردە اولادە ھانكى لساندە بولوندىقنى ارانە ايجون .
عربىدىن بولونانلرە قوس ايجىندە برعین بائى وۋەرسىدىن اولانلردە كەلك
قوس داخلىدە بر فە بائى اشارت وضع ابدلش وەولداتىدىن بولونانلر اىلە
لغات اجنبىيە آرىجە كوستىلىشدر . ھرىكەتكە معانى مختلفەسى اشارات مخصوصە
اىلە بىكدىكرىدىن تفریق اولونوب ھانكى معنادە چوق وياخود آرز قوالاىلىقىدە
وهمناجە متقارب بولونان اىكى كىلەدن ھانكىسى ترجیح اولونمىدە وياخود
ھانكى كىلە مېجور حكمنەدە اولوب الیوم ھانكىسى ونە صورتە استعمال قىلغىدە
بولوندىقنى ایضاح وبيان اولونمىش وارباب رغبتە سھولت بخش اولوق اوزرە
« قاموس عثمانى » نك شىدىك بش يوزى متجاوز بيوك مصیفة تشكىل ایدەك
اولان اشجو قسم اولى ايجون (اون غروش) آتونه بدلى وضع و تىيىن
قىلغىشدركە بولە بركتاب ايجون بو قدر بر بدل اشتراك تىيىنىك منصفانە ایدوكى
انكار اولوناماز .

ھفتەدە سىكز مصیفةدن ھرىك اولەرقى لا اقل اىكى جزء نشر اولوناجىق
وېر جزء الدن يىكرى پارەيە ساتىلەجقدر . بېر قىمىك ختام طبعىدە يىكرى
غروشە فروختى مقرر اولدىقندىن شىدىكى آتونه بدلى فىئات موضوعەسنىك نصف
دىتكدىر . درسعادندە باب عالى جادەسندە ۲۶ نومرواۋ مطبعة عامرە
كىتبخانەسندە ياكىز برنجى قسم ايجون اون وطرەلردە تىيىن ايدىلەك مىللەرە
كوندرلك اوزرە پوستە اجر تىلە برابر يىكرى غروشە آتونه قىد و طبع اولان
جزءلر توزىع اولنور .

محمد صلاح الدين

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

از باب عرفان نزدنده و ارسته بیان بولوندیغی وجه ایله لسان عثمانیه مستعمل اولان لغات عربیه نك اكثری معانی اصلیه لریله قابل تطبیق اولمه یه جق منالرده قوللا یلقده وهله اصطلاحات مخصوصه مزدن بولونان بر طاقم کلمات لسان عربی یه مخصوص لغات کتابلرنده هیچ بولونعامقده اولدیغندن و افان فارسیه دن معانی اصلیه لریله قوللائیلانلرك محل و طرز استعماللریله بونلرك ترکیات مخصوصه ایله فصل وهانکی منالره دلالت ایتمکده بولوندقلى نه دائر تعریفات و ایضاحات کافیه سرد و تمهید ایدلدیکی تقدیرده مبتدیله رجه نه قدر سهولت و منفعتی موجب اوله جنی بدییی بولوندیغندن لسان عثمانی یه مخصوص ایضاحلی. مثالی بر لغات کتابنه فوق العاده لزوم و احتیاج کورلدیکی جمله جه ملدر .

واقعا الله مدون بولونان بیوک ، کوچک بر قاج دانه لغات کتابلری نك پر - ایکسندن ماعداسی کویا لسان عثمانی ایچون ترتیب و تدوین اولوغش ایهده بونلرده اکثر لغاتك معانی عربیه سی کوسستریاوب شیوه عثمانی یه مخصوص معناری تعریف و ایضاح ایدله مش و صورت استعماللری نه دائر ادبیات عثمانیه دن امثله مناسبه ایراد قلماش اولدیغندن از باب مراجعتك استفاده سنی دکل تغلیط اذهاتی موجب اولدقلى ناقابل انکاردر. مدونات موجوده آراسنده صورت مطلوبه ده تحریر و نشر ایدلکه باشلانمش اولان بر ایکی کتابك دخی کافه لغات مستعمله نى حاوی اولدیغی و ناتمام قالدیغی حالده مظهر رغبت عامه اولیشی اولیابده کی لزوم و احتیاجی بر قاتدها اراهه ایتمش و اشبو « قاموس عثمانی » نك تحریر و تدویننه بخش جرات ایلده مشدر .

بو کتابك مکملیتی ادعا ایدهم. چونکه عاجز بر قلك محمولی ده البته ناقص و ناجیز اولور. بونکه برابر دیکرلری نه نسبتله استفاده نى موجب اوله جق صورتده ترتیب ایدلدیگنی ده عرض ایتمکدن کرى طورهم .

« قاموس عثمانی » ایکی بیک صحیفه دن و اوچ ، درت قسمن مرکب هم

قاموس ستمانی

ترجمہ قوللائیلان عربی، فارسی، چینی کافہ لغاتی حاویدر

محرری
محمد صلاحی

— ۱۳۱۳ —

صاحب و ناشری :
احمد مظفر الدین

— — —

معارف نظارت جلیہ سنک ۵۹ نومبر و فی ۱ نیسان سنہ ۱۳۱۲
تاریخو رخصتیلہ طبع اولوتمشدر

مهرسز اولانر ساخته در



استانبول

(محمود بك) مطبعہ رسی — باب عالی حواریندہ ابوالسعود جادہ صندہ

نومبر و ۷۲

۱۳۱۳